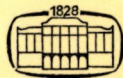

KÁZMÉR MIKLÓS

A »FALU« A MAGYAR
HELYNEVEKBEN

XIII–XIX. SZÁZAD

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST

A »FALU« A MAGYAR
HELYNEVEKBEN
(XIII—XIX. SZÁZAD)
(Nyelvészeti tanulmányok 13.)

A szerző a leggyakoribb magyar településnév-típusnak, a falu szóval alkotott helységneveknek történetét vizsgálja. E névtípus adatait — viszonylagos teljességre törekedve — a XIII. századtól a XIX. század végéig dolgozza fel. Szól a falu közszo nyelvvi problémáiról: eredetéről, hangtanáról, jelentéséről; a vele alkotott helységnevek megjelenésének és rohamos elterjedésének okairól. Elemzi a típus változatait: *-falu*, *-falud*, *-falucska*, *-falva*, *-fa*, *-fala*. Tisztázza a változatok nyelvvi problémáit, nyelv földrajzát (a változatok elterjedését térképen is szemléltetve) és a lezajlott változások időrendjét. Felméri a variánsok abszolút és relatív gyakoriságát, végül pedig a *-falu*, *-falud*, *-falvá*-hoz társuló jelzők minőségével derít fényt az egyes változatok lexikológiai kötöttségére.

AKADÉMIAI KIADÓ
BUDAPEST

A »FALU« A MAGYAR HELYNEVEKBEN
(XIII — XIX. SZÁZAD)

NYELVÉSZETI TANULMÁNYOK

13.

EDDIG MEGJELENT:

- Bárczi Géza*: A tihanyi apátság alapítólevele mint nyelvi emlék
Knieszta István: Helyesírásunk története a könyvnyomtatás koráig
B. Lőrinczy Éva: A Königsbergi Töredék és Szalagjai mint nyelvi emlék
Imre Samu: A Szabács viadala
Molnár József: A könyvnyomtatás hatása a magyar irodalmi nyelv kialakulására 1527—1576 között
Kovács Ferenc: A magyar jogi terminológia kialakulása
E. Abaffy Erzsébet: Sopron megye nyelve a XVI. században
J. Soltész Katalin: Babits Mihály költői nyelve
Fábián Pál: Az akadémiai helyesírás előzményei
G. Varga Györgyi: Alakváltozatok a budapesti köznyelvben
Szathmári István: Régi nyelvtanaink és egységesülő irodalmi nyelvünk
Kelemen József: A mondatszók a magyar nyelvben

A »FALU« A MAGYAR HELYNEVEKBEN

(XIII—XIX. SZÁZAD)

ÍRTA

KÁZMÉR MIKLÓS

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1970

LEKTOR
PAPP LÁSZLÓ

(K.M.-XIX. SZÁZAD)

1970

HÁNYADOS MŰVÉSZET

© Akadémiai Kiadó, Budapest 1970

Printed in Hungary

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	7
Kitekintés	7
A dolgozat tárgya	8
A dolgozat módszere	9
A forrásokról	17
A <i>falv</i> -ről általában	22
A <i>-falv</i> változat	30
A <i>-falud</i> változat	49
A <i>Falucska</i> változat	52
A <i>-falva</i> változat	53
I. A <i>-falva</i> változatról általában	53
II. <i>-falva</i> > <i>-fa</i>	64
III. <i>-falva</i> > <i>-fala</i>	81
IV. <i>-falva</i> > <i>-falv</i>	89
V. <i>-falva</i> > <i>-falva</i> (megőrző tendencia)	95
VI. <i>-falva</i> > \emptyset	97
VII. \emptyset > <i>-falva</i>	100
VIII. A <i>-falva</i> (> <i>-falva</i> ~ <i>-fa</i> ~ <i>-fala</i> ~ <i>-falv</i> ~ \emptyset) lexikológiai jellemzői	104
IX. Bizonytalan státusú <i>-falva</i>	118
X. A <i>-falva</i> vagylagos helynevei	119
A <i>-faluja</i> változat	122
A <i>-fóva</i> ~ <i>-fáva</i> változat	124
A <i>-falv</i> és változatainak megterhelése	125
Adattár	129
I. Adattár: <i>-falv</i>	132
II. Adattár: <i>-falud</i> (<i>Falud</i>)	156
III. Adattár: <i>Falucska</i>	159
IV. Adattár: <i>-falva</i>	159
V. Adattár: \pm - <i>falva</i> (eltűnt helynevek)	179
VI. Adattár: <i>-falva</i> > <i>-fa</i>	252
VII. Adattár: <i>-falva</i> > <i>-fala</i>	267
VIII. Adattár: <i>-falva</i> > <i>-falv</i>	275
IX. Adattár: <i>-falva</i> > \emptyset	286
X. Adattár: bizonytalan státusú <i>-falva</i>	294
XI. Adattár: limbus	302
Rövidítések jegyzéke	305

BEVEZETÉS

KITEKINTÉS

A névkutatást és ezen belül a helynévkutatást — a nyelvtudománynak immár tisztos múlttal rendelkező diszciplináját — a tudomány rangjára kétségtelenül a nyelvtörténeti módszer alkalmazása és a típusok felismerése emelte. A névvizsgálatnak az a fontos alaptétele, hogy minden tulajdonnév közszói eredetű, már igen korán megszületett, önmagában azonban — igen hosszú ideig — csak útját állta a fejlődésnek: a naiv etimológiák özöne a tudományos szempontok megjelenését eleve kizárta. Gyökeres változást a lingvisztikának ezen a részterületén is csak a XIX. század hozott. Az összehasonlító és a nyelvtörténeti módszer következetes alkalmazása, a nyelvekre jellemző, kronológiailag és területileg is szétválasztható típusok kiderítése, a rendszeres anyagfeltárás terelik a névtudományt a fejlődés helyes útjára. Az utóbbi évtizedekben már a publikációk — majdnem áttekinthetetlen — tömege, önálló folyóiratok megjelenése, névtani archívumok és társaságok működése, nemzetközi központ felállítása, kongresszusok szervezése rendre tanúskodnak e tudományág virágzásáról. Hazánkban a helynevek módszeres gyűjtése a múlt század második felében már biztató jele a továbblépésnek, századunkban pedig a módszeres etimologizálás hatalmas termése, az elemzéssel összefüggő tipológiai, kronológiai, földrajzi problémák tisztázása vagy felvetése szilárdan megalapozzák a magyar névkutatás tudományos tekintélyét (l. MELICH JÁNOS, KNEZSA ISTVÁN, GOMBOCZ ZOLTÁN, PAIS DEZSŐ, NÉMETH GYULA, BÁRCZI GÉZA, MOÓR ELEMÉR, SZABÓ T. ATTILA, BENKŐ LORÁND, KÁLMÁN BÉLA, LŐRINCZE LAJOS, MIKESY SÁNDOR, MOLLAY KÁROLY és mások munkásságát). A fejlődésben két tudományágnak is jelentős szerepe van: a magyar nyelvtörténetnek (főleg a hangtörténetnek és jövevény-
szókutatásnak) és a településtörténetnek. Az első nem tudja nélkülözni a helynevek és személynevek vallomását, — a magyar nyelv történeti korának közel három századára írott forrásaink jórészt csak tulajdonneveket tartalmaznak. A nyelvtörténet azonban nemcsak kap, hanem ad is, biztosítja a módszeres névelemzés kialakulását. A hazai településtörténet bizonyítóanyagában a tulajdonneveknek ugyancsak jelentős szerep jutott, s ez serkentőleg hatott a név-

kutatás fejlődésére is. Az eredmények jelentős része azonban az úgynevezett önelvű névkutatás vagy névélettan — a név vizsgálata nem eszköz, hanem cél (I. LŐRINCZE I. 4) — érdeméből született, jóllehet e munkaterület elvi elhatárolása csak későn történik meg. A gyakorlat azonban megelőzte az elméletet: a megbízható etimológiai tömege, névtípusok feldolgozása, kronológiai problémák tisztázása, a névadás módjának felderítése, a névgyűjtés módszerének finomodása, mind-mind az önelvű, a névéletteni vizsgálat eredményeit gyarapította. Tennivaló mégis tömémentelen maradt: történeti helynévlexikon, névfejtő szótár, névátlasz, vagy a BACHÉHOZ, SCHWARZÉHOZ, DAUZAT-ÉHOZ, illetőleg PROFOUSÉHOZ hasonló összefoglaló munkák elkészítése jószerivel tervként is alig merült fel. Igaz viszont — s ezt a szintéziseknek tekinthető magyar munkák is hangsúlyozzák (KNEZSA I., LŐRINCZE II., BÁRCZI, KÁLMÁN) —, hogy a teljességre törekvő összefoglalásokhoz a részletkutatásoknak még igen nagy számát kell elvégezni.

Az alábbi dolgozat részletvizsgálat. Az első lépés ahhoz az összefoglaláshoz, amely a valódi településnevek (a *-falu*, *-falud*, *falucska*, *-falva*, *-háza*, *-laka*, *-vár*, *-város*, *-soka*, *-ülése*, *-szállás*, *-népe* stb.) problémáit dolgozná fel.

A DOLGOZAT TÁRGYA

A tanulmány azokat a helyneveket gyűjti össze (a XIII. sz.-tól a múlt század végéig) és vizsgálja meg, amelyekben a *falu* földrajzi köznevünk, vagy ennek valamilyen változata jelenik meg (*Újfalu*, *Kisfalud*, *Falucska*, *Pálfalva*, *Pálfa*, *Mihályfala*). Kirekesztem a vizsgálatból a *Faluvég*, *Faluszer*, *Faluhely*, *Faluföldje*, *Falutag*, *Falurész*, *Falusziget*-féle neveket, tehát azokat, amelyekben a *falu* a jelzős összetételnek nem alaptagja, hanem determinánsa. E nevek a régi és a mai névanyagban — a földközösség egy sajátos formájának nyelvi maradványaiként — igen nagy számban fordulnak elő, vizsgálatuk éppen úgy elvégzendő feladat, mint a *-falu* utótagúaké, összegyűjtésüket azonban — a teljesség igényével — egy ember aligha tudja elvégezni. Nem tárgyalom a *Pocokfalu*, *Retekfalu*, *Tőkfalu* (Szeged környéke: INCZEFI 72, 74, 93), *Jancsifalu* (Szigetköz: KÁZMÉR 10)-féle falurészneveket sem, ezek a tréfás helynévadás sajátos kérdéskörébe tartoznak.

A dolgozat tárgya tehát egyetlen névtípus elemzése, épp ezért fel lehetne vetni: érdemes-e kiadott és levéltári források nagy mennyiségét egyetlen, látszólag igen problémátlan helynévcsoporthoz kedvéért átvizsgálni. A *-falu* (és származékainak vagy változatai-

nak) gyakorisága, megterhelése már önmagában is igazolja a tárgyválasztást. LIPSZKY 15 062 h. [hungarice] jelzésű helységnevéből 1057 tartozik ebbe a típusba, a nevek 7,019%-a (vö. KÁZMÉR, A *-fa* 'falva' névföldrajza és megterhelése: BÁRCZI-Eml. 17). A valódi településneveket tartalmazó gyűjtésben mintegy 3000 helység nevében található meg a *falva*. Ha e mennyiségi vonatkozáson kívül számba vesszük azt, hogy földrajzi neveink közül a teljesség igényével egyelőre csak helység neveink összegyűjtése kísérhető meg, s ebből következően kronológiai, névföldrajzi, megterhelési problémák tisztázása vagy megközelítése elsősorban itt járhat sikerrel, nyilvánvaló, hogy a *-falva*, *-falva* stb. nevek tüzetes vizsgálatára előbb-utóbb sort kell keríteni. A tárgyválasztást természetesen mindenekelőtt az eredménynek kell igazolnia. Az elvégzett vizsgálat — úgy vélem — ilyen szempontból sem volt felesleges: egy gyakori helynévtípus bonyolult és mégis sok szabályosságot mutató — számomra ezenkívül igen érdekes és izgalmas — sorsának, életének jó néhány vonatkozását lehetett kideríteni. Az alkalmazott módszert pedig esetleg további névtípusok problémáinak tisztázásában is hasznosítani lehet.

A DOLGOZAT MÓDSZERE

A vizsgálat az egész feldolgozásban a névtani szempontot kívánja következetesen érvényesíteni, egy névcsoport kialakulására, fejlődésére, elemeinek változására, azaz „életére” kíván fényt deríteni, nem vállalkozik tehát sem településtörténeti, sem történeti földrajzi vagy birtoklástörténeti következtetések levonására. E tudományágak eredményeit viszont — ahol lehet — felhasználja. A településtörténet szempontjából például elsőrendű fontosságú lenne annak megállapítása, hogy egy mai *-fa* (< *-falva*, pl. *Mánafa* < *Málafalva*, helynév a baranyai Egregyen) nevű határrész településjellege mikor szűnt meg (mikor pusztult el, mikor hagyták el stb.). Ennek kiderítésére azonban nem vállalkozom. Mivel a *-falva* > *-fa* rövidülés független a jelölt tájrész változásától, csak a név módosulását vizsgálom: csak a jelölő sorsával törődöm, a jelöltével csak akkor, ha ez befolyásolja az előbbiét. Ugyancsak nem törekszik a dolgozat — a múltban annyira központi kérdésként szerepelt — etnikai problémák tisztázására, erre egyébként is ez az egyetlen névtípus *o n m a g á b a n* nem használható. Nem alkalmas tehát a magyarság prioritásának, vagy éppen kizárólagos letelepülésének bizonyítására. A *-falva* nevek tekintélyes részének a régi Felső-, Kelet- és Dél-Magyarországon szlovák, román vagy

délszláv megfelelőjük is van, a nyugati szegélyen német is — ezek nyilván párhuzamos névadás eredményei, egyszersmind bizonyítékai, hogy nem egyetlen etnikumhoz tartozott a megtelepülő lakosság.

Az anyaggyűjtés módszertani szempontja: a relatív teljesség időben és térben. Ez azt jelenti, hogy összegyűjtöm például *Pálfalva* vagy *Kisfalud* — minél bőségebb — történeti adattárát (ez a teljesség időben), s ezt teszem a régi Magyarországon fellelhető minden *Pálfalva* vagy *Kisfalud* esetében (ez a teljesség térben). A relatív teljesség igényét egy név-élettani dolgozatban nyilván nem kell hangsúlyozni: egy-egy település nevének sorsáról, változásáról s egy típusról is akkor rajzolhatunk világos képet, ha az adatok bőségével rendelkezünk, egy-egy változat földrajzi megoszlását is csak akkor deríthetjük ki, ha a lehetőség szerint minden adatot számba veszünk. A felsorolt szempontok relatív jelzője azt jelenti, hogy az adatok gyűjtése elsősorban a kiadott források felhasználásával történt, a levéltárak tengernyi anyagával egy ember nem tud megbirkózni. Néhány — a típus szempontjából fontosnak látszó — levéltári forrást mégis feldolgoztam (erről részletesen alább, a forrásokat tárgyaló fejezetben szólok).

A vizsgálat alsó időbeli határa a XIII. század eleje, a *-falv*, *-falva* megjelenésének ideje, a felső 1873. Ezt a határt a *-falva* > *-fala* és a *-falva* > *-falu* vizsgálatában lépem túl, de szórányosan más változatokéban is. Az alsó határt nem kell megindokolni, az első hiteles adatok a XIII. század elején bukkannak fel, a felső magyarázatra szorul. 1873 az első hivatalos helységnévtár (A Magyar Korona Országainak Helységnévtára. Bp. 1873) megjelenésének éve, egyszersmind a hivatalos helynévadás korszakának „kezdeté”. Az évszám kiválasztása némileg önkényes, egy adminisztrációs tényhez kapcsolódik, bár a helységnevek központi regisztrálása később jelentős szerepet kap a névanyag alakulásában. A hivatalos névadás eredményeivel már jóval korábban találkozunk, a XVIII. században, a török utáni új települések rendszerint hivatalos nevet kapnak, a XIX. században pedig sok nevet magyarítanak (I. PÉSTY FRIGYES, Magyarország helynevei I, 13). A megyei hatóságok, később pedig a posta az azonos nevek kiküszöbölésével szólnak bele a helységnevek dolgába. Mégis, nem indokolatlan a hivatalos névadás kezdetét a megjelölt évszámhoz kötni: a nagy magyarítási hullám a 80-as években indul meg, s 1893-ban születik meg az a törvény is, amely kötelezővé teszi az egy jelölő: egy jelölt elvének érvényesítését. A célt, tehát azt, hogy ugyanaz a név mindig csak egyetlen helységet jelöljön, jórészt a megkülönböztető ele-

mek szaporításával és a nemzetiségi (nem magyar nyelvi) változatok megszüntetésével érik el. A régi nevek és a külön nyelvi változatok természetesen ezzel nem szűnnek meg, élnek tovább: az új helyzet a helységnevek kettős rétegét alakítja ki: az „irodalmi” réteget, amely jórészt az írott nyelvben és a hivatalos érintkezésben használatos és egy irodalom alatti réteget, amely csak a beszélt nyelvben él, és rendszerint regionális érvényű. A két réteg kialakulásával a névkutatás dolga válik nehezebbé, a második, az eredetibb réteg egy része, az, amelyik különbözik az elsőtől, eltűnik a forrásokból (a helységnévtárakból), s ezután csak helyszíni gyűjtéssel hozzáférhető. Dolgozatom tárgya szempontjából az élő (a helyi, a beszélt nyelvben használt) nevek teljes összegyűjtése rendkívül hasznos lett volna, kétségtelen például, hogy a *-falva* > *-fa*, *-falva* > *-fala* változás továbbterjedését regisztrálhatnánk. E munka elvégzésére azonban nem gondolhattam egyrészt a települések igen nagy száma miatt, másrészt azért, mivel jelentős részben határon túli faluk neveiről van szó.

A f e l d o l g o z á s m ó d s z e r e. A szinkrón vizsgálat elvégzése, legalábbis a mához közel eső korban viszonylag könnyebb feladat lenne. A *-falu* és változatai például egy részletes térképről könnyen kiolvashatók, elterjedésük, megterhelésük is nagyjából kideríthető. (A határnevek hatalmas tömegében lappangó adatok már kevésbé hozzáférhetőek.) Ezzel a módszerrel természetesen csak a valóság kevésbé bonyolult oldalát közelíthetnénk meg. A valóság alaposabb megismeréséhez — mint a nyelvi vizsgálatban általában — a diakrón elemzéssel juthatunk el. Csak így derülhet ki például, hogy a *-falva* típusban *-falva* > *-falva*, *-falva* > *-falu*, *-falva* > *-fala*, *-falva* > *-fa*, *-falva* > \emptyset , \emptyset > *-falva* változatokkal kell számolnunk.

A feldolgozás alapja egy igen terjedelmes adattár, amelynek anyagát — terjedelmi korlátok miatt — csak igen erőlesen megrostálva tudom közölni. (A rostálás szempontjait l. az Adattár bevezetőjében.) A teljes adattár tartalmazta volna a *-falva* (> *-fa* ~ *-fala*, ~ *-falu*, ~ \emptyset) variáns előtagjának etimológiáját is. A *-falu* változat jelzője általában könnyen felismerhető közszó (*Kisfalu*, *Újfalu*), a *-falva* (> *-fa* ~ *-fala*, ~ *-falu*, ~ \emptyset) variánsé az esetek többségében személynév. E személynévek nagyobb része, például a martirológiumi nevek, könnyen azonosíthatók, egy jelentős hányad tisztázása azonban sok időt követelő munka volt. Mégis el kellett végezni, mert csak így lehetett elhatárolni a személynév + *-falva* típustól a nem személynév (víznév, helynév) + *-falva* változatot. A származtatásokat a feldolgozásban természetesen értékesítettem.

Az anyag feldolgozása a következő módszertani szempontok alapján történt:

1. A *falv*-t tartalmazó nevek főkéategóriái az *alaktani* és *hangtani* jellemzők segítségével határolhatók el: a toldalék nélküli *-falv*, a képzős *-falud* és *Falucska*, a birtokos személyragos *-falva*, illetőleg az utóbbi hangtani folytatásai, a *-fala* és a *-fa*.

2. A *nyelvi magyarázat* bármiféle névizsgálatban el nem hagyható munkafázis. Ez egyszersmind azt is jelenti, hogy a névkutatás mindig a nyelvtudomány részterülete marad. A nyelvi vizsgálat — a név természetétől függően — igen változatos lehet: a tulajdonnév könnyen felismerhető közszói elemeinek regisztrálásától a bonyolult etimológiáig minimális vagy éppen igen nagy munkát igénylő elemzésre van szükség. — A hazai névkutatás eredményeinek tekintélyes része ehhez a munkaterülethez tartozik, részletezésük nem e tanulmány feladata. — Nyelvi magyarázatra dolgozatomban részben az első módszertani szempont, az elhatárolás tisztázásában, a *-fa*, *-fala* magyarázatában van szükség, éppen ezért rendszerint együtt tárgyalom őket, másrészt a *-falva* előtagjai eredetének kiderítésében.

3. A *kronológia* az egyes változatok időbeli határait kísérli meg megközelíteni. Az időrend a névkutatás egyik legfontosabb és legérdekesebb kérdése, vizsgálatának a hazai névkutatásban is jelentős eredményei vannak. MELICH, PAIS, KNEZSA, MOÓR, SZABÓ T. ATTILA, BENKŐ és mások a személy- és helynevek jó néhány időrendi kérdését tisztázták, BÁRCZI az eredményeket foglalta össze (Szók.² 122 kk.). A kronológia és a földrajzi megoszlás összefüggését eddig nem vizsgálták, bár fontosságát többen is hangsúlyozták. A dolgozat — ahol az adatok megengedik — ezt a szempontot is érvényesíti.

4. A *típus névföldrajz*. A névtípusok vagy egyes nevek földrajzi elterjedésére, megoszlására (a nyelvföldrajz vagy szóföldrajz analógiájára ezt a szempontot névföldrajznak nevezem), olykor megterhelésére már elég korán felfigyeltek kutatóink, igaz, hogy a neveknek e két vonatkozását legtöbbször nem névrendszerünk összefüggéseinek felderítésére, hanem a nyelv egyéb kérdéseinek tisztázására, vagy településtörténeti tények feltárására és igazolására használták fel. E vizsgálatokban a nevek elemzése nem cél volt, hanem eszköz. Joggal mondja tehát BÁRCZI GÉZA (BÁRCZI 149), hogy személy- és helyneveink földrajzi megoszlásának vizsgálata az elvégzendő feladatok közé tartozik.

A *nyelvtörténeti* (nyelvjárástörténeti) érdekű névföldrajz első megfigyelései MELICH JÁNOS nevéhez fűződnek. Megállapítja a helynevekben előforduló *jó* 'folyó' földrajzi határait, ezen kívül nevekkal bizonyítja

azt a tényt, hogy az ómagyarban *i-ző* és *ü-ző* nyelvjárásaink voltak (MNY. XXI, 52). PAIS DEZSŐ több helyütt is hangsúlyozza a helynevek nyelvjárástörténeti fontosságát (MNY. XLVI, 110; XLIX, 288; I. OK. VI, 114), KNEIÉZA ISTVÁN ugyancsak (I. OK. VI, 106). KNEIÉZA a zabori oklevelek névanyagában több nyelvi jelenség területi megoszlását is kimutatja (MNYj. VI, 48). BENKŐ LORÁND helyneveink szóföldrajzi értékét emeli ki Magyar nyelvjárástörténet című munkájában, konkrét példát is említve: az *öttevény* 'töltés' és a *ropó* 'lejtő' határai nagyjából megvonzhatók a magyar helynévanyag alapján (i. m. 51). KUBINYI LÁSZLÓ néhány Zala megyei hangföldrajzi sajátosságot mutat ki helynevek vizsgálatával (Pais-Eml. 453). B. LŐRINCZY ÉVA az ómagyar kori *-s ~ -cs* képzővel alakult névanyag egy részét értékeli nyelvjárástörténeti szempontból is (MNY. LIII, 87; NytudÉrt. 33. sz.). Legtöbb eredményt ezen a területen — elméleti fejtegetést és gyakorlati alkalmazást egyaránt — BÁRCZI GÉZA munkáiban találunk. „A történeti nyelvjáráskutatás” és „A magyar történeti nyelvjáráskutatás” című, felmérő és programadó módszertani előadásai (MNY. XLIII, 6; III. Kongr. 317) meggyőzően bizonyítják e módszer jogosultságát is: A „Régi magyar nyelvjárások” című munkájában a már korábban felismert ómagyar nyelvjárás különbség, az *i-zés* és *ü-zés* legfontosabb, de legnehezebb kérdéséhez nyúl: a két jelenség lokalizálását kísérel meg a törzsnevek alapján. A Tihanyi Alapítólevél szórványait ugyancsak értékesíti nyelvjárástörténeti szempontból is (TA. 118—20).

A településtörténeti érdekű névföldrajz. — „A helynevek a településtörténet legfontosabb forrásai közé tartoznak, sőt olyan korszakra vonatkoznak, amelyekből írott emlékekkel nem rendelkezünk, a helynevek a régészeti emlékeken kívül az egyedüli forrásaink, amelyekből a terület akkori településviszonyaira következtethetünk. A helynévkutatás tehát a településtörténet legfontosabb segéd tudományai közé tartozik.” (KNEIÉZA I. 111) Nem véletlen tehát, hogy a településtörténeti munkák a nevek területi megoszlását is figyelemben részesítik. KARÁCSONYI JÁNOS 1901-ben írja meg nevezetes tanulmányát (Halovány vonások hazánk Szent István korabeli határaitól: Száz. XXXV, 1039), amelyben néhány helynévtípus földrajzi megoszlását vizsgálva próbál válaszolni a címben megjelölt kérdésre. MELICH JÁNOS a HonfMg.-ban néhány helynév területi megoszlását is figyelemben veszi településtörténeti következtetéseiben. MÁLYUSZ ELEMÉR a *Csehi, Németi, Oroszi, Tóti* nevek középkori elterjedését mutatja be térképeken (A középkori magyar nemzetiségi politika: Száz. LXXIII, 257). A magyarság végleges letelepedésének bonyolult kérdésére próbál válaszolni történettudományunk többek között a törzsnevekből alakult helységnevek vizsgálatával (a kérdés teljes irodalmát l. GYÖRFFY GYÖRGY, A magyar törzsi helynevek: NévtVizsg. 27). Településtörténeti szempontokat is tisztáz PAIS DEZSŐ az anonymusi névanyag elemzésében (MNY. XXIV, 92, 169). MOÓR ELEMÉR a német és magyar eredetű helységneveket vetíti térképre a „Westungarn im Mittelalter im Spiegel der Ortsnamen” című munkájában. SZOKOLAY MARGIT a besenyő telepekről készít térképet helyneveink segítségével (FE. IX, 65 — a tanulmány kritikáját l. KNEIÉZA II. 437). MIKECS LÁSZLÓ a Kárpátokon túli magyar településhálózatot próbálja meg rekonstruálni ugyancsak helységnevek felhasználásával (Magyarok és románok I, 453 kk.). A legtöbb eredményt ezen a területen KNEIÉZA ISTVÁN nevéhez fűződik. A múltban településtörténetünk egyik legfontosabb problémája az volt, hogy milyen nyelvű népelemek milyen sorrendben települtek le a vizsgált területen, éppen ezért a nevek etimológiája, pontosabban az, hogy milyen nyelvű népelem volt a település elnevezője, tehát a névadó érdekelte

a kutatókat elsősorban. KNEZSA ismert munkáiban (Magyarország népei a XI. században: Szent István-Eml. II, 367; Keletmagyarország helynevei: Magyarok és románok I, 111 stb.) számos térképen mutatja be a régi Magyarország helységneveinek és vízneveinek nyelvi eredetük alapján kielemezhető területi megoszlását.

Az önelvű névkutatás¹ névföldrajza. — A külföldi kutatás teljesítménye ezen a területen egyre fokozódó (l. pl. ADOLF BACH nagy összefoglaló munkájának [Deutsche Namenkunde] megfelelő fejezeteit, a szláv névatlasz nemzetközi szervezésben folyó munkálatait stb.), néhány részletvizsgálat a hazai névtanban is történt. A módszer elvi fontosságát többen és többször is régóta hangsúlyozzák. SZABÓ T. ATTILA (MNy. II, 122) teljes történeti és jelenkori névanyag híján — csak távoli feladatként jelöli meg a névföldrajzi vizsgálatokat: „Talán lesz idő, mikor az egyes személynévi helynévtípusok jelenkori (synchronicus) és történeti (diacronicus) elterjedését szemléltető térképekre vetíthetik . . . Ezeknek megszületési kora egybeesik majd a magyar helynév-atlasz és általában népnyelvi atlasz adatainak feldolgozó munkájával.” Ugyancsak ő veti fel egy erdélyi helynévatlasz elkészítésének tervét (Erdélyi helynévtörténeti adattár: MNy. LXIX, 503). BÁRCZI GÉZA sajnálattal állapítja meg a magyar névtudományi konferencia megnyitó előadásában, hogy a magyar névföldrajz — szemben a külfölddel — nem tud eredményeket felmutatni (NévtVizsg. 10). Ugyancsak a konferencián állapítja meg BENKŐ LORÁND, hogy „. . . a történeti névkutatás módszerében adott esetekben nem kerülhető el a földrajzi szemlélet érvényesítése, sőt bizonyos típusú névtörténeti vizsgálatokban ez a szemléletmód a való eredmények egyedüli biztosítója” (i. m. 132). — Az elvi fontosság hangsúlyozásán kívül, mint említettem, néhány konkrét eredményről is számot adhatunk. A névföldrajznak mint vizsgálati szempontnak lehetősége elsőként talán PESTY FRIGYES nevezetes tanulmányában (A helynevek és a történelem: Értekezések a történelmi tudományok köréből VIII, 30) merül fel: „Valamint a természetudományban lehet növényzeti földrajzról szólni, úgy a szemlélet tanúsítja, hogy bizonyos helynévi formák egyes vidékekben honosabbak, mint a másokban.” HEFTY GYULA ANDOR „A térszíni formák nevei a magyar népnyelvben” című munkája (NyF. 66. sz.) nálunk az első kísérlet a névföldrajzi módszer alkalmazására. HEFTY több mint fél évszázaddal ezelőtt próbálta meg a magyar térszinformanevek földrajzi megoszlását kideríteni, s ha eredményei ma már teljesen nem is megnyugtatóak, az úttörés érdeme mégis csak az övé. Azóta hasonló vizsgálatra senki sem vállalkozott, igaz, hogy a rendelkezésünkre álló anyag még ma sem kecsegtetne sok sikerrel. Egy-egy földrajzi köznévi területi megoszlását többen is számba vették, így például a *-falva* típusét MOÓR ELEMÉR (NéNy. VIII, 110), a *havas-ét* ÁRVAY JÓZSEF (MNy. III, 47), a *hany-ét* KÁLMÁN BÉLA (MNy. XL, 100), a *bérc ~ börc* határait LŐRINCZE LAJOS (MNy. XLII, 22), a *ropó-ét*, a *kotyor*, *gugyor-ét* BENKŐ LORÁND (MNy. XLIII, 27), az *erge* előfordulását SZABÓ T. ATTILA (MNy. XXIX, 242) és SZABÓ DÉNES (Pais-Eml. 375) stb. INCZEFI GÉZA a laza szerkezetű helynevek földrajzi aspektusát vizsgálta meg (MNy. LXIII, 64), KÁLMÁN BÉLA pedig az Árpád-kori vízrajzi köznevekét (Nyelv-tudÉrt. 58. sz. 344).

A személynevek vizsgálatában a névföldrajzi elv egyik fő szempontként érvényesül MIKECS LÁSZLÓ munkájában: A moldvai katolikusok 1646—47.

¹ Önelvű névkutatásnak tekintem azt a tudományágat, amelyben a név a vizsgálatnak nem eszköze, hanem célja (l. LŐRINCZE I. 4; II. 4; BÁRCZI 145).

évi összeírása (Kolozsvár, 1944). MIKECS már térképeket is közöl, így mutatja be például a *Katalin* név elterjedését, vagy a becézett keresztnévből alakult vezetéknevek területi megoszlását. RÁCZ ENDRE XIV. századi rövidüléssel alakult becézőneveink területi megoszlását ugyancsak számba veszi (Néprajz és Nyelvtudomány III—IV, 84). KARÁCSONY SÁNDOR ZSIGMOND is figyelembe veszi a földrajzi aspektust a XVI—XVIII. századi keresztnévanyag vizsgálatában (NévtVizsg. 164; NytudÉrt. 28. sz.). BÁRCZI GÉZA (MNY. LII, 144) FEKETE LAJOS forráskiadványát (Die Siyāqat-Schrift in der türkischen Finanzverwaltung. I—II. Bp. 1955) használja fel névtudományi, ezen belül névföldrajzi tanulságok levonására. GERGELY PIROSKA egy kalotaszegi becenévtípus földrajzi megoszlását is bemutatja három térképlapon (NyÍrk. VI, 149). HAJDÚ MIHÁLY több dolgozatban is vizsgálja a földrajzi megoszlás és a megterhelés közötti összefüggést (Nyr. XLI, 293; MNY. LXIII, 238; MNY. LXIV, 232). MIKESY SÁNDOR „Adalékok a személynevek földrajzi körzetek szerint való jelentkezéséhez” című tanulmányában (MNY. LXIV, 300) az *Angyán*, *Nétus*, *Csintalan* ~ *Csendom*, valamint a *csalán* közszókból alakult nevek földrajzi aspektusát is kideríti, egy másik cikkében pedig (Élet és Tudomány 1954: 1130) az *Oszvald* név változatainak földrajzi megoszlását vizsgálja meg. E részletteredményeken kívül igen értékes az a névanyag, amelyet a MNYA.-nak elkészült, de még kiadatlan térképlapjain találhatunk. Négy keresztnév: *Erzsébet*, *Katalin*, *István*, *József* becéző alakjait gyűjtötték össze mintegy 450 kutatóponton az atlasz munkatársai. A kutatópontok az egész mai magyar nyelvterületet behálózzák, a felsorolt nevek térképei tehát egyszersmind egy magyar személynévatalasz első térképlapjai is.

5. A típus megterhelése. A nevek gyakoriságának problémája — néhány korai megállapítástól eltekintve — csak újabban foglalkoztatja kutatóinkat, főként azóta, hogy a teljesség igénye többször jelentkezik egy-egy kor vagy terület forrásanyagának vizsgálatában. Azt nem kell bizonygatni, hogy a nevek mennyiségi vonatkozásainak kiderítése vitathatatlanul tudományos eredmény, s a nyelvstatisztikán belüli névstatisztika a matematikai módszer lehetőségeit ki is használja. Ilyen módon váltják fel a korábbi semmitmondó általánosításokat (ritka név, gyakori név) a számok kínálta objektív megállapítások.

A magyar helységnevek megterhelésére elsőként vagy az elsőik között 1829-ben CSAPLOVICS JÁNOS mutat be konkrét adatokat „Gemälde von Ungarn” című munkájában. Megállapítja többek között, hogy védőszentnévből 468 helység neve alakult (a legtöbb Szentgyörgy: 47, a legkevésbé Szentjakab: 7). A népnevek felhasználásának szerinte a következő a sorrendje: 100 *Német*-, 76 *Magyar*-, 74 *Tót*-, 41 *Orosz*-, 26 *Oláh*-, 23 *Rác*-, 13 *Olasz*-. A *-fa* (szerinte 'Baum') megterhelése: 170, a *-falv*-é: 170 [ez meglepően kevés], a *-ház*-é: 123. ORTVAY TIVADAR a víznevek vármegyénkénti %-os megoszlását mutatja be (ORTVAY, Vízr. I, 64). Egy másik adat PESTY FRIGYES művében található: „A hivatalos Helynévtárban a magyar korona területén most 535 helység van kimutatva, mely Szent után van elnevezve, a mi több, mint a . . . 17 399 helységnek 32-dik része.” (Magyarország helynevei I, XII. l.) HEFTY GYULA ÁNDOR (i. m. 53) a térszínforma nevek meg-

léte vagy meg nem léte alapján tesz némi összehasonlítást az egyes nyelv-járás-területek között. — Név kutatásunk újabb szakaszában magam vizsgáltam meg egy viszonylag kis terület (Alsó-Szigetköz) teljes névanyagának mennyiségi vonatkozásait is: az ún. alapelemek és megkülönböztető elemek abszolút és relatív megterhelését (MNyTK. 95. sz.). SZABÓ ISTVÁN a prédiáról írt tanulmányában mutatja be a *-háza*, *-laka*, *-ülése*, *-telke*, *-földje* középkori gyakoriságát (Agrártörténeti Szemle V, 324, l. még SZABÓ, A falurendszer 136). INCZEPI GÉZA (MNy. LXII, 72) a „helynévadás ökonomiájá”-t vizsgálja meg statisztikai módszerrel.

Jóval több példát találunk a módszer felhasználására a magyar személynevek kutatásában. Itt jelenik meg — fontos mozzanatként — a társadalmi szempont alkalmazása is. MIKECS LÁSZLÓ (i. m.) egy XVII. századi moldvai forrás személyneveit, BERRÁR JOLÁN az 1400-ig terjedő kor női neveit (MNyTK. 80. sz.), KARÁCSONY SÁNDOR ZSIGMOND (i. h.) a XVI.—XVIII. századból választott források személyneveit, BÁRCZI GÉZA (i. h.) a FEKETE kiadta török számadáskönyvek magyar neveit, KÁLMÁN BÉLA (MNyj. VII, 23) a SZABÓ ISTVÁN kiadásában megjelent Bács, Bodrog és Csongrád megyei dézsmalajstromok névanyagát dolgozza fel statisztikailag. Ugyanó össze-foglaló munkájában (KÁLMÁN 48—51) a XVI.—XVIII. századi személynévi statisztikákat össze is hasonlítja, ugyanitt adatokat mutat be a XVIII—XIX. századi debreceni keresztnevek divatjára. A statisztikai módszert, illetőleg ezt a módszert is felhasználja egy-egy település keresztneveinek vagy ragadványneveinek vizsgálatában LŐRINCZE LAJOS (MNyj. I, 64), NÉMETH GÉZA (MNyj. II, 120), MARKÓ IMRE LEHEL (Nyr. LXXXIX, 113), PENAVIN OLGA (Nyr. LXXXII, 476), PÁKOZDI ENDRE (MNyj. VII, 83), CSÁK LÁSZLÓ (NyÍrk. VI, 289), BERÉNYI ZSUZSANNA (Nyr. LXXXIX, 302), KŐHEGYI MIHÁLY (Nyr. XCII, 177), FEHÉRTÓI KATALIN (MNy. LXI, 419; LXIV, 317), MIKESY SÁNDOR (MNy. LXI, 300), BAKOS KLÁRA (NyÍrk. XII, 77). MÁRTON GYULA a Borsavölgy állatneveinek rendszerezésében (A kolozs-megyei Borsavölgy állatnevei. Kolozsvár, 1945) mutatja ki az egyes nevek megterhelésének különbségeit. BÜKY BÉLA a fővárosi keresztnévadás ható-erőit vizsgálja több kiválasztott korszak statisztikai feldolgozásával (Nytud-Ért. 26. sz.; Nyr. XCII, 149). ZSOLNAI JÓZSEF egy új és érdekes probléma tisztázására használja fel a statisztikai módszert: A lakosság földrajznev-ismeretének vizsgálata: Nyr. XCI, 191.

6. A lexikológiai jellemzők meghatározása azt kívánja tisztázni, hogy a *falu* felsorolt változatai milyen jelentésű közszókkal, illetőleg milyen tulajdonnevekkel társulhatnak. A lexikológiai kötöttség vizsgálatára tudtommal nem történt kísérlet névtudományunkban. Ezt az elemzést a *-falu* és származékaiban (*-falud*, *Falucska*) külön, a *-falva* és folytatásaiban (*-fa*, *-fala*, *-falu*, \emptyset) közösen végzem el.

A másodlagos jelzőkkel: a *Csikmártonfalva*, *Alsópálfalva*, *Kis-tótfalu-félék* első elemével nem foglalkozom, ezek nem a *-falu* ~ *-falva* típusra, hanem a helységnevekre általában jellemzők, vizsgálatukat is csak a teljes helységnévanyag feldolgozásával lehet elvégezni.

A FORRÁSOKRÓL

A feldolgozandó névtípus adatait — mint fentebb már jeleztem — a XIII. század elejétől 1873-ig gyűjtöttem össze. A felső határt — ha a vizsgálat megkívánta — néhány esetben túlléptem.

A középkorra legfontosabb forrásaim: CSÁNKI, FEKETE NAGY ANTAL, GYÖRFFY GYÖRGY történeti-földrajzi munkája, a MÁLYUSZ indította településtörténeti sorozat, ORTVAY egyházi földleírása, az okmánytárak és megyei monográfiák jelentős része (felsorolásukat l. a tanulmány végén közölt jegyzékben). Ez az anyag abszolúte is, témám szempontjából is vegyes értékű. CSÁNKI befejezetlen művének nagy értékét felesleges hangsúlyozni. Számomra is — mint annyi névtani vizsgálat számára — a történeti anyag jelentős részét szolgáltatta. Nagy erényéről, a betűhív közléséről jóval későbbi, modernebb forrásmunkák is sokszor megfélekeztek. Tudottak CSÁNKI hibái is: a korábbi kötetek a hozzáférhetőnél jóval szerényebb anyagot közölnek, az oklevelek hitelessége, esetleges másolatvolta nincs tisztázva, a megígért térképet már nem készíthette el. GYÖRFFY műve modern történeti földrajzunk legjelentősebb alkotása, úgy vélem, minden tudományág igényeit maximálisan ki fogja elégíteni. Felhasználása számomra természetesen korlátozott volt, nemcsak azért, mert eddig az első kötet (15 megye) látott napvilágot, hanem azért is, mert történeti adataim legnagyobb része az Árpád-kor után jelenik meg. A pápai tizedlajstrom erősen torzult névanyaga csak óvatosan használható (ORTVAY feldolgozásának kritikáját lásd GYÖRFFY idézett művében). A MÁLYUSZ indította településtörténeti sorozat a legkiválóbb források közé tartoznék, ha egyes kötetekben a szerzők éppen a helységnevekkel nem bántak volna olyan mostohán. Az okmánytárak, régebbi megyei monográfiák anyaga csak részben értékesíthető, hol a betűhív közlés, hol a lokalizáció hiánya miatt.

A XVI. század közepétől a XVIII. századig a teljességre törekvő típusvizsgálat majdnem légüres térben mozog, a megjelent, igen nagy méretű és kitűnő forráskiadványok is (Urbáriumok, Úriszék, XVI. századi dézsmajegyzékek stb., Veszprém megye helytörténeti lexikona¹ stb.) cseppek a tengerben: a kéziratos források óriási,

¹ A nagyszabású mű ILA BÁLINT és KOVACSICS JÓZSEF szerkesztésében jelent meg. A történeti kutatás számára nyilván rendkívül értékes ez a munka, a nyelvtudomány és a névtudomány számára igen kevés anyagot tárt fel. Nem látjuk megokoltnak, hogy a helynevek történeti adatait csak a mohácsi véstől közli, a korábbi időpontban CSÁNKIRA hagyatkozik; de az említett időpont után is egy-egy helységre igen kevés adatot találunk, a

jórészt máig érintetlen tömege nyugszik levéltárainkban. Ez az anyag — bár nyilvánvalóan rengeteg értékes adatot tartalmaz — gyűjtőmunkámban általában nem jöhetett számításba. Teljes feldolgozásuk egy ember munkaerejét messze meghaladó feladat. Ebből a korból a kiadott forrásokon kívül — a *-falva* > *-fa* kronológiája kedvéért — a dunántúli megyék és Pozsony megye dikális összeírásainak kéziratos köteteit használtam fel. E kor térképei még szerény anyagot tartalmaznak, bár HEVENESI Parvus Atlasában és JOHANN CHRISTOPH MÜLLER térképén több értékes adatot találtam.

A XVIII. század első feléből jól felhasználhatók BÉL MÁTYÁS Notitiájának kiadott kötetei és MIKOVINY SÁMUEL térképei. BÉL kiadatlan kéziratainak átnézésétől felmentett az 1720-i országos összeírás kéziratos anyagának feldolgozása. Ez utóbbiról kissé részletesebben kell szólnom. ACSÁDY IGNÁC 1896-ban adta ki a történeti demográfia egyik elsőrendű forrását, az 1715—1721-i országos összeírások anyagát (Magyarország népessége a Pragmatica Sanctio korában. 1720—21. Magyar Statisztikai Közlemények, Új folyam XII. k. — Az erdélyi anyag korábbi évekből való.) ACSÁDY műve, amely a történeti demográfia szempontjából igen értékes munka (ilyen szempontú kritikáját l. DÁVID ZOLTÁN: „Az 1715—1720. évi összeírás” című tanulmányában; KOVACSICS JÓZSEF szerk. A történeti statisztika forrásai 145 l.), egy elsőrangú történeti helységnévtár szerepét tölthetné be, sajnos a helységnevek közlésmódja ezt nem engedi meg. A bevezető ugyan azt mondja: „[a községek] általában mai nevükön találhatók. E mellett azonban a régi név is mindenütt figyelembe vétetett s a mai név után következik.” (3. l.) ACSÁDY azonban csak a lexikológiai eltéréseket veszi figyelembe, az alaktani, hangtani vagy helyesírási változatokkal nem törődik. Így történhetik meg, hogy például a *-fala* 'falva' típusra nála szép számú adatot találunk, holott a kéziratban kivétel nélkül mindig a *-falva* fordul elő. A kiadás névtani vizsgálatra tehát nem alkalmas, éppen ezért az eredeti anyagot dolgoztam fel az Országos Levéltár Filmtárában (a teljes összeírás mikrofilmen is hozzáférhető).

A XVIII. század végétől már igen jó, teljességre törekvő névtárak állnak a helynévkutatók rendelkezésére. Ezek közül az 1773-i *Lexicon locorum* (igen jó kiadásban; az adatok egy részét az OL.

nyilván meglevő alaktani és hangtani változatok bőségéből a szerzők igen szűkmarkúan válogattak. Még sajnálatosabb, hogy a közlésre kész történeti határnévanyagot — valószínűleg a terjedelem korlátozása miatt — teljesen kihagyták.

eredeti kéziratával összevettem), KORABINSZKY, VÁLYI, LIPSZKY, NAGY, FÉNYES, LENK köteteit dolgoztam fel. Ezek közül a legkiválóbb alkotás kétségtelenül LIPSZKY műve. LIPSZKY térképe a magyar térképírás történetében korszakalkotó (vö. MÁRKI SÁNDOR, A magyar térképírás múltja és jelene: FöldrKözl. XXIV, 291 és FODOR FERENC, A magyar térképírás II, 179 kk.), a térképhez csatlakozó Repertorium a magyar helynévkutatás számára nélkülözhetetlen munkaeszköz: teljességével, viszonylagos pontosságával, a különnyelvi változatok közlésével, szerkezetével (az utaló címszók bőségével) nemcsak a korábbi, de hosszú ideig a későbbi helységnévtárak színvonalát is meghaladja.

A XIX. századból egyetlen, de igen nagy terjedelmű kéziratos forrást dolgoztam fel, PESTY FRIGYES helységnévtárát (a Széchényi Könyvtár kézirattárában: 63 kötet). Ebben a névadatokon kívül jó néhány, a vizsgált típusra vonatkozó hasznos megjegyzést is találtam. Az utolsó forrás, amelyet felhasználtam, az első hivatalos helységnévtárunk 1873-ból. Az 1898, 1907-i és 1913-i helységnévtárak adatait a problematikus esetek egy részében figyelembe vettem.

A Baranya megyei adatok egy részét REUTER CAMILLO (kéziratban levő) kitűnő történeti és jelenkori helynévgyűjteményéből közlöm, az adatok átengedéséért REUTERnek itt is köszönetet mondok.

A *-falva* > *-fa*, *-falva* > *-fala* változatokra a XIX. és XX. század nyelvjárási anyagában is találtam adatokat, rendszeres gyűjtésre azonban nem vállalkozhattam. Az ÚMTsz.-ban e két változat nem szerepel, a szótár — elvileg indokoltan, de számomra sajnálatosan — a tulajdonneveket a gyűjtésből eleve kizárta. Számos értékes adatra bukkantam a legújabbban megjelent hatalmas helynévgyűjtésben, a „Zala megye földrajzi nevei” című munkában. Jónéhány középkori *-falva* helységnév kerül elő *-fa* utótagú határnévként. A *-falva* > *-fala* változatra sok értékes régi adatot kaptam SZABÓ T. ATTILA professzortól (az Erdélyi Helynévtörténeti Adattárból) és több mai, nyelvjárási adatot MURÁDIN LÁSZLÓTÓL, a készülő erdélyi nyelvjárási atlasz munkatársától. A személynevek (a *-falva* előtagjainak) azonosításához felhasználtam MIKESY SÁNDOR kéziratos személynévgyűjteményét is. Szívességüket itt is megköszönöm.

Külön kell szólni a moldvai csángó települések magyar neveiről, illetőleg ezek forrásairól. A csángók iránti érdeklődés — amint azt SZABÓ T. ATTILA hangsúlyozza (A moldvai csángó nyelvjáráskutatás története: MNyj. V, 3) — közel kétszáz esztendő óta igen erős a magyar tudományosságban. Táplálója korábban főként az a lehetőség volt, hogy a csángók megismerése magyar őstörténeti kérdé-

sekre tud majd választ adni. Így érthető, hogy hosszú ideig a csángó kutatást a romantikus szemlélet jellemezte. Témám szempontjából e kutatás eredményei azért fontosak, mert — Moldva kívül esvén a régi Magyarország területén — belőlük kell kihámozni a csángó helységneveket. A számbajöhető munkák (GEGŐ, JERNEY, IMETS, KOVÁCS, de újabb, tudományos módszerrel készült művek is) a moldvai magyar helységnevekkel egyáltalán nem fukarkodnak, és ez érthető is, hiszen a kutatások egyik fontos célja volt mindig a moldvai magyar lakosságú (vagy részben magyarok lakta) települések számbavétele. Sajnos a felsorolt települések magyar adatai névtani szempontból egyáltalán nem megbízhatók, például a legbővebb magyar helynévanyagban, JERNEYÉben számos olyan magyar helységnév van, amely egyetlen korábbi és mai forrásból sem mutatható ki, nyilvánvaló, hogy jónéhány alkalmi magyarítás eredménye. JERNEYEN kívül mások is, például KOVÁCS FERENC (l. KOVÁCS 35.) a valóban élő csángó helységnevek analógiájára konstruálnak neveket: „...továbbá számtalan helységek nevei, miknek gyöke, jelentősége magyar s csakis a falut jelentő a n, e n, é n i, e s t ragok által oláhosítvák.” (i. h.) Ilyen konstruált név például *Bácsfalva (Bácsest)*, *Sasfalva (Saskán)* stb. A moldvai magyar történeti helységnévtár kritikai összeállítása még elvégzendő feladat (amint az a régi Magyarországé is), addig azonban csak kevés számú biztos forrásra támaszkodhatunk, a bizonytalanokra csak akkor, ha ezek nem mondanak ellent az előbbieknél. A legkorábbi felhasználható forrás az 1646—47. évi BANDINUS-féle összeírás (másolatokban maradt fenn), ennek MIKECS könyvében található kritikai kiadását használtam. A csángókkal foglalkozó több modern munka (DOMOKOS PÁL PÉTER, LÜKŐ) több csángó település XV. századi adataira is hivatkozik, COSTĂCHESCU, BOGDAN műveire, a megjelölt helyeken azonban csak román helynév található (*Szabófalva*, 1453: *Sabaoani*, *Lökösfalva*, 1408: *Leucusăuiti*). Az valószínű, hogy ezekben az esetekben magyar ~ román párhuzamos helynévadásról van szó s a magyar helységnév megléte a XV. századra már feltehető, bár akkor sem adatható. Még kevésbé lehet szó például *Ónfalva* XV. századi előfordulásáról (1436: *Onesți*), a magyar változat csak JERNEYENél található meg. BANDINUSON kívül 1781-ből ZÖLD PÉTER tudósítása (VESZELY 59—60), 1842-ből PETRÁS INCZE „feleletei” (Tudománytár XII, 15—18) szolgáltatják a legmegbízhatóbb adatokat, a XIX—XX.-ből pedig a csángó nyelvjáráskutatás, így például WICHMANN regionális tájszótára s végül SZABÓ T. ATTILA idézett tanulmánya.

*

Dolgozatom korábbi változatát az MTA Minősítő Bizottsága
kandidátusi értekezésnek elfogadta. Bírálóiimmak, Bárczi Géza akade-
mikusnak és Kálmán Béla professzornak munkáját e helyütt is
megköszönöm, értékes tanácsaikat a tanulmány végső formájának
kialakításában mindenütt figyelembe vettem.

A »FALU« - R Ó L Á L T A L Á B A N

A *falu* földrajzi köznévknek helynévi alkalmazása nyelvünkben más nyelvektől függetlenül alakult ki, megfelelője azonban számos idegen nyelvben megtalálható (l. például a német *-dorf* és ennek német, németalföldi, skandináv területeken meglévő változatait: *-trop*, *-trup*, *-druf*, *-droff*, *-dörp*, *-terp*, *-dorp*, *-torp*, továbbá a francia *-ville*, a finn *-kylä*, a szláv *ves*, *selo*, a román *satu* szóval alkotott helységneveket). A névtípus vizsgálatára — elsősorban azokban a nyelvekben, ahol a típusnak nagy a megterhelése — számos kisebb-nagyobb tanulmányt találunk, l. például DAUZAT, *La toponymie française*, passim; ADOLF HELBOK, *Grundlagen der Volksgeschichte Deutschlands und Frankreich*, ADOLF BACH, *Deutsche Namenkunde II/2*, 349, KRANZMAYER—BÜRGER, *Burgenländisches Siedlungsnamenbuch* — ez utóbbi kritikáját l. MOLLAY: *NévtudVizsg.* 35 — J. SALGREN: *Namn och Bygd X*, 141, XI, 69, M. ERIKSSON: *Namn och Bygd XXXI*, 72, a lipcei névtani kutatócsoport névföldrajzi eredményei között RUDOLF FISCHER szerk. *Materialien zum slawischen Onomastischen Atlas*, Berlin 1964, stb. A felsorolt művek általában a névtípus megjelenésének és elterjedésének településtörténeti vonatkozásait elemezték, olyan vizsgálatra, amely nemcsak a keletkezés okát kutatta, nemcsak névföldrajzát rajzolta meg, hanem megpróbált fényt deríteni — viszonylag teljes anyag számbavételével — a típus életére, sorsára is, tudtommal nem történt kísérlet a külföldi szakirodalomban sem.

A *falu* k ö z n é v nyelvi kérdéseinek többsége elvileg nem tartozik egy névtani tanulmányba, hogy néhánnyal az alábbiakban mégis foglalkozom, azt azért látom indokoltnak, mert egy-két probléma a köznévi és helynévi kölcsönös vonatkozásainak elemzésével tisztázható.

1. A *falu* etimológiája. Nyelvünk szókincsének finnugor rétegeire a hazai finnugrisztika mai álláspontját a LAKÓ GYÖRGY szerkesztette *A magyar szókészlet finnugor elemei* című etimológiai szótár közli. E szerint a *falu* egyike a legrégebbi egyeztetéseknek, ugor (esetleg finnugor) eredetét GYARMATHITÓL kezdve vallják nyelvhasznítóink. A rokon nyelvi megfelelők a következők: vog. *pāβl*, *pāβl*, *pēβl*, *pēl*, *pēβl*, *pēl*, *pāβl* 'Dorf' | osztj. *pūyat*, *pūyäl*,

pŭyal, pōyal, pūyat, pūyal 'Dorf' | ? finn *palva-* (földrajzi nevekben): *Palvala* 'Dorf in Sismä'; ? karj. *palvi* 'Wohnstätte'. — A magyar szónév *-u*, illetőleg *-v*- elemére két magyarázatot közöl e szótár: 1. denominalis névszóképző, 2. az eredeti **-ly*-kapcsolat *γ* elemének a folytatása. PAIS véleményét, mely szerint a *falu* a *falt* és *falka* szavakkal együtt a *fal* nomenverbum származéka lenne, jelentés-tani és hangtani nehézségek miatt nem tartja valószínűnek. A MSzFE. etimológiáját a BENKŐ LORÁND szerkesztette A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára is elfogadja.

2. A *falu* jelentése. A rokonnyelvi adatok kivétel nélkül 'Dorf' jelentésűek, illetőleg valamilyen település jelölői, ennek alapján joggal állíthatjuk azt, hogy az ugor (esetleg a finnugor) korban valamilyen településforma megnevezésére használták. A *falu* mai, köznyelvi jelentéseit az ÉrtSz. így határozza meg: „1. A városnál ált. kisebb, zárt település (ill. ez mint község, közigazgatási egység), amelynek lakói jobbra mezőgazdasággal foglalkoznak.”, „2. (gyak. birt viszonyban) A faluban lakók összessége, a falu lakossága mint (vmely szempontból tekintett) közösség.” A két megadott jelentés közül kétségtelenül az első az eredeti, az alapjelentés: ennek megfogalmazása igen szabatos, talán csak a falunál viszonylag kisebb településformától (ház, tanya, puszta) való elhatárolást hiányolhatnánk. Tájékozódásunk szerint a *falu* nyelvjárásainkban is mindenütt 'Dorf'.

A fentiek szerint az ugorban és a mai magyarban a *falu* jelentése egyaránt 'Dorf' volt, amiből nagyon valószínűen következik az, hogy nyelvünk történetében is mindig ilyen értelemben használták. A nyelvtörténeti adatok általában megerősítik ezt, szójegyzékeinkben, szótárainkban korábban a latin *villa*, majd *colonia*, *pagus*, *vicus*, s a német *Dorf* megfelelőjeként kerül elő a *falu*. A szövegemlékekben hasonló a helyzet, bár a NySz. két kódexből (JókK., JordK.) *castrum*, illetőleg *castellum* megfelelőst is közöl. Ez arra mutatna, hogy olykor a *falu* megerősített települést, valamiféle erősséget is jelenthetett (a jelentésmódosulás magyarázatát lásd a TESz. *falu* címszavánál). E jelentésváltozat szilárdságát azonban szövegemlékeink további vizsgálatával kellene igazolnunk, annál is inkább, mert SZABÓ ISTVÁN nagy településtörténeti monográfiájában (A falurendszer . . .) ilyen jelentés szóba sem kerül, ezenkívül helységneveink vallomása sem támogatja meglétét. CSÁNKI, mint tudjuk, hatalmas anyagát három, gondosan elhatárolt településtípusba sorolva közli: 1. várak, erősségek (kastélyok), 2. városok, 3. helységek. Ha a *falu*-nak valóban volt 'castrum', 'castellum' jelentése, akkor a belőle alkotott helynévnek az első csoportban is elő kell kerülnie. Két példa akad is felhasználására, mindkettő azonban

nem bizonyítja, hanem éppen cáfolja a szóban forgó jelentést. A Csanád megyei 1479, 1489-i adat: Castellum in Zarafalwa (Cs. I, 691) — az *in* előjáró hiányoznék, ha az oklevélíró a *castellum* és a *-falva* fogalmát azonosnak érezte volna. Vas megyében: 1406. e.: Castrum Azzonfoluauara, — ebben a *-vára* kitétele még jobban bizonyítja, hogy a *-falvá*-nak nem volt 'castrum' jelentése.

Az elmondottak szerint tehát a magyar nyelv minden korszakában a *falva* fő jelentése 'Dorf' volt, egészen más kérdés azonban és tulajdonképpen nem is nyelvészeti és ezen belül névtani, hanem településtörténeti probléma, hogy maga a jelölt, a település korszakonként milyen volt. Biztos, hogy a *falva* jelentésköre a település megváltozásával tágult vagy szűkült, rugalmasan, a mindenkori településrendszerhez alkalmazkodva töltötte be funkcióját. HAJDÚ PÉTER nyilván mozgó településekre gondol, amikor az ugorokról ezt írja: „Településeik nem lehettek állandó jellegűek, különösen akkor, mikor a vadászat jelentősége megnőtt, s a halászat jóformán kiegészítő termelési ág lett. A vadászat különösen (de részben a halász-életmód is) rugalmas, vándor, állandóan meg nem telepedett életmóddal jár” (A magyarság kialakulásának előzményei. MNyTK. 2. sz. 29). Nyilván mozgó település volt a *falva* a vándorlások korában és jó ideig a honfoglalás után is.

Az állandó települések, majd a magánbirtok kialakulásával a *falva* jelentése két irányban is kitágulhatott: egyrészt minden valószínűség szerint jelölhette a magános települést is, másrészt a (magános és csoportos) településsel együtt a birtokot is. JAKÓ ZSIGMOND szerint középkori településeink egy része „csak a középkor szóhasználatával mellett nevezhető falunak. Valójában nem voltak egyebek egy-két rokon nemes család kúriájából és néhány szolgájuk házából álló tanyaszerű telepeknél. Számtalan tényező kedvező találkozásától függött, hogy ezek a XIV—XV. századra faluvá cseperedtek-e, vagy beleolvadtak valamelyik szomszédjukba.” (Erd-Múz. L, 54.) SZABÓ ISTVÁN arra közöl adatot, hogy például 1513-ban Zala megyében számos 1—2 portás „falva” volt (Agrártörténeti Szemle V, 325). A 'magános település' jelentést igazolja az a tény is, hogy a *-falva* típusú helynév számos esetben váltakozik egy *-háza*, *-laka*, *-ülése* utótagúval (l. „A *-falva* változat” című fejezet X. pontját). A másik irányú jelentéstágulást, a 'birtok (nyilván a településsel együtt)' jelentést igazolni látszik az, hogy az OklSz. *-falva* ~ *-falva* helynevek előtt az 52 villa val szemben 55 esetben possessio és 6 terra minősítést is találunk. A szórványos *-falva* ~ *-földre* ingadozás egyes helynevekben ugyancsak támogatja a fenti megállapítást. Az oklevelek változatos latin terminológiájának: villa, terra, predium, possessio — alapos elemzését l.

SZABÓ ISTVÁN i. m.-ben. A *-falva* típus szempontjából kiemelendő megállapítása: a latin megjelölések ingadozása abból adódik, hogy a birtokjogi viszony hangsúlyozása gyakran fontosabb volt a település-jelleg meghatározásánál (i. m. 38).

A honfoglalás utáni állandó települések és a viszonylag szilárd településhálózat kialakulásáról ugyancsak SZABÓ ISTVÁN rajzol igen plasztikus képet (SZABÓ, A falurendszer I., II. fejezet). Külföldi és hazai írott források alapos elemzésével, a közelmúlt nomád népeinek párhuzamos település-struktúráját is számbavéve, nem feledkezve meg a hazai régészet eredményeiről sem, tárja fel azt a bonyolult folyamatot, amely hazánk falurendszerének kialakulását jellemezte. Számos eredménye közül talán az a legfontosabb, hogy a nomád magyarság egy félnomád (sorvadó nomádság) állapoton keresztül jutott el a teljes letelepülésig, e félnomád társadalom téli szállása alakul át szilárd, mozdulatlan agrárfaluvá. SZABÓ ISTVÁN hangsúlyozza, hogy ez a folyamat viszonylag igen gyorsan zajlott le, hiszen I. István, László és Kálmán törvényeiben a falvak (villák) már „... arányos hálózatban és megvont határok között elhelyezkedő, falunagy vezetése alatt álló, házépítményes és állandóan lakott településként tűnnek elő...” (i. m. 29). A megváltozott településforma *falu* szavunk kontinuitását azonban nem zavarta meg. SZABÓ ISTVÁN szerint is: „a magyar *falu* szó jelentéstartalma a magyarság külön életében is alapjában véve megőrződött, s alkalmas volt az európai értelmű falu kifejezésére” (i. m. 36). A jelentéstartalom magja – ’emberi település’ – valóban mindmáig megmaradt, de a járulékos fogalmi jegyek megváltozhattak: ’mozgó település’ → ’állandó település’, illetőleg a jelentéskör bizonyos jegyekkel kibővíthetett.

3. A *falu* hangtani - laktani problémája. A *falu* szó végi *u*-jának eredetéről közel négy évtizede indult meg a polémia s tulajdonképpen mindmáig tart. A nyelvészek többsége az *u*-t korábbi hosszú *ú*-ból származtatja, amelynek a többi *v* tövű névszó végmagánhangzójához hasonlóan diftongusos (<vocalis + β), előzménye van (a továbbiakban I. felfogás). A másik vélemény Mészöly Gédeoné, illetőleg újabban Papp Istváné: szerintük a *falu* *u*-ja eredeti, megőrzött rövid tövégi magánhangzó, s ennek következtében a *-falva* *v*-je inetimologikus hang (a továbbiakban II. felfogás). A hosszú ideje tartó s olykor heves vitát meg is sokallhatnánk, ha nem tudnánk, hogy nem csupán egyetlen szó egyetlen hangjának problémájáról van szó, hanem ennél sokkal fontosabb s tágabb körű magyar nyelvészeti kérdésről: arról, hogy a magyar szavak tövégi magánhangzói kivétel nélkül lekoptak-e. Ha a *falu* *-u*-jának eredeti rövidségét bizonyítani lehet, nem mel

kell válaszolni, ha a diftongusos előzmény igazolódik, akkor *i g e n*-nel.

Az I. felfogás vallói és érveik időrendben a következők. *V* tövének tekinti a *falut* már BUDENZ: „A m. *falu*-nak teljes tóalakja *falva* a *tetve* (*tetű*), *nyelve* (*nyelv*), *szíve* (**szilve*)-félékhez sorakozik, s *e* szerint régebb *falava*, *falsms* helyébe lépett . . .” (MUSz. 493), majd SIMONYI (TMNy. 332). MELICH JÁNOS 1910-ben a következőt írja: „E szavakról (*falu*, *hamu*, *daru*, *kapu* stb.) a mennyiben eredetük, régi alakjuk ismeretes, kimutatható, hogy mai rövid *-u* hangjuk hosszú magánhangzóból vagy diphtongusból fejlődött” (MNy. VI, 156). SZINNYEI a *falu* etimológiáját bemutatva szól már a hangátvetésről, s ezzel utal a *v* etimologikus voltára (A Halotti Beszéd hang- és alakтана: MNy. XXII, 241), majd MÉSZÖLY kritikájára (A Halotti Beszéd hangtörténeti és alaktani sajátosságai 34 kk.) reflektálva véleményét részletesebben is kifejti. A *toll* fejlődésére hivatkozva (ugor **talsys* > ősm. **tuluyv* > óm. **tuluy* > népnyelvi *tolú* > *tolu*; *-a* személyraggal: ősm. **tuluyá* > **tulyá* > népnyelvi *tolva*) a *falu* hangtörténetét így mutatja be (az osztj. megfelelő *pōγāl*, a vog. *pāβl*): ugor *pslsys* > *ősm. **foluy(u)* > óm. *foluy* > *folú* > későbbi *falu*; személyraggal: ősm. **foluyá* > **foljá* > óm. *-folvá* > későbbi *falva* (Utószó a HB. alaktanához: MNy. XXII, 316). Ezt a fejlődési sort fogadja el ZSIRAI is (MNy. XXIV, 300). KNEZSA MÉSZÖLYnek azt az érvét, hogy a *falu* középkori adataiban a szó végén *m i n d i g* rövid vokálist jelölő betűt találunk (az 1384-i *Nagfalou-t* Mészöly íráshibának tartja), azzal cáfolja, hogy diftongusos jelölésre a XIII. században lenne lehetőség, az akkori 20–22 adatból viszont 5-ben valóban kettőshangzót jelölő betű (*uu*, *w*) fordul elő. (A *falu* tövégi *u*-járól: MNy. XXIV, 115.) PAIS (*Fal*: MNy. XXVII, 242) egy új etimologiai lehetőséget vet fel: a *falut* egy *fals* ~ *fols* igenévszó *-ys*, esetleg *-vs* képzős származékának tekinti, ötletét jelentéstani érvekkel is támogatja. Ez a vélemény ugyancsak az I. felfogás helyessége mellett szól. A szóvégi *-u* előzményének kettőshangzóságát, illetőleg hosszúságát bizonyító további adatokat elsősorban PAIS, de mások is több alkalommal közölnek (PAIS: MNy. XXX, 304, NyK. XLVIII, 479, MNy. LIII, 267; ÚRHEGYI: MNy. XXV, 220; TÖRÖK GÁBOR: MNy. LIV, 140). A felsoroltak a következő adatokat tárták fel: 1237: *Karachenfolov* (Borsod: X. A.), 1212/1334: *Cusfoloud* (Bihar: II. A.), 1271/1378: *Nagfalow* (Nyitra: I. A.); 1384: *Nagfalow* (Zala: II. A.), 1393: *Wjfolo* (Turóc: I. A.), 1310: „*Budafoluwau*” (Budafa, Zala: VI. A.), 1704: *Falo* 'falú', *Faloyul* 'faluu' (Diósjenő, Nógrád). A magam teljesebb gyűjtéséből további bizonyítékok kerültek elő: 1348: *Yufalou!* (= Szász-újfalú, Alsó-Fehér: I. A.), 1366: *Nagfalou*

(Szabolcs: I. A.), 1387: *Wyfolow* (= Oláh-újfalu, Felső-Fehér: I. A.), 1409: *Leanfalew, Leanfalow* (Veszprém: X. A.), 1561: *Wyffalow* (? Bihar: XI. A.). A diftongusos, illetőleg a *v-s* előzményt ezeken kívül még a következő adataim is támogatják: 1324: *Chafoluwa* (= Csanfalva, Baranya: V. A.), 1378: *Kewfaluu* (Baranya: I. A.), 1382: *Tothfaluw* (Szepes: I. A.), 1421: *Kozmafaluua*, 1621: *Mezewfoluua* (Bihar: IV. A.). — A hosszúság bizonyítására ugyancsak PAIS (MNy. XXX, 304; XLVI, 101) egy újabb jelentős hangtani érvet is bevett a vitába: a magyar *-falu* utótagú helyneveket a román *-falou, -faleu, -falău* alakban veszi át, ez a hangtani megfelelés pedig csak akkor lehetséges, ha a magyar elem szóvégi hangja hosszú magánhangzó volt. Újra hallatja szavát a vitában KNIÉZSA MÉSZÖLY nyelvtörténeti tankönyvéről írt bírálatában (NyK. LX, 483), majd megismétli az I. felfogás egy-két érvét PAPP ISTVÁN cikkére (MNy. LIX, 393) válaszolva (Még egyszer a *falu u-járól*: MNy. LX, 468). Itt is rámutat arra, hogy az etimológia és a nyelvtörténeti adatok meggyőzően bizonyítják a *-falu* eredeti *v* tövűségét. PAPP ISTVÁN leg súlyosabb érvét, azt, hogy a *falu* közszo a régi nyelvben és a mai nyelvjárásokban egyalakú tő, ugyancsak elhárítja, hivatkozva a *kapura*, amely ugyancsak egyalakú, annak ellenére, hogy *u*-ja kétségtelenül eredeti diftongusra megy vissza. — Az EtSz., a MSzFE. és a TESz. az I. felfogást fogadja el.

A II. felfogás (MÉSZÖLY) érvei a következők: 1. Az etimológia: „A 'Dorf' jelentésű oszjtj. *pövel*, vog. *požel, paul, páol* szónak a magyarban pontosan *fol-, fal-* felel meg, s valóban mondják is a székelek, hogy: Betlenfala, betlenfali, és hívják *fal-nagy-nak* a falu bíróját, kinek neve a régi nyelvben *fol-nagy*” (A Halotti Beszéd hang- és alaktani sajátosságai 34). Másutt a *falu* kikövetkeztethető fejlődési sorát is bemutatja: **psvsls > *foylu > *foylu > fólu* (MNy. XXIV, 32). — 2. A nyelvtörténeti adatok: „... 290 év 58 oklevelének 62 adatában, eleitől fogva 1520-ig, egyetlenegyszer sincsen a falu végső hangzója *-w* betűpárral írva. Az egész Árpád-koron végig rövid vocalist jelölt betűnek találjuk a *falu* írott alakjainak utolsó betűjét” (i. m. 37). Az 1384-i oklevél *Nagfalou* adatát íráshibának tekinti. Hivatkozik a *folnagy* régi adataira, amelyek csak úgy keletkezhettek, ha az *u* rövid volt az Árpád-korban (MNy. XXIV, 275). Fontos bizonyítéknak tekinti azt a tényt, hogy a *falu* közszo *v* tövű változata egyszer sem jelenik meg a régi magyar szövegekben vagy nyelvtanokban (ÓmSzöv. 130). — 3. A mai nyelvben a *falu* alaktani viselkedése: nyelvjárásainkban a *v* tövű változat nem mutatható ki, a köznyelvi *falvak* alak „tudákos” csinálmány az ősi *faluk* helyett. (NyTörtFejt. 27; ÓmSzöv. 130.) A székelységi *Betlen-fala* féle helynevek — nyilván megőrzött régiségeként —

ugyancsak az eredeti rövid *u*-t bizonyítják. — 4. A *-falva* utótagú helységnevek *v*-jét MÉSZÖLY „a magyar nyelv különletében fejlődött inetimologikus hang”-nak tekinti és hivatkozik arra, hogy „ugyanannak a szónak, földrajzi névként szerepelve, más lehetett a hangfejlődése, mint egyébként.” (A Halotti Beszéd . . . 35, 38.) A *-falva* kialakulását korábban — PAISnak az *Oszvaj* (< *Oszvaj* < *Aszó-áj*) helynévről írott magyarázatára (MNY. XII, 78) támaszkodva — egy *-falua* > *-falua* > *-falva* fejlődési sorral magyarázza (i. m. 39), később egy **folu-a* > **folwa* > *-folva* > *-falva* alaki fejlődést tesz fel (ÓMSzöv. 139).

A II. felfogást támogatja HORGÉR egyik cikke (MNY. XXIII, 497), amely azt próbálja bizonyítani, hogy a *falv* előzményében felvett *lv* > *yl* hangátvetés nem a magyarság önálló életében, hanem még az ugor korban történt meg. Így a *falv* *u*-ja nem finnugor *γ* utóda, hanem eredeti finnugor rövid tővégi magánhangzó (MNY. XXIII, 497). Ugyancsak a II. felfogást tekinti helyesnek PAPP ISTVÁNNak egyik legutóbbi, elvi szempontból is jelentős tanulmánya: „Rövid végmagánhangzóink sorsa és a nyelvi szerep” (MNY. LIX, 393). Szerinte a kérdésre vonatkozó etimológiai, hangtörténeti és helyesírástörténeti érvek ugyan több értelmezést is megengednek, az alaktani bizonyítékok azonban kétségtelenné teszik azt, hogy a *falv* nem volt *v* tővű. A *falv* régi nyelvi és nyelvjárási egyalakúságát, valamint a *folnagy* és a PAIS idézte, 1245-i *Folwyne* történeti adatait (l. PAIS: MNY. XVIII, 99, XXVII, 244) perdöntőnek tekinti. PAPP ISTVÁN — elsőként a vita résztvevői közül — a tővégi vokális megőrzésére magyarázatot is keres. Szerinte a nyelv egy hármis homonímia elhárítására szilárdította meg az *u*-t (*fal* 'fressen', *fal* 'Wand' és *fal* 'Dorf'). „A beszélő közösség . . . a *falv* szónak eredetileg funkciótlan rövid véghangzóját a jelentéselkülönítés funkciójával ruházta fel” (i. h.).

Az I. felfogás érvei feltétlenül meggyőzőbbek. A SZINNYEI—ZSIRAI-féle etimológia (de a névszóképzés lehetősége is), a helyesírástörténet, a szaporodó nyelvtörténeti adatok, a *-falva* utótagú helységnevek vallomása külön-külön is, együttesen méginkább a *v* etimologikus volta, illetőleg az *-u* diftongikus előzménye mellett szólnak. A II. felfogás hívei a szaporodó nyelvtörténeti adatokat vagy figyelmen kívül hagyják, illetőleg íráshibának tekintik (MÉSZÖLY), vagy kétes értékűnek minősítik (PAPP). MÉSZÖLY — mint láttuk — a maga érvelésében fontos adatnak tekinti a székelységi *-fala* utótagú helyneveket és a csángó *falak* 'Dörfer' adatot. Ezek azonban törölhetők a bizonyítékok sorából: a *-fala* előzménye kivétel nélkül *-falva*, a *falak* 'faluk' alkalmi elvonás eredménye, a *falv* többes száma és birtokos személyragos alakja a nyelvöldrajzi

vizsgálatok szerint mindenütt *faluk*, illetőleg *faluja* (l. a dolgozat „-falva > -fala” című fejezetét). A R. *folnagy* ugyancsak nem bizonyítja az *-u* eredeti rövidségét, az első adat 1400-ból való (OkISz.), ekkorra pedig az *u* rövidülése már megtörténhetett (vö. BÁRCZI, Htört.² 86, 94). A PAIS idézte 1245-i *Fohwyne* adat (MNy. XVIII, 99, XXVII, 244), melynek fontosságát PAPP ISTVÁN hangsúlyozza („egy hosszú *ú* semmiképpen sem tűnhetett volna el!”: MNy. LIX, 405), nem eredeti oklevélből való, helyes datálása: 1245/1380 (SZENTPÉTERY I, 242), tehát az oklevélmásoló nyelvében — a XIV század végén már megtörténhetett a rövidülés, s így a kétnyíltzótagos tendencia érvényesülésének nem volt akadálya.

A vitában felsorolt érveken kívül — az I. első felfogás helyessége mellett — továbbiak is megemlíthetők. 1. Ha a *falu* rövid *u*-val hangzott eredetileg is, érthetetlen, hogy a középkori adatok tömegében nincs egyetlen birtokos személyragos *-fala* változat sem (amint mindig csak *-háza* van). 2. Ha a *-falua* az elsődleges, miért nem jelennek meg az adatok ezreiben a hiátus megszüntetésének egyéb módjai: *-falua* > *-faluja* (a török források *-faluja* adatairól l. a megfelelő fejezetet), *-falua* > *-faluha*, *-falua* > *-fala* (a *-fala* csak a XVI. század végén, a *-falva* folytatásaként jelentkezik).

A fentiek alapján tehát a *falu v* tövűsége és a mai rövid *u* másodlagossága aligha vonható kétségbe, s ez egyszermind azt is jelenti, hogy MELICH tételét (MNy. VI, 158), amely szerint rövid tövégi magánhangzóink kivétel nélkül lekoptak, e szavunk története nem ingatja meg.

A »-FALU« VÁLTOZAT

(I. ADATTÁR)

1. A változat elhatárolása grammatikai szempontból történt: azok az összetett helynevek tartoznak ide, amelyekben az utótag a -*o* morfémájú *-falu*. A *falu* közszo földrajzi névi felhasználásával foglalkozó szakirodalom a két leggyakoribb változat, a -*o* morfémájú *-falu* és a birtokos személyragos *-falva* között tulajdonképpen nem szokott különbséget tenni, illetőleg legtöbbször csak az utóbbit méltatta figyelemre. Kétségtelen, hogy kronológiai és névföldrajzi viselkedésük nagyjából azonos, lényegesen eltérő azonban sorsuk nyelvi szempontból: a *-falu* — néhány esettől eltekintve — mindvégig megőrzi eredeti alakját, a *-falva* különböző irányba módosul. Különböző a megterhelésük: a történeti és az élő névanyagban a *-falu* mintegy ötszáz, a *-falva* kétezerhatszáz helynévben fordul elő, minőségi különbséget mutatnak grammatikai és lexikológiai jellemzőik: a *-falu* minősítőjelzős, a *-falva* birtokos jelzős összetétel, az utóbbi determinánsa leggyakrabban személynév, az előbbié a település nagyságára, fekvésére, keletkezési idejére, a lakosok etnikumára vonatkozó köznévi. A névadás indítéka is más volt: a *-falu* esetében valamilyen viszonyítás, térbeli vagy időbeli: *Nagyfalu*, *Újfalu*, a *-falva* (*Pálfalva*, *Mátéfalva*) egy valódi vagy vélt birtokviszony nyelvi regisztrálásának megszilárdulása. Településtörténeti, illetőleg településföldrajzi értékük ugyancsak különböző lehetett: a *-falu* valószínűleg mindig csoportos települést jelölt, a *-falva* csoportosat is, magánosat is. Ezenkívül a *-falu*-knak igen gyakran kapcsolatuk van valamely korábban keletkezett településsel. Legtöbbször egy meglévő falu határában keletkeztek, nem ritkán az anyatelepülés egy részének kirajzásával. Ezt a megállapítást a településtörténet is igazolja, SZABÓ ISTVÁN monográfiájában alaposan megvizsgálja az ún. „falukettőződéseket” (SZABÓ ISTVÁN terminusa, I. A falurendszer 119) és az „intra metas” falutípusba sorolja többek között a tárgyalt típus leggyakoribb képviselőjét, az *Újfalut*. SZABÓ ISTVÁN egyéb példái is (a *Nagy*-, *Kis*-, *Alsó*-, *Felső*-jelzőkkel és a népnevekkel alkotott helynevek) arra mutatnak, hogy a *-falu* csoport legnagyobb része településtörténetileg is azonos kategóriába tartozik. A településtörténeti háttér ismeretében egyébként arra is választ tudunk adni, hogy miért csak a XIII.

században jelenik meg a *-falv*. Településhálózatunk első rétege ekkorra szilárdul meg (az addig terjedő korszak legjellemzőbb helynévtípusa a puszta személynév), tehát a falukettőződés egyik fontos feltétele is mind több helyen jelenik meg, másrészt a XIII. században indul meg a magyar településrendszer fejlődésének „új hulláma” (vö. SZABÓ ISTVÁN: Agrártörténeti Szemle V, 323), amely a helynévadásban a *-falv* változatot is alaposan kihasználja. (A településtörténeti vonatkozások alaposabb tárgyalását l. „A *-falva* változat” című fejezet 2. pontjában.)

2. Nyelvi magyarázatra nincs szükség. A falu *u*-jának sokat vitatott kérdése a közszó, nem pedig a tulajdonnév problematikájához tartozik, megoldásában természetesen a helyneveknek fontos szerep jut (l. az előző fejezetet). Egyébként a *-falv* utótagú helynevekben is az ómagyar korra jellemző hangváltozások zajlanak le: a *-folv* első szótagi magánhangzójának nyíltabbá válása, a szóvégi kettőshangzó monoftongizálódása, általában *ú*-vá, szórványosan *ó*-vá, majd megrövidülése (vö. BÁRCZI, Hangt.² 43, 97).

3. Kronológia. A *-falv* első jelentkezései közül ki kell zárunk néhány XI–XII. századi adatot. A baranyai 1058/1300/1402/1405: *Nove ville* adat hamis oklevélből való (Gy. I, 398). Nem hiteles a szepesi, 1108-i *Ofalv* (Cs. I, 253), FEKETE NAGY ANTAL (FEKETE NAGY I. 238) mutatja ki, hogy XIV. század eleji település. A Bars megyei *Garam-Mikola* és *Nagy-Sáró* első adata: 1075/1124/1217: *Mikolafalv*, *Saroufalv* (X. A.). A *-falv* kronológiájában ezeket sem vehetjük figyelembe: SZENTPÉTERY (I, 8.) az oklevelet „aligha hiteles”-nek minősíti. Kniezsa szerint (MNY. LX, 469) az adatok „nyilvánvalóan kései betoldások”. A két név később mindig *Mikola* és *Sáró* alakban jelenik meg (Gy. I, 462, 471), s bár *-falv* > -o változásra gondolni lehetne (a valószínűsége ennek is kicsi, mert csak a *-falva* > -o-ra van nagyobb számú adatom), a személynév + *-falv* egészen kivételes lenne a személynév + *-falva* nagy tömegében. A személynév + *-falv* típus ugyanis mindig másodlagos, a kései *-falva* > *-falv* tendencia eredménye, ezenkívül csak a hivatalos névadás vagy magyarítás gyakorlatában találkozunk vele. — A Sáros megyei Pécsújfalu 1209-i adata „hamis vagy nagy mértékben gyanús” oklevélben fordul elő (SZENTPÉTERY I, 79).

A *-falv* első biztos adatai a XIII. században jelennek meg, Csanád megyében 1230-ban: *Huyfolv*, Liptóban 1233-ban: *Oyufoluvu*, Tolnában 1239-ben *Holmfalv*. Ennél korábbi, közvetett adat a Vas megyei *Tótfalv* III.-ra: 1221: *Villa Sclavorum*, 1297: *Tothfolv*, Kraszna megyében 1213-ban: *villa Nog*, 1243/1344: *Nogfolv*.

A *-falv* felhasználásának alsó határa tehát a XIII. század eleje, felső határa nincs, a magyar helynévadásban (a hivatalosban és a

spontánban egyaránt — főleg az *Újfalu* összetételben) mindmáig igen produktív névalkotó eszköz. Egy-egy új falurész jelölésére is igen gyakran felhasználják, s eleven marad akkor is, ha a hivatalos szervek esetleg valamilyen *utca*-nak nevezik el. (L. például a „Zala megye földrajzi nevei” című nagy gyűjtés adattárát.) A határnév-gyűjtésekben előforduló neveket adattáram nem tartalmazza.

A típus kronológiai megoszlása az első megjelenés szerint, abszolút számokban és %-osan (a %-ok kikerekítve) a következő (a XIX. század magyarított, illetőleg hivatalos neveit nem számítottam be):

XIII. század	41	8%
XIV. „	160	31%
XV. „	199	38%
XVI. „	47	9%
XVII. „	17	3%
XVIII. „	24	5%
XIX. „	31	6%
	519	100%

Ez a megoszlás természetesen nem abszolút értékű: a középkori adatok nem minden területen egyformán hozzáférhetők (lásd például Csánki anyagának egyenetlenségeit), egy-egy helységekre igen gyakran csak egyetlen adatom van, a XVI., XVII. század hatalmas levéltári anyagából csak elenyésző anyagot tudtam megvizsgálni, feldolgozásra vár a XIX–XX. századi határnévanyag is. E nagy hiányok ellenére is a felsorolt számok különbségei nem lehetnek véletlenek: a XIV. század 31%-a, és a XV. század 38%-a úgy hiszem azt feltétlenül bizonyítja, hogy a *-falu* felhasználása ebben a két században volt a legnagyobb intenzitású.

4. Elterjedés. A *-falu* típus a XIX. századi Magyarország jelentős részében megtalálható (4 adat Moldvában is), nagyobb fehér folt csak Tolnában, a Duna—Tisza közén, a Hortobágyon, a Nyírségben, Borsodban (de itt van 2 *Kisfalud*), a Körösök és a Maros közén mutatkozik. A régi — főként középkori — elterjedés még nagyobb (az eltűnt *-falu*-knak csak töredékét tudtam pontosan lokalizálni, a források csak egy-egy megyéhez, vagy a megye egy-egy részéhez kötik ezeket az adatokat), így Tolnából 17, Borsodból 1 adatom van, a déli megyék megterhelése meg különösen feltűnő: Bács-Bodrog: 11, Valkó: 24, Pozsega: 5, Temes: 14, Zaránd: 6, Hunyad: 14.

A *-falu* sűrűsége természetesen nem egyforma. A 10-nél több adatos megyék gyakorisági sorrendje a következő (a számok a minimális hivatalos, illetőleg magyarított neveket nem tartalmazzák):

	A XIX. sz.-ban még élő nevek	Eltűnt nevek	Összesen
Vas	21	12	33
Zala	15	14	29
Baranya	12	16	28
Somogy	12	14	26
Valkó	0	24	24
Sáros	9	11	20
Hunyad	3	14	17
Szatmár	13	4	17
Tolna	0	17	17
Temes	2	14	16
Pozsony	10	3	13
Bács-Bodrog	2	11	13
Sopron	7	5	12
Székelység	11	1	12
Bihar	5	7	12

A további megyékben (az említett fehér foltokat kivéve) a *faluk* száma 1–9 között ingadozik. A legnagyobb sűrűségű összefüggő területet kétségtelenül 5 dunántúli megye: Vas, Zala, Somogy, Baranya, Tolna, s a hozzájuk csatlakozó Valkó mutatja, a *-faluk* teljes adattárának 30%-a e megyékben lokalizálható. Ez a tény nyilván összefügg azzal, hogy a megjelölt terület településhálózata egyébként is igen sűrű, biztos azonban, hogy a *-faluk* ilyen mértékű gyarapodásának egyéb településtörténeti okai is lehettek, hiszen például az egész Székelyföld ugyancsak sűrű hálózatában mindössze 12 *-faluk* adatom van.

5. A *-faluk* mindvégig megőrzi eredeti alakját (a magánhangzók ómagyarkori változását nem számítva, ezek azonban nem a *-faluk*-ra jellemzők, hanem az ómagyar kor általános hangfejlődési tendenciái, erről l. az általános részt), a *falvá*-éhoz hasonló — tendencia jellegű — változásoknak (*-falva* > *-fa*, *-falva* > *-fala* stb.) nincs kitéve.

Két szórványos módosulást mégis számba kell vennünk, az egyik a *-faluk* > *-falva*, a másik a *-0* > *-faluk* változás.

A *-faluk* > *-falva* esetei: a Csík megyei Gyergyó-*Alfaluk* (VII. A.) a XVII. század végén *Alfala* (< **Alfalva*), a XIX. században

Alfalva; a moldvai 1646–7-i *Alfalu* 1735-ben *Alfalva*: Kővár vidékén *Hosszúfalva*, 1405-ben: *Hozywفالو*; Belső-Szolnokban: 1296–1313: *Kuzepfolu* 1700-tól *Középfalva*; a lipői 1230/1283-i *Mogiorfolu* 1720-tól *Magyarfalva* (1863-tól újra *Magyarfalva*); a Pozsony megyei *Magyarfalva* a XVII. században *-falu* ~ *-falva* ingadozást mutat, a XVIII. sz. elejétől a *-falva* megszilárdul. — Nyelvi szempontból a *-falu* > *-falva* nyilvánvalóan analógiás változás, az igen gyakori *-falva* helységnevek mintájára váltódott át szórványosan a ragtalan változat a birtokos személyragosra.

Névföldrajzi és kronológiai jellemzőket — a csekély megterhelés miatt — fölösleges keresnünk. Igaz ugyan, hogy az adatolt *-falva* változatok a XVII—XVIII. századból valók, viszont néhány esetben egy-egy *-falva* variáns az egyébként stabil *-falu*-k adatsorában már a XIII. századtól kezdve felbukkan, jelezve a *-falu* > *-falva* módosulás korai próbálkozásait.

A \emptyset > *-falu* példái: Vasban *Alsó-Berkifalu* (1409, 1449: *Berky*, 1648: *Berkj falu*); *Harasztifalu* (1279, 1314, 1360: *Harasty*, 1388: *Harasti*, 1409, 1444, 1450: *Harazth*, 1598: *Harazthyfalw*), + *Hegyfalu* (1357: *Hegy*, 1399: *Heegh*, 1437: *Hyg*, 1488, 1482: *Hegfalw*); *Pokolfalu* (a XIX. sz.-ig *Pokol*), Sopronban: *Dasztifalu* (1382: *Bazti*, 1559: *Bazthjfalw*); Győrben: *Tényőfalva* (1235: *Thuno*, 1323: *Thineu*); Somogyban: *Válusfalva* (1314, 1465: *Valus*, 1554: *Válusfalva*); Ugocsában: *Szászfalu* (1271: *Felzaz*, 1351: *Nogzaz*, 1720: *Szászfalu*). A változás elindítója több tényező is lehetett: az analógia (a Dunántúlon a *-falu* sűrűn előfordul), a kettős funkció megszüntetése (a *Válusfalva* előtagja víznév), esetleg egy alkalmi *-falu* utótagú értelmezős szerkezet (*Berki falu* > *Berkifalu*) megszilárdulása.

Az elterjedést és a kronológiát ebben a szórványos típusban sem érdemes vizsgálni, bár az előbbi szempontjából talán az mond valamit, hogy a felsorolt példák — egy kivételével — dunántúliak.

6. Megterhelés. L. a következő fejezet végén levő táblázatot.

7. A típus lexikológiai jellemzői. E fejezetben azt vizsgálom meg, milyen tartalmú jelzőkkel társulhat *falu* közszavunk a helységnevéadásban.

a) A település (viszonylagos) nagyságát, alakját kifejező jelzők

Hosszú - 'longus': a magyar helynévéadásban igen gyakran felhasznált megkülönböztető elem, már az OklSz. a *Hosszútó*, *Hosszúvölgy*, *Hosszúrét*, *Hosszútelek*, *Hosszúszőlő* stb., és természetesen a *Hosszúfalva* számos példáját közli. Az OklSz., de a mai helynévanyag

számos adata is azt bizonyítja, hogy a *hosszú* a jelölt tájrész nagyságát, alakját jelöli (a határnévanyagban olykor a *Hosszú- ~ Rövid-*korreláció is megjelenik). Ebből következően igen valószínű, hogy a *Hosszúfalu*-t olyan lakott hely elnevezésére használták fel, amelyet BÁTKY ZSIGMOND (A magyarság néprajza I, 112) soros vagy utcás, GYÖRFFY ISTVÁN (Magyar falu, magyar ház 91) sorháza s, szalagtelkes, MENDÖL TIBOR ugyancsak szalagtelkes (Általános településföldrajz 238) településnek nevez.

A régiségben a *Hosszú* személynévként is előfordul, családnévként mindmáig, éppen ezért felmerülhet, hogy a *Hosszúfalu* előtagja nem személynév-e? Ezt a feltevést több okból is elháríthatjuk: 1. a személynevek rendszeresen birtokos jelzős szerkezetben, *-falva* utótaggal jelennek meg; a *Hosszúfalu*-k adatsorában is olykor előfordul ugyan *Hosszúfalva*, de csak török forrásokban (ezekről l. a *-faluja* fejezetet). A Kővár vidéki *Hosszúfalva* egy *-falu* > *-falva* változás eredménye. 2. A zalai *Hosszúfalu* I. első adata *Longavilla* (1360), a somogyi *Hosszúfalu* I.-é *Longa villa* (1332–7), ezenkívül a Pozsony megyei *Hosszúfalu* párhuzamos nevei *Langendorf* (1539), LIPSZKYben *Dluhá* is, a nyitrai *Vág-Hosszúfalunak* ugyancsak LIPSZKYben szintén előfordul *Dluhá* változata. 3. A brassói *Hosszúfalunak* 1456-ban *Nagyfalw*, Lipszkyben *Nagyfalu* variánsa kerül elő. A *Hosszú- ~ Nagy-* ingadozás személynév esetében nem fordulna elő.

Az első adat a XIII. század végéről való (Pozsony megyében, 1296-ban: *Hufiufofu*), a továbbiak a jórészt a XIV–XV. századból. Elterjedése: a Dunántúlon Zalában, Somogyban 2–2, Vasban, Mosonban, Fejér, Pozsony és Nyitra megyében, Brassó, Kővár vidékén és Valkóban 1–1 esetben fordul elő. Megterhelése eszerint igen csekély.

Nagy - 'magnus': a helynévadásban ugyancsak gyakori, egy-egy tájrész viszonylagos nagyságát, kiterjedését kifejező jelző (l. a *Nagyhalom*, *Nagyvölgy*, *Nagyréti*, *Nagyerdő*-féle nevek igen nagy számát az OklSz.-ban, helynévgyűjtésekben). SZABÓ ISTVÁN (A falurendszer 123) felveti azt a lehetőséget, hogy a *Nagy*-nak nemcsak 'magnus', hanem 'rég, öreg' jelentése is lehetett a helységnevekben. A *Nagy*- jelzőnek ilyen jelentése azonban feltétlenül tükröződnék egy *Új*: *Nagy*-féle korrelációs helynévpárban. Megvizsgáltam LIPSZKY Repertoriumában az *Új*- jelzős helységneveket, illetőleg ezek topográfiai és névtani korrelatív párját: 26 névben *Új*: *Ó* (*Új-Bars*: *Ó-Bars*, *Új-Szemere*: *Ó-Szemere* stb.), négyben *Új*: *o* (*Új-Szőny*: *Szőny* stb.), egy-egy névben pedig *Új*: *Felső*, *Új*: *Kis* szembenállást találtam. Egyedül Bars megyében van

Új Lehota : *Nagy-Lehota*, de ebben a korreláció csak látszólagos, *Új-Lehota* valódi párja földrajzilag is *Janó-Lehota*, *Nagy Lehotá-é* pedig *Kis-Lehota*. Ezek szerint a *Nagy-* jelzőnek 'régi, öreg' jelentésével helységneveinkben aligha számolhatunk.

A *Nagyfalu*-kban a névadás indítéka a település viszonylagos nagy mérete, kiterjedése lehetett. A viszonylagos nagyságnak mindjárt a letelepüléskor — tehát nem lassú növekedés során — mutatkoznia kellett, egyébként a névadó, viszonylag kisebb helységek lakói nem ezzel a névvel illették volna az új falut. Gondolhatnánk arra is, hogy a *Kisfalu* vagy *Kisfalud* korrelatív párjaként keletkeztek a *Nagyfalu*-k, hasonlóan ahhoz a gyakori változáshoz, amilyen például a Győr megyei *Bácsa* : *Kisbácsa* > *Nagybácsa* : *Kisbácsa* nevekben zajlott le. E feltevésről két okból sem lehet szó: egyrészt jelzőtlen *Falu* nem fordul elő, s így *Falu* : *Kisfalu* névpár sincsen, másrészt a *Nagyfalu*-knak nincs *Kisfalu* vagy *Kisfalud* szomszédosa. (Van viszont szomszédos *Nagyfalud* : *Kisfalud*, s a korábbi szembenállás valóban *Falud* : *Kisfalud* volt, l. a *-falud* fejezetét.)

A *Nagyfalu* előtagjának személynévi eredetéről — hasonló okokból, mint a *Hosszúfalu* esetében — nem lehet szó. A név grammatikai szerkezete, a korai latin *Magna villa* megfelelés s a párhuzamos *Velkáves*, *Großdorf* változatok, a brassói *Hosszúfalu* ~ *Nagyfalu* váltakozása a *Nagy-* közszoói származását, egyszersmind a 'magnus' jelentést bizonyítják. (A Vas megyei *Nagyfalva* — IV. A. — néptimológiával lett *Magyfalvá*-ból, l. Moór, West. 80.)

Kronológiájában az alsó határ — mint a *-falu*-nál általában — a XIII. század (Belső-Szolnok: 1243: *Nogfolu*), feltűnő viszont, hogy itt felső határról is beszélhetünk, az egyes helységek első adatai (egy kivételével: a Hont megyei *Nagyfalu* csak 1720-tól adatolt, biztos, hogy jóval korábbi település) legkésőbb a XV. században bukkannak fel. Elterjedésére az erős szórványosság a jellemző: a 22 helynév 21 megyében (rendszeretlenül) fordul elő, jellemző földrajzi megoszlásról tehát nem beszélhetünk.

Kis- 'parvus': felhasználásában a névadás alapja a jelölt tájrész viszonylagos mérete, funkciója ezen felül — a nevek keletkezésekor — kétféle lehetett: egy-egy tájrész megosztása, differenciálása (például Szigetközben Héderváron: *Bagics* > *Kisbagics* : *Nagybagics*), helységnevek esetében pedig egy meglévő falu határában létesült új település jelölése. Ez utóbbi megoldása különböző lehetett: az anyatelepülés neve bővült a *Kis-* (vagy *Új-*, *Alsó-*, *Felső-*, stb.) jelzővel, illetőleg *Kisfalu*-nak (vagy *Újfalu*-nak, *Alfalu*-nak) nevezik el a fióktelepülést.

A *Kisfalu* első adata Pozsony megyéből való: 1291 : *Kusfolu*. Nyelvföldrajzára a szórványosság a jellemző: a 20 adat 18 megyéből

való, Erdélyt azonban csak egy Hunyad megyei adat képviseli. Hangsúlyozni kell, hogy a *Kisfalu* problémái nem szakíthatók el a *Kisfaludtól* (az utóbbi csoportjában 22 esetben *-falu* > *-falud*, *-falud* > *-falu*, illetőleg *-falu* ~ *-falud* változatot találunk — ezek adatait l. a „*-falud*” című fejezetben) tehát kronológiája és földrajzi megoszlása csak emezével ad teljes képet.

b) T é r b e l i v i s z o n y í t á s t k i f e j e z ő j e l z ő k

A l - vagy A l s ó - 'az elnevező településtől: a) délre eső, b) a folyó vagy patak folyásának irányában lejjebb eső, c) alacsonyabban fekvő' (az ÉrtSz. alapján). Az idesorolt helységnevek legnagyobb részére csak történeti adataim vannak (17-ből 14-re), ezek jó része pontosan nem is lokalizálható, a névadás körülményeit tisztázni tehát ma már aligha lehet. Az mégis valószínű, hogy a felsorolt jelentések valamelyike, esetleg két vagy három jelentés kombinációja volt a névadás indítéka. Az első két jelentést bizonyítani például a gömői *Alsófalu*-nál lehet. Ez a település Székáros határában, a falutól délre, a Turóc patak folyásának irányában lejjebb alakult ki (ILA I, 30).

Az *Alfalu* és *Alsófalu* kronológiájában — az első adatok megjelenésében — az alsó határ a XIII. század második fele (Zalában 1263/1273: *Olfalu*, Tolna, Baranya 1280: *Olfalu*), a felső általában a XV. század. Ennél későbbi csak Gyergyó-*Alfalu*, a moldvai *Alfalu* és Bokáj-*Alfalu*.

Elterjedésére a szórványosság a jellemző, sajátos földrajzi megoszlás nem mutatható ki.

B e l 'belső' — e jelző földrajzi neveinkben nem ritka, a *-falu* típusban azonban szokatlan, és a névadás indítéka sem világos. Egyetlen település nevéként fordul elő Bodrog megyében (adatai 1423-ból és 1510-ből).

F e l - , F e l s ő - 'az elnevező településtől: a) északra eső, b) a folyó vagy patak folyásának irányában feljebb eső, c) magasabban fekvő' (az ÉrtSz. alapján). Az első két jelentés mutatható ki a gömői *Felsőfalu* esetében. Ez a falu a Turóc patak folyásával ellentétes irányban, Székáros határában ÉNy-ra keletkezett. Ez a név egyébként a fentebb említett *Alfalu*-val korrelációs nevet alkot. A két név összefüggése azonban csak másodlagos, oka az elnevező közösség és a szemlélet azonossága. *Alsófalu* és *Felsőfalu* ugyan egymással szemben is *alsó*, illetőleg *felső* település, az elnevezés indítéka mégsem ez a tény, hanem az anyatelepüléshez, Székároshoz való földrajzi viszony volt. Elsődleges korreláció tudniillik olyan nevekben van, mint a Nyitra megyei *Botfalva*: *Alsó-Botfalva* > *Felső-Botfalva*: *Alsó-Botfalva*: itt az anyatelepülés kapja meg a fióktelepülés jelzőjének ellentétes jelentésű párját.

A *Felfalu*-k, illetőleg *Felsőfaluk* első adatai a XIV—XV. században jelentkeznek (első adat Baranyában és Tordában: 1314, 1319: *Felfolu*), ennél később csak 4 helynévben. Név földrajzára ugyan csak az erős szórványosság a jellemző.

Köz-, Közép- 'medius'. Két település vagy más tájrész között keletkezett helységet illethettek ezzel a névvel. A belső-szolnoki *Közfaluk* például a Szamos egyik kanyarulatában fekszik. A 'medius' jelentést e falu nevében a párhuzamos német név is bizonyítja: 1300: *Mytteldorf* aliter *Koepfaluk*.

A *Közfaluk* vagy *Középfaluk* korrelációját az *Alsó-, Felső-* előtagú helységnevekkel kimutatni nem tudom.

Kronológiája: az első adatok legkorábban a XIII. század közepén, a legkésőbbben a XV. században kerülnek elő. Földrajzi megoszlásról — a csekély megterhelés miatt — nem lehet szó. Előfordulásuk megyei megoszlásban a következő: Küküllő, Belső-Szolnok (2), Valkó, Tolna, Zala, Vas (2).

Vég - valószínűleg 'az anyatelepülés végén keletkezett, vagy ahhoz közel eső'. — Mindössze kétszer, Tolnában: 1343: *Wegfoluk*, illetőleg a Valkó megyei *Újfaluk* variánsaként fordul elő 1424-ben: *Veghfaluk*.

c) A település keletkezésének idejét (viszonylagosan) kifejező jelzők

Új- 'novus'. — A számos *Újlak*, *Újvár*, *Újváros*, *Újtelep*, *Újhely* és főleg az *Újfaluk* bizonyítja, hogy a valódi településnevek leggyakoribb jelzője. Az *Újfaluk* megterhelésére már KRESZNERICS felfigyel (a *Faluk* címszó alatt): „Vagyon ilyen nevű helység Magyar Országban 80 Erdélyben 29”. Más nyelvekben is rendkívül gyakori típus, a hazai *Újfaluk*-knak is sokszor megvan a párhuzamos német vagy valamely szláv nyelvi megfelelője: *Neudorf*, *Nováves*, *Novejsa*, *Novosello* (LIPSZKY). Ezenkívül az idetartozó helységnevek első adataiban a latin *Nova Villa* is gyakran előkerül. Az *Újfaluk* településtörténeti szempontból rendszerint az „intra metas” faluk megjelölésére használt névalak (l. SZABÓ, A falurendszer 121). Jelöltje tehát általában olyan „függő” település, amely már meglévő helység határában keletkezik, sokszor ezekből való kirajzással, szoros kapcsolatát az anyatelepüléssel rendszeresen megőrzi. Ez a tény a név későbbi sorsában is nyomot hagy, a másodlagos jelzők megjelenésével, főként a XVIII., XIX. században igen gyakran az anyatelepülés nevével különböztetik meg a nagyszámú *Újfaluk*-t (Sárosban *Bártfa-Újfaluk*, Pozsony megyében *Dévény-Újfaluk* stb.).

Az *Újfaluk* kronológiája azonos a *-faluk*-éval, alsó határa a XIII. század (az első adat a Csanád megyei *Huyfoluk* 1230-ból),

felső határa nincs, — mint említettem — új falurészek jelölésére napjainkig felhasználják.

Sajátos földrajzi megoszlás nem mutatható ki, a *-falu* egész területén megtalálható, de szórványosan.

Az *Újfalu* megterhelése kimagaslóan a legnagyobb, a *-falu* típusba tartozó helységnevek jelentős részét teszi ki ez a változat: a *-falu* gyakorisága (a hivatalos és magyarított neveket nem számítva) a XIII—XIX. században 519, ebből *Újfalu*: 189.

Ó- 'vetus'. — Ez a jelző a magyar és más nyelvek helynévadásában az *Új* ~ *Ó* előtagú korrelációs nevekben igen gyakran előfordul, éppen ezért meglepő, hogy a nagyszámú *Újfalu*-val szemben (189) mindössze 4 *Ófalu*-ra van adatom. Ezek a számok azt mutatják, hogy az *Újfalu*: *Ófalu* nem minősülhet korrelációs névnek, ellentétben az *Újkécske*: *Ókécske*, *Újfehértó*: *Ófehértó*-féle nevekkel. A névadás indítékában lényeges különbség volt. Az utóbbiakban az Ó- jelző másodlagosan tapadt a helységnévhez: *Kécske*: *Újkécske* > *Ókécske*: *Újkécske* fejlődés eredményeként. Az *Ófalu*-k esetében nem erről van szó: sem eredeti *Falu*: *Újfalu* > *Ófalu* ~ *Újfalu* korreláció nem mutatható ki (bár egy településen belül ez lehetséges, sőt úgy látszik a Csanád megyei *Földeák*: *Óföldeák* esetében variánsként él is a *Falu*: *Ófalu* névpár: vö. INCZEFI: MNy. LX, 82), sem az adatolt *Ófalu*-knak nincs *Újfalu* szomszédosa. Igen valószínű, hogy a magyar helységnévanyag néhány *Ófalu*-jának keletkezésében olyan körülmények játszottak közre, amelyeket INCZEFI (i. h.) *Óföldeák* esetében mutat ki: egy falu az árvíz elől (másutt esetleg egyéb ok miatt) tovább költözik, az új települést a régi névvel jelölik (*Földeák*), a régi elhagyott vagy elpusztult helyet pedig *Ófalu*-nak. Az *Ófalu* egy ideig határnévként funkcionálhat (l. Zala megyében, Garabonc határában: *Ó-falu* szántó — Zala 531), újra telepítve viszont helységnévvé válik.

Az *Ófalu*-ra helységnévi adatom — mint említettem — mindössze 4 van, határneveink nagy tömegében nyilván sokszor előfordul.

Középkori adataim csak a szepesi (1326: *Owfalw*) és a baranyai (1426: *Ófalu*) *Ófalu*-ra vannak. Földrajzi megoszlásról — a csekély megterhelés miatt — nem lehet beszélni.

Ó r e g - 'vetus'. — Az *öreg* jelző a helynévadásban inkább 'nagy' jelentésben használatos, főként víznevekkel társulva (*Öreg-Duna*, *Öreg-Rába* stb.), 'régi' jelentésében falurészek nevéként kerül elő. (A Zala megyei Nagyhorvátiban, Murarátkán, Újudvaron: *Örekfalu* — Zala 281, 199, 232.) Helységnévre egyetlen, csak a XIX. században megjelenő adatom van, a Torontál megyei *Öregfalu*. A névadás indítéka az *Ófalu*-kéhez hasonló volt, az 1820-ban tele-

pült község nevére Pestyben a következő megjegyzést találjuk: „... mivel hajdan ezen a helyen állítólag falu volt”.

d) A település lakóira vonatkozó jelzők

a) Népnévek. A népnévek fontossága a helynévadásban és ezen belül főként a helységnevadásban közismert, szerepükre a hazai kutatók is sokszor rámutattak (MELICH, HonfMg. 156; KNIEZSA I. 124—5; LŐRINCZE I. 19; BÁRCZI Szók.² 159), részletkérdéseket a felsoroltak és mások is (GÁLDI LÁSZLÓ: Troisième Congrès International de toponymie et d'antroponymie II, 360; MÁLYUSZ ELEMÉR: Száz. LXXIII, 257; SZOKOLAY MARGIT: FE. IX, 65 stb.) megvizsgálták, az idetartozó nevek teljes számbavétele és feldolgozása az elvégzendő feladatok közé tartozik. A népnév + *falu* típus alaposabb vizsgálata is csak a többi népneves helynév együttes feldolgozásával végezhető el. Az alábbi megjegyzések tehát megint csak adalékok egy teljesebb elemzéshez. Nehézséget jelent e helynévtípus vizsgálatában az a tény, hogy a számba jöhető népnévek személynévként is használatosak, és így nem mindig dönthető el: a közsztöt vagy a személynévet használták-e fel a helynévadásban. Ez a veszély a népnév + *falu* esetében elhárítható, a közsztői eredet tudniillik több oldalról is bizonyítható: 1. A személynévek rendszeresen *-falva* utótagú birtokok szerkezetben jelentkeznek, a szn. + *falu* általában igazolhatóan másodlagos. 2. A középkorban többször megjelenik az *Oroszfalu* „Villa Ruthenorum”, vagy *Tótfalu* „Villa Sclavorum” körülírása (vagy fordítása?). 3. A párhuzamos idegen nyelvi változatok: Szatmárban *Oroszfalu* ~ *Rusi*, *Tótfalu* ~ *Szirbi*, *Olaszfalu* ~ *Wallendorf* stb. ugyancsak kizárják a személynévi eredetet.

Népnéveink közül a következők társultak a *-falu*-val:

H o r v á t - 'ua.' — mindössze 2 adatban, a Vas megyei *Horvátfalva* (< 1548: *Horvátfalva*) nevében és ugyancsak a vasi *Béka-falva* XVII. századi változataként. Településtörténeüleg ezek függetlenek a *Horvát*, *Horvát*-féle középkori helységnevektől, a török terjeszkedéssel párhuzamos XVI. századi horvát bevándorlás nyomait őrzik (l. MELICH, HonfMg. 174—6).

J á s z - 'ua.' — ugyancsak 2 adatban szerepel: Komárom megyében 1434-től: *Jászfalu* (átírva, de 1436: *Jazfalva*) és Pest megyében 1477-től: *Jazfalva*. GYÁRFÁS (III, 47, 48) szerint a Komárom megyei valószínűleg, a Pest megyei biztosan jász település. Ez utóbbira 1325-ből közli a következő adatot: „Jazones circa Chabam”. Érvei szerint csak Piliscebáról lehet szó, ez pedig *Jászfalu* mellett van.

M a g y a r - 'magyar (népnév)'. — A bevezetőben felsorolt kritériumok szerint közsztői funkcióban társult a *-falu*-val, leg-

feljebb a somogyi *Magyarfalu*, illetőleg a Pozsony megyei *Magyarfalva* (< *Magyarfalu*) esetében lehet arról szó, hogy az előtag személynév. Ez utóbbiban viszont akkor a párhuzamos szlovák *Uherská-wes* (LÍPSZKY) alakot fordításnak kell minősítenünk. A *Magyar-* jelzőnek ebben a típusban való megjelenése némileg meglepő: miért nevez el egy magyar névadó közösség egy új települést *Magyarfalu*-nak. Ez csak úgy képzelhető el, ha az anyatelepülés, amelynek határában az új falu keletkezett, nem volt magyar nyelvű, viszont a szomszédos, a nevet létrehozó faluk lakói magyarok voltak: A *magyar* (és a többi) népnév egyébként gyakran jelentkezik az úgynevezett falukettőződéssel keletkezett helységnevekben (l. SZABÓ, A falurendszer 124; a korábbi településtörténeti terminológiában „ikerfalvak”-ról szólnak, vö. MAKKAI LÁSZLÓ, Erdély története 104), például *Lukafa : Német-Lukafa* > *Magyar-Lukafa : Német-Lukafa*. Ezek tehát rendszeresen korrelációs nevekké válnak. A *Magyarfalu*-k korrelációs párját csak a Sopron megyei *Magyarfalu : Németfalu* esetében találjuk meg.

A *Magyarfalu*-ra első adat 1230/1283-ból való, a lipitói *Mogiorfalu*. Középkori adatom az idetartozó 8 név közül a lipitói kivül még 5 helységre van.

Elterjedése: a Dunántúlon Somogyban, Tolnában, Sopronban, ezenkívül Pozsonyban, Liptóban, Sárosban, Hevesben, valamint Moldvában fordul elő egy-egy falu nevéként.

N é m e t - 'ua.'. — Ezt a népvét is a fentebb említett kritériumok figyelembevételével sorolhatjuk a közszoji (és nem személynévi) eredetű jelzők közé. A személynévi eredet csak a Valkó megyei *Németfalu* esetében kerülhet szóba.

Ez a jelző adattáramban 7 élő és 10 eltűnt helynévvel van képviselve. Kronológiájáról az állapítható meg, hogy az első adatok a XIV. (12) és XV. (4) században bukkannak fel, tehát a középkoron túl már csak egy esetben használják fel. Első adata a Pozsony megyei, 1350-i *Nemeth-falu*.

Névföldrajzában eléggé határozott területi megoszlás mutatkozik, megyékre bontva a következő módon: Valkó: 1, Zala: 6, Vas: 3, Sopron: 2, Pozsony: 1, Sáros: 3, Abaúj: 1.

O l á h - 'román'. — A történeti forrásokban ugyan az *oláh* népnévnek és latin megfelelőinek (ez utóbbiakra l. GÁLDI LÁSZLÓ: Le nom des Roumains dans les chartes latines de Hongrie: Hist-Val. XLI) nemcsak 'román' jelentése volt, hanem jelölték — a nyelvi hovatartozástól függetlenül — a foglalkozást, közelebbről a pásztorkodó életmódot. A pásztorkodó népelemek lehettek rutének vagy délszlávok is (Űriszék 1051). Az alábbi példákban azon-

ban nyilván 'román' jelentésű az *Oláh-* jelző. Mindössze két helynévben fordul elő (a harmadik az udvarhelyi *Oláhfalu* differenciálódásával keletkezett a XVI. században).

A két eredeti *Oláhfalu* első adatai XIV. századiak (1301, 1345), mindkét helység természetesen erdélyi, az egyik Szeben vidéki, a másik udvarhelyi.

O l a s z - 'Latinus', tehát „gyűjtő neve olaszoknak, franciáknak, vallonoknak” (BÁRCZI, Szók.² 111). BÁRCZI szerint az ide tartozó helységek legnagyobb része vallon lakosságú volt, egy részük azonban — az évszázados szoros olasz — magyar kapcsolatokból következően — olaszországi Latinusoknak köszönheték létüket (BÁRCZI i. m. 111, 115).

A 4 élő és 4 eltűnt településsel képviselt típus a zalai *Olaszfalu* neveként jelenik meg először 1374-ben. Névöldrajzilag elhatárolhatók, valamennyi adat dunántúli, meglepően szabályos szóródású: 1 baranyai, 1 somogyi, 1 tolnai, 1 zalai, 1 vasi, 3 veszprémi.

O r o s z - 'rutén'. A közsői (s nem személynévi) eredetet a középkori *Villa Ruthenorum* többszöri előfordulása s a párhuzamos más nyelvi megfelelők itt is igazolják. A típussal településtörténeti szempontból részletesen foglalkozik MELICH JÁNOS (HonfMg. 155—7).

Első adatom a naszódi *Oroszfalu*-ra van (1319: *Vruzfolu*), a többit — 2 kivétellel — a XIV—XV. században adatolják először.

Elterjedésük — megyénként — a következő: Sáros: 1, Zemplén: 2, Ung: 1, Bereg: 3, Szatmár: 2, Máramaros: 1, Belső-Szolnok: 2, Kolozs: 1, Naszód: 1, Doboka: 1, Torda: 2, Háromszék: 1, Hunyad: 2. Ezen a többé-kevésbé összefüggő területen kívül csak a Moson megyei *Oroszvár* adatai között kerül elő 1474-ben: *Oroszwalw*, valamint egy bizonytalan adat Nógrádból.

R á c - 'szerb'. — Egyetlen adatom van a XV. századból, Hevesből: *Raczfalw* (1454, 1465). A *rác* népnév helynévi felhasználásáról és a rácok településtörténetéről l. MELICH, HonfMg. 166-9; Uó. MNy. V, 387; vö. még KNIEZSA, SzlávJsz. I/1, 454.

S v á b - 'ua.' — Egyetlen Vas megyei helység nevében, ott is csak a XVIII. században kerül elő. Nyilván igen kései, a török utáni település.

S z á s z - 'ua.' — Adattáramban mindössze két helynevem van erre a változatra, az egyik a háromszéki, a másik az ugoc sai *Szászfalu*. A kettő közül is az utóbbi csak másodlagos alakulat, egy- ϕ > -*falu* változás eredménye (1271 stb.: *Felzaz* > OL.1720: *Szászfalu*). A háromszéki *Szászfalu* első adata XV. századi (1479), ennél nyilvánvalón jóval korábbi település (vö. MARKAI LÁSZLÓ, Erdély népei a középkorban: Magyarok és románok I, 339).

T ó t - a régiségben 1. 'szlovák', 2. 'vend', 3. 'kajkavác' (MELICH, HonfMg. 417, vö. Uő.: „A tót népnévről”: MNy. XXV, 321). A helységnevekben ezeket a jelentéseket szétválasztani csak településtörténeti vizsgálattal lehet, bár az valószínű, hogy a régi felső-magyarországi *Tótfalu*-kban jórészt az 1., a dunántúliakban a 2. és a régi dél-magyarországiakban a 3. jelentés kereshető.

A XIII. század első feléből, 1221-ből való az első közvetett adat a Vas megyei *Tótfalu* III.-ra: 1225: *Villa Sclavorum* (1297: *Tothfalu*), az első magyar alak a baranyai *Nagy-Tótfalu* adatsorában található: 1294: *Touthfolu*. Az első adatok egyébként legnagyobb-részt a XIV–XV. században kerülnek elő. A Pest megyei és a hevesi *Tótfalu* nevében *Tótfalu* > *Tófalu*, valószínűleg népetimológiai indítékú hangtani változás történt.

A *Tótfalu* a népnévi előtagú *-falu*-k közül a legerősebb megterhelésű: 26 élő és 34 történeti adatban található meg.

Névföldrajzában a szórványosság és a viszonylagos nagy elterjedés állapítható meg. A *-falu* területén belül (1. a *-falu* című szakasz 4. pontját) nagyobb fehér folt Győr, Sopron, Pozsony; Zólyom, Gömör, Hont, Nógrád, Borsod, Zemplén, Ung, Bereg, Mára-maros, Besztercenaszód területén és a Székelyföldön mutatkozik.

β) A népneveken kívül, amelyek egy település lakóinak nyelvét jelölik, néhány olyan *-falu* utótagú helységnevet is találunk, amely társadalmi vonatkozású, a lakosság társadalmi helyzetére, a feudalizmus bonyolult szerkezetében betöltött szerepére utal.

A N e m e s - jelző nem ritka helységneveinkben, de rendszeresen másodlagosan, ikerfalvak esetében keletkezett (Bars megyében: *Oroszi* : *Kisoroszi* > *Nemesoroszi* : *Kisoroszi*, Sopron megyében: *Kér* : *Újkér* > *Nemeskér* : *Újkér*). Elsődlegesnek egyedül egy Zaránd megyei történeti adatban (1439, 1441, 1440: *Nemesfalu*) látszik. Magános, elszigetelt névről lévén szó, a *Nemes-* közsői eredetére biztos adaléknak nem tekinthetjük, lehetséges, hogy személynév társult a *-falu*-val, bár ezt az utótag személyragtalan alakja nem támogatja.

Több s éppen ezért biztos adatom van a S z a b a d - előtagú nevekre. A közsző felhasználásával PAIS DEZSŐ foglalkozik részletesen A *szabad* helynévi alkalmazásaihoz című tanulmányában (MNy. LIII, 52). A *Szabadfalu*-k egy részének adatsorában a *Szabadfalva* változat is előfordul, ezekben a „szabad a hely lakosságára főnévként vonatkoztatva birtokos jelző” (PAIS i. h.), esetleg kollektív értelmű egyes szám (vö. BÁRCZI, Szók.² 159). A *szabad* jelentését jól megvilágítja az a passzus, amelyet PAIS közöl egy 1230-i, *Szabadcsátra* vonatkozó (hamis) oklevélből: „... predia scilicet *Scobothkath* [PAIS szerint *Scobothchath*], in quo collocavimus l i b e

ros jobagiones, alterum *Lockath* [o : Locchat] cum se-
ruis, cum aratris, et cum libertinis, ..." (i. h.). PAIS szerint a
Szabadcsát félek keletkezésében „a helyben élő lakosok valamitől
való mentesítésének vagy teljes felszabadításának a ténye volt az
indíték”, a *Szabadfalu*-k „a telepítésekkel összefüggő kedvezménye-
zéseknek köszönték a létrejöttüket” (i. h.). Mindkét esetben kétség-
kívül a lakosság társadalmi helyzete volt a névadás indítéka.

PAIS tanulmányában a *Szabadfalu* kronológiájához és névföld-
rajzához is hozzászól. Megállapítja, hogy 3 terület határolható el:
1. a Dráva—Száva közének keleti fele, 2. Temes—Arad—Krassó-
Szörény—Hunyad megye, 3. az egyetlen adattal képviselt Gömör
megye. Az első területen 1368-tól, a másik kettőben a XV. század-
tól vannak adatok.

E fejezetben említtem meg a Bereg megyei *Papfalva* (IV. A.)
XIV—XV. századi variánsaként előkerülő *Papifalu* adatot. A név
nyilván egyházi birtokra utal.

e) A település helyét más helynévvel meg-
határozó jelzők: *Aszuágfalu*, *Bodzafalu*, *Erdeifalu* (<
Erdőfalu), 2 × *Felszerfalu*, *Firitfalu* (< *Felrétfalu*), ? *Halomfalu*,
Hidvégfalu, *Monostoraljafalu*, *Nádfalu* (< *Nádasfalu*), 2 × *Rét-
falu* (< *Rétifalu*) 2 × *Szegfalu*, *Tófalu*, *Váraljafalu*, 2 × *Völgyfalu*,
Völgyifalu.

Kronológiájuk a *-falu* időrendjével párhuzamos, az első adatok
jórésze a XIII—XV. században kerül elő. Elterjedésükre a szór-
ványosság jellemző. Elhatárolható terület nem mutatható ki.

f) Egyéb, a település valamely jellemző
jegyét, sajátosságát kiemelő jelzők: 3 × *Egyhá-
zasfalu*, 3 × *Hegyfalu*. A negyedik *Hegyfalu* másodlagos: *Hegy* >
Hegyfalu (l. a j) pontot). Az eredeti *Hegyfalu*-k minden valószínű-
ség szerint nem a *-falu* földrajzi köznévvől szokásos differenciálásával
alakultak ki, hanem egy **hegyfalu* összetett köznévből vált tulajdon-
névvé. A **hegyfalu* jelentése azonos lehetett a mai és a régi *hegy-
község*-ével: „V mely község v. város határában levő (legalább 50
holdnyi) szőlővel v. gyümölcsfával beültetett terület tulajdonosai-
nak szervezett közössége...” (ÉrtSz.). A tulajdonnévvé válás
akkor történt meg, amikor „A maga törvényei szerint élő és ön-
magát igazgató hegyközség... valóságos önkormányzati szervvé
lett...” (BELÉNYESSY MÁRTA: Adatok a régi hegyközségek törté-
netéhez: Néprajzi Közlemények III, 280). *Hidégfalu* (?) — a
hideg melléknév személynévként, illetőleg víznevek jelzőjeként
fordul elő a régiségben. Személynévről itt — az utótag ragtalan
lévén — aligha lehet szó, valószínű tehát, hogy valamely mélyebb
völgy északi lejtőjén települt falu kapta ezt a nevet. Támogatja

ezt a magyarázatot az is, hogy mindkét helynév — bár pontosan nem lokalizálhatók — Hunyad megyei, tehát igen hegyes vidékről való. $2 \times$ *Kápolnásfalú*, $2 \times$ *Kőfalú*, $2 \times$ *Kövesfalú*, *Malomfalú*, *Malomfalú*, *Monosfalú* (< mónos 'malmos' l. OklSz. + *falú*), $3 \times$ *Pusztafalú* — nyilván elhagyott vagy elpusztult és újra betelepített faluk jelölői, $9 \times$ *Révfalú* — jelentésére vö. 1275: „Villa portus siue *Revfolu*” (OklSz.), *Szénásfalú* — talán rétekkkel bőven rendelkező falú, *Szénfalú* — valószínűleg szénégető hely, *Vámfalú*, $3 \times$ *Vámosfalú* — vámszedőhelyek, $3 \times$ *Vásárosfalú* — vásártartó helyek. Talán e csoportba tartozik *Feketefalú* és *Veresfalú* (ha igen, akkor a talaj színét kifejező jelzők lennének), bár valószínűbb, hogy az előtagok személynevek, s mindkét névben *-falva* > *-falú* változás történt. (Az adatokat 1. VIII. A.)

Kronológiájuk: első adataik XIV–XVI. századiak (legtöbb a XV. századból), ennél később csak a *Pusztafalú*-k és a *Vámosfalú*-k adatoltak. Földrajzi megoszlást a kevés adat miatt e csoport nagy részében nem érdemes keresni, viszont a több adatos *Révfalú* (9) topográfiailag jól elhatárolható: a Dunántúlon, Valkóban, Bács, Solt és Trencsén megyében fordul elő.

g) Számnévi jelzők. — 7 barcasági település (*Bácsfalú-Türkös*, *Csernátfalú*, *Hosszúfalú*, *Tatrag*, *Zajzon*, *Pürkerec*) *Hétfalú* gyűjtőnévvel is ismeretes, ezen belül az első négyet *Négyfalú*, a másik hármat *Háromfalú* névvel is jelölik. Adataim ezekre csak a XIX. századból vannak, bár *Hétfalú* latin változatai (Septem villae) már a XVI. század elejétől felbukkannak (ÁRVAY 28).

h) Ismeretlen vagy bizonytalan eredetű (a névadás indítéka nem világos) jelzők: $2 \times$ *Gonoszfalú* — az előtag valószínűleg személynév, ezt támogatja az 1358-i *Dobrongonoszfalu* adat, szokatlan viszont a *-falú* (s nem *-falva*) utótag, *Hadnefalú*, *Írófalú* — a Vas megyei *Schreibersdorf* adatsorában: 1392: *Irofalú* adat kerül elő; talán alkalmi fordításról van szó, *Kerekfalú* — a *kerek* helyneveinkben gyakori jelző, a *-falú* utótaggal azonban csak egyszer fordul elő, éppen ezért lehetséges a *Kerek* szn. + *-falva* előzmény (régii adatok nincsenek), *Kínfalú*, *Köménfalú*, *Nevetlenfalú* — falucsúfóló névnek látszik, ez a típus azonban nemigen szorítja ki a valódi nevet, itt pedig ez történt: *Gyákfalva* > *Nevetlenfalú*, *Pokolfalú*, *Tormafalú*, *Tőfalú*, *Tősfalú*.

i) A *-falú*-k egy kis része — mint említettem — hivatalos névadás, s ezen belül magyaritás eredményeként keletkezett. A XVIII–XIX. századi telepítések elnevezésére a telepítő hatóság gyakran felhasználta a személynév + *falú* típust (*Ambrusfalú*, *Eugenfalú*, *Teklafalú*), amelyben a személynév már nem a birtokos jelölője, hanem a telepítéssel közelebbi vagy távolabbi kapcsolat-

ban levő személy nevének „megörökítője”. A magyarítás eszközei a fordítás (*Ligetfalu*, *Nyúlfalu*) vagy az eredeti névnek egy magyarosabb hangalakú változattal való felcserélése (*Járfalu*). — Az e csoportba tartozó neveket nem sorolom fel, az adattárban („magyarítás”, illetőleg „hivatalos név” jelzéssel) megtalálhatók. A statisztikai összesítésben ezt a csoportot nem vettem figyelembe.

j) A *-o > -falu* fejlődés néhány példája (l. az 5. pontban) mutatja, hogy egy-egy esetben — a *-falu* utólagos csatlakozásával — önálló tulajdonnév (helynév) válik jelzővé.

*

A lexikológiai jellemzők (a jelzők) megterhelése

	A XIX. sz.-ban még adatolható	Eltűnt	Összesen	A XIX. sz.-ban még adatolható	Eltűnt	Összesen	%
	nevek			nevek			
A település nagyságát kifejező jelzők:							
<i>Hosszú-</i>	9	3	12				
<i>Nagy-</i>	10	12	22				
<i>Kis-</i>	5	15	20				
Összesen	24	30	54	24	30	54	10,4%¹
Térbeli viszonyítást kifejező jelzők:							
<i>Al-</i>	3	18	21				
<i>Alsó-</i>							
<i>Bel-</i>	9	1	1				
<i>Fel-</i>		12	21				
<i>Felső-</i>							
<i>Köz-</i>	2	6	8				
<i>Közép-</i>							
<i>Vég-</i>	—	2	2				
Összesen	14	39	53	14	39	53	10,2%
A település keletkezésének idejét (viszonylagosan) kifejező jelzők:							
<i>Új-</i>	112	77	189				
<i>Ó-</i>	4		4				
<i>Öreg-</i>	1		1				
Összesen	117	77	194	117	77	194	37,3%

¹ A %-os számok tizedesei helyenként kerekítve.

	A XIX. sz.-ban még adatható	Eltűnt	Összesen	A XIX. sz.-ban még adatható	Eltűnt	Összesen	%
	nevek			nevek			
A település lakóira vonatkozó jelzők:							
α) népnévek							
<i>Horvát-</i>	1	1	2				
<i>Jász-</i>	2	—	2				
<i>Magyar-</i>	4	4	8				
<i>Német-</i>	7	10	17				
<i>Oláh-</i>	2	1	3				
<i>Olasz-</i>	4	4	8				
<i>Orosz-</i>	7	15	22				
<i>Rác-</i>	—	1	1				
<i>Sváb-</i>	1	—	1				
<i>Szász-</i>	2	—	2				
<i>Tót-</i>	26	34	60				
Összesen	56	70	126	56	70	126	24,3%
β) a társadalmi helyzetre utaló jelzők:							
<i>Nemes-</i>	—	1	1				
<i>Szabad-</i>	—	10	10				
<i>Papi-</i>	—	1	1				
Összesen		12	12	—	12	12	2,3%
A település helyét más helynévvel meghatározó jelzők:							
Egyéb, jellemző jegyet kiemelő jelzők:	7	12	19	7	12	19	3,7%
Számnévi jelzők:	3	—	3	3	—	3	0,6%
Ismeretlen v. bizonytalan eredetű jelzők:	4	8	12	4	8	12	2,3%
-o > -falu	7	2	9	7	2	9	1,7%
Összesen				250	269	519	99,7%²

Megjegyzések. A táblázat azt mutatja, hogy a *-falu* felhasználása a magyar helynévadásban lexikológiailag eléggé kötött: a számba jöhető jelzőkből az első négy pontban felsoroltak teszik ki a lexikológiai jellemzők mintegy 80%-át.

E négy csoporton belül feltűnő az *Űj-* igen erős megterhelése (189 *Űjfalu* — 36,4%), ettől jóval elmarad, de még mindig kiemelkedő a *Tót-* gyakorisága (60 *Tótfalu* — 11,6%). E kettőn kívül csak

² A 0,3%-os hiány oka az, hogy az arányszámokat csak 1 tizedesig számítottam ki.

a Nagy- (22 *Nagyfalu* — 4,1%), Orosz- (22 *Oroszfalu* — 4,1%), Al-, Alsó- (21 *Alfalu* vagy *Alsófalu* — 4%), Fel-, Felső- (21 *Felfalu* vagy *Felsőfalu* — 4%), Kis- (20 *Kisfalu* — 3,9; ehhez azonban hozzászámítható a *Kisfalud* 52 adata is), Német- (17 *Németfalu* — 3,3%) jelzők fordulnak elő viszonylag gyakrabban. E számok azt is bizonyítják, hogy az „inter metas” településtípusban — ha nem az anyatelepülés nevét differenciálták (*Bács* : *Kisbácsa*, *Szöny* : *Újszöny*) — a névadás leggyakoribb megoldása az időbeli és térbeli viszonyítást kifejező névvel, valamint a népnevekkel való megjelölése egy-egy új falunak.

A »-FALUD« VÁLTOZAT

(II. ADATTÁR)

Ez a változat tulajdonképpen a magyar névkincs egy másik, igen gyakori típusába, a *-d* képzős helynevek (*Nádasd, Ólved*) nagy csoportjába tartozik, névtani problémái is csak azokkal együtt oldhatók meg. A típus monografikus feldolgozása még nem történt meg (BENKŐ LORÁND nagy kéziratot gyűjtéssel rendelkezik), bár magának a *-d* képzőnek sok problémáját tisztázta nyelvtudományunk (ezek összefoglalását l. BÁRCZI, TA. 148—9, BÁRCZI, Szók. 2 155—6, D. BARTHA, Szóképz. 102—4).

A *-falud*-ra vonatkozó alábbi megállapítások tehát csak adalékoknak tekinthetők a *-d* képzős helynevek teljesebb feldolgozásához.

1. A változat elhatárolása itt is alaktani kritérium alapján történt: ide sorolom a *-d* képzős helységneveket, illetőleg azokat, amelyeknek *-d* képzős változatuk is van.

2. Nyelvi problémák. A *-falud* változatról KERTÉSZ MANÓ a következőt mondja: „Vannak hazánkban *Kisfalud* helységek, de nincsen *Nagyfalud*, úgy vélem, hogy a jelző, vagy a *-d* képző pleonasztikus módon került ebbe a helynévbe” (Nyr. LXVIII, 68). KERTÉSZ megállapításai cáfolhatók, mégis az ő érdeme, hogy egyrészt észreveszi a *-falud* típusú helységnevekben a *-d* egyoldalú jelentkezését (májd nem mindig *Kisfalud*), másrészt felveti a *Kis-* jelző, illetőleg a *-d* képző funkciójának kérdését. Nem helytálló azonban az az állítása, hogy *Nagyfalud* nem fordul elő (l. az Adattárat), következtetései ugyancsak helytelenek: *Falud* > *Kisfalud* változásra csak egyetlen, nagyon bizonytalan adat van, a *Kisfalu* > *Kisfalud* esetéről alább szólok.

KERTÉSZ véleményét is figyelembe véve úgy látom, hogy a következő kérdésekre kell választ keresni: volt-e a *-d* képzőnek funkciója (és ha igen, mi volt az), vagy analógiás úton alakult ki a helységnevek e csoportjában is (ez utóbbira vö. BENKŐ: MNy. XLV, 318)? A *-d* analógiás megjelenését három helynévben vehetjük biztosra. *Atófalud, Nagyfalud, Tótfalud* adataiban egyaránt a *-d* csak utóbb és igen későn jelenik meg, ezenkívül mindháromnak van *Kisfalud* szomszédosa. Analógiás a *-d* még talán az egyébként kétes hitelű *Marcelfalud* nevében. A többi *-d* képzős *-falud*-ban (a

Kisfalud-okban) — a kronológiai nehézségek ellenére — valószínűbbnek tartom, hogy a *-d* legtöbbször funkcióval bíró elem volt (biztosan az volt a *Falud*-okban). Igaz, az analógiás keletkezés mellett szól az a tény, hogy az ide tartozó helynevek első adatai időben eléggé szétszórtnak, a XIII. és XVI. század között jelennek meg (XIII. század: 8, XIV. század: 20, XV. század: 13, XVI. század: 6, sőt néhány a XVIII., XIX. században), ezenkívül 8-ban *-d* nélküli az első adat, 3-ban pedig a *-d* ~ \emptyset ingadozás mutatkozik, mégis, úgy vélem, nyomósabb érv szól a *-d* funkciós szerepe mellett. Ez pedig az, hogy a *-d* — három kivételt nem tekintve (*Atófalud*, *Nagyfalud*, *Tótfalud*: ezek analógiás esetek, valamint a pápai tizedlajstrom teljesen megbízhatatlan *Marcelfalud* adatát) — mindig a *Kisfalud* jelzős szerkezettel társul. Nincs egyetlenegy *Újfalud* (189 *Újfalud* van!), *Felfalud*, *Oroszfalud*, *Németfalud* stb. Az lehetséges, hogy a *Kisfalud*-ok egy töredéke is analógiás keletkezésű, az viszont lehetetlen, hogy az analógia ennyire egyoldalúan működött volna, hogy majdnem kizárólag a *Kisfalud*-kat érinti csak, s például az *Újfalud*-k tömegét kihagyja. A *Kisfalud*-ok többségében tehát a *-d* eleven képző lehetett, s ez valószínűleg azt jelenti, hogy a *-d* aktivitása tovább tart annál az időpontnál (XIV. század), mint amelyre a kutatók eddig gondoltak (KNEZSA, BÁRCZI, D. BARTHA i. h.). Ez utóbbi bizonyítására azonban fogyatékos adattáram nem elegendő. — Ha a *Kisfalud* *-d*-je jórészt eleven képző volt, azt kell tisztáznunk, hogy helynévképzőként vagy kicsinyítőképzőként funkcionált-e. Maga az a tény, hogy helységnevekről van szó, a helynévképző mellett szólna, az viszont, hogy az alapszó mindig a *Kisfalud*, tehát olyan település, amely valóban kis méretű, azt mutatja, hogy szerepe a kicsinyítés volt. Igaz, hogy ezt a funkciót a *Kisfalud* előtagja már önmagában is betölti, itt a *-d* tehát a kicsinyítés fokozására szolgálhatott. Ha a képzőnek a *Kisfalud*-ban valóban ez volt a szerepe, ez egyszersmind megmagyarázná azt a néhány esetet is, amikor utóbb tapadt a *Kisfalud*-hoz.

Végül fel kell vetni azt a lehetőséget, hogy volt egy *falud* 'falucska' jelentésű földrajzi köznevünk, és ezt használták fel helynévadásunkban a számos *Kisfalud* megalkotására. Ilyen közszó egykori meglétét csak egyetlen biztos adattal lehet igazolni, a Zala megyei *Falud*-dal, a másik, a tordai *Falud* a CD. igen megbízhatatlan közlése, a harmadik, a zalai *Nagyfalud*, *Felud*![] előzménye a pápai tizedlajstrom még bizonytalanabb adata. Az utóbbi helynévben egyébként is, mint láttuk *Nagyfalud* > *Nagyfalud* analógiás változás történt. A *falud* közszó tehát csak egy-két, igen kis területen élhetett: Zalában, s talán Torda megyében. Ezt bizonyítja az

a tény is, hogy a töméntelen *Újfalud* (és *Németfalud*, *Tótfalud*, *Felsőfalud* stb.) féle nevek adatsorában egyszer sem fordul elő, holott egy eleven *falud* 'falucska' közsőzből alkotott *Falud* igen alkalmas lett volna a sok új, s valóban kicsi fióktelepülés megjelölésére. Hogy a *falud* közsőz használata nemcsak területileg, hanem időbelileg is korlátozott volt (úgy látszik csak a XV. századig élt), azt egy másik negatívum is igazolja: szőjegyzékeinkből, szótárainkból hiányzik, a latin *viculus* vagy *pagellus* magyar megfelelője a *falucska*. A XIX. században, KRESZNERICSnél ugyan előkerül: „Falud Pagellus, Viculus”, de mivel példaként éppen helyneveket sorol fel (*Aró* [o : *Ató*] *falud*, *Kis falud*), biztosra vehető, hogy a szótáríró alkalmi elvonásáról van szó. A *falud*-ot a NySz. sem közli, eszerint úgy látszik, szövegelemlekeinkben sem fordul elő.

3. **Kronológia.** A *-falud* első adatai: 1212/1334: *Cusfoloud* (hamis oklevélben, Bihar m.), 1227/1443: *Kysfolud* (Baranya), 1229: *Kuysfolud*, *Kysfoluua* (Somogy). Az 1. fejezetben szóltam arról, hogy az első adatok legnagyobb része a XIII—XVI. század között jelenik meg. Az első adat általában nem abszolút értékű, nem jelenti feltétlenül a település keletkezési idejét (ez külön településtörténeti tanulmányozást és szövegkörnyezet-vizsgálatot igényel), mégis arra felhívják a figyelmet, hogy a *-d* képző ma elfogadott kormeghatározó értéke (e szerint ez a típus a XIV. századnál régebbi) egy szélesebb körű vizsgálattal módosulhat. Az *Atófalud*, *Nagyfalud*, *Tótfalud* analógiás *-d*-je csak a XIX. században jelenik meg.

4. **Elterjedés.** A *-falud* névföldrajzát a *-d* képzős helyneveketől elszigetelten nyilván nem lehet vizsgálni. Mindössze azt lehet megállapítani, hogy erre a típusra is a szórványosság a jellemző: az 59 helynév 33 megye között oszlik meg.

5. **Megterhelés.** L. a dolgozat végén.

6. A változat lexikológiai jellemzői: a történeti és az élő (XIX. századi) névanyag 59 adatából 52-ben a *Kis*-jelzővel társul a *-falud*. A fennmaradó hétből háromban (*Atófalud* < *Által**falud*, *Nagyfalud*, *Tótfalud*) a *-d* megjelenése igen kései — mint kimutattam — biztosan analógiás eredetű, a *Marcelfalud* igen kétes hitelű adat. A \emptyset jelzőjű *Falud* ritka névalakulás, jelentése nyilván 'falucska' volt, a három adat közül csak egy biztos példa arra, hogy a *falud*-ot jelző nélkül használták fel település jelölésére.

A »FALUCSKA« VÁLTOZAT

(III. ADATTÁR)

1. A *Falucska* — akárcsak a *-falud* — ugyancsak alaktani kritériummal határolható el.

2. Nyelvi magyarázat. Az idetartozó — mindössze 3 — helynévben a *falucska* települési köznévvé vált tulajdonnévvé. A köznévvé a *falu -cska* kicsinyítő képzős alakja (a képzőre l. D. BARTHA, Szóképz. 115—6), első adatát a NySz. a Domonkos-kódexből, tehát 1517-ből közli: „Egy Kysded faluchka”. Jelentése a szövegkörnyezetből is kiderül, de egyébként is szótárainkban MA.-tól kezdve a *viculus* megfelelőjeként találjuk meg.

3. Kronológia. Az első helynévi adatot — a köznévinél korábbi — 1504-ből közli az OklSz.: „In predio *Falwchka* vocato in Comitatu Zempleniensi”. A tornai és a beregi *Falucská*-t csak 1720-tól tudom adatolni.

4. Névföldrajz. Mindössze 3 adatról lévén szó, „elterjedéséről” nem beszélhetünk, azt mégis jellemzőnek tarthatjuk, hogy a 3 helység egymáshoz viszonylag közel eső területről, Tornából, Zemplénből és Beregből való. Lehetséges, hogy ez a földrajzi kötöttség összefügg a *falucska* köznévvé régi nyelvföldrajzával.

5. Megterhelése a *falu* valamennyi változata közül a legkisebb, mindössze 3 helységnévben fordul elő. E szerény képviselőnek az lehet az oka, hogy a képzett *falucska* „későn” érkezett ahhoz, hogy a települések elnevezésében jelentősebb szerepet kapjon. A kis fióktelepülések jó része már a XVI. század előtt kialakult, s a későbbieket is inkább a megszokott *Újfalu*, *Kisfalu* névvel jelölték meg.

6. Lexikológiai jellemzője a \emptyset -fokú jelző. A Torna megyei *Falucska* az újabb helységnévtárakban ugyan *Ájfalucska* néven szerepel, ez a jelzős forma azonban másodlagos, a hivatalos névrendeztetés során keletkezett.

A »-FALVA« VÁLTOZAT

I. A -falva változatról általában

1. A változat elhatárolása. Azok a helységnevek (és folytatásaik) tartoznak ide, amelyek grammatikailag birtokos jelzős összetételek, s utótagjuk a birtokos személyragos -falva.¹

A birtokos jelzős összetétel az esetek nagy részében valódi birtokviszonyt fejezett ki. Bizonyíték erre: 1. az ide tartozó helynevek első adataként gyakran megjelenő latin szerkezet: *Apátfalva*, 1322: *villa Abbatis*, *Balázsfalva*, 1332–7: *villa Blasii*, *Györgyfalva*, 1332–7: *villa Georgii* stb. (IV. A.); 2. az, hogy egy-egy oklevélben a helynév személynévi előtagja, mint a birtokos neve, különben szerepel; 3. a -falva vagylagos nevei (l. a X. fejezetet) azonos település jelölésére: *Mihályfalva* ~ *Mihályi*, *Coradfeulde* ~ *Coradfolwa*, *Zazhaza* ~ *Zazfalwa*, *Falkoslaka* ~ *Falkusfalwa*, *Edustornya* ~ *Edusfalva* stb. Nem valódi birtokviszonyról van szó a -kenézfalva nevekben, bár a falu telepítésének szervezőjét, s a földesúr helyi képviselőjét az elnevező közösség némileg a falu gazdájának tekintette. — A -falva utótagú helynevek kisebb részében: a helynév ~ víz név + -falva, patrocínium + falva eseteiben az összetétel helyhatározós tartalmú lehetett (l. a X. fejezet megfelelő pontjait).

2. A -falva megjelenése. Ezzel a kérdéssel MOÓR ELEMÉR foglalkozott két helyütt is: „Magyar helynévtípusok” című tanulmányában (NéNy. VIII, 110) és a nyugat-magyarországi helységneveket tárgyaló monográfiájában (Moór, West. 220). A típust német eredetűnek tartja, legfontosabb érvként azt hangoztatva, hogy a „-falva típusú helynevek elsősorban is olyan vidékeken van-

¹ A középkori forrásokat publikálók vagy feldolgozók igen gyakran egy *villa* + genitivusos személynév szerkezetből magyar személynév + falva helységnevet konstruálnak. Csánki például *Herbordfalva* címszót ír az 1334-i *Villa Herbordj* adat alapján. Ezeket a konstrukciókat adattáram nem tartalmazza, ugyanis nem láttam biztosítékát annak, hogy ezek valóban -falva utótagú helységnevek lettek volna. A *villa* + genitivus-féle szerkezet igen gyakran egyéb típusú helységnév adattárában is szerepel: *Apáti*, 1291: *villa Abbatis*; *Marcelháza*, 1283: *villa filiorum Marcelli*; *Kis-Demeter*, 1332–7: *villa Demetrii* (Kniezsa I. 196, 197, 204). Ha a latin szerkezet után magyar -falva adat következik, akkor természetesen a latin adatot is figyelembe vettem.

nak vagy voltak, ahol a középkorban német telepéseknek a jelenléte kimutatható . . .” Bizonyítéknak tekinti azt is, hogy ezek a helységnevek gyakran német személynevet őriztek meg (NéNy. VIII, 115). Az első érvet KNEIENZA cáfolja meg: „Az első adatok a típusra a XIII. század elején bukkannak fel Szabolcs, Hajdú, Ugocsa, Somogy, Baranya, Győr megyék területén. MOÓR ELEMÉR véleménye tehát, hogy ez a típus német hatásra keletkezett volna, mert elsősorban német települések közelében gyakoribb, adataink világánál nem lehet helytálló. Az említett területeken ugyanis olyan jelentős német lakosság, amelytől a magyarság eddig merőben ismeretlen helynévtípusokat átvehetett volna, sohasem volt” (KNEIENZA I. 128). A másik érv még könnyebben elhárítható. A *-falva* előtagjaként megjelenő személynevek között a magyar és szláv eredetű lényegesen több, mint a német. Egy helynévtípus vagy egy helynév eredete szempontjából egyébként is a benne levő személynév származása teljesen közömbös. Egy *Karácsonyfalva* vagy *Hedrefalva* éppenúgy magyar eredetű helynév, mint *Farkasfalva*, holott az elsőben szláv, a másodikban német eredetű a személynév. Mindhárom helységnév azonban magyar névadás eredménye.

MOÓR magyarázata összefügg az egyéb névtípusokban is alkalmazott fordítás-elméletével. Egy hely különböző nyelvű névváltozatai azonban rendszerint párhuzamos névadás eredményei, amint ezt MELICH felvetette (MNy. XIX, 105, 137) és KNEIENZA igen tekintélyes anyagon bizonyította (KNEIENZA III.; NévtudVizsg. 19). A *-falva*-kkal olykor megjelenő *-dorf*-ok sem az eredetibb, hanem a párhuzamos névalakot őrzik. — Meg kell jegyezni, hogy MOÓR a *-falva* használatának csak a legkorábbi szakaszát, tehát a megindulást tulajdonítja német hatásnak. „Mikor ugyanis meghonosodott már nálunk, minden alapított falut *-falva* típusú névvel jelöltek meg” (i. h.).

A *-falva* átvételének, illetőleg lefordításának feltevése ellen még egy érv megemlíthető. A *-falva*-knak a régi Magyarország északi, keleti vagy déli részén gyakran előfordul szlovák, román vagy délszláv megfelelője, például Turócbán: *Benefalva* ~ *Benice*, *Bodófalva* ~ *Bodovice* (ÚRHEGYI 32, 33), Szolnok-Dobokában: *Csernefalva* ~ *Cernești*, *Kosztafalva* ~ *Costeni* (KNEIENZA III. 20, 21), Valkó megyében: *Racsafalva* ~ *Racsinc* (Cs. II, 345). A kölcsönhatás lehetősége ezekben az esetekben is meg lett volna (magyar → szlovák ~ román ~ délszláv vagy fordítva), mégis a magyar névadás az összetett névtípust, a többi a képzős nevet választotta.

A fordítás-elmélet egyébként, mint tudjuk, nemcsak ezzel a magyar névtípussal kapcsolatosan, hanem általában a középkori oklevelek magyar helyneveinek vonatkozásában a két világháború

között többször is felmerült. A településtörténészek (hazaiak és külföldiek) az etnikai prioritás bizonyítása során igyekeztek érveket keresni a fordítás lehetősége mellett vagy ellen. Ha ilyen szempontból a kérdés bolygatása ma már anakronisztikus is, egy névtörténeti dolgozatban mégis állást kell foglalnunk, mert semmiképpen sem közömbös, hogy bizonyító anyagunk „papiros adatokat”, vagy a múlt valóban használt, élő neveit tartalmazza. A fordítás, pontosabban a magyarítás elmélet híve volt a cseh történészek közül VÁCLAV CHALOUPECKÝ, aki Staré Slovensko című munkájában elismeri ugyan, hogy tendenciózus (nyilván nacionalista szempontú) magyarításról a régebbi időkben nem lehet szó, mégis hangsúlyozza, hogy a magyarországi okleveles gyakorlatban mintegy divattá, szokássá vált a szláv hely- és személynevek magyarítása (CHALOUPECKÝ 252 kk.). CHALOUPECKÝ „nyelvészeti” érvei (például az, hogy a magyarban a nazálist megőrző szláv eredetű helynevek valamiféle népetimológia eredményei) semmiképpen sem bizonyítékok az említett gyakorlatra, amint nem az az oklevelek kiállításának (a végleges szöveg rögzítésének) hosszú procedúrája sem. A PETROV CHALOUPECKÝ-nál még határozottabban szögezi le, hogy az oklevelekben leírt névalak igen gyakran nem azonos azzal a formával, amely a nép nyelvében élt vagy él (PETROV 48). Ezt a tételt azonban a középkori okleveles gyakorlat feltétlenül megcáfolja. Ha nem lett volna éppen az oklevél természetéből következően (egy-egy jogi, rendszerint anyagi vonatkozású ügy írásos bizonyítása) igen fontos a valóban használt név (vulgo, maternaliter stb.) rögzítése, a ránk maradt oklevelek tömegében színét sem látnánk olyan magyar, szláv, német stb. tulajdonneveknek, amelyek közszóval azonosíthatók. Ezek mindegyikét nyilván lefordították volna az oklevél nyelvére, tehát latinra. Alkalmilag ugyan ilyenekkel is találkozunk (*Magna villa : Nagyfalu*), s szórványosan előfordulhatott szláv—magyar viszonylatban is, ilyen fajta rendszeres tevékenységről azonban nem lehet szó. Ha a magyar oklevélírók bármilyen okból is törekedtek volna a nevek magyarítására, valóságos rejtély lenne, hogy olyan könnyen lefordítható nevek, mint *Visegrád*, *Csongrád* magyar változatát: „*Magasvár*”, „*Feketevár*” nem találjuk meg okleveleinkben. Ez a tény csak azt bizonyítja, hogy az oklevélírók ragaszkodtak a nép nyelvében élő nevekhez. A párhuzamos helynévadás elmélete (MELICH, KNEZSA) megnyugtató magyarázatot ad azokra a magyar hely- vagy személynevekre, amelyek olyan területen jelennek meg, ahol ma magyar népelem nincs (pl. Turócbán: *Benefalva ~ Benice*). Az viszont igen valószínű, hogy a magyar oklevélírók a párhuzamos nevek közül gyakrabban választották a magyar változatot, s en-

nek következtében a szláv variáns ritkábban jelenik meg az oklevelekben, esetleg csak a beszélt nyelv őrizte meg századokon át. — A fordítás, illetőleg magyarítás elméletét GYÖRFFY GYÖRGY is határozottan elveti (GY. I, 15): „A határjárások minden esetben köztudatban élő helyneveket őriznek, mert a köztudatban nem élő nevek jogbiztosító erővel nem bírtak. Az a feltevés, hogy a határjárásban szereplő helyneveket az írások fordították a maguk nyelvére, a középkori jogviszonyok hiányos ismeretében és a XIX—XX. század szemléletében született.” Meg kell viszont azt is állapítani, hogy a spontán, a nép nyelvében keletkezett nevek nagy tömegében szórványosan a tudatos névadás produktumaival is találkozunk. SZABÓ ISTVÁN a középkori okleveles anyagból több példát is bemutat arra, hogy egy-egy erőszakos földfoglaló az elfoglalt falu nevének megváltoztatásával igyekezett tulajdonjogát biztosítani (SZABÓ, A falurendszer 133). Azt azonban ő is hangsúlyozza, hogy az ilyen „tervszerűen kigondolt elnevezések mégis kivételesek lehettek, s . . . nem is jártak mindig eredménnyel” (i. h.).

A fentieket figyelembe véve, főként a párhuzamos helynévadás KNEZSA megfogalmazta indítékait tartva szem előtt, biztosra vehetjük, hogy a *-falva* típus — a többi valódi településnévvel: *-laka*, *-háza*, *-soka*, *-ülése* stb. együtt — nem átvétel, nem fordítás, más nyelvek névadási gyakorlatától függetlenül alakult ki.

A *-falva* megjelenésének fessegetése tulajdonképpen a *-falva* kronológiájával függ össze: azzal a ténnyel, hogy helységneveink között csak 1200 táján jelenik meg. Mi okozhatta azt, hogy a finnugor vagy legalábbis ugor eredetű *salu* viszonylag csak ilyen későn, a XIII. század elején válik névalkotó eszközzé. Elméletileg a következő magyarázatot lehetne adni: a *m o z g ó*, nomád település jelölésére a legalkalmasabb a pusztaszemélynév volt (vö. MOOR, West. 216), valószínűnek kell tehát tartanunk, hogy a honfoglalás után is ez a névadási mód lehetett a leggyakoribb. Ez az a kor, amelynek alakulásáról többek között VÁCZY PÉTER így ír: A magyarok „az új hazában, a Duna—Tisza mentén is folytatták az egész éven át tartó legeltető pásztorkodást. A földművelés azonban mindinkább előtört, és a téli szállás egyre nyert fontosságában” (A korai magyar történet néhány kérdéséről: Száz. XCII, 304). A gyökeret eresztő mozgó települések nyilván megtartották régi nevüket, az új *állandó* település (a településformák típusaira I. MENDÖL 13, 14) jelölésére a pusztaszemélynév azonban egyre alkalmatlanabbá válhatott. A településforma megváltozása maga után vonhatta — bizonyos idő múlva — a névadási mód megváltozását. Az állandó település jelölésére átvihették a település helyének korábbi nevét (határnév → helységnev), bizonyos áttétellel kiala-

kulnak a *-d* képzős helységnevek, már a XI. század végétől megjelennek az *-i* képzős nevek, a XIII. századtól kezdve pedig egyre nagyobb számban a valódi településnevek, köztük a leggyakoribbá váló *-falva* (vö. BÁRCZI 151 kk.). Az *-i* képzős helységnevekben azt a formát láthatjuk, amelyik a magánbirtok megjelenését tükrözi. A névadás indítékaként talán nem a föld, hanem inkább a szolganép birtoklása szerepelhetett. A *-falva* felhasználásával viszont a névadó szemléletében a föld, a birtok nyomulhatott előtérbe. Szolganépről a *-falvá*-k esetében sokszor nem is lehetett szó, mert gyakran igen kis — néha egy-két család alkotta — település nevéként kerülnek elő.

A *-falva* megjelenésének ez a magyarázata egybevág SZABÓ ISTVÁN részletező, több szempontot is mérlegelő és igen meggyőző felfogásával. (SZABÓ, A falurendszer 136):¹ „... a XIII. század óta azonban a birtokos esetbe kerülő személynévhez összetételben a *falva*, *háza*, *laka*, *földje*, *teleke* stb. szavak társultak. E változás aligha magyarázható meg nyelvszerkezeti fejlődéssel. Inkább arra kell gondolnunk, hogy a feudális birtok fogalmának fokozatos kifejedésével és a birtokok osztódásával most kezd kifejezésre jutni az a kapcsolat, mely a birtokhoz, a földhöz, magához a településhez — most már tehát nem elsősorban a függő viszonyban levő emberekhez — a birtokost fűzte. Éspedig leginkább az olyan birtokost, akinek a kapcsolata a faluhoz nagyon is szembevető volt: a kisfeudálist, akinek rendszerint egyetlen faluja volt, itt volt tehát a rezidenciája és gazdasági üzeme, valamint háztartása is. Vagyis leginkább a XIII. században kialakuló egyetlen és kicsiny falut, vagy éppen csak házat, lakot, telket birtokoló kisnemesek falvai kaptak ilyen összetételekkel neveket.”

A *-falva* megjelenésének tehát nyilvánvalóan társadalmi okai voltak, amint a típus rohamos gyarodását is hasonló tényezők eredményezték. Ezek között a nemzeti szervezeti felbomlását többen is szóvá teszik (ILA II, 172; KERTÉSZ MANÓ: Nyr. LXVIII, 73), SZABÓ ISTVÁN a magyar társadalom e bonyolult korszakáról így nyilatkozik (Agrártörténeti Szemle V, 323): „Az ország településhálózata az első településréteg lerakása után szüntelenül és fokozatosan sűrűsödött és terjeszkedett, a XIII., de még a XIV. században is hatalmas arányokban, mintegy áradásszerűen. Ekkor különböző úton-módon tömegesen jöttek létre az új települések, hovatovább már nyilvánvalóan jobbágyi és nemesi faluként is. E településburjánzásban sok új település a nemesi földeknek a

¹ SZABÓ ISTVÁN eredményeit utóbb, könyvének megjelenése után illesztettem be kéziratomba.

családok szétágazása nyomában történt felosztásával, s a megosztó családtagoknak földjükre történt kiköltözésével, azokon való megtelepedésével jött létre. Körülbelül egy időben, főleg a XIII. században sok ilyen kis település jött létre a felbomló királyi várispánságok nemesi állapotra törekvő rétegei révén is, akik a várföld egy-egy kiszakított darabját mint magukét vehették most már kezükbe.”

A *-falva* megjelenését és oly erős megterhelését kutatva — a fentiek szerint — nem elégedhetünk meg egyetlen ok kiemelésével. A település állandósága, a nemzetségi szervezet lazulása, majd megszűnése, a magánbirtok tömeges megjelenése, új szállásterületek kialakulása, a családi birtokok osztódása, a királyi várispánságok felbomlása a feltételei, illetőleg okai rendre az új helynévtípus jelentkezésének és óriási mértékű gyarapodásának.

A társadalmi változásokat azonban nyilvánvalóan nem mindig követi szorosan a névadási mód megváltozása: egyazon település nevében sokszor találunk *p u s z t a s z e m é l y n é v ~ s z e m é l y n é v + falva* ingadozást, például Pozsony megyében 1320 körül: *Csenkesz ~ Csenkeszfalva* (további példákat l. a X. „A *-falva* vagylagos nevei” című fejezetben).

3. K r o n o l ó g i a. A *-falva* időrendjében csak az alsó határ megállapítására szorítkoztak a kutatók, s ez természetes is, hiszen a változat hosszú századokon át eleven névalkotó eszköz, annyira, hogy a XVIII. századtól kezdve a hivatalos névadás is felhasználja (a telepített faluk elnevezésére). A *-falva*-t tárgyaló tanulmányok (KERTÉSZ MANÓ i. h., KNEZSA I. 128) alsó időhatárként a XIII. század elejét jelölik meg. KERTÉSZ első adatként az 1218-i *Leustachfalva*, KNEZSA az 1217-i *villa Martini* adatot közli.

Az „első adat” — tudjuk — mindig csak viszonylagos értékű, mégis talán érdemes különbséget tenni az első biztos, illetőleg valószínű megjelenés között.

Biztos adatnak tekinthető az említett 1218-i Nyitra megyei *Leustachfalva*, 1222-ből a valószínűleg zempléni *Forcosfolva*, 1230-ból a somogyi *Gregorfolva* (V. A.), a Győr megyei *Asszonyfa* 1237 k.: *Ohzynfolva* (VI. A.) stb. Csak valószínűsíteni lehet a XII. század végére a *-falva* meglétét az ÁÚO. I, 73, 74. lapján közölt, 1176-ra datált oklevél *Egyházfalwa* (V. A.), *Zent Mihelfalwa ~ Zentmihalfalwa* (IV. A.) és *Senfalva* (szn.-ben V. A.) adatait. CSÁNKI szerint a kelet minden valószínűség szerint 1197, de az oklevél eredetiben nem maradt fenn, csak kivonatos másolatokban (Cs. V, 702). Nem vehető egészen biztosra a *-falva* megléte KNEZSA adatai közül az 1217-i: *villa Martini* (a Szabolcs megyei *Mártonfalva*: IV. A.) esetében, tudniillik a latin szerkezet *-háza*,

-laka magyar megfelelőt is takarhat, bár a mai alak itt a *-falva* mellett szól. Hasonlóan bizonytalan az Ugocsa megyei *Péterfalva* VR.-beli *villa Petur* adata (IV. A.), vagy a Vas megyei *Karácfsa* 1221-i *Villa Karachon* adata (II. A.), mindkettőben puszta személynévből alakult helynévről is szó lehet. Ugyancsak nem vehető figyelembe két hamis, másolatban fennmaradt oklevél adata: 1093/1274/1399: *Morthonfolua*, 1145/1443: *Kwachfalua* (mindkettő Tolnában: V. A. — vö. SZENTPÉTERY I, 11, 25), végül az 1185–7/1764-re keltezett oklevél *Gyanafalva*, *Nagyfalva* (IV. A.) és *Pócsfalu* (VIII. A.) adatai sem, Moór (West. 86) szerint az „eredeti” XV. századi hamisítvány.

A fentiek alapján tehát a *-falva* megjelenése kétségtelenül a XIII. század elejére, esetleg a XII. század végére tehető. A XIII. századból 120, többségében biztos, kisebb részben valószínűen biztos — a latin szerkezetből kikövetkeztethető — adat mutatható ki. Egy névtípus megterhelése szempontjából ez már nem kis szám, mégis a *-falva* teljes anyagával összevetve azt látjuk, hogy igen szerény mennyiség. A névtípus igazán elevenné ugyanis a következő századokban válik: a XIV–XVI. század helynévanyagában több mint 2200 *-falvát* találtam.

Igen hasznos lenne a *-falva* szaporodásának ütemét — időben és térben — pontosabban kideríteni. Úgy látom azonban, hogy anyagom ilyen szempontú kiaknázása egyelőre nem nyújtana reális eredményt. Adattáramat ilyen szempontból is feldolgoztam, kikerestem minden egyes név első *-falva* adatát és ezeket századonként és megyénként összesítettem. Az eredményt azonban nem tartom reálisnak: olykor egy-egy megye anyaga — egymással összevetve — olyan különbségeket mutat, amelyek csak a forrásokra lehetnek jellemzők. Például:

Valkó m.:	XIII. sz.:	8 adat	Zaránd m.:	XIII. sz.:	0 adat
	XIV. sz.:	91 adat		XIV. sz.:	0 adat
	XV. sz.:	138 adat		XV. sz.:	125 adat
	XVI. sz.:	2 adat		XVI. sz.:	1 adat

Valkó megye adatai jórészt CSÁNKI második kötetéből, Zaránd megyéé az elsőből valók. Ez utóbbiban CSÁNKI még szigorúan ragaszkodott a XV. századhoz, biztosra vehető tehát, hogy XV. századinál korábbi adatok is előfordulnak nagy számmal a kiadatlan oklevelekben. Ha ez a megyei csoportosítás nem is hozott megnyugtató eredményt, ezek országos összesítését közölni nem tartom fölöslegesnek. Az összegezéssel a forrásokra jellemző különbségek némileg kiküszöbölődnek, s ha a valóság hú képét nem is kapjuk meg, a számok a *-falva* szaporodásának ütemét valamelyest szemléltet-

tik: XIII. század: 120 *-falva*, XIV. század: 740 *-falva*, XV. század: 1232 *-falva*, XVI. század: 295 *-falva*.

4. Elterjedés. A *-falva* névföldrajzával MOÓR ELEMÉR foglalkozik röviden a már említett tanulmányaiban. „A *-falva* típusú helynevek az Alföldön, Észak-Dunántúl és általában a Duna mellékén alig vannak képviselve, ellenben annál több ilyen típusú név van a Felvidéken, Nyugat-Magyarországon, Déldunántúl, a Szerémségben, a Bánátban és Erdélyben, vagyis az ősi magyar települési terület szegélyein” (NéNy. VIII, 115). Ezt az elterjedést nagyjából igazolta — természetesen csak a XIII–XVI. századra — anyagom térképre vetítése is. Kiegészíteni azzal kellene, hogy Bihar, Zaránd, Arad, Temes és Krassó megyében a *-falva* megterhelése ugyancsak igen erős (l. az 5. pont táblázatát és a mellékelt térképet). A XIX. századi elterjedésre l. a tanulmány *-falva* térkép-mellékletét.

A *-falva* névföldrajzát vizsgálva könnyen megállapítható, hogy a típus a régi Magyarország jelentős részében képviselve volt, éppen ezért — úgy vélem — inkább a *-falva* hiányára kell magyarázatot keresni, semmint jelenlétére. A magyarázatot igen megkönnyítené, ha ismernénk a többi helynévtípus (puszta személynév, képzős helynevek, valódi település nevek: *-háza*, *-laka* stb.) névföldrajzát, ezt nélkülözve azonban csak feltevésekre szorítkozhatunk. Moór is utal arra, hogy e típus elsősorban az „ősi magyar települési terület szegélyein” jelent meg, s valóban úgy látszik, hogy a *-falva* negatív vagy csekély megterhelésű területe egybeesik az első szállásterületekkel. A „... magyarság, míg a nomád nagyjáratartó gazdasági rendszerben élt, csak olyan területeken szállhatott meg, melynek földrajzi viszonyai megegyeztek a steppeövezetével ... Ez az életforma viszont megszabta a megszállható terület határait, a legeltetéshez szükséges aljnövényzetet nélkülöző bükk- és fenyőerdők zónájában ló- és marhatenyésztő népnek nem volt mit keresnie, a magyarság tehát a füves pusztákat és a ritkás tölgyerdőket foglalta el...” (MAKKAI LÁSZLÓ: Magyarok és románok I, 324–5). RAPAICS RAYMUND a Föld és Ember VII. kötetében közöl egy növényföldrajzi térkép-vázlatot, sajnos csak a mai Magyarország területéről (90 l.). Így is a közölt térkép „Mezőségek öve — Zone de la steppe” területe sok hasonlóságot mutat a *-falva* negatív, illetőleg csekély megterhelésű zónájával. Ezekben a helyeken a puszta személynévi vagy egyéb eredetű helységnevek állandósulhattak. Nincs *-falva* az Alföld szabad kerületeiben, ami nyilván összefügg ezek sajátos társadalmi szerkezetével. A kunok XIII. századi betelepülése azt jelenti, hogy a másutt megszűnt „mozgó település”-forma ezen a területen még jó ideig tovább élt.

Ez a tény feltétlenül akadálya lehetett a másutt éppen megjelenő *-falva*-k alföldi behatolásának.

A *-falva* elterjedése a XVIII—XIX. századra lényegesen módosul. (A magyarított *-falva*-k és a telepített faluk hivatalos neveit nem veszem figyelembe.) A XIII—XVI. század mintegy 2400 *-falva* helyneve több mint 1500-zal csökken. A nevek ilyen hatalmas méretű eltűnésének oka jelentős részben a települések elpusztulása, elhagyása, kisebb részben a beolvadása. A pusztasodás kérdését a hazai szakirodalomban először JAKÓ ZSIGMOND vizsgálta alaposabban (ErdMúz. L, 46), legutóbb pedig SZABÓ ISTVÁN — többször idézett művében — egy külön fejezetet (VI. Az eltűnt falvak) szentel a hazai településtörténet e bonyolult problémájának (SZABÓ, A falurendszer 139—88). SZABÓ ISTVÁN tüzetes vizsgálatából kiderül, hogy a falupusztulás általános európai jelenség volt, de méretei és okai helyenként és koronként különböztek. A kérdés hazai vonatkozásában kimutatja először a középkori falupusztulás arányait, majd az okait deríti ki sorra. Elsőként ezek között a gazdasági és társadalmi tényezőket jelöli meg (a sűrűsödő faluhálózat igen sok apró egységének életképtelensége, a jobbágyokra rakott mértéktelen teher, a jobbágyvándorlás, beolvadás stb.), majd a feudális „magánháború”-kat, az elemi csapásokat, a járványokat, s természetesen a tatárjárást, a török becsapásokat, egyéb háborúkat, végül a XVI—XVII. századra a török hódítást.

A *-falva* utótagú helységnevek nagyméretű csökkenése tehát részben a SZABÓ ISTVÁN kiderítette pusztasodási (néha beolvadási) folyamat következménye. Az eltűnt nevek nem kis hányadában azonban a jelölt, a település megmaradt, de a magyar névváltozatot a párhuzamos szlovák, román vagy délszláv helynév szorította ki (például Trencsén megye: *Ádámfalva* → *Adamóc*, Szerém megye: *Bánkfalva* → *Bankovce*, Bihar megye: *Cigányfalva* → *Ciganyesd*, l. V.A.), olykor pedig a magyar helynév vaglyagos párja (például Máramaros: *Disznófalva* → *Disznópatak*, Somogy megye: *Kisasszonyfalva* → *Kisasszond*, l. V.A.).

Az említett okok következtében csekély kivétellel letörlődik a térképről Bács 43, Valkó-Szerém 247, Körös megye 27, Pozsega 12, Zaránd 126, Arad 22, Temes 213, Krassó 54 és Torontál 10 *-falva* helyneve. Lényegesen csökkent a nagy megterhelésű megyék *-falva* állománya is: Vasban 77, Zalaiban 38, Somogyban 54, Baranyában 117, Tolnában 27, Gömörben 17, Szepesben 52, Sárosban 26, Biharban 57, Hunyadban 41 *-falva* tűnik el. A megmaradt nevek kisebb része *-falva* alakban konzerválódik, nagyobb része különböző irányban módosul (*-falva* > *-fa*, *-falva* > *-falv*, *falva* > *-fal*, *-falva* > \emptyset — l. ezekről a megfelelő fejezeteket).

5. Megterhelés. Az alábbiakban a *-falva* XIII—XVI. századi megterhelését mutatom be. A XVI. századtól kezdve ugyanis a változat több irányban módosul, a kialakult variánsok gyakoriságát éppen ezért a megfelelő fejezetekben, illetőleg a dolgozat végén található összehasonlításban tárgyalom.

A *-falva* megterhelése a jelzett korszakban — az egyes megyék gyakorisági sorrendjében — a következő (a székely székek összevonva, egy adattal szerepelnek):

Valkó	239	Szatmár	26	Szászföld	9
Temes	213	Arad	22	Bars	8
Baranya	183	Abaúj	22	Győr	8
Vas	152	Belső-Szolnok	21	Szerém	8
Zaránd	126	Turóc	21	Bodrog	7
Székelyföld	123	Bereg	19	Fejér	7
Zala	111	Liptó	19	Hont	7
Somogy	89	Trencsén	18	Csanád	6
Szepes	88	Veszprém	17	Szabolcs	6
Bihar	85	Ugocea	16	Doboka	5
Hunyad	68	Zemplén	16	Verőce	5
Krassó	54	Küküllő	15	Moson	4
Máramaros	52	Sopron	15	Ung	4
Gömör	50	Alsó-Fehér	14	Csongrád	3
Sáros	48	Kraszna	14	Komárom	3
Bács	43	Borsod	13	Pest	3
Közép-Szolnok	42	Kolozs	13	Zólyom	3
Nyitra	36	Pozsega	12	Heves	2
Tolna	33	Torda	12	Keve	2
Nógrád	30	Brassó	10	Pilis	1
Pozsony	28	Felső-Fehér	10	Szörény	1
Körös	27	Torontál	10		

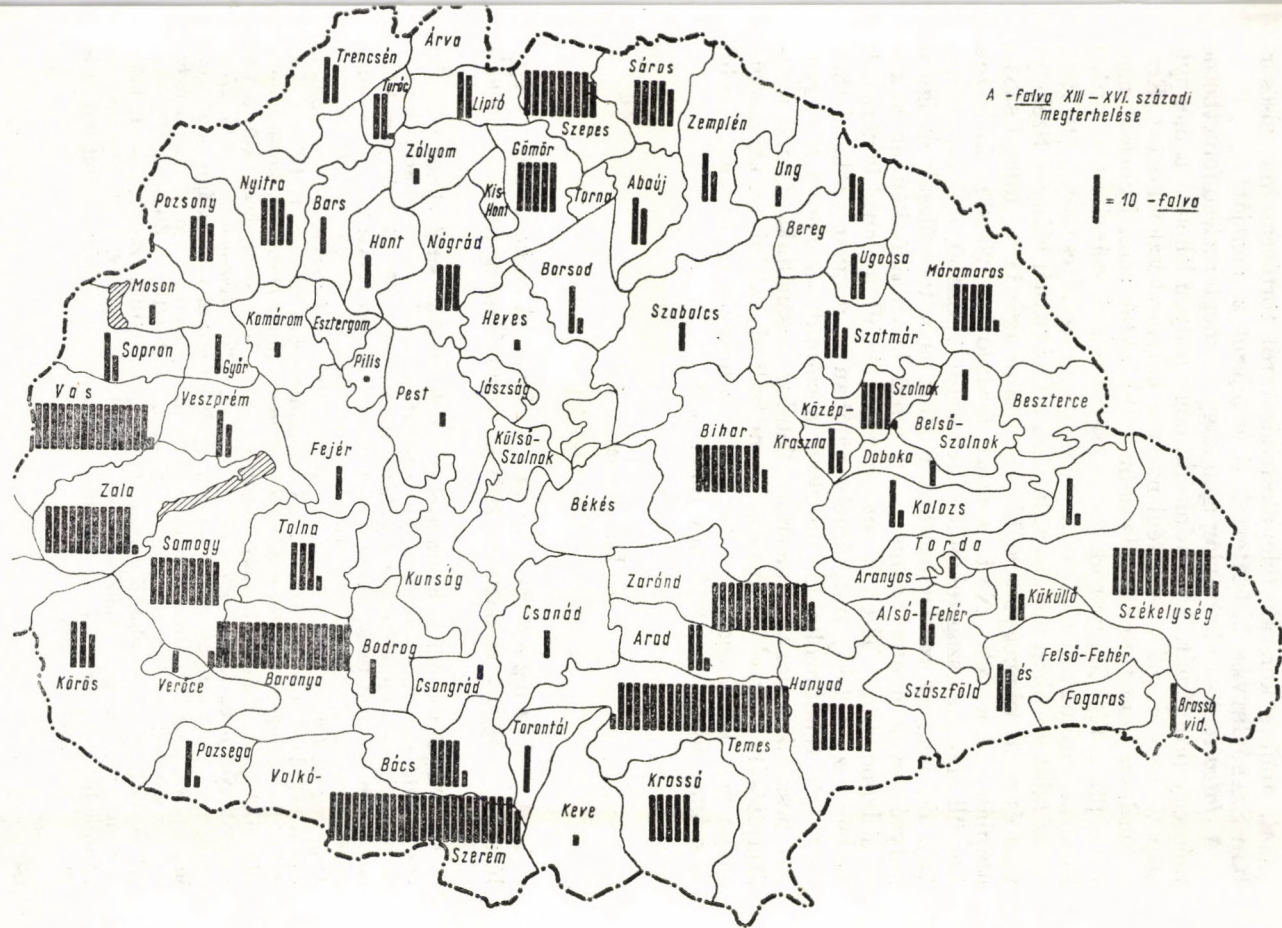
Összesen: 2387

A bemutatott számsor természetesen nem abszolút értékű. A gyakoriságot elvileg is kifogástalanul vizsgálni csak szinkrón anyagon lehetséges, erről azonban a régi névrendszerben nem lehet szó. Arra tehát nem ad választ a táblázat, hogy a megjelölt időközben egy-egy adott időpontban hány *-falva* volt, csupán azt árulja el, hogy e tág időhatárok között a típusnak közel 2400 — nem feltétlenül egyidejű — képviselete van. A negatívumot valamelyest enyhíti az a tény, hogy a sokszor egy-két adattal megjelenő *-falva* nemcsak az adatok időpontjában, hanem azon innen és túl, évszázadokig létezhetett.

Az egyes megyék megterhelését összehasonlítva, igen rapszódikus különbségeket találunk, ha azonban az adatokat térképre vetítjük (l. a mellékelt térképvázlatot), a típus nyelvöldrajzában igen harmonikus kép bontakozik ki. Ez a kép összhangban van

A - *Falva* XIII - XVI. századi
megterhelése

█ = 10 - *Falva*

azzal, amit e korszak településhálózatáról történészeink, elsősorban SZABÓ ISTVÁN kiderítettek (l. e fejezet 2. pontját).

A *-falva* régi — viszonylag igen nagy — megterhelése felvethetne még egy problémát. Azt tudniillik, hogy milyen lehetett a mennyiségi viszony a *-falva* és a régi magyar helynévkészlet között. Erre a kérdésre nem tudunk válaszolni, több okból sem. Egyrészt nem ismerjük a régi Magyarország helységneveinek számát: CSÁNKIBÓL kimutatható ugyan a városok és helységek együttes száma (18 190), ez az adat azonban nem tartalmazza a CSÁNKINÁL hiányzó Székelyföld és több vármegye településeit. SZABÓ ISTVÁN — főleg CSÁNKI alapján — a XV—XVI. század fordulójára 20 000—21 000-re becsüli Magyarország településeinek számát (SZABÓ, A falurendszer 70). De még ha rendelkezésünkre állna is a települések és így a helységnevek pontos száma, a viszonyítás tulajdonképpen akkor sem lenne reális. Ezen a mennyiségen belül ugyanis ismernünk kellene azt a hányadot, amely valóban a magyar szókészlethez tartozott, tehát azoknak a neveknek a számát, amelyeket a magyarul beszélők valóban ismertek, illetőleg használtak. Ennek megállapításához egyelőre fogódzót nem tudunk találni, az etimológia maga nem lehet segítségünkre, mivel a magyar névkészleten belül is számos idegen eredetű név fordul elő.

II. *-falva* > *-fa*¹

(VI. Adattár)

1. A változat regisztrálása. A legkorábban — úgy látszik — 1801-ben SÁNDOR ISTVÁN veszi észre a *-falva* > *-fa* vál-

¹ A vizsgálatból kirekesztem azokat a helyneveket, amelyeknek utótagja *-fa* 'Baum', valamint azokat a *-fa* végűeket, amelyekben a régi adatok vagy az etimológia alapján biztosra vehető, hogy *-falva* előzményről nem lehet szó. Nem tartozik tehát ide a Moson megyei *Bartfa* (1437: Cs. III, 679); a Sáros megyei *Bártfa* (középkori adatai *Bartpha* ~ *Bardfa*: Cs. I, 285); az Ung megyei *Bátfa* (1332—7: *Patwa*, *Batwa* 1400: *Bathwa*: Cs. I, 388); a bihari *Cséfa* (1332—7: *Chefa*: Jakó 227, l. az etimológiát Kniezsa I. 197), a Kis-Küküllő megyei *Héderfája* (1331: *Hedruhfaya*, 1369: *Hedruhfa*, később mindig *Héderfája*: Pais-Eml. 424), ebben a *-fa* ~ *-fája* 'silva' jelentésű; a Vas megyei *Nagy-* és *Kis-Mákfa* (1286: *Makua*, 1326: *Kis-makua*, 1355: *Nogmakua*), ezeket a nyugati nyelvjárás egyik hangtani sajátossága, a zöngétlen mássalhangzó utáni *v* zöngétlenülése illesztette be a *-fa*- utótagú helynevek sorába; a Pozsony megyei *Stompha* (1271/1326: *Ztumpa*, *Stamfa*: ÁÚO. VIII, 461); az abaúji *Szászfa* (1273 > 1372/1377: *Zazfa*: Gy. I, 143); a somogyi *Alsó-* és *Felső-Zsitfa* (az előző 1349: *Sykqua*, 1536: *Sythwa*, az utóbbi 1449: *Sythwa*: Cs. II, 658; még LIPSZKYBEN is *Zsitva*, tehát ebben is *tv* > *tf* változás történt).

tozást: „mostan . . . Királyfa, Oláhfa, Tséfa, 's t. af. Nomina Locorum Regni . . . hajdan . . . Királyfalva, Oláhfalva, Tsehfalva” (Sokféle VII, 207). CSAPLOVICS 1829-ben még 'Baum' jelentést tulajdonít a *-fa* utótagnak (Gemälde von Ungarn 189). KRESZNERICS szótárában, 1831-ben a *falva* címszó után külön szócikkben a következőt közli: „FA. Contractum ex FALVA, hoc certe sensu sumitur in subjunctis vocibus, nisi malis denotare FANUM.” (I, 149.) Az értelmezés után 45 *-fa* utótagú helységnévet sorol fel. KASSAI 1833-ban a névtípusról így ír: „*Fa, loco Falu Vox abbreviata: Pagus* (ut bene observat Sándor sok féle 7. . .) v. g. *Tséfa loco Tseh-falu; Király-fa, loco Király falva; Oláh-fa, loco: Oláh falu; Bárt-fa, loco Robert Királynak falva, . . . Tales pagi sunt oppido multi in Comit. Baranyensi*” (Származtató, s gyökerésző magyar-diák szókönyv II, 135). A *Bártfa* természetesen helytelen példa, középkori adataiban soha sincs *-falva*. TORKOS SÁNDOR „Zalai helynevek” című dolgozatában ezt találjuk: „. . . *fa*, mely valószínűleg a *falu* megrövidítése: p. *Apátfa, fityefa* [!], *Bötefa, Boldogfa, Bödörfa* stb.” (Magyar Nyelvészet V, 374). CzF. a *fa* 5. jelentését így adja meg: „Sok magyar helységek nevében am. *falu* vagy *falva*, pl. *Asszonyfa, Balásfa, Pódafa, Péterfa, Sárosfa*, azaz Asszonyfalva, Balásfalva stb. Ilyen nevű helyek legszámosabbak a szórövidítést különösen kedvelő dunántúli magyaroknál”. HUNFALVY a *falu* rövidített alakjának tartja az *Asszonyfa, Farkasfa* utótagját, bár példái között az *Asszonyfá-t* 'Asszonyfalva'-ként értelmezi (NyK. XI, 223). — A felsoroltak közül a legelső, SÁNDOR ISTVÁN (s az ő nyomán KASSAI) helyesen ismeri fel a *-fa* eredetét, a többiek vagy — helytelenül — a *-falu*-ból származtatják, vagy csak valószínűsítik a *-falva* > *-fa* összefüggést. SÁNDOR ISTVÁN három adata közül kettő Pozsony megyei (a harmadik: *Oláhfa* egyetlen forrásból sem mutatható ki, adattáramban nem is szerepel), Pozsony megyében pedig a *-falva* ~ *-fa* ingadozás a XIX. század elején még javában tart.

Később, a történeti adatok birtokában már egyöntetűen a *-falva* > *-fa* változásról szól az irodalom (TMNy. 335; ZOLNAI GYULA: Nyr. XXXV, 196; WERTNER: MNy. I, 327; PAIS: MNy. VII, 168; KÁLMÁN 175 stb.). Egyedül ÁDÁM IMRE bizonygatja — de nem bizonyítja, hogy a dunántúli helységnévek *-fa* eleme 'Baum' jelentésű (Nyr. XLVII, 241). A szerkesztő [SIMONYI] CSÁNKI adataival hárítja el a téves értelmezést.

2. Nyelvi magyarázat. A *-falva* > *-fa* változás ténye kétségtelen. 240 *-fa* utótagú helynévből 215 esetben kimutatható a *-falva* előzmény. A maradék 25-ből 10 név másodlagos alakulás, *Asszonyfa* mellett *Kisasszonyfa, Budafa* mellett *Kisbudafa, Ibafa*

mellett *Kisibafa* stb. fióktelepülések nevei. 15 név *-fa* alakban bukkan fel a XVIII–XIX. században, jórészt puszták (praediümök), néhány esetben határrészek jelölőjeként. Ezek között két igen bizonytalan adatom van: a Pest megyei *Gogányfa* és a baranyai *Pejusfa*, a *Hajmásfa* helynévben analógiás változás történt: *Hajmás* > *Hajmásfa*. A többiben igen régen elpusztult települések emlékeit kell látnunk, csak így magyarázható, hogy sem CsÁNKIBAN, sem a XVI., XVII. századi adórajstromokban nem fordulnak elő. Ezek esetében a *-falva* > *-fa* változást joggal feltételezhetjük, mert a személynév + *fa* 'Baum'-féle név a magyar helynévadásban igen ritkán fordul elő. Hivatalos névadásra sem gondolhatunk, mert a *-fa* felhasználása helységnevek magyarítására csak a XIX. század második felében jelentkezik, és az idetartozó esetek pontosan kimutathatók. A **-falva* > *-fa* változás feltevését egyébként a *-falva* > *-fa* kronológiája és névföldrajza is támogatja. Meg kell említeni, hogy a *-falva* előzmény adatsorában olykor a *-falu* változat is felbukkan. Ez a néhány szórványos adat azonban semmiképp sem igazolja, hogy egy *-falva* > *falu* > *fa* változást tegyünk fel. A *-falu* > *-fa* redukciót azért sem ismerhetjük el, mert az *Újfalu*, *Tótfalu*, *Kisfalu*-féle nevekben egyszer sem fordul elő.

A *-falva* > *-fa* változást általában rövidülésnek tartják, közelebbi megokolás nélkül CzF., HUNFALVY, TMNy., ZOLNAI GYULA, WERTNER MÓR, PAIS (i. h.). HORGER egyszerejtésnek minősíti, beiktatva egy közbülső *-fala* alakot (MNy. XXX, 70). A *-falva* > *-fala* > *-fa* fejlődési sort az EtSz. is elfogadja. Ez a magyarázat azonban nem állja meg a helyét, több okból sem: 1. a *-falva* > *-fa* változatok közé sem *-fala*, sem egyéb (*-fäva*, *-falu*) alakot nem helyezhetünk el, ilyenek történeti adataim tömegében nem fordulnak elő; 2. gyakori viszont a *-falva* ~ *-fa* ingadozás (a Dunántúlon jórészt a XVII. században, a Csallóközben a XVIII–XIX. században), amely a két változat közvetlen összefüggését bizonyítja; 3. a *-fala* megjelenése területileg és részben kronológiailag is független a *-falva* > *-fa* típustól (l. a *-falva* > *-fala* fejezetet).

Nem lehet szó, egy *-falva* > *falu* > *fa* rövidülésről sem, holott a *-falu* > *-fa* változás — egy önálló szótag leválása — hangtanilag valamivel „logikusabb” lenne. Láttuk azonban, hogy a gyakori dunántúli *Újfalu*, *Tótfalu*, *Kisfalu* sohasem rövidül meg, ezenkívül éppen a Dunántúlon olyan *-falva* helynévnek nincs *-fa* folytatása, amelyben *-falva* > *-falu* változás történt (*Veresfalva* > *Vörösfalu*, *Szakonyfalva* > *Szakonyfalu*: VIII. A.), tehát éppen ez a módosulás akadályozta meg a *-falva* > *-fa* féle nagyobb fokú redukciót.

Feltehető lenne még egy ragozott *Pálfalván* > **Pálfāván* ~ **Pálfóván* fejlődés, és ebből a *v* kiesésével, majd a két vokális (ilyen esetben szokatlan) összevonásával *Pálfán* alakulat, majd ebből a *Pálfá* elvonása. Erről az igencsak elméleti fejlődési sorról nemcsak a sok * miatt nem lehet szó, hanem azért sem, mivel *l* nélküli adatok csak szórványosan (l. a *-fōva* fejezetet) és csak a XIX. századból mutathatók ki, ekkorra pedig a *-falva* > *-fa* változás jelentős részben már lezajlott.

A *-fa* tehát nyelvi szempontból közbülső fok nélküli rövidülése a *-falvá*-nak. A rövidülés helyneveinkben nem ritka jelenség, rendszeres feldolgozás híján is régebbi és frissebb példát bőven idézhetnénk: 1441: *Bodogazonfalua* (Cs. III, 19) > *Boldogfa*, *Abarújvár* > *Abarúj*, 1397: *Cosutfalua* (ŰRHEGYI 24) > *Kossut* (sok példa a *-falva* > \emptyset típus tárgyalásában), *Kisúj* < *Kisújszállás*, *Sepsi* < *Sepsiszentgyörgy*, *Kézdí* < *Kézdívásárhely*, *Gyergyó* < *Gyergyószentmiklós* (BALASSA IVÁN: ErdMúz. XLVIII, 93) *Pétervására* > *Péterke*, *Nyíregyháza* > *Nyír*, *Sátoraljaújhely* > *Úhel* (KÁLMÁN BÉLA szóbeli közlése) stb. A rövidülés egyik oka és elősegítője nyilván a jelentéselhomályosulás, a tulajdonnevet alkotó elemek eredeti közzói vagy személynévi funkciója a helynévben háttérbe szorul, vagy meg is szűnik. A *Pálfalva* > *Pálfá* természetesen csak annyiban vethető össze a felsorolt példákkal, hogy itt is rövidülés történt, de a változás amazokban morfológiai, emitt hangtani jellegű. A jelentéselhomályosulás a *-falva* > *-fa* típusban még nagyobb mértékű lehetett két okból is: 1. a név és a jelölt között a kapcsolat addig volt reális, ameddig az eredeti birtokviszony nem változott meg. Ha *Pál* vagy *Márton* meghalt (esetleg birtokát eladta vagy elvették tőle), a birtokos jelzős összetétel eredeti szerepe megszűnt; 2. a *falu* valószínűleg a nyelvterület legtöbb részén már igen korán egyalakú tövé vált, a helységnevekben a *v*-s tövű *-falva* változat viszont megmaradt (a néhány *-faluja* adatot lásd a megfelelő fejezetben) és elszigetelődött az egyalakú *falu*-tól. (Annak, hogy a *falu* töváltása után mindmáig *-falva* változattal is alkotnak helységneveket, ugyancsak két oka lehetett, az egyik a meglévő helységnevek analógiája, a másik pedig az, hogy az irodalmi nyelvbe visszatért a *falu* ~ *falvak* töváltakozás.)

A felsorolt okok elegendők lehettek arra, hogy az elszigetelődött *-falva* helységnevek a nyelvi változásnak — a tárgyalt típusban (*-falva* > *-fa*) az erős rövidülésnek — ne tudjanak ellenállni. Ezt a változást az ismert hangtani tendenciák közé nem tudjuk besorolni. Valószínűleg olyan nagyfokú redukcióról van szó, amilyen határozóragjaink egy csoportjában (*-be*, *-ra*) tapasztalunk

(vö. BÁRCZI, TA. 193), ahol a hangváltozást ugyancsak funkcióváltás előzte meg.

A *-fa* változat több esetben csak határnevekben maradt meg. Ebből tetszetős lenne azt a következtetést levonni, hogy a *-falva* > *-fa* rövidülés akkor történt meg, amikor a település elpusztult, tehát a jelölt megváltozása okozta volna a jelölő módosulását. Ezt a lehetőséget ki kell zárni a magyarázatok közül: a *-falva* > *-fa* típusú nevek legtöbbszörében a település (tehát a jelölt) kontinuitása megszakítás nélkül kimutatható, eszerint a nyelvi változás a jelölt sorsától függetlenül történt.

Felmerül még egy nyelvi probléma. A *-fa* elemet a nyelvi forgalomban 'falva' vagy 'Baum' jelentésben használják-e? Véleményem szerint egyikben sem, a szn.-ből és közszóból összetett név egészen funkcionál tulajdonnévként, nem elemeiben. Ha mégis rákérdeznénk a *-fa* utótag jelentésére (néhány adatom Csallóközből van), akkor a — nem nyelvész — felelő a 'Baum'-mal azonosítja. Ez természetesen csak alkalmi spekuláció eredménye, bár azt mégis bizonyítja, hogy a *-fa* elem a *-falvá*-tól teljesen elszigetelődött. A 'Baum'-mal való azonosítás többször is jelentkezik PESTY gyűjtésében (Sopron megyéből: „Ezen névnek eredetét »Salamonfa« egy szép terebélyes fától, és Salamon nevű Urtól hogy kapta volna, állítatik”, vagy Zalából: „Misefa . . . fától a melly alatt a misék szolgáltatnak vette nevét mise-fa”. Ugyancsak PESTYben arra is található bizonyíték, hogy a *-fa* elemet nem értelmezik 'falvá'-nak. A somogyi: „Patosfa falu fekszik . . .”)

Végül fel lehetne vetni azt a kérdést is: a jelentős területen gyakori *-falva* > *-fa* redukció eredményeként nem vált-e a *-fa* elem képzővé. A népi névadásban biztosan nem történt meg ez a funkcióváltás, nyilván azért, mert a *-falva* > *-fa* rövidülés viszonylag későn következett be, akkor, amikor településhálózatunk nagyjából már kialakult. Helynévképzővé válhatott viszont a hivatalos névadás gyakorlatában. A magyarított nevekben szép számmal találunk *-fa* utótagúakat (l. FöldrKözl. XVI, 230). Ezt a tényt magyarázhatnánk úgy, hogy a névadást intézők a régi helységnevek *-fa* elemét már képzőnek érezték, bár az sincs kizárva, sőt valószínű, hogy ismerték a *-falva* > *-fa* változást, s így a *-fa* alkalmazásával egyszerűen csak a dunántúli tájra jellemző egyik névtípushoz igazodtak.

3. Kronológia és elterjedés. E két szempontot együtt tárgyalom, mivel egyik a másiknak oly szoros függvénye, hogy problémáikat külön-külön nem lehet tisztázni. A szakirodalom a *-falva* > *-fa* változás időrendjével nem foglalkozott, legfeljebb azt állapította meg, hogy a *-fa* régen *-falva* volt, illetőleg, hogy

a középkori előzmény mindig *-falva*. A *-fa* pontosabb elterjedését ugyancsak nem tisztázta eddig a névkutatás. Dunántúlinak minősíti már CzF., később például SIMONYI és HORGER (i. h.), szűkebben vonja meg a határt, és a nyugati nyelvjárasterületet jelöli meg a típus elterjedésére PAIS (i. h.). A térképezett adatok figyelembevételével és a kronológiai táblázatok (l. ezeket a fejezetek végén) elemzésével három terület élesen elhatárolható: a) a Dunántúl jelentős része, idetartozik az adatok zöme (217 *-fa*), b) Pozsony megye déli része (20 helynév + 1 Nyitra megyei adat), c) egy egészen kis góc Bihar megyében, mindössze 2 helynévvel. — E három terület megtárgyalása után, a d) pontban felsorolom azokat a teljesen kétes adatokat, amelyek névföldrajzilag elszigetelten, csak egyetlen forrásban jelennek meg. — Megjegyzem, hogy a *-fa* névföldrajzát egy alkalommal már megvizsgáltam (Bárczi-Eml. 174), az ott közölt eredmények azonban — újabb adatok előkerülésével — némileg módosultak.

a) A D u n á n t ú l.¹ Első adatom a *-fa* alakra a XVI. század második felében jelenik meg,² de csak egyetlen helység, a Vas megyei *Pálfa* nevében (OL. 1572: *Palffa*, *Palffalwa* — tehát *-falva* ~ *-fa* ingadozással). Meglepő, hogy a további adatok csak közel fél évszázad múlva, a XVII. század elején kerülnek elő, de már jóval sűrűbben: 1612: *Karácsonfa*, 1622: *Alibánfa*, *Botfa*, 1627: *Apátfa*, *Boldogfa*, *Bötefa*, *Gogánfa*, *Jakabfa* I. (valamennyi Zalában — a betűhív adatokat lásd az adattárban). Lehetséges, hogy a felsorolt

¹ Az a) és b) fejezetben tárgyalt időrendi problémákat a mellékelt kronológiai táblázatok segítségével tisztáztam.

² A CD. X/1, 339 közül ugyan egy adatot 1387-ből: *Salamonfa* (Sopron vagy Vas megye), ez azonban nem hiteles. Megnéztem az Egyetemi Könyvtár HEVENESI gyűjteményében azt az oklevelet, amelyre a CD. hivatkozik (HEVENESI Tom. VII, 39—40), ebben ez áll: *Georgius de Salamonalva*. — Igen sok, Somogy megyei és néhány baranyai *-fa* adatot közöl egy 1535-i, a PRT.-ben (III, 793—4) kiadott oklevél. Sajnos a *-falva* > *-fa* kronológiájában, legalábbis a XVI. és XVII. századra ezek az egyébként igen értékes helynevek nem vehetők figyelembe két okból sem. A kiadott oklevél — a pannonthalmi levéltár szakemberei szíves tájékoztatása szerint — 1700 körüli másolat. Magát a másolatot két példányban készítették el. Mindkét másolat eredetiben is megvizsgáltam (egyébként a PRT. kiadása kifogástalan) és kiderült, hogy a magyar helységnevek sem helyesírási, sem nyelvi szempontból nem a XVI. századi formákat rögzítik. A hangjelölés kétségtelenül legalább a XVII. századra jellemző (*Vörösfalu*, *Büdösfa* stb.), a helynevek nyelvi formája (*Farkasfa*, *Banfa*, *Katátfa* stb.) semmiképpen sem XVI. századi. A felsorolt *-fa* utótagú helységnevek ugyanis egyéb, megbízható XVI. századi levéltári forrásokban kivétel nélkül még *-falva* alakban jelennek meg, ami kétségtelenné teszi, hogy a másolók nem az eredeti oklevél, hanem a maguk használta neveket rögzítették.

helynevekben sikerült megtalálnunk a *-falva* > *-fa* változás megindulásának helyét, vagy legalábbis egyik góciát. Emellett szólna az a tény, hogy a Pozsony megyei *Királyfá*-tól a Drávaig terjedő *-fa* területnek (legalábbis észak—déli irányban) nagyjából a geometriai középpontján helyezkednek el a felsorolt nevek. Biztos gócnak látszik a kijelölt terület Vas, Veszprém (kivéve *Szentmihályfa*) és Zala megye, valószínűnek Somogy és Sopron megye viszonylatában. Vasban a XVII. század első felének minden adata még *-falva*, az egyetlen kivétel *Pálfa*, ez viszont már a felsorolt korai zalai pontokhoz esik közel. Somogyból sokkal kevesebb XVII. századi adatom van, a század első felére csak 1627-ből, de addig és akkor ugyancsak mindig *-falvát* találunk, a *-fa* alakok csak 1696-ban jelennek meg. A szórványos soproni adatokban szintén csak a XVII. század végén (1688-tól) tűnnek fel a *-fa* változatok. A Baranya megyei terület pontosabb kronológiáját nehéz tisztázni. Itt minden XVI. századi adat még *-falva*, a XVII. század jórészből nincs adatom, 1696-tól viszont majdnem kivétel nélkül a *-fa* kerül elő. Tetszetős lenne megállapítani — az argumentum ex silentio ezt megengedi —, hogy Baranya a zalai-vasi gócból elindult változás utolsó délkeleti hulláma, valószínűbbnek tartom mégis, hogy itt (esetleg a szorosan összefüggő somogyi területtel együtt) újabb kiindulási pontját vagy pontjait kell keresnünk a *-falva* > *-fa* változásnak. Emellett szólna az, hogy 1696-tól kezdve a *-fa* megszilárdultan, ingadozás nélkül jelenik meg, márpedig a *-falva* ~ *-fa* ingadozás másutt akár 100 évig vagy még tovább is eltart. Nagyon valószínű tehát az a feltevés, hogy a *-falva* > *-fa* változás Baranyában is már a XVI. század végén vagy legalábbis a XVII. század elején megindult. A néhány Fejér, Győr és Tolna megyei *-fa* pontosabb kronológiáját adatok híján nem lehet megállapítani, csak az biztos, hogy a változás a XVI. század és a XVIII. század vége között zajlott le. A rendelkezésre álló adatok szerint tehát a dunántúli *-falva* > *-fa* változás a XVI. század második felében indul meg, és a XVIII. század elején fejeződik be. A felső határt az igazolja, hogy 1696, illetőleg 1700 után a *-fa* mindenütt megszilárdul. Kivétel csak a somogyi *Zsipefalva* és a vasi *Békafalva*, *Lipótfalva*, *Orbánfalva*. Ez utóbbiak lakói azonban németek, tehát itt sem lehet szó regresszióról, hanem inkább arról, hogy a közigazgatás nyelvében a XIX. században, nyilván a párhuzamos és inkább domináló német *-dorf* hatására visszatér a *-falva* változat. A vendek lakta *Királyfalva* adataiban mindössze csak kétszer jelenik meg a *-fa* változat, itt a közigazgatás nyelve folyamatosan őrizhette a *-falva* alakot. Regresszió a Vas megyei *Szentmihályfalva* nevében történt, a konzervatív tendencia pedig a somogyi *Zsip-*

falva esetében érvényesült. Egyetlen esetben „késik” a változás, *Martonfa* neve ilyen formában csak a XIX. századra szilárdul meg.

A dunántúli *-fa* terület határa a térképen világosan kirajzolódik. Délen és nyugaton ez nyilvánvalóan egybeesik a magyar nyelvterület határaival. Vas megye nyugati szélén a *-falva* kivétel nélkül olyan esetekben maradt meg, amikor a helységnévtárak német (egy esetben horvát) lakosságot jeleznek: *Farkasfalva*, *Sámfalva*, *Baksafalva*, *Zaicfalva* (> magyarítással *Nyúlfa*), *Radafalva*, *Dobrafalva*, *Nagyfalva*, *Badafalva*, *Gyanafalva*, *Farkasdifalva*, *Patafalva* (az adatok IV. A.-ban). Ezekben tehát a közigazgatás nyelve őrizhette meg a hagyományos alakot. Ugyancsak a nyugati szégyén találunk jónéhány, a középkorban vagy a XVI. században adatolt *-falvá-t*, ezek azonban eltűntek, mielőtt a *-falva* > *-fa* tendencia elérhette volna őket. A *-fa* déli határa a Mura és a Dráva vonala. A Duna–Dráva szögében két másik tendencia, a *-falva* > *-falu* és a *-falva* > \emptyset akadályozta a *-fa* továbbterjedését. A Dráva alsó folyásától délre és a Duna–Tisza közének déli részén a *-falvá-k* igen korán, még ilyen alakjukban eltűntek. Kelet felé a dunántúli *-fa* terület Győr, Veszprém és Tolna megyében — erősen megritkult adatokkal — ér véget. Fejér megyében egyetlen, csak 1873-ban előkerülő, tehát bizonytalan adatom van (*Farkasfa*). A ritkuló hálózatot részben az a tény magyarázza, hogy a középkori *-falvá-k* pusztulása ezen a területen elég erős volt (a XIII–XVI. sz.-ban Győr megyében 6, Veszprémben 10, Fejérben 7, Tolnában 28, Somogyban 54 — folytatás nélküli — *-falvá-t* találunk. Ezek egy része ott lappanghat még a feltáratlan határnévanyagban).

A *-falva* > *-fa* változás keletre a Dunát azért nem léphette át, mivel a Duna–Tisza közén (a legdélibb rész kivételével), — a sajátos társadalmi szerkezet miatt —, *-falvá-k* jóformán nem keletkeztek, a szórványosan előfordulók vagy elpusztultak, vagy más tendencia (*-falva* > *-falu*, *-falva* > \emptyset) sodrába kerültek be. Az egyetlen Pest megyei adat — *Gogányfa* ~ *Gogány-fa* változata — teljesen megbízhatatlan, csak LIPSZKY közli. A dunántúli *-fa* terület északi határa a Győr megyei *Mesterfá-t* és a Fertőd déli csücskét érintő vonal. Ettől északra vagy elpusztult *-falvá-kat*, vagy *-falva* > *-falu*, illetőleg *-falva* > \emptyset változást találunk egészen a Dunáig.

A tárgyalt terület belsejében majdnem kivétel nélküli a *-falva* > *-fa* változás. A középkori vagy XVI. századi (lokalizálható) elpusztult *-falvá-k* nem vehettek részt a változásban, néhány élő névben *-falva* > *-falu*, vagy *-falva* > \emptyset változás történt, a „harmonikus” összképet csak a már említett Vas megyei *Szentmihályfalva* (ebben regresszió történt), *Kápolnásfalva* és a somogyi *Zsípfalva* „zavarja”. *Kápolnásfalva* esetében *-falu* > *-falva* változás

történt — ez a név egyébként a múlt század végi helységnévtárakban már nem szerepel, *Zsipfalva*-ra csak egyetlen régi adatom van a XVI. századból (l. IV. A.), újabbak előkerülése talán ebben is a regressziót fogja igazolni.

b) **Pozsony megye.** A Csallóközben 15, a Mátusföldön 6 település (ide számítom az egyetlen Nyitra megyei adatot is) nevében történt meg a *-falva* > *-fa* rövidülés. E csoport kronológiája merőben eltér a Dunántúléétól. Amott — mint láttuk — a XVII. század végére, XVIII. század elejére a változás befejeződik, emitt ekkor kezdődik. Ott a XVIII. században a *-fa* teljesen megszilárdultan jelenik meg, itt a XVIII. század, sőt legtöbb névben még a XIX. század jelentős része is a *-falva* ~ *-fa* párharcát mutatja. Ez a harc teljesen csak a XIX. század végén zárul le — egyetlen kivétellel (*Cséfalva* nevében regresszió történt) — a *-fa* győzelmével.

A kronológia támogatná azt a feltevést, hogy a Pozsony megyei *-fa* terület a dunántúlinak utolsó, északi hulláma, a két terület közötti — bár nem nagy — földrajzi távolság inkább arra vall, hogy önálló góceről van szó.

A Pozsony megyei adatok szépen bizonyítják azt a hangtörténetből ismert tételt, hogy a nyelvi változások során párhuzamos alakok keletkeznek, „az ilyen alakpárok között pedig küzdelem támad, . . .” (BÁRCZI, Bev. 64). A névváltozások kronológiájában is nyilvánvalóan számolni kell mindig az ingadozás több-kevesebb ideig tartó korszakával. Különösen tanulságos ilyen szempontból egy 1780—81-i forrás (OL. Helytartótanács Levéltára: „Tabellae universorum locorum Regni Hungariae. C 3579, NO. 29.), amely a helységnevek „latin” és magyar változatát is közli. A kettő rendszerint azonos, de a *-falva* > *-fa* típusba tartozók esetében többször különbséget tesz a következőképpen:

lat.	hung.
<i>Bacsfalva</i>	<i>Bacsfa</i>
<i>Egyházfalva</i>	<i>Egyházfa</i>
<i>Királyfalva</i>	<i>Királyfa</i>
<i>Papfalva</i>	<i>Papfa</i>
<i>Sárosfalva</i>	<i>Sárosfa</i>

E különbségtétel oka nyilván az, hogy a lejegyző az egymás mellett élő *-falva* ~ *-fa* változatokat úgy ítélte meg, hogy azok különböző nyelvi szinthez tartoznak. Az egyik, a „latin” a hivatalos, „irodalmi” névréteghez, a másik a helyi beszélt nyelvhez (nyelvjárási változatként).

c) **Bihar megye.** E terület mindössze két *-falva* > *-fa* adatát (*Jánosfalva* ~ *Jánosfa*, *Nyégerfalva* ~ *Nyégerfa*) KÓSA

LÁSZLÓ egyetemi hallgató jegyezte fel 1963-ban romániai gyűjtő-útja során. A gyűjtő szerint a helyi lakosság nyelvében mindkét változat él, különböző stilisztikai értékkel: a *-falvá-t* választékosnak, némileg hivatalosnak tartják. Utóbb derült ki, hogy a két *-fa* változatot már egy század eleji nyelvjárási gyűjtés is tartalmazza (Böszörményi 6).

A változás e két helység nevében kétségtelenül a XIX. század végén indulhatott meg, akkor, amikor a helynévanyag két szintje az „irodalmi”, a hivatalos és az „irodalom alatti”, a helyi, beszélt nyelvi réteg elválik egymástól. Ez a tény a *-fa* változat sorsát is eldöntötte, nyelvjárási alaknak minősült, s nem tudott már benyomulni a hivatalos névkészletbe. A Bihar megyei adatok névföldrajzi szempontból egy teljesen új góc felbukkanását jelentik, amely nyilvánvalóan teljesen független a dunántúli és a Pozsony megyei területtől.

d) A szabolcsi *Mihályfalva*, a hevesi *Mikófalva* és a máramarosi *Talaborfalva* (IV. A.) KORABINSZKY Lexikonában (de csak itt!) *Mihályfa*, *Mikófa*, *Talaborfa* alakban jelenik meg. A Turóc megyei *Károlyfalva* > *Károlyfalu* (VIII. A.) adatai közt 1626-ban *Karolfá*, *Ábrahámfalu* esetében pedig 1773-ban *Abrahamfa* (VIII. A.) változat is felbukkan. A Gömör megyei *Dénesfalu*-nak 1828-ban *Dénesfa*, *Mihályfalvá*-nak pedig 1799-ben *Mihályfa* variánsa kerül elő (VI. A.). Az adatok megjelenési ideje ugyan megengedné, hogy a *-falva* > *-fa* újabb gócaira gondoljunk, az egyszerű előfordulás és a nyelvföldrajzi elszigeteltség miatt azonban ezt a feltevést csak csekély mértékben lehet valószínűsíteni. Az is lehetséges, hogy a felsorolt adatokban, vagy ezek egy részében egyszerűen a *-falva* írásbeli rövidítéséről van szó. Elvileg természetesen egyáltalán nem lehetetlen, hogy a *-falva* > *-fa* változás a nyelvterület számos helyén megindult, a viszonylag fiatalabb bihari pontok biztos adalékok ehhez — a felsorolt *-fa* adatok felvillanásai is ezt látszanak bizonyítani, további biztos gócotak azonban csak újabb adatokkal tudunk kijelölni. Nem sorolható ebbe a típusba az Ung megyei *Botfalva* három *Botfa* utótagú adata (1773, 1786, 1799: IV. A.), itt nyilvánvalóan az ugyancsak Ung megyei *Bátfa* (< *Bátva*) nevével cserélték össze az adatokat.

4. M e g t e r h e l é s. L. a mellékelt kronológiai táblázatokat és a dolgozat utolsó fejezetét.

Kronológiai táblázatok a -falva > -fa változathoz¹

Baranya	Középkor	XVI. sz.	1695-6	1700-22	1773	1781	1786	1799	1808	1828	1836-40	1855-66	1873
Ábrahámfa		+		○					○			○	
Bácsfa	+	△		○								○	
Bánfa	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Becefa	+	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Bekefa	+	+	○	+								○	
Boborfa	+	+		○						○	○		○ ¹
Bodorfa	+	+				○			○	○	○		○
Boldogasszonyfa	+	+											○ ²
Bozótfa		△										○	
Budafa		+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Búhafa	+	+										○	○ ³
Büdösfalva	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Csinátfalva	+	+										○	
Csőbörfalva	+	+										○	
Egyedfalva		+		○ ⁴								○	○ ¹
Fáfalva	+												○ ⁵
Farkasfalva		+	○	○									
Gerémfalva	+		○										○ ⁶
Gilvánfalva		+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Girótfalva	+	+										○	○ ²
Gödörfalva	+	+											○ ¹
Helesfalva	+	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Hernádfalva	+	+			○	○	○	○	○	○	○	○	○
Ibafalva	+	△		○ ⁷	○	○	○	○	○	○	○	○	○

Jelmagyarázat: + = -falva ○ = -fa ⊕ = -falva ~ -fa △ = -falva

△ = -falva ~ -falva

¹ A táblázatokhoz feldolgozott adatok egy részét — a megszabott terjedelem miatt — az Adattárban nem tudtam közölni.

Baranya	Középkor	XVI. sz.	1695—6	1700—22	1773	1781	1786	1799	1808	1838	1836—40	1855—66	1873
Ibafa (Kis-)										○			○
Ipacsfa		△	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Jakabfa		+											○ ⁸
Jánosfa	+	+											○ ³
Karácotfa		+		○ ⁷	○	○	○	○	+	○	○	○	○
Katádfa	+	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Kemimfa	+		○ ⁹										
Kisasszonyfa	+	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Konyafa		△	+	△	○ ¹⁰							○	○ ¹¹
Mánafa	+												○ ¹
Mánfa	+	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Márfa	+	+	○ ¹²	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Marotfa	+							○	+	○			
Martonfa	+	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Megyefa		+			○	○	○	○	○	○	○	○	○
Megyefa (Kis-)													○
Pejusfa									○	○			
Péterfa	+	+				○		○	○	○	○		○
Rádfa	+	+				○		○	○	○	○		○
Rádnótfá	+	+	+			○		○	○	○			○
Rónádfa		+	⊕	○	○	○		○	○	○	○	○	○
Szemefa	+	+											○ ¹
Szent-Mihályfa	+	+							○			○	○ ¹
Tésenfa	+	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

¹ 1964 ² 1945 ³ 1965 ⁴ 1729 ⁵ 1883 ⁶ 1952 ⁷ 1751 ⁸ 1907 ⁹ 1697
¹ 1968 ¹² 1687 ¹⁰ 1761

Pozsony	Középkor	XVI. sz.	XVII. sz.			XVIII. sz.					XIX. sz.									
			1601	1609	1646—8	1720	1736	1773	1781	1786	1799	1808	1828	1836—40	1864—6	1873	1898	1907	1913	
Bácsfa	+					+		+	⊕	△	+	⊕	+	+	+	+	+	○	○	○
Balázsfalva	+				+		⊕	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Beketfa	+	+	+	+	+	+	+	○	+	○	⊕	⊕	⊕	○	○	○	○	○	○	○
Boldogfa	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	○	+	○	○	○	○	○	○
Nagy-Budafa	+		+	+	+	○	○	○	○	○	○	○	⊕	○	○	○	○	○	○	○
Kis-Budafa						○	○	○	○	○		○	⊕	○			+	○	○	○
Cséfalva	+		+			+	+	○	+	○	⊕	⊕	+	⊕			+	○	○	+
Csenkeszfa	+		+			+	⊕	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Csentőfa	+	+	+	+	+		○	○	○	○	○	○	⊕	○			⊕	○	○	○
Csótfa		+			+						○	○	○					○	○	○
Egyházfa	+	+	+		+	+	⊕	+	⊕	+	+	⊕	+	+	⊕		○	○	○	○
Királyfa I.	+	+	+		+	+	+	+	⊕		+	⊕	+	+	⊕		○	○	○	○
Királyfa II.			+		+	+	+		+	+	+	+	+	+		○	○			
Marcelfa	+		+								○	○	○							
Papfa	+	+	+	+	+	+	+	+	⊕	+	+	+	+	+			⊕	○	○	○
Péterfa	+				+		+				○	○	○	○			○	○	○	○
Pódafa	+		+			+	⊕	○	○	○	○	○	○	○			○	○	○	○
Pósfalva	+	+	+	+	+	⊕	○	○	○	○	○	○	+	○			○	○	○	○
Sárosfa	+	+	+	+		+	+	○	⊕	○	○	⊕	+	+			○	○	○	○
Szent-Mihályfa	+	+	+	+			⊕	○	○	○	○	○	○	○			○	○	○	○
(Vág-) Királyfa ² ..	+	△				+	⊕ ³	+	+	+	+	+	+	+			○	○	○	○

¹ 1604 ² Nyitra m.-ben ³ 1742 ⁴ 1634

Somogy	Közékor	XVI. sz.	XVII. sz.		XVIII. sz.				XIX. sz.					
			1627	1696	1720	1773	1786	1799	1808	1828	1836-40	1864-6	1873	
Boldogasszonyfa	+	+	+			○	○	○	○	○	○	○	○	○
Böszénfa	+	+	+	○	⊙	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Csarnafa	+	+		○ ¹			○							
Cserénfa		+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Dátfa	+	+							○	○				
Farkasfa	+	+		○					○	○				
Fernefa	+			○ ¹										
Gálosfa	+	+	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Háromfa	+	+		○ ¹		○	○	○	○	○	○	○	○	○
Herántfa	+	+		○ ¹										
Ipoldfa	+								○	○				○
Ivánfa	+	+		+	○ ²									
Kátfa		+		○					○	○				
Kunfa	+	+		○ ¹										
Lajosfa														○
Lipótfá I.									○	○				○
Lipótfá II.										○	○			○
Lukafa (Magyar-)	+	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Lukafa (Német-)									○	○	○	○	○	○
Mihályfa				○ ¹										○
Mokorfa		+		○ ¹										
Móricfa	+	+							○	○				○
Patosfa	+	+				○	○	○	○	○	○	○	○	○
Simonfa	+	+		○		○	○	○	○	○	○	○	○	○
Szehénfa	+								○	○				○ ³
Szent-Mihályfa	+	+							○	○	○			○
Vörösfá	+	+		△ ¹										○ ⁴

¹ 1535/1700 k. ² 1709 ³ 1898 ⁴ 1894

Vas	Középkor	XVI. sz.	XVII. sz.			XVIII. sz.					XIX. sz.				
			1601	1648	1698	1720	1773	1781	1786	1799	1808	1828	1836-40	1864-6	1873
Andrásfa	+	+	+	+		○	○	○		○	○	○	○	○	○
Asszonyfa (Kis-) ..		+	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Asszonyfa (Nagy-) ..	+			+		○	○	○	○	○	○	○	○		○
Asszonyfa (Ostfi-) ..	+	+	+ ¹	+	+ ²	○	○	○	○	○	○	○	○		○
Bádonfa	+	+	+			○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Bakófa	+	+						○		○	○	○	○		○
Balogfa	+	+	+ ³			○	○	○	○	○	○	○	○		○
Békafalva					○ ⁴	△	○	○	○	○	○	+	+	△	+
Besfa	+	+	+	+		○	○		○	○	○	○	○		○
Boldogasszonyfa ...	+	+		⊕ ¹²		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Csekefa	+	+	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Dénesfa	+	+	+			○	○	○	○	○	○	○	○		○
Domonkosfa		+	+	+		○		○		○	○	○	○		○
Farkasfa	+	+	+	+			○	○		○	○	○	○	○	○
Gösfá	+	+	+	⊕ ¹¹		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Himfa	+	+	+	+				○		○	○	○			○
Izsákfa	+	+		+ ⁵	○ ⁹	○	○	○	○	⊕	+	⊕	+		○
Jákfa	+	+	+	+			○	○	○	○	○	○	○		○
Jánosfa	+	+	+				○	○	○	⊕	○	○	○	○	○
Karácsfa	+	+	+			○	○	○	○	○	○	○	○		○
Katafa	+	+	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Királyfalva	+	+	+	+	+	⊕	+	+	+	+	⊕	+	+	+	+ ⁶
Kondorfa	+	+	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Kozmafa	△	+	+				△	○		○	○	○	○	○	○
Lipótfá															○
Lipótfalva	+	+								○					+
Macfa	+	+								○					○ ²

Vas	Középkor	XVI. sz.	XVII. sz.			XVIII. sz.					XIX. sz.				
			1601	1648	1688	1720	1773	1781	1786	1799	1808	1828	1836-40	1864-6	1873
Martonfa	+	+	+	⊕ ¹²		○		+		+	⊕	○	○		○
Mátéfa						○				○	○	○		○	
Mihályfa (Kemenes) ..	+	+		+	⁸	○	○	○	○	○	○	○	○		○
Mihályfa (Új-)							○	○			○	○	○		○
Mihályfa (Pető-) ...	+	+				○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Orbánfalva		+	+	⊕ ¹²	○	⊕	○	○	○	○	+	○		+	+
Pálfa	+	⊕	+	+	○ ⁹	○	○	○	○	○	○	○	○		○
Péterfa I.	+	+	+	+	○ ⁹		○	○	○	○	○	○	○		○
Péterfa II.												○	○		
Pósfa	+		+				○	○	○	○	○	○	○		○
Prosznyákfa	+	+	+	¹⁰		○		○		○	○	○	○	○	○
Salamonfa	+	+					○			○					
Salfa	+	+	+			○	○	○	○	○	○	○	○		○
Senyefa								○	○	○	○	○	○		○
Szent-Ivánfa	+	+	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○		○
Szent-Mihályfalva ..	+						○		○	○	○	+	○	+	+
Szent-Miklósfa	+	+	+	+		○	○	○	○		+	○	○		○
Szent-Odorfa	+	+	+	+							○	○			○
Szent-Péterfa	+	+	+	⊕ ¹²	○	○	○	○	○		○				○
Szent-Péterfa (H.) ..	+	+		+		○	○	○	○	○	○	○	+	○	○
Szombatfa I.	+	+		+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Szombatfa II.	+	+	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Tapaszfa	+														○
Táplánfa	+	+	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Tarótfá	+	+		+			○	○	○	○	○	○	○	○	○
Terestyénfa I.	+	+	+	+		○	○	○	○	○	○	○	○		○
Terestyénfa II.						○		○		○	○				
Timafa	+	+	+							○	○				

¹ 1615 ² 1689 ³ 1617 ⁴ 1685 ⁵ 1642 ⁶ 1898: Királyfa ⁷ 1898 ⁸ 1642, 1657 ⁹ 1709 ¹⁰ 1603 ¹¹ 1677-ben -fa ¹² 1655-ben -fa is

III. -falva > -falu

(VII. Adattár)

1. A jelenség regisztrálása. Az első megfigyelésre KASSAINAK 1833-ban megjelent szótárában akadtam: „*Fala*, v. *Falva*: v. g. *Apát fala* Palótzosan, Apát falva helyett, v. *Apát fova*, loco Apát Úrnak faluja, vagy falva” (II, 142). A múlt század második felétől a nyelvjárási gyűjtők említik meg a *-falva -falu* változatát, legelsőnek KRIZA JÁNOS 1863-ban (Vadrózsák I, 554; magában a népköltési anyagban igen sok *-falu* adat, lásd a kronológiát tárgyaló fejezetben), később MUNKÁCSI BERNÁT (A moldvai csángók nyelvjárása: Nyr. IX, 489), ALBERT JÁNOS (A gömöri nyelvjárás: Nyr. XVIII, 457), a MTSz., SZABÓ DEZSŐ (A csíkszentdomokosi nyelvjárás: NyF. 9. sz. 24), a CsángSz., N. BARTHA KÁROLY (Údvarhely megye nyelvjárásának alaktana 59–62) stb.

2. Nyelvi problémák. E fejezetben három kérdés vetődik fel, illetőleg tisztázandó:

a) Folytatása-e a *-falu* a *-falvá*-nak vagy megőrzött régiség? A legtöbben *-falva > -falu* változásról szólnak (KRIZA 554, MUNKÁCSI i. h., TMNy. 335, SZABÓ DEZSŐ, N. BARTHA KÁROLY i. h.). MÉSZÖLY (A Halotti Beszéd hangtörténeti és alaktani sajátosságai) a *-falu* eredetibb, szabályos birtokos személyragos formájának tekinti a *-falá*-t, PAIS DEZSŐ (MNY. XXVII, 244) hasonló grammatikai alaknak, de ő egy **fal 'falu'* alanyesetet tételez fel. A kérdést eldönti az a tény, hogy egyetlen *-falu* helynevünk sincs, amelynek történeti adataiban ne találánánk meg a *-falva* előzményt, megőrzött régiségről tehát nem lehet szó.

b) Milyen hangtani változás a *-falva > -falu*? Az ómagyartól kezdve a közép- és újmagyarban is a szóbelseji mássalhangzó + *v* (<β) hangkapcsolatból a *v* (<β) kieshetik (BÁRCZI, Htört.² 128; BENKŐ: MNY. LII, 25 – itt a kérdés irodalma is). Biztos, hogy ez történt ebben az esetben is. Ezt az állítást a *-falva > -falu* területéről való számos példa még inkább megerősíti. Így Gömörből *pitár < pitvár* (Nyr. XVIII, 457), a Székelyföldről: *borota < borotva* (MTSz., Nyr. XXXII, 275), *István > Istán*, *húsvét > húsét* (Nyr. XXXII, 275), Moldvából: *huszt < húsvét* (Nyr. IX, 489), *beretálni 'borotválni'* (GEGŐ 79).

c) Előfordul-e köznévként is, önállóan a *-falu*, vagy csak helységnevek utótagjaként? A *-falá*-t említő irodalom példaanyagában majdnem kivétel nélkül helységneveket találunk. MUNKÁCSI közlésében viszont ezt olvashatjuk: „Vadnak itt előtton f a l a k [én ritkítottam K. M.], *Szabófalu*, *Tamásfalu* stb.” (i. h.). Ezzel szemben a Magyar Nyelvjárások Atlasza anyagában mintegy fél-

ezer kutatóponton (l. a MTA Nyelvtudományi Intézetének munkatérképeit) a *falu* többes száma mindig *faluk*, az Erdélyi Nyelvatlasz sűrűbb hálózatában a *falu* birtokos személyragos alakja kivétel nélkül *faluja* (MURÁDIN LÁSZLÓ szóbeli közlése). E tények azt bizonyítják, hogy a *fala* közsóként nem fordul elő, ha nyelvjárási közlésben *fala* 'falva' alakra bukkanunk, azt a gyűjtő vonja el a példaként felsorolt helységnevekből. MUNKÁCSI közlésében nem a gyűjtő, hanem az adatközlő vonhatta el — alkalmilag — a *falak* alakot, némiképp hasonlóan ahhoz, amikor a csallóköziek *Karcsákról* (12 *Karcsa*: *Egyházkarcsa*, *Erdőhátkarcsa*, *Solymoskarcsa* stb.) és *Patonyokról* (9 *Patony*: *Dióspatony*, *Bögölypatony* stb.) beszélnek.

3. Kronológia, és elterjedés.¹ Ebben a fejezetben is — a kölcsönös összefüggés miatt — célszerű e két szempontot együtt tárgyalni.

A *-falva* > *-fala* névföldrajzában a térképezett adatok segítségével 4 területet tudunk elhatárolni: a) Gömör megye, b) Bereg-Ugocsa 6 névből álló góca, c) a Székelyföld egy része, főleg Udvarhely megye, d) Moldva.

a) A Gömör megyei terület (ehhez tartozik még 3 borsodi, valamint 2–2 nógrádi és hevesi helységnev). A mellékelt térképen a *-falva* > *-fala* határát is pontosan meghúztam. Ez az izoglossza természetesen nem tekinthető abszolútnak és véglegesnek, csak azt mutatja be, ami a rendelkezésemre álló adatokból kideríthető. Igen valószínű, hogy további források feltárásával, s főleg helyszíni vizsgálatokkal a határt tágitani lehetne, illetőleg a határon belüli *-falvá*-król is kiderülhet, hogy élt vagy él *-fala* változatuk. A legelső, közvetett adat 1616-ból való a *Simonfali* jobbágynevében. E személynév a helynévtől függetlenül is kialakulhatott: *Simonfalvi* > *Simonfali* változással. Ezt támogatná az is, hogy egyéb adatokban — helynévként — csak a XVIII. század közepétől jelenik meg a *-fala*: 1751: „*Domafalanak*”, 1763: „*pálfali*”, 1769: *Ivánfala*, 1773: *Odolfala*, 1781: *Péterfala*, 1784–5: *Martonfala*. Nem lehet véletlen, hogy e pontok a gömöri területnek — nagy-

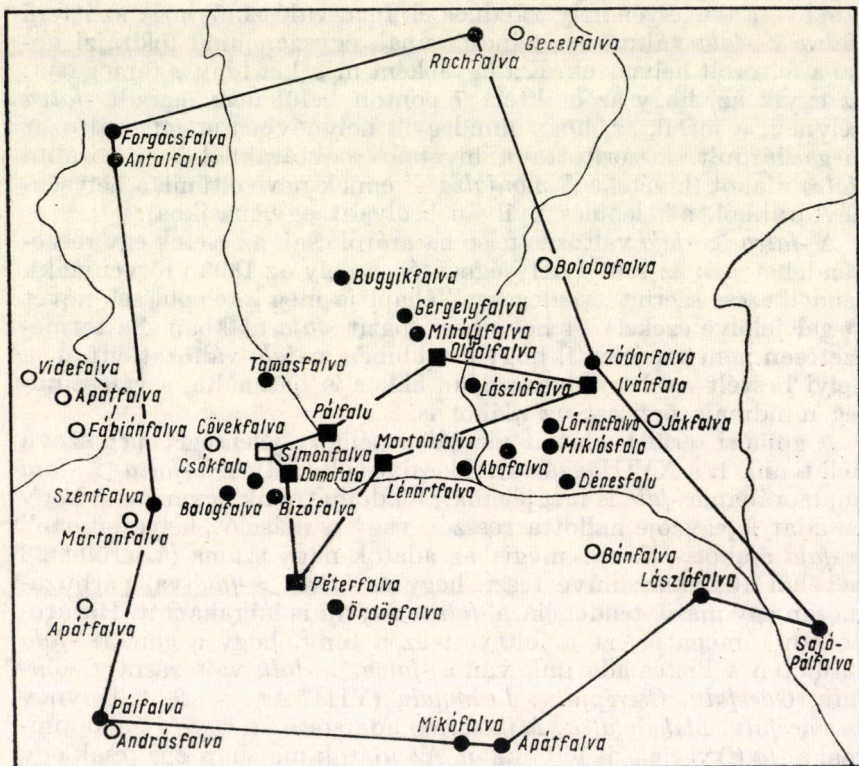
¹ Kirekesztek a *-fala* típusból három magános középkori adatot. Küküllő megyében 1367-ből: *Barsa Jacobfola* (Cs., V, 890), ugyanez az adat más forrásban: *Barsa Jacobfolua* (ZW. II, 302), 1370: *Borsyacobfolua* (ZW. II. 348) — nyilvánvaló, hogy CSÁNKIBAN sajtóhibáról van szó. A második az abaúji *Tótfalura* vonatkozik, 1372: *Thótfala* (CD. IX/4, 444). Az adat kronológiai elszigeteltsége, a CD. közismert pontatlansága, az a tény, hogy *falu* > *fala* változás e területen nem mutatható ki, egyenként is elegendő ok lenne, hogy ne vegyük figyelembe. Hasonló okok miatt zárható ki a pápai tizedlajstrom *Helysfala* adata (l. *Helesfa*: VI. A.).

jából — a tengelyén helyezkednek el. Igen valószínű, hogy az itteni *-falva* > *-fala* változás megindulásának egyszersmind földrajzi göcai a felsorolt helynevek. Ezt egyébként még két tény is támogatja: az egyik az, hogy az említett 7 ponton belül nem maradt *-falva* helynév, a másik az, hogy mindegyik helynévben a *-fala* változat megszilárdult, kiszorította a hivatalos névtárakból is a korábbi *-falva* alakot (kivétel a *Simonfalva* — ennek neve eltűnik a helység-névtárakból, a település nyilván beolvadt egy másikba).

A *-falva* > *-fala* változás felső határáról csak az esetek egy részében lehet szó: az 1907-i helységnevtár, amely az 1898-i törvénycikk rendelkezése szerint „véglegesen” állapítja meg a települések nevét (*-gal jelölve ezeket) 14 helynevet rögzít *-fala* alakban. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a többiben a *-fala* változat eltűnt, a helyi beszélt nyelv nyilvánvalóan akkor is használta, s valószínűleg mindmáig őrzi ezt az alakot is.

A gömői terület adatait vizsgálva néhány jelenséget még szóvá kell tenni. 1. a XVIII. századtól kezdve sok esetben a *-falva* > *-fala* adatsorában a *-falu* is megjelenik. Gondolhatnánk ugyan arra, hogy az adat lejegyzője hallotta rosszul, vagy a másoló „helyesbítette” a *-fala* alakot *-falu*-ra, mégis az adatok nagy száma (a terület 28 nevéből 10) valószínűvé teszi, hogy a *-falva* > *-falá*-val párhuzamosan egy másik tendencia, a *-falva* > *-falu* is lábrakapott. Határozottan támogatja ezt a feltevést az a tény, hogy a gömői *-fala* területen 4 biztos adatunk van a *-falva* > *-falu* változásra; *Csontfalu*, *Gácsfalu*, *Cserépfalu*, *Leányfalu* (VIII. A.). — 2. 3 helynév (*Dénesfalu*, *Mihályfalva*, *Mikófalva*) adatsorában egy-egy alkalommal a *-fa* (!) variáns is felbukkan. Az adatok magánossága (csak egy forrásról van szó) egyelőre nem engedi meg, hogy ezeket a *-falva* > *-fa* változás újabb biztos gócainak tekintsük, némi valószínűsége ennek mégis fennáll. — 3. A megőrző tendencia (a terminusra l. BÁRCZI, Htört.² 69) biztos példáinak látszanak — a *fala* területén belül —: *Cövekfalva*, *Boldogfalva*, *Bánfalva* (IV. A.). Lehetséges, hogy ezekben a *-falva* > *-fala* változás csak a XIX. század végén vagy a XX. század elején indult meg, s így a *-fala* variáns már semmiképpen nem kerülhetett be a hivatalos névtárakba. — 4. Biztos példák vannak végül a tárgyalt területen a *-falva* > \emptyset változásra: *Nagy-Szlabos*, *Sztárnya*, *Rádnót*, *Cakó*, *Center*, *Korlát*, *Galamba* (IX. A.).

Összegezve tehát: a Gömör megyei zónában a *falva* > *fala* változás — amint az adatokból kiderült — megindulását igen nehéz pontosabb időhöz kötni: lehet, hogy már a XVII. század eleje, de lehet, hogy csak a XVIII. század első fele az az időpont, amikor a tendencia megindult. Ha a változás lezárult, az a XIX. század vé-

Jelmagyarázat: □ = - falva > - fala (XVII. sz.-tól)
 ■ = - Falva > - Fala (XVIII. sz.-tól)
 ● = - Falva > - Fala (XIX. sz.-tól)
 ○ = - Falva > - Fala

(A térképre irt nevek az 1873-i Helységnévtár adatai.)

gén, vagy a XX. század elején történt meg. Az elterjedést a mellékelt térkép mutatja, a megindulás feltehető góciát ugyancsak. A változással párhuzamosan vagy előbb is biztosan működött a *-falva* > *-ø*, a *-falva* > *-falva* (megőrző tendencia), nagy valószínűséggel a *-falva* > *-falu* változás s talán (de ez igen kis valószínűséggel) a *-falva* > *-fa* rövidülés is. A *-falva* folytatásaiban tehát a gömöri területen igen tarka — másutt sehol sem tapasztalható — kép tárul elénk.

b) Bereg-Ugocsa. Ezen a területen mindössze 3 biztos: *Csetfalva*, *Karácshala*, *Mátyfalva*, és 3 bizonytalan: *Kustánfalva*, *Maszárfalva*, *Virnyikefalva* adatom van. Nem érdektelen megemlíteni, hogyan bukkant elő a tárgyalt tendenciának ez a kis góci. Az ugocsai *Mátyfalva* (1326: *Magfalva*) HEVENESI Parvus Atlasában, 1689-ben *Madfalva* alakban került elő. Az akkori anyagomhoz képest ezt az időben és térben elszigetelt adatot sajtóhibának tartottam. Hogy nem erről van szó, akkor derült ki, amikor 1964-ben KÓSA LÁSZLÓ egyetemi hallgató — néprajzi gyűjtőútján — (a gyűjtő HEVENESI adatát természetesen nem ismerte) feljegyezte *Mátyfalva* *Matyfalva* változatát, sőt a közeleső *Csetfalva* *Csetfalva* alakját is. Még kétségtelenebbé vált a Parvus Atlas adatának helyessége, amikor a régi ugocsai határnévanyagból, 1677-ből is előkerült hasonló alak: „*Mattjfali út felen*” (SZABÓ 510). Az elmondottak két szempontból is tanulságosak. Bizonyítják egyrészt azt, hogy a változatok igen hosszú ideig — ebben az esetben mintegy 300 évig — élhetnek egymás mellett, figyelmeztetnek másrészt arra, hogy a magános adatokat sem lehet eleve kizárni a vizsgálatból.

E kis terület kronológiáját is nehéz tisztázni. A 3 biztos *-fala* adat távoleső időpontokban kerül elő: *Csetfalva*: 1599: *Chetfaly* (jobbágnév, ez esetleg a bihari *Csetfalva* származéka), 1614: *Czettfali* (biztosan beregi szn.), 1964: *Csetfalva*; *Karácshala*: 1964: *Karácshala*; *Mátyfalva*: 1669: „*Mattjfali út*”, 1689: *Madfalva*. A 3 bizonytalan adat: *Kustánfalva* és *Maszárfalva* neveit a *Lexicon locorum* (1773) Hung. jelzéssel így közli: *Kustánfal.*, *Massarfal.* (így az OL. eredeti példányában is !). E két adat aligha lehet akár *-falva*, akár *-falu*, a *Lexicon locorum* sohasem „rövidíti” ezeket *-fal.*-ként. Hogy éppen ezen a területen írja ilyen formában a falu-nevet, igen valószínűvé tesz, hogy forrásában a *-fala* alakot jegyezték le. A *Virnyikefalva* azért bizonytalan adat, mert *-falva* előzményét nem tudom kimutatni, bár igen valószínű, hogy egy ilyen utótagú helynévből alakult. Az adatokból tehát annyi olvasható ki, hogy a *-falva* > *-fala* változás a bereg-ugocsai területen a legkorábban a XVII–XVIII. század fordulóján indult meg. A

-fala változat régen és ma is nyelvjárási szinten él, a helységnévtárak -falva alakját nem tudta kiszorítani.

e) A székelységi -fala sorsa több szempontból is sajátos képet mutat. E terület -fala adatai jórészt nyelvjárásgyűjtők anyagából (főleg KRIZA népköltési gyűjtéséből¹ és MURÁDIN LÁSZLÓ, az Erdélyi Nyelvjárási Atlasz munkatársának anyagából), a legértékesebb régi adatok SZABÓ T. ATTILA Erdélyi Helynévtörténeti Adattárából kerültek elő. Annak ellenére, hogy ez a terület a legnagyobb (a gömöri 31 névvel szemben 51) és a legkorábbi adatok is itt bukkannak fel, a -fala változat a helységnévtárakba — egyetlen kivétellel — nem tudott benyomulni. Csak E. A. BIELZ „Handbuch der Landeskunde Siebenbürgens” című munkájában (1857) találtam meg *Homoród-Karácsonyfalva* -fala változatát.

Sajátos — mint említettem — a kronológia is. E csoport 51 helységneve közül 8-ban a XVI. század végén, 4-ben a XVII. században kerül elő a rövidebb alak, a XVI. század végiek kivétel nélkül SZABÓ T. ATTILA Erdélyi Helynévtörténeti Adattárából. A legkorábbiak: 1590: *Tharczafala*, „mare falan”, „Bodogh azzonyifalv”. Meglepő az *Alfalu* 1696-i *Alfala* változata (*falu* > *fala* változásra nincs példánk), ha azonban figyelembe vesszük, hogy *Alfalu* később gyakran *Alfalva* formában jelenik meg, akkor nyilvánvaló, hogy eredetileg egy *Alfalu* > *Alfalva* — a környező -falvá-k hatására analógiás — változás történt, s az *Alfalvá*-ban került sor a

¹ A „Gúnyvers” című darabból
(KRIZA I. 89—90):

„Kicsi likba Sándorfala,
moslékos kád Telekfala,
Tézsola-rágó Mátisfala,
Sárba csúszo Agyagfala,
Szaporátlan Décsfala,
Pompás Nagy-Galonfala,
Korcsos Kös-Galonfala,
Gyüttögetött Betfala
Pótolékos Rimafala
Rugonfali pipások,
Kérésztúri szítások,
A városi rostások,
Csekefali rákászok,
Szönt-ábrámi szilvások,
Ándrásfali czigányok,
a gagyiai gusások.

Kajla kucsma Lengyönfala,
Czifra bunda Malomfala,
Bogárfala bogározik,
Ördögökkel határozik,

Szurok szödő Szönlélők,
Alig élnek szegényök.
Szappan főző Szön-Mihály,
Szegén útas itt ne háj,
Dombon ülő Pá'fala,
Sárba esött Várája,
Kevéj népi Csekefala,
Rongyos nemös Tarcsafala,
Tordátfala réa tartsa,
Zuvathajtó Martonos
Medesér is azonos.”

A „Gúnyvers” variánsa (KRIZA 529):

„Görcsös Nagy-Galanfala,
Disznótekeres Miklosfala,
Tarcsafala rea tartsa,
Fé're rakott Énlaka,
Póczon ülő Pá'fala,
Félszáju Décsfala,
Bikafali kur . . . sok,
A bögözi pompások,
Martonosi pipások,
Lövetei dankosok, stb.”

kiesésére.¹ A *-fala* adatok legnagyobb része a XIX. század második feléből, jórészt KRIZA idézett falucsúfolójából, vagy tíz adat pedig a legújabb nyelvjárási gyűjtésekből került elő. E kései megjelenésnek, de a korán adatható nevek másfél százados nagy hézagának nyilvánvalóan nem a nyelvi formák kronológiai sajátossága az oka, hanem fogyatékos adattáram.

A XVI—XVII. századi adatok a Székelyföldön belül nem egy szűk területre koncentrálva, hanem szétszórva bukkannak fel, amiből az következik, hogy a változás több helyütt indult meg, s az is, hogy az újabb nyelvjárási változatok is nagy számban élhettek akár két-háromszáz évvel korábban is. Annál meglepőbb, hogy a *-fala* változat megszilárdulni oly mértékben sehol sem tudott, hogy végképp, a helységnévtárakból is kiszorítsa a *-falvá-t*, ami azt jelenti, hogy a *falva* > *-fala* lezárulásáról, kronológiai felső határról ezen a területen sem beszélhetünk.

Az elterjedést vizsgálva a Székelyföldön világosan kirajzolódik a *-falá*-nak egy központi tömbje: Udvarhely szék. Tömbnek nevezem, mert a székelységi 51 *-fala* nevéből 39 itt jelenik meg, s ez egyszermind azt is jelenti, hogy az Udvarhely széki *-falva* helynevekben (47) csak 8 esetben nem mutatható ki — egyelőre — a *-fala* változat. E 8 név egyébként — egy kivételével — a *-fala* terület peremén van. Az udvarhelyi zónán kívül Csíkban (4) és a Maros székben (5) jelenik meg szórványosan a *-fala* variáns, valamint egy-egy adatban Küküllőben és Aranyos székben (ez utóbbi bizonytalan).

d) A moldvai terület. Itt 9 helynévben van adatom a *-fala* változatra, mégpedig *Bogdánfalva*, *Domafalva*, *Dzsidafalva*, *Forrófalva*, *Jakásfala*!, *Kickófalva*, *Merszefalva*, *Szabófalva*, *Tamásfalva* esetében. A változat igen későn, e század elején: a Csáng-Sz.-ban és Lükő közlésében jelenik meg, egyetlen kivétel *Szabófalva* 1880-i adata: *Szabófalán* (Nyr. IX, 453).

4. A *-fala* megterhelése. Székelyföld: 51, a gömöri terület: 31, Moldva: 9, Bereg-Ugocsa: 6 — összesen 97. — Viszonylagos gyakoriságát (a *-fa*, *-falva*, *-falu* stb. változatokkal szemben) l. a dolgozat utolsó fejezetében.

*

¹ Kirekesztem ebből a típusból a *Szentegyházas-Oláhfalu* 1606-i *Zentegyházos oláhfalj* adatát (I. A.). Ebben *-falva* előzményt sem korábban, sem később kimutatni nem tudok, valószínű tehát, hogy csak a melléknévi alakban történt meg a (másodlagos) *v* kiesése: *oláhfalvi* > *oláhfalvi* > *oláhfali*, esetleg analógiásan alakult ki az *oláhfali* melléknév a *miklósfali*, *ocfali* alakok hatására.

Külön kell szólnunk azokról a *-fala* utótagú szláv helységnevekről, amelyek magyar *-falu* ~ *-falva* (> *-fala*) nevek megfelelőjeként jelennek meg forrásainkban. Az előkerült adatok a következők:

	szláv:	magyar:
Komárom megye:	<i>Jásfala</i>	<i>Jászfalu</i> (NIEDERLE, Mutató)
Nyitra megye:	<i>Mártonfala</i>	<i>Mártonfalva</i> (PETROV 47)
Nógrád megye:	<i>Felfala</i>	<i>Felfalu</i> (KNIEZSA: MNy. XXXII, 318)
Borsod megye:	<i>Pálfala</i>	<i>Pálfalva (Sajó-)</i> (LIPSZKY)
Borsod megye:	<i>Jakfala</i>	<i>Jákfalva</i> (PETROV 159)
Gömör megye:	<i>Peterfala</i>	<i>P.[éterfala]</i> (NIEDERLE, Mutató)
Gömör megye:	<i>Zádorfala</i>	<i>Z.[ádorfala]</i> (NIEDERLE, Mutató)
Gömör megye:	<i>Balogfala</i>	<i>B.[alogfala]</i> (NIEDERLE, Mutató)
Abaúj megye:	<i>Bernátfala</i>	<i>Bernátfalva</i> (PETROV 142)
Abaúj megye:	<i>Buzafala</i>	<i>Búzafalva</i> (KNIEZSA IV. 40)
Abaúj megye:	<i>Čontošfala</i>	<i>Csontosfalva</i> (PETROV 142)
Abaúj megye:	<i>Tengerfala</i>	<i>Tengerfalva</i> (PETROV 159)
Ung megye:	<i>Botfala</i>	<i>Botfalva</i> (NIEDERLE, Mutató)
Ugocsa megye:	<i>Sáffala</i>	<i>Sászfalu</i> (LIPSZKY)
Vas megye:	<i>Besfala</i>	<i>Bésfa</i> (LIPSZKY)
Verőce megye:	<i>Retfala</i>	<i>Rétfalva</i> (Hnt. 1907)

A felsorolt szláv *-fala* utótagú helységnevek kétségtelenül a magyarból átvett elemek. Hangalakjuk indokolttá tenné, hogy a magyar *-fala* változat szláv reflexeinek tekintsük őket, és segítségükkel — mint közvetett bizonyítékokkal — a magyar típus névföldrajzában néhány olyan területet is kijelöljünk, amelyre magyar adatot kimutatni nem tudunk. Hogy erre a célra mégsem tudjuk felhasználni őket, az kiderül akkor, ha a magyar megfelelőket jobban szemügyre vesszük. A felsorolt szláv változatok nem mindig egy magyar (*-falva* >) *-fala* megfelelői, olykor pontosan ezt a hangalakot mutatják egy-egy biztos magyar *-falu* reflexeként is: szláv *Jásfala*, *Felfala*, *Sáffala*, *Retfala* ~ magyar *Jászfalu*, *Felfalu*, *Szászfalu*, *Rétfalva*. Hangtanilag ez a megfelelő nem meglepő, az átvevő nyelv a magyar elemet beilleszti a maga morfológiai rendszerébe, ezért kerül sor az *u* : *a* „hanghelyettesítésre” (a jelenségre l. SULÁN BÉLA: MNy. LIX, 260). Ha viszont ezekben az esetekben a biztos magyar *u*-nak (*Jászfalu*, *Felfalu* stb., ezekben a szóvégi *-u* igen szilárd kezdettől fogva) szláv *a* felel meg, akkor a többi szláv *fala* adat magyar *-falva* megfelelőiben (szláv *Bernátfala*, *Čontošfala*, magyar *Bernátfalva*, *Csontosfalva*) nemcsak *-fala*, hanem *-falu* folytatással is számolhatunk. Ezek szerint a szláv *-fala* utótagú helyneveket a magyar *-fala* típus névföldrajzában nem tudjuk felhasználni.

IV. *-falva* > *-falu*

(VIII. Adattár)

1. A szakirodalomban sehol sem találtam említést erre az erőteljes tendenciára. Még azok sem szólnak róla, akik a *-falva* típusal behatóbban foglalkoztak, mint pl. MOÓR ELEMÉR, KERTÉSZ MANÓ vagy KNEZSA ISTVÁN (i. h.). A kutatók elsiklottak a *Péterfalva* : *Péterfalu* különbség felett, nem vették figyelembe, hogy a gyakori *Újfalva*, *Kisfalva*, *Tótfalu* nagy csoportja egy újabb típusal, a személynév + *falu* változattal gyarapodott.

2. Nyelvi magyarázat. Az kétségtelen, hogy a *-falva* > *-falu* változatban nem hangtani fejlődésről, hanem behelyettesítésről van szó. A birtokos személyragos adatot felváltja a toldalék nélküli forma. Az is bizonyos, hogy ez csak akkor következhetett be, amikor a valódi birtokviszony megszűnt (az eredeti tulajdonos vagy hasonló nevű utódai meghaltak, birtokukat eladták vagy elvették tőlük). Ez tehát nem annyira oka, mint inkább feltétele volt a változásnak. Az okokat keresve a következőkre gondolhatunk: 1. a *falu* ~ *falva* kilép a *v* tövű névszók típusából, egyalakúvá válik. A változás, mint tudjuk, igen korán megindult, a kódexek korában, úgy látszik, már nincs *v*-s tövű köznévi változat (a kérdés tüzetes vizsgálatára még nem került sor). Ha pedig a beszélő a *v*-s változatot már nem ismeri, vagy legalábbis már nem használja, könnyen előfordulhat, hogy a *Péterfalvát* *Péterfalu*-vá „értelme-síti”. Ilyenformán a változást népetimológiai jellegűnek is minősíthetnénk. 2. Hathatott az általános rövidülési tendencia, amely a *-falvát*-kat jelentős részben *-fa* vagy *-falu* alakra redukálta: itt a *-falu* behelyettesítésével végezte el munkáját. 3. Végül erősen — talán a legerősebben — közreműködhetett az eredeti *-falu*-k analógiája. Az *Újfalva*, *Kisfalva*, *Tótfalu*-félék a *-falva* egész területén előfordulnak, hatásukkal feltétlenül számolnunk kell.

Itt, a nyelvi magyarázatban kell szólni arról a tényről, amely merőben megkülönbözteti a *-falva* > *-falu* tendenciát a *-falva* > *-falu* vagy a *-falva* > *-fa* változástól. (A nyelvi problémákkal összefüggő kronológiai kérdéseket ugyancsak itt fejtem ki.) Arról van szó, hogy az utóbbiak esetében a módosulás eredménye a helyi, beszélt nyelvben mindmáig megvan, sőt gyakran csak ott él, nyelvjárási változatként. A *-falva* > *-falu* adatok viszont jelentős részben olyan helységnevekben kerültek elő, amelyeknek lakossága — a múlt századi névtárak szerint is — nem magyar anyanyelvű, gyakran eredetileg is — a párhuzamos nevek tanúsága szerint — kétnyelvű lehetett. Ezt egyébként a típus névföldrajza is bizonyítja: a legsűrűbb előfordulás Nyitra, Turóc, Liptó, Szepes,

Sáros, Szatmár és Máramaros megyékben mutatkozik. A helyi lakosság ezekben nyilván (olykor a magyarból átvett) szlovák, román, német vagy rutén neveket használta, azokat, amelyeket több forrás (a *Lexicon locorum*, LIPSZKY, az 1873-i Helységnévtár stb.) rendszeresen fel is sorol. Arra gondolhatnánk tehát, hogy a *-falva* > *-falu* változás nem a helyi nyelvjárásban történt meg, hanem esetleg a közelebbi-távolabbi magyar nyelvjárásokban vagy még inkább a környező városok nyelvében (a városokban a múlt században mindenütt éltek magyarok), és éppen a városi nyelv hatására a közigazgatás nyelvéből is kiszorulhatott a *-falva*. Nem az említett területről való adat, de feltétlenül jó példa az előbbi megállapításra: Pozsony mellett a XVIII. században települt *Károlyfalva* (LIPSZKYben a magyar név mellett a német *Karlsdorf* és a szlovák *Karlová* is szerepel). Lakói nem magyarok. A harmincas években a pozsonyi szlovákok *Karlová* vagy *Karlová Ves*, a németek *Karlsdorf*, a magyarok kizárólag *Károlyfalu* változatát használták. A múlt század végétől a helységnévtárak is a *-falu* alakot közlik.

A *-falu* megszilárdulása a fentiek szerint valószínűleg a városi nyelvben és ennek hatására a hivatali nyelvben történt meg: keletkezésében mégis úgy látom, a helyi nyelvjárásnak nagyobb szerepet kell tulajdonítanunk. A *-falva* > *-falu* két legnagyobb területén az adatok nagyobb része azt igazolná, hogy a tendencia a XVII. század végén, jórészt pedig csak a XVIII–XIX. században indult meg, egy sajátos adatesoporttal azonban a *-falu* korábbi, XV–XVI. (olykor XIV.) századi megjelenését is bizonyítani lehet, tehát olyan időpontokét, amelyekben magyar vagy vegyes lakossággal sok helyütt számolhatunk. Két zóna *-falva* helynevei gyakran előkerülnek *-si* képzős származékokban (melléknevekben, leggyakrabban személynevekben). Szepesben: 1592: *Markusfalusi*, 1365 (bizonytalan adat): *Jekulfalusi*, 1639: *Jekelfalusy*, 1592: *csépánfalusi*; Sárosban: 1658: *hanosfalusy*; Máramarosban (itt különösen sok a *-si* képzős adat olyan nevekében is, amelyekben végül a *-falva* maradt meg): 1542: *Barchanfalwssy*, 1470: *Barthfalus*!¹ 1470: *Budfalus*!, 1452 (Kricsfalva): *Crichfalwssy* (IV. A.), 1412 (Vánicsfalva): *Wanchokfalusy* (IV. A.), 1479: *Gywlafalws* (IV. A.), 1479: *Fejerfalws* (IV. A.), 1479: *Somosfalus*

¹ A *Michael de Dragomerfalws* (!), *Georgius de Kisfalus* (!)-féle személyneves szerkezetek *-s* végű helységneve nyilvánvalóan a¹¹:almi és téves elvonás a *Sárosi Dragomérfalusi*, *Kisfalusi* személynévből. Analógiás indítékuk a *Sáros: Sárosi, Hódos: Hódosi*-féle névpárok lehettek. Amint *Hódosi Miklós* neve a latin oklevélben *Nicolaus de Hodos* szerkezetévé vált, ugyanúgy lett *Kisfalusi György* nevéből: *Georgius de Kisfalus*.

(IV. A.), 1479/1480: *Dragomerfalus* (IV. A.), 1475: *Kalinfalus* (IV. A.) stb. De néhány adatom képzőtlen *-falu*-ra is akad, Turócbán 1601: *Deakfalw*, *Laszlofalw*, Sárosban 1497: *Kakasfalw*, Máramarosban 1485: *Dulfalw*, 1475: *Feherfalw* (IV. A.). A felsorolt adatok szerint a *-falu* meglétével az északi megyékben már a XV. században számolnunk kell, nehéz viszont megmagyaráznunk, hogy a típus miért általában csak a *-si* képzős alakokban jelentkezik ilyen korán. Kétségtelen, hogy adattáram ebben a típusban igen fogyatékos: CSÁNKIBÓL néhány megye hiányzik, néhányra csak az első kötet kurta névcikkei használhatók, a XVI—XVII. századi levéltári forrásokot nem vizsgáltam meg, ennek ellenére feltűnő a képzőtlen helynevek történeti adataiban a *-falva* szívóssága. Valószínűnek kell tartanunk, hogy az adatok ilyen jellegzetes csoportosulása nem véletlen, valamiképpen a nyelvi valóságot tükrözi. Az okokat keresve talán a következőkre gondolhatunk: Egy változás, tudjuk, nem zajlik le máról holnapra, a régi és az új alak századokon át élhet egymás mellett, tehát a *-falva* és *-falu* változat is, az adatok szerint a XV. századtól kezdve. Elképzelhető azonban, hogy az egyik változathoz hozzátapad valamiféle stilisztikai többlet, választékosabbnak, hivatalosnak érzik a hagyományos *-falva* alakot, korábban az oklevélírók, adószedők, tehát a közigazgatás emberei, majd talán a helyi nyelvjárást beszélők is. Irodalmi nyelvünk kialakulásának kezdetén, a XVI. században, sőt már a XV.-ben is (vö. BÁRCZI, A magyar nyelv életrajza 189, 208) ez már nem volt lehetetlen. Adatleíró és adatszolgáltató egyaránt inkább használhatta hivatali célra a konzervatívabb formát, viszont a beszélt nyelvben — tőszóként és származékokban (*-falusi*) egyaránt —, a *-falu* volt az elevebb. Az elmondottakat a *Lexicon locorum* és egy levéltári forrás néhány párhuzamos adata — bár anakronisztikusan — némiképp támogatja:

Lat.	Hung.
1773: <i>Keresztfalva</i>	<i>Keresztfalu</i> (Szepes)
1773: <i>Matiasfalva</i>	<i>Mattyiasfalu</i> (Szepes)
1773: <i>Thamasfalva</i>	<i>Tamasfalu</i> (Szepes)
1773: <i>Kelemenfalva</i>	<i>Kelemenfalu</i> (Liptó)
OL. 1781: <i>Nikő Falva!</i>	<i>Niko-falu</i> (Bars)

A „latin” adatok nyilván az archaikusabb, írott nyelvi formák, a magyarok a beszélt nyelveik.

A gyakrabban használt *-falu* változat a közeli városok nyelvébe is behatolhatott, s ez a nyelvi réteg szoríthatta ki a közigazgatás nyelvéből végleg, s viszonylag későn a *-falvá*-kat, tulajdonképpen

már akkor, amikor a helyi, magyar *-falva* variáns az etnikai változások következtében nem is élt.

3. Kronológia és elterjedés. A típus nyelvföldrajzát vizsgálva a következő területeket tudjuk elhatárolni: a) dunántúli szórványok, b) a régi Felső-Magyarországon főleg Nyitra, Bars, Hont, Trencsén, Turóc, Liptó, Szepes, Sáros megye, c) Szatmár-Máramaros megye (és egy-egy szolnok-dobokai és Szilágy megyei helynév), d) Brassó vidéke (itt mindössze 3 helynév). Az adatok között számba vettem néhány olyan személynév + *falu* helységnevet, amelyben a *-falva* előzmény nem mutatható ki, mégis a személynévi előtag megengedi, hogy egy korábbi, kikövetkeztetett *-falva* alakkal számoljunk: *Bánfalva*, *Kulcsárfalva*, *Magasfalva* (VIII. A.).

a) A Dunántúlon főleg azon a néhány ponton történt meg a *-falva* > *-falva* változás, ahol a nem magyar nyelvű lakosság (német, vend, horvát, szerb) miatt az erőteljes *-falva* > *-fa* tendencia nem tudott érvényesülni. Így a Duna-Dráva szögében: *Ivánkafalu* (?), *Jakabfalva*, *Kácsfalva*, *Kőfalva*, *Laskafalu*, *Kislaskafalu*, *Lórándfalva*, a Fertő tó mellett *Lajtafalva*, *Barátfalva*, *Pátfalu*, *Bánfalva*, *Császárfalu*, a Vas megyei *Istvánfalva*, *Kulcsárfalu*, *Orfalva*, *Péntekfalva*, *Pócsfalva*, *Sáfránfalva*, *Szakonyfalva*, *Zaicfalva* (*Nyúlfalu*), a zalai *Péntekfalva*, a bizonytalan *Veresfalva* és talán a Pest megyei *Lédnyfalva* esetében. Magyar lakosságot csak a két *Péntekfalva* közlésében jeleznek a helységnevtárak (a zalai 1720-ban: *Németh Píntekfalva!*), s ezek közül a zalaiban meg is jelenik a *-falva* > *-falva*-t keresztvező *-falva* > *-fa* tendencia (1881: *Péntekfa*, 1808: *Péntekfa*).

A baranyai nevek változása (a bizonytalan adatokat nem számítva) a XVII. században indulhatott meg, adatom ugyan csak 1695-ből, *Kácsfalva*-ra van, de sokkal korábban a többiben sem jelentkezhetett, mert a *-falva* ~ *-falva* ingadozás a XVIII. század végéig, sőt olykor a XIX. század közepéig is eltart. *Albertfalva* hivatalos név (1814-ben települt), a *-falva* > *-falva* változás ebben is megtörténik. A Fertő melletti nevek közül *Bánfalva* és *Pátfalu* nevében meglepően korán, a XIV. században jelenik meg a *-falva* változat (viszont ezen túl csak 1799-ben!), a többiben a XVI., illetőleg a XVII. századtól. A vasi és zalai pontokon ugyancsak a XVI. században, vagy ezután indulhatott meg a változás, az ingadozás a XIX. század elejéig vagy közepéig tart.

b) A *-falva* > *-falva* legnagyobb területe Pozsony megyétől Zemplénig, illetőleg Abaújig húzódik. A típus megterhelése és sűrűsége az idetartozó megyékben különböző, több okból is: az eredeti *-falva*-k sűrűsége sem volt azonos, a *-falva* > *-falva* változás nem volt kivétel nélküli, és végül egyéb tendencia (*-falva* > *-fala*) megaka-

dályozta a *-falva* > *-falu* érvényesülését. Az egyes megyékben az eredeti *-falvá*-kat a következő arányban váltotta fel a *-falu* (az eltűnt *-falvá*-k és a szórványos *-falva* > *-ø* adatai a táblázatban nem szerepelnek):

	eredetileg <i>-falva</i>		<i>-falva</i> > <i>-falu</i>	
Pozsony	25	3	(20 <i>-falva</i> > <i>-fa</i>)	
Nyitra	26	24	(1 <i>-falva</i> > <i>-fa</i>)	
Trencsén	7	3		
Turóc	17	17		
Liptó	15	15		
Szepes	34	28		
Sáros	14	14		
Bars	3	2		
Zólyom	7	ø	(de 4-ben 1873-ban <i>-falu</i> !)	
Hont	5	5		
Nógrád	13	2	(2 <i>-falva</i> > <i>-fala</i>)	
Borsod	7	2	(3 <i>-falva</i> > <i>-fala</i>)	

A *-falva* > *-falu* kronológiájának tisztázását a bemutatott területen igen megnehezíti az a tény, hogy a XVI. századból igen kevés, a XVII. századból meg éppenséggel alig van adatom. Mégis ha figyelembe vesszük azt, hogy az 1720-i összeírás — ez a *-falva* > *-fa* tisztázásában igen megbízhatónak bizonyult forrásunk — a két kivétellel (Szepesben *Hanusfalu*, Hontban *Bácsfalu*) mindig *-falva* adatot rögzít, a *-falu* megjelenéséről csak a XVIII–XIX. században beszélhetünk. A *-falva* > *-falu* tendencia megjelenése azonban, mint láttuk, századokkal korábbra tehető, a felsorolt sárosi, szepesi, turóci adatok ezt megnyugtatóan bizonyítják. A tendencia góciát vagy gócait, a terjedés irányát adatok hiányában egyelőre nem lehet meghatározni, az mégis igen valószínű, hogy több ponton indult meg a változás.

c) Szatmár–Máramaros. Az ide tartozó 19 helységnév függetlenül látszik a Pozsony–Sáros területtől, kronológiájuk is eltér emezétől. Itt is külön kell szólnunk a *-falva* > *-falu* változás megszilárdulásának és elindulásának idejéről. Az előbbiéről több deríthető ki. — Szatmárban majdnem kivétel nélkül (a kivételek *Pálfalva* és *Tatárfalva*, de ezekben is felvillan egy-egy *-falu* adat 1836–40-ben, illetőleg 1720-ban: IV. A.). Máramarosban csak a szatmári *-falu*-kkal szomszédos területen szilárdult meg 5 névben a *-falu*. A kronológiában lényeges különbség van: Szatmárban a XVII. század végén jelennek meg a *-falu* adatok és 1720-tól kezdve — csak a forrásra (KORABINSZKY) jellemző kivétellel — teljesen megszilárdult helyzet mutatkozik, Máramarosban csak 1828-tól, de a két változat ezután is ingadozik, sőt az 1907-i Helység-

névtár „véglegesként” a *-falva* változatokat rögzíti. Szatmárban úgylátszik, hogy a többé-kevésbé spontánul megjelenő *-falu* teljes térhódítását valamiféle hivatalos egységesítő törekvés, nyilván a megyei közigazgatás is segítette. Erre vall az a tény, hogy amikor a múlt század végén *Magosfalva*, *Lukácsfalva*, *Dánfalva*, *Szakállasfalva* (IV. A.) Szatmár megyéhez került, a *-falva* változatokat rövidesen felváltja a *-falu*, a helységnévtárakban ezután ezt a változatot találjuk meg. Máramarosban az ellenkezője történhetett: egyrészt a „szilárd” *-falu*-k — mint jeleztük — a XX. század elejére visszaszorulnak, másrészt az egyebükt, csak egy-két időpontban felbukkanó *-falu*-k (*Dragomérfalva*, *Vánicsfalva*, *Gyulafalu*, *Alsó-, Felső-Kálinfalva*, *Karácsonfalva*, *Nánfalva*, *Somfalva*: IV. A.) nem tudnak erőre kapni. A tendencia megindulása ezen a területen is, amint a korábban is felsorolt máramarosi, főleg *-si* képzős adatok bizonyítják, a XV–XVI. századra tehető, Szatmárból azonban csak XVII. századi adatokat találtam.

A két tárgyalt zóna közötti területet: Abauj, Zemplén, Ung, Bereg, Ugocsa megyéket látszólag nem érintette a *-falva* > *-falu* változás. A tendencia jelentkezését azonban a *-si* képzős adatokkal több helyütt is bizonyítani tudjuk: Abaujban: 1406: *Gergelfalussy* (V. A.); 1575: *Marczinfalussy*, 1632: *Lengyelfalusi* (IV. A.); Zemplénben: 1391: *Nathafalus!* (IV. A.), Ungban: 1449 (Botfalva): *Bodfalus!* (IV. A.), Beregben: 1600 (Csetfalva): *Chetfalusi* (VII. A.); 1638 (Csertész): *Csertésfalusi* (IX. A.) stb. E területen a helységnévtárak a *-falva* alakot rögzítették. A *-falva* > *-falu* térhódítását nemcsak a konzervatív tendencia, hanem a *-falva* > *-fala* beregi-ugocsei jelentkezése (I. VII. A.) akadályozhatta.

A szatmári területhez tartozik a megyétől keletre, illetőleg délre fekvő *Ungurfalu* és *Törökfalva*. Kronológiájuk hasonló a máramarosi adatokéhoz, s ezekkel együtt a szatmári *-falva* > *-falu* tendencia kisugárzásainak tekinthetjük.

A tárgyalt területre vonatkozó talán a Kraszna (később Szilágy) megyei *-falva*-k között magános felbukkanó *Bagolyfalva*. A *-falu* változat ebben későn, csak PESTY gyűjtésében jelenik meg először:

d) B r a s s ó - v i d é k. Ehhez a területre mindössze három *falu* tartozik: a hétfalusi *Bácsfalva* és *Csernátfalva*, valamint *Botfalva*. Ez az elszigetelt kis góc a székelységi *-falva* > *-falva* megőrző tendenciától, illetőleg *-falva* > *-fala* változástól délre, a többi *-falva* > *-falu* területtől igen távol kerül elő, azoktól biztosan független nyelvi változás eredménye. Kronológiájára a következő állapítható meg: *Botfalva*-nak 1368-ban, *Bácsfalva*-nak 1456-ban, *Csernátfalva*-nak 1504-ben jelenik meg először *-falu* változata. Valószínű tehát, hogy ezen a legelszigetelt ponton indult meg a legkorábban a

-falva > *-falu* tendencia. *Bácsfalva* és *Csernátfalva* nevében a változás kétségtelenül már a XVI. századra lezárult, a legkorábban *-falu*-ként megjelenő *Botfalva* adatsorában azonban még a XVII–XIX. században is találunk *-falva* alakot.

V. *-falva* > *-falu*
(megőrző tendencia)

(IV. Adattár)¹

1. E változathoz tartoznak azok a nevek, amelyekben a *-falva* utótag mindvégig megmaradt, valamint azok, amelyekben az alkalomilag megváltozott utótag nem tudta visszaszorítani a *-falvá*-t, illetőleg azok, amelyekben az eredeti és a valamiképpen megrövidült változat (*-falva* > *-fa*, *-falva* > *-fala*, *-falva* > *-falu*) párhuzamosan mindmáig él. A „megőrző tendencia” megjelölést BÁRCZI Hangtörténetéből kölcsönöztem (Htört.² 69), a hangtörténetben alkalmazott terminus névtani felhasználásra is igen alkalmasnak látszik. A *-falva* megmaradásáról a szakirodalom külön nem szól, ez természetesen is, hiszen a kutatást eddig csak a *-falva* megjelenése érdekelte, további sorsa, élete már nem.

2. N y e l v i m a g y a r á z a t. Ehelyütt arra kell választ keressünk, miért őrződött meg több mint 400 esetben (ebből mintegy 70 igen fiatal hivatalos név vagy magyarítás) a *-falva*, amikor mintegy 600 név megváltozott, bekerült a különböző tendenciák sorába. Az alapvető okot abban kell látnunk, hogy az eredetileg *v* tövű *falu* köznévv az irodalmi nyelvben az egyalakú névszótövek rendszeréből megkísérli a visszalépést a *v-s* tövűek közé. Ez a visszalépés csak a *-falva* utótagú helynevek hatására történhetett, az okozat viszont visszahat az okra, biztosítja a *-falva* megszilárdulását. Az irodalmi nyelvben azonban a *falu* tőtípusa mindmáig nem egységes (I. ÉrtSz.), régebben sem lehetett az, ezért volt lehetséges, hogy még a XVIII–XIX. században is az északi megyék köznyelvében és közigazgatási nyelvében a *-falva* > *-falu* tendencia (l. a megfelelő fejezet nyelvi magyarozatát) oly erősen érvényesülhetett. Viszont a XVIII–XIX. századi telepítések — már hivatalosnak tekinthető — névadásában a *-falva* felhasználása egészen rendszeres (l. a csanádi *Ambrózfalva*, a torontáli *Lőrincfalva*, a temesi *Mercifalva*, *Majlátfalva* stb.) neveket. A *-falva* megmaradása szem-

¹ Az adattár tartalmazza a XVIII–XIX. századi, 1873-ig előkerülő hivatalos névadás (jórészt telepítések nevei) és magyarítás mintegy 70 helységnevét is. Ezek problémáival (elterjedés, kronológia) nem foglalkozom.

pontjából nem közömbös, sőt igen lényeges tényező a helyi lakosság nyelve. Az e csoportba tartozó adatok egy jelentős részében ugyanis (a Székelyföldön természetesen nem) — a helységnévtárak szerint — a helyi lakosság nem magyar, hanem szlovák, román, német, rutén stb. nyelvű. Ezekben a helyeken a helyi lakosok tehát jórészt nem a magyar nevet, hanem a párhuzamos (esetleg a magyarból átvett) helyi nyelvi változatot használták. A *-falva* megőrzőit tehát egy másik nyelvi szintben, a városi köznyelvben, a közigazgatás, esetleg a nagybirtokosok nyelvében kell látnunk. Ahol a lakosság magyar (például a Székelyföldön), ott a helyi, beszélt nyelvben számos *-falva* változataként élhet a *-fala* (Udvarhelyszéken kívül is) és a *-falu* is. A mai állapotot azonban csak helyszíni gyűjtéssel lehetne kideríteni.

Hogy a magyar településekben a helyi nyelvjárás megőrző erőként ritkán működhetett, arra az is bizonyíték, hogy sem a Magyar Nyelvjárások Atlaszában, sem az Erdélyi Nyelvjárási Atlasz anyagában a *-falu* v tövű változata nem fordul elő.

3. Kronológia és elterjedés. A megőrző tendenciának kronológiai problémája tulajdonképpen nincs, a megőrzött *-falva* megjelenésének ideje, az alsó határ egybeesik a megváltozott *-falva*-k kezdetével, erről tehát a *-falva* általános kérdései közt kell szólni (l. „A *-falva* változatról általában” című fejezetet).

A megőrző tendenciát képviselő helynevek abszolút száma a legnagyobb (338 a hivatalos és magyarított helyneveken kívül), területe ugyancsak. Nyelvöldrajzát a következőképpen rajzolhatjuk meg:

a) A Dunántúl nyugati szegélyén, Vasban 11, Sopronban és Mosonban 1—1 helynévben maradt meg a *-falva*, kizárólag ott, ahol a *-falva* > *-fa* (esetleg a *-falva* > *-falu*) változás nem történt meg. A *-falva* > *-fa* területén egyetlen konzervatív *-falva* Somogyban van: *Zsippfalva*. Verőce megyében 1 *-falva* maradt meg.

b) A *-falva* szórványossága jellemzi a Pozsonytól Abaújig, Zemplénig húzódó területet: a megőrző tendencia képviselői csak ott maradtak meg, ahol az egyébként lényegesen erősebb *-falva* > *-falu*, *-falva* > *-fala* változás nem tudott érvényesülni: Nógrád: 11, Zólyom: 7, Szepes: 6, Gömör: 5, Trencsén: 4, Borsod és Pozsony: 2—2, Nyitra és Bars: 1—1.

c) A *-falva* legnagyobb tömbje Zemplénben, Abaújban, Szabolcsban, Biharban, Aradban (néhány pont Torontálban és Csanádban is) kezdődik, és kelet felé egyre sűrűsödve betölti a régi Kelet-Magyarország majdnem egész területét. Az egyes megyék, illetőleg székek megterhelése a következő:

Bereg	29	Alsó-Fehér	9	Meggyes sz.	3
Háromszék	21	Kővár vid.	9	Brassó	3
Csík	17	Zemplén	9	Szabolcs	3
Maros sz.	17	Felső-Fehér	8	Nagy-Sink	2
Máramaros	16	Doboka	6	Szatmár	2
Bihar	16	Abauj	5	Temes	2
Hunyad	15	Ugocsa	4	Arad	1
Belső-Szolnok	13	Aranyos sz.	4	Csanád	1
Küküllő	13	Fogarás	4	Sebes sz.	1
Kolozs	11	Torda	4	Ung	1
Udvarhely sz.	10	Torontál	4		
Közép-Szolnok	10	Szeben vid.	4		

Három sziget „zavarja meg” a folytonosságot, a beregi—ugocsa-i *-falva* > *-fala* kis góca, a szatmári—máramarosi *-falva* > *-falu*, és a székelységi *-falva* > *-fala* (l. ezekre a megfelelő fejezeteket) zóna. E szigeteknek a *-falvá*-hoz való viszonya különböző. A *-falva* > *-falu* típusban a *-falu* kiszorította a *-falvá*-t, a másik kettőben a *-falva* ~ *-fala* párhuzamosan él: a *v*-nélküli alak csak nyelvjárási változat, a helységnevtárakba egyetlen esetben sem tudott benyomulni.

d) **M o l d v a.** A konzervatív tendencia 7 helynévben mutatható ki. Igen valószínű azonban, hogy ezeknek egy részében, esetleg valamennyiben ugyancsak megtörtént a Moldvára jellemző *-falva* > *-fala* változás, ennek bizonyítására adataim azonban nincsenek.

VI. *-falva* > *-ø*

(IX. Adattár)

1. A *-falva* helységnevek egy részében az utótag eltűnik, a Csanád megyei *Makó* például a régiségben *Makófalva*, a szigetközi *Lipót* pedig *Lipótfalva* alakban jelenik meg. Az irodalom ezt a típust sem méltatta figyelemre, egyedül KERTÉSZ MANÓ említi a somogyi *Ivánkafalva* > *Ivánka*, a vasi *Csempeszfalva* > *Csempesz* példáját akkor, amikor a személynevet tartalmazó helynevek utótagjának (*-falva*, *-telke*) szórványos eltűnéséről szól (Nyr. LXVII, 71–2). Ez a változás egyébként szorosan hozzátartozik a *-telke* > *-ø*, *-háza* > *-ø*, *-laka* > *-ø* rövidülések eseteihez, a típus rendszeres vizsgálata csak ezekkel együtt végezhető el. A következők tehát csak egy kiemelt változatra vonatkozó megállapítások, véglegesnek — az egész típusra — nyilván egyelőre nem tekinthetők.

2. **N y e l v i m a g y a r á z a t.** Itt kell szólnunk az elhatárolás problémájáról. Az előzőleg tárgyalt *-falva* > *-fa*, *-falva* > *-fala*, *-falva* > *-falu* tendenciákban kétségtelen volt, hogy a *-fa*, *-fala*,

-falva a másodlagos, a *-falva* > \emptyset esetében azonban bonyolultabb a helyzet. A kérdést ugyanis az nehezíti, hogy nemcsak *-falva* > \emptyset , hanem \emptyset > *-falva* változás is történt, illetőleg az is előfordulhatott, hogy kezdettől fogva mindkét változat élt, s a pusztai személynév a *-falvát* vagy a *-falva* a pusztai személynévet fokozatosan szorította ki. (A pusztai személynév és a személynév + *-falva* egyidejű felhasználását még KNEIÉZSA éles kronológiai határai szerint is elképzelhetjük, mások szerint — legalábbis egyes területeken — még inkább; vö. MOÓR: NÉNY. VIII, 110; SZABÓ T. ATTILA, A személynévek helyneveinkben 6 kk. és MNy. XXXVI, 127.) Ez utóbbiban ($\emptyset \sim$ *-falva*) tehát nem változásról, hanem az egyik típus eltűnéséről van szó, s így a *-falva* változat — ha ez tűnik el — a mi besorolásunkban az eltűnt *-falvák* sorát szaporítaná. A gondot az okozza, hogy a számba jövő helységek egy része — a gyér számú adat miatt — akár mindhárom kategóriába elhelyezhető. Ha például egy mai pusztai személynéves helységnévre csupán 2 — időben egymáshoz közel eső — középkori adatom van (az egyik *-falva*, a másik \emptyset), akkor ez a név mind a *-falva* > \emptyset , mind a \emptyset > *-falva*, illetőleg $\emptyset \sim$ *-falva* típusba besorolható. Az adatok csak a két változat ingadozó használatát tükrözik, a névadásról nem árulnak el semmit. E példákat a dolgozat adattárában külön csoportban helyeztem el (X. A.).

Az említett nehézségek miatt a tárgyalat típusba a *-falva* > \emptyset változás minden esete nem kerülhetett be. Besoroltam elsősorban a biztos példákat: azokat, amelyekben a mai \emptyset alakkal szemben a régiségben kizárólag, de legalább két adatban *-falva* jelentkezik. Valószínűeknek tekintem azokat, amelyekben a régi változat ugyancsak *-falva*, de ez csak egy adatban került elő. Egészen biztos státusuk természetesen a sok adattal rendelkező neveknek van (adattáramban ilyenek is vannak szép számmal), a két s még inkább az egy adatos példákról — újabb anyag feltárásával — könnyen kiderülhet, hogy nem sorolhatók be a *-falva* > \emptyset tendenciába. Az is igaz viszont, hogy a bizonytalan besorolású adatok (X. A.) közül jónéhány ennek a változásnak az eseteit szaporíthatja.

A tulajdonképpeni nyelvi magyarázatban arról kell szólnunk, milyen nyelvi változásnak tekinthetjük a *-falva* leválását. Kétségtelen rövidülésről van szó, mégpedig ennek morfológiai változatáról (erről l. a *-falva* > *-fa* nyelvi magyarázatát). Példákat a *-falva*-n kívül is találunk: *Abaujár* > *Abauj*, *Pókatelke* > *Póka*, újabbak: *Kisújszállás* > *Kisúj*, *Gyergyószentmiklós* > *Gyergyó* stb.

KERTÉSZ MANÓ — a változás okát vizsgálva — egy fontos mozzanatra mutat rá, arra tudniillik, hogy az utótag akkor tűnt el, amikor a személynév divatját múlta, feledésbe merült (i. h.).

Adattáramban valóban martirológiumi név (tehát a leggyakoribb személynév a *-falva* típusban) csak elvétve akad (*Domokosfalva* > *Domokos*, *Tivadarfalva* > *Tivadar*), *Tamásfalva* > *Tamás*, *Péterfalva* > *Péter* egyszer sem fordul elő. A változás okát mégis inkább az általánosabb érvényű nyelvi rövidülésben látom, itt legfeljebb arról lehet szó, hogy a feledésbe merült személynévek + *falva* eseteiben kedvezőbb lehetősége volt az utótag eltűnésének (csak lehetősége, mert igen sokszor ilyenkor is megmaradt a *-falva* vagy ennek folytatása). A *Pálfalva* > *Pál*, *Péterfalva* > *Péter* változást talán azért hátrította el a nyelv, mert a *Pál*, *Péter* stb. személynévek újabb, helynévi funkcióval való megterhelése nem lett volna túlságosan célszerű. INCZEFI GÉZA (Földrajzi nevek névtudományi vizsgálata. 1965. 163) a *Makófalva* > *Makó* változás okát abban látja, hogy a település várossá vált. A magyarázat igen tetszetős, a magam anyagában azonban, a *-falva* > - \emptyset 129 adatában *Makón* kívül mindössze még 2 helynévben: a Pozsony megyei *Szentjános* és a zalai *Szentmárton* nevében tudnám a változást ezzel indokolni. Egyébként ellentmondó adatok is akadnak: az Alsó-Fehér megyei *Balázsfalva*, a háromszéki *Ilyefalva*, a bihari *Érmihályfalva* (IV. A.), a sárosi *Hanusfalva*, a szepesi *Káposztafalva* és a soproni *Lajtafalva* (VIII. A.) ugyancsak „oppidum”-ok, nevükben mégis megmaradt a *-falva* (> *-falva*). INCZEFI gondolatához némiképp hasonlóan fel lehetne még azt is vetni, hogy a település elpusztulásának következménye a *-falva* utótag eltűnése (ebben az esetben a legtöbbször újratelepülést kell feltételeznünk), s példánkban valóban az erős pusztásodás korában, a XV., XVI. században jelentkezik legtöbbször utolsó adatként a *-falva*. A pusztásodást bizonyítani azonban csak 3 névben tudom (*Bajmak*, *Csépán*, *Peternye* – ezek ma határnevek), a település folytonosságát azonban többször is igazolni lehet. Ilyenformán a név jelölte település megváltozása (eltűnése vagy nagyobbodása) a tendencia megindulásában alapvető ok csak kivételesen lehetett.

3. Elterjedés és kronológia. Területi megoszlásról ebben a típusban nem lehet beszélni, tulajdonképpen a *-falva* (> *-falva* ~ *-fa* ~ *-fala* ~ *-falva*) egész területén előfordul, de mindenütt csak szórványosan. Az eddig tárgyalt változatokéhoz hasonló tömbök sehol sem mutatkoznak, és ez azt is igazolni látszik, hogy emezekétől némileg független (*-telke* > - \emptyset stb.-hez tartozó) változásról van szó. A *-falva* > - \emptyset -nak ez a szórványossága azt is jelenti, hogy egyes helyeken a területre jellemző tendencia (*-falva* > *-fa*, *-falva* > *-fala*) érvényesülését akadályozta meg.

A kronológia tisztázása megnyugtatóan csak bőséges történeti anyaggal oldható meg. Sajnos ilyen szempontból a *-falva* > - \emptyset

adattára a legsoványabb. Ennek oka a következő: dolgozatom anyagát a XIX. századtól visszafelé haladva gyűjtöttem, tehát a \emptyset adatokat — nem sejtván, hogy ezeknek *-falva* előzményük van — nem cédláztam ki. Ez azonban a kisebbik probléma, maga az adatlétszám tudniillik — az egyébként átnézett forrásban — igazolja a \emptyset változat meglétét, a nagyobb baj az, hogy a XVI. és XVII. század hatalmas levéltári anyagából csak egy-két forrástípus — főleg dunántúli — anyagának feldolgozására vállalkozhattam. Éppen ezért kronológiai megjegyzéseim semmiképpen sem tekinthetők szilárdaknak, a további vizsgálat során igen könnyen módosulhatnak.

A típus adataiban az utolsó *-falva* variáns (olykor e változat egyetlen adata) az alábbi kronológiai megoszlás szerint jelenik meg:

XIII. sz.	XIV. sz.	XV. sz.	XVI. sz.	XVII. sz.	XVIII. sz.	XIX. sz.
6	21	46	32	15	4	9

Ez az összesítés — a fejezet 2. pontjában említett problémák miatt — igen erősen viszonylagos értékű, arra talán mégis alkalmas, hogy egy-két általánosító következtetést levonjunk belőle. Ezek természetesen nagyobb anyag birtokában könnyen módosulhatnak. Az biztosnak látszik, hogy a *-falva* leválása a XIV. századtól a XX.-ig bármikor megindulhatott. Igen valószínű, hogy a tendencia a legerősebb intenzitással a XIV–XVI. században jelentkezett, adataim szerint a *-falva* \sim \emptyset ingadozása is ekkor a leggyakoribb. Az kétségtelen, hogy további adatok feltárásával sok példában a kimutatottnál későbbi *-falva* is előkerülhet (természetesen ugyanígy a \emptyset változat is), mégis a változás lezárulása úgylátszik a legtöbb névben (adataimban 129 közül 120-ban) a XVIII. századig megtörtént. Ezt a felső határt az 1720-i országos összeírás (egyéb típusokban is igen megbízható forrás, l. a *-falva* $>$ *-fa* tendenciát) igazolja, a legtöbb nevet már \emptyset alakjában rögzíti.

VII. $\emptyset > -falva$

Ez a változás, akárcsak a *-falva* $>$ \emptyset , nemcsak a *-falvá*-ra jellemző, előfordul a $\emptyset >$ *-háza*, *-laka*, *-földa* stb. esete is, az alábbi megállapítások tehát csak adalékok egy teljes vizsgálathoz.

1. A $-\phi > -falva$ típussal MOÓR ELEMÉR foglalkozik, dunántúli adatokkal igazolja a $-falva$ utótag másodlagos megjelenését (NÉNY. VIII, 114; MOÓR, West. 221). MOÓR példáinak csak egy része tartozik biztosan ide, a többiben csak valószínűsíthető, vagy egyáltalán nem bizonyítható a $-\phi > -falva$ változás. E típus elhatárolása a tudniillik igen nehéz, kifogástalanul csak egy-egy név bőséges adattárával lenne megoldható. Ha ugyanis a név megjelenésétől kezdve egy-két, esetleg több századon át sok adatom van a $-\phi$ fokra, s a $-falva$ csak a $-\phi$ sorozat után bukkan fel, biztosra vehető a $-\phi > -falva$ változás. Egyébként csak — bizonyos fogódzókka — valószínűsíthető az idesorolás, mert — újabb adatok feltűnésével — könnyen kiderülhet, hogy nem változásról, hanem kezdettől fogva ingadozásról van szó. Egy személynevet vagy víznevet önállóan is, meg $-falva$ utótaggal is p á r h u z a m o s a n felhasználhattak egy-egy település jelölésére.

Kizárom ebből a típusból azokat a neveket, amelyekben az első adat pusztá személynév ugyan, de nem bizonyítható, hogy ez egyszerűsrimd már helynév is. A Vas megyei *Karácsfa* ($< Karácsfalva < Karácsonfalva$) 1221-ben: *Villa Karachon* (VI. A.), a somogyi *Lukafa* ($< Lukafalva$) 1234—70-ben: *Villa Luca* (VI. A.) stb. Ezek joggal tekinthetők még „a tényleges birtoklásra mutató személynévvel alakult helymegjelölésnek . . .” is. (PAPP LÁSZLÓ, Személynevek és helynevek: MNy. LVII, 189. — E dolgozat elvi fontosságú szempontjai e típus tárgyalásában is igen hasznosaknak bizonyultak.) Feltétlenül ilyenek, és ezért itt szóba sem kerülhetnek a villa *Jacobi*, *Martini*, *Georgii*-félék. Ugyancsak kirekesztem innen az úgynevezett kontaminációs neveket (l. a VII. fejezet megfelelő pontját), például a Hunyad megyei 1482, 1518: *Baresth*, 1516: *Boresthfalva* (V. A.), a zarándi 1441, 1445: *Boglezth*, 1464: *Bogylestefalva* (V. A.) -féléket.

A besorolás alapvető szempontja mindenképpen a kronológia (a $-\phi$ megelőzi a $-falva$ -t), de ezen belül is csak további szempontok figyelembevételével vehetjük biztosnak vagy valószínűnek egy-egy helynév idetartozását.

Biztosan ide sorolhatók — mint említettük — a „sok adat” kritérium alapján a következők:¹ *Hortobágyfalva* (Felső-Fehér: IV. A.), *Ér-Mihályfalva* (Bihar: IV. A.), *Nyiresfalva*, *Reketyefalva* (Hunyad: IV. A.), *Talaborfalva* (Máramaros: IV. A.), *Cserépfalu* (Borsod: VIII. A.), *Létánfalva* (Szepes: VIII. A.), *Nagy-Asszonyfa*,

¹ Az adattár a „sok adat” közül általában csak az elsőt és utolsót tartalmazza.

Jákfa (Vas: VI. A.), *Benefalva* (Turóc: V. A.), *Héderfalva* (Valkó: V. A.), *Kecelfalva* (Vas: V. A.).

Nagy valószínűséggel ide tartoznak (a kronológiai követelményeknek megfelelők közül) a következők:

a) A -*ø* változatot az adatot hordozó szerkezet bizonyítja: a győr megyei *Asszonyfa* 1209-ben: „de Azzun” (VI. A.), az udvarhelyi *Betlenfalva* 1235-ben: „de Bethleem” (VII. A.), a szepesi *Csontfalva* 1274-ben: „iuxta terras nobilium de *Chunta*” és *Mahalfalva* 1274-ben: „terra nobilium de *Mohol*” (VIII. A.), a gömöri *Bugyikfalva* 1301-ben felsorolásban jelenik meg: „Castri Bolwgh, et eius appertinentiarum *Melechdyhegy*, *Budik*, ...” (VII. A.), a zalai + *Léányfalva* I. 1321-ben: „villa magistri Pink *Lean* vocata”, 1323-ban: „Villa Pynk similiter *Lean* vocata” (X. A.). Az előző csoportba tartozó *Létánfalva* ennek a kritériumnak is megfelel.

b) A -*ø* forma védőszentnév. GYÖRFFY említ ugyan olyan eseteket, amikor a védőszent a birtokos (NévtVizsg. 33), mégis az alábbiakat már valódi helységneveknek tekinthetjük, mivel a puszta birtokviszony kifejezésére a védőszent latin nevének genitívusát használták volna. Szepesben *Keresztfalu* (< *Keresztfalva*) 1290-ben *Krystur*, 1401-ben: *Zenthkereth*; *Margitfalva* 1300, 1350-ben: *Senthmargita*, *Senthmargita* (VIII. A.); Zalában *Berecfa* (< *Sentbereckfalva*), 1354: *Zenthbereck*, *Martonfa* (< *Sentmártonfalva*) 1431-ben *Kwthusyzenhmarton* (a -*ø* változat még a XVI., sőt a XIX. században is felbukkan), *Kerka-Szentmihályfa* (< *Szentmihályfalva*) 1381 és 1524-ben: *Zenthmyhal*; Vasban *Szent-Ivánfa* (< *Szentivánfalva*) 1342-ben: *Scentyuan*, 1385–95-ben: *Zenthyan*, *Szent-Péterfa* (< *Szentpéterfalva*) 1297-ben: *Zenth Petur*; Somogyban: *Szent-Mihályfa* (< *Szentmihályfalva*) 1421-ben: *Zenthmihal*, 1436-ban: *Zenth Myhal* (VI. A.).

c) Ugyancsak nem lehet szó valódi birtokviszonyról a -*ø* fokú víznevek vagy helységnevek esetében. A víznév, ha a mellette létező település elnevezésére is felhasználják, tulajdonképpen kettős funkciót tölt be, a -*falva* megjelenése a település nevében nyilván e kettősség megszüntetését célozza.

Ide tartozik (a víznévi előtagúak közül) a Kolozs megyei *Hodosfalva*, 1319-ben *Hodos*; az Alsó-Fehér megyei *Kutfalva* (K. NIEZSA I. 186 szerint az előtag 'kút') 1291-ben: *Kut*; a Kolozs megyei *Szamosfalva*, 1332–7-ben *Zomus*; a küüllői *Ebesfalva*, 1332–7-ben *Ebes*, villa *Ebes* (az *Ebes* víznévre l. MIKESY 8), a gömöri *Balogfalva*, 1334-ben poss. *Bolugh* (VII. A.); e kritérium szerint is a biztos csoportban szereplő *Hortobágyfalva*. Víznév vagy helynév a sárosi *Agyagosfalva* előtagja, 1415, 1416-ban: *Agyagus*, *Agyagas*; a kassói *Bozzásfalva*, 1370-ben *Bozyas* (V. A.); biztosan helynév a somogyi

Háromfa (< *Háromfafalva!*), 1377-ben: *Harumfa*, 1406, 1481, 1486-ban: *Haromfafalwa* (VI. A.); a Hunyad megyei *Plopfalva*, 1468, 1520-ban: *Plop* (< román *plop* 'nyárfa': KNEZSA III. 26), *Répásfalva*, 1484, 1485-ben: *Rebas*, 1503-, 1518-ban: *Repas*, *Tarnócafalva*, 1484-ben: *Tharnocza* (IV. A.); a Zaránd megyei *Fiztetőfalva*, 1439, 1441, 1445-ben: *Tyztethew!*, *Fyztethew*, 1464: *Fyzihethewfalva* (X. A.).

d) Valószínűsíteni lehet azoknak a neveknek az idetartozását is, amelyekben a $-\phi$ fokú — személynévi eredetű — előtag a *-falvá-t* megelőzően legalább két — időben viszonylag távoli — időpontban jelenik meg. Lehetséges ugyan, hogy a birtokos neve távolabbi időpontokban is azonos, mégis több joggal tekinthetjük ezeket már valódi helységneveknek. A közép-szolnoki *Vadafalva* 1205–1235-ben és 1332–37-ben: *Voda* (IV. A.), a szepesi *Hanusfalva* 1342-ben: villa *Hannus*, 1344-ben: *Henus*, 1424-ben: H. villa (VIII. A.), az udvarhelyi *Dobó* 1332–7-ben: *Dobov*, 1556 előtt: *Dobo*, ezután *Dobófalva*, 1873-tól újra *Dobó* (IX. A.), a Vas megyei + *Mártonfalva* a XIII. században *Mortun*, 1377-ben: *Morton* (V. A.).

e) Az előző kritérium figyelembevételével valószínűsíteni tudjuk végül a $-\phi > -falva$ megindulását azokban a helynevekben, amelyekben a $-\phi$ fokot képviselő adatsoron belül bukkan fel egy-két *-falva* változat. E példák idesorolását is az teszi bizonytalanná, hogy újabb adatok esetleg már kezdettől fogva a $-\phi \sim -falva$ ingadozást, tehát párhuzamos névadást bizonyíthatnak, vagy éppen azt, hogy nem $-\phi > -falva$, hanem *-falva* $> -\phi$ változás zajlott le (az adatok pedig csak a *-falva* $\sim -\phi$ ingadozás korából a $-\phi$ fokot őrizték meg). Ide tartozik a bihari *Benke*, *Egyed*, *Kasza*, *Margita*, a háromszéki *Besenyő*, a hunyadi *Bezsán* II., *Boz*, *Bunyila*, *Gyalakuta*, *Maros-Illye*, *Úrik*, *Várhely*, a máramarosi *Borsa*, *Vajnág*, a sárosi *Lapos*, *Prócs*, a somogyi *Dercefalva*, *Pongrácfalva*, *Szent-Lúka*, a szabolcsi *Ábrány*, *Kanyár*, *Polgár*, *Zám*, a trencsényi *Derskfalva*, a baranyai *Nagy-Harsány*, *Maiss*, a tordai *Póka*, a zalai *Szelentefalva* (az adatokat l. a X. A.-ban).

2. A nyelvi magyarázat. MOÓR ELEMÉR (i. h.) az eredeti *-falva*-k analógiás hatásával magyarázza a $-\phi > -falva$ változást. A legerősebb megterhelésű *-falva* helységnevtípusunk kétségtelenül befolyásolhatta a magyar helynévanyag fejlődését, a magyarázat mégsem mondható teljesen megnyugtatónak. Ha tudjuk is, hogy egy-egy nyelvi változásnak olykor a fordítottja is bekövetkezik (l. PAIS 13), mégis kissé soknak tartjuk a *-falva* általános rövidülésével (*-falva* $> -\phi$, *-falva* $> -fa$ stb.) szembeforduló $-\phi > -falva$ változás 70 példáját. Funkcionális változásról lehet szó — mint fentebb jeleztük — a víznévből (esetleg helynévből) keletkezett

helységnevek esetében, a helységnévhez utólag hozzátapadó *-falva* mentesítette az eredeti nevet kettős jelentésétől. Az sem lehetetlen, hogy — mivel a közszói *falv* igen régen egyalakúvá vált, kilépett a *v* tövű névszók rendszeréből — a helységnevekben konzerválódott *-falvá*-t helynévképző-félének érezhette egy-egy nyelvi közösiség, és — akárcsak igen gyakran a *-d* képzőt — utólag illesztette egy-egy helynévhez.

3. Elterjedés és kronológia. E csoport névföldrajzi vagy kronológiai jellemzőiről aligha beszélhetünk, hiszen — mint láttuk — maga az elhatárolás sok nehézségbe ütközik, több adatnak pedig az idesorolása is vitatható. Az mégis megállapítható, hogy a változat a *-falva* területén bárhol megjelenhetik, szórványos adatok a Székelyföldtől Zaláig, Valkótól a Szepességig kimutathatók: 25 megyében. Kronológiájáról csupán azt lehet kimutatni, hogy a *-falva* az egyes nevekben első (és olykor egyben utolsó) adatként igen tág időhatárok között, a XIII. századtól a XVIII.-ig kerül elő; a módosulás legnagyobb intenzitása talán a XV. századra tehető.

4. A típus lexikológiai jellemzői. A $-\emptyset > -falva$ fejlődés nyilvánvalóan mutatja, hogy a változat jelzője kivétel nélkül helynév. A típus lexikológiai jellemzőjének tehát azt a tényt tekinthetjük, hogy egy helyet jelölő tulajdonnév vált jelzővé. E helynevek további vizsgálata már nem tartozik ide, az mégis megállapítható — behatóbb elemzés nélkül is —, hogy különböző helynévtípust képviselnek: víznevek: *Szamosfalva*, *Talaborfalva*; határnevek: *Háromfalva*, *Fiztetőfalva*; védőszentnevek: *Berecfa* ($<$ *Szentberekfalva* $<$ *Szentberek*), *Szentivánfa* ($<$ *Szentivánfalva* $<$ *Szentiván*); személynevek: *Betlenfalva*, *Benefalva*.

VIII. A *-falva* ($> -falva \sim -fa \sim -fala \sim -falv \sim -\emptyset$)

lexikológiai jellemzői

E fejezetben azt vizsgálom meg, milyen tartalmú jelzőkkel társulhat a *-falva* változat. A *-falva* különböző folytatásait (*-fa* \sim *-fala* \sim *-falv* \sim $-\emptyset$) itt természetesen a konzervatív *-falvá*-val együtt tárgyalom, ezek eredetileg valamennyien teljesen azonos utótagú összetételek voltak. A csak történeti adatokban előforduló *-falvá*-k nagy tömegét (+ *-falva*: V. A.) ugyancsak bevonom az elemzésbe. Nem itt vizsgálom meg a $-\emptyset > -falva$ változat jelzőit, e típusban a jelzők másodlagosak, s kivétel nélkül helynévi eredetűek (l. a VII. fejezet 4. pontját). Kirekeszttem az elemzésből a bizonytalan státusú *-falvá*-k csoportját (X. A.), ezekben ugyanis

nem lehet kideríteni, hogy személynév + *-falva* vagy (személynév >) helynév + *-falva* változattal van-e dolgunk.

A *-falva* jelzőinek legnagyobb része világosan felismerhető személynév (*Péter-, Farkas-*), egy kisebb része birtokost kifejező köznévről (*Király-, Apát-*), helynévről vagy víznév (*Talabor-, Hódos-*), védőszentnévről (*Szentpéter-*), valamint néhány úgynevezett kontaminációs név. Ennek bizonyítására, hogy a *-falva* lexikológiaiailag valóban ilyen módon kötött, tehát hogy a felsoroltakon kívül más jelzőkkel nem társul, tisztáznom kellett a nem könnyen felismerhető előtagok hovatarozását is. A vizsgálat eredményét e fejezetben mutatom be: a kisebb csoportokhoz tartozó neveket felsorolom, ilyen módon határolok el a legnagyobb megterhelésű típust, a személyneveket. Ez a kirekesztő módszer felment a személynevek egyenkénti felsorolásától. A személynevek további problémáinak tisztázása elvileg nem tartozik e dolgozat keretébe, a *-falva* szempontjából közömbös, hogy a birtokos milyen személynevet vagy éppen milyen eredetű nevet viselt. Néhány általánosító, a személynevek azonosításaiból kiolvasható megjegyzést erre a csoportra is teszek, talán mint adalékok, hasznosíthatók a magyar személynevek egy rétegének jellemzésében.

A jelzők osztályozása tartalmi szempontból

I. A birtokos tulajdonneve: személynév. A személynevek helynévi felhasználása az egyes nyelvekben közismert (l. például: BACH II/1, 325; ŠMILAUER I. 555). A magyar helynévanyag ide tartozó elemeit SZABÓ T. ATTILA alapvető tanulmánya rendszerezte (A személynevek helyneveinkben: MNy. II, 81–123), a típus problémáival természetesen előtte és utána mások is több alkalommal foglalkoztak (MELICH: MNy. XIX, 111, Uő. HonfMg. 357, Moór, West. 216, KERTÉSZ: Nyr. LXVIII, 33, Kniezsa I. 126 kk., BÁRCZI 148).

A személynév + *falva* (illetőleg *-háza, -laka* stb.) típus megjelenése — mint láttuk — szorosan összefügg a magyar társadalom szerkezetének mélyreható megváltozásával: a nemzeti szervezettel felbomlásával és a családi magánbirtok kialakulásával.

A jelzőként felhasznált személynevek — több mint 1900 — legnagyobb része egyelemű név (a fogalomra és a terminusra, illetőleg a személynevek terminológiájára általában l. BENKŐ II. passim). Ezek közül mintegy 1400 világi névadás eredménye, 500 egyházi eredetű (martirológiumi, illetőleg bibliai név).

A személynevek azonosítása során — mint említettem — a személynév etimológiájával nem foglalkoztam, az mégis kiderült,

hogy legnagyobb részük — a világi nevekről van szó — magyar és szláv eredetű, egy igen kis hányaduk török, német és francia. Magyarok például: *Bagó, Bakó, Búza, Bors, Csonka, Csontos, Farkas, Jobbágy, Keselyű, Kondor, Lator, Molnár, Ördög, Szakállas, Szőke, Tolvaj, Vörös*; több népnévből alakult személynév is: *Besenyő, Cseh, Cigány, Káloz, Kun, Jász, Szász, Zsidó*. A világi, magyar eredetű nevek közé soroltam — némiképpen vitathatóan — az egyházi nevek rövidített — becézett formáit: például *Lac, Mike, Mikó, Pósa, Sike, Sikesd*, (az utóbbiak a *Sixtus* névből, l. PAIS: MNy. XII, 369), *Sám* stb. Szláv eredetűek például: *Bratamér, Borcsin, Ivaskó, Radomér* (MIKLOSICH 37, 36, 64, 91), *Bratiszló, Prodan, Nán* (MELICH, SzlJsz. I/2, 107, 124, 147), *Karácson* (MELICH: MNy. II, 8), *Bratkó, Dobra, Kramár* (KNIEZSA V. 50, 87, 106), *Bertin* (KNIEZSA III. 29), *Komár* (KNIEZSA II. 429), *Vada* (SZABÓ DÉNES 41) stb. Török eredetűek: *Aba* (EtSz.), *Ákos, Biter, Inak, Üllő* (GOMBOCZ 14, 32, 46, 47); németek: *Detre, Detrich* (EtSz.), *Hermán* (MELICH, SzlJsz. I/2, 144), *Kompolt* (LUMTZER—MELICH, DOLw.), *Gerárd, Girolt* (PAIS: MNy. IX, 32); franciák: *Majos, Mecsedel, Olivánt* (BÁRCZI, FrJsz. 19, 6, 21) stb.

A világi eredetű nevek képviselője a fentiek szerint a legnagyobb, közel 1400, ennek megfelelően azt várják, hogy a csoporton belül egyik-másik név megterhelése igen erős. Az adattár azonban ennek ellenkezőjét mutatja: a típust a különböző eredetű nevek igen nagy tarkasága jellemzi, a nevek tekintélyes része csak néhány-szor, vagy egyáltalán nem ismétlődik. A magyar eredetű *Farkas* a maga 20 adatával, vagy a szláv eredetű *Karácson*- (~ *Karács*-) 14 előfordulásával már egészen kiemelkedő megterhelést mutat.

Az egyházi nevek legnagyobb része martirologiumi, egy kis hányada ószövetségi név. A felhasznált személynévek száma: 88; ez a szám több mint 500 helységnév között oszlik meg. Az egyes nevek megterhelése — a világi nevekével ellentétben — lényegesen különböző. Az idesorolható helységnévek majdnem felén (250 névben) 11 név osztozkodik a következő gyakorisági sorrendben: *Péter* 36, *Mihály* 30, *Pál* 23, *Iván* 22, *Balázs* 20, *Miklós* 20, *János* 20, *Márton* 19, *Jakab* 18, *Tamás* 17, *György* 15.

A *-falva*-val társuló személynévanyag névföldrajzi következtetések levonására — úgy látom — alkalmatlan. Egy-egy név igen mérsekelt megterhelése régi személynéveink földrajzi aspektusáról vajmi keveset árulhat el. (A világi nevek etimológiájának tisztázásával valószínűleg névföldrajzi vonatkozásokra is lehetné némi fényt deríteni, mert például — nem tüzetes vizsgálattal is — úgy látom, hogy a szláv eredetű személynévek jelentős mértékben a déli területeken fordulnak elő.) Meg lehet ugyan például állapítani,

hogy a viszonylag gyakoribb *Farkasfalva* a régi Kelet-Magyarországon nem fordul elő (a Dunántúlon Vasban, Somogyban, Baranyában, Fejérben, Győrben, Tolnában; Felső-Magyarországon Trencsénben, Zólyomban, Nógrádban, Gömörben, Szepesben és Ugocsában; délen Szerémben és Krassóban kerül elő), holott az udvarhelyi *Farkaslaka*, az Alsó-Fehér megyei *Farkastelke*, a személynév meglétét ezen a területen is bizonyítja. A Péter- (és néhány származéka) 39 adata 23 megye között oszlik meg, ezek a *-falva*-k is azonban csak szerény adalékok lehetnek régi személyneveink szélesebb körű névföldrajzi vizsgálatához.

A személynevek jelentős részben megmaradnak eredeti alakjukban, ha nem, akkor azok a hangfejlődési tendenciák vagy szórványos hangváltozások módosítják hangtestüket, amelyek a magyar közszók hangalakját is megváltoztatták. A hangváltozások egy része csak olyan mértékű volt, hogy az előtag nem szakadt el az eredeti személynévtől: *Majosfa* < 1416: *Mayusfalua*, *Marótfa* < 1371: *Marouthfalua* (VI. A.), *Mihályfa* < 1382: *Myhalsfalua*, *Pentelfalva* < *Pentelefalva* (I. PAIS: NYK. XLIV, 331) stb. A változások más részében az új alak már elszigetelődött a régitől: IV. A.: *Bártfalva* < *Barb* szn. (EtSz. I, 298) + *falva*, *Fiatfalva* < *Fiad* szn. (PAIS: MNy. XVIII, 30) + *falva*, *Laborfalva* < *Labor* < *Vladibor* szn. (HORGER: Melich-Eml. 157) + *falva*, *Zsákfalva* < *Izsákfalva* (HORGER: MNy. XXVIII, 21); V. A.: *Ábránfalva* < *Ábrahámfalva*, *Ellősfalva* < *Achilleus* szn. (KNIEZSA I. 288) + *falva*; VI. A.: *Alibánfa* < *Olivant* szn. (PAIS: Napkelet I, 187, BÁRCZI, FrJsz. 21) + *falva*, *Dunátfa* < *Donát* 'Donátus' szn. (KÁZMÉR: MNy. LXIII, 78) + *falva*, *Girótfa* < *Girolt* ~ *Gerard* ~ *Gerált* szn. (PAIS: MNy. IX, 32) + *falva*, *Gogánfa* < *Abolgán* szn. (PAIS: MNy. IX, 177) + *falva*, *Helesfa* < *Achilleus* szn. (KNIEZSA I. 288) + *falva*, *Hernátfa* < *Herand* ~ *Hernard* szn. (WERTNER: Nyr. XLIV, 388) + *falva*, *Kálódfa* < *Káloz* szn. (PAIS: MNy. VII, 169) + *falva*, *Mánafa* < *Mála* szn. (MELICH, SzJsz. I/2, 118) + *falva*, *Márfa* < *Márkfalva*, *Misefa* < *Mikse* szn. (I. KÁLMÁN: StudSlav. XII, 207) + *falva*, *Rónádfa* < *Lorándfalva*, *Salomfa* < *Salamonfalva* (KÁZMÉR: MNy. LXIII, 78), *Szomfa* < *Asszonyfalva* (KOVÁCS ALADÁR: Nyr. XXXIII, 268), *Tarótfa* < *Torlód* szn. (PAIS: MNy. XXXIX, 344) + *falva*; VII. A.: *Mádéfalva* < *Amadéfalva*, *Karácshalva* < *Karácsonfalva*, *Kickófalva* < *Steckó* szn. (MIKECS 48) + *falva*, *Mátyfalva* < *Mágy* szn. (SZABÓ 409) + *falva*, *Ocfalva* < *Ozd* szn. (KNIEZSA II. 439) + *falva*, *Siményfalva* < *Simeon* szn. (KARÁCSNYI: MNy. IV, 127) + *falva*; VIII. A.: *Arnótfalu* < *Arnoldfalva*, *Bárdfalu* < *Barb* szn. (KNIEZSA I. 237) + *falu*, *Krácsfalu* < *Karácsonfalva*, *Laskafalu* < *Vaskafalva*, *Pácafalu* < *Apácafalva*, *Szerfalu* < *Szír* szn. (MELICH,

HonfMg. 16) + *falva*; IX. A.: *Ardán* < *Jordán* szn. (EtSz.) + *falva*, *Korlát* < *Konrád* szn. + *falva*, *Ludvég* < *Ludvig* szn. (PAIS: MNy. XXIX, 304) + *falva*, *Rátót* < *Rátold* szn. (MELICH, SziJsz. I/2, 148) + *falva*. Népetimológiás változás (olykor csak részben) történt a következő nevekben: IV. A.: *Nagyfalva* < *Magyfalva* (MOÓR, West. 90), *Pribékfalva* < *Pribil* szn. + *falva*, *Sárfalva* < *Saul* szn. + *falva*, *Süketfalva* < *Sikesd* szn. (PAIS: MNy. XII, 369) + *falva*; V. A.: *Tormafalva* < *Forma* szn. (JAKÓ I. 369) + *falva*, talán *Korlátfalva* < *Konrádfalva*; VI. A.: *Kondorfa* < *Kardon* szn. (MOÓR, West. 65) + *falva*, *Bozótfa* < *Bozodfalva* (REUTER), *Büdösfa* < *Vidus* szn. (REUTER: NévtVizsg. 77) + *falva*, talán *Misefa* < *Miksefalva*.

A *-falva* utótagú összetételek régi adataiban szórványosan kételemű személynévet is találunk.¹ A legtöbb adat (45) az eltűnt települések neveiben kerül elő, a megmaradt *-falvá*-kban és folytatásaikban csak 7 esetben fordul elő. A kevés adat ellenére is több típus van képviselve: 1. a *-fi* utótagos apaneves szerkezet (1365: *Arnolfyamiklofsolua*, 1422: *Gregorfystfanfalua*, 1366: *Gyurgfiamyklovsfalua*); 2. *-i* képzős apanév (1341: *Borsiyacobfolua*); 3. képző nélküli apanév (1459: *Iwangewrghfalua*, 1459: *Prybyljakabfalua* stb.); 4. *-i* képzős birtoknév (1313: *Budymatheusfolua*); 5. ragadványnév (1441, 1445: *Hozywiazlofalua*, 1410: *Fekethewdragomerfalua*, 1459: *Weres Janusfalua* stb.) — a típusok BENKŐ II. 15 kk. alapján, az adatok az V. A.-ból. A továbbélő helynevekben a kételemű személynév — egyetlen kivétellel — mindig egyeleművé válik (1360: *Jacobfia Janusfolua*, 1405: *Jacapfi Janusfalua* > *Jakabfa*: VI. A.; 1427: *Buzapeterfalua* > *Buzafalva*; 1406: *Chikamnyklofsalua* > *Cigányfalva*; 1470: *Jobagistwanfalua* > *Jobbágyfalva*: IV. A.; 1327: *Villa Nicolai dicti Ewz*, 1349: *Ewzmyklofsalua* > *Miklósfalu*, 1401: *Lengyeliacabfalua* > *Jakzbfalu*: VIII. A.). A kivétel a Bereg megyei *Pap-Györgyfalva*, 1645-ben: *Pap Gyeorgy Falva* (IV. A.). A rövidülés során — a Szepes megyei *Miklósfalu* (< *Ewzmyklofsalua*) kivételével — mindig a személynév második eleme tűnik el.

2. A birtokos közneve: világi és egyházi méltoságnév, tisztségnév, intézménynév vagy egyéb köznév. Ezek némelyike (*bán*, *király*, *vajda*, *barát*, *pap*) már személynévként is társulhatott a *-falvá*-val. Ezt a tényt azonban csak tüzetes településtörténeti vizsgálattal lehetne — ha ki lehetne — deríteni. Egyelőre — a szétválasztás igénye nélkül — a számbajöhető neveket e fejezetben tárgyalom.

A s s z o n y - 'úrnő, fejedelemnő, királyné' (BÁRCZI, Szók.² 53 —

¹ Az *Endrevajdafalva*, *Szaniszlóvajda*-féle neveket a 2. pontban tárgyalom.

az *asszony* 'szent' jelentésének cáfolatát l. KOVÁCS FERENC 17 kk.). — Az ide tartozó nevekben (20) kétségtelenül a méltóságnév társult a *-falvá*-val még akkor is, ha ezt egy-egy esetben latin szerkezettel nem is tudjuk bizonyítani. Az *asszony* ugyanis nem vált személynévvé. A 'királyné' jelentésre utal a Győr megyei *Asszonyfa* 1235-i adata: „Terra populorum Regine”, 1235: *villa Asscun*, 1357: *Azzunfalua* (VI. A.). Gondolhatnánk még arra, hogy az *Asszonyfalvá*-k egy része a *Boldogasszonyfalva* rövidülése. Ilyen előzményt egyetlen *Asszonyfalva* adatsorában sem tudok kimutatni, egyébként is a *Boldogasszonyfalvá*-nak — ha megrövidül — *Boldogfalva* (> *Boldogfa*) a folytatása.

B á n - 'banus' — A *Bánfalvá*-k (10 helynév) némelyikében talán már a *Bán* személynév a jelző, pontosan elhatárolni a két típust csak településtörténeti vizsgálattal lehetne. A tisztségnevet a Trencsén megyei *Bánfalva* egyik adata: 1208: *praedium Bani* igazolja (IV. A.).

B o j á r - 'nobilis Valachus' (Oklsz.). — Egyetlen történeti helynévben fordul elő, de ebben biztosan méltóságnév, mert kételemű személynév második tagjaként szerepel: 1405: *Stoyanboyar-falwa* (V. A.).

I s p á n - 'quaestor' (Oklsz.). — Mindössze két helységnévben fordul elő, de ezekben szintén biztosan méltóságnév: 1410: *Januspanfalua*, 1395: *Peterspanfalua* (V. A.).

K e n é z - '... telepítésvezető, a lakatlan hegyekben, erdőkben általa létrehozott falu örökös bírója, a földesúri igazgatás helyi szerve' (Úriszék 1021 — a *kenéz* funkciójára l. még SZABÓ, A falurendszer 118; HistVal. XXI, ez utóbbi helyen további irodalom is). Kizárólag eltűnt települések nevében fordul elő, ezekben viszont kivétel nélkül bizonyítani lehet a közszoói funkciót. A tisztségnév itt is kételemű személynév második tagjaként jelenik meg: 1410: *Bankakenezfalua*, 1459: *Benekenezfalwa*, 1459: *Dankkenezfalwa*, 1389: *Januskenezfalua*, 1408: *Kowachkenezfalwa*, 1389: *Phileskenezfalua*, 1389: *Zanystokenezfalwa* (V. A.).

K i r á l y - 'rex' — 7 *-falva* jelzőjeként fordul elő, a méltóságnév a latin szerkezettel a következő helységnevekben igazolható: a Kolozs megyei *Királyfalva* (IV. A.) 1332—7-ben: *Principis villa*, a küüllői *Királyfalva* (IV. A.) és a Nyitra megyei *Királyfa* (VI. A.) ugyanakkor: *Villa Regis*.

K r a j n i k -: e tisztségnév tüzetes nyelvtörténeti elemzését SZABÓ T. ATTILA végezte el (NyIrk. IX, 61, a szláv vonatkozásokra l. KISS LAJOS: MNy. LXIV, 74). Adattáramban három *Krajnikfalva* van (IV. A., V. A.), ezekben kétségtelenül kimutatni nem lehet, hogy az előtag *krajnik* tisztségnév vagy *Krajnik* személynév.

SZABÓ T. ATTILA az előbbi tartja valószínűbbnek (ez esetben a tanulmányában kimutatott 'hat-hét faluból álló birtokigazgatási egység feje' vagy 'magánuradalmi gondviselő: tiszttartó vagy gazdatiszt' jelentésekről lehet szó), az adatok régisége és szóföldrajza is ezt támogatja. A 3 *Krajnikfalva* megjelenésének helye: Bihar és Máramaros, beleillik abba a nyelvföldrajzi képbe, amelyet SZABÓ T. ATTILA a *krajnik* elterjedéséről rajzol meg.

Leány-'ua.' — a leányági örökös birtokának jelölésére. Ezt a jelzőt, úgy látszik, kétfajta grammatikai szerkezetben, birtokos jelzőként is (-*falva*-val) és minősítő jelzőként is (-*falu*-val) felhasználták. A két változat ugyanazon helység nevében is váltakozik (l. a X. A.: *Leányfalu*, *Leányfalva* adatait). Biztosan -*falva* volt eredetileg: a Bereg megyei és borsodi *Leányfalu* (IV. A., VIII. A.), a Pest megyei *Leányfalu*, a szepesi 1456-ra datált *Leányfalva* (V. A.).

Vajda-'dux, princeps' (Oklsz.), illetőleg ennél gyakran szűkebb, a *kenéz*-éhez (l. *Kenéz*- címszót) hasonló a jelentése (l. SZABÓ, A falurendszer 118) — 12 helységnévben kerül elő (l. IV. A., V. A.), ezek közül háromban biztos a tisztségnév funkció. 1398: *Endre-vajdafalua*, XV. sz.: *Emre-vajdafalva*, 1430: *Janosvajdafalva* (V. A.), Valkó és Körös megyében, a harmadik talán Máramarosban, a többiben esetleg a *Vajda* szn. vált a -*falva* jelzőjévé.

Apáca-'sacerdotissa, monacha' (Oklsz.) — Nyilván mint — valamely apácarendre utaló — nomen kollektívumot használták fel a helynévadásban. Mindössze 4 adatot találtam erre a típusra: a Szatmár megyei *Pácafalva* (< *Apácafalva*: VIII. A.), a baranyai 1407-re datált *Apathchafalva*, a nógrádi 1493-i *Apaczaaffalva* és a Veszprém megyei, 1256-i *apacchafalua* (V. A.). Latin formulám egyik névre sincs, ennek ellenére személynévről egyikben sem lehet szó, az *apáca* nem vált személynévvé.

Apát-'abbas' (Oklsz.) — Latin szerkezetben a Szeben vidéki *Apátfalva* 1322-ben: *villa Abbatis* (IV. A.), a Trencsén megyei *Apátfalva* (< *Apátfalva*) 1424, 1508-ban: *Villa abbatis* (VIII. A.), a borsodi *Apátfala* (< *Apátfalva*) 1330-ban: *Villa Abbatis* (VII. A.). Személynévről a többi 8 *Apátfalva* (l. IV. A., V. A., VI. A.) esetében is aligha lehet szó, az *apát* ritkán vált személynévvé.

Barát-'monachus' (Oklsz. b) jelentése) — A *Barát*-előtagú nevek közül csak a Zala megyei *Barátfa* (< 1513: *Barathokfalva* VI. A.) és a baranyai 1407-ben adatolt: *Barathokfalva* (V. A.) esetében biztos a közszoói funkció, a többi négyben (IV. A., V. A., VIII. A.) nem dönthető el, hogy személynévről vagy köznévről van-e szó.

Egyház-'ua.' — Két adatban jelenik meg, a Pozsony megyei *Egyházfa* (< 1595: *Egiházfalua*: VI. A.) és a Torda megyei, 1197/

1391-re datált *Ighazfalua*, 1519: *Eghazfalwa* (V. A.) nevében. Ez utóbbiban az a tény, hogy a falu egyházi birtok volt, igazolható (vö. Cs. V, 702).

Káptalan - 'capitulum' (Oklsz.) — Három dunántúli helységnévben, Veszprémben, Baranyában és Zalában (*Káptalanfa* VI. A., 2× *Káptalanfalva* V. A.) fordul elő.

Kláštrum - 'ua.' — Egyetlen Bereg megyei helynévben: *Kláštrumfalva* (1645: *Kaláštrum Falva*: IV. A.) kerül elő.

Pap - 'sacerdos' (Oklsz.) — A *pap* köznév már igen korán és gyakran válik személynévvé (l. Oklsz.), éppen ezért a *Papfalvá*-k előtagjait nehéz besorolni az egyik vagy a másik kategóriába. A köznévi funkcióra biztos adatok azok, amelyekben két elemű személynév második tagjaként fordul elő: 1275: *Derspopfolua*, 1406: *Dombpapfalua*, 1470: *Petherpapfalva* (V. A.), *Ivaskópapfalva* (IV. A.). A többi (14) *Papfalvá*-ban nem dönthető el, személynév vagy köznév társult-e a *-falvá*-val.

Prépost - 'praepositus' (Oklsz.). — Két helységnévben kerül elő: Nagy-Sink székben *Prépostfalva* < 1550: *prepostfalwa*, 1329: *villa Praepositi* (IV. A.), Abaújban *Prépost* (< *Praepostfalva*: IX. A.). Az elsőben a latin szerkezet is igazolja a méltóságnevet.

Püspök - 'episcopus' (Oklsz.). — Meglepő, hogy a sok *Püspök*-vel szemben csak egyetlen helynévben fordul elő (Nyitra megyében: *Püspökfalva* < *Püspökfalva*: VIII. A.). Az előtag közzói funkcióját (méltóságnev) a LIPSZKY-nél előkerülő szlovák *Biskupova* variáns bizonyítja.

*

A felsorolt lexikológiai jellemzők egy részében — mint említettem — nem lehet kideríteni, hogy a birtokos jelölőjeként felhasz-

<i>Asszony</i>	20	<i>Apáca</i>	4
<i>Bán</i>	10	<i>Apát</i>	11
<i>Bojár</i>	1	<i>Barát</i>	6
<i>Ispán</i>	2	<i>Egyház</i>	2
<i>Kenéz</i>	7	<i>Káptalan</i>	3
<i>Király</i>	7	<i>Kláštrum</i>	1
<i>Krajnik</i>	3	<i>Pap</i>	18
<i>Leány</i>	4	<i>Prépost</i>	2
<i>Vajda</i>	12	<i>Püspök</i>	1

Összesen: 114

nált szó köznévi vagy személynév-e. Éppen ezért a megterhelésüket mutató tábla számai még relatív értékűnek is alig nevezhetők. Gyakran csak a formailag elhatárolható jelzők gyakoriságát jelzik.

Az említett nehézségek miatt névföldrajzi jellemzőket csak a biztosan nem személynévi eredetű jelzőknél érdemes keresni. Az *Asszony-* 20 adata szórványosan 13 megyében jelenik meg, az egyetlen (*Sztojan*)bojár- Temesben. Szépen elhatárolható a *-kenéz-* 7 adata: 4 Temesben, 3 Krassóban bukkan fel. A *Krajnik-* szóföldrajzát l. a megfelelő címszónál. Az egyházi vonatkozású jelzőkben területi megoszlás nem mutatható ki.

3. Helynevek vagy víznevek. — E kettő együttes tárgyalása megokolt: éles határ nem vonható meg közöttük, jónéhány átmeneti forma is mutatkozik (*Fűzes-*, *Nádas-*). A névadás indítékában is megegyeznek, a grammatikai szerkezet ellenére (*-falva*) általában nem valódi birtokviszonyt fejeznek ki. Egy *Patakfalva*, *Malomfalva* egy patak vagy malom mellett települt falut, egy *Ölyvesfalva*, *Hagymádfalva* az *Ölyves* vagy *Hagymád* nevű határrészen vagy amellelt keletkezett települést jelölhetett. Biztosan a szomszédság volt a névadás indítéka *Gácsfalva*, *Mucsfa* (< *Mucsfalva*), *Putnokfalva* esetében. A névadó Gács, Mucs, Putnok település és neve is tovább él az új *-falva* mellett. Arra igen sok példánk van, hogy helynevek, víznevek önmagukban is helységnevekké válnak, az esetek egy részében azonban szükség lehetett a *-falvá-*val való kiegészülésre. Ezt szépen bizonyítja a *Szamosfalva*, *Talaborfalva*, *Hortobágyfalva*-félék példája, ezekben a *-falva* utólag csatlakozott a települést jelölő víznévhez — a kettős funkciót elkerülendő. (Ezeket egyébként külön fejezetben, a $-\emptyset > -falva$ típusban tárgyalom.) De nyilván megtörténhetett a kiegészülés azonnal is, mintegy 100 helynévben az első adatok is helynév \sim víznév + *-falva* szerkezetet mutatnak. Lehetséges, hogy ezek egy részében csak az adathiány miatt nem mutatható ki a helynév \sim víznév + \emptyset fok, többségükben mégis — az adatokat véve figyelembe — biztosra vehető a *-falva* utótagú név azonnali megjelenése. — Néhány, e csoportban tárgyalt névben valódi birtokviszonyt fejeződik ki: *Dobokavárfalva*, *Várfalva*, néhány helynév jelzője pedig esetleg személynévnek is minősíthető: *Hódosfalva*, *Komlósfalva*.

A víznévi jelzők között vannak jövevény víznevek: IV. A.: *Abrudfalva*, *Oltfalva*; V. A.: *Balotafalva* (EtSz. I; 252), *Küküllőfalva*, *Szernyefalva* (KNEIÉZA II. 412, ORTVAY, Vízr. II, 463), *Sztrigyfalva*; VIII. A.: *Balotafalu* < *Balotafalva*, *Lajtafalu* < *Lajtafalva*, *Zsolnafalu* < *Zsolnafalva* (KNEIÉZA I. 204); IX. A.: *Pokola* < *Pokolafalva*, *Szinye* < *Szinyefalva*; magyar víznevek: ? *Ara-*

nyosfalva (I. ŠMILAUER II. 468 — V. A.), *Fenekfalva* (Oklsz. — V. A.) *Forró* < *Forrófalva* (IX. A.), *Kabalafalva* (MIKESY: MNy. XLV, 65 — V. A.), *Kutyfalva* (SZABÓ T. ATTILA: MNy. XXXVI, 261 — IV. A.), *Patafalva* < *Patakfalva* (IV. A.), 2× *Patakfalva* (V. A., VII. A.), *Hódpatakfalva*, *Pisztrángosfalva* (V. A.), ? *Rákos* < *Rákosfalva* (IX. A.), *Sárfalva* (V. A.), *Sárosfa* < *Sárosfalva* (VI. A.), *Sugatag* < *Sugatagfalva* (PAIS: MNy. XXXIX, 235), *Széggyefalva* (V. A.), *Székes* < *Székesfalva* (Oklsz. — IX. A.), *Tófalva* (VII. A.).

A helynévi jelzők lehetnek növénynevek (ezek egy része víznév is lehet): *Cseréfalva* ~ *Cserésfalva* (V. A.), *Diós* < *Diósfalva* (IX. A.), *Erdőfalva* (V. A.), 2× *Erdőfalva*, 2× *Fenyőfalva* (IV., V. A.), *Füzesfalva*, *Gyertyánfalva* (V. A.), 2× *Hagymádfalva* (IV. A., V. A.), *Komlósfalva* (V. A.), *Nádas* < *Nádasfalva* (IX. A.), *Somfalu* < *Somfalva* (VIII. A.), 2× *Somfalva* (IV. A., V. A.), *Somogyfalva* (V. A.), *Tővisfalu* < *Tővisfalva* (VIII. A.); állatnevekből alakult helynevek: *Kigyósfalva*, *Ölyvesfalva* (V. A.), 2× *Solymos* < *Solymosfalva* (IX. A.); településnevek: *Dobokavárfalva* (V. A.), 3× *Várfalva* (IV. A., V. A.), *Városfalva* (VII. A.), ide sorolható esetleg: 4× *Malomfalva* (IV. A., V. A., VII. A.); egyéb helynevek: 2× *Sövényfalva* (IV. A., V. A.), *Cserénfa* < *Cserénfalva*, *Gödörfa* < *Gödörfalva*, *Megyefa* < *Megyefalva* (VI. A.), ? *Agyagfalva* (VII. A.), *Bányafalva*, *Barázdafalva*, *Fensterokfalva*, *Kövesfalva*, *Lázfalva* (Oklsz.), *Szádfalva*, 3× *Szegfalva* (?), *Székeshelyfalva*, *Székfalva*, *Szigetfalva*, *Táborfalva*, *Tótsomszegfalva*, *Vérőfénnyfalva* (V. A.), *Ságos* < *Ságosfalva* (PAIS: MNy. IX, 358), ? *Sarkogy* < *Sarkogyfalva*, *Váralja* < *Váraljafalva* (IX. A.); idegen eredetű helynevek: IV. A.: *Szeretfalva* (KNIEZSA I. 202); V. A.: *Belincfalva* (vö. HADROVICS 420), *Boroszlavicafalva* (MIKLOSICH 133), *Godofjalva* (KNIEZSA: MNy. XXX, 52), *Lavocsafalva* (KNIEZSA: MNy. XXV, 183), *Lizskafalva* (MIKOS: MNy. XXXI, 258), *Lucskófalva*, ? *Modrafalva* (ŠMILAUER I. 551), *Obradacfalva*, *Putnokfalva*, ? *Sotolocfalva*, *Szelesztafalva* (KNIEZSA I. 159), *Szlavinfalva* (MIKLOSICH 141), *Szobafalva* (MNy. VIII, 392); VI. A.: *Mokorfa* < *Mokorfalva* (MIKLOSICH 283), *Mucsfa* < *Mucsfalva*, *Náprádfa* < *Náprádfalva* (MIKLOSICH 213); VIII. A.: *Gácsfalu* < *Gácsfalva*, *Kosztolnafalu* < *Kosztolnafalva*; IX. A.: *Dubina* < *Dubinafalva*, *Nizsná* < *Nizsnáfalva*. Sajátos — sűrített jelentéstartalmú — alakulatok a valószínűleg mészégetők települését jelölő *Mészfalva* (V. A.), a sótermelésre és szénégetésre utaló: 2× *Sófalva* (IV. A., VII. A.), *Szénfalva* (V. A.).

A helynévi és víznévi jelzőknek sem kronológiai jellemzője, sem területi megoszlása nem mutatható ki.

*

A helynévből keletkezett jelzők között találunk egy olyan kisebb csoportot, amellyel külön kell foglalkoznunk, mivel keletkezésében merőben eltér az eddigiektől. A *Bogyestfalva*, *Marsovafalva*-félékről van szó, amelyekben az előtag egy nem magyar nyelvi, s z e m é l y - n é v ből keletkezett h e l y n é v. Gondolhatnánk arra, hogy ezekben is egy analógiás, $-ø > -falva$ fejlődés következett be (nyilván így vélekedik MOÓR ELEMÉR — NÉNY. VIII, 116 —, amikor azt mondja, hogy ezekhez utóbb, tévesen került a $-falva$ utótag), vagy arra, hogy egy *Bogyest* vagy *Marsova* jelölte hely mellett vagy éppen rajta keletkezett egy-egy település. Ez utóbbi lehetőséget ki kell zárnunk, mivel *Bogyest* és *Marsova* maga is településnév és u g y a n a z o n helység neveként fordulnak elő, mint *Bogyestfalva*, illetőleg *Marsovafalva*. A $-ø > -falva$ változás föltevésénél kínálkozik egy megnyugtatóbb magyarázat. Vizsgáljuk meg ehhez például a Hunyad megyei *Kabafalva* adatait: 1484, 1485: *Kabafalva*, 1494: *Kabyesth*, 1516: *Kabesthfalva*, 1518: *Kabesth*, 1519: *Kabesd* (V. A.). Kétségtelen, hogy olyan helynévpárról van szó, amelynek magyar tagja s z e m é l y n é v + $-falva$ szerkezet, a román pedig $-esti$ képzős helynév (vö. KNIEZSA I. 145; KNIEZSA III. 19). A fenti adat-sorban azonban egy harmadik variáns is felbukkan, a *Kabestfalva*. A szakirodalom eddigi tételei szerint ez analógia ($-ø > -falva$ változás) eredménye lenne. Ehhez azonban azt kellene feltennünk, hogy a magyarul beszélők átvegyék a román alakot, a magukét elfelejtsék, és a román nevet utóbb (analógiásan) lássák el a $-falva$ végződéssel. Ennél sokkal valószínűbbnek látszik, sőt szerintem biztosra vehető, hogy a *Kabestfalva* keveredés eredménye, tehát $Kabafalva \times Kabest = Kabestfalva$ kontamináció történt. Ezt a magyarázatot a kronológia több esetben is támogatja, a bemutatott példában is a különböző változatok egymáshoz igen közel eső időben jelennek meg. A keveredés nemcsak magyar—román, hanem magyar—szlovák helynévpárokban is (például *Marsovafalva* — V. A.) bekövetkezett. Biztosan besorolható e csoportba az a név, amelyben a három lehetséges variáns közül: idegen (személynévből képzett) helynév (*Kabesd*), idegen helynév + $falva$ (*Kabesdfalva*), szn. + $falva$ (*Kabafalva*) mindegyike, vagy legalább az utóbbi kettő kimutatható: IV. A.: *Miksovafalva*; V. A.: *Bajlestfalva*, *Bogyestfalva*, *Bukurestfalva* (l. *Bokorfalva* II.), *Bulcsesztfalva*, *Goncsestfalva*, *Kabestfalva*, *Marsovafalva*, *Mihalestfalva*, *Szavcsinafalva*, *Tomestfalva*, *Velkestfalva*; VIII. A.: *Hanzlikovafalva*, *Ivancsinfalva* (l. *Ivánfalva*, Turóc m.). Azok a nevek, amelyekben csak az első két variánsra van adat: *Baszarábasfalva*, *Bogyestefalva*, *Borestfalva*, *Kosovafalva*, *Vladestfalva* (V. A.), vagy csak a közbülsőre: *Kuzakócfalva* (V. A.) nem biztos példák. Besorolhatók

e csoportba is, de lehetséges, hogy ezekben valóban analógiás $-\phi > -falva$ változás történt. — Magyar névváltozatok kontaminálódtak a következő nevekben: *Papfalva* \times *Papifalu* = *Papfalu* (l. *Papfalu*: IV. A.), *Ravaszfalva* \times *Ravaszd* = *Ravasdzfalva* (V. A.).

A felsorolt nevek (az utóbbi kettőt kivéve) csak vegyes nemzeti-ségű területen jelenhettek meg. Éppen ezért ez a típus névföldrajzilag jól elhatárolható: a magyar \sim román változatból kontaminálódott alakok Hunyad, Zaránd és Temes megyében, a bizonytalan példák ugyanitt, a magyar \sim szláv névpárokbl keveredett nevek Trencsénben, Turócbán és Temesben fordulnak elő. Egy bizonytalan adat Baranyából való.

Előfordulásuk ideje a XV—XVI. század.

4. Védőszentnév (patrocinium). A patrocinium helynévi alkalmazásával a külföldi és a hazai szakirodalom is bőségesen foglalkozott (BACH II/2, 185, ŠMILAUER II. 545, SCHWARTZ: Száz. LXVII, 185, FEKETE NAGY ANTAL: Száz. LXXI, 417, KNEZSA I. 122—32, Uó.: NévtVizsg. 20, BÁRCZI 154, GYÖRFFY: NévtVizsg. 33, SZABÓ, A falurendszer 137, KÁLMÁN 176, MIKESY SÁNDOR: MNy. LXIII, 474). A típus hazai példáinak teljességre törekvő feldolgozása még elvégzendő feladat.

A védőszentnév rendszerint önmagában, képző nélkül (s nem is összetételben) válik helységnévvé. SCHWARTZ (i. h.) szerint a patrocinium akkor válik helységnévvé, ha egy templom egy falucsoport számára — minden egyes falutól — el k ü l ö n ü l t e n épül fel, s később a templom körül is falu keletkezik. Az utóbb keletkezett települést is ezután a templomot jelölő szentnévvel nevezik meg. E névtípusban tehát — SCHWARTZ általánosítását elfogadva — jelöléstágulásról (vö. BENKŐ I. 49) beszélhetünk.

Az idetartozó több mint 500 magyarországi helységnév közül (vö. PESTY, Magyarország helynevei I, XII. 1.) mintegy 70 azonban nem $-\phi$, hanem $-\text{falva}$ utótaggal jelenik meg az adatokban. Ezek közül 8 helynévben a $-\text{falva}$ másodlagos, analógia eredménye (l. a $-\phi > -\text{falva}$ fejezet 1/b pontját), a többi keletkezésére azonban magyarázatot kell keresnünk. Három okra gondolhatunk. Először arra, hogy analógiával több esetben is számolhatunk, tudjuk, hogy az ismert legkorábbi adat nem mindig az első adat, tehát a hiányzó vagy a hiányzó a $-\phi$ fokot is képviselhették. A második esetben valódi birtokviszonyt képviselne a *patrocinium* + $-\text{falva}$ szerkezet: GYÖRFFY említ néhány esetet, amikor az adományozás a védőszent részére történt, s így a birtokos maga a védőszent (NévtVizsg. 33). Számomra azonban a legtetszetősebbnek — bár legkevésbé bizonyíthatónak — egy harmadik magyarázat mutat-

kozik. Arra gondolok, hogy a $-\emptyset$ fokú patrocínium ott állandósult, ahol a templom körüli település fokozatosan alakult ki, a *-falva* utótagú ott, ahol a letelepülők száma nagyobb volt, ahol viszonylag gyorsan keletkezett egy falu. A névadás indítéka tehát hasonló lehetett, mint a $v \acute{i} z \acute{n} \acute{e} v \sim h e l y \acute{n} \acute{e} v + f a l v a$ -félékben: a grammatikailag birtokos jelzős szerkezet az új település viszonylagos helyére utal: a templom mellett vagy körül levő falu.

E névtípusban igen gyakran következett be a rövidülés valamilyen formája: eltűnik a patrocínium elő- vagy utótagja: *Boldogfa* < *Boldogasszonyfalva*, *Mártonfa* < *Szentmártonfalva*, a háromeleműből a középső maradt meg: *Margitfalu* < *Szentmargitasszonyfalva*, olykor pedig a *-falva* utótag válik le: *Szentmárton* < *Szentmártonfalva*. Az alábbi felsorolásban a módosult és eredeti változatokat egyaránt bemutatom. $16 \times$ *Boldogasszonyfalva* (V. A., VII. A.), $5 \times$ *Boldogasszonyfa* < *Boldogasszonyfalva*, $2 \times$ *Boldogfa* < *Boldogasszonyfalva* (VI. A.), $5 \times$ *Boldogfalva* < *Boldogasszonyfalva* (IV. A. — a gömői példában a hosszabb változat nem adatolható), *Boldogasszony* < *Boldogasszonyfalva*, *Boldog* < *Boldogfalva* < **Boldogasszonyfalva* (IX. A.), $2 \times$ *Keresztfalva* < **Szentkeresztfalva* (V. A., VIII. A.), *Keresztúrfa* (IV. A.), $2 \times$ *Kisasszonyfalva* (V. A.), *Kisasszonyfa* < *Kisasszonyfalva* (VI. A.), *Margitfalu* < *Szentmargitasszonyfalva* (VIII. A.), *Mártonfa* < *Szentmártonfalva*, *Mindszentfa* < *Mindszentfalva* (VI. A.), *Szentadalbert* < *Szentadalbertfalva* (IX. A.), *Szentannafalva* (V. A.), *Szentantalfa* < *Szentantalfalva* (VI. A.), $2 \times$ *Szentbenedekfalva*, *Szentfalva* < *Szenterzsébetfalva*, $2 \times$ *Szentfalva* (valószínűleg rövidülés egy patrocínium + *falva* szerkezetből), *Szentgyörgyfalva*, *Szentimrefalva* (V. A.), *Szentivánfa* < *Szentivánfalva*, *Szentjakabfa* < *Szentjakabfalva* (VI. A.), $2 \times$ *Szentjakab* < *Szentjakabfalva* (IX. A.), $3 \times$ *Szentjakabfalva* (V. A.), *Szentjános* < *Szentjánosfalva* (IX. A.), *Szentjánosfalva*, *Szentkatalinasszonyfalva*, $2 \times$ *Szentkeresztfalva*, *Szentlászlófalva*, *Szentlélekfalva* (V. A.), *Szentmargita* < *Szentmargitasszonyfalva* (IX. A.), *Szentmargitasszonyfalva*, *Szentmáriafalva* (V. A.), *Szentmárton* < *Szentmártonfalva* (IX. A.), *Szentmártonfalva* (V. A.), $7 \times$ *Szentmihályfa* < *Szentmihályfalva* (VI. A.), $4 \times$ *Szentmihályfalva* (IV. A., V. A.), *Szentmiklósfalva* < *Szentmiklósfalva*, *Szentodorfa* < *Szentodorfalva*, $2 \times$ *Szentpéterfa* < *Szentpéterfalva* (VI. A.), $3 \times$ *Szentpéterfalva* (IV. A., V. A.), *Szenttamás* < *Szenttamásfalva* (IX. A.), *Szenttamásfalva* (V. A.).

A típus elterjedésére a szórványosság a jellemző, földrajzi megoszlás nem mutatható ki. E csoport tagjai szorosan összefüggenek a védőszentnévből alakult nagyszámú magyar helységnévvvel, további névtani problémáik is csak azokéval együtt tisztázhatók.

A jelzők összesített megterhelése a *-falva*-ban és folytatásaiban (*-fa*, *-fala*, *-falv*, *-o*):

Személynév:			
világi	1392	} 1920	56,1% 21,3%
egyházi	528		
a birtokos közneve		114	4,6%
víznev, helynév		142 ²	5,8%
kontaminációs név		22	0,9%
védőszentnév		88 ²	3,5%
ismeretlen eredetű		194	7,8%
		2480	100,0%

¹ A százalékos számokat kerekítettem.

² Tartalmazza a *-o* > *-falva* (l. az előző fejezetet) helyneveit is.

A felsorolt számok — a már többször említett okok miatt, olykor még azért is, mert egy-egy jelző besorolása vitatható — viszonylagos értékűek, a *-falva* nagy mértékű lexikológiai kötöttségét azonban feltétlenül igazolják. E leggyakoribb helységnevtípusba mindössze (tartalmilag) négy fajta jelzőt találunk. (A kontaminációs név néhány esete besorolható akár a helységnevek, akár a személynevek csoportjába.) Az is kiderül, hogy a négy közül háromnak igen csekély szerepe volt a névadásban, a személynevek csoportja kimagaslóan a legnagyobb. Ez utóbbi aránya a valóságban még nagyobb lehetett, mert az ismeretlen eredetűek legnagyobb része valószínűleg ugyancsak ide tartozik. Az ismeretlen eredetű nevek száma jóval kisebb lehetne, ha rendelkezésünkre állna a régi hazai személynevek szótára. Ennek hiányában a személynevek azonosítása igen fáradságos munka volt, a jelzőtípusok elhatárolásához mégis el kellett végezni, bár tudtuk, hogy az eredmény korántsem abszolút értékű. A személynévi előtagok kiderítéséhez felhasználtam a névtani monográfiákat (l. az irodalomjegyzéket), a nyelvészeti folyóiratok névtani tanulmányait, az okmánytárak mutatóit, az EtSz.-t, az OklSz.-t, az MTA Nyelvtudományi Intézetének kéziratos anyagát („Árpád-kori Személynévszótár”) és MIKESY SÁNDORNAK ugyancsak kéziratos személynévgyűjtését.

IX. Bizonytalan státusú *-falva*

(X. Adattár)

A X. Adattárban közlöm azokat a *-falva* utótagú helységneveket, amelyek biztosan heletartoznak a *-falva* eddig tárgyalt változatai közül a *-falva* > \emptyset , a \emptyset > *-falva*, illetőleg a + *-falva* csoportba, csak azt nem tudjuk eldönteni, hogy melyikbe. A besorolás akadály a adatok csekély száma.

Néhány példa: A Temes megyei *Butyinfalva* első adatai: 1479-ben *Buthyn*, 1480-ban *Bwchinfalva*. A két – tulajdonképpen egyidejű – adat megengedi a \emptyset > *-falva*, a *-falva* > \emptyset csoportba való besorolást, de az is lehetséges (a falu keletkezési idejét nem ismerjük) hogy kezdettől a falu nevének két változata élt: a p u s z t a s z e m é l y n é v, illetőleg a s z e m é l y n é v + *-falva*.

A szabolcsi *Nyir-Ábrány* 1279-ben *Abraam*, 1587-ben *Abranfalva*, LIPSZKYben *Abrany*. E szerény adatsorból tetszetős lenne kiolvasni a \emptyset > *-falva* > \emptyset változás tényét, de éppen az adatok csekély száma miatt ezt nem tehetjük meg. Maga a \emptyset > *-falva* és *-falva* > \emptyset változás együttes jelentkezése igen ritka, valószínűbb, hogy a pusztaszemélynév kontinuitása nem szakadt meg, és a XVI. századi adat csak egy meginduló, de a pusztaszemélynevet kiszorítani nem képes \emptyset > *-falva* változás emléke (\emptyset > \emptyset ~ *-falva* > \emptyset).

A baranyai Csúzáról közölt *Nána* határnév történeti adatai: 1334: *Nanafolva*, *Nana*, 1443: *Nana*, 1865: *Nána*. Az adatok megengedik a *-falva* > \emptyset változás feltételezését, esetleg azt is, hogy \emptyset > *-falva* > \emptyset módosulás történt (a XIV. századi adatok a két alak együttélését mutatják), de az is lehetséges, hogy párhuzamosan: p u s z t a s z e m é l y n é v vel, illetőleg *-falva*-val történt a névadás és az utóbbit az előző a XV. századra már kiszorította.

A bemutatott példák és természetesen az egész X. Adattár azt bizonyítják, hogy a lehetséges csoportokba (*-falva* > \emptyset , \emptyset > *-falva*, \emptyset > *-falva* > \emptyset , \emptyset ~ *-falva* > \emptyset , \emptyset > \emptyset ~ *-falva* > \emptyset) való biztos besorolás csak újabb adatok feltárásával valósítható meg.

E csoportban természetesen – az említett ok miatt – kronológiai problémákat nem lehet tisztázni, névföldrajzi jellemzőket pedig ugyancsak a besorolás bizonytalansága miatt nem érdemes keresni.

E „típusba” 147 nevet soroltam (l. X. A.), ezek között a \emptyset fokú változat 97-ben él a XIX. században.

X. A *-falva* vagyilagos nevei

Közismert tény a helynévadásban, hogy egy települést kialakulásakor, esetleg később is több névvel jelölnek, illetőleg hogy az eredeti nevet felváltja egy másik, s ilyenkor a régi és az új variáns több-kevesebb ideig párhuzamosan él. Például a Zala megyei *Kerka-Kálócsja* 1426-ban: *Kalozfalva* al. nom. *Ihwagh*, *Hermánfa* 1336-ban: *Hermanfalwa* al. nom. *Leurentzebenedekfelde* (VI. A.) stb. Ez a jelenség azonban bármely típusú helynévnél előfordul, nem jellemző a *-falvá*-ra, éppen ezért ezekkel a továbbiakban nem foglalkozom. Bemutatom viszont azokat a változatokat, amelyek a névadás indítékában megegyeznek a *-falva* szerkezetű helynévvel, ugyanaz a személynév (vagy méltóságnév, esetleg patrocínium) szerepel a variánsban is. A „vagyilagos név” megjelölést SZABÓ ISTVÁNTÓL vettem át (SZABÓ, A falurendszer 135).

A vagyilagos név *puszta személynév*. E típus kronológiája — tudjuk — eltér a *-falvá*-étól, éppen ezért ezt a változatot — ahol az adatok megengedték — a $\emptyset > -falva$ csoportba soroltam. Vannak azonban helységneveink, amelyekben a puszta személynév a *személynév + -falvá*-val nagyjából egyidőben váltakozik, ami azt is jelentheti, hogy ezek *kezdetől fogva* párhuzamosan éltek. A két típus egyidejű felhasználása még KNEZSA szigorú kronológiai határai szerint is elképzelhető. Példák: a Sáros megyei *Ábrahámfalva* 1427-ben: *Abramfalua*, 1466-ban: *Abraham*, *Abran* (VIII. A.), a Hunyad megyei *Nyavalyásfalva* 1440-ben: *Nawalyas*, 1453-ban: *Nyawalyas*, 1459-ben: *Nyawalyasfalw* (IV. A.), a Pozsony megyei *Csenkeszfa* 1300-ban: *Chenkezfalua*, 1308-ban: *Csenkez* (VI. A.) stb.

-i képzős helynevek. Ez a képző azonos a birtokosjellel: a *Tamási* 'Tamásé' (BÁRCZI 156), szerepe tehát azonos volt a *Tamásfalva* funkciójával. Példák: A Hunyad megyei *Sárfalva* 1377-ben: *Sauli*, 1387-ben: *Salfalva*, 1406-ban: *Sawly*, 1429-ben: *Salfalva* (IV. A.), a Sopron megyei *Mihályi* 1455-ben: *Myhalfalwa* (V. A.).

-d képzős helynevek (a névtípusra l. BÁRCZI 155). Két *-falva* utótagú helynévben találtam váltakozást. A Somogy megyei *Kisasszond* 1324-ben: *Kusazwnd*, 1363-ban: *Kysazsonfolua!*, 1369-ben: *Kysazsonfolua*, 1409, 1456-ban: *Kysazond*, a Veszprém megyei *Péterd* 1357-ben: *Peturd*, 1362-ben: *Péterfalva* (átírva), 1474-ben: *Petherd* (V. A.).

A valódi településnevek és a birtokost kifejező nevek majd minden változatát megtaláljuk a vagyilagos helységnevekben.

-f á j a 'erdeje' (Oklsz.). Mindössze két helységnév változataként fordul elő: Küküllőben *Szőkefalva* 1370-ben: *Zeukefolua*, 1433-ban:

Zewkefaya, 1453-ban: *Zewkefalwa* stb. (IV. A.), Temesben *Antalfalva* 1462, 1483-ban: *Anthalfaya*, *Antalfaya*, 1497-ben: *Anthalfalwa* (V. A.).

-f ö l d e: a szepesi *Mahalfalu* (< *Mahalfalva*) 1336-ban: *Machalfeulde*, később *Machalfalwa* (VIII. A.), a nógrádi *Korlát* 1341-ben: *Coradfeulde*, *Coradfolwa* (IX. A.). — Valószínű, hogy e nevekben nem *-földre* ~ *-falva* ingadozásról van szó, hanem arról, hogy a két változat felváltja egymást, a *-földre* addig volt használatos, amíg település nélküli birtokot jelölt csak, a betelepített birtok pedig megkapta a *-falva* nevet. Az adatok nagyobbik része igazolja ezt a föltevést, *Mahalfalu*, *Gerlakfalu* (VIII. A.), *Himfa* (VI. A.), *Bogárfalva*, *Farkasfalva* (Győr m.), *Fortunádfalva*, *Gutafalva*, *Herbártfalva* (V. A.) adataiban a *-földre* valóban megelőzi a *-falvá-t*, több helynévben: *Korlát* (IX. A.), *Budimátyusfalva*, *Karácsfalva*, *Korlátfalva*, *Szamárfalva*, *Sztojánfalva*, *Zsidófalva* (V. A.) azonban fordított a helyzet, vagy legalábbis egyidejű a két változat. Az valószínű, hogy település nélküli birtokot aligha neveztek *-falvá-nak*, tehát a *-földre* → *-falva* sorrend a valóságos változást tükrözi, a fordított, illetőleg párhuzamos esetek viszont arra utalnak, hogy a *-földre* utótagot olykor a település jelölésére is felhasználták, illetőleg azt jelzik, hogy ezeknél a neveknél is a kezdeti korszak oly gyakori ingadozásáról van szó.

- h á z a — például a Zala megyei *Csentericfa* 1463-ban: *Chentryzfalva*, 1452-ben: *Chenthyrhaza*, 1497-ben: *Czenthryzfalva* (VI. A.), a bihari *Szászfalva* 1508-ban: *Zazhaza*, *Zazfalva* (IV. A.) stb. A *-földre* ~ *-falva* váltakozás problémája itt is felvethető. Elméletileg feltehető, hogy a *-háza* magános település, a *-falva* csoportos település jelölője, s ha ez igaz, akkor az adatoknak a *-háza* > *-falva* változást kellene tükrözniük. SZABÓ ISTVÁN e változásról hasonlóképpen nyilatkozik: „... a háza utótagú falunevek gyakran később falva végzetűre cserélődtek át, s ez a csere mintegy a valóságos fejlődés útját fejezte ki: a birtokosnak előbb talán valóban magános udvarháza közül az idők folyamán falu nőtt fel” (SZABÓ, A falurendszer 134). Az adatok azonban ezt a föltevést nem igazolják. Hat helységnevében: *Gyulafalu*, *Károlyfalva* (VIII. A.), *Dubricson* (IX. A.), *?Szombatfa* (VI. A.), *Boldogasszonyfalva*, *Gutafalva* (V. A.) valóban *-háza* → *-falva* sorrendet találunk, 21(!) adatban azonban éppen a fordítottját, a *-falva* előzi meg a *-házát*: *Csempezs*, *Filefalva*, *Kossut*, *Petenye*, *Szlabos* (IX. A.), *Csentericfa* (VI. A.), *Andrásfalva* (Komárom m.), *Baltafalva*, *Bosztafalva*, *Csatófalva*, *Csenefalva*, *Csibafalva*, *Illyefalva*, *Kapocsfalva*, *Kevefalva*, *Lovagfalva*, *Madácsfalva*, *Mihályfalva* (Zala m.), *Ramocsfalva*, *Tokfalva*, *Uzfalva* (V. A.). 5 helynévben: *Szászfalva* (IV. A.), *Apródfalva*, *Dorogfalva*, *Giróldfalva*, *Kri-*

zsánfalva (V. A.) egyidejű a két változat. Az adatok tehát inkább azt bizonyítják, hogy legtöbb esetben párhuzamos névadásról lehet szó, egyszersmind azt a tételt is támogatják, hogy a névadás igen gyakran nem tett különbséget magános és csoportos település között.

- l a k a — mindössze három helynévben bukkan fel a *-falva* változataként; Somogyban *Bicófalva* (1375: *Bicolaka* 1478: *Byczofalva*) és *Falkusfalva* (1376: *Folkozlaka*, 1425: *Falkoslaka*, 1452: *Falkwsfalwa*, Alsó-Fehérben *Péterfalva* (1412: *Peterlaka*, 1434-ben: *Peterfalua* — a felsorolt adatok az V. A.-ból). A *-laka* példái igazolják ugyan azt a feltevést, hogy a magános település utóbb vált csoportos településsé, a terjeszkedést névváltozás követte, a csekély számú adat azonban nem engedi meg, hogy ezt a tételt általános érvényűnek tekintsük.

- t o r n y a — egyetlen helynévben fordul elő. A Szepes megyei *Hadusfalva* középkori adatai: 1329, 1364, 1432: *Edustornya* 1371: *Edusfalva*, 1437—8: *Edesfalwa* stb. (VIII. A.). Az előtagok nyelvi összetartozása kétes.

- ü l é s e 'Wohnsitz' (OklSz.), ugyancsak egyetlen helynév változataként kerül elő. A Sopron megyei *Vadosfa* 1280-ban: *Vadosfolua*, 1409-ben: *Wadasyelese*, *Wadasylese*, 1411, 1466-ban: *Vadasfalva*, *Wadasfalwa* stb. (VI. A.).

- v á g á s a 'ager exstirpatus' (OklSz.). — A szepesi *Jakabfalva* 1408-ban *Alsowiacabuagasa*, *Felsew-Jacabuagasa*; *Mátyásfalva* 1340-ben: *Mathesuagasa*, 1344-ben: *Mathyasfalua* (VIII. A.) és *Jakabfalva* 1408-ban: *Jakabuagasa* 1454-ben: *Jakabfalwa* (V. A.).

- v ö l g y e. Egyetlen helység adatai között fordul elő. A pozsegei *Obradfalva* 1435-ben: *Obradwelgye*, 1470-ben: *Obrodfalua* (V. A.).

A vagylagos nevek földrajzi jellemzőit akkor érdemes keresni, ha a szóbakerülő többi névtípus (*-háza*, *-laka*, *-földe* stb.) névtani problémái is tisztázódtak. E csoport kronológiájára az állapítható meg, hogy a vagylagosság jórészt a XIV—XV. században adatolható, tehát akkor, amikor a *-falva* a legnagyobb intenzitással terjeszkedett.

A »-FALUJA« VÁLTOZAT

A XVI. századi hazai török forrásokban (FEKETE LAJOS és KÁLDY NAGY GYULA kiadványaiban) néhány *-falva*, *-falva* > *-fa* és *-falu* helységneveinknek *-faluja* változata kerül elő. Adatok Baranyából: *Bodorfa*, 1554: *Bodorfalva*, 1579: *Bodorfaluja*; *Becefa*, 1554: *Becefalva*, 1571: *Bencefaluja*; *Csőbörfa*, 1554: *Cseber*, 1571: *Csőbörfaluja*; *Hernádfa*, 1554: *Hernádfalva*, 1571: *Hernátfaluja*; *Márfa*, 1554: *Márókfalva*, 1571: *Márok* ~ *Márfaluja*; Somogyból: *Farkasfa*, 1554: *Farokasfalu* !, *Farkasfaluja*; Zalából: *Borsfa*, 1591: *Börös fálüya*; *Mikefa*, 1591: *Miga fálüya* (VI. A.). Ugyancsak Baranyában: *Gyárfásfalva*, 1565: *Gyártásfaluja*, 1571: *Gyártásfaluja*, 1554: *Mecskétódfalva*, 1565: *Mekmekétódfaluja* (V. A.); Ófalu, 1554: *Ófalva*, 1565: *Ófaluja* (I. A.). Zalában: *Baksa*, 1341, 1360: *Boxafalua*, 1589: *Bāqša fälüya* (IX. A.); Veszprém megyében: 1439: *Bandfalua*, 1587: *Bánfälüya*; Somogyban: 1429: *Peterfalua*, 1554: *Petrefalva*, 1591: *Petrefälüya* (V. A.); Komárom megyében: (*Nyerges*)*újfalu*, 1570: *Üi fälüya* vagy? *Üifälüba* (I. A.); Biharban Érmihályfalva adatai között: 1632: *Nāj Mihäl fälüya*, *Tötfälüya* (IV. A.). A török forrásokon kívül a középkori adatok nagy tömegében is találtam egyetlen példát a *-faluja* változatra. Az adat Sáros megyéből való: 1392: *Koakfalua*, *Koakfaluya* (V. A.).

A *-faluja* változat felsorolt példáit egyelőre — több ok miatt is — biztosaknak nem tekinthetjük. A kételyt támasztó problémák a következők:

1. Csak török forrásokban jelennek meg, azonos területről (Baranya, Somogy, Zala) és azonos időből (XVI. század) való nem török levéltári forrásainkban egyszer sem fordulnak elő. Az egyetlen XIV. századi latin betűs adat nem igazolhatja a török példák hitelességét.

2. A török adatok egy része *-falva* ~ *-faluja* ingadozást mutat. Ez egyéb forrásokban ugyancsak nem mutatható ki, egyébként is Baranyában és Zalában (innen való a legtöbb adat) — *-falva* ~ *-fa* ingadozást várnánk. Ez utóbbi tudniillik sok példával igazolható.

3. Még nagyobb nehézséget jelent, hogy a baranyai *Ófalu* és a Komárom megyei (*Nyerges*)*újfalu*-nak is megjelenik — az említett

török forrásokban — *Ófaluja*, illetőleg *Újfaluja* alakja, valamint a somogyi Zselic-*Kisfalud Kisfalva* változata. Eredeti *-falva Ó-, Új-* vagy *Kis-* jelzőkkel nem társulhatott, egy-két esetben előfordul ugyan analógiás *-falv > -falva* változás (l. a *-falv* fejezetében *Alfalv > Alfalva, Középfalv > Középfalva*), de a fenti három hely-név adatsorában — nem török forrásokban — nincs birtokos személyragos forma.

4. Meglepő a somogyi *Farkasfa* jelzőjének hangalakja, az 1554. évi adatban: *Farokasfalv*. A kiadó (KÁLDY NAGY GYULA) a többféleképpen olvasható betűket dőlten szedette, az adatban az *o* kurzív, tehát más betűvel felcserélhető. A közlés szerint az biztos, hogy az *r* és a *k* között valamilyen hang volt. A magyarban azonban a *Farkas* névnek sehol sem volt három szótagú változata, amiből csak az következik, hogy a török adószedő nyelvében bővült a magyar előtag egy magánhangzóval. Hasonló módon változhatott a *-falva -faluja* alakúvá a törökben. Hogy itt valamiféle hanghelyettesítés történt (2 elemű hangcsoport átvétele 3 eleművel) vagy egy torlódás kiküszöbölése — ez már a turkológiában megoldandó probléma.

A felsorolt nehézségeket nem tekintve tulajdonképpen logikus lenne a *-faluja* megjelenése, hiszen tudjuk, hogy a *falv* köznévfő már a kódexek korában kilép a *v* tövű névszók sorából, és egyalakúvá válik, s így a *-falva > -faluja* változás — a konkrét birtokviszony elavulása ellenére is — könnyen elképzelhető. Mégis a felsorolt nehézségek, elsősorban az a tény, hogy a változat ennyire egy forrástípusra jellemző, azt javallják, hogy a *-faluja* változatot biztosnak ne tekintsük.

A »-FÓVA« ~ »-FÁVA« VÁLTOZAT

A *-falva* helységnevek *l* nélküli változatára alig néhány adatot találtam anyaggyűjtésem során. VÁLYI ANDRÁS helységnevtárában kerül elő a lipitói *Gálfalu* (< *Gálfalva*) *Gálfava* (VIII. A.), a Sopron megyei *Koldúsfalva Koldusfava* (IV. A.) alakja, KASSAI Apát *fala* ~ *Apát fova* adatot közöl valószínűleg a borsodi *Apát-falvá-ra* (VII. A.), a moldvai *Tamásfalva Tamásfava* változatát JERNEYNél találjuk meg (VII. A.), KOVÁCS ALADÁR szerint (A tolnavármegyei Sárköz nyelvjárása: Nyr. XXXII, 268) Sárközben a *falva* közsónak *faóva* a megfelelője, példaként egy határnevet közöl: „*Asszonyfalva* egykori sárközi falu, most határrész nevének rövidülése . . .”: *szonfaóva*, a kataszteri térképen *Szomfóva*. BENKŐ nyárárdmenti gyűjtésében *Gálfalva* nyelvjárasi változataként fordul elő: *Gálfáva* ~ *Gáfóva* (IV. A.). A zalai Bőde 1542-i adata: *Bede-fava* (X. A.), a vasi *Andrásfáé* 1409-ben: *Andreasfava* (VI. A.).

Az adatokban a pótlónyúlásos és zártabbá vált *-fóva*, illetőleg *-fava* alaknak írt, de minden valószínűség szerint *-fáva* olvasatú változat szerepel.

Látszólag meglepő az *l* nélküli alakok ilyen kis száma, de — úgy gondolom — a csekély megterhelés magyarázható. Hogy közsóként alig találkozunk vele (igaz, a nyelvjárasi gyűjtéseknek csak kis részét néztem át), annak nyilvánvalóan az az oka, hogy a *falu* minden nyelvjárásban egyalakú (l. készülő nyelvjárasi atlaszaink megfelelő lapjait). A sárközi *faóva* alak valószínűleg elvonás a *Szomfaóva* határnévből. A *-falva* utótagú helynevek nagy részében nem történhetett meg az *l* kiesése, — egyéb változások: *-falva* > *-fa*, *-falva* > *-fala*, *-falva* > *-falu* miatt. A megmaradó *-falvák* egy része nemzetiségi területre esik, a helységnevtárakban rögzített *l*-es változat tehát nem módosulhatott, magyar lakta területen, így például a Székelyföldön — ha változás történik — ez nyilván a *-falva* > *-fala* példáit szaporítja.

A »-FALU« ÉS VÁLTOZATAINAK MEGTERHELÉSE

A tárgyalt névtípus gyakoriságát az alábbi táblázatban mutatom be. Nem tartalmazzák az adatok a XIX. századi magyarított és hivatalos neveket (ezek az adattárban egyébként helyet kaptak), nem számoltam külön a *-falud* nem ritka *-falu* változatát, a *-falva* > *-fala* típus igen gyakran máig párhuzamosan élő *-falva* variánsát, valamint a *-falva* > *-falva* és a + *-falva* adatsoraiban szóróvá-

Változatok	Élő nevekben ¹	Eltűnt nevekben ²	Összesen
<i>-falu</i>	250	269	519
<i>-falud (Falud)</i>	36	23	59
<i>Falucska</i>	3	—	3
<i>-falva</i> > <i>-fa</i>	233	7	240
<i>-falva</i> > <i>-fala</i>	97	—	97
<i>-falva</i> > <i>-falu</i>	165	6	171
<i>-falva</i> > <i>-falva</i>	338		338
<i>-falva</i> > <i>-ø</i>	110 ³	19	129
+ <i>-falva</i>		1505	1505
bizonytalan státusú <i>-falva</i>	97 ³	50	147
Összesen	1329	1879	3208

¹ A XIX. században is adatható.

² Az Adattárban + -tel jelölt nevek.

³ A *-falva* ezekben sincs meg már a XIX. században, csak a *-ø* fokú változat él, illetőleg a *-falva* vagylagos neve.

nyosan előfordul *-falu* alakot sem. Hiányzik a kétes hitelű *-faluja* és a néhány adattal képviselt nyelvjárási *-fóva* ~ *-fáva* változat.

Külön egységként szerepel a statisztikában viszont a *Kabafalva* ~ *Kabestfalva*-féle változat, valamint a nem nagy számú úgynevezett másodlagos helynév (a Győr megyei *Asszonyfa* mellett *Kis-Asszonyfa* stb.).

A nyelv bármely részletrendszerében végzett statisztikai vizsgálat — tudjuk — a valóságot csak megközelíteni tudja. Az oka ennek nyilván az a tény, hogy a nyelv folyton mozgásban van, az egyes elemek és elemcsoportok állandóan gyarapodnak vagy csökkennek, felhasználásuk mértéke ugyancsak szünet nélkül változik. A kideríthető mennyiségi vonatkozások történeti anyag vizsgálataiban igen gyakran a forrásra vagy forrásokra jellemzők, a valóságot csak többé-kevésbé megközelíteni képesek. Mindez érvényes a tulajdonnevekre és ezen belül a helynevekre is, és így a *-falu* és változatainak megterhelését bemutató táblázat is természetesen viszonylagos értékű.

A bemutatott táblázat három oszlopsorából megterhelést valóban csak az első oszlop mutat, ez a XIX. század viszonylag teljes anyagát tartalmazza. A második oszlopsor adataiból (ebből következően a harmadikéiból is) nem tudjuk, mennyi az egyidejű anyag, ezek a XIII—XVIII. század eltűnt neveinek pusztá összegét jelentik.

A *-falva* > *-fa*, *-falva* > *-fala* és a *-falva* > *-falu* változatokhoz tartozó neveket a statisztikában csak egyszer számítottam be, ezeket természetesen külön egységként is lehetne szerepeltetni: a *-fa*, *-fala*, *-falu* előzménye a felsorolt típusokban *-falva*, lényegében tehát egy másik név. Ezek beszámítása mintegy 500-zal növelné meg a *-falvák* abszolút számát. A *-falva* > *-fala* változás pedig, tudjuk, tulajdonképpen mindmáig tart, a *-falva* ~ *-fala* párhuzamosság jórészt a múlt században is kimutatható, a típus XIX. századi megterhelését tehát majdnem kétszeresen lehetne számítani.

A *-falu* és változatainak megterhelését közöltem már egy alkalommal (BÁRCZI-Eml. 179). Az ott bemutatott statisztika csak LIPSZKY alapján készült, éppen ezért eltér a fentitől. A végösszeg

<i>-falu</i>	250	22,3% ¹
<i>-falud</i>	36	3,2%
<i>Falucska</i>	3	0,3%
<i>-falva</i> > <i>-fa</i>	233	20,8%
<i>-falva</i> > <i>-fala</i>	97	8,6%
<i>-falva</i> > <i>-falu</i>	165	14,7%
<i>-falva</i> > <i>-falva</i>	338	31,1%
Összesen	1122	100,0%

¹ A %-os adatok kerekített számok.

egyéb XIX. századi források feldolgozásával gyarapodott, a változatok száma a *-falva* > *-fala*, *-falva* > *-falu* és *Falucska* beiktatásával bővült. Ennek következtében a XIX. századi megterhelésben a variánsok egymáshoz való viszonya is módosult (l. az előző lap táblázatát).

Érdemes még megvizsgálni, hogyan viszonylik a *-falu* és változatainak megterhelése az egész magyar helységnevényanyaghoz. A magyar (a magyarul beszélők nyelvében élő) névanyag nem azonos a magyarországi névkészlettel (a XIX. századi Magyarországról van szó), nyilván ezen belül helyezkedik el, abszolút számmal való elhatárolása természetesen nem lehetséges. Mégis a valóság megközelítése talán megkísérelhető LIPSKY „h.” [hungarice] jelzésű adatai segítségével. LIPSKYnek a településeket jelölő adatait (pagus, oppidum, urbs, arx, castrum, vicus stb.) számoltam meg, s a kapott mennyiséget kiegészítettem a másodlagos nevek (*Csátár: Kis- et Nagy-*) számával és a változatokéval. Ez utóbbi csoportban csak a lexikológiai (*Mátéfa ~ Vincz, Bács ~ Bácsfalu, Kisabony ~ Sikabony* stb.) és az alaktani (*Bodófalva ~ Bodófalu, Miklósfalva ~ Miklósdí*) variánsokat vettem figyelembe, a hangtaniakat (*Balhás ~ Bolhás, Veresmarth ~ Vörösmarth*) és a pusztai írásváltozatokat (*Béb ~ Beéb, Batthyán ~ Battján*) nem. LIPSKYnek a térképen közölt összesítése szerint a települések száma 19 680, ebből a Repertoriumban *h.* jelzésű, tehát magyar (a fenti bővítéssel) 15 062. Ez a szám természetesen nem ennyi magyar eredetű, hanem magyarok által használt helységnevet jelent, a Repertorium többé-kevésbé megbízható elhatárolása szerint.

Az alábbi táblázatban közlöm a *-falu* és változatainak arányát a magyar névanyaghoz viszonyítva, valamint néhány, gyakoribb, valódi településnév-típusét (ez utóbbiakat csak LIPSKYben számoltam meg):

<i>-falu</i> és változatai	1122	7,44%
<i>-háza</i>	243	1,61%
<i>-lak ~ -laka</i>	86	0,57%
<i>-telek ~ -telke</i>	120	0,79%
<i>-szállás ~ -szállása</i>	25	0,16%
<i>-vár ~ -vára</i>	178	1,18%
<i>-város</i>	33	0,21%
Összesen	1807	11,96%

A *falv* (és változatainak) 7.44%-os aránya világosan mutatja a típus rendkívül erős megterhelését, de azt is, hogy ez a gyakoriság a felsorolt településnevek között is, és még inkább az igen csekély számban előforduló *-ülése*, *-nép* ~ *-népe*, *-soka*, *-palota*, *-tornya*, *-udvar* ~ *Udvard* és a kései *-major* számához képest kimagasló.

A D A T T Á R

A dolgozat módszertani bevezetőjében hangsúlyoztam, hogy az anyaggyűjtésben viszonylagos teljességre törekedtem. Nyilvánvaló, hogy egy-egy névtípus életéről, sorsáról akkor tudunk a legtöbbet kideríteni, ha az egyes nevek történetére minél hosszabb, a diakróniában lehetőleg arányos szórású adatsorral rendelkezünk. Elvileg — bármilyen vizsgálatban — csak a teljes anyag közlése helyeselhető, nemcsak a bizonyítás kedvéért, hanem azért is, hogy esetleg egy más szempontú vizsgálat is hasznosíthassa. A magam gyűjtése például a magyar helységnevek mintegy 10%-ra egy történeti helységnévtár funkcióját is betölthetné, mégis — területi korlátok miatt — kénytelen voltam anyagom jelentős részének közléséről lemondani. Egy-egy helynév adatsorát igen nagy mértékben megrostáltam, általában csak azokat az adatokat közlöm, amelyek vizsgálatom szempontjából valamilyen változást bizonyítanak (*-falva* > *-fa*, *-falva* > *-fala* stb., esetleg az előtagban történt változás). Nem tartalmazza Adattáram a párhuzamos idegen nyelvű (szláv, román, német) helynévi adatokat sem. Mindig közlöm az első történeti adatot, a magam gyűjtötte levéltári (kéziratos) adatokat,¹ és végül LIPSZKY¹ és az 1873-i Helységnévtár megfelelő névalakját.

Az adattár beosztása párhuzamos a dolgozat szerkezetével. A *falu* minden változatának az adattárban általában egy-egy római számmal elkülönített csoport felel meg. A dolgozat egyes fejezeteinek címe után utalok a megfelelő adattári egységre (I. Adattár, II. Adattár stb.). Ha az utalás hiányzik, az azt jelenti, hogy a fejezet különböző csoportok adatait dolgozza fel, ebben az esetben a fejezeten belül az egyes példánál utalok az adat lelőhelyére (I. Adattár = I. A. rövidítést használva).

Az egyes névcikkek felépítése a következő.

A címszó azonos (helyesírás szempontjából is) az 1873-i Helységnévtár adatával. Ezt az adatot a szócikken belül nem ismétlem meg, tehát a XIX. századi adatsor végére odaértendő.

¹ A megszabott terjedelem miatt utóbb ezek jelentős részét is el kellett hagynom.

Ha egyéb adat a címszóval betűszerint megegyezik, ~-vel helyettesítem. Ha az 1873-i Helységnévtárból a helynév hiányzik, akkor a címszó egyéb forrás adataival azonos, ezt a tényt zárójelben feltüntettem. — Az elmondottak alól kivétel az eltűnt helységnevek szócikke, ebben a forrást kiadó (legtöbbször CSÁNKI) konstruálta névalak szerepel címszóként,¹ mindig + -tel megjelölve. Az eltűnt helynév nem jelent mindig elpusztult vagy elhagyott települést is. Sokszor ugyanis a település megmaradt, csak párhuzamos nevei közül a magyar *-falva* változat tűnt el (pl. *Gánfalva*, ma *Gánóc*), néha egy párhuzamos magyar változat szorította ki a *-falvát* (*Gutafalva*: *Gutaháza*). Tehát a + a név eltűnésére vonatkozik, nem a településére.

A címszó a település minősítése követi (l. a rövidítésjegyzéket a dolgozat végén). Ha nem településnévről, hanem határnévről van szó, akkor azt is jelzem, hogy melyik helység határában fordul elő. Az eltűnt helynevekben a minősítés hiányzik. — A következő két adat a lokalizálást szolgálja: közlöm egyrészt a megyét vagy széklet, illetőleg kerületet (ezt ugyancsak az 1873-i Helységnévtár, illetőleg eltűnt névben a feldolgozott forrás alapján) és a térképre utaló jelzést. Ez utóbbiban a betű, illetőleg az arab szám a mellékelt térképek betűvel jelzett szelvényére, illetőleg számmal jelzett pontjára utal. A térképezést Lipszky 1806-i, 9 szelvényből álló térképének felhasználásával végeztem. A csak történeti adatokban előforduló neveknel a pontos lokalizálás gyakran nem lehetséges: ilyenkor — a megye megjelölése után — körülírással élek, ha pedig csak a megye deríthető ki, akkor a megyenév után a Ø jelet használom.

A lokalizálást követi az adatok felsorolása kronológiai sorrendben és természetesen betűhív átírásban. A középkori adatokban az évszám után a betűhíven átírt helynév, majd zárójelben a forrásjelzés áll. A XVI. századtól kezdve a forrás rövidítése általában m a g a z é v s z á m (például 1773 = *Lexicon locorum*, 1808 = *LIPSZKY*, l. a rövidítésjegyzéket), az Országos Levéltárban, kéziratok forrásokból gyűjtött adatok esetében az évszám elé egy OL jelzés kerül.

A XI. Adattárba, a limbusba a gyűjtött anyagnak az a ki töredéke került, amelynek azonosítását vagy lokalizációját nem sikerült elvégezni, illetőleg, amely — a megbízhatatlan közlés miatt — alig használható neveket tartalmaz. Jórészt egyszeri, személyneves

¹ Ezek a + -es címszók kétségtelenül fiktív, más nevek analógiájára konstruált nevek (vö. Gy. I, 12), használatuk azonban a szakirodalomban bevált, az adatok tömegében a tájékozódást feltétlenül megkönnyítik.

szerkezetben előforduló *-falvák*-ról van szó, valamint a CD. több, ugyancsak egyszeri előfordulású, bizonytalan adatáról, végül az OklSz. néhány helynevéről, amelyek természetesen megbízhatóak, csak lokalizálni vagy azonosítani nem lehet őket. A limbus adatait a feldolgozásban nem vettem figyelembe.

I. ADATTÁR: -falv

- Alfalv, Gyergyó- l. Csík m. (VII. A.).
- Alfalv, Bokaj- (f. Hunyad: N/24) 1278, 1525: *Bakaj* (Cs. V, 71), 1808: *Bokaj*.
- +Alfalv (= ? Algyógy, Hunyad: N/23) 1280/1788: *Olfalu* (Csáky I, 15).
- +Alfalv (= *Mikefalva*, Küküllő: O/15) l. IV. A.
- +Alfalv (Moldva) 1646–7/1780: *Alfalv*, 1693: *Albalu* ! 1735: *Alfalva* (MIKECS 25. jegyz.).
- +Alfalv (Pozsony: Ø) 1283: *Alfalv* (ÁÚO. XII, 408), 1345: *Olfalu* — szn.-ben (Tört. Tár 1911: 490).
- +Alfalv, Berec- (Sopron: Círák t.) 1366: *Berecalfalu* (Cs. III, 600).
- +Alfalv (= Alsó puszta, Tolna/Baranya: E/7) 1280: *Olfalu*, 1450: *Alsofalw* (Cs. III, 414).
- +Alfalv (Turóc: Ø) 1366 > 1391: *Alfalv* (LiptReg. 204).
- +Alfalv (? Zala: Ø) 1263/1273: *Olfalu* (SZENTPÉTERY I, 417).
- Alsófalv (f. Gömör: F/13) 1325: *Polanfolua*, 1434: *Alsowfalv* (IIA II, 30), OL. 1720: *Also Falu*, 1808: *Alsófalú*.
- +Alsófalv (= ? Gura-Dobra, Hunyad: L/11) 1491: *Alsofalw* (Cs. V, 69).
- +Alsófalv (Komárom: D/14) 1388: *Alsofalv* (Cs. III, 493).
- +Alsófalv I. (Pozsega: Lukács mellett) 1413–6: *Alsofalv* (Cs. II, 398).
- +Alsófalv II. (Pozsega: Orjava vár tart.) 1428: *Alsofalw*, 1454: *Dalnyawaz* (Cs. II, 398).
- +Alsófalv (Szörény: Ø) 1550: *Alsó-Falu* (PESTY II, 62).
- +Alsófalv (Temes: Karánsebes t.) 1477: *Alsofalw*, 1448: *Alsofalwa* (Cs. II, 23).
- +Alsófalv (Tolna: Kesztlőc t.) 1494: *Alsofalw* (Cs. III, 414).
- +Alsófalv l. *Alfalv*, Tolna.
- +Alsófalv (Trencsén: Ø) 1498, 1559: *Alsofalw* (Podmaniczky I, 328, V, 237).
- +Alsófalv (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Alsofalw* (Cs. I, 725).
- +Alsófalv (Zólyom: Ø) 1402: *Alsowfalv* (Zs. II/1, 211).

- Ambrusfalu (p. Sáros) 1863: ~ — (hiv. név).
- Antalfalu (p. Somogy: Dencs tart.) 1863, 1864—6: ~ (vsz. hiv. név).
- +Aszuágfalu ? (Temes: Ø) 1410: *Ozyagfalu* (Cs. II, 34).
- +Belfalu (Bodrog: Baja t.) 1423: *Belfalu* — szn.-ben (Zichy VIII, 78), 1520: ~ (IVÁNYI V, 12).
- +Berekfalu (Somogy: Szentlászló t.) 1341: *Domonkuslaka*, 1417: *Berekfalu* al. nom. *Domocoslaka*, 1536: *Berekfalw* (Cs. II, 591).
- Berkifalu, *Alsó-* (f. Vas: B/13) 1409, 1460: *Berky* (Cs. II, 737), OL. 1648: *Berkj falu*, OL. 1720: *Berkefalu*, 1773: ~.
- Berkifalu, *Felső-* (f. Vas: B/12) 1799: *Berkifalva . . . felső*, 1808: *Felső-*~.
- Bodzafalu (Nagy-Borosnyó mellett, Háromszék: O/28) 1808: *Bodza fordulása*, 1873: ~, 1898: *Bodzaforduló*.
- Dasztifalu (f. Sopron: A/23) 1281: *Bozth*, 1382: *Bazti* (Cs. III, 600), OL. 1549: *Bazth*, OL. 1559: *Bazthj falw*, OL. 1780—1: *Dasztifalu*, 1799: *Bastifalva*, külön: ~, 1808: ~.
- +Egyházasfalu (Somogy: Boldogasszonyfalva t.) 1478: *Eghazasfalw* (Cs. II, 602).
- Egyházasfalu (f. Sopron: A/22) 1418: *Eghazasbazth*, 1479: *Eghazasfalw* (Cs. III, 600), OL. 1595: *Eg' hazasfalw*.
- +Egyházasfalu (Valkó: Erdőd t.) 1480: *Eghazasfalu* (Cs. II, 307).
- Erdeifalu (p. Zala: B/25) 1265: *Eredeuyfolu* (HazOkl. 46), 1483: *Erdeyfalw* (Cs. III, 50).
- Eugenfalu (f. Baranya) 1769—1770: *Eugenfalu* (REUTER), OL. 1781: lat. *Eugeniusfalva*, hung. *Eugyeniusfalu*, 1864—66: *Eugénfalu* — (hiv. név).
- Felfalu (hn. Bogdása határában, Baranya: E/22) 1314: *Felfolu* (GY. I, 302; vö. Cs. II, 483).
- Felfalu (f. Bars: C/13) 1352: ~ (Anj. V, 569), OL. 1720: *Fel Falu*, 1808: ~.
- Felfalu (f. Gömör: F/12) 1343: *Felfalu*, 1427: *Felsewfalw* (Cs. I, 134; vö. ILA II, 276), OL. 1720: *Fölfalu*, 1808: ~.
- Felfalu (p. Vécs tart. Heves: G/14) 1836—40: ~.
- Felfalu, *Bokaj-* (f. Hunyad: N/24) 1808: *Bokaj*.
- Felfalu (f. Nógrád: G/6) 1319: *Feelfolu* (Bánffy I, 48).
- +Felfalu (Somogy: Ø) 1408: *Felfalw* (Cs. II, 604).
- +Felfalu 1. *Felsőfalu* (Szatmár).
- +Felfalu (Tolna: Ø) 1439: *Felfalw* (Cs. III, 471).
- Felfalu (f. Torda: O/7) 1319: *Feelfalu*, 1508: *Felfalw* (Cs. V, 703), 1808: ~, 1839: *Fel-Falu*, *Felső-Falu*.

+Felfalu (= Visnyove, Trencsén: C/2) 1393: *Wysnew*, 1438: *Wyssnowa*, 1439: ~ (FEKETE NAGY II. 206).

+Felsőfalu (Csík: Ø) 1602: *Felsőfalu*, 1720: ~ (Sz. V, 216, VII, 282).

+Felsőfalu (Homlyan m.: Ø) 1489: *Felsewfalu* (Alsó-szlavóniai Okm. 340).

+Felsőfalu l. *Felfalu* (Gömör).

+Felsőfalu (Győr: A/17) 1473: *Felsewfalu* (Cs. III, 540).

+Felsőfalu (Komárom: D/15) 1388: *Felsewfalu* (Cs. III, 493).

+Felsőfalu (Pozsega: Koprivnica t.) 1415: *Felsewfalu* (Cs. II, 407).

Felsőfalu, *Avas-* (f. Szatmár: M/14) 1490: *Felsewfalu*, 1493: *Felfalu* (Cs. I, 474; MAKSAI 136), 1648: *Felseőffalu* (MAKKAI 408).

Felsőfalu (Szörény: Ø) 1550: *Felső-Falu* (PESTY II, 62).

Felsőfalu (LIPSZKY) — (f. Ung: J/26) 1808: Hornyá, ~.

+Felsőfalu (= Tiba, Ung: J/25) 1449: *Tiba* al. nom. *Felseufalu* (Cs. I, 387), 1450/1766: *Felseufalu* (Sztáray II, 469).

+Felsőfalu (Valkó: Nevna tart.) 1474: *Felsewfalu* (Cs. II, 308).

+Felsőfalu (Zemplén: Tussa t.) 1417, 1473: *Felseufalu* (Cs. I, 347).

+Felsőfalva (Bihar: Sólyomkő tart.) 1435: *Felsewfalwa* (JAKÓ I. 341).

Félszerfalu (f. Sopron: A/13) 1265: *Heren* (SCHWARTZ 60), OL. 1609. *Hirmon* aliter *felferfalu*.

+Felszerfalu (= ? Atali p., Zala: B/22) 1441: *Wyfalu* aliter *Felzerfalu* vel *Altalfalwa* sive *Davidfalua* (Cs. III, 119).

Firitfalu (f. Zala: B/47) 1410: *Felrethvyfalu*, 1478: *Felrethfalu* (Cs. III, 52), OL 1696: *Feridfalu*, OL. 1720: *Féritfalu*, 1773, 1786, 1799: *Feritfalu*.

+Gonoszfalu (= Rea, Hunyad: N/30) 1360: *Gunuzfolu* (HistVal. 147), 1443: *Reye*, 1511: *Rea* (Cs. V, 130).

+Gonoszfalu (Zala: Szentgrót t.) 1358: *Dobrongonozfolu* (Anj. VII, 387, 433), 1480: *Gonozfalwfelde* (Cs. III, 56).

Hadnefalu (p. Szepes: F/3).

+Halomfalu (Tolna: Ø) 1239: *Holmfalu* (SZENTPÉTERY I, 200).

Harasztifalu (f. Vas: B/10) 1279: *Harazty* (Cs. II, 754), OL. 1598: *Harazthjffalw*, OL. 1648: *Haraßtjfalw*, OL. 1720: ~.

Háromfalu (ÁRVAY 6) — (Brassó vid.) Tatrang, Zajzon és Pürkerec gyűjtőneve (ÁRVAY 6).

(Hársfalu) *Lipótz* (f. Gömör) 1808, 1863: *Lipócz*, 1873: *Lipóc* — (magyarítás).

+*Hegyfalu* (Valkó: Nustar t.) 1353: *Hegfalu*, 1464: *Heghfalu* (Cs. II, 315).

Hegyfalu (f. Vas: A/28) 1337: *Hegfalu*, *Hygfalu* (Cs. II, 754), OL. 1570, OL. 1601: *Hegjfalw*, OL. 1648, OL. 1720, 1808: ~.

+*Hegyfalu* (? Lakhegy része, Vas: B/21) 1357: Poss. *Hegy* (Cs. II, 754), 1390: *Hegfalu* (Sopr. I, 500), 1437: *Hyg*, 1475: *Hegfalwa*, 1481, 1482: *Hegfalw* (Cs. i. h.).

+*Hegyfalu* (Zala: Sikefalva t.) 1486: *Heghfalw* (Cs. III, 59), OL. 1599: *Hegjffalw*, OL. 1600: *Hegfalw*.

Hétfalu (1868) — (Brassó vidék) 1503-tól: *Septem villae*, *Septem pagi* (ÁRVAY 28) 1709: *Hétfaluból* (TörtTár 1906: 515), 1868: ~ (ORBÁN VI, 87) — a Barcaságban: Bácsfalu, Türkös, Csernátfalu, Hosszúfalu, Tatrang, Zajzon, Pürkerek gyűjtőneve.

+*Hidegfalu* I. (Hunyad: Ø) 1455: *Hidegfa*, 1468: *Hydegfalw* (Cs. V, 95).

+*Hidegfalu* II. (Hunyad: Vecel t.) 1479: Poss. *Hydegfa*, 1491: *Hydegfalw* (Cs. V, 96).

Hidvégfalu (1799) — (f. Somogy: E/2) OL. 1696: *Hidvighfalu*, OL. 1720: *Hidveg Falu*, 1808: *Hidvég (Falu-)*.

+*Horvátfalu* I. *Békafalva*, Vas (VI. A.).

Horvátfalva (f. Vas: B/14) 1548: „*Horvat faluban*” (Tört.-Népr. Füz. I, 315), OL. 1598: *Berkj horwathffalw*, OL. 1720: *Horvátfalu*, 1799: ~, 1808, 1863: *Horvátfalu*.

Hosszúfalu (f. Brassó: O/29) 1366: *Huzyufalu* (ZW. II, 242), 1456: *Nagyfalw* (Sz. I, 172), (további bőséges adattár a XVI—XVII. századból: ÁRVAY 135—6), OL. 1698: *Hofszufalu*.

+*Hosszúfalu* (Fejér: Ø) 1429: *Hwziwfalu* (Zichy VIII, 384).

+*Hosszúfalu* (= Mecsér, Moson: A/14) 1417—1438: *Hwzywfalu*, XVI—XVII. századi oklevelekben „alias *Messer*” (Cs. III, 681).

Hosszúfalu, *Vág*- (f. Nyitra: D/1) 1549: *Hosswfalu* (Egyház-tört. Eml. V, 268), OL. 1720: *Hoszu Falu*.

Hosszúfalu (f. Pozsony: A/3) 1296 ? : *Husyufalu* (Magy-Várm. Pozsony 72), OL. 1539: *Langendorff*, OL. 1559: *Langdroff* ! vel *Hozzűfalw*, OL. 1595: *Hofuffalw*, OL. 1720: *Hofufalu*.

Hosszúfalu I. (f. Somogy: B/52) 1332—7: *Longa villa* (ORTVAY II, 299), 1355: *Hossyufalu* (Anj. VI, 324; vö. Cs. II, 613).

Hosszúfalu (LIPSZKY) II. (p. Somogy: E/18) 1410: *Hozywfalu* (Zs. II/2, 437 — idetartozik?), 1808: *Hoszufalu*.

+*Hosszúfalu* (Valkó: Ø) 1387: ~ (PESTY, *Eltűnt vm.* 296), 1408: *Hosczyufalu* (Zs. II/2, 154), 1478: ~ (PESTY i. h.).

Hosszufalu (f. Vas: B/8) 1332: *Hvzyuperezteg*, 1428: *Huzyufalu*, (Cs. II, 784), OL. 1570: *Hozzwfalw*.

Hosszufalu I. (f. Zala: B/36) 1335: *Huzyffalw* (VeszpReg. 109; vö. Cs. III, 20), OL. 1720, 1773, 1786: *Hoszufalu*.

Hosszufalu II. (f. Zala: B/44) 1385: *Hozyufalu* (Cs. III, 62), 1808: *Hoszúfalu*.

Hosszufalva (f. Kővár vid.: M/29) 1405: *Hozywfalu* (Zs. II/1, 446), 1648: *Hoszaifalvával* ! (Károlyi IV, 280), 1688: *Hosszufalvát* (i. m. IV, 567), OL. 1700: *Hofszufalva*.

Hunfalu (f. Szepes) 1290: *Zopzcfolua* (FEKETE NAGY I. 212), 1336: *Hundsdorf*, 1437–69: *Stepanfalva*, 1445: *Zepfalva* (idetartoznak ?), 1431–81: *Honczdorf* (Cs. I, 259), 1863: *Hunfalu* — (magyarítás).

+Írófalu (f. = Schreibersdorf, Vas: A/26) 1388: *Sreberstorfh*, 1392: *Irofalu*, *Irofalv* (Cs. II, 758), 1808: *Schreibersdorf*.

(Ivánfalu) *Vancsavec* (f. Vas) 1808: *Vancsavecz* — (magyarítás).

Jánosfalu (f. Zala) 1863: ~ — (? hiv. név).

Járfalu, *Horvát-* (f. Moson) 1524: *Jerendorff*, 1659: *Horváth Jandorff* (SCHWARTZ 99), OL. 1696: *Horváth Jándorff*, 1863: *Horváth-~* — (magyarítás).

Járfalu, *Német-* (f. Moson) 1649: *Német Jandorff* (SCHWARTZ 99), OL. 1696: *Német Jándorff*, 1863: *Német-~*.

Jászfalu (f. Komárom: D/7) 1434: *Tykeresnyek* aliter *Jászfalu* (átírva!), 1436, 1454: *Jazfalu*, *Jazfalw* (Cs. III, 502).

Jászfalu (p. Pest: D/16) 1477: *Jazfalw* (Cs. I, 13), 1808: ~.

+Kápolnásfalu (Baranya: E/16) 1542: *Kapolnasfalw* (REUTER), 1554, 1565, 1671: ~ (KÁLDY—NAGY 35).

+Kápolnásfalu (= Kerkás-Kápolna, Vas: B/31) 1428: *Kapolnasfalw* al. nom. Alkaryka (Cs. II, 762), OL. 1648: *Kaponasfalw*.

Kerekfalu (XIX. sz.) — (dülő Kislőd határában, Veszprém: B/9) — XIX. sz.: ~ (ILA—KOVACSICS 227).

+Kinfalu (Baranya: Nagyatád t.) 1554: *Kinfalu* (KÁLDY—NAGY 134).

Kisfalu I. (hn. Sellye határában, Baranya: E/23) 1480: *Kysfalw* (Cs. II, 498), 1557: *Kysfalw*, 1964: *Kisfalu*, *Kisfali* ! (REUTER).

Kisfalu II. (p. Baranya: Márok t.) OL. 1720: *Kis Falu*.

+Kisfalu, *Váralja-* (Bars: Ø) 1397: *Waralyakysfalu* (Zs. I, 523).

+Kisfalu I. *Újfalu* (Bereg m.).

+Kisfalu (Bihar: Pércs t.) 1440: ~ (Cs. I, 613).

+Kisfalu (= ? Sztrigy-Ohába, Hunyad: N/29) 1392: *Kysfalu* (Cs. V, 102).

Kisfalu (f. Nógrád: G/1) OL. 1720: *Kissfalu*, 1808: ~.

+Kisfalu (= Vieszka, Nyitra: G/1) 1393: *Kisfalva*, 1398: *Kysfalu* (Zs. I, 618), 1570: *Kisfalva* (FEKETE II. 173).

+Kisfalu (Pozsony: Ø) 1291: *Kusvista*, vel alio nomine *Kusfolu* (ÁÚO. V, 56).

Kisfalu (f. Sáros: J/17) OL. 1720: *Kiss Falu*, 1808: ~.

+Kisfalu (Somogy: Ø) 1403: *Kysfalw* (Cs. II, 621).

+Kisfalu (= Ligvánd, Sopron: A/19) 1225: *Nygván*, 1397: *Nygván* et alio *Nygván* al. nom. *Kysfalu* (Cs. III, 617).

+Kisfalu (Tolna: talán azonos valamelyik Kisfaluddal ?) 1433: *Kysfalw* (Cs. III, 435).

+Kisfalu I. (Trencsén: Ø) 1477, 1479: *Kisfalw* (FEKETE-NAGY II. 132).

+Kisfalu II. (Trencsén: Ø) 1500: *Kysfalw* (FEKETE-NAGY II. 132).

Kisfalu (f. Turóc: C/7) OL. 1720: *Kissfalu*.

+Kisfalu (Valkó: Ø) 1409, 1455: *Kysfalw* (Cs. II, 324).

+Kisfalu (= Péterfa, Vas: A/34) 1328: *Kysfolu*, 1444: *Petherfolua*, 1486, 1501: *Petherfalwa* al. nom. *Kisfalw* (Cs. II, 785).

+Kisfalu (Veszprém: Ø) 1502: ~ (Cs. III, 238).

+Kisfalu (Zemplén: ?) 1391: *Kysfalu* (Zs. I, 230), 1428: ~ (Cs. I, 353), 1808: *Malovészka*.

+Kőfalu (Baranya) Verőce: Koska t.) 1378: *Kewfaluu* (Cs. II, 499).

Kőfalu (LIPSZKY) — (f. Hunyad: N/19) 1468: *Kewfalw* (Cs. V, 103), 1808: ~.

+Köménfalu (Baranya: E/17) 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 27).

+Kövesfalu (= Sztojenyásza, Hunyad: N/21) 1437: *Kewesd*, 1505: *Kewesdfalwa*, 1505, 1509: *Kewesfalw*, 1518: *Kwfalw*, 1520: *Kewesfalwa* (Cs. V, 104).

+Középfalu (= Mikefalva, Küküllő: O/16) I. *Mikefalva* (IV. A.).

+Középfalu (Tolna: Kövesd t.) 1329: *Kuzepfalu*, 1467: *Kezepfalu*, *Alsokezepfalu* (Cs. III, 438).

+Középfalu (Valkó: Ø) 1404: *Kezepfalwa*, 1469: ~ (Cs. II, 327).

+Középfalu I. (Vas: ? Egervár t.) 1255: *Kuzepfolw* (ÁÚO. VII, 413), 1406: *Kuzepfalu* (Cs. II, 768).

+Középfalu II. (Vas: Répcelak t.) 1409: *Kuzepfalufelde*, 1455: *Kewepfalw*, 1467: *Kwzepfalw* (Cs. II, 768).

+Középfalu (talán = Botfa, Zala: B/33) 1255/1281: *Kuzep-*

folu (Oklsz., vö. SZENTPÉTERY I, 334), 1270—2: *Kuzepfolu* (ÁŰO. XII, 69), 1353: *Kezepfalv* (Cs. III, 74).

Középfalva (f. Belső-Szolnok: M/36) 1296—1313: *Kuzepfolu*, *Mytteldorf* (ZW. I, 204), OL. 1700: ~, 1839: *Közép-Falva*, ~.
+ *Közfalv* (Bereg: Ø) 1456, 1475; *Koz*, *Kozfalw* (Cs. I, 417; Cs. — nyilván helytelenül — *Koszfalva* címszót ír).

Közfalv (f. Belső-Szolnok: M/34) 1300: *Mytteldorf* al. *Kuzepfolu* (KNIEZSA I. 262), 1538: ~ (KÁDÁR IV, 511), 1808: ~, *Középfalv*.

Ligetfalv, *Engerau* (f. Pozsony) 1808: *Engerau*, 1863: *Ligetfalva* — (magyarítás).

+ *Magyarfalv* (Visonta része, Heves: G/13) 1358: ~ (Anj. VII, 59).

Magyarfalv (f. Liptó: F/2) 1230/1283: *Mogiorfolu* (Oklsz., SZENTPÉTERY I, 148), OL. 1720: *Magyar Falva*, 1863: ~.

Magyarfalv (1959) — (Moldva) 1851: ~, most: *Ungurén*, 1936: *Unguréni* — (LÜKŐ I, 194).

+ *Magyarfalv* (Sáros: Somos t.) 1427: *Magyarfalw*, *Magarfalw*, 1435, 1458: *Sydopatak* al. nom. *Magyarfalv* (Cs. I, 303), 1799: ~

Magyarfalv (1863) — (p. Somogy: E/11) 1443: *Magyarfalw*, 1446: *Magyarfalwa* (Cs. II, 626), 1808, 1863: ~.

+ *Magyarfalv* (Sopron: Vásárosfalv t.) 1381: *Magyarfalv* (Oklsz.), 1394: *Magerfalw* (Cs. III, 618).

+ *Magyarfalv* (Tolna: Tah vidékén) 1431: *Magyarfalw* (Cs. III, 471).

Magyarfalva (f. Pozsony: A/2) OL. 1595: *Magiarfalw*, OL. 1609: *Magiarfalw*, *Magyarfalwa*, 1736: *Magyar-Falva* (BÉL II, 279).

+ *Malmifalv* (Temes: Berény tart.) 1408: *Molmiffalw* (Cs. II, 51).

+ *Malomfalv* (Temes: Ø) 1467: *Malomfalw* (Cs. II, 50).

Miklósfalv (f. Moson) 1441: *Nyklosdorff* (Cs. II, 684), OL. 1720: *Niklsdorf*, 1799: ~ — (magyarítás).

Monosfalv (f. Naszód: O/4) 1509: *Molnasfalw* (Cs. V, 721), OL. 1713, 1808: *Maros-Monosfalv*. 1836—40: ~.

+ *Monostoraljafalv* (Nyitra: Ø) 1349: *Monosturalyafalv* (MonStrig. III, 672).

Mottófalv, *Motova* (f. Zólyom) 1808: *Motowké-Dubrawy* — (magyarítás).

Nádfalv (f. Vas: B/1) 1346: *Rhoor*, 1427, 1428: *Nadasfalw*, 1498: *Nadas* (Cs. II, 778), 1808: *Nádas*.

Nagyfalv (mv. Árva: C/3) 1272: *Magna villa*, 1487: *Nagyfalv* (Gy. I, 197), OL. 1720: *Nagy falv*, 1808: ~.

Nagyfalv (f. Baranya: E/29) 1267: *Nogfalv* (Cs. II, 463).

+Nagyfalu (Oláh-Szentmiklós határába olvadt, Bihar: L/4) 1338: *Nogfolu* (GY. I, 646; vö. Cs. I, 617), 1587: *Nagyfalu* (N. Kiss 688).

+Nagyfalu (Bodrog: Ø) 1382: *Pog al. nom. Nagdfalu* (Cs. II, 206).

+Nagyfalu l. *Hosszúfalu* (Brassó).

Nagyfalu (f. Hont: D/10) OL. 1720: *Nagy Falú, Nagy Falu*.

Nagyfalu (f. Kraszna: M/31) 1213: *Villa Nog* (VR. 156, 176), 1243/1344: *Nogfolu* (SZENTPÉTERY I, 220, vö. Cs. I, 580).

Nagyfalu (f. Naszód: O/3) 1332–7: *Villa magna* (ORTVAY II, 644), OL. 1698: *Nagy-Falu*, 1808: ~.

Nagyfalu (f. Nógrád: F/14) 1332–7: *Vatfa (Nagyfa)?* (ORTVAY I, 41), 1542: *Nagfaljw* ! (Széchényi I, 641).

Nagyfalu (f. Nyitra: D/2) 1271/1378: *Nagyfalow* (CD. VII/2, 152, PAIS: MNY. XXX, 305), OL. 1720: *Nagy-Falu*, 1808: ~.

+Nagyfalu (= Pozsega: Ø) 1435: *Naghfalw* (Cs. II, 418), 1476: *Naghfalw* (Alsó-szlavóniai Okm. 214).

+Nagyfalu (Sáros: Ø) 1412, 1463: ~ (átírva), 1427: *Naghfalw* (Cs. I, 304).

Nagyfalu (f. Szabolcs: K/7) 1245: *Magna villa* (ÁÚO. VII, 187, SZENTPÉTERY I, 242), 1332–7: *Nogfolu* (Cs. I, 521), 1366: *Nagfalou*, 1379: *Eghazasnogfalu* (Kállay II, 137, 185).

+Nagyfalu (Szatmár: Cégény t.) 1338: *Nogfalu* (Károlyi I, 126, vö. Cs. I, 481), 1595: „*Nagyfalw*” (Károlyi III, 593).

+Nagyfalu (= Szelistye, Szeben vid.: N/31) 1354: *Nogfalu* (ZW. II, 105), 1446: ~ (Tört.Tár 1892: 645).

Nagyfalu, *Apa-* (f. Belső-Szolnok: N/8) 1243: *Nogfolu* (ZW. I, 71), 1334: *Appanagfalwa* (KÁDÁR II, 30), 1808: ~, *Apa-Nagyfalu*.

+Nagyfalu (Közép-Szolnok: Érkisfalu mellett) 1347: ~ (átírva: MAKSÁI 183), 1380: *Nogfalu* (Cs. I, 561).

+nagyfalu, *Kis-* (= Érkisfalu, Közép-Szolnok: M/28) 1475: *Kynagyfalw* !, 1490: *Kysnaghfalw* (Cs. I, 561).

Nagyfalu (f. Temes: H/3) 1332–7: *Magna Villa, Nogfolu, Noglulu*, 1355/1420: *Nogfalu* (GY. I, 865; vö. Cs. I, 700), 1808: ~.

+Nagyfalu földje (Tolna: Kazsok t.) 1275: *Belyud*, 1358: *Nag-falufeulde, Nogfeuld* (Cs. III, 443).

+Nagyfalu (Valkó: Diakovár t.) 1244: *Nogfolu*, 1477: *Naghfalw* (Cs. II, 336).

+Nagyfalu (Zala: Szigliget tart.) 1453: *Naghfalw* (Cs. III, 84), 1677: ~ (Széchényi I, 697).

Nagyfalu (1868) — (Brassó) Türkös, Csernátfalu, Bácsfalu, Hosszúfalu összefoglaló neve — 1868: ~ (ORBÁN VI, 87; vö. ÁRVAY 6), 1906–7: *n'ěđj-ŕľluři(ĝk)* (CsángSz.).

+Nemesfalu (Zaránd: Világosvár tart.) 1439, 1445: *Nemesfalw* (Cs. I, 741).

+Németfalu (= Újfalv, Abaúj m.: J/19) l. Újfalv-nál.

+Németfalu (Pozsony: a Csallóközben) 1350: *Nemethfalv* (Anj. V, 418), 1355: *Nemuthfalv* (Anj. VI. 412).

Németfalu, Kapi- (f. Sáros: J/11) 1406: *Nemethfalv* (Zs. II/1, 639; vö. Cs. I, 305), OL. 1720: *Kapy Német Falva*, 1786: *Kapi-~*.

Németfalu, Tapli- (f. Sáros: J/6) 1438: *Tapli-Németfalv* (Cs. I, 305), OL. 1720: *Tapli Német falva*.

+Németfalu (= Úsz-Peklin, Sáros: J/10) 1394: *Peklen*, 1373: *Nemethfalv* al. nom. *Puklen* (Cs. I, 306).

+Németfalu I. (= Vásárosfalu, Sopron: A/24) 1381: *Nemethfalv*, 1394: *Wasarusfalw* (Cs. III, 634).

+Németfalu II. (= Küllő, Sopron: A/18) 1337: *Kvrru*, 1400: ~ (Cs. III, 616).

+Németfalu (Valkó: Nevna vár tart.) 1422: *Nemethfalv*, 1474: *Nemethfalwa* (Cs. II, 337).

Németfalu (p. Vas: B/18) 1358: *Nemethfalv* (Anj. VII, 281, vö. Cs. II, 779), OL. 1570: *Nemethfalv*, OL. 1720, 1799: ~.

+Németfalu I. (Vas: a megye DK-i csücskén) 1365—6: *Nemuthfalv*, *Nemethfalv* (Cs. II, 779).

+Németfalu II. (Vas: Telekes t.) 1429: *Nemethfalv* (Cs. II, 779).

Németfalu (f. Zala: B/34) 1395: *Nemethfalv* al. nom. *Laak*, 1498: *Nemethfalv* (Cs. III, 85), 1808: ~.

+Németfalu I. (Söjtör határában, Zala: B/41) 1356: *Nemuthfalv*, 1465: *Nemphfalv* (Cs. III, 101).

+Németfalu II. (= Senye, Zala: B/28) 1429: *Nemethfalv* al. nom. *Senye* (Cs. III, 102).

Németfalu, Kerka- (f. Zala: B/38) 1343: *Nemphy* (ORTVAY II, 823), 1389: *Nemethfalv* (Cs. III, 75), 1808: *Kerka-~*.

Németfalu, Lesence- (f. Zala: B/29) OL. 1720: ~.

Németfalu, Zala- (f. Zala: B/32) 1366: *Nemethfalv* (Cs. III, 85), 1808: ~.

Nevetlenfalu (f. Ugocsa: M/12) 1366: *Dyakfolva* (Kállay II, 134), 1451: *Gyakfalva* (Cs. I, 433), 1619: *Nevetlenfalu* (SZABÓ 433), OL. 1720: *Gyökfalva* !, alias *Nevetlen Falu*.

Nyúlfalu l. *Zaiczfalva*, Vas m. (IV. A.) — (magyarítás).

Ófalu (f. Baranya: E/14) 1332—7: *Wyfolv!* (bizonytalan azonosítás: ORTVAY I, 258), 1426: *Ofalv* (Cs. III, 444).

Ófalu, Kalocsa- (p. Máramaros: M/3) 1808: *Sztarezello*, 1863: *Horbok-Kalocsa* vagy *Kalocsa-~*.

- Ófalú (f. Sáros: J/15) OL. 1720: *Ó Falu*, 1808: ~.
- Ófalú (mv. Szepes: F/1) 1108 [!] óta: *Ofalu* (Cs. I, 253), 1326: *Owfalw*, *Oufalw* (FEKETE NAGY I. 238), OL. 1720: *Ó Falu*, 1808: ~.
- + Oláhfalú, Nagy- (= SzászcSOR, Szeben: N/25) 1345: *Nog-olahfolu* (Anj. IV, 507, ZW. II, 29), 1464: *Schekchuor* (KNIEZSA I. 251).
- Oláfalu, Kápolnás- (f. Udvarhely: O/18) [1576]: *Innekső Olahfalu*, *Tulso Olahfalu* (melyik? — Sz. IV, 42), 1602: *Kápolnás Oláfalu* (Sz. V, 284), 1808: *Kápolnás-Oláfalu*.
- Oláfalu, Nagy- vagy ... *Szentegyház*- (mv. Udvarhely: O/19) 1301: villa nostre Olachalis (Sz. I, 29), 1406: *Olahfalu* (sznben: Sz. I, 100), [1576]: *Innekső Olahfalu*, *Tulso Olahfalu* (melyik? — Sz. IV, 42), 1602: *Szentegyház Oláfalu* (Sz. V, 284), 1606: „Ferencz Andras Zentegyházos olahfalj libertinus” (Szabó T. III.)
- Olaszfalu (Cs.) — (p. Baranya: E/8) 1475: *Olazsuhwo* !, 1510: *Olazfalw* (Cs. III, 444), 1554, 1565: *Olaszfalva* (KÁLDY-NAGY 44).
- +Olaszfalu (Somogy: Szigetvár t.) 1403, 1493: *Olazfalw* (Cs. II, 633).
- +Olaszfalu (Tolna: Hőgyész t.) 1455—64: *Olazfalw* (Cs. III, 444).
- Olaszfalu (f. Vas: B/15) OL. 1570: *Olazfalw*.
- Olaszfalu (1828) — (p. Veszprém: A/31) 1437: *Olasfalw*, 1488: *Olazfalw* (Cs. III, 244).
- Olaszfalu II. (f. Veszprém: D/18) 1488: *Olazfalw* (Cs. III, 244).
- +Olaszfalu (Veszprém v. Fejér: Ø) 1426: *Olazfalw* (Cs. III, 244).
- +Olaszfalu (Zala: Kemend vár tart.) 1374: *Olazfalw*, 1403: ~ (átírva: Cs. III, 87).
- +Oroszfalu I. (= Ruszkóc, Bereg: J/24) XIV. sz.: ~ (átírva), 1484: *Ruszkolcz* (Cs. I, 418).
- +Oroszfalu II. (= Oroszvég, Bereg: M/1) 1360, 1484: ~, *Oroszváros* (átírva: Cs. I, 418).
- +Oroszfalu III. (= Sarkad, Bereg: M/6) 1398, 1466: ~ (átírva: Cs. I, 418, 419).
- +Oroszfalu (= Magyaros vagy Szeretfalva, Doboka: O/1) 1414: *Orozfalw* (ZW. III, 623), 1461: *Orozfalw* al. nom. *Zereth* (Zichy X, 199).
- Oroszfalu (f. Háromszék: O/25) 1568: *Orozfalw* (BARABÁS 292).
- +Oroszfalu I. (= ? Rus, Hunyad: N/28) 1453: *Orozfalw*, 1482: *Rws*, 1499: *Orozfalwa*, 1506, 1510: *Rws* (Cs. V, 119—120).

- +Oroszfalu II. (Hunyad: Kis-Barcsa t.) 1367: *Apaty* al. n. *Vruzfolu*, 1390: *Oruzfalu*, 1520—1: *Oroz* al. n. *Rws* (Cs. V, 119).
- +Oroszfalu (Kolozs: Ø) 1519: *Orozfalw* (Károlyi III, 123).
- +Oroszfalu (= Ruszkova, Máramaros: M/19) 1373: *Orozviz*, 1390: *Orozfalu*, 1442: *Ruskova*, 1487: *Orozfalw* (BÉLAY 188, vö. Cs. I, 451).
- +Oroszfalu (= Oroszvár, Moson: A/8) 1240: *Vruzwar*, 1474: *Orozfalw* (egyébként mindig *Oroszvár*: Cs. III, 676).
- Oroszfalu, *Maros-* (f. Naszód: O/5) 1319: *Vruzfolu*, 1509: *Nagh Orozfalw* (Cs. V, 723), 1808: *Maros-Oroszfalu*.
- Oroszfalu (Nógrád: Ø) 1401/XV. sz.: *Oroszalu* (Zs. II/1, 133).
- +Oroszfalu (= ? Szorocsin, Sáros: J/4) 1414—6, 1427: *Orozfalw* (Cs. I, 305).
- Oroszfalu I. (f. Szatmár: M/27) 1411, 1491: *Orozfalwa* (Cs. I, 482, MAKSAI 185), 1566: *Orosfalwa*, 1688: ~, *Orozfalu* (Urb. 623).
- Oroszfalu II. (f. Szatmár: M/18) OL.1720: *orosz Falu*.
- Oroszfalu, *Alsó-* (f. Belső-Szolnok: N/6) 1410: *Villa Ruthenorum*, 1589: *Alsó Orozfalva*, 1620: *Alsó Orozfalu* (KÁDÁR V, 310).
- Oroszfalu, *Felső-* (f. Belső-Szolnok: N/7) 1410: *Utraque Villa Ruthenorum*, 1750: *Felső-~* (KÁDÁR V, 318).
- Oroszfalu, *Görgény-* (f. Torda: O/9) 1808: *Görgény-~*
- +Oroszfalu (= ? Orosz-Idecs, Torda: O/8) 1319: *Vruzfolu superior*, 1393: *Una villa rutinorum superior* (Cs. V, 723).
- +Oroszfalu (Ung: Bátfa t.) 1400: *Orozfalu*, 1427: *Orozfalw* (Cs. I, 395).
- +Oroszfalu I. (= Oreszka, Zemplén: J/16) 1419: *Orozka* (Cs. I, 358), 1427: ~ (átírva: Cs. I, 395).
- +Oroszfalu II. (Zemplén: Morva és Rákóc t.) 1390: *Orozfalu*, 1464: ~ (átírva: Cs. I, 358).
- Öregfalu (f. Torontál: H/4) 1828, 1864—6: ~.
- Pálfalu (f. Somogy) 1863: ~ — (hiv. név).
- Papifalu I. *Papfalva*, Bereg m. (IV. A.).
- +Pokolfalu (= Rujen, Temes: L/13) 1458: ~ (Cs. II, 58), 1507: *Pokolfalw*, 1593: *Rien*, ~ (PESTY II, 459, 460).
- Pokolfalu, *Pokol*, *Höll* (f. Vas: B/3) 1297: *Heyl* (MOÓR, West. 68), 1539: *Felső-Pokol*, 1828, 1836—40: ~, 1863: *Pokol*.
- Pusztafalu (f. Abauj: J/28) 1389: *Puzta wyfalu* (Zs. I, 91 — helyes azonosítás?), OL.1715: *Puſta Falva*, OL.1720, 1808: ~.
- Pusztafalu (1864—6) — (hn. Bátmonostor határában, Bács-Bodrog: E/25).
- Pusztafalu (f. Baranya: E/13) 1773: *Puzta Falú*, 1808, 1864—6: ~ „régén Kis-Várkony 1765 körül telepítették”.
- +Rácfalu (Heves: Sirok t.) 1454, 1465: *Ráczfalw* (Cs. I, 69).

R é h f a l u (f. Somogy: E/24) 1332–7: *Reufalu* (ORTVAY II, 713).

R é t f a l u (f. Sopron) 1346: *Wysun*, 1808: *Wiesen* — (magyarítás).

R é t f a l u, *Magyar-* (f. Verőce: E/32) 1289/1374: *Retyfolu* (Gy. I, 373), 1808: *Magyar-~*.

R é t f a l u, *Német-* (f. Verőce: E/32) 1808: *Német-~*.

+R é v f a l u (Bács: Ø) 1418: *Rewfalw*, 1486: *Rewfalw* (Cs. II, 160).

+R é v f a l u (Baranya: Sarkfalva vagy Apátirév?) 1397: *Reufalu*, 1494–9: *Rewfalw* (talán idetartozik: Cs. II, 520).

R é v f a l u (1873-ban: Rétfalu — sajtóhiba) — (f. Győr: A/16) 1454: *Rewfalw* (Cs. III, 557), OL. 1720: *Réuffalu*, 1808: ~.

+R é v f a l u (Solt: Kalocsa t.) 1525: *Rewfalw* (Egyháztört. Eml. I, 447), 1680: *Rétfalu!* (SZARKA 102).

R é v f a l u (f. Trencsén: C/8) OL.1720: *Reufalu*, 1808: ~.

+R é v f a l u I. Valkó: Vinkovci, Nemei t.) 1387–8: *Zenchle-rynych*, 1408: *Reufalu* (Cs. II, 287).

+R é v f a l u II. (Valkó: Haraszti t.) 1323: *Reufalu*, 1514: *Reefalw* (Cs. II, 346).

+R é v f a l u III. (Valkó: Ø) 1275: *Revfolu*, 1398: *Reufalu*, 1445: *Brod* (Cs. II, 299).

+R é v f a l u IV. (= ? Szentlőrinc, Valkó: Vinkovci t.) 1408: *Reufalu* (Cs. II, 287).

S v á b f a l u (f. Vas: A/27) 1786: *Svabfalu*, 1808: ~.

S i m o n f a l u (telep, Baranya) — (hiv. név).

+S z a b a d f a l u (Arad: Solymos tart. 83.) 1477: *Zabadfalw* (Cs. I, 761).

+S z a b a d f a l u (= ? Szabadka p., Gömör: F/15) 1404, 1460: *Zabadfalw* (Oklsz., az azonosítás PAISTÓL: MNy. LIII, 59).

+S z a b a d f a l u (= Sztrigy-Ohába, Hunyad: N/29) 1404: ~ (Zs. II/1, 399), 1439: *Zabathfalw*, 1491: *Ohaba* (Cs. V, 117, 134).

+S z a b a d f a l u (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (CSÁNKI, Körösm. 124).

+S z a b a d f a l u I. (Velika része, Pozsega: E/33) 1435: *Zabadfalw*, 1470: *Zlobochyna* (Cs. II, 425).

+S z a b a d f a l u II. (Pozsega: Ø) 1435: *Zabadfalw* (Cs. II, 425).

S z a b a d f a l u I. (= Ohábabisztra, Temes: L/12) 1433: *Zabadfalw*, 1448: *Zabathfalwa* (Cs. II, 62).

S z a b a d f a l u II. (= Ohába-Forgács, Temes: ?) 1369, 1406, 1415, 1482: *Zabadfalua*, *Zabadfalw* (Cs. II, 62).

S z a b a d f a l u I. (f. Valkó: Kondrity t.) 1428: *Zabadfalw* (Cs. II, 349).

Szabadfalú II. (= Szlobodnavlaszt, Valkó/Verőce: E/34) 1422: *Zabadfalua*, 1422: *Sabathfalú*, 1474: *Zabadfalw* (Cs. II, 349).

Szászfalu (f. Háromszék: O/24) 1479: *Zaszfalw* (Sz. I, 231), OL.1720: *Szaszfalva*, 1808: ~, *Szászfalva*, 1839: *Szász-Falu*, ~.

Szászfalu (f. Ugocsa: M/10) 1271: *Felzaz* (SZENTPÉTERY II/1, 116), 1351: *Nogzaaz*, 1364: *Ugachazaaz*, 1378: ~ (Cs. I, 435).

+Szegfalú (Valkó: Ø) 1401: *Zwgfalw*, 1409: *Zegfalw* (Cs. II, 350 — Cs. csak valószínűsíti a két adat összetartozását).

Szegfalú (p. Zala: B/42) 1274: *Zygy*, 1329: *Zegfalw* (Cs. III, 103).

+Szénásfalú (f. Bars: C/14) 1668: „*Szénásfaluról*” (Tört. Tár 1893: 62), OL.1720: *Szénásfalva*, OL.1781: *Szénásfalú*, 1808: ~.

+Szénásfalú (Hunyad: Maros-Illye t.) 1468: *Zenasfalw* (Cs. V, 136).

(Szénásfalú) Szenic (mv. Nyitra) 1773: *Szenicz*, 1808: *Szenicz*, 1836—40: *Szénásfalú* (*Szenicz*) — (magyarítás).

+Szénfalú (Moson: Gálos t.) 1484: *Kolyzthaf* aliter *Zenfalu* (Cs. III, 686).

Szépfalú (f. Temes) 1332—7: *Sewdy*, *Zendi*, *Zewdy* (ORTVAY I, 403), 1808: ~, *Széplak* — (hiv. név).

Teklafalu (f. Somogy) 1863: ~, 1863—6: ~, *Tekla* — (hiv. név).

Tényőfalú (f. Győr: A/21) 1235: *Thuno*, 1450—53: *Thenew* (Cs. III, 561), 1808, 1863: ~.

+Tófalú (Fejér: Ø) 1269: *Tovfolu* (Cs. III, 354).

Tófalú (f. Heves: G/15) 1352: *Tothfalw* (Cs. I, 73), OL.1720: *Tóth Falu*, 1864—6: *Tóth Falu*, 1873, 1898, 1907: ~.

Tófalú (p. Pest: G/17) 1470: *Thotfalw* (Cs. I, 36).

Tormafalu (f. Sopron: A/12) 1367: *Hereyngh* al. nom. *Keresdorff* (MOÓR, West. 97), 1433: *Thornaskeer* (SCHWARTZ 109), OL.1696, OL.1715, 1773, 1786, 1799, 1808, 1828: ~.

+Tótfalu (Abaúj: Ø) 1351: *Thothfalú* (Anj. V, 537);

+Tótfalu I. (Bács: Szend és Keresztúr között) 1361: *Thothfalw*, 1520: *Dorozlothotfalw*, 1522: *Bathathotfalw* (Cs. II, 166).

+Tótfalu II. (Bács: a megye DNy-i részén) 1334: *Tothfolu* (Cs. II, 166; Gy. II, 242), 1522: *Tothffalu* (SZABÓ, Bács 49).

Tótfalu, *Kis-* (f. Baranya: E/27) 1330: *Tothfolu* (Gy. I, 396), OL.1695: *Kis Totfalú*, OL.1720: *Kis Toth Falu*.

Tótfalu, *Nagy-* (f. Baranya: E/28) 1294: *Touthfolu* (Gy. I, 396, vö. Cs. II, 531), 1554: *Remetetódfalu*, 1571, 1582: *Remetetótfalu* (KÁLDY-NAGY 78), OL.1720: *Nagy Toth Falu*.

Tótfalu? (p. Baranya/Somogy: E/6) 1554: *Tódfalva*, 1565: *Tótfalva* (KÁLDY-NAGY 37), 1773: *Kis-Tóthfalú*.

+Tótfalu I. (= Dömörkapu, Baranya: E/15) 1328 > 1463: *Zemen* al. nom. *Thothfalw* (GY. I, 396), 1501: *Thothfalwa* (Cs. II, 531–2).

+Tótfalu II. (Baranya: Ø) 1467–1472: *Thothfalwa*, *Thothfalw* (Cs. II, 531).

+Tótfalu (Bars: Ø) 1391: *Tothfalw* (Zs. I, 239).

Tótfalu, *Kis-* (f. Bihar: L/1) é. n. [1291–1294]: *Alumas* (GY. I, 593), 1421: *Tothalmas*, 1625: *Tootfalw* (JAKÓ I. 194, vö. Cs. I, 602).

Tótfalu, *Nagy-* (f. Bihar: K/17) 1332–7: *Tvali*, *Choc* (ORTVAY I, 553), 1413: *Tothfalwa* (JAKÓ I, 369), OL. 1720: *Nagy Tootfalw*.

+Tótfalu I. (Egyed része volt, Bihar: K/15) 1511: *Thothfalw* (JAKÓ I. 237).

+Tótfalu II. (Bihar: Érmihályfalva mellett) 1329/1358: *Tothteluk* (GY. I, 678), 1349: *Thothfalw* (JAKÓ I. 369).

+Tótfalu III. (Gáborján határába olvadt, Bihar: K/14) 1360–1405: *Thothfalw* (Cs. I, 626), 1477: *Thothfalwa* (JAKÓ I. 369).

+Tótfalu (Bodrog: Hetes mellett) 1433: *Thothfalw* (Cs. II, 211), 1522: *Tothphalw* (SZABÓ, Bács 57).

Tótfalu (Doboka: N/5) 1549 e.: *Toththalw* (KÁDÁR VI, 568).

+Tótfalu (Esztergom: Bény t.) 1570: *Tót Falu* (FEKETE II. 47).

+Tótfalu I. (= ? Szirb, Hunyad: N/20) 1494: *Thothfalw*, *Thothfalwa* (Cs. V, 142).

+Tótfalu II. (= Kisrápolt, Hunyad: N/22) 1495: *Thothfalw*, 1513: *Rapolth* et *Olah Rapolth* al. nom. *Thothfalw* (Cs. V, 130).

Tótfalu (f. Kolozs: N/13) 1341: *Tontfalw!* (ZW. I, 519), 1448: *Thothfalw* (Cs. V, 419), 1808: ~ *Tótfalva*, *Tótuufalu*, 1839: ~.

–Tótfalu, *Kis-* (LIPSZKY) – (f. Kővár: M/20) OL.1720: *Felső-Kis-Tótfalu*, 1808, 1839: *Kis-*~.

Tótfalu (f. Kraszna: N/1) 1481: *Thothfalw* (Cs. I, 585, PETRI IV, 679), OL.1699: *Tóttfalw*, OL.1720: *Tothfalw*, 1808: ~.

+Tótfalu (? Lunka, Küküllő: N/20) 1477: *Thothfalw*, 1511: *Wythothfalw* (Cs. V, 899).

+Tótfalu (Nyitra: Ø) 1297: *Toutfalw* (ÁÚO. XII, 612).

Tótfalu (f. Pest: D/13) 1447: *Thothfalw* (Cs. I, 16).

+Tótfalu I. (Sáros: Ø) 1631: *Korua*, *toth falu* (MAKKAI 106).

+Tótfalu II. (Tisinecz mellett, Sáros: J/7) 1631: *Tissincz toot falu* (MAKKAI 103).

+Tótfalu III. (Gáboltó mellett, Sáros: J/1) 1631: *Gaboto tootfalw* (MAKKAI 107).

+Tótfalu IV. (Szmilno mellett, Sáros: J/2) 1631: *Smilna tott falu* (MAKKAI 99).

+Tótfalu V. (Mesztisko mellett, Sáros: J/5) 1631: *Mesciska tootfalw* (MAKKAI 103).

+Tótfalu VI. (= ? Usz-Salgó, Sáros: J/9) 1323: *Naasfew* al. n. *Totfalu*, 1370: *Salgov* al. n. *Totfalu*, 1379: *Salgow* (Cs. I, 309).

Tótfalu (LIPSZKY) I. (p. Somogy: E/6) 1388: *Tothfalua* (Zs. I, 60), 1452: *Thotfalw* (Cs. II, 652), 1808: ~.

Tótfalu (Lipszky) II. (p. Somogy: ?) 1808: ~, 1828: *Tóthfalu*.

Tótfalu I. (Somogy: Zákány tart.) 1380: *Tothfalw*, 1495: *Thothfalw* (Cs. II, 652).

+Tótfalu II. (Somogy: Ø) 1403: *Thothfalu*, 1408: *Tothfalw* (Cs. II, 652).

+Tótfalu III. (Somogy: Igal t.) 1406, 1466: *Thothfalw* (Cs. II, 652).

Tótfalu, *Giród-* (f. Szatmár: M/25) 1400, 1430: *Tothfalu*, al. nom. *Gerod* (Cs. I, 487), 1773: *Gírot Totfalu*, 1808: *Girót-*~.

Tótfalu, *Komlód-* (f. Szatmár: M/16) 1373, 1429: *Dombo*, 1483: *Tótfalu* (Cs. I, 473, vö. MAKSAI 131), OL. 1720: *Komlod Thott Falu*.

Tótfalu, *Miszt-* (f. Szatmár: M/21) 1440: *Thothfalu* (MAKSAI 221, vö. Cs. I, 487), 1614: *Miztotfalu* (Urb. 814), 1808: *Misztótfalu*.

Tótfalu, *Oláh-* (f. Szatmár: M/23) 1424: *Totfalu* (MAKSAI 222, vö. Cs. I, 487), 1648: *Olah Tootfalu* (MAKSAI 407), 1808: *Oláh-*~.

+Tótfalu I. (Börvely mellett, Szatmár: K/11) 1366 > [?] 1496: *Tothfalw* (MAKSAI 222).

+Tótfalu II. (Szatmár: Krassótól K-re) 1490?: *Thothfalw* (MAKSAI 222).

Tótfalu (f. Szepes: F/20) 1311: *Villa sclavonicalis* (FEKETE NAGY I. 233), 1382: *Tothfalw* (Cs. I, 268), OL. 1720: *Tótfalu*.

Tótfalu (f. Közép-Szolnok: M/30) 1410: *Totfalu?* (PETRI IV, 679), 1470: ~ (Cs. I, 487), OL. 1720: *Tóthfalu*, 1808: ~.

+Tótfalu (Tolna: Ø) 1439: *Thothfalw* (Cs. III, 471).

+Tótfalu (Torontál: Párdány t.) 1400: *Tothfalu* (Cs. II, 121).

+Tótfalu (= Szlován, Turóc: C/6) 1266: *Sclovan* (csak valószínűsített azonosítás), 1422: *Tóthfalu*, 1534: *Zlowenec* (ÚRHEGYI 18).

+Tótfalu (Valkó/Verőce: Harasztin t.) 1430: *Thothfalw*, 1453: *Thotfalw* (Cs. II, 358).

Tótfalu, *Sorki-* (f. Vas: B/6) 1418: *Thothfalu* al. n. *Zalak*, 1466: *Thothfalu* (Cs. II, 809), 1808: *Sorki-Tótfalud!* 1836—40 ~.

Tótfalu I. (f. Vas: B/16) OL. 1720: *Tóthfalu* (!), 1773: *Totfalu*.

Tótfalu II. (p. Vas: B/19) 1437: *Thothfalw* (Cs. II, 805), OL. 1570: *Thothfalw*, OL. 1720: *Tothfalu*, 1808: *Rába-Tótfalu*, 1836—40: ~.

Tótfalu III. (f. Vas: B/4) 1221: *Villa Sclavorum*, 1297: *Tothfolu* (Cs. II, 805), OL. 1720: *Tóthfalu*, *Totfalu*, 1808: ~.

+Tótfalu (Veszprém: a megye Dk-i részén) 1405: *Thotfalu* (H. I, 132; vö. Cs. III, 257), 1513: *Tótfalu* (ILA—KOVACSICS 206).

Tótfalu (f. Zala: B/46) 1359: *Totfalu* (Anj. VII, 616), 1808: ~.
+Tótfalu (= Karicsa, hn. Mikekarácsonyfa határában, Zala: B/45) 1455: *Karycha* al. nom. *Tothfalu* (Cs. III, 117).

+Tótfalu I. (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületében) 1439, 1464: ~ (átírva: Cs. I, 746).

+Tótfalu II. (Zaránd: Nadab t.) 1473, 1494: ~ (átírva: Cs. I, 746).

+Tótfalu III. (Zaránd: Talpas t.) 1515: ~ (átírva: Cs. I, 747).

Tófalú (Temes: Szurdok t.) 1469: *Thewfalw* (Cs. II, 68).

Tölgyesfalú (f. Ugocsa) — (hiv. név).

+Tősfalu (Hunyad: Marosillyétől ÉNy-ra) 1468: *Thewsfalw*, *Thywsfalw* (Cs. V, 144).

Újfalu (p. Abaúj: G/42) 1472: ~ (átírva: Cs. I, 219), 1699: *Szikszó-Újfalu* (Tört. Tár 1900: 368), OL.1715: ~, 1799: *Szikszó* ~.

Újfalu, *Boldogkő*- (f. Abaúj: K/1) 1388, 1467: ~ (Cs. I, 219), 1591–1599: *Boldogkő*-~ (Károlyi III, 486), OL.1720: *Boldogh Újfalu*, 1773: *B. Keő-Uj-Falu*.

Újfalu, *Jászó*- (f. Abaúj: J/20) 1322: *Wyfolu* (Gy. I, 153, vö. Cs. I, 219), OL.1720: *Jászo* ~, 1808: *Jászó-Újfalu*.

Újfalu, *Kassa*- (f. Abaúj: J/21) 1332–7: *Nova villa*, *Vyfolu* (valószínűsített akonaszítás: ORTVAY I, 161), 1317: ~ (átírva: Cs. I, 219), OL.1715: *Kassa* ~.

+Újfalu I. (= Tőkés, Abaúj: J/18) 1317: *Vyfolu* seu *Nemutfolu*, 1323/1324/1377: *Tenkes huyfalu* (v: *Teukes huyfalu*), 1330 > 1358: *Teukesvyfalu*, 1332: *Teukes*, 1332–5: *Toques* (Gy. I, 151).

Újfalu II. (= Újlak, Abaúj: F/18) 1317, 1319: *Vyfalu* (Gy. I, 153).

Újfalu, *Zimánd*- (f. Arad: L/8) 1864–6: *Zimánd újfalu*.

Újfalu, *Csernovics*- (p. Arad: L/7) 1799, 1808: *Újfalu*.

Újfalu, *Bács*- (f. Bács: E/36) 1773: *Érsek-Ujfalú*, 1786: *Ersek*-~, 1799, 1808: *Bács-Újfalu* (1722-i telepítés: Gy. I, 242).

+Újfalu I. (Bács: Cséb t.) 1455: *Wyfalw* (Cs. II, 167).

+Újfalu II. (Bács: Kisdi t.) 1417: *Wyfalw* (Cs. II, 167).

+Újfalu III. (Bács: Bácsától DK-re) 1334: *Wyfolu* (Gy. I, 242).

+Újfalu IV. (= Novoszelo, Bács: E/35) é. n. (1274 e.), 1332–7: *Nova Villa* (Gy. I, 242), 1522: *Wyfalw* (Cs. II, 167), 1522: *Ywffalw!* (SZABÓ, Bács 54).

+Újfalu V. (Bács/Bodrog: Zombor t.) 1382: *Wyfalw*, 1415–1423: *Vifalw*, *Egedwyfalw*, 1463: *Wyfolw* (Cs. II, 192).

Újfalu (Gy.) — (erdei tisztás Budafa határában, Baranya: E/12) 1058/1300/1402/1403 (hamis okl.): *Nove Ville* (Gy. I, 398).

újfalu, *Két-* (KÁLDY-NAGY) — (f. Baranya: ?) 1554, 1575, 1582: *Ujfalu* (KÁLDY-NAGY 103).

+Újfalu I. (Baranya: Feked t.) 1554, 1582: ~ (KÁLDY-NAGY 50).

+Újfalu II. (Baranya a megye DNy-i sarkában) 1468: *Wyfalw* al. nom. *Walws* (Cs. II, 533).

+Újfalu III. (Baranya: Bodony t.) 1441: *Wyfalw* (Cs. II, 533).

+Újfalu IV. (= Vizslak p., Baranya: E/30) 1327: ad *villam* quedam *novam*, 1328: non *Laak*, seu *Wyfolu* vocaretur, 1330: p. *Wyfalw* al. nom. *Lak* (GY. I, 334; vö. Cs. II, 532).

+Újfalu V. (Baranya: Selye, Kistelek t.) 1480: *Wyfalw* (Cs. II, 533), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 91).

+Újfalu VI. (Baranya: Darázs t.) 1320: *Wyfalw* (Cs. II, 533), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 112).

+Újfalu VII. (f. Baranya: Gerényes t.) 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 58).

+Újfalu VIII. (Baranya: Vásárbérctől D-re) 1554: *Újfalva*, 1579: ~ (KÁLDY-NAGY 133).

+Újfalu IX. (hn. Terehegy határában, Baranya: E/26) 1397: *Vyfalw* al. nom. *Kysharkan* (GY. I, 399), 1582: ~ (KÁLDY-NAGY 80).

+Újfalu X. (Baranya: Dunaszekcső mellett) 1423: *Wyffalu* (Zichy III, 104).

Ujfalu, *Garam-* (f. Bars: D/5) 1331: *Vyfalw* (GY. I, 482).

Ujfalu, *Zsitva-* (f. Bars: D/3) 1355: *Wyfalw* (MagyVárm. Bars 85), 1406: *Wyfalw* (Zs. II/1, 546).

+Újfalu (= Félhalom, Békés: H/2) 1435: *Monticulum Felhalom* prope poss. *Wyfalw*, 1466: *Felhalom* al. n. *Wyfalw* (Cs. I, 650).

+Újfalu. (Gyula városba olvadt, Békés: L/6) 1403: *Wyfalw*, 1511: adat nélküli hivatkozás (KARÁCSONYI 332).

Újfalu (f. Bereg: M/4) 1484: *Kisfalu*, 1495: *Kis-Újfalu* (Cs. I, 416), 1553: *Kyswyfalw* (N. KISS 168), valószínűleg idetartozik 1645: *Munkacz Uyffalu* (MAKKAI 338) és OL.1720: *Munkács Ujfalw*.

Ujfalu, *Bereg-* (f. Bereg: M/5) 1463: *Wyfalw*, *Berekwyfalw* (Cs. I, 420), 1553: *Beregwyffalu* (N. KISS 169).

Ujfalu, *Rafajna-* (f. Bereg: K/3) 1270/1272/1476/1580: *terre Rophoyn* (GY. I, 547), 1285, 1482: *Rafajna* (Cs. I, 419), OL.1720: *Rafaina* ~, 1808: *Rafajna-Újfalu*.

Ujfalu, *Szuszko-* (f. Bereg: M/2) 1863: *Szuszko-*~.

+Újfalu (Bereg: a Szernye folyó mellett) 1553: *Zernyewfalw*, 1683: *Wyfalw*, 1596—7: *Uyfalw* (N. KISS 165, 629, 802).

Ujfalu (f. Beszterce: O/2) 1332—6: *Nova Villa*, 1453/1456: *Wyfalu* (GY. I, 565), 1808: *Szász-~*.

Ujfalu, *Berettyó-* (mv. Bihar: N/13) é. n. [1291—4]: *villa* Nycolai bani *nova* (GY. I, 679), 1373: *Wyfalu* (JAKÓ I. 373).

Ujfalu, *Kis-* I. (p. Bihar: K/16) 1421: ~ (átírva: Cs. I, 627).

Ujfalu, *Kis-* II (f. Bihar: L/2) 1236: *Huzzeuozo* (GY. I, 626), 1463: *Wyfalw* (JAKÓ I. 261), 1715: *Kisújfalu* (MEZŐSI 297).

+Újfalu (Várad külvárosa volt, Bihar: L/3) 1285/1477: *Nova Villa*, 1374/1500: *Wyfalu* (GY. I, 679), 1552: *Wyfalu* (JAKÓ I. 383).

+Újfalu. (Borsod: Debrete t.) 1476: *Wyfalw* (Cs. I, 181).

Ujfalu (f. Brassó: O/27) 1404: *Newdorff* (ZW. III. 333), 1414: *Vyfalw* (ZW. III, 595), OL.1698: *Vifalw*.

+Újfalu (Csanád: Ø) 1230: *Huyfolu*, 1231: *Wyloc* (GY. I, 875).

Ujfalu, *Gyergyó-* (f. Csík: O/10) 1567: *Wiffalw* (Szabó T. II. 60).

Ujfalu, *Kászon-* (Csík: O/23) 1477: *hw fallu* (Sz. III, 100).

Ujfalu, *Menaság-* (fr. Csík: O/20) 1808: *Újfalu*, 1839: *Ménaság-~*.

+Újfalu (Csongrád: Csongrád mellett) 1560—1563: *Vyfalu* (Szarka 115), 1613—1633: *Uifalu* (Fekete I. 541).

Ujfalu, *Komlós-* (f. Doboka: N/3) 1336: *Kumlusteluk*, 1576: ~ más néven *Komlós* (KÁDÁR IV, 398), OL.1700: *Komlos ~*.

Ujfalu, *Magyar-* (f. Doboka: N/11) 1499: *Wyfalw*, 1587: *Magyar wy falw* (SZABÓ T.—GERGELY 54—5), 1808: *Magyar-~*.

Ujfalu, *Somro-* (f. Doboka: N/2) 1585: ~ (PETRI IV, 703).

Ujfalu, *Szász-* (f. Doboka: N/10) 1305: *Wyfalu* (KÁDÁR VII, 42).

Ujfalu, *Kis-* (f. Esztergom: D/10) 1460: *Wyfalw* (Cs. III, 516).

Ujfalu, *Nyerges-* (f. Esztergom: D/12) 1295: *Nova Villa* (ÁÚO. X, 192), 1352: *Wyfalu* (Anj. V, 605), 1570: *Újfalva* (lehetéges *Ujfaluba* olvasat is: FEKETE II. 45), OL.1720: *Nyerges-~*.

Ujfalu (p. Fejér: E/1) 1447: *Wyfalw* (Cs. III, 355).

Ujfalu, *Szász-* (f. Alsó-Fehér: N/16) 1332—7: *Villa nova* (ORTVAY II, 632), 1325: *Vyfalu* (ZW., I, 609), 1348: *Yufalou!* (ZW. II, 52).

+Újfalu (= Kutyalva, Alsó-Fehér: N/15) 1339: *Kuyfolua*, 1410: *Kuthyfolwa olim Vyfalu* (ICZKOVITS 58, l. *Kutyalva* címszót is).

Ujfalu, *Miko-* v. *Bikszád-* (f. Felső-Fehér: ?) 1808: *Mikouj-falu*.

Újfalú, *Oláh-* (f. Felső-Fehér: O/26) 1387: *Wyfolow* (CD. X/1, 354) 1391: *Wyfalw* (ZW. III, 6), 1658: *Oláh-*~ (Sz. VI, 214).

Újfalú, *Szász-* (f. Felső-Fehér: O/21) 1305: ~ (ZW. I, 230).

+Újfalú (Fogarás: Ø) 1349: *Nova villa* (KNIEZSA I. 208).

Újfalú (f. Gömör: F/19) 1460: *Wyfalw* (Cs. I, 148).

Újfalú, *Rekenye-* (Gömör: F/5) 1327: *Scenegotew, Rakunchas* (ILA III, 287), 1338: *Vyfalw* (Anj. III, 473, vö. Cs. I, 148), 1551: *Rekenie*, 1599: *Rekenie Vyfalw* (Ürb. 494).

+Újfalú (= Kövi, Gömör: F/7) 1245/1423: *Kuuy*, 1507: *Kevy* alias *Ujfalw* (ILA II, 550, vö. Cs. I, 139).

Újfalú, *Győr-* (Győr: A/15) 1263: *Nova villa* (SZENTPÉTERY I, 424), 1341: *Wyfolu* (Anj. IV, 178, vö. Cs. III, 561).

+Újfalú (Győr: Ø) 1490, 1493: *Wyfalw* (Cs. III, 561).

újfalú, *Nád-* (f. Heves: G/11) 1332–7: *Nadast* (ORTVAY I, 179), 1463: *Wyfalw* (Cs. I, 73), OL.1720: *Nád Uifalu*.

Újfalú (f. Hont: D/9) 1330: ~ (MagyVárm. Hont 28), OL.1720: *Uj Falu*, 1808: ~.

+Újfalú (Hunyad: Berekszó t.) 1479: *Wyfalw* (Cs. V, 144).

+Újfalú (Keve: Ø) 1364: *Wyfalw* (Cs. II, 121).

Újfalú, *Kalota-* (f. Kolozs: N/12) 1459, 1518: *Wyfalw*, 1493: *Wyfalwa* (Cs. V, 421), 1808: *Kalota-Újfalú*.

Újfalú, *Oláh-* (f. Kolozs: O/6) 1319: *Bartaleusvyfolua*, 1332–7: *Vyfalw* (Cs. V, 421–2: *Oláh-*~, *Oláhfalú*).

Újfalú, *Duna-* (f. Komárom: D/11) 1387: *Wrsuyfalw*, 1422, 1460: *Wyfalw* (Cs. III, 516), OL.1720: *Uj Falu*, 1808: ~.

Újfalú, *Teremi-* (f. Küküllő: O/13) 1501: *Wyfalw* (Cs. V, 900).

+Újfalú (Küküllő: Csávás t.) 1473: *Wyfalw* (Cs. V, 900).

+Újfalú (Liptó: Ø) 1233: *Oyfohou*, 1246: *Nove Ville* (ÁÚO. I, 304, II, 189).

+Újfalú (Máramaros: Batiza t.) 1418: *Belahaza* al. *Polyan Ujfalw* (BÉLAY 126).

+Újfalú (Nagy-Selykbe olvadt, Meggyes sz.: N/27) 1394: *Wyfalw* (ZW. III, 103).

Újfalú I. (1959) — (Moldva: Szitás mellett) 1851: ~ (LÜKŐ 157), 1959: *Satulnou*, ~ (SZABÓ T. A.: MNyj. V, 38).

Újfalú II. (1959) — (Moldva: Klézse mellett) 1842: *Kövess-Allya Ujfalw* (DÖBRENTÉI: Tudománytár XII, 16), 1843: „*Ujfaluszi legéjenyek...*” (DOMOKOS I, 49), 1959: ~ *Doja, Dózsa* (SZABÓ T. A.: MNyj. V, 38).

Újfalú III. (1959) — (Moldva) 1881: *Traian*, *Ujfalw* (LÜKŐ 170), 1959: *Traian*, ~ (SZABÓ T. A.: MNyj. V, 38).

U j f a l u (f. Moson: A/7)1423: *Newdorff*, 1468: *Wyfalw* (Cs. III, 687).

U j f a l u, *Kis-* (f. Nógrád: G/5) 1473: *Wyfalw* (Cs. I, 110).

U j f a l u, *Ság-* (f. Nógrád: G/9) 1335: *Wyfolw* (Cs. I, 110).

U j f a l u, *Somos-* (f. Nógrád: G/7) 1455: ~ (átírva), 1481: *Somoswyfalw* (Cs. I, 110), OL.1720: *Somos Újfalw*.

U j f a l u, *Tót-* (p. Nógrád: G/8) 1799: *Tót Újfalw*.

U j f a l u, *Divék-* (Nyitra: C/10) XIV, sz.: ~ (átírva: FÜGEDI 51), 1546: *Dywekwyfalw* (Podmaniczky III, 354).

U j f a l u, *Szeptenc-* (f. Nyitra: C/11) XIII. sz., 1411: ~ (átírva: FÜGEDI 66), OL.1720: *Szeptencz Új Falu*.

U j f a l u, *Tökés-* (f. Nyitra: C/12) 1295: *Felsewywfolw!* ide tartozik? (HO. VI, 415), 1515: *Thewkeswyfalw* (Apponyi 430).

U j f a l u, *Vámos-* (f. Nyitra: C/15) XIV. sz., 1515: ~ (átírva: FÜGEDI 66), 1742: *Vámos-Uj-Falu* (BÉL IV, 451).

U j f a l u I. (p. Pest: H/1) 1324—43: *Vyfalw* (Cs. I, 36).

U j f a l u II. (1808) (p. Pest: G/18) 1548: ~ (SZARKA 117).

Ú j f a l u, *Kis-* (Pest: G/16) 1446: *Wyfalw* (Cs. I, 36).

U j f a l u, *Sziget-* (f. Pest: D/20) 1303: *Iufolu* (!), 1465: *Wyfalw* (Cs. III, 355), OL.1720: *Uifalu*, 1808: *Sziget-Ujfalw*.

U j f a l u I. (f. Pozsony: A/11) OL.1554: *Wyfalw*, 1646: *Vyfalw* seu *Pokatelek* (Urb. 232), OL.1720: *Szerdahely* ~.

U j f a l u II. (p. Pozsony: A/9) 1808, 1828: *Újfalw*.

U j f a l u, *Dévény-* (f. Pozsony: A/5) OL.1554: *Wyffalw*.

U j f a l u, *Duna-* (f. Pozsony: A/6) 1283: *Vyfalw* (ÁŰO. XII, 408).

U j f a l u, *Félszer-* (LIPSZKY) — (f. Pozsony: A/11) OL.1780—1: *Felszer Ujfalw*. Valószínűleg azonos *Újfalw* I.-gyel.

U j f a l u, *Laksár-* (f. Pozsony: A/1) OL.1609: *Laxar Wyffalw*.

U j f a l u, *Tót-* (f. Pozsony: A/4) 1270/1291: *Wyfalw* (SZENTPÉTERY II/1, 93), OL.1554: *Wyffalw*, OL.1595: *Tot Vyffalw*.

U j f a l u, *Bártfa-* (f. Sáros: J/3) XV. sz.: ~ (átírva: Cs. I, 314), 1640: *Bartpha Uyfalw* (MAKKAI 122), OL.1720: *Bartfa Uj Falu*.

U j f a l u, *Pécs-* (f. Sáros: J/8) 1209: ~, 1427: *Wyfalw* (Cs. I, 314; az 1209-i adat hamis okl. I. SZENTPÉTERY I, 79).

U j f a l u, *Somos-* (f. Sáros: J/14) 1332—7: *Nova Villa* (ORTVAY I, 207), 1427: ~ (átírva: Cs. I, 207), OL.1720: *Somos Uj Falu*.

U j f a l u, *Sós-* (f. Sáros: J/13) 1332—7: *Nova Villa* (ORTVAY I, 207), 1427: *Wyfalw* (Cs. I, 314), OL.1720: *Soós* ~.

U j f a l u, *Szinye-* (f. Sáros: J/12) 1262: *Wyfalw* (Cs. I, 312), 1427: *Wamosuyfalw* (Cs. I, 314), OL.1720: *Szine Uj Falu*.

u j f a l u, *Tenkes-* (Sáros: Kapronca t.) 1323: *Tenkeshuyfalw*, 1324: *Tenkesuyfalw*, 1427: *Wyfalw* (Cs. I, 314).

Ujfalu (p. Somogy: E/5) 1332–7: *Vyufalu, Nova villa* (ORTVAY I, 307; vö. Cs. II, 653), 1808: *Újfalú*.

Ujfalu, *Kenderes-* (LIPSZKY) — (p. Somogy: E/3) 1808: ~.

Ujfalu, *Magyar-* (f. Somogy: E/20) 1274: *Wyfalu* (idetartozik?: ÁÚO. XII, 130), 1479: *Wyfalw* (Cs. II, 653), OL.1720: *Magyar Uifalu*.

Ujfalu, *Német-* (f. Somogy: E/19) 1828: *Újfalú (Németh)*.

Ujfalu, *Tót-* (f. Somogy: E/21) 1554: *Újfalú* (KÁLDY-NAGY 101).

+ Újfalu I. (Somogy: Boldogasszonyfa t.) 1371: *Vyfalw* (Cs. II, 653).

+ Újfalu II. (Somogy: Táton és Ráksi t.) 1376, 1428: *Nova villa, Wyfalu* (Cs. II, 653).

+ Újfalu III. (Balatonberény része volt, Somogy: B/43) 1424: *Wyfalw* (Cs. II, 592).

+ Újfalu IV. (Somogy: Mesztegnyő t.) 1408: *Wyfalw*, 1455: *Wyfalwfewlde* (Cs. II, 654).

Ujfalu (f. Sopron) 1808: *Neufeld*, 1828, 1863: ~ — (magyarítás?).

Ujfalu, *Kis-* (f. Sopron) 1773: *Neudorff* (SCHWARTZ 246), 1808: *Neudorf*, 1863: *Kis-* ~ — (magyarítás).

Ujfalu (Szabolcs: K/4) 1347: *Wyfalu* (Anj. V, 46), 1398: *Wyfalu* (Zs. I, 599), OL.1720: ~.

+ Újfalu I. (Szabolcs: Tét t.) 1465: *Wyfalw* al. nom. *Apathzegh* (Cs. I, 528).

+ Újfalu II. (Szabolcs: Eszlár, Nagyfalú t.) 1347, XV. sz. vége: *Wyfalu* (Cs. I, 528).

Ujfalu, *Avas-* (f. Szatmár: M/13) 1493: *Wyfalw* (Cs. I, 488), OL.1720: *Avas Uj Falu*.

Ujfalu, *Alsó-* (f. Szatmár: M/24) 1329: *Alsó- és Felsőújfalú* (SZIRMAY bizonytalan hitelű adata: MAKSAI 226, Cs. I, 488), 1688: „apud *Uyfalusienses*” (Urb. 633), OL.1720: *Alsó Uj Falu*.

Ujfalu, *Csenger-* (f. Szatmár: K/10) 1383: *Wyfalu* (Cs. I, 488).

Ujfalu, *Felső-* (f. Szatmár: M/26) 1329: *Alsó- és Felsőújfalú* (SZIRMAY bizonytalan hitelű adata: MAKSAI 226, Cs. I, 488), OL.1720: *Felső Uj Falu*, 1808: *Felső-Újfalú*.

Ujfalu, *Oláh-* (f. Szatmár: M/22) OL.1648: *Olah Uyffalu*.

+ Újfalu (= Gyülvész, Szatmár: M/17) 1364: *Vyfolu*, 1449: *Gwluwez* alio nomine *Wyfalu* (MAKSAI 226).

Ujfalu, *Szász-* (f. Szeben sz.: N/33) 1349: *Nova villa* (ZW. II, 60), 1413: *Wyfalw* (ZW. III, 582), OL.1713: *Szaszujfalú*.

+ Újfalu I. (Szerém: Falkos-Szombat tart.) 1416: *Wyfalu* (Cs. II, 255).

+Újfalu II. (Szerém: Székelytelek t.) 1320: *Vyfolu* (Cs. II, 255).

+Újfalu III. (Szerém: Árki t.) 1368: *Wyfalu* (Cs. II, 255).

Újfalu, *Csaba-* (f. Belső-Szolnok: N/9) 1603: *Vyfalu* (KÁDÁR II, 335).

Újfalu, *Csicso-* (f. Belső-Szolnok: M/36) 1467: *Wýfalw*, 1655: *Cziczouyfalu* (KÁDÁR II, 440), OL.1700: *Csitsoujfalu*.

Újfalu, *Pusztá-* (f. Belső-Szolnok: N/4) 1507: *Wyfalw*, 1659: *Kis-~*, 1784: *Pusztá-~* (KÁDÁR V, 491), 1808: *Pusztá-Újfalu*.

Újfalu, *Dabjon-* (f. Közép-Szolnok: M/33) 1549: *Wýhfalw* (PETRI IV, 696), OL.1720: *Dablyoon Uj Falu*, *Dabljén Uj falu*.

Újfalu, *Hosszu-* (f. Közép-Szolnok: M/34) 1582: *Hosszuújfalu* (átírva: PETRI IV, 699), OL.1720: *Hofzszu Uj Falu*.

Újfalu, *Nagymon-* (f. Közép-Szolnok: M/32) 1804: *Nagymon-Ujfalu* (korábban *Csora*: PETRI IV, 701), 1808: *Nagy-mon-Ujfalu*.

+Újfalu (Közép-Szolnok: K/12) 1490: *Wýfalu*, 1847: ~ (PETRI IV, 706).

Újfalu, *Tasnád-* (p. Közép Szolnok: K/12). Valószínűleg az előzővel azonos.

Újfalu, *Neudorf* (f. Temes: L/10) 1799, 1808: *Újfalu*.

+Újfalu I. (Temes: Bél t.) 1369, 1467: *Wyfalu* (Cs. II, 69, 26).

+Újfalu II. (Temes: Oszlár t.?) 1483, 1497: *Wyfalw* (Cs. II, 68).

+Újfalu III. (Temes: Hodos tart.) 1471: *Wyfalw* (Cs. II, 68).

+Újfalu IV. (Temes/Torontál: Kőcese, Peterd t.) 1470, 1498: *Wyfalw* (Cs. II, 68).

+Újfalu I. (= Békató p., Tolna: E/4) 1466, 1496: *Bekato* alio vocabulo *Wyfalw* (Cs. III, 416).

+Újfalu II. (Tolna: Ø) 1344: *Buzahaz* al. n. *Vyfolu* (Cs. III, 419).

+Újfalu III. (Tolna: Bonyhád t.) 1309: *Ujfalu* (Cs. III, 456), 1565: ~ (KÁLDY-NAGY 54).

+Újfalu IV. (Tolna: Tamási tart.) 1443, 1500: *Wyfalw* (Cs. III, 455).

+Újfalu V. (Tolna: Simontornya t.) 1329, 1397, 1401, 1424: *Wyfalua*, *Wyfalu* (Cs. III, 455), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 55).

+Újfalu VI. (Tolna: Döbrököz t.) 1441: *Kysfalwd*, 1443: *Wyfalw* (?-es azonosítás: Cs. III, 435).

Újfalu (f. Torda: N/14) 1470: *Wyfalw* (valószínűsített azonosítás: Cs. V, 742), 1808: *Újfalu*.

Újfalu, *Mező-* (f. Torda: O/11) 1336: *Vyfalu* (Anj. III, 258).

U j f a l u, *Torna-Ujfalú* (f. Torna: F/9) 1409: *Wyfalw* (Cs. I, 241).

+ Ú j f a l u (Torna: Kovácsvágása mellett) 1364, 1410: *Wyfolu* (Cs. I, 241).

+ Ú j f a l u (= ? Novoszelo, Torontál: H/5) 1399: *Ujfalú* (átírva: Cs. II, 128).

U j f a l u, *Duló*- (f. Trencsén: C/4) 1388: *Wyfalw* (FEKETE NAGY II. 200), OL.1720: *Uifalu*, cum *Dulo*, 1808: *Duló-Ujfalú*.

U j f a l u, *Szkala*- (f. Trencsén: C/5) 1297: *Wyfalwa*, 1328: *Wyfolw* (FEKETE NAGY II. 200—1), 1773: *Szkalam Új Falu*.

U j f a l u, *Vág*- (f. Trencsén: C/9) 1419: *Wyfalw* (FEKETE NAGY II. 200), OL.1720: *Uifalu*, 1799: *Vág-Ujfalú*.

+ Ú j f a l u (= Károlyfalva, Turóc: C/16) 1272: *Wjfalú*, 1393: *Wyfolo*, 1406: *Karulhaza* (ÚRHEGYI 24, 38).

U j f a l u, *Bőződ*- (f. Udvarhely: O/14) 1566 e.: *Wyfalw* (Sz. II, 199).

U j f a l u, *Homoród* (f. Udvarhely: O/22) 1481: *Wjfalw* (Sz. I, 236).

U j f a l u, *Ilonok*- (f. Ugocsa: M/9) 1558: ~ (Tört. Tár 1904 : 400), 1598: *Ilonokujfalú* (SZABÓ 374), OL.1720: *Ilonok* ~.

u j f a l u, *Sós*- (f. Ugocsa: M/11) 1622: *Csarnatu Wyfalú*, 1628: *Oláh Ujfalú* (SZABÓ 475), OL. 1720: *Ujfalú*, 1748: *Sós Ujfalú* (SZABÓ i. h.).

+ Ú j f a l u (Ung: Bés, Mátyóc t.) 1381: *Ujfalú* (átírva: Cs. I, 402), 1808: *Ujfalú* (idetartozik?).

+ Ú j f a l u I. (Valkó: Ø) 1337: *Wyfolu*, ? 1427: *Ujfalú* al. nom. *Veghfalw*, 1491: *Wyfalw* (Cs. II, 359).

+ Ú j f a l u II. (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1413, 1483: *Vyfalú* (Cs. II, 359).

+ Ú j f a l u III. (Valkó: Ø) 1433: *Vyfalw* (Cs. II, 359).

+ Ú j f a l u IV. (Valkó: Szőcs t.) 1435: *Wyfalw* (Cs. II, 359).

+ Ú j f a l u V. (Valkó: Ø) 1435: *Wyfalw* al. nom. *Nowakowch* (Cs. II, 359).

+ Ú j f a l u VI. (Valkó: Ø) 1477—8: *Wyfalw* (Cs. II, 359).

+ Ú j f a l u VII. (Valkó: Ø) 1364: *Vyfalú* (Cs. II, 359).

U j f a l u (f. Vas: A/33) 1427: ~ (átírva: Cs. II, 806).

(U j f a l u, *Ujlak*) *Neusiedl* (f. Vas: B/2) 1808: *Noszoly*.

U j f a l u, *Jobbágyi*- (f. Vas: A/32) 1496: *Wyfalw* (Cs. II, 806), OL.1720: *Jobbágy Ujfalú*.

U j f a l u, *Rádóc-Kis*- (f. Vas: B/11) 1786: ~.

U j f a l u, *Sorki*- (f. Vas: B/5) 1450: *Wyfalw* (?-es azonosítás: Cs. II, 806), OL.1720: *Sorky Ujfalú*, 1808: *Sorki-Ujfalú*.

U j f a l u, *Urai*- (f. Vas: A/29) 1339: *Wyfolu* (Cs. II, 806).

- +Újfalú (Vas: Ø) 1342: *Wyfolu* (Cs. II, 806).
 Újfalú (1828) — (p. Veszprém: A/30) 1332: *Wyfalw* (Cs. III, 258).
- +Újfalú (Veszprém: Pápa mellett) 1441, 1450: *Wyfalw* (Cs. III, 258).
 Újfalú, *Kerka-* (f. Zala: B/39) 1389: *Wyfalu* (Cs. III, 119), OL.1720: *Kerka Uj falu*.
- Újfalú, *Lendva-* (f. Zala: B/49) 1381: *Vyfalu* (Cs. III, 119).
 Újfalú (p. Zala: B/35) 1368: *Wyfalu*, 1415: *Banwyfalw* (Cs. III, 119).
- +Újfalú I. (= Szigliget, Zala: B/37) 1408: *Zeglygeth*, 1420: *Zeglygeth* al. nom. *Wyfalu*, 1453: *Wyfalw* (Cs. III, 103).
- +Újfalú II. (Zala: Alsó-Lendvától Ny-ra) 1381, 1389: *Vyfalu* (Cs. III, 119).
- +újfalú III. (= ? Atali p., Zala: B/23) 1439: *Wyfalw* (?-es azonosítás), 1441: *Wyfalw* aliter *Felzerfalw* vel *Altalfalwa* sive *Davidfalua* (Cs. III, 119).
- ujfalú, *Felrét-* l. *Firitfalú*, Zala m.
- +Újfalú (Zaránd: Nagy-Halmágy t.) 1477: *Wyfalw*, 1525: *Ujfalú* — átírva (Cs. I, 747).
- Újfalú, *Szilvás-* (f. Zemplén: J/27) 1321: *Vifalu* (Gy. I, 153), OL.1720: *Szilvas Uj falu*.
- Újfalú, *Tussa-* (f. Zemplén: J/22) 1342: *Wyfalw* (Cs. I, 364), 1773: *Tussa* ~.
- Újfalú, *Vámos-* (f. Zemplén: K/2) 1332–7: *Woyfolu* (Cs. I, 364), 1581: *Vamos wijfalü* (Urb. 762).
- +Válušfalú (Somogy: Derce t.) 1234–70: *Valuusfey*, 1314, 1465: *Valus* (Cs. II, 654), 1554: *Válušfalú* (KÁLDY-NAGY 46).
- Vámfalú, *Avas-* (f. Szatmár: M/15) 1270/1409: *Vamfalú* (SZENTPÉTERY II/1, 81, vö. Cs. I, 488).
- Vámosfalú (f. Pozsony: D/6) 1509: *Wamosfalw* (Sopr. II, 608).
- Vámosfalú (LIPSZKY) — (f. Zólyom: F/4) 1736: *Mjto*, *Hungaris Vámosfalva* (BÉL), 1808: ~, 1873: *Mito*.
- Vámosfalva (f. Nógrád: F/10) 1467: *Wamosfalw* (Bánffy II, 93), OL.1720: ~, 1836–40: *Vámosfalú*.
- +Váraljafalú (= Orláth, Szeben sz.: N/32) 1322: *Warolyafolw* (ZW. I, 365), 1367: *Waraliafalú* (ZW. III, 278).
- +Váraljafalú (Vas: Lendva tart.) 1366: *Varalyafalw* (OklSz., vö. Cs. II, 725).
- +Vásárfalú (Dunántúl: talán azonos az alábbiak valamelyikével) 1474: *Vasarfolu* (CD. V/2, 217), 1274: *Wasarfolua* (SZENTPÉTERY II/2, 3, 92, 116).

+Vásárosfalu (Somogy: Hobaly, Pata t.) 1409: *Vasarusfalu*, 1470: *Wasarosfalw* (Cs. II, 655).

Vásárosfalu (f. Sopron: A/25) 1381: *Nemetfalva*, 1394: *Wasarusfalw*, 1401: *Wasarusfalua*, 1438: *Wasarosfalu* (Cs. III, 634).

+Vásárosfalu (Vas: Zalalövő t.) 1484: *Wasarosfalu* (Cs. II, 807).

+Végfalu (Tolna: Hodos t.) 1343: *Wegfolw nunc vero Belch nuncupata* (Cs. III, 417), 1399: *Vegfalu*, 1446: *Wegfalwa* (Cs. III, 457).

Végfalu l. *Újfalva* I., Valkó m.

+Völgyfalu (Valkó/Szerém: Dombó t.) 1323/1332: *Weughfolu* (Cs. II, 363), SMIČIKLAS IX, 156).

Völgyfalu l. *Völgyfalva* (IV. A.)

Völgyifalu (f. Zala: B/48) 1389: *Welgyfalw* (Cs. III, 124).

Zaszádifalu (p. Zala: B/50) 1808: *Zaszad*.

II. ADATTÁR: -falud (*Falud*)

Atófalud (hn. Nemesapátiban, Zala: B/27) 1441: *Wyfalw* aliter *Felzerfalw* vel *Altalfalwa* (Cs. III, 119), 1799: *Atófalva*, 1808: ~, 1828: *Atófalud*, 1832: „... *átolfaludi* ...” (PAIS L. 36).

+Falud (Torda: Aranyos t.) 1296: *Foludy* (CD. VI/2, 51), 1298: *Foludi* (CD. VI/2, 149).

+Falud (Zala: Rezi vár tart.) 1408: ~ (Zalai Okl. II, 390, vö. Cs. III. 51), OL. 1555, OL. 1584: *Falwd*, OL. 1609, OL. 1618: ~.

Falud ? l. *Nagyfalud*.

kisfalud, *Vilmány*- (f. Abaúj: J/31) 1297: *Kysfolud* (GY. I, 113).

+Kisfalud (Arad: Nyárrév és Hodos t.) 1457: *Kysfalwd*, 1561: ~ (Cs. I, 774).

+Kisfalud (Bács: Ø) 1522: *Kysfalud* (SZABÓ, Bács 50).

Kisfalud (f. Baranya: E/31) 1227/1443: *Kysfolud*, 1314: *Kysfolud* (GY. I, 327, vö. Cs. II, 498).

Kisfalud (f. Bars: D/4) 1351: ~ (CD. IX/2, 110), 1391: *Kysfalud* (Zs. I, 235), OL. 1720: *Kis Falu*, 1742: *Kis-Falud* (BÉL IV, 240).

Kisfalud (f. Bereg: M/8) 1402: *Kisfalva* (Máramaros 122), 1457, 1458: *Kisfalva*, ~ (Cs. I, 416), OL. 1720: *Kis Falu*, 1773, 1808: ~.

+Kisfalud (Bihar: L/5) 1212/1334 (hamis): *Cusfoloud* (GY. I, 634, l. PAIS: MNy. XXX, 304—5).

Kisfalud I. (p. Borsod: G/4) 1327 > 1354: *Kysfalud* (GY. I, 782).

Kisfalud II. (p. Borsod: K/8) 1268: *Kysfolu*, 1332—5: *Kisfolud* (GY. I, 782), 1549: *Kysfalw*, 1576—7: *Kys-falud* (N. KISS 43).

+Kisfalud (Csanád: H/6) 1247/1247/1284/1572 (az első 3 hamis oklevél): *Kysfalw*, 1256 (hamis): *Kysfalud*, 1285/1572 (az első hamis okl.): *Kysffalw*, 1332: *Kysfolud*, 1337: *Kysfolw*, *Kysfalwd*, *Kysfolwd* (GY. I, 861), 1360, 1366: *Kysfalw*, 1337: *Kisfolwd* (Cs. I, 698).

Kisfalud (p. Fejér: D/19) 1229: *Kuisfolwd* (ÁÚO. VI, 465).

Kisfalud (f. Alsó-Fehér: N/17) 1299: *Kysfalu* (ICZKOVITS 57), 1808: ~.

Kisfalud (1863) — (p. Gömör: F/16) 1335: *Kysfolud* (ILA II, 504).

Kisfalud, *Gortva*- (f. Gömör: G/3) 1326: *Kysfolud* (ILA II, 348).

+Kisfalud (= Füge, Gömör: F/17) é. n.: *Fygey* al. nom. *Kysfalud*, 1409: ~ (ILA II, 504, vö. Cs. I, 138).

+Kisfalud (Gyórszentmártonba olvadt, Győr: D/17) 1237, 1323, 1352, 1356: *Kysfalu*, *Kysfolw*, 1368: *Kysfalud* (Cs. III, 551).

+Kisfalud (Hont: Ø) 1334: *Kysfolud* (Zichy XII, 11).

+Kisfalud (Küküllő: Csapó, Ugra t.) 1413: *Kysfalud*, 1488: *Kysfalwd* (Cs. V, 884).

Kisfalud (f. Maros: O/12) 1451: *Kysfalwd* (Sz. I, 160).

Kisfalu! I. (p. Nógrád: F/11) 1542: *Etrekiskfalwd* (idetartozik?: Széchényi I, 636), 1799, 1808, 1828: *Kisfalud*.

Kisfalu! II. (p. Nógrád: G/10) 1335: *Kysfalu*, 1448: *Kysfalwd* (Cs. I, 101), 1808: *Kisfalud*.

Kisfalud (1828) — (p. Nógrád: G/2) 1542: *Kysfalwd* (Széchényi I, 634).

Kisfalud (f. Pozsony: A/10) 1469: *Kisfalud* al. nom. *Kis potun* (Száz. LXXXI, 131), OL.1602: *Kysffalud*, OL.1720: *Kis Falud*.

+Kisfalud (Sáros: Ø) 1427: *Kysfalud* (Cs. I, 299).

Kisfalud, *Nemes*- (f. Somogy: B/51) 1229: *Kyffolud* (ÁÚO. VI, 476).

Kisfalud, *Zselic*- (f. Somogy: E/9) 1554, 1565: *Kisfalva!* (KÁLDY-NAGY 47), OL.1710: ~, 1808: *Zselicz*- ~.

+Kisfalud (Somogy: Ádánd t.) 1229: *Kuisfolwd*, 1279: ~ (Cs. II, 621).

+Kisfalud (Somogy/Baranya: Boldogasszonyfa t.) 1339: *Kys Folud*, 1473: *Kysfalwd* (Cs. II, 621).

Kisfalud (f. Sopron: A/20) 1237: *Kazmer*, 1358: *Kysfolud*, 1359: *Kazmer* al. nom. *Kysfalud*, 1462: *Kysfalud* (Cs. III, 615).

Kisfalud I. (p. Szabolcs: K/6) 1367: *Kysfalwd* (Cs. I, 518).

Kisfalud II (1828) — (p. Szabolcs: K/9) 1808: ~.

+Kisfalud (Szerém: Ø) 1418: *Kisfaludh*, 1462: *Kysfalud* (Cs. II, 248).

Kisfalud, *Ér*- (f. Közép-Szolnok: M/28) 1380: *Nogfalu*, 1475: *Kynaghfalw!*, 1543: *Kysfalw*, 1590: *Kisfalud*, OL.1720: *Kis falu*.

(Kisfalud) *Engelstorun* (f. Temes: L/9) 1863, 1864—6: ~.

+Kisfalud I. (Tolna: Ábel t.) 1397: *Kysfalud* (Cs. III, 435).

+Kisfalud II. (Tolna: Döbrököz t.) 1441: *Kysfalwd*, 1443: *Wyfalw* (?-es azonosítás: Cs. III, 435).

+Kisfalud (Tolna/Somogy: Szil t.) 1475: *Kysfalud* (Cs. III, 435).

Kisfalud! (p. Torna: F/8) 1386: Poss. *Kwchya* aliter *Kysfalu*, 1430 k.: *Kisfalud*, 1437: *Kysfalw*, 1455: *Kysfalwd* (Cs. I, 239).

Kisfalud (Udvarhely: O/17) 1576: *Keched v.* ~ (Sz. IV, 41).

+Kisfalud I. (Valkó: Berzéte-monostor tart.) 1394: *Kws-falu*, *Ewsfalw*, *Wyfalu*, 1394, 1427: ~ (Cs. II, 324).

+Kisfalud II. (Valkó: Kórógy t.) 1469: *Kisfalwd* (Cs. II, 324).

+Kisfalud III. (Valkó: Marót vár tart.) 1364: *Kysfalu*, 1484: *Kysfalud* (Cs. II, 324).

+Kisfalud IV. (Valkó: Ø) 1506: *Kysfalwd* (Cs. II, 324).

Kisfalud (f. Vas: B/17) 1773: *Kis Falud*.

Kisfalud, *Sorki*- (f. Vas: B/7) 1277: *Kysfolud* (ÁÚO. IX; 183, vö. Cs. II, 766), OL.1720: ~, 1773: *Kis-Falud*.

+Kisfalud (Vas: Pápától DK-re) 1325: *Chataberfeulde*, 1391: *Chataber* al. nom. ~ (Cs. II, 741).

Kisfalud I. (f. Zala: B/30) 1408: *Kysfolwd* (Zalai Okl. I, 356).

Kisfalud II. (p. Zala: B/40) 1335: *Kysfalud* (Zalai Okl. II, 304).

Kisfalud III. (LIPSZKY) — (f. Zala: B/26) 1403: ~ (Zs. II/1, 316).

Kisfalud I. (p. Zemplén: J/30) 1370, 1458: *Kysfalu*, *Kysfalud* (Cs. I, 353).

Kisfalud II. (f. Zemplén: K/5) 1467: *Kisfalud v. Kisfalu* — átírva (Cs. I, 353), OL. 1720. *Kis Falud*.

Kisfalud III. (1828) — (p. Zemplén: J/23) 1808, 1828: ~.

Marcellfalud? l. *Marcinfalva* (IV. A.).

Nagyfalud (LIPSZKY) — (Zala: B/24) 1332–7: *Felud* (ORTVAY I, 294), 1351: *Nogfolu* (Cs. III, 84), 1384: *Nagyfalou* (PAIS: MNy. XXX, 304–5, LIII, 268), 1416: *Naghfalw*, 1438: *Nagfalw* (Cs. III, 84), OL.1574: *Nagjfalw*, 1799, 1808: ~.

Tóttfalud (f. Alsó-Fehér: N/18) 1644: „*Tótfaluba*” (Sz. VI. 172), 1808: ~, *Tótfalva* (a térképen: *Tótfalu*).

III. ADATTÁR: *Falucska*

Falucska (f. Bereg: M/7) OL.1720: ~, 1799: *Falutska*.

Falucska (f. Torna: F/6) OL.1720: ~, 1808: ~.

Falucska (LIPSZKY) — (p. Zemplén: J/29) 1504: In predio *Falwchka* vocato in Comitatu Zempleniensi (Oklsz.).

IV. ADATTÁR: *-falva*

A b a f a l v a *Kis-* (p. Gömör: E/20).

A b o s f a l v a (f. Küküllő: R/52) 1357: *Obusfolua* (ZW. II, 133).

A b r u d f a l v a (f. Alsó-Fehér: O/48) OL.1698, 1808: ~.

A g f a l v a (f. Sopron) OL.1715, 1808: *Agendorf*, 1863. 1864—66: ~ — (magyarítás).

Á g o s t o n f a l v a (f. Felső-Fehér: S/12) 1679: „*Ágoston falváról*” (Sz. VI, 389), OL.1698: ~, 1808: ~.

Á k o s f a l v a (f. Maros sz.: R/33) 1497: *Achusfalwa* (BARABÁS 172).

A l b e r t f a l v a (f. Pest) 1828: ~ — (hiv. név).

A l b e r t f a l v a (1828) — (Torontál) 1828: ~ — (hiv. név).

A m b r ó z f a l v a (f. Csanád) 1863: *Ambrozfalva*, 1864–6: *Ambrozifalva* — (hiv. név).

A n d r á s f a l v a (p. Nógrád: E/40) 1542: *Andrasfalwa* (Széchényi I, 630).

A n d r á s f a l v a (1863) — (p. Ugocsa: L/11) 1383: *Kysadrasfalua!* (Kállay II, 227), XIV. sz.: *Kisanderasfalva*, (SZABÓ 279), 1431: *Kysandoryasfalwa*, 1461: *Andrasfalwa* (Cs. I, 431).

A n d r á s - f a l v a (1806) — (Bukovina) 1786: ~ (ekkor települt: Ethn. XLIV, 137), 1806: ~ — (hiv. név).

A n d r á s f a l v a , *Nyárád-* (f. Maros sz.: R/46) 1409: *Andreasfalua* (Sz. III, 26).

Andrásfalva, Oláh- (f. Küküllő: R/66) 1416: *Andrásfalwa* (ZW. IV, 15), 1453: *Andoriasfalwa* (Cs. V, 867).

Antalfalva, Kovacsica (f. Torontál) 1808: *Kovacsica*, 1829, 1836—40 ~ — (hiv. név).

Antalfalva (f. Verőce) 1808: *Antonsdorf*, *Antunovac* — (magyarítás vagy hiv. név).

Apátfalva (f. Csanád: G/78) 1332: ~ (átírva: Cs. I, 693), 1334: *Pothfalua* (Gy. I, 847), 1773: *Apatfalva*.

Apátfalva, Karancs- (f. Nógrád: E/37) 1518: *Apathfalwa* (Károlyi III, 110). OL.1720: *Karancs Apatfalva*.

Apátfalva, Losonc- (f. Nógrád: D/111) 1542: *Apadfalva!* (Széchényi I, 634). OL.1720: *Lossoncz Apátfalva*.

(Apátfalva, Czáp) *Abtsdorf* (f. Szeben: S/3) 1322: *Villa Abbatis* (ZW. I, 358), 1808: *Apáthfalva*.

Asszonyfalva (LIPSZKY) — (p. Kolozs: O/19) 1467 ... 1516: *Azzonfalwa* (Cs. V. 329).

Asszonyfalva (f. Meggyes sz.: O/71) 1305: *Assonfalva* (ZW. I, 230).

Asszonyfalva (f. Torda: O/22) 1456: *Azonffalwa* (Cs. V, 692).

Átosfalva (f. Maros sz.: R/48) 1575: *Atosfalwa* (BARABÁS 303).

Bábafalva (f. Bereg: J/77) 1478: *Bábafalva* (átírva: Cs. I, 413), 1522: *Babaffalwa* (Podmaniczky I, 657).

Bácsfalva (f. Hunyad: P/2) 1468: *Bachafalva*, 1505, 1518: *Bachfalva* (Cs. V, 70), 1808: ~.

Badafalva (f. Vas: F/23) 1538: *Bodafalwa* (SCHWARTZ 215), OL.1570: *Badafalwa*. (Az 1185—7/1764-i adat: MNy. XXV, 133 — XV. sz.-i hamisítvány — l. MOÓR, West. 86).

Bakfalva (LIPSZKY) — (vicus, Háromszék: R/142) 1808: ~.

Baksfalva (f. Vas: F/1) 1409: *Boxafalua* (Anj. II/2, 298, vö. Cs. II, 735), OL.1570: *Bakfafalva*.

Balásfalva (f. Bereg: J/60) OL.1720: *Balaszfalva*.

Balásfalva (mv. Alsó-Fehér: O/62) 1313: terra *Blasii* (ZW. I, 307), 1332—7: villa *Blasii* (KNIEZSA I. 186) 1346: *Balaszfalwa* (ZW. II, 36).

Balásfalva (f. Temes: N/21) 1471: *Balyaszfalwa* (?-es azonosítás: Cs. II, 25), 1808: *Blásova*, *Blazsova*, 1828: *Balázsfalva*.

Balásfalva, Alsó- (f. Doboka: R/1) 1359: *Balaszfalwa* (ZW. III, 216), OL.1700: *A*. ~, 1808: *Alsó*—.

Balásfalva, Felső- (f. Doboka: R/2) OL. 1700: *F*. ~.

Balázsfalva? (LÜKŐ) — (Moldva) 1936: *Bălușești*, ~ (LÜKŐ 173).

Bálintfalva (f. Maros sz.: R/38) 1484: *Balyntfalwa* (Sz. I, 243).

Balyafalva (Cs.) — (Valkó/Verőce: H/47) 1413: *Balyafalwa*, 1697: *Bellefalva* (Cs. II, 292).

Bánfalva (f. Békés) 1864–66: ~ — (hiv. név).

Bánfalva (f. Borsod: E/25) 1433: Poss. *Banfalusy*, 1485: *Banfalwa* (Cs. I. 168), OL. 1720, 1808: ~.

Bánfalva (f. Sopron) 1246: *Zoan*, 1317: *Bondorf* (SCHWARTZ 84), OL.1715: *Bondorff* — (vsz. magyarítás).

Bánfalva (f. Trencsén: B/9) 1208: *praedium Bani*, 1393: *Banfolua* (FEKETE NAGY II. 96), 1808: ~.

Bánkfalva, *Csik-* (f. Csík: R/136) 1569 k.: *Bankfalwa* (Sz. II, 274).

Bányafalva (f. Vas) 1808, 1863: *Bánya-* (hiv. név?)

Barátfalva (f. Kolozs: R/6) 1808: ~.

Barátfalva? (1838) — (Moldva) 1838: ~ (GEGŐ 46).

Barátfalva (f. Vas: A/78) 1427: *Arran*, 1608: *Ollersdorf* (SCHWARTZ 103), 1612: *Barattfaluban* (Űriszék 125), 1799, 1808: ~.

Barlangfalva, *Pestera* (f. Zaránd) 1808: *Pestere*, 1839: ~ — (magyarítás).

Bártfalva (f. Bihar: K/26) 1406: *Barby Janusfalwa* (Sz. II/2, 537), 1406: *Barby*, 1435: *Barthfalva* (JAKÓ I. 207).

Béla falva (f. Háromszék: R/141) 1536: *Belaffalwa* (Sz. III, 257).

Benedekfalva (f. Közép-Szolnok: L/75) 1475: *Benedfalwa*, 1487: *Benedekfalwa* (Cs. I, 552, vö. PETRI II, 111).

Bercikfalva (p. Zemplén: J/42).

Bernátfalva (f. Abaúj: J/47) 1488: *Bernaldfalwa* (Cs. I, 204).

Bibarczfalva (f. Udvarhely: R/133) 1332–7: *Biborch villa*, *Bibouh*, *Byborch* (ORTVAY II, 638), 1566: *Bijfarcz falwa* (Sz. II, 197).

Bikfalva (f. Háromszék: S/39) 1332–7: *Bicha*, *villa Bika*, *Sitka*, *Bicha villa* (ORTVAY II, 638), 1508: *Bikfalwa* (Sz. III, 171).

Boérfalva (f. Belső-Szolnok: L/110) 1584: *Boierfalwa* (KÁDÁR II, 208).

Boksánfalva (LIPSZKY) — (f. Csík: R/134) 1808: ~.

Boldogfalva (1828) — (Debrecen része, Bihar: K/13) 1282 > 1405: *Turnea*, 1332–7: . . . eccl.-e *B. V.*, de *villa B. Marie* (GY. I, 605), 1443: *Bodogazonfalwa* (JAKÓ I. 218), 1459, 1471: *Bodogazonfalwa*, 1477, 1487: *Bodogfalwa* (Cs. I, 604).

Boldogfalva (1799) — (p. Gömör: D/125) 1773, 1786: ~.

Boldogfalva (f. Küküllő: O/63) 1448: *Bodoghazzonfalwa*, 1507: *Bodogazzonfalwa* (Cs. V, 870), OL.1713, 1808: ~.

Boldogfalva, Kő- (f. Hunyad: P/22) 1363: *Bodughazunfolwa*, 1508: *Bodogfalwa*, *Bodogazonfalwa* (Cs. V, 78), OL.1698: *Boldoghfalva*.

Boldogfalva, Óralja- (f. Hunyad: P/43) 1332—7: *Villa Sancte Marie* (ORTVAY II, 645), 1447: *Bodogazzonfalwa*, 1519: *Bodogfalwa* (Cs. V, 57), OL. 1698: *Orlya Boldoghfalva*, 1839: *Ór-Allya-Böldogfalva*.

Borczfalva (LIPSZKY) — (plaga, Háromszék: S/30) 1808: ~, 1839: *Bortzfalva*.

Botfalva (f. Ung: J/57) 1355: *Bodfalua* (Anj. VI, 287), 1449: *de Bodfalws!* (Károlyi II, 274), 1455: *Bodfalva* (Cs. I, 388), 1773: *Botfa*, 1786: *Bottfa*, 1799: *Ó Botfa*, 1808: ~.

Brébfalva (f. Kővár vid.: L/95) 1579: *Babapataka al. Brethfalva* (Kádár II, 277), 1639: *Brebffalva* portio alias *Baba Pataka* (MAKKAI 428), OL.1720: *Bréb-Falva*.

Bressonfalva (1872) — (f. Krassó) 1872: ~ (PESTY, Krassó II/1, 45) — (hiv. név).

Burjánfalva (f. Hunyad: P/14) 1440: *Buryan*, 1453: *Bwryanfalwa*, 1459: *Bwryanfalw*, 1465, 1502: *Bwryanfalwa* (Cs. V, 81).

Buzafalva (f. Abaúj: J/46) 1262: *Koxo*, 1418, 1427: *Buzapeterfalwa*, 1444: *Buzafalwa* al. nom. *Also Kaxo* (Cs. I, 209).

Czapafalva (LIPSZKY) — (f. Küküllő: R/75) 1808: *Bun* (*Kis-vel Alsó-*) aliis *Czapafalva*, 1873: *Bun* (*Kis, Alsó*).

Cigányfalva (f. Bihar: M/4) 1406: *Chikanmyklosfalua*, 1435: *Chyganfalwa*, 1470: *Cwganfalwa* (JAKÓ I. 223), 1692: *Czigany Falua* (MEZŐSI 100).

Cinfalva (f. Sopron) 1244: *Pereznye*, 1343: *Siegendorf*, 1554: *Chyndorf* (SCHWARTZ 109), 1773: *Czinfalva*, 1786: ~, 1808: *Czinfalva* — (vsz. magyarítás: MOÓR, West. 102).

Cofalva (f. Háromszék: S/33) 1602: *Cziofalva* (Sz. V, 199).

Colánfalva, Calánfalva (f. Bereg: J/75) 1645: *Czolan Falwa* (MAKKAI 350), OL.1720: *Czolánfalva*.

Cövekfalva (p. Nógrád: E/6) 1542: *Chjyewekfalwa* (Széchényi I, 629).

Csehédfalva (f. Udvarhely: R/63) 1566 e.: *Cheherdfalwa* (Sz. II, 201).

Csekefalva, Csik- (f. Csik: R/137) (1576): *Chekefalva* (Sz. IV. 45).

Cserrefalva (f. Maros sz.: R/32) 1497: *Zereyfalwa* (BARÁBÁS 172), 1505: *Chere falwa* (i. m. 222).

Csernefalva (f. Kővár vidék: L/94) 1583: *Chyarnafalva* (KÁDÁR II, 365), OL.1720: *Cserne-Falva*.

Csikfalva (f. Maros sz.: R/41) 1408: *Chykfalwa* (ZW. III, 455).

Csobotfalva, *Csik-* (f. Csik: R/131) [1576]: *Csomortán cum Csobotfalva* (Sz. IV, 44).

Csokfalva (f. Maros sz.: R/49) 1332—7: *Chakafalua* (ORTVAY II, 657), 1569: *Chiokfalwa* (Sz. II, 252).

Csománfalva (f. Máramaros: L/22) 1399: *Chamalfalua* (Cs. I, 447), 1412: *Chomanfalwa* (BÉLAY 133).

Csontosfalva (f. Abaúj: J/48) 1262: *Koxo*, 1418, 1435: *Also Kokso* alias *Chonthosfalwa* (Cs. I, 209).

Csujafalva (f. Bihar: K/28) 1773: *Csullyafalva*.

Csutakfalva (p. Remete tart., Csik: R/13) 1864: *Csutakfalva* (SZABÓ T. II. 49).

Csürfalva (p. Doboka: L/115) 1808: ~.

Dánfalva (f. Kővár vid.: L/87) 1405, 1424, 1470: *Daanfalu*, *Danfalu*, (Cs. I, 554), OL.1720: *Dán-Falva*.

Dánfalva, *Csik-* (f. Csik: R/121), 1808: ~.

Darásfalva (f. Sopron) 1346: *Durug(h)*, 1430: *Drausdorf* (MOÓR, West. 27, 104), 1808: *Trauersdorf*, 1863: *Darászfalva* — (magyarítás).

Darufalva (f. Sopron) 1425: *Trausdorff* (SCHWARTZ 7), 1430: *Drauspurg* (MOÓR, West, 93), 1863: — (magyarítás).

Deafalva (p. Udvarhely: R/69) 1806, 1839: ~.

Deésfalva (f. Küküllő: R/54) 1301: *Deesfalva* (Cs. V, 874).

Demeterfalva (p. Szentlélek tart., Csik: R/128).

Demeterfalva (f. Maros sz.: R/44) 1603: ~ (Sz. V. 252).

Demeterfalva (Udvarhely: R/80) 1602: ~ (Sz. V, 297).

Deskófalva (f. Bereg: J/93) 1645: *Desko Falva* (MAKKAI 356).

Dézánfalva (f. Temes: N/26) 1808: *Désánfalva*.

Dezőfalva (1864—6) — (p. Kolozs: O/11) 1434, 1524: *Desewfalva* (SZABÓ T. I. 285, Cs. V, 346).

Diákfalva (LIPSZKY) — (f. Arad: M/44) 1799: ~.

Dobrafalva (f. Vas: F/18) 1157/1230: *Dobrovnuk* (MOÓR, West, 26), 1334: *Dobrafalua* (Anj. III, 96), OL.1720: ~.

Dományfalva (Lipszky) — (f. Szepes: D/84) 1638: *Dománifalva* (Csáky I, 710), 1808: *Dományoc*, ~.

Domokosfalva (LENK) — (Tamásfalva tart., Háromszék: S/29) 1602: ~ (Sz. V, 199), 1808: ~.

Dormánfalva (1959) — (Moldva) 1675: *Dorman Falvan* (MNy. XXVII, 76), 1838: *Dománfalva* (GEGŐ 45).

Drágabártfalva (f. Bereg: J/94) 1378: *Dragabratfalva* (Cs. I, 415), OL.1720: *Drágabártfalva*.

Dragomérfalva (f. Máramaros: L/54) 1405: *Dragamerfalva*, 1463: *Dragonysfalva* (BÉLAY 137, vö. Cs. I, 447), 1480/1829: de *Dragomerfalvus!* (Tört. Tár 1909: 510), OL.1696: *Dragumirfalva*.

Drágosfalva (Hnt. 1898) — (f. Belső Szolnok: L/109) 1393: *Dragusfalva* (ZW. III, 711), 1586: *Dragia* (KÁDÁR III, 375).

Dulfalva (f. Máramaros: L/27) 1419: *Dulywan* a. n. *Dulfalva* (Cs. I, 448), 1428: *Dwlfalua*, 1485: *Dwlfalw* (BÉLAY 137), OL. 1695, OL. 1720: ~.

Dunkófalva (f. Bereg: J/72) 1577: *Donkofalwa* (N. KISS 396), OL. 1720: *Dunkófalva*, *Nyres* alias *Dunkofalva*.

Endrefalva (f. Nógrád: E/36) 1348: *Enderfalwa!* (idetartozik? — Károlyi I, 683), 1454: *Endrefalwa* (Bánffy I, 176).

Erdőfalva (f. Hunyad: O/53) 1468: Poss. *Erdew*, 1511, 1518: *Erdewfalwa* (Cs. V, 87), 1808: ~.

Erdőfalva (f. Kolozs: O/13) 1376: *Erdeufolua* (Cs. V, 347).

Erzsébetfalva (p. Pest) — (hiv. név).

Étfalva (f. Háromszék: S/18) 1543: *Ethfalwa* (BARABÁS 385).

Eugénfalva l. *Eugénfalva*, Baranya (I. A.).

Fábiánfalva (1808) — (p. Nógrád: E/1) 1511: *Fabyanfalwa* — szn.-ben (idetartozik? — Podmaniczky II, 62), 1542: *Fabianfalwa* (Széchényi I, 634).

Farkasdifalva (f. Vas: F/31) 1387, 1516: *Farkasfalwa*, 1698: *Farkasfalva* (SCHWARTZ 169), OL.1720: *Farkasdifalva*.

Farkasfalva! (Zólyom: B/56) 1338: *Farcasfalw* (Zs. I, 69), OL.1720: *Farkas Falva*, 1736: *Farkasfalva* (BÉL II, 461).

Farkasfalva (f. Ugocsa: L/9) 1393: *Farkasfalua* (HistVal. 464).

Farkasfalva (f. Vas: A/76) 1365: *Walho*, 1478: *Wolfaw* (SCHWARTZ 20) OL.1720, 1808, 1863: ~.

Fedelesfalva, *Földesfalva* (f. Bereg: J/63) 1645: *Fedeles Falva* (MAKKAI 367), OL.1720: *Fedeles Falva*, *Födeles falva*.

Fejérfalva (f. Máramaros: L/43) 1402: *Feyrfalva* (Máramaros 124), 1458: *Fehérfalw*, 1480: *Feyerfalwa* (BÉLAY 140), 1479: de *Fejerfalvus!* (Máramaros 540), OL.1696: *Fejerfalva*.

Fenyőfalva (f. Szeben sz.: P/31) 1332—7: „de valle Gerrudis” (ORTVAY I, 63), 1311: *Feneufolua* (ZW. I, 302).

Ferenczfalva (1808) — (p. Szepes: D/30) 1808, 1828: ~.

Fiatfalva (f. Udvarhely: R/79) 1460: *Fyathfalwa* (BARABÁS 93).

Forrófalva (GEGŐ) — (f. Moldva) 1646—7/1780: *Forrofalva* (MIKECS 26), 1838: ~ (GEGŐ 45), 1851: ~ (JERNEY).

- Frigyeshalva (f. Bereg) 1863: ~ — (hiv. név).
- Frínkfalva (f. Kővár vid.: L/104) 1592: ~ (KÁDÁR IV, 480).
- Frínkfalva, Kő- (f. Belső-Szolnok: L/107) 1639: *Frínkfalva* (MAKKAI 435), OL.1700, 1808: ~.
- Futásfalva (f. Háromszék: S/15) 1543: *Futassfalva* (Balk-Arch. III, 27).
- Fűrészfalva (1808) — (Moldva) 1842: *Fűrészfalu* (DÖBRENTEI: Tudománytár XII, 18), 1868: ~ (Imets 30), 1959: ~, *Fărăstrău* (SZABÓ T. A.: MNyj. V, 32).
- Gálfalva (f. Bereg: J/86) 1645: *Gal Falva* (MAKKAI 355).
- Gálfalva, Vámos-, Küküllő- (f. Küküllő: R/55) 1302: *Galfalva*, 1517: *Zenth Jacobfewlde* al. nom. *Galfalwa* (Cs. V, 877).
- Gálfalva, Nyárad- (f. Maros sz.: R/39) 1332—7: *Gaal* (ORTVAY II, 657), 1501: *Galfalwa* (Sz. III, 149), 1943: *Gálfalva, Gáfóva* (BENKŐ I. 12).
- Gardánfalva (f. Közép-Szolnok: L/68) 1424: *Kardanfalwa* (Cs. I, 557), 1543: *Ghardanffalwa* (PETRI III, 427).
- Gecelfalva (f. Gömör: D/99) 1318: *Guchulpholua* (Anj. I, 456), 1426: *Gechelfalwa*, 1498: *Geczel* (Cs. I, 135), 1828: *Getzselfalva*.
- Gergelyfalva (f. Nógrád: D/109) 1393: *Gergurfalua* (ZW. III, 63).
- Gévénfalva (f. Bereg: J/69) 1645: *Geven Falva* (MAKKAI 370).
- Gidofalva (f. Háromszék: S/19) 1332—7: *Guidonis villa* (ORTVAY II, 538), 1415: *Gydofalua* (Sz. I, 109).
- Goborfalva (f. Vas) 1648: *Koberlingh* (MOÓR, West. 96), 1808: *Goberling*, vulgo *Koberling*, 1863: ~ — (magyarítás).
- Gorzafalva (Gegő) — (Moldva) 1646—7/1780: *Gorzdafalva, Godzafalva* (MIKECS 23), 1838: ~ (GEGŐ 45).
- Gorzófalva (f. Közép-Szolnok: O/4) 1549: *Gurzafalwa*, 1594: *Gorzófalua* (PETRI III, 464), 1808: *Gurzófalva*.
- Göröcsfalva (f. Csik: R/125) 1569: *Georeochfalwa* (Sz. II, 271).
- Gyanafalva (f. Vas: F/22) A SCHWARTZ közölte 1185—7/1764-i adat (MNY. XXV, 133) MOÓR, West. 86 szerint hamisítvány, 1350: *Ganoufolua* (MOÓR, West. 86), 1538: *Gyanafalwa* (SCHWARTZ 92).
- Gyimótfalva (f. Vas) 1388: *Gyarmanusfalva* (Cs. II, 752), 1808: *Jormansdorf*, 1863, 1864—6; ~ — (magyarítás).
- Györgyfalva (f. Kolozs: O/20) 1332—7: *villa Georgii* (ORTVAY II, 648), 1344: Poss. *Felekfark*, 1348: *Gyurfolua* (Cs. V, 359).

Györgyfalva, Csicsó- (f. Belső-Szolnok: L/118) 1405: *Gyvrghfalva* (Bánffy I, 482), OL.1700: ~, 1808. *Csicsó-*~.

Gyulafalu (f. Máramaros: L/44) 1349, 1355: *Gyulafalva* (HistVal. 115, 116), 1355: *Gyulahaza* (Cs. I, 448), 1479: *Gyulafalws!* — szn.-ben (TELEKI, Hunyadiak XII, 111), OL.1696, 1864—6: *Gyulafalva*, 1898: *Gyulafalva*.

Hadikfalva (1806) — (Bukovina) 1785: ~ (Ethn. XLIV, 137), 1806: ~ (LIPSZKY térképén) — (hiv. név).

Hagymádfalva (f. Bihar: K/27) 1523: *Halmaghfalwa* (JAKÓ I. 254), OL.1720, 1773: ~.

Hársfalva (f. Bereg) 1808: *Nelipina*, 1863: ~ — (magyarítás).

Hasfalva (f. Sopron) 1370, 1429: *Harsanandorf*, *Harsondorf* (SCHWARTZ 97), 1808: *Haschendorf*, 1863: ~ — (magyarítás).

Haulikfalva (f. Torontál) 1863: ~ — (hiv. név).

Hegedüsfalva (f. Zemplén: J/33) 1467: *Hegedusfalwa* (Cs. I, 349).

Héjjásfalva (f. Felső-Fehér: R/77) 1329: *Heesfolwa* (ZW. I, 427).

Henczfalva (LIPSZKY) — (Maros sz.: ?) 1808: ~.

Héningfalva (f. Alsó-Fehér: O/68) 1332—7: *Hemungi*, *Heningi*, *Heniungi villa* (ORTVAY II, 636), 1369: *Henigfolua* (ICZKOVITS 56).

Hercegfalva (f. Fejér) 1808: *Új Major*, 1828, 1836—40, 1863: *Herczegfalva* — (hiv. név).

Hercfalva (f. Bereg: J/62) 1645: *Herczeg Falva?* (MAKKAI 367), 1677: *Hirczfalvan* (Úriszék 970).

Hodosfalva (f. Kolozs: O/9) 1519: *Hodos* (Cs. V, 361), 1666: *Hodos Falva* (JAKÓ II, 177).

Hortobágyfalva (f. Felső-Fehér: S/4) 1319: *Hortobagh* (ZW. I, 342), 1429: *Horthobag* (ZW. IV, 376), 1550: *Horthobaghfalwa* (Sz. II, 89), OL.1699: *Hortobaty Falva*, 1808: ~.

Ikafalva (f. Háromszék: S/21) 1332—7: *villa Ika* (ORTVAY II, 646), 1568, 1579: *Ikafalwa* (Sz. IV, 64, 86).

Illésfalva (f. Közép-Szolnok: L/71) 1391: *Bassafalva*, 1424: *Bazzafalwa* al. nom. *Elyefalva* (Cs. I, 552), 1549: *Illyesfalwa* (PETRI III, 545).

Illésfalva (1898) — (f. Zólyom: B/54) 1773, 1786, 1799: ~.

Ilyefalva (mv. Háromszék: S/37) 1332—7: *Elie*, *Heile*, *Helye villa* (ORTVAY II, 638), 1426: *Illyefalva* (ZW. IV, 258).

Imecsfalva (f. Háromszék: S/23) 1561: *Imeczifalva* (Sz. V, 82).

Inakfalva (f. Aranyos sz.: O/54) 1458: *Inakfalwa* (Teleki II, 68).

- (Irtásfalva) *Lázur* (f. Zaránd) 1808: *Lázur*, 1873: ~ — (magyarítás).
- Istvánfalva (f. Pozsony: A/10) OL.1595: *Istwanfalwa*.
- (Istvánfalva) *Hajdusica* (f. Torontál) 1808: *Hajdusicz*, 1828: *Hajdusicza* — (hiv. név vagy magyarítás).
- (Ivákófalva) *Ivachnova* (f. Liptó: D/3) OL.1720: *Ivachno Falva*.
- Ivánfalva, *Oláh-* (Felső-Fehér: S/2) 1291: *Iwanteluke* (ZW. I, 190), 1357: *Iwanfalwa* (ZW. II, 136).
- Ivánfalva, *Szász-* (f. Meggyes sz.: R/113) 1305: *Isontelke*, o: *Isoptelke* (ZW. I, 230), 1359: *villa Isopis* (ZW. II, 158).
- (Ivánfalva) *Kakova* (f. Torda: O/23) 1426: *Ywanfalwa* (Cs. V, 710).
- Ivaskófalva (f. Bereg: J/85) 1592: *Ivaskofalva* alias *Újdomb* (Károlyi III, 506), 1645: *Ivasko Pap Falva* (MAKKAI 355), OL.1720: *Ivasko Falva*.
- Jakabfalva (f. Pozsony: A/7) OL.1554: *Jakffalwa*.
- Jakabfalva (f. Nagy-Sink sz.: R/117) 1309: *villa Jacobi* (ZW. I, 240), OL.1698: *Jacobfalva*.
- Jakabfalva, *Kászon-* (f. Csik: R/140) 1569 k.: *Jacobfalwa* (Sz. II, 277).
- Jákfalva (f. Borsod: D/92) 1299: *Jakowfalwa* (Cs. I, 173), 1576: *Jakfalwa* (N. KISS 224).
- Jankafalva (f. Bihar: K/20) é. n. [1291—4]: *villa Ivanka*, 1332—7: *Iuanka*, *Yohankahaza* (GY. I, 627), 1397: *Iwankafalwa*, 1406: *Jankahaza* (JAKÓ I. 264), 1438: *Jankafalwa* (Cs. I, 611).
- Jankafalva (LIPSZKY) — (p. Szepes: D/74) 1808, 1828: ~.
- Jánosfalva (p. Szabolcs: K/10) 1807, 1813: ~ (MEZŐ 143, 144).
- Jánosfalva, *Homorod-* (f. Udvarhely: R/97) 1448: *Janosfalwa* (Sz. I, 157), 1808: ~, 1864—6: *Homorod* ~.
- Jásfalva (f. Udvarhely: R/94) 1566: *Jastfalwabab* (Sz. II. 209).
- Jenőfalva (f. Csik: R/119) 1406: *Jenőfalva* (Sz. I, 101).
- Jenőfalva (p. Fejér) 1863: ~ vagy *Kinja* — (hiv. név).
- Jobbágyfalva (f. Maros sz.: R/40) 1470: *Jobagisthwanfalwa* (Sz. III, 90), 1503: *Jobaghfalwa* (Sz. III, 153), 1808: ~.
- Jóseffalva (1828) — (p. Szepes: D/31) 1808, 1828: ~.
- Józseffalva (1785) — (Bukovina) 1785: ~ (Ethn. XLIV, 137) — (hiv. név).
- Józseffalva (f. Zemplén: K/7) 1799: ~.
- Kakasfalva (f. Szeben sz.: P/30) 1332—7: *Hanbach* (ORTVAY I, 92), 1349: *Hanbach* (ZW. II, 58), OL.1713: ~.
- Kalinfalu, *Alsó-* (f. Máramaros: L/53) 1569: *Kalinfalwa* (BÉLAY 159), OL.1720: *Kalinfalva*, 1799: *Alsó Kalinfalva*.

Kalinfalu, *Felső-* (f. Máramaros: L/33) 1405: *Kalynfalwa* (Cs. I, 449), 1479: *Kalinfalva*, Georgius de *Kalinfalus!* (Máramaros 540), 1484: *Kalynfalwa* (BÉLAY 159), 1773, 1808: *Kalinfalva*.

Káptalanfalva (f. Torontál) 1863, 1864–6: ~ — (hiv. név ?).

Karácsonfalva (f. Máramaros: L/36) 1385: *Karachonfalva* (HistVal. 323).

Karácsonfalva, *Nyárad-* (f. Maros sz.: R/35) 1332–7: *Karachni villa*, *villa Karasun* (ORTVAY II, 660), 1453: *Karachonfalwa* (BARABÁS 12).

Karácsonfalva, *Oláh-* (f. Alsó-Fehér: O/60) 1324: *domus Karachyni*, 1332: *villa Karachyni*, 1410: *Karachonfolua* (ICZKO-VITS 57).

Karácsonfalva, *Oláh-* (f. Küküllő: O/67) 1332–7: *Karachini villa* (Ortvay II, 651), 1462: *Karachonfalwa* (Cs. V, 882).

Karcfalva, *Csik-* (f. Csík: R/120) 1566: „*Karchijfalvaban*” (Sz. II, 209) 1701: *Karcfalva* (Sz. VII, 74).

Kardosfalva (p. Bács tart., Kolozs: O/17) 1808: ~.

(Károlyfalva) *Karlsdorf* (f. Temes) — (hiv. név).

Károlyfalva (f. Zemplén: J/56) 1773, 1808: ~.

Karulyfalva (f. Belső-Szolnok: L/108) 1584: *Karulyfalwa* (KÁDÁR IV, 227).

Katalinfalva (f. Torontál) 1799, 1808: ~ — (hiv. név).

Kecskésfalva (f. Közép-Szolnok: L/70) 1424, 1470: *Kechkefalwa*, 1475: *Keczkesfalwa* (Cs. I, 557, vö. PETRI III, 620).

Kékesfalva (f. Hunyad: P/34) 1504: *Mwronfalwa*, 1511: Poss. *Molnar*, 1521: Poss. *Mwray* (Cs. V, 113), 1808: ~.

Kelemenfalva (f. Bereg: J/87) 1645: *Kelemen Falwa* (ΜΑΚ-ΚΑΙ 355).

Keményfalva, *Küküllő-* (f. Udvarhely: R/112) [1566 e.]: *Kemenfalwa*, [1576]: *Kikelleo Kemenifalva* (Sz. IV, 41).

Keresztényfalva (f. Brassó vid.: S/45) 1367: *Christianus villa* (ZW. II, 279), 1362: *Kereztyenfalu*, *Kereztyenfalu* (ZW. II, 198), 1405: *Kereztyenfalwa* (ZW. III, 343).

Kereszturfalva (Udvarhely: R/78) [1566 e.]: *Kerezturfalwa* (Sz. II, 199), 1808: *Keresztúrfalva*, 1864–6: *Székely Kereszturfalwa*.

Kilyénfalva, *Gyergyó-* (f. Csík: R/16) 1576: *Kylienfalwa* (Sz. IV, 43), 1864–6: *Gyergyó Killyenfalva*.

(Kincelfalva) *Kincelova* (f. Zólyom) 1808: *Kincelova* — (magyarítás).

Királyfalva (f. Zólyom: B/50) OL.1720: *Kiralyfalwa*, 1736: *Király-Falwa* (BÉL II, 496).

Királyfalva (f. Kolozs: R/10) 1332—7: *Principis villa* (ORTVAY II, 656), 1808: ~.

Királyfalva (f. Küküllő: O/64) 1332—7: *villa Regis* (ORTVAY II, 653), 1348: *Kyralfolwa* (Cs. V, 884).

Kláralfalva (f. Torontál: G/76) 1488: *Klarafalwa* (Cs. I, 699).

Klastermfalva (f. Bereg: J/81) 1645: *Kalastrom Falwa* (MAKKAI 354).

Klocskófalva (f. Bereg: J/66) 1678: *Klucskofalva* (Úri-szék 974).

Koldusfalva (1808) — (f. Sopron: A/41) 1342: *Potl.* 1410: *Pathly, Patli* (Cs. III, 623), 1799: *Koldusfava* (!), 1863: *Petőfalva*.

Kománfalva (GEGŐ) — (Moldva) 1836: ~ (GEGŐ 46), 1851: ~ (JERNEY I, 186).

Konkolyfalva (f. Belső-Szolnok: L/114) 1591: *Konkoliosfalva* alias *Nyegenyefalva* (KÁDÁR IV, 401), 1625: *Konkolifalva* (CSÁKY I, 658).

Kossuthfalva (telep Gubacs határában, Pest) — (hiv. név).

Kosztafalva (f. Belső-Szolnok: L/98) 1603: *Kostafalu*. 1613: ~ (KÁDÁR IV, 420).

Kozmafalva vagy *Szent-Kozma* (p. Bihar: K/21) é. n. [1291—4]: *villa Cosme*, 1327: *Cozmahaza* (GY. I, 636), 1421: *Kozmafaluua* (Cs. I, 614), 1786: *Kozmafalu*, 1799, 1808: ~.

(Kövesfalva) *Kamjonka* (f. Szepes) 1799: ~ — (magyarítás?).

Krajnikfalva (f. Bihar: M/7) 1508: *Cranykfalwa* (JAKÓ I. 288), OL.1720: *Krajnyék falva*.

Kricsfalva (f. Máramaros: L/23) 1375: *villa Crich*, 1411: *Kyrychfalwa* (BÉLAY 169), 1411: *Criczfalva* (Cs. I, 450), 1452: *Crichfalussy* —szn. (BÉLAY 170), 1489: *Andreas Kricsfalus!* (Máramaros 594), 1516: *Krichfalw* (Tört. Tár 1909: 521), 1773, 1808: ~.

Kupsafalva (f. Belső-Szolnok: L/97) 1584: *Kupsafalwa* (KÁDÁR IV, 534).

Kutfalva (f. Alsó-Fehér: P/26) 1291: *Kut*, 1438: *Kuthfalu* (ICZKOVITS 58), 1808, 1839: *Kútfalva*, 1864—6: ~.

Kutkafalva (f. Bereg: J/84) 1773, 1808, 1863: ~.

Kutyfalva (f. Alsó-Fehér: O/55) 1339: *Kugfalua* (Sz. I, 49), 1380: *Kuth*, 1392: *Kuthfalua* (SZABÓ T. ATTILA: MNy. XXXVI, 261), OL.1698: ~.

Lábfalva (f. Belső-Szolnok: L/117) 1405: *Lalfalua!* (Bánffy I, 483), 1467: *Ladfalva*, 1666: *Lalfalva*, 1703 k.: *Lámfalva*, 1750: ~ (KÁDÁR IV, 540), 1808: ~.

Laborfalva (f. Háromszék: S/35) 1600: *Laborfalwa* (Sz. IV, 145).

Lacfalva, *Lácfalu* (f. Zemplén: J/34) 1349: *Laachafalua* (Anj. V, 308), 1451: *Laaczfalwa* (Cs. I, 355).

Laczkófalva (1808) — (f. Szepes: D/29) 1408: *Laczonhar* al. nom. *Laczonsej* (Cs. I, 261), 1799: ~ — (magyarítás?).

(Lakfalva) *Lakendorf* (f. Sopron) 1409: *Lekenpach*, 1482: *Lakendorff* (MOÓR, West. 109), 1808: *Lakkendorf* — (magyarítás).

(Lantosfalva) *Bubendorf* (f. Vas) 1558: *Pweendorff*, *Pwebndorf* (MOÓR, West. 125) — (magyarítás).

Laudonfalva (1806) — (Bukovina) 1785: ~ (Ethn. XLIV, 137), 1806: ~ (LIPSZKY térképén) — (hiv. név).

Lázárfalva, *Csik-* (f. Csík: R/138) 1365: *Lazarfalwa* (Sz. I, 69).

Leányfalva (f. Bereg: J/79) 1645: *Kislan Falwa*, *Nagy Lan Falwa* (MAKKAI 352), OL.1720: *Kis Lán Falva*, *Nagy Lán Falva*, 1863: ~.

Lécfalva (f. Bereg: J/74) 1773: *Léczfalva*.

Lécfalva (f. Háromszék: S/32) 1332–7: *Lezafalua*, *Lezofalua* (ORTVAY II, 646), 1556: *Lezffalua* (Sz. III, 312), 1583: „*Léczfalváról*” (Sz. IV, 82).

Lengyelfalva (f. Abaúj: J/45) 1335/1339: *Lengenfalua*, *Lengenfolua* (GY. I, 117, vö. Cs. I, 212), 1632: *Lengyelfalusi* —szn. (Tört. Tár 1906 : 276). OL.1715, 1808: ~.

Lépesfalva (f. Sopron) 1498: *Lepuspach* (SCHWARTZ 178), 1808: *Lojpersbach*, 1863, 1864–6: ~ — (magyarítás).

Leszkófalva (1808) — (f. Szepes: D/82) 1435: *Lezkowan* (Cs. I, 262), 1799: *Leszkofalva*, 1808: *Leszkovján* vel ~.

Libánfalva (f. Torda: R/12) 1453: *Lybanfalwa* (Cs. V, 419).

Liszkófalva (f. Liptó: D/1) 1391: *Lizkfalva* (LiptReg. 55), OL.1720: ~, 1808: *Liszkova*, *Liszkofalva*.

Lőrincfalva (f. Torontál) — (hiv. név).

Lukácsfalva (f. Kővár vid.: L/86) 1405: *Lucachfalua* (Cs. I, 559).

Lukácsfalva (LÜKŐ) — (Moldva) 1646–7/1780: *Lukacsfalva* (MIKECS 25), 1851: ~ (JERNEY I, 192), 1936: ~ (LÜKŐ 160).

Lukácsfalva (f. Torontál) 1836–40: ~ — (hiv. név).

Mádéfalva (p. Komárom) — (hiv. név?).

Mágocsfalva (f. Kővár vid.: L/89) 1405: *Magasfalwa* (Cs. I, 559).

(Magyarfalva) *Uhorszka* (f. Nógrád) 1454: *Vhorska* (Cs. I, 110), 1808: *Uhorszka* — (magyarítás).

- Majlátfalva (f. Temes) 1828: *Majláthfalva* — (hiv. név).
- Majorfalva (f. Zólyom: B/52) OL.1720: *Majorfalva*.
- Malenicafalva (f. Torontál) — (hiv. név).
- Malomfalva (f. Maros: sz.: R/25) 1603: ~ (Sz. V. 266).
- Márcfalva (f. Sopron) 1202: *Villa Mooruhc* (SCHWARTZ 64), 1459: *Marcz* (MOÓR, West. 83), 1808: *Marcz* — (magyarítás?).
- Marcinfalva (Abaúj: K/4) 1332–5: *villa Malselhin, Marselli, Marcellulud, Marcellolua* (GY. I, 117), 1575: *Marczinfalwsv* — szn., 1646: *Marcinffalva* (MAKKAI 270, 380).
- Máriafalva (f. Vas) 1610: *Moresdarff* (SCHWARTZ 140), 1808: *Mariasdorf*, 1863: ~ — (magyarítás).
- Markafalva (f. Trencsén: B/7) 1453: *Markfalwa* (FEKETE NAGY II. 151), 1808: *Marcsek* vel ~.
- Márkosfalva (f. Háromszék: S/25) 1332–7: *Marci villa* (ORTVAY II, 646), 1497: *Markosfalva* (Sz. III, 132).
- Marosfalva (f. Bars: C/9) 1410: *Marusfalua* (Zs. II/2, 414), OL.1720: *Marusfalva*, 1742: ~ (BÉL IV, 264), 1808: ~.
- Mártonfalva (LIPSZKY) — (f. Nógrád: E/3) 1808, 1828: ~.
- Mártonfalva (f. Szabolcs: K/14) 1217: *villa Martini* (VR. 31), 1461: *Marthonfalva* (Cs. I, 520), 1808: ~.
- Mártonfalva, Kézdi- (f. Háromszék: S/27) 1407: *Martonfalwa* (Sz. I, 354), 1808: ~.
- Mártonfalva, Szász- (f. Felső-Fehér: S/1) 1319: *Martonfalva* (ZW. I, 342, vö. Cs. V, 887), 1808: ~.
- (Maskfalva) *Maskova* (f. Nógrád: D/107) 1332–7: *Most villa* (ORTVAY I, 38), 1542: *Maxfalwa* (Széchényi I, 641), 1773: *Maskova*, 1808: *Masková*, 1828: *Maskova*, 1836–40: ~ vagy *Maskova*, 1863: ~.
- Mátéfalva (f. Felső-Fehér: S/11) 1427: *Mathefalwa* — szn.-ben (Teleki I, 505), OL.1698: *Mathefalva*, 1808: ~.
- Mátisfalva (f. Háromszék: S/22) 1500: *Mathizfalwa* (Sz. V, 33), 1602: *Mátyusfalva* (átírva: Sz. V, 189), 1808: *Mátisfalva*.
- Megyesfalva (f. Maros sz.: R/27) 1390: *Medyesfalwa* (BARABÁS 37), 1774: *Megyes folva* (SZABÓ T. III.), 1808: *Medgyesfalva*.
- Mercifalva (f. Temes) 1808: *Merczidorf*, 1828, 1863: *Merczifalva*, 1864–6: *Mercyfalva* — (hiv. név: 1864–6: „gr. Mercy cs. kir. első kormányzó 1750-ben vallon és némethoni gyarmatosokkal népesítette.”)
- Mezőfalva (p. Bihar: K/24) 1291: *Villa Micolai de Mezev* (JAKÓ I. 299), 1421: *Mezew foluua* (Cs. I, 616), 1808: ~.
- Mihálcfalva (f. Alsó-Fehér: O/59) 1319: *Kuzepwinch nunc Michalchfalua* (ICZKOVITS 59), 1808: *Mihálcfalva*, *Mihályfalva*.

Mihályfalva (f. Felső-Fehér: P/28) 1347: *Mihalczfalwa* (ZW. II, 48), OL.1698: *Mihalyfalva*, 1808: ~.

Mihályfalva (1799) — (f. Szabolcs: ?) 1549: *Nagymyhalfalwa* (Károlyi III, 254), OL.1720, 1773: ~, 1786: *Mihályfa* !

Mihályfalva (LIPSZKY) — (f. Zólyom: B/75) 1799, 1808: ~, 1828: *Mihálykófalva*, 1836–40: *Mihálfalva*, 1863: *Mihálková*.

Mihályfalva, Ér- (mv. Bihar: K/15) 1270: *Michal*, 1291: *Nogmihal* (JAKÓ I. 302), 1329–58: *Nagmyhal*, 1434, 1482: *Nagh Myhalfalwa*, 1439, 1459: *Nagmichal* (Cs. I, 599), 1587: *Nagimihalfalva* (N. KISS 693), 1632: *Nāg Mihālfālūya, Tōt fālūya* (FEKETE I. 559), 1692: *Mihaly Falva* (MEZŐSI 48), 1808: ~.

Mihályfalva, Csicsó- (f. Belső-Szolnok: O/8) 1405: *Myhalfalva* (KÁDÁR II, 425), OL.1700: ~, 1808: *Csicso-Mihályfalva*.

Mihályfalva, Kraszna- (f. Közép-Szolnok: L/60) 1380: *Myhalfalwa* (Cs. I, 560; PETRI III, 718), OL.1720: *Mihaly Falva*.

Mikefalva (f. Küküllő: R/53) 1332–7: *Michaelis villa*, *Mike* (ORTVAY II, 652), 1376: *Olfa*, 1392: *Mykefalva*, 1440: *Mykefalwa* al. nom. *Kezefalw*, 1461, 1511: *Mykefalwa* (Cs. V, 887), 1808: ~.

Miklósfalva (Lükő) — (Moldva) 1838: ~ (GEGŐ 45), 1851: ~ (JERNEY I, 197), 1936: *Butea*, ~, népies neve: *Mikloszén* (LÜKŐ 174).

(Miklósfalva) *Dettvahuta* (f. Zólyom: D/105) 1773, 1786: *Miklofalva*, 1808: ~.

Miklófalva (Trencsén: B/3) 1526: *Myxofalwa* (Fekete Nagy I. 153), 1549: *Mikssowaffalwa* (Podmaniczky IV, 74), 1808: *Miksová*.

(Nádfalva) *Tresztia* (f. Zaránd) 1839: ~, 1863: *Trestia* — (magyarítás).

Nagyfalva (f. Vas: F/24) (Az 1185–7-i adat: *Nagyfalu*, l. MNy. XXV, 133 — MOÓR, West. 90 szerint — XV. sz.-i hamisítvány), 1350: *Mochfolua, Moghfolua*, 1538: *Naghffalw*, 1548: *Maghffalwa, Naghffalwa* (MOÓR, West, 90; vö. Cs. II, 851), OL.1591: *Nagyffalwa*, OL.1610: *Nagfalu*, OL.1648: *Nagyffalva*, OL.1720, 1773: ~, 1786, 1808: *Nagyfalu*, 1828, 1836–40: ~.

Nákófalva, Szöllös- (f. Torontál) 1799: *Nakófalva* (!), Szöllös, 1808: ~, Szöllös, 1836–40: ~ vagy *Szöllös* — (hiv. név).

Nánfalva (f. Máramaros: L/41) 1414: *Nanfalwa* (Cs. I, 450; vö. BÉLAY 175), OL.1720: *Nanfalva*, ~, 1808: ~.

N á t a f a l v a (f. Zemplén: J/40) 1370: *Natafalua* (Sztáray I, 370), 1391: de *Nathafalus!* (i. m. I, 506), 1808: ~.

N á z n á n f a l v a (f. Maros sz.: R/26) 1420: *Naznanfalua* (Sz. III, 39), 1583/1584: *Naznanfaluah!*, 1618: *Naznanfolva* (SZABÓ T. III.), 1808: ~.

N é g e r f a l v a (f. Belső-Szolnok: L/119) 1332—7: *Niqua* (bizonytalan azonosítás, ORTVAY II, 643), 1405: *Negelfalva* (KÁDÁR V, 219), 1808: *Nyégerfalva*, 1864—6: ~.

N i c k y f a l v a (f. Temes) 1808: *Niczki falva*, 1836—40: *Niczkyfalva* — (hiv. név).

N y a v a l y á s f a l v a (f. Hunyad: P/9) 1440: *Nawalyas*, 1459: *Nyawalyasfalw*, 1465: *Nyawalyasfalwa*, 1479: *Neuolyas*, *Newolyas*, 1502: *Nyarolyasfalwa* (Cs. V, 116), 1808: ~.

N y i r e s f a l v a (f. Bereg: L/2) XV. sz.: *Nyires-Ujfalv* (átírva: Cs. I, 418), 1645: *Nyresfalva* (MAKKAI 355), 1690: *Nyresfalusi* szn. (SZABÓ 325), 1808: ~.

N y i r e s f a l v a, *Alsó-* (f. Hunyad: P/36) 1864—6: *Alsó* ~.

N y i r e s f a l v a, *Felső-* (f. Hunyad: P/36) 1360: *Nyres*, 1516: *Nyres* (Cs. V, 116), OL.1698, 1808: *Nyiresfalva*.

(N y i r f a l v a) *Mésztákon* (f. Zaránd) 1808: *Mesztákeny*, 1839: *Nyirfalva*, 1863: *Mestecanu* — (magyarítás).

O l t f a l v a (p. Csík: R/122) 1808: *Otfalva*, 1839: ~.

O r c i f a l v a (f. Temes) 1318: *Kokaach*, 1332—7: *Kakot*, *Kokoth*, *Tot* (ORTVAY I, 445; vö. Cs. II, 44), 1808: *Orczifalva*, rom. *Kakota*, 1864—6: *Orczifalva* — (hiv. név).

Ö s z ö d f a l v a (1863) — (p. Ugocea: L/13) 1391: *Euzudfalua* (CD. X/1, 733), 1401: *Euzedfalva*, 1451: *Heozudfalwa* (Cs. I, 434; vö. SZABÓ 434), 1808: *Öszötfalva*, 1863: ~.

Ö t v e s f a l v a (f. Máramaros: L/21) 1413: *Wthusfalwa* (BÉLAY 178), 1457: *Ethwesfalwa* (Cs. I, 415), 1654: *Eötvösfalusi* szn. (BÉLAY 132), OL.1696, 1720: *Eötvösfalva*, 1808: *Ötvösfalva*, *Eötvesfalva*.

P á l f a l u (f. Bereg: L/4) 1808, 1828, 1836—40, 1863, 1898: *Pálfalva*.

P á l f a l v a (f. Szatmár: L/59) 1379: *Palfalua* (MAKSAI 189; vö. Cs. I, 482), 1808: ~, 1836—40: *Pálfalv*, 1863, 1864—6: ~.

P á l f a l v a, *Csik-* (f. Csík: R/130) 1569 k.: *Palfalwa* (Sz. II, 272), 1808: ~, 1864—6: *Csik* ~.

P a p f a l u (f. Bereg: J/78) 1371: *Papfalva* (átírva: Cs. I, 418), 1397: *Papifalv* (Zichy V, 51), 1439: *Papifalw* (i. m. VIII, 663), 1461: *Papyfalw* (i. m. X, 179), 1487: *Papyfalwa* (MELCZER 113), 1645: *Pap Falwa* (MAKKAI 353), OL.1720, 1836—40, 1808: *Papfalva*.

- Papfalva* (f. Bihar: K/29) 1435: *Papfalwa* (JAKÓ I. 315), 1808: ~.
- Papfalva* (f. Kolozs: O/16) 1332—7: *Popfalua* (Cs. V, 392), 1808: ~.
- Papgyörgyfalva* (1863) — (f. Bereg: J/88) 1645: *Pap Gyeorgy Falva* (MAKKAI 356), OL.1720: *Pap-Györgyfalva*, 1808: *Pap-Györgyfalva*.
- Patafalva* (f. Vas: F/21) 1538: *Pathafalwa*, 1553: *Patakfalwa*, 1553: *Patakfalua* (MOÓR, West. 91), 1808: *Popendorf*, 1863: ~.
- Pentelfalva* (LIPSZKY) — (p. Nyitra: B/58) 1400: *Pintechfalwa* (idetartozik?: Zs. II/1, 68), 1808, 1828: ~.
- Péterfalva* (f. Felső-Fehér: P/29) 1336: *Peturfolua* (ZW. I, 473), OL.1698: *Peterfalva*, 1808: ~.
- Péterfalva* (f. Szász-Sebes sz.: P/25) 1309: *villa Petri* (ZW. I, 251), OL.1698: *Peterfalva*, 1808: ~.
- Péterfalva* (f. Ugocsa: L/12) 1220: *villa Petur* (VR. 52), 1369: *Peturfalva* (SZABÓ 448, vö. Cs. I, 434), 1773, 1808: ~.
- Péterfalva*, *Magyar-* (f. Küküllő: O/61) 1332—7: *Kechkezevepeturhaza* (ORTVAY II, 651), 1341: *Peturfolua* (Cs. V, 889), 1647: *Peterffalua* (MAKKAI, 631), OL.1713, 1808: ~, 1839: ~, *Magyar-Péterfalva*.
- Petőfalva* (f. Zólyom: B/55) OL.1720: *Alsó et Felső Illyis seu Pető Falva*, 1736: *Alsó-Petőfalva*, *Felső-Petőfalva* (BÉL II, 46), OL.1781: *Petőfalva*, lat. *Petőfalva*, 1808: *Alsó-Petőfalva*, *Petőföldre*.
- Petőfalva* (f. Háromszék: S/26) 1602: *Petőfalva* (Sz. V, 199), 1808: ~.
- Petőfalva* (f. Zemplén: J/28) OL.1720: *Petőfalva*, 1808, 1836—40: ~.
- Petőfalva* l. *Koldusfalva*, Sopron m. — (hiv. név).
- Pikfalva* (LIPSZKY) — (f. Szepes: D/64) 1362: *Pykfalua* — szn.-ben (FEKETE NAGY III. 32), 1401: *Piukfalua* (Zs. II/1, 162; vö. Cs. I, 264), 1808: *Pikócz*, ~, 1873: *Pikóc*.
- Ploszkánfalva* (f. Bereg: J/76) 1808: *Ploszkonovicz*, 1828, 1836—40: ~.
- Pocsfalva* (f. Küküllő: R/51) 1361: *Pochfolua* (Cs. V, 890), OL.1713: *Pótsfalva*, 1808: *Pócsfalva*.
- Pókafalva* (f. Alsó-Fehér: P/27) 1313: *terra filiorum Pouka*, 1347: *Pokafolua* (ZW. II, 48), 1417: *Poka* (ZW. IV, 59), 1429: *Pokafalw* (ZW. IV, 379), OL.1698: *Pokafalva*, 1808: ~.
- Poklondfalva* (p. Csík: R/135) 1839: ~.
- Prépostfalva* (f. Nagy-Sink sz.: R/116) 1225: „terrae Borochnik” (ZW. I, 27), 1280: *Probstroph* (ZW. I, 141), 1329: *villa*

Praepositi (ZW, I, 431), 1345: *Prepostfolva* (Anj. IV, 498), OL.1698: *Praposfalva!*

Pribékfalva (f. Kővár vid.: L/88), 1405, 1470: *Prybylfalwa*, *Pribelfalwa* (Cs. I, 562), OL.1720: *Pribek-Falwa*, 1808: ~.

Prodánfalva (f. Közép-Szolnok: L/111) 1475: *Prodwalfalwa* (Cs. I, 562), 1543: *Prodanfalwa* (PETRI IV, 264), OL.1720: *Prodanfalva*, 1808: ~.

Pucákfalva (f. Zemplén: J/27) 1408: *Puczagshaw*, 1430, 1454: *Puczak*, *Puczaak* (Cs. I, 360), 1808, 1863: *Puczák*, 1864—6: *Puczakfalva*.

Puznyákfalva (f. Bereg: J/64) 1645: *Pusznyak Falva* (MAKKAI 367), OL.1720: *Pusznyakfalva*, 1808: *Pusznyákfalva*.

(*Rácfalva*) *Szirb* (f. Zaránd) 1808: *Szirb*, 1839: *Rátzfalva*, 1863: *Szirb* — (magyarítás).

Radafalva (f. Vas: F/17) 1437: *Radolfalwa*, 1451: *Radafalwa* (Cs. II, 787), OL.1720, 1808: ~.

Reketyefalva, *Reketye* (f. Hunyad: P/37) 1360: *Reketya* (*Rekethya*), 1516: *Rehethye!* (Cs. V, 131), OL.1698: ~, 1808: *Rekettye*, *Reketyefalva*.

Riómfalva (f. Meggyes sz.: R/115) 1283: *villa Rihuini* (ZW, I, 145), 1808: *Riomfalva*.

Románfalva (f. Kővár vid.: L/105) 1615: *Romanist*, *Romanfalva* (KÁDÁR V, 580), OL.1720, 1808: ~.

Rózsafalva (f. Bihar: M/10) 1583: *Rwsafalwa* (JAKÓ I, 332), OL.1720: *Rósafalva* alias *Forró*, 1808: ~, *Rósafalva*.

Runófalva (f. Bereg: J/70) 1645: *Runa Falva* (MAKKAI 370), OL.1720: *Runa Falva*, OL.1781, 1808: *Runofalva*.

Sámfalva (f. Vas: A/80) 1406: *Samfolua* (Cs. II, 790), OL.1720: *Samfalva*, 1799: *Számfalva*, 1808: ~.

Sándorfalva (f. Máramaros: L/26) 1465: *Sandorfalva* (Cs. I, 452), 1614, 1684: *Sandorfalusi* szn. (BÉLAY 132), OL.1696, OL.1720: *Sandorfalva*, ~, 1808: ~.

Sánkfalva (f. Gömör: D/118) 1341: *Sankfalua* — szn.-ben (CD. VIII/4, 546, vö. Cs. I, 145), OL.1552: *Sankfalwa*, OL.1784—5: ~.

Sárfalva (f. Háromszék: S/24) 1602: ~ (Sz. V, 188), 1808: ~.

Sárfalva (f. Hunyad: P/18) 1377: *Sauli* — szn.-ben, 1387: *Salfalua*, 1406: *Sawly*, 1429, 1520: *Salfalwa* (Cs. V, 132), 1614: *Sarjalua* (Károlyi IV, 98), OL.1713, 1808, 1839, 1864—6: ~.

Sófalva (f. Doboka: R/3) 1355: *Sofalua* (Teleki I, 97), 1808, 1864—6: *Soofalva*.

Sófalva (f. Máramaros: L/24) 1462: *Sofalwa* (Cs. I, 452), 1609: *Soofalusi* szn. (SZABÓ 422), OL.1720: *Soofalva*, 1808: ~.

- S ó f i a f a l v a (f. Bereg) 1863: ~ -- (hiv. név).
- S o m f a l u (f. Máramaros: L/122) 1442: *Felsewfeyerfalua*, 1465: *Somos*, 1470: *Somosfalua* (BÉLAY 140, vö. Cs. I, 452), 1479: *Somosfalus*! szn. (Máramaros 540), OL.1720: *Somosfalva*, 1774, 1786: *Somfalva*, 1799: *Somfalva*, *Somosfalva*, 1808, 1836—40: *Somfalva*, 1863: ~, 1864—6: *Somfalva*. 1873: ~, 1898: *Somfalva*.
- S o m f a l v a (f. Sopron) 1225: *Suslan*, 1346: *Sandorf*, 1360: *Sadundorf* (SCHWARTZ 109), 1808: *Schattendorf*, 1863: ~ -- (magyarítás).
- (S o v á n y f a l v a) *Leasza* (f. Zaránd) 1808: *Lyásza*, 1839: *Soványfalva* — (magyarítás).
- S ö v é n y f a l v a (f. Küküllő: O/65) 1332—7: *Sveyu*, *Guenfalia* (ORTVAY 652; Cs. V, 892 szerint *Sveyu*, *Some*), 1405: *Sewenfalua* (Cs. V, 892), OL.1713, 1808: ~.
- S t e c k ó f a l v a l. *Kickófalva*, Moldva (VII. A.).
- S ü k e t f a l v a (f. Maros: sz.: R/42) 1484: *Sykesdfalwa* (Sz. I, 243), 1575: *Sykelfalwa* (BARABÁS 305), 1808: ~.
- S z a j k ó f a l v a (f. Bereg: J/95) 1659: *Zajkafalusi* szn. (SZABÓ 379), OL.1730, 1808: ~.
- S z a k á l a s f a l v a (f. Kővár vid.: L/91) 1405: *Zakalosfalwa* (Cs. I, 563), OL.1720: *Szakállas-Falva*, 1808: *Szakállósfalva*.
- S z a m o s f a l v a (f. Kolozs: O/18) 1332—7: *Zomus*, *Zoinus*, *Zomos* (ORTVAY II, 650), 1345: *Samusfalua*, 1414: *Zamosfalua* (Cs. V, 404), 1808: ~.
- S z á r a f a l v a (f. Torontál: G/81) 1333—5: *Zarajolua* (GY. I, 870, vö. Cs. I, 702), 1808: ~, 1864—6: *Szaravolla*.
- S z a r k a f a l v a (f. Szászváros sz.: P/23) 1334: *Zarkad* (ZW. I, 464), 1808: *Szereka*, *Elsterdorf*, 1839: *Szarkafalva*.
- S z á s z f a l v a (f. Bihar: M/9) 1508: *Zazhaza*, *Zazfalwa*, 1552: *Zazafalwa* (JAKÓ I. 348), OL.1720, 1808: ~.
- S z é c s é n y f a l v a (f. Torontál) 1863: *Szécsénfalva* — (hiv. név).
- S z é k e l y f a l v a (p. Torda: R/18) 1467: *Zekelfalwa* (BARABÁS 119), 1839: ~.
- S z e n t - L e á n y f a l v a (f. Arad) 1863: *Szentleánfalva*, 1864—6: *Szentleányfalva* (1854-ben települt, a név „Szentleányi Urrol”) — hiv. név).
- S z e n t - M i h á l y f a l v a, *Alsó-* (f. Aranyos sz.: O/27) ? 1197/1391, 1493—98: *Zent Mihelfalwa* (ÁÚO. I, 73 — a datálás Cs. V, 702 alapján), 1441: *Alsozenthmyhالفalwa* (BARABÁS 67), 1483: *Zentmyhالفalwa* (Cs. I, 737), 1808: *Alsó-Szent-Mihályfalva*.
- S z e n t - M i h á l y f a l v a, *Felső-* (f. Aranyos sz.: O/28) 1291/1394: *Felsewzenthmyhالفalwa* (Sz. I, 86), 1808: *Felső-Szent-mihályfalva*.

Szent-Péterfalva (f. Doboka: O/5) 1619: *Szent Peterfalva* (PETRI IV, 471), OL.1700: *Sz. Peterfalva*, 1808: ~.

Szent-Péterfalva (f. Hunyad: P/41) 1447: *Zenthpeterfalua*, 1453: *Zenthpether*, 1456: *Zenthpeterfalwa*, 1464, 1493: *Zenthpether*, 1493: *Zenthpetherfalwa*, 1520: *Zenthpetherfalwa* (Cs. V, 138), 1808: ~.

Szerencsfalva (f. Bereg: J/61) 1645: *Szerencze Falva* (MAKKAI 366), OL.1720: *Szerencse Falva*, 1808: ~.

Szeretfalva (f. Doboka: R/4) 1296—1313: *Zereth*, 1355: *Zereth* (ZW. II, 107), OL.1700: ~, 1808: *Szeredafalva*, ~.

Szeretfalva (f. Hunyad: N/17) 1808: *Sztretfalva*, 1839: ~, *Szeredfalva*.

Szidorfalva (f. Bereg: J/65) 1645: *Zidor Falva* (MAKKAI 368), OL.1720: *Szidor Falva*, 1808: ~.

Szombatfalva (f. Udvarhely: R/86) 1479: *Sombathfalwa* (BARABÁS 481), 1808: ~.

Szombatfalva, *Alsó-* (f. Fogaras: S/6) 1291: *Zumbathel* (ZW. I, 177), OL.1698: *Alsó ~*, 1808: *Alsó-~*.

Szombatfalva, *Felső-* (f. Fogaras: S/7) OL.1698: *Felső ~*, 1808: *Felső-~*.

(Szókefalva) *Szokány* (Bihar: M/24) 1580: *Zeokefalva* (JAKÓ I. 358), 1587: *Zoëkefalva* (N. Kiss 691), 1808: *Szokány*.

Szókefalva (f. Küküllő: O/66) 1370: *Zeukefolua*, 1433: *Zewkefaya*, 1453: *Zewkefalwa* (Cs. V, 897), OL.1713: *Szökefalva*, 1808: ~.

Sztánfalva (f. Bereg: J/80) 1364, 1484: ~ (átírva: Cs. I, 49), 1645: *Sztan Falua* (MAKKAI 354), OL.1720, 1808: ~.

Sztojkafalva (f. Belső-Szolnok: L/99) 1598: ~ (KÁDÁR VI, 502), OL.1720: *Sztokafalva* 1808: ~.

Szundákfalva (f. Bereg) 1808: *Szundakovicza*, 1863: ~ — (magyarítás?).

Talaborfalva (f. Máramaros: L/29) 1389: *Talabor*, 1485: *Thalabor* (Cs. I, 452, BÉLAY 203), 1684: ~ (BÉLAY 203), 1698: szn.-ben: *Talabosfalusi!* (BÉLAY 132), OL.1699, 1773: ~, 1786: *Talaborfa!*, 1808: ~.

Tálosfalva (f. Belső-Szolnok: O/7) 1507: *Thalásfalwa* (KÁDÁR VI, 546), 1808: *Talásfalva*, 1864—6: ~.

Tamásfalva (f. Háromszék: S/28) 1591: ~ (Sz. V, 150), 1808: ~.

Tamásfalva (f. Kolozs: O/12) 1341: *Tamasfolwa* (Cs. V, 417), 1808: ~.

Tamásfalva (f. Torontál: N/61) 1466: *Thamasfalwa* (Cs. II, 66), 1808: ~.

Tarásfalva (Lipszky) — (f. Brassó: ?)

Tatárfalva (f. Bihar: M/34) 1580: *Totorfalua*, 1588: *Tate-ryan* (JAKÓ I. 364), 1808: ~.

Tatárfalva (f. Szatmár: L/56) 1213, 1215: *Catar* (VR., o: *Tatar* I. MAKSÁI 218), 1458: *Thatarfalwa* (Cs. I, 486), OL.1720: *Tatárfalu*, 1773, 1786, 1808: ~.

(Tehénfalva) *Váka* (f. Zaránd) 1808: *Váka*, 1839, 1863: ~ — (magyarítás).

Topánfalva (f. Alsó-Fehér: O/49) 1640: „*Topanffaluaval*” (JAKÓ II. 57), OL.1698, 1808: ~.

Törcsfalva (LIPSZKY) — (f. Brassó: S/46) 1808: ~.

Tóvisfalva (f. Bereg) 1863: *Tövisfalva* — (magyarítás).

Travconfalva, *Tróconfalva* (f. Zemplén: K/5) 1773: *Trauczenfalva*, 1808: *Trautzonfalva*, *Thrauczthonfalva*, 1864—6: *Trauczonfalva* („1750-ben települt, egykori földesura Trautsman Herczeg”).

(Turzófalva) *Turzovka* (f. Trencsén: B/1) OL.1780—1: *Turzofalva*, 1808: *Thurzófalva*, ~.

Udvarfalva (f. Maros sz.: R/19) 1332—7: *Udorfalua*, *Odouarfalua* (ORTVAY 659), 1682, 1753: *Udvarfolva* (SZABÓ T. III.), 1839, 1864—6: ~.

Uncsukfalva (f. Hunyad: P/40) 1439: *Onczokfalw*, *Onchokfalwa*, 1457: *Wanchwk* (teljes adattár: Cs. V, 119), 1808: ~.

Vadafalva (f. Közép-Szolnok: L/69) 1205—1235: *Voda* (PETRI IV, 737), 1332—7: *Voda* (Ortvay 668), 1424: *Odafalwa*, 1475: *Vadazffalwa*, 1543: *Wadafalwa* (PETRI IV, 737), OL.1720: *Vada Falva*.

(Vajdafalva) *Nyimojesd* (f. Bihar: M/30) 1552: ~ (JAKÓ I. 307), OL.1720: *Nyemojsty* alias *Vaidafalva*, 1808: ~.

Vajdafalva. *Kis-* (f. Fogaras: S/8) 1639: *Kis Vaidaffalua* (MAKKAI 489), OL.1698: *Kis* ~, 1808: *Kis-* ~.

Vajdafalva, *Nagy-* (f. Fogaras: S/9) 1639: *Nagy Waydafalva* (MAKKAI 501), OL.1698: *Nagy* ~, 1808: *Nagy-* ~.

Vajnafalva (p. Háromszék: S/31) 1808: ~.

Váncsfalva (f. Máramaros: L/20) 1405: *Vanchukfalua*, 1414, 1460—1: *Vanchfalwa*, 1427, 1511: *Wanchykfalwa* (Cs. V, 453), 1412: *Wanchokfalussy* szn. (Máramaros 183), 1542: *Wanchfalussy* szn. (BÉLAY 213), OL.1720, 1808: ~.

Várdotfalva, *Csik-* (f. Csík: R/132) 1519: *Vardotfolwa* (Sz. I, 340), OL.1713: *Várdodfalva*, 1808: ~.

Várfalva (f. Aranyos sz.: O/24) 1296: *Turdavar* (KNIEZSA I. 283), 1332—7: *Varfalua*, *Varsalua*, *Warfalua*, *Waarfalua*, *Warsa-ula* (ORTVAY 665), 1436: *Warfalwa* (Sz. I, 131), 1808: ~.

Vécseyfalva (1828) — (p. Pest:) 1828: ~, 1836—40: *Vécseyfalva* — (hiv. név).

Videfalva (f. Nógrád: D/110) 1335: *Vydafalva* (Cs. I, 81), OL.1720, 1808: ~, 1864—6: *Videfalu*, ~.

Völgyfalva (f. Sopron) 1301: *Cylygenthal* (SCHWARTZ 217), 1808: *Czillingthal*, 1863, 1964—6: *Völgyfalu* — (magyarítás).

Zarándfalva (LIPSZKY) — (f. Moson: A/35) 1318: *Zaran*, 1460: *Zarand* (MOÓR, West. 51), OL.1780—1: *Zarandfalva*.

Zavidfalva (f. Bereg: J/89) 1466: *Závidfalva* (átírva: Cs. I, 420), 1645: *Zavid Falva* (MAKKAI 354), 1808: ~

Zejkfalva (f. Hunyad: P/32) 1472: *Zeyfalva!*, 1475: *Zeykh*, 1480: *Zaykfalva*, 1492: *Zeykfalva*, 1507: *Zeyk* (Cs. V, 149), OL.1698, 1713: ~, 1808: *Zajkfalva*, ~.

Zichyfalva (p. Fehér) 1863: ~ — (hiv. név).

Zichyfalva vagy Zichyháza (mv. Torontál) 1863: *Zichydorf*, 1864—6: *Zichydorf*, *Zichifalva*, *Zichiháza* — (hiv. név).

Zsákfalva (f. Közép-Szolnok: O/6) 1391: *Sagkfalva* (Zs. I, 217), 1499: *Sakfalva*, 1685: *Sákfalva* (PETRI IV, 84, 832), OL.1720: *Sak Falva*, 1808: *Sákfalva*, ~.

Zsigmondfalva (f. Torontál) 1808: ~ — (hiv. név).

Zsipfalva (p. Somogy: G/13) OL.1552: *Sjpfalva*, 1808: ~.

V. ADATTÁR: +*-falva* (eltűnt helynevek)

+A b a d o c f a l v a (Baranya: a szeglaki kastély tart.) 1467—72: *Abadoczfalva*, *Obodoczfalva* (Cs. II, 467).

+A b a f a l v a (Somogy: Geszti t.) 1411—2: *Abafalva* (Cs. II, 585), OL.1557, OL.1598: *Abafalva*.

+Á b r á d f a l v a (Torontál: Ø) 1454: *Abradfalva* (Cs. II, 130).

+Á b r á d f a l v a (Valkó/Szerém: Vukovár t.) 1337: *Abradfolua* (Cs. II, 290).

+Á b r á n f a l v a (Bács: Ø) 1417, ? 1477: ~ (átírva: Cs. II, 138).

+Á b r á n f a l v a (Temes: Borzlyuk tart. 34.) 1471: *Abranfalu* (Cs. II, 16).

+Á c s f a l v a (Nógrád: Ø) 1435: *Achfalva* (Cs. I, 93).

+Á d á m f a l v a (= Adamóc, Trencsén: B/38) 1402: *Adamfalva*, 1409: *Adamfalu*, 1473, 1499: *Adamfalva*, *Adamfalu*, 1501, 1514: *Adamfalva*, 1518: *Adamovicz* (FEKETE NAGY II. 95).

+A d o n y f a l v a (Sopron: Német-Keresztur t.) 1369: *Odunfolva*, 1373: *Adumfalva* (Cs. III, 597).

+A d o r j á n f a l v a (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (CSÁNKI, Körösm. 124).

+A dorjánfalva (Temes: Temesvártól D-re) 1332—7: *Villa Adriany, Adrian*, 1356: *Adrianfolua*, 1458: *Adoryanfalwa* (Cs. II, 22).

+A driánfalva (Pozsega: Ø) 1299: *Adryanfalua* (Cs. II, 398).

+Á g falva (Baranya: Medvész t.) 1542: *Agfalw, Agfalwa* (REUTER).

+A g y a g o s f a l v a (= ? Krusinec, Sáros: J/26) 1415, 1416: *Agyagus, Agyagas*, 1427: *Agagasfalua* (Cs. I, 288).

+A k o s f a l v a (= Csepe, Ugocsa: L/28) 1320: *Akusfalva* al. nom. *Peturfalva*, 1469: *Chepefalwa*, 1471: *Chepe* al. nom. *Petherfalva* (Cs. I, 432; SZABÓ 311).

+A l b o l f a l v a (= Albest, Bihar: M/20) 1508: *Albolfalwa* (JAKÓ I. 192).

+A l b o s f a l v a (Valkó: Ø) 1474: *Albosfalwa* (Cs. II, 290).

+A l b o s f a l v a (Zaránd: Ø) 1471: ~ (átírva: Cs. I, 737).

+Á l d ó f a l v a (= ? Algyest, Zaránd/Arad: M/43) 1477: *Aldofalwa* (Cs. I, 725).

+A m b o s f a l v a (Szentmártonba olvadt, Turóc: B/15) 1327, 1391: *Ambosfalua* (ÜRHEGYI 39).

+A m b r u s f a l v a (Baranya: Ø) 1392, 1392—1406: *Ambroosfalua* (Cs. II, 468).

+A m b r u s f a l v a (Temes: Sipet t.) 1462: *Ambrosfalwa*, 1497: *Ambrwsfalwa* (Cs. II, 24).

+A n d o c s f a l v a (Temes: Iktár t.) 1365—1420: *Andochfalwa* (Cs. II, 24).

+A n d r á s f a l v a (= Andrásida, Komárom: C/20) 1405: *Andreasfalwa*, 1424, 1495: *Andrashaza* (Cs. III, 493).

+A n d r á s f a l v a (= ? Andriasevci, Valkó/Szerém: H/43) 1337: *Andrafalua*, 1427: *Andrassewcz*, 1438—9, 1491: *Andrasfalwa* (Cs. II, 290).

+A n d r e v a j d a f a l v a (Valkó: Ø) 1398: *Andrevaydafalva* (PESTY, *Eltűnt vm. I*, 264, 329), valószínűleg azonos Endrevajdafalvával, l. ott.

+A n t a l f a l v a (Temes: Sipet t.) 1462: *Anthalfaya*, 1497: *Anthalfalwa* (Cs. II, 24).

+A p á c a f a l v a (Baranya: Nekese tart.) 1407: *Apathchafalwa* (Cs. II, 468).

+A p á c a f a l v a (Nógrád: Tereske t.) 1493: *Apaczafalwa* (FRAKNÓI 57), 1680: *Apáczafalva* (SZARKA 26).

+A p á c a f a l v a (Veszprém: Polány t.) 1256: *Apacchafalua* (ÁÚO. II, 265).

+A p á t f a l v a (= ? Apáti, Bars: C/3) 1542: *Appathfalwa*, 1549: *Apathfalwa* (Egyháztört. Eml. IV, 29).

+A p á t f a l v a (Mihályfalva határába olvadt, Gömör: D/117) 1427: *Apatfalua* (Cs. I, 129; ILA II, 58).

+A p á t f a l v a (= Ludány, Nyitra: B/63) 1546: *Lwdan* al. *Apathffalwa* (Egyháztört. Eml. III, 462), 1549: *Apathfalwa* (i. m. V, 265).

+A p á t f a l v a (= Szentpéter, Pozsony: A/17) 1690: *Apáthfalva*, 1691, 1696: *Apatfalva* (BÉKEFI III, 489, 490, 494).

+A p r ó d p á l f a l v a (= Barcsa, Hunyad: P/17) 1295: *Barcha*, 1365: *Villa Aprod*, 1365: *Aprodhaza*, 1367: *Aprodpalfolua* al. nom. *Felsevbarcha*, 1510: *Kysbarcha* al. nom. *Aprodpalfalwa* (Cs. V, 74).

+A r a n y o s f a l v a (Közép-Szolnok: Kelence t.) 1475 k.: *Aranyasfalwa* (Cs. I, 550).

+A r d á n f a l v a (= Árdánháza, Bereg: L/3) ? 1448, ? 1463: *Ardánfalva*, *Jardánfalva* (Átírva: Cs. I, 413).

+A r d á n f a l v a (= Ardanóc, Nyitra: B/76) 1337: *Ardanóc* (FÜGEDI 64), 1511: *Ardanfalwa* (Podmaniczky II, 18).

+A r d á n f a l v a (Közép-Szolnok: Ø) 1424: *Ardanfalwa* (Cs. I, 551).

+A r n o l d f i a m i k l ó s f a l v a (Vas: a Lindva folyó mellett) 1365, 1366: *Arnoldfjamiklosfolua* (Cs. II, 733).

+Á r o s f a l v a ? (Valkó: Eszék és Dálya között) 1471: *Arrasfalwa*, 1472: *Arosfalwa* (Cs. II, 291).

+A s s z o n y f a l v a (Bács: Peszér és Óbecse t.) 1440: *Azzonfalwa* (Cs. II, 142), 1522: *Azonfalwa* (SZABÓ, Bács 80).

+A s s z o n y f a l v a (Baranya: a m. DK-i sarkában) 1470: *Azzonfalwa* (Cs. II, 469), 1504: *Azzonfalwa* (REUTER).

+A s s z o n y f a l v a (Csongrád: Pusztamérges t.) 1355: *Azunfolva*, 1462: *Azzonzallasa*, 1642: *Asszonyszállás* (kétes azonosítások, l. INCZEFI 9).

+A s s z o n y f a l v a (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (CSÁNKI, Körösm. 124).

+A s s z o n y f a l v a (= ? Kiliti, Pozsony: A/36) 1440: *Fraundorff*, 1480: *Azonfalwa* (Cs. III, 678).

+A s s z o n y f a l v a (Belső-Szolnok: Ø) 1457: *Azonfolwa* (Zichy IX, 562).

+A s s z o n y f a l v a (Valkó: Ø) 1337: *Azunfolua*, 1491: *Azzonfalva* (Cs. II, 291).

+A s s z o n y f a l v a (Valkó/Verőce: Eszék t.) 1389–1406: *Azzonfalwa*, 1469: *Azonfalwa* (Cs. II, 291; vö. MNy. LVII, 242).

+A s s z o n y f a l v a (= Marianci, Verőce: H/41) 1332–7: *Asunfolua*, *Azunfolua*, *Azurifolua* (ORTVAY I, 264).

- + **A t a n á s z f a l v a** (Valkó: Ø) 1433: *Atanasfalwa* (Cs. II, 291).
 + **B a b a f a l v a** (Baranya: Ø) 1407: *Babafalua* (Cs. II, 469).
 + **B a b a f a l v a** (= Aranymező, Kővár vid.: L/112) 1405: *Babafalua*, 1424: *Baba* al. nom. *Aranmezeu* (Cs. I, 551).
 + **B a b a f a l v a** (Szatmár: Ø) 1478: *Babafalwa* (MAKSAI 111).
 + **B a b a f a l v a** (Tolna: Ø) 1433: *Babafalwa* (Cs. III, 415).
 + **B a b a f a l v a** (= ? Babska, Valkó/Szerém: H/57) 1332–7: *Baba*, *Baka*, *Baaba*, 1398: *Bakafalua*, 1482: ~ (Cs. II, 291).
 + **B á b a f a l v a** (= Bábi, Nógrád: E/2) 1246, 1435, 1439: *Baba*, *Babafalwa* (Cs. I, 94), 1542: *Babafalwa* (Széchenyi I, 629).
 + **B á c s f a l v a** (Bihar: Solyomkő tart.) 1435: *Bachfalwa* (JAKÓ I. 341).
 + **B a g l y a f a l v a** (Zaránd: Ø) 1441, 1445: *Baglyafalwa* (Cs. I, 726).
 + **B a g ó f a l v a** (Belső-Szolnok: Tótszállás t.) 1591: ~ al. *Melypatak*, 1627: *Bagofalwa* (KÁDÁR II, 100).
 + **B a g o l y f a l v a** (= Huréz, Fogaras vid.: S/10) 1639: *Bagolyffalua* (MAKKAI 463).
 + **B a j a f a l v a** (Valkó: Atya t.) 1404: *Bayafalwa* (Cs. II, 292).
 + **B a j l a f a l v a** (Zaránd: Barest mellett) 1441, 1445: *Bayla*, *Baylafalva*, 1464: *Baylesthafalwa* (Cs. I, 726).
 + **B a j l e s t f a l v a** l. *Baylafalva*.
 + **B a j n f a l v a** (Valkó: Ø) 1478–9: *Baynfalwa* (Cs. II, 292).
 + **B a j n f a l v a** (= ? Banesd, Zaránd: M/52) 1441, 1445: *Baynfalva* (Cs. I, 726).
 + **B a j n o k f a l v a** (Somogy: Ø) 1289, 1291: *Boynukfolua* (Oklsz.), 1385: *Baynukfalua* (Oklsz., vö. Cs. II, 588).
 + **B a k f i a b e n e d e k f a l v a** (Valkó?) 1312/1315: *Bokfya Benedukfolua* (Oklsz.).
 + **B a k (ó) f a l v a** (Zala: a megye É-i részén) 1402: *Bakofalwa*, 1450 k.: *Bakfalwa* (Cs. III, 31).
 + **B a k ó f a l v a** (Ireg mellett, Bács: H/65) 1386: *Bakofalwa* (Cs. II, 143).
 + **B a k ó f a l v a** (Valkó: Borovo t.) 1277: *Bakofalua* (SZENTPÉTERY II/2, 201), 1438–9: *Bakofalwa* (Cs. II, 292).
 + **B a k s a f a l v a** (Háromszék: Ø) 1602: *Baxafalva* (Sz. V. 192).
 + **B a k s a f a l v a** (Szerém: Falkosszombat t.) 1416: *Baksafalwa* (Cs. II, 241).
 + **B a k s a f a l v a** (Valkó: Morovity t.) 1404: *Baxafalva* (Zs. II/1, 356), 1423: *Baxafalva* (Cs. II, 292).
 + **B a l a m é r f a l v a** (Zaránd: Egregy tart.) 1406: *Balamerfalua* (Cs. I, 722).

- +Balázsfalva (Bács: Ø) 1439: *Balaszfalwa* (Cs. II, 143).
- +Balázsfalva I. (Baranya: Ø) 1436, 1439: *Balaszfalwa* (Cs. II, 470).
- +Balázsfalva II. (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Balaszfalwa* (Cs. II, 470).
- +Balázsfalva (= Balásföldre, Gömör: E/17) 1352: *Balaszfalua* (Anj. V, 542).
- +Balázsfalva (Győr: Gyömörő t.) 1478: *Balaszfalwa* (Cs. III, 545).
- +Balázsfalva (Temes: Doboz tart. 61) 1410: *Balaszfalua* (Cs. II, 34).
- +Balázsfalva (Tolna/Baranya: Jánosi t.) 1400: *Balaszfalua* (Cs. III, 416).
- +Balázsfalva I. (Valkó: Beletinc t.) 1404: *Balaszfalua*, 1454: *Balaszfalwa* (Cs. II, 292).
- +Balázsfalva II. (Valkó: Ø) 1395: *Balaszfalua* al. nom. *Pezkowch*, 1477: *Peczkoz* (Cs. II, 292).
- +Balázsfalva III. (Valkó: Szentlászló t.) 1413: *Balaszfalwa* (Cs. II, 292).
- +Balázsfalva IV. (Valkó: Ø) 1364: *Balaszfalua* (Cs. II, 292).
- +Balázsfalva (= ? Blezseny, Zaránd: O/47) 1439: *Balaszfalua*, 1525: *Blaszfalua* (Cs. I, 726).
- +Baldfalva (= ? Baldóc, Szepes: D/72) 1312: *Villa Henrici et Erhardi*, 1438: *Baldfalwa*, 1468: *Balthfalua* (Cs. I, 255).
- +Balikafalva v. Balicafalva? (Temes: Borzlyuk tart. 25.), 1471: *Balykafalwa*, 1477: *Balyczafalwa* (Cs. II, 16).
- +Bálintfalva (Bács: Petrovác t. ?) 1418, 1432: *Balyntfalva* (Cs. II, 143).
- +Bálintfalva (Baranya: Ø) 1432: *Balyntfalwa* (HO. VII, 454), 1450: *Balintfalua* (Cs. II, 470).
- +Bálintfalva (= ? Balintovacz p., Valkó/Szerém: H/50) 1455: *Balenthfalwa*, *Balyntfalwa* (Cs. II, 292).
- +Balotafalva (Máramaros: Budfalva t.) 1387: *Balathfalwa*, 1424: ~ (BÉLAY 122; Cs. I, 446).
- +Baltafalva (Veszprém: Ø) 1480: *Baltafalwa*, 1499: *Baltahaza* (Cs. III, 220).
- +Banafalva (= ? Bonisdorf, Vas: F/101) 1366: *Banafalua* (Cs. II, 735).
- +Bancfalva (Valkó: Nevna tart.) 1428: *Bancz*, 1474: *Banchfalwa* (Cs. II, 293).
- Bán(d)falva (Ajka része volt, Veszprém: F/79) 1439: *Bandfalwa* in Ayka habita, (Cs. III, 218), 1587: *Bānfālūya* (FEKETE I. 458).

- +**Bánfalva** (= Bánovce, Bács: H/59) 1520, 1522: ~ (IVÁNYI II, 36).
- +**Bánfalva** (Csongrád: Szeged és Dorozsma között) 1408: *Banfalva* (Zs. II/2, 154), 1536: *Banffalwa* (INCZEFI 12).
- +**Bánfalva** (Szatmár: Szinyér tart.) 1490: *Baanfalwa* (Cs. I, 471).
- +**Bankakenezfalva** (Temes: Ø) 1410: *Bankakenezfalua* (Zs. II/2, 382).
- +**Bánkfalva** (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).
- +**Bánkfalva** (= Bankovce, Szerém: H/66) 1366: *Bankouch*, 1368: *Bankfalua* (Cs. II, 241).
- +**Bánkfalva** (Temes: Belinc t.) 1447: *Bankfalwa* (Cs. II, 25), 1510: *Bankfalva* (PESTY, Krassó III, 494).
- +**Bánkfalva** (Temes: Doboz tart. 16) 1447: *Bankfalwa* (Cs. II, 33).
- +**Bánkfalva** (Vas: Jákfa t.) 1339: *Bankfolua* (Cs. II, 735).
- +**Bányafalva** (Zaránd: Világosvár tart.) 1441: *Banyafalwa*, 1445: *Felsew Banyafalwa* (Cs. I, 726).
- +**Barátfalva** (= Barátos, Háromszék: S/34) 1415: *Barathfalua* (Sz. I, 109).
- +**Barátokfalva** (Baranya: Nekese tart.) 1407: *Barathokfalwa* (Cs. II, 470).
- +**Barázdafalva** (Pozsega: Tomica tart.) 1448, 1450: *Barazdafalwa* (Cs. II, 399).
- +**Barázdafalva** (Torda: Offenbánya tart.) 1503: *Barazdafalwa* (Cs. V, 693).
- +**Barbátfalva** (Kolozs/Torda-Aranyos: Szentlászló t.) 1450: *Borbatfalva*, 1500: *Barbathfalwa* (Cs. V, 332).
- +**Barbfalva** (Hunyad: Maros-Illyétől É-ra) 1468: *Barbfalwa* (Cs. V, 74).
- +**Barbfalva** (Temes: Lugos t.) 1437: *Barbfalwa* (Cs. II, 25).
- +**Barfalva** (Valkó/Szerém, Verőce: Pacsetintől É-ra) 1455: *Barfalwa*, 1697: *Barfalu*, ~ (Cs. II, 293).
- +**Árfalva**, *Új-* (= Baresd, Zaránd: P/4) 1439, 1441, 1445: *Jubarfalwa*, *Wyborfalwa*, 1525: *Wborfye!* (Cs. I, 747).
- +**Barkfalva** (Kácsfalu t., Baranya: H/29) 1289/1291: *Borkfolua* (GY. I, 281), 1403: *Barkfalwa* (Cs. II, 471).
- +**Barlafalva** (Krassó: Lugostól D-re) 1373, 1437: *Barla, Barlefalwa* (Cs. II, 98).
- +**Bartafalva** (Krassó: Lugos t.) 1447: *Barthafalwa* (Cs. II, 26).
- +**Askafalva** (Temes: Krassó m. felé) 1434: ~ (Cs. II, 26).

+Baskfalva (Valkó: Hermanvár tart.) 1435: *Baskfalwa* (Cs. II, 293).

+Bastfalva (Valkó/Szerém: Terpinya t.) 1385: *Basthoflua* (Zichy IV, 311).

+Baszafalva l. *Illésfalva*, Közép-Szolnok (IV. A.)

+Baszarabásfalva (= Bászárábásza, Zaránd: M/62) 1439: *Basarabasfalwa*, 1464: *Basarabasa* (Cs. I, 726).

+Bátafalva? (Újvidék határában, Bács: H/63) XVI. sz. eleje: *Baksafalwa*, 1556: *Bathafalw*, 1596, 1689: *Batafalwa* (IVÁNYI V, 6).

+Bátfalva (Valkó: Hosszú-Bács t.) 1370–79: *Bachfalw*, 1444, 1447: *Bathfalwa* (Cs. II, 291).

+Batizfalva (Szepes: Márkusfalva t.) 1412, 1413: *Botyz*, *Batysfalwa*, *Bothyzfolua* (Cs. I, 255).

+Bátorfalva (Bács: Palánka t.) 1334: ~ (IVÁNYI I, 31).

+Bazaradfalva (Trencsén: Középmitta mellett) 1396: *Bazaradfalwa* al. nom. *Veyzka*, 1397: *Vezka* al. n. *Bozardfalwa* (FEKETE NAGY II. 205).

+Becsefalva (Somogy: Mernye t. ?) 1361, 1382: *Bechefolua* (Cs. II, 590).

+Becsefalva (Szepes: Ø) 1258: *Becsefölda* (átírva: FEKETE NAGY I. 150), 1283: *Bechfolua* (SZENTPÉTERY II/2, 306).

+Becsefalva (Valkó: Szócs tart.) 1300: *Bechefolua*, 1437: *Beche* (kétés azonosítás: Cs. II, 293).

+Becsefalva (Valkó: Erdőd t.) 1480: *Bechfalwa* v. ? *Bethfalwa* (Cs. II, 293).

+Bedefalva (Vas: Pető-Mihályfa t.) 1387: *Bedefolua* al. nom. *Saar* (Cs. II, 791), 1423, 1450: *Bedefolua* (Cs. II, 736).

+Bedrefalva (Krassó: Ø) 1344: *Bedrefalua* (Cs. II, 98).

+Bégfalva? (Kraszna: Ø) 1481: *Beghfalwa* (Bánffy II, 223).

+Bekefalva (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Bekefalwa* (Cs. II, 472).

+Bekefalva (= ? Beketinc, Valkó/Verőce: H/46) 1469, 1477–8: *Bekefalwa* (Cs. II, 294; MNy. LVII, 241).

+Bélafalva (= ? Fejérfalu, Máramaros: L/43) 1423: *Bela-falwa* (Máramaros 259).

+Beli[e]ncfalva (Baranya: Szeglak tart.) 1467–72: *Belenczfalwa*, *Belinczfalwa* (Cs. II, 472).

+Belocsfalva (Zaránd: Csermő t.) 1429: *Belothfalwa*, *Belochfalwa* (Cs. I, 727).

+Belosandrafalva (Temes: Ikus tart. 10.) 1405: *Belos-Andrafalwa* (Cs. II, 42).

- +Belosfalva (Temes: Ikus tart. 13.) 1405: *Belosfalwa* (Cs. II, 42).
- +Belotafalva (= Bellatinc, Zala: F/122) 1379: *Belethfalwa*, 1389: *Belothafalwa*, 1428: *Berethfolua*, 1481: *Belothyncz* (Cs. III, 35).
- +Bencefalva (Baranya: Pécs t.) 1425: *Benczefalua*, 1428: *Bencefalwa* (Cs. II, 472).
- +Benedekfalva (Temes/Krassó: Szilha t.) 1479, 1480, 1488: *Benedekesth*, *Benedechezth*, ~ (Cs. II, 27).
- +Benefalva (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Benefalwa* (Cs. II, 472).
- +Benefalva (Szent-Anna része, Maros sz.: R/20) 1508: *Beneffalwa* (Sz. I, 318), 1603: ~ (Sz. V, 260).
- +Benefalva (= Benic, Turóc: B/18) 1267: *Bene*, 1391: *Benefalua*, 1417: *Benych* (ŰRHEGYI 32–3), 1736: *Benicz*, olim *Benefalua* (BÉL II, 330), 1808: *Benicze* vel ~.
- +Benekenézfalva (Temes: Cseri vár tart.) 1459: *Benekenezfalwa* (Cs. II, 11).
- +Benfalva (Bács: Ø) 1445: ~ (IVÁNYI V, 12).
- +Benkefalva (Bihar: Sólyomkő tart.) 1435: *Benkefalwa* (JAKÓ I. 341).
- +Benkefalva (Krassó: Bácsstövisse t.) 1418: ~ (Cs. II, 99).
- +Benkefalva (Pozsega: Velike vár tart.) 1435: *Benkfalwa*, 1488: *Benkefalwa* (Cs. II, 400).
- +Berendefalva (Temes: Hodos tart.) 1471: *Berendefalwa* (Cs. II, 27).
- +Berkfalva (Temes: Cseri vár tart.) 1459: *Berkfalwa*, 1473: *Beekfalwa*, 1507: *Bekfalwa* (Cs. II, 11).
- +Bertalanfalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).
- +Berténfalva (= Birtin, Zaránd: O/32) 1439: *Bertenfalwa* (Cs. I, 727).
- +Besenyőfalva (Pálfalva mellett, Udvarhely: R/34) 1455: *Bezzenijofalwa* (Sz. I, 169).
- +Betfalva (Valkó: Ø) 1403: *Bethfalua* (Zs. II/1, 338).
- +Bicófalva (Somogy: Szent-Balázs t.) (1375: *Bicolaka*, 1452: *Benzenfalwa*, 1478: *Byczofalwa* (Cs. II, 593).
- +Bicsánfalva (Valkó: Ø) 1433: *Bychanfalwa* (Cs. II, 295).
- +Bicsárfalva (Baranya: a szombathelyi kastély tart.) 1506, 1507: *Byczarfalwa*, *Bycharfalwa* (Cs. II, 473).
- +Bikafalva (= Brost, Bihar: M/40) 1600: *Bika falua* (JAKÓ I. 221).

- +**Birófalva** (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CsÁNKI, Körösm. 124).
- +**Biterfalva** (= Bittarova, Trencsén: B/8) 1393: *Bytherfolua*, 1474: *Bytharow*, 1496: *Bytharfalwa* (FEKETE NAGY II. 98).
- +**Bocfalva** (Bihar: Sólyomkő tart.) 1470: *Boczfalwa* (JAKÓ I. 341).
- +**Bodafalva** (Somogy: Csorgó t.) 1431: *Bodafalwa* (Cs. II, 594), 1592: *Bodaffalwa* (Tört. Tár 1895: 354).
- +**Bodófalva** (Pozsony: Budafa t.) 1394: *Bodoffalua* (Zs. I, 397), OL.1602, OL.1604: *Bodoffalua*, OL.1608: *Bodoffalwa*.
- +**Bodófalva** (Somogy: Nagyatád t.) 1482: *Bodofalwa* (Cs. II, 594).
- +**Bodófalva** (Temes: Ø) 1488: ~ (átírva: Cs. II, 12).
- +**Bodófalva** (Valkó: a mikolai, majd a borói kastély tart.) 1417: *Bodofalua*, 1491: *Bodofalwa* (Cs. II, 296).
- +**Bogdánfalva** (Temes: Berény tart.) 1408: *Bodoganfalwa* (Cs. II, 29).
- +**Bodorfalva** (Krassó: Ø) 1323: *Bodurfalwa*, 1488: *Boldor* (ez utóbbi ?-es azonosítás: Cs. II, 99).
- +**Bogafalva** (Temes: Doboz tart. 17.) 1410: *Bogafalua* (Zs. II/2, 382), 1462: *Bogafalwa* (Cs. II, 33).
- +**Bogárfalva** (Veszprém: Veszprém vagy Jutas határába olvadt) 1321: *Bogarfeulde* (Cs. III, 223), 1587: *Bogárfálva* (FEKETE I. 445), 1620: *Bogarfalua*, 1629: *Boglarfalua*, 1631: *Bogattfalua* (ILA—KOVACSICS 146).
- +**Bogdánfalva** (= Bogdanest, erdő Kostej határában, Krassó: N/9) 1548: *Bogdanfalw*, 1598: ~ (PESTY, Krassó II/1, 55).
- +**Bogdánfalva** (= Bogdanovce, Valkó/Szerém: H/51) 1329: *Bogdanfolva*, 1438—9: *Bogdanfalwa*, 1481: *Bogdanowcz* (Cs. II, 296).
- +**Bogdánfalva** (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Bogdanfalwa* (Cs. I, 727).
- +**Boglyafalva** (Krassó: Furdia t.) 1454: *Boglyafalwa* (Cs. II, 29), 1514: *Boglyesth* (PESTY, Krassó II/1, 55).
- +**Bogorfalva** (Arad/Krassó: Ø) 1427: *Bogorfalwa*, *Bogwryefalwa* (Cs. I, 762), 1479/1483: *Bogorfalwa* (PESTY, Krassó III, 448).
- +**Bogyafalva** (= Bogyesd, Zaránd: M/51) 1441, 1445: *Bodyafalwa*, 1525: *Bogesth falwa* (Cs. I, 727).
- +**Bogyelestefalva** (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Boglezth*, 1464: ~, 1525: *Voglezth* (Cs. I, 727).
- +**Bogyestfalva** l. *Bogyafalva* (V. A.)

+Bohanusfalva (Temes: Doboz tart. 67.) 1410: *Bohanusfalua* (Zs. II/2, 382), 1447: *Bohanusfalua* (Cs. II, 34).

+Bojtfalva (Bihar: Bél t.) 1599: *Boytttest et Bottfco* (JAKÓ I. 219), 1692: *Boyt Falua* (MEZŐSI 118).

+Bokorfalva (Bihar: Remete t.) 1445: *Bokorfalwa*, 1589: ~ (JAKÓ I. 217).

+Bokorfalva (Hunyad: Zám t.) 1468: *Bokorfalwa* (Cs. V, 78).

+Bokorfalva (Temes: Hisziástól Ny-ra) 1488: *Bokorfalwa* (Cs. II, 29).

+Bokorfalva I. (Zaránd: Kakaró t.) 1439, 1445: *Bokorfalwa* (Cs. I, 727).

+Bokorfalva II. (= Bukarest, Zaránd: O/44) 1445: *Bokorfalwa*, 1464: *Bukoresthefalva*, 1525: *Bukuresth* (Cs. I, 727).

+Boldogasszonyfalva (= Gospodince, Bács: H/62) 1413: *Szent-Mária* (átírva), 1522: *Bodogazzonfalwa* (Cs. II, 145), 1522: *Bodoghazunfalwa* (SZABÓ, Bács 45).

+Boldogasszonyfalva (Baranya: Hidvég t.) 1399: *Bodogazzonfalwa* (Cs. II, 473).

+Boldogasszonyfalva (Bodrog: H/60) 1289/1374: *Bodunghazunfolua* (?-es azonosítás), 1337: *Azunfalwa* (Gy. I, 708), 1495: *Azonfalwa* (Cs. II, 193).

+Boldogasszonyfalva (Csanád: G/79) 1256 (hamis okl.): *Bodugazunhaza*, 1285/1572 (hamis okl.): *Bodugazzunffalwa* (Gy. I, 849), 1360: *Bodogazzonfalwa*, 1495: *Bodoghfalwa* (Cs. I, 694).

+Boldogasszonyfalva (= Kápolna, Fejér: C/27) 1440, 1459–60: *Bodogazzon Kápolna*, 1459: *Bodogassonfalwa* (Cs. III, 320).

+Boldogasszonyfalva (Körös: Ø) XV. sz.: *Bódogasszonyfalva* (átírva: CSÁNKI, Körösmegeye 124).

+Boldogasszonyfalva (Krassó: Ø) 1344, 1370: *Bodugazonfolua* (Cs. II, 99).

+Boldogasszonyfalva (= Szent-Mária, Liptó: D/9) 1332–7: *Beate Virginis de Litouia* (ORTVAY I, 49), 1378: *Bodogazonfalua* (HÚŠČAVA, 68, 71), 1736: *Bóldog-Azfzony-Falva* (BÉL II, 581).

+Boldogasszonyfalva (Somogy: Molvány mellett) 1323: *Bodugazunfalwa*, 1344: *Bodughazun*, 1409: *Bodogazonfalui*, 1413, 1473: *Bodogazonfalwa* (Cs. II, 594).

+Boldogasszonyfalva (Sopron: Lánzsér tart.) 1425: *Bodogazzonfalua* (Cs. III, 601).

+Boldogasszonyfalva (Torontál: Becse vár tart.) 1441: *Bodogassonfalwa* (Cs. II, 126).

+**Boldogasszonyfalva** (Valkó: Ø) 1420: *Bodogazyonfalwa*, 1455: *Bodogazzonfalwa* (Cs. II, 296).

+**Boldogasszonyfalva** (= Marianci, Verőce: H/42) é.n. [1259—66]/XIV. sz.: *Sancta Villa*, 1330: *Bodukazunfolua* (Gy. I, 288), 1378: *Bodugazounfalua* (Cs. II, 473).

+**Boldogasszonyfalva** (Veszprém: Menyeke vagy Csatár területébe olvadt) 1488: *Bodogazzonfalwa* (ILA—KOVACSICS 146; Cs. III, 224), 1542: *Bodogazzonffalwa* (Podmaniczky III, 229).

+**Bolkfalva** (Vas: Unyom t.) 1340: *Bolkfolua* (Anj. IV 41), 1356: *Bolkfalua* (Cs. II, 806).

+**Boltafalva** (Sáros: Sóvár t.) 1419, 1427, 1437, 1438, 1474: *Bolthfalwa*, *Bothafalwa*, *Boltfalwa* (Cs. I, 291).

+**Bonafalva** (Bihar: Hidastelek t.) 1374: *Bonafolva* (Hist-Val. 531).

+**Boncafalva** (= Boncesd, Zaránd: M/53) 1441: *Bonczafalwa*, 1525: *Bonczafalwa* (Cs. I, 727).

+**Boncfalva** (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1401: *Bonchfalwa*, 1435: *Banczfalwa* (Cs. II, 296).

+**Bonde/Bendefalva** (Zaránd/Arad: Ø) 1464: *Bondefalwa*, 1525: *Bendefalwa* (Cs. I, 737).

+**Bonnfalva** (Arad/Krassó: Ø) 1366: *Bonnfalwa* (Cs. I, 767).

+**Bontafalva** (= Buntyesd, Bihar: M/37) 1588: *Buntafalwa*, 1600: *Bonta Falua* (JAKÓ I, 222).

+**Borbászlófalva** (Temes: Facset t.) 1405: *Borbazlofalwa* (Cs. II, 42).

+**Borcsinfalva** (Valkó: Ujlak t.) 1311: *Borchynfolua*, 1383: *Burchynfalua*, 1477: *Borchynowcz* (Cs. II, 296).

+**Borestfalva** (= Baresd, Hunyad: P/4) 1482, 1518: *Baresth*, 1516: *Boresthfalwa* (Cs. V, 74).

+**Borosfalva** (Valkó: Ø) 1439: *Borosfalwa* (Cs. II, 297).

+**Borostfalva** (= ? Brusztüreszti, Zaránd/Arad: M/45) 1464: *Borosthfalwa*, 1525: *Brosd* (Cs. I, 727).

+**Boroszlavicafalva** (Temes: Dobož tart. 44.) 1447: *Borozlawiczafalwa* (Cs. II, 34).

+**Borsfalva** (Abaúj: Dobsza t.) 1411, 1488: *Borsfalwa* (Cs. I, 204).

+**Borsijakabfalva** (Küküllő: Szancsal t.) 1341: *Borsiyakobfolua*, 1514: *Petthend* al. nom. *Bors Jakabfalwa* (Cs. V, 890).

+**Borzafalva** (Bihar: Cséke tart.) 1508: *Borzafalwa* (JAKÓ I. 228).

+**Bosafalva** (= ? Bussóc, Szepes: D/32) 1347: *Bozsafalwa* (átírva: FEKETE NAGY I. 69), 1350, 1412—8: *Bosafalua* (Cs. I, 256), 1486: *Bozafalua* (FEKETE NAGY I. 83).

- +**Bosilafalva** (Krassó: Ø) 1442: *Bosilafalwa* (Cs. II, 99).
- +**Bosztafalva** (= Bustyaháza, Máramaros: L/30) 1373: *Boztafalwa*, 1389: *Bustahaza* (BÉLAY 132; Cs. I, 447).
- +**Botamártonfalva** (Temes: Cseri tart.) 1459: *Bothiamarthonfalwa* (Cs. II, 11).
- +**Botfalva** (Szepes: Betlenfalva t. ?) 1405: *Bothfalwa* (Cs. I, 256).
- +**Botfalva** (Temes: Doboz tart. 32., 33.) 1447: *Alsobathfalwa*, *Felsewbathfalwa* (Cs. II, 34), 1462: *Alsobathfalwa*, *Felsewbathfalwa* (MILLEKER 160).
- +**Botfalva** (Valkó: Ø) 1446: *Bothfalwa* — szn.-ben (Cs. II, 297).
- +**Botfalva** (= Bogyesd, Zaránd: M/51) 1439, 1445: *Bothfalwa* (Cs. I, 727).
- +**Bozzásfalva** (Krassó: Zsidóvár t.) 1370, 1427—8: *Bozyas* (Cs. II, 99), 1548: *Bozzasfalwa* (PESTY, Krassó II/1, 78, IV, 38).
- +**Bracafalva** (Temes: Hodos tart.) 1471: *Braczafalwa* (Cs. II, 30).
- +**Bracsovánfalva** (Pozsega: a m. ÉK-i határán) 1367: *Brachouanfalwa* (Cs. II, 402).
- +**Bramfalva** (Temes: Berény tart.) 1408: *Bramffalwa* (Cs. II, 30).
- +**Brankfalva** (Krassó: az ér-somlyai vár tart.) 1343: *Brancfolwa* (Cs. II, 99).
- +**Brassenfalva** (Belső-Szolnok: Magyarláros t.) 1393: ~ (KÁDÁR II, 277).
- +**Brátafalva** (Venterbe olvadt, Bihar: M/17) 1599: *Brathafalwa* (JAKÓ I. 221).
- +**Bratafalva** l. *Bratusafalva*, Valkó m.
- +**Bratamérfalva** (Temes: Doboz tart. 42.) 1447: *Brathamerfalwa* (Cs. II, 34).
- +**Bratimafalva** (Temes: Borzlyuk tart. 4.) 1471: *Brathymafalwa*, 1477: *Brethynofalwa*, 1477: *Brathymo falwa* (Cs. II, 16.).
- +**Bratiszlófalva** (Temes: Rékas t.) 1365—1420: *Bratizlofalwa* (Cs. II, 58).
- +**Bratkófalva** (Baranya: a szombathelyi kastély tart.) 1506, 1507: *Brathkofalwa* (Cs. II, 476).
- +**Bratonafalva** (Valkó: Ø) 1409: *Brathonafalwa*, 1435: *Brathoyech* (Cs. II, 298).
- +**Bratosafalva** (Valkó: Nevna tart.) 1422: *Bratossafalwa*, 1428: *Brathosafalwa*, 1474: *Bradosynfalwa* (Cs. II, 298).

+Bratulfalva (Temes: Doboz tart. 56.) 1410: *Bratulfalua* (Zs. II/2, 382), 1447: *Bratulfalua* (Cs. II, 34).

+Bratusafalva (Valkó/Szerém: Morovity t.) 1364: *Bratusafalua*, 1398: *Brathafalua*, 1484, 1526: *Brathesewcz* (Cs. II, 298).

+Brekafalva (Krassó: Birna t.) 1453: ~, 1514–16: *Brekchest* (PESTY, Krassó 45).

+Brendikfalva (Valkó: Nevna tart.) 1474: *Brendykfalwa* (Cs. II, 298).

+Brezovicfalva (= Berzevice, Sáros: D/75) 1355: *Berzevicze* (Cs. I, 280), 1548: *Brezowyczfalwa* — szn.-ben (Podmaniczky III. 477).

+Bruszfalva, *Burucsfalva* (Ung/Zemplén: Sztára t.) 1335: *Buruchfalua*, *Buruch*, 1337: *Bruthfalwa*, 1358: *Bruchfolua*, 1418, 1419: *Bruzfalua* (Cs. I, 389).

+Bucsafalva (= Bucsésd, Zaránd: O/46) 1439, 1445: *Buchafalwa*, 1525: *Bwchaz* (Cs. I, 728).

+Bucsfalva (Valkó: Ø) 1472: *Bwchfalwa* (Cs. II, 299).

+Bucsinesfalva (Tolna: Ø) 1433: *Bwchynchfalwa* (Cs. III, 419).

+Bucskfalva (= Bánka, Nyitra: B/46) 1275: *Buchkfalua* (HO. VI, 208).

+Bucsonfalva (= ? Buttyásza, Kővár vid.: L/103) 1424: *Buchonfalwa* (Cs. I, 553).

+Budafalva (Arad/Krassó: Ø) 1455: *Budafalwa* (Cs. I, 771).

+Budfalva (Temes: Zsidóvár tart. 40.) 1444: *Budfalwa* (Cs. II, 15).

+Budimátyusfalva (= Pereg, Fejér/Pest: G/7) 1313: *Perek*, 1321: *Budymatheusfelde* et al. nom. *Perek*, *Budymatheusfolua* et al. nom. *Peres* ! (Cs. III, 342).

+Bukorestefalva l. *Bokorfalva*, Zaránd m.

+Bulcsesztfalva l. *Bulcsfalva*, Zaránd m.

+Bulcsfalva (= Bulcsésd, Zaránd: O/29/a) 1441, 1445: *Bolczfalwa*, *Bwlchfalwa*, 1464: *Bulyzesthefalwa*, 1525: *Bwlchesth* (Cs. I, 728).

+Bulfalva (Gömör: a m. DNY-i részében) 1427: *Bulsfalua* (o: *Bulfalwa*: Cs. I, 132).

+Bulmanfalva (Szepes: Ø) 1274: *Bulmanfalwa* (LevéltKözl. II, 128), 1349: *villa Ulmanni* (FEKETE NAGY I. 196).

+Buzskafalva (Temes: Cseri tart.) 1459: *Buzkafalwa* (Cs. II, 11).

+Buturfalva (Bács: Bácstól DK-re) 1334: *Buturfalua* (GY. I, 215).

- +Buzarófalva (Somogy: Veresalma t.) 1376: *Buzarofolua* (Cs. II, 596).
- +Ceberjénfalva (= Uzsa, Zala: F/81) 1327: *Vsa*, 1438: *Vsa et alia Vsa* al. nom. *Czeberyfalua* (Cs. III, 120).
- +Centefalva (= ? Centeháza, Gömör: D/115) 1392: *Chente-haza* (Cs. I, 132), 1409: *Czentheffalua* — szn.-ben (Zs. II/2, 263).
- +Cerunicerfalva (= Cerecel, Zaránd: O/41) 1439: *Cherunicerfalua* (Cs. I, 729).
- +Cibrefalva (Udvarhely: Ø) [1566 e.]: *Czibrefalua* (Sz. II, 204), 1602: *Czibrefalva* (Sz. V, 290).
- +Cigányfalva (= Ciganyesd, Bihar: M/36) 1588: *Cziganfalua* (JAKÓ I. 223), 1692: *Csigany Falua* (MEZŐSI 116).
- +Cigányfalva (Kolozs: Bánfihunyadtól DNY-ra) 1507, 1519: *Czyganfalua* (Cs. V, 344).
- +Ciruszlófalva (Krassó: Ø) 1369–1377: *Cyruslowfalua* (HistVal. 223).
- +Cövekfalva (Valkó: Gabos tart.) 1437: *Czwekfalua* (Cs. II, 302).
- +Csagarafalva (Temes: Doboz tart. 55) 1410: *Chagara-falua* (Cs. II, 34).
- +Csákányfalva (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1381: *Chakan-falua* (Cs. II, 300).
- +Csákfalva (Csákovica, hn. Darázs határában, Baranya: H/27) 1406: *Chakfalua*, 1506: *Chaak* (Cs. II, 476).
- +Csala falva, *Csalojafalva* (Valkó: a mikolai majd a borói kastély tart.) 1337: *Chalayafolua*, ? 1427: *Chanajafalua*, 1438–9: *Chaloyafalua*, 1481: *Dalafalua!*, 1491: *Chalafalua* (Cs. II, 300).
- +Csa(n)falva (Baranya: H/36) 1324: *Chanfolua*, *Chafoluua*, *Chafolua* (Gy. I, 292).
- +Csánfalva (Zala: Ø) 1466: *Chanfalua* (Cs. III, 41).
- +Csánkfalva (Valkó/Verőce, Szerém: Mikola t.) 1416: *Tankfalua*, 1417: *Chankfalua*, *Chankfalpalua!* (Cs. II, 300).
- +Csatfalva (Feketebátorba olvadt, Bihar: M/12) 1433: *Chethfalua*, 1462: *Chathfalua* (Cs. I, 605), 1552: *Chyathfalua* (JAKÓ I. 225).
- +Csatófalva (= Csatóháza, Ugocsa: L/10) 1332: *Chato-falua*, 1379: *Chatohaza*, 1447: *Chathofalua* (Cs. I, 432).
- +Csázmafalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösmegye 124).
- +Csebefalva (Zala: Sümeg t.) 1483: *Chebefalua* (Cs. III, 41).
- +Csehfalva (Baranya: Dencsháza t.) 1424: *Chehfalvo!* (REUTER), 1478: *Chefalw*, 1542: *Chehfalw* (Cs. II, 477), 1554: *Csefalva* (KÁLDY-NAGY 33).

+Csehonityfalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+Csencsfalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Chenchfalva*, *Chenczfalva*, 1464: *Chnyngfalva!* (Cs. I, 728).

+Csenefalva (Zala: Bezeréd t.) 1416: *Chenefalua*, 1427: *Chenefolua* 1455: *Chenehaza*, 1513: *Chenehaza* (Cs. III, 42).

+Csengefalva (Fejér: Iszka t.) 1409: *Chengefalua* (Cs. III, 322).

+Csépanfalva (Baranya: Bistrinci t.) 1289/1374: *Chepanfolua* (GY. I, 294), 1454: *Chepanfalua* (Zichy IX, 434).

+Csépanfalva (Valkó/Szerém: Morovity t.) 1399: *Chepanfalua* (Cs. II, 301).

+Csepefalva l. *Ákosfalva*, Ugocsa m.

+Cserbefalva (Torontál: a Tisza mellett) 1414: *Cherbefalua* (Cs. II, 127).

+Cserefalva (Valkó: Ø) 1395, 1477—8: *Cherefalua* (Cs. II, 301).

+Csere(s)falva (Bács: Doroszló t.) 1350: *Chereufalua*, 1382: *Cheresfalua*, 1414: *Cherefalua*, 1480: *Cheresfalua*, 1522: *Cherefalua* (Cs. II, 146).

+Cserfalva (Arad: Kasza t.) 1471: *Cherfalua*, 1561: *Cherfalua* (Cs. I, 768).

+Cserkefalva? (Bihar: Cséke tart.) 1508: *Czyerkefalua* (JAKÓ I. 228).

+Csermonfalva (= Csermira, Zaránd: M/57) 1439: *Chermonfalua*, *Czermora* (Cs. I, 729).

+Csernecfalva (Zaránd: Egregy t.) 1406—7: *Cherneckfalua*, 1439, 1464, 1525: *Chernyfalua*, *Chernesfalua*, *Chernez* (ez utóbbiak ?-es azonosítások: Cs. I, 728), 1839: *Tzernetzfalua*, *Czernetzfalua*, *Csernetzfalua*.

+Csernefalva (= Csörnyeföld, Zala: F/145) 1361: *Chernefulde*, 1407: *Csernefalua* (Cs. III, 43).

+Csernekefalva (Somogy: Gyarmat t.) 1376: *Cherneckfolua* (Cs. II, 597).

+Cserneszlófalva (Valkó: Nevna tart.) 1422: *Cherneslofalua*, 1428: *Hernazlaw* (Cs. II, 301).

+Csernojafalva (Valkó: Ø) 1404: *Chernoyafalua* (Cs. II, 301).

+Csetertekfalva (Valkó: Gara t.) 1417: *Chetertekfalua* (Cs. II, 301).

+Csibafalva (Vas: Jánosháza t. ?) 1359: *Chymafolua* (HO. IV, 191), 1407: *Chybahaza* (Cs. II, 742), 1444: *Czybafalua* (HO. IV, 337), 1464: *Chybafalua* (Cs. i. h.)

+Csigerfalva (Zaránd: Ø) 1498: *Chjgerffalua* (Bánffy II, 350).

- +Csirlefalva (Bihar: Sólyomkő tart.) 1406: *Chyrlefalwa* (JAKÓ I. 341).
- +Csiszérfalva (Szepes: D/70) 1296: *terra Chyzer*, 1361: *Cizerfalwa* (FEKETE NAGY I. 180), 1361: *Cyserfalwa* (FEKETE NAGY III. 32).
- +Csitfalva (Maros sz.: Ø) 1603: ~ (Sz. V, 269).
- +Csókafalva (Bács: Bács t.) 1434: *Chokafalwa* (Cs. II, 147), 1469, 1508: ~ (IVÁNYI IV, 25), 1525: *Chokafalw* (Cs. II, 147).
- +Csokcsafalva (Baranya: a szombathelyi kastély tart.) 1506, 1507: *Chokchafalwa* (Cs. II, 478).
- +Csomafalva (Bács: Szond t.) 1391: *Chamafalva* — szn.-ben (IVÁNYI II, 72), 1405, 1452, 1495: *Chamafalwa*, *Chwmafalwa*, *Chumafalwa*, 1464: *Choma*, 1517: *Chomafalwa* (Cs. II, 147), 1610: ~ (IVÁNYI i. h.)
- +Csomafalva (Szudricsba olvadt, Bihar: M/38) 1588: *Chiomafalwa* (JAKÓ I. 229).
- +Csomafalva (= Csomaháza, Vas: A/87) 1447, 1486: *Chamafalwa*, 1465: *Chomafalwa* (Cs. II, 740).
- +Csomágyfalva? (Baranya: Ø) 1409: *Chomagyalwa* — szn.-ben (Zs. II/2, 306), — talán azonosítható: 1425: *Chomagehaza* (Cs. II, 478).
- +Csönkafalva (Sáros: Jakabfalva mellett) 1366: *Chonka-falwa* (Cs. I, 292).
- +Csontosfalva l. *Buzafalva*, Abaúj (IV. A.).
- +Csonyafalva (Baranya: a m. É-i részében) 1542: *Chonyafalwa* (REUTER).
- +Csornafalva (Baranya: Molvány t.) 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 128).
- +Csornokfalva (Zala: Báza mellett) 1336: *Churnukfolua* (Cs. III, 44).
- +Csőszfalva (Valkó: Marót tart.) 1404: *Cheszfalw*, 1469: *Csuzfalwa* (Cs. II, 302).
- +Csudafalva (Sáros: Ø) 1427: *Chudafalwa*, 1497: *Cziudafalwa* — szn.-ekben (Cs. I, 292).
- +Csudafalva (Temes: Cseri tart.) 1459: *Chudafalwa* (Cs. II, 11).
- +Csuffalva (Moson: a Lajta mentén) 1208: *Chof*, 1335: *Chuffalwa* (Cs. III, 679).
- +Csukárfalva (Pozsony: Bazin, Modor t.) 1290—9: *Chukarfoluua*, 1292: *Turne seu Chukarfalua* (ÁŰO. V, 71), 1357: *Chukarfolua* (Anj. VI, 559).
- +Csurilafalva (Temes: Doboz tart.) 1410: *Churilafalwa* (Cs. II, 34).

+Csürefalva (= Cserejóc, Bereg: J/59) 1650: *Czurefalvan*, *Czurefalusi Gergely* (Űriszék 959).

+Dajafalva (Temes: Doboz tart. 59.) 1410: *Dayafalua* (Cs. II, 34).

+Dajkafalva (= Arló, Borsod: E/29) 1405: *Kysarlo* al. nom. *Daykafalua* (Zs. II/1, 513), 1454: *Kysarlo* al. nom. *Daykafalva* (Cs. I, 168).

+Dalafalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1439: ~ (Cs. I, 729).

+Damasafalva (Arad: Kapruca t.) 1350: *Damasafalwa* (Cs. I, 764), 1471: *Damasafalwa* (Teleki II, 113).

+Dámjánfalva (Csanád: Peterd t.) 1479: ~ (Cs. I, 695).

+Dámjánfalva (Tolna: Ø) 1433: *Damyanfalwa* (Cs. III, 422).

+Damonkosfalva (Sáros: Ø) 1349: *Damakusfalua* (CD. IX/6, 46), 1370: *Damancosfalua* — szn.-ben (Cs. I, 292).

+Danafalva (= ? Sófalva, Máramaros: L/24) 1391—1406: *Danalafalua* (Cs. I, 447).

+Dancsófalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1439: ~ (átírva: Cs. I, 729).

+Danilafalva (= Danulesd, Hunyad: M/70) 1468: *Danyfalwa* (Cs. V, 85).

+Dankkenézfalva (Temes: Cseri tart.) 1459: *Dankkenezfalwa* (Cs. II, 11).

+Darabosfalva (Baranya: Bakonya t.) 1400: *Darabosfalua* — szn.-ven (Zs. II/1, 58), 1478: *Darabosfalwa* (Cs. II, 479).

+Darabosfalva (Vas: Ø) OL.1598: *Darabusffalua*.

+Darnótfalva (Temes: Doboz tart. 64.) 1410: *Darnothfalva* (Cs. II, 34).

+Dékánfalva (= Dekanyesd, Bihar: M/6) 1508: *Dekánfalwa* (JAKÓ I. 233), OL.1720: *Dekanyest* al. *Dekanyfalva*.

+Demeterfalva (Somogy: Ø) 1376: *Demeterfolua* (Cs. II, 600).

+Demeterfalva (Temes: Rékas tart. 9.) 1472: *Demetherfalwa* (Cs. II, 20).

+Dénesfalva (= Danisóc, Szepes: D/83) 1317: *Villa Dionisii* (Cs. I, 256), 1333: *Dannusfalva* (átírva: FEKETE NAGY I. 102).

+Denkefalva (Keve/Torontál: Ittebe t.) 1370—1412: ~ (Cs. II, 118).

+Derzsfalva (Bács: Keresztur t.) 1410, 1522: *Dersfalwa* (Cs. II, 137; SZABÓ, Bács 29).

+Derzsfalva I. (= Drževce, l. Gy. I, 299; Baranya: H/31) 1339: *Dersfolua* (Gy. I, 299; vö. Cs. II, 480), 1426: *Dersfalwa* — szn.-ben (Zichy VIII, 280).

- +*Derzsfalva* II. (Baranya: Kosvár tart.) 1392, 1392—1406: *Deersfalua*, 1506, 1507: *Drysthywecz*, *Drystheucz* (Cs. II, 480).
- +*Derzsfalva* (Tolna: Ø) 1433: *Dersfalwa* (Cs. III, 422).
- +*Derzspapfalva* (Valkó/Szerém: Racsa mellett) 1275: *Derspofolua* (Cs. II, 304; OklSz.).
- +*Desnekefalva* (Szerém: Falkosszombat tart.) 1416: *Desnekefalwa* (Cs. II, 243).
- +*Detrefalva* (Nógrád: Szirák t.) 1460, 1493: *Detrefalwa* (Cs. I, 97).
- +*Detrefalva* (Zala: Bagod t.) 1287/1325: *Detruhfalua* (HO. VI, 329).
- +*Detrichfalva* I. *Benedekfalva*, Liptó (VIII. A.)
- +*Devecserfalva* (Vas: F.-Lindva tart.) 1365: *Deuecherfolua* (Cs. II, 744).
- +*Dezsőfalva* (Valkó: Nevna t.) 1454: *Deswfalwa* — szn.-ben (Cs. II, 304).
- +*Diákfalva* I. *Neveltenfalva*, Ugocsa (I. A.)
- +*Dibincfalva* (Baranya: Szeglak tart.) 1467—72: *Dybinfalwa*, *Dybinczfalwa* (Cs. II, 480).
- +*Dienesfalva* (Bács: Ø) 1473, 1511: *Dyenesfalwa* — szn.-ben (Cs. II, 148).
- +*Dienesfalva* (Sáros: Kálnás t.) 1402: *Dieneschfalwa* (Zs. II/1, 186), 1412: ~ (Cs. I, 293).
- +*Disznófalva* (= Disznópatak, Máramaros: L/38) 1414: *Dyznopathaka* (Cs. I, 447), 1474: *Disznofalva* (Máramaros 522).
- +*Divánfalva* (= ? Divankóc, Valkó/Szerém: F/143) 1345: *Dywanfalua*, 1346: *Gyanfolua*, *Dyankfolua*, 1364: *Dyankfalua*, 1484: *Dywankowcz* (Cs. II, 304).
- +*Dobafalva* (Somogy: Ø) 1417: *Dobafalua* — szn.-ben (Cs. II, 601).
- +*Dobokavárfalva* (Doboka: Ø) 1279: *Dobokawarfolua* (ZW. I, 137, 138; vö. SZENTPÉTERY II/1, 168).
- +*Dobonyafalva* (Valkó/Szerém: a Száva mellett) 1338: *Dabanafolua*, *Dabanyafolua*, *Dubunafolua* (Cs. II, 304).
- +*Dobozfalva* (= Néma, Komárom: C/21) 1226: *Nema*, 1412: *Wrnepenema* al. nom. *Dobozfolua* (Cs. III, 509).
- +*Dobrabusilafalva* (Temes: Ø) 1410: *Dobrabusilafalua* (Zs. II/2, 382).
- +*Dobrocásfalva* (= Dobróc, Zaránd: O/29) 1439: ~, 1464: *Dobrothafalwa*, 1525: *Dobroch* (Cs. I, 729).
- +*Dobrodofalva* (Temes: Borzlyuk tart. 26.) 1477: *Dobrodofalwa* (Cs. II, 16).

+Dobromerfalva (Temes: Belinc t.) 1369: *Dobromerfalua* (Cs. II, 34).

+Doftánfalva (GEGŐ) — (= Doftéana, Moldva) 1838: ~ (GEGŐ 45).

+Doks(cs)afalva (Valkó/Szerém, Verőce: Harasztin t.) 1401: *Doxafalwa*, 1430: *Dukchafalua*, 1453: *Dokechafalwa* (Cs. II, 305).

+Dombpapfalva (Zaránd: Ø) 1406: *Dombpapfalua* (Cs. I, 722).

+Domokosfalva (Háromszék: Ø) 1602: ~ (Sz. V, 199).

+Domoszlófalva (Valkó: Ø) 1390: *Domozlofalwa*, 1402: *Domolovfalua* (Cs. II, 305).

+Dorogfalva (= Félégyháza, Bihar: K/22) 1291: *Villa Drug*, *Nogdurugfeleg haz*, 1358: *Doroghaza*, 1399: *Felleghaz* (JAKÓ I, 242), 1421: *Feleg haz*, a XIII. sz.-ban: ~ (Cs. I, 608).

+Doroszlófalva (Máramaros: Nyires t.) 1459: *Dorozlofalwa* (Cs. I, 447), 1485: *Dorozlofalwa* (Tört. Tár 1909: 511).

+Doruszlófalva (Zaránd: Egregy tart.) 1406: *Doruzlofalua* (Cs. I, 722).

+Dragamérfigyörgyfalva (Temes: Doboz tart. 22.) 1447: *Dragamerfygerghfalwa*, 1462: *Dragamerfigenghfalwa* (Cs. II, 33).

+Draganfalva (= Dragonyesd, Bihar: M/35) 1552: *Draganfalwa*, 1580: *Dregenest* (JAKÓ I. 235).

+Draganfalva (Temes: Iktár mellett) 1365–40: *Dragonfalwa*, 1471: *Draganfalwa* (?-es azonosítás: Cs. II, 35).

+Dragcsinafalva (Baranya: Podgoracs tart.) 1407: *Dragchinafalwa* (Cs. II, 481.)

+Dragobratfalva (Szörény/Krassó: Ohabica mellett) 1544: *Dragubrathfalwa*, 1591: *Dragobrathfalwa* (PESTY, Krassó II/1, 119).

+Dragojafalva, *Drakulyafalva* (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Dragoyafalwa*, *Dragwyafalwa*, 1464: *Draculyafalwa*, 1528: *Dragulafalwa* — összetartoznak? (Cs. I, 729).

+Dragomérfalva (Hunyad: Maros-Illyétől ÉNy-ra) 1468: *Dragomerfalua* (Cs. V, 87).

+Dragomérfalva (Kővár vid.: Ø) 1405: *Dragomerfalua* — idetartozik? (Zs. II/1, 534), 1639: *Dragumerffalva* (MAKKAI 428).

+Dragomérfalva (Máramaros: a. m. DNy-i sarkában) 1475: *Dragomerfalua* (Cs. I, 447).

+Dragomérfalva (= Dragomérest, Temes/Krassó: N/22) 1439: *Dragamerfalwa*, 1440: *Dragomerfalua* (Cs. II, 35).

- + Dragomérfalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1439: ~ (Cs. I, 729).
- + Dragonyafalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CsÁNKI, Körösm. 124).
- + Drágosfalva (Baranya/Somogy: Boldogasszonyfa t.) 1403: *Dragusfalua*, 1470: *Dragosfalwa* (Cs. II, 481).
- + Drágosfalva (= ? Maros-Bretteye, Hunyad: P/10) 1453: *Dragosfalwa* (Cs. V, 87).
- + Drágosfalva (Belső-Szolnok: Oláh-Lápos t.) 1393: *Dragusfalua*, 1553: ~, *Dragwsfalwa* (KÁDÁR III, 374).
- + Dragoszlófalva (Krassó: Ø) 1427: *Draguzlofalva* (Cs. II, 100).
- + Dragotafalva (Bihar: Sólyomkő tart.) 1406: ~ (JAKÓ I. 341).
- + Dragotafalva (Temes: Temesvár t.) 1471, 1477: *Dragothafalwa* (Cs. II, 16).
- + Dragotafalva (Zaránd: Körösbánya t.) 1441, 1445: *Dragothafalwa* (Cs. I, 730).
- + Dragotinfalva (Temes/Krassó: Zsidóvár t.) 1414: *Dragotenesth*, 1470: *Dragotenfalva* (Cs. II, 35).
- + Dragutfalva (Szerém: Falkosszombat tart.) 1416: *Draguthfalwa* (Cs. II, 244).
- + Draksafalva (Temes: Cseri vár tart.) 1442: *Draxafalwa* (Cs. II, 35), 1473: *Draxafalwa* (MILLEKER 179).
- + Draksafalva (Valkó: Ø) 1421: *Draxafalwa* (Cs. II, 306).
- + Draksinfalva (= Dragsinest, Temes/Krassó: N/19) 1454: *Draxinfalwa*, 1464: *Dragzenesth* (Cs. II, 35).
- + Dranifalva (Temes: Doboz tart. 60.) 1410: *Dranifalua* (Cs. II, 34).
- + Drasafalva (Temes: Cseri tart.) 1459: *Drasafalwa* (Cs. II, 11).
- + Drasánfalva (Krassó: Remete tart.) 1389: *Drasanfalva*, *Drusanfalva* (Cs. II, 100).
- + Drasánfalva (Temes: Rékastól K-re) 1492: ~ (átírva: Cs. II, 88).
- + Drasinfalva (Valkó: az atyai erősség tart.) 1398, 1481: *Drasinfalwa*, 1482: *Drasyfalwa* (Cs. II, 306).
- + Draskfalva (= Draskóc, Turóc: B/16) 1242: *Draskw*, 1266/1416: *Draskfalwa*, 1269, 1351: *Drask*, 1364, 1391: *Draskfalwa*, 1420: *Draskfalwa*, 1491: *Drasskfalw*, 1534: *Draskocz* (ÚRHEGYI 33).
- + Drugfalva (Temes: Cseri tart.) 1459: *Drugfalwa* (Cs. II, 11).
- + Dubrolfalva (Krassó: Aszuágy t.) 1428: *Dubrolfalwa* (Cs. II, 100).

+Dudafalva (Temes: Borzlyuk tart. 33.) 1471: *Dwdafalwa*, 1477: *Dwdyntha* (Cs. II, 16).

+Dusafalva (= Dusest, Bihar: M/13) 1508: *Dwsafalwa* (JAKÓ I. 236), OL.1720: *Dusesty* alias ~, 1808: *Dusesty*.

+Édesfalva (Valkó: Szócs tart.) 1437: *Edesfalwa* (Cs. II, 307).

+Egyedfalva (Bács: Ø) 1332—7: *Villa scti Egydii* (IVÁNYI V, 33), 1522: *Egyedffalwa* (SZABÓ, Bács 55).

+Egyefalva (Valkó: Nustar t.) 1381: *Egefalua* (Cs. II, 307).

+Egyházfalva (Torda: Torda mellett) 1176 (!): *Egyházfalwa* (ÁŰO. I, 73, 74; o: 1197 k./1391, vö. Cs. V, 702), 1391: *Ighazfalua*, *Eghazfalua*, 1400: *Eghazasfalua*, 1446 . . . 1519: *Eghazfalwa* (Cs. V, 702), 1542: *Eghazffalwa* (Egyháztört. Eml. IV, 7).

+Elekfalva (Valkó: Ø) 1395: *Elekfalua* (Cs. II, 307).

+Elekfalva (Vas: Keresztúr és Fűzes között) 1391: *Elekfalua* (Zs. I, 241), 1428: *Elekfalwa* (Cs. II, 746).

+Éliásfalva (Temes: Berény tart.) 1408: *Elyasfalwa* (Cs. II, 35).

+Ellősfalva (= Allios, Arad/Temes: M/66) 1334—5: *Zolews*, *Helleus*, *Heleusfelua*, *Elleusfelua* (GY. I, 175), 1422: *Ellefalva*, 1451: *Ellywfalwa*, 1561: *Elesfalwa* (Cs. I, 769).

+Ell(y)ésfalva (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1353: *Elesfalua*, 1437: *Elyesfalwa*, 1450: *Elesfalwa* (Cs. II, 307).

+Emrevajdafalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+Endicsfalva (Tolna: Tah t.) 1402: *Endechfalwa* (Zs. II/1, 184), 1439: *Endychfalwa* (Cs. III, 471 — *Mecsei* címszónál).

+Endrefalva (Somogy: Pata tart.) 1431: *Endrefalua* (Cs. II, 603).

+Endrefalva (Szilágy/Kraszna: Somlyó mellett) 1553: *Endreffalwa* (PETRI III, 348).

+Endrevajdafalva (Valkó: Ø) 1398: *Endreuaydafalwa* (Cs. II, 307).

+Enifalva (= Enlaka, Udvarhely: R/59) 1332—7: *Enifalwa*, *Jandlaka*, *Jandalaka* (ORTVAY II, 660).

+Erdőfalva (Zala: Bak t.) 1430: *Erdedfalw*, *Erdewdfalua*, *Erdedfalw*, 1446: *Erdevfalw* (Cs. III, 50), OL.1555: *Erdewthfalwa*, 1587: *Erdőd fālu* (FEKETE I. 413), OL.1598: *Erdeődfalwa*.

+Erdőfalva (= Dicháza, Abaúj/Borsod: E/31) 1221/1550: *villa Erdei*, *Erded*, 1272 > 1344: *Erdeufolua* (GY. I, 77), 1279: *Erdoufolua* (SZENTPÉTERY II/2, 252), 1329/1406/1489: *Dydych* (GY. i. h.).

+Erdőfalva (= Leszna, Szepes: D/38) 1326: *Alczenow* (Cs. I, 257), 1394: *Erdoufolva* (Anj. IV, 456), 1437–69: *Felsew-erdewfalwa*, *Alsó-*, 1498: *Puzthaerdefolwa* (Cs. I, 257), 1561: *Puszta Waldorff* alias *Erdefalwa* (Tört. Tár 1899: 40).

+Ermendfalva (= Örmingya, Zaránd: O/49) 1439: *Gormend*, 1464: *Ermendfalwa*, *Kurmendfalwa*, 1525: *Ormynde* (Cs. I, 732).

+Ernesztfalva (Vas: Jánosháza t.) 1455: *Ernestfalwa* (Cs. II, 746).

+Erősmiklósfalva (Szepes: Tamási mellett) 1405: *Ervz Miklosfalwa*, 1452: *Erusmiclosfalwa* (Cs. I, 257).

+Fábiánfalva (Bács: Tótfalu mellett) 1410: *Fabyanfalwa* (Cs. II, 149), 1522: *Fabijanfalwa* (SZABÓ, Bács 29).

+Fábiánfalva (Valkó: Ø) 1433: *Fabianfalwa* (Cs. II, 308).

+Fácánfalva (Zala: Nova t.) 1496: *Fachanfalwa* (Cs. III, 51), 1549: *Fatzanfalwa* (Egyháztört. Eml. V, 255).

+Fagyancfalva (Baranya: Szeglak tart.) 1467–1472: *Fangyanczfalwa*, *Fagyanczfalwa* (Cs. II, 482).

+Fakatfalva (Tolna: Ø) 1433: *Fakathfalwa* (Cs. III, 424).

+Falkusfalva (Somogy: Veresalma t.) 1376: *Folkozlaka*, 1425: *Falkoslaka*, 1452: *Falkwsfalwa* (Cs. II, 604).

+Farkasfalva (Gömör: Korlát t.) 1341: *Farkasfalwa* (Cs. I, 134).

+Farkasfalva (= Rába Szent-Mihály, Győr: A/50) 1234: *Terra . . . Farkasii*, 1324: *Farkasfeld*, 1392: *Zenthmyhal* al. nom. *Farkasfalwa* sive *Rabay* (Cs. III, 559).

+Farkasfalva (Krassó és Temes határán) 1363, 1389: *Farkasfalwa* (Cs. II, 101).

+Farkasfalva (= Farkas-Almás, Nógrád: E/35) 1439, 1461, 1481: *Farkasfalw*, *Farkasfalwa* (Cs. I, 98), 1542: *Farkasfalwa* (Széchényi I, 641).

+Farkasfalva (Somogy: Szob t.) 1406, 1486: *Farkasfalwa* (Cs. II, 604).

+Farkasfalva (Tolna: Ø) 1399: *Farkasfalua* (Zs. I, 667).

+Farkasfalva (= Farkaska, Trencsén: B/42) 1381: *Farkasfalw* (Podmaniczky I, XXII), 1388: *Farcasfalw*, 1406: *Farkasfalwa* (FEKETE NAGY I. 118).

+Farkasfalva (= Forkusevce, Valkó/Verőce: H/52) 1395, 1477–8: *Farkasfalua* (Cs. II, 308).

+Farkasfalva (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1427: *Farkalinch* al. nom. *Farkasfalwa* (Cs. II, 308).

+Farkasfalva I. (Vas: Léka tart.) 1390, 1397: *Farkasfalua* (Cs. II. 747).

- +Farkasfalva II. (Vas: Ø) 1350: *Farkasfalua* (Cs. II, 747), OL.1570: *Farkasfalua*.
- +Farkasfalva (valószínűleg Zemplén: Ø) 1222: *Forcosfolua* (ÁÚO. XI, 170), 1277: ~ (átírva: ÁÚO. XII, 233).
- +Farkfalva (Valkó: Ø) 1404: *Farkfalua* (Zs. II/1, 356), 1469: *Farkfalua* (Cs. II, 308).
- +Fecskefalva (Valkó: Hermanvár tart.) 1435: *Fechkefalua* (Cs. II, 308).
- +Fejérfalva, *Felső- I. Somfalva*, Máramaros (IV. A.)
- +Fejérfalva (= ? Fericse, Közép-Szolnok: L/101) 1405: *Feyrfalua* (Cs. I, 554).
- +Fejérvánfalva (Vas: Felső-Lendva tart.) 1365: *Feyr Iwanhaza* (Cs. II, 747), 1366: *Feyriuanfalua* (Oklsz.)
- +Feketedragomérfalva (Temes: Doboz tart. 52) 1410: *Fekethedragomerfalua* (Cs. II, 34).
- +Félfalva (Baranya: Nagyalu t.) 1554, 1571, 1582: ~ (KÁLDY-NAGY 106).
- +Fenekfalva (Baranya: a Dráva és Krassó t.) 1339: *Fenekfolua* (GY. I, 299), 1441: *Fenekfalua* (Cs. II, 483).
- +Fenestorokfalva (Hunyad: Branyicska t.) 1494: *Fenes et Fenesthorok*, 1516: *Fenes Thorokfalua* (Cs. V, 90).
- +Fentőfalva (Valkó: Geregmező t.) 1404: *Fentewfalua* (Cs. II, 309).
- +Fenyőfalva (Hunyad: Ø) 1418: *Fenywfalua* (Cs. V, 90).
- +Ferdefalva (Valkó: Ø) 1395: *Ferdefalua* (Cs. II, 309).
- +Ferecsfalva (= Fericse, Zaránd/Arad: M/59) 1441, 1445: *Ferechfalua*, *Ferreczfalua*, 1525: *Ferichora* (Cs. I, 731).
- +Ferencfalva (= Fericse, Baranya/Verőce: H/45) 1472: *Ferenczfalua* (Cs. II, 483).
- +Ferencfalva (Zaránd: Világosvár aranyági kerületében) 1441, 1464: *Ferenczfalua* (Cs. I, 731).
- +Fesdanfalva? (Temes: Morzsina mellett) 1511: ~ (PESTY, Krassó II/1, 164).
- +Fetkitlacafalva (Temes: Doboz tart. 25.) 1447: *Fethkythlaczafalua* (Cs. II, 34), 1462: *Fethkylaczafalua* (MILLEKER 182).
- +Fiatafalva (Liptó: Ø) 1279 > 1391: *Fyathafalua* (Lipt-Reg. 26). 1410: *Fyachkafalua* (Zs. II/2, 330).
- +Filefalva (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Fylefalua* (Cs. II, 483).
- +Filefalva (= Filic, Szepes: D/45) 1256: ~ (ÁÚO. VII, 432), 1474: *Filefalua* (Cs. I, 257; FEKETE NAGY I. 70).
- +Filefalva (Tolna: Ø) 1433: *Fylefalua* (Cs. III, 425).

+Fileskenézfalva (Krassó: Remete t.) 1389: *Phileskeneszfalva* (Cs. II, 101).

+Filip-Mihály-falva (Zaránd: Világos kápolnai kerületében) 1439: ~ (átírva: Cs. I, 731).

+Filpe(s)falva (Valkó/Szerém: ? Kórógy t.) 1417, 1467: *Fylpefalwa* 1417: *Philpusfalwa*, 1443: *Philpefalwa*, 1487: *Philpesfalwa* (Cs. II, 309).

+Fintafalva (Temes: Doboz tart. 24.) 1410, 1447: *Fynthafalwa*, 1462: *Fintafalua* (Cs. II, 34).

+Firfalva (Bács: Bácstól D-re) 1308: *Fyr*, 1395, 1522: *Fyrfalwa* (Cs. II, 149), 1550: *Fírřālā* (FEKETE I. 223).

+Fiúfalva (Temes: Sarád tart.) 1274 > 1340: *Fyutelek* (Gy. I, 176), 1479: *Fyufalwa* (Cs. II, 20).

+Fizesfalva (Torontál: Nagybecskerek t.) 1454: *Fyzesfalwa* (Cs. II, 130).

+Fodorlupsafalva l. *Lupsánfalva*, Zaránd m. (V. A.)

+Forgácsfalva (= ? Ohába-Forgács, Temes: N/20) 1369: *Furgachfalwa* (Cs. II, 37).

+Forraifrutafalva (Temes: Doboz tart. 48.) 1410: *Forrayfruthafalua* (Cs. II, 34).

+Forrásfalva? (= ? Ferasest, Temes/Krassó: N/13) 1548: *Farrasfalwa*, 1598: *Forasest* al. *Forrasfalwa* (MILLEKER 183).

+Fortunádfalva (Sopron: Mihályi t.) 1227: *Terra Fortunad*, 1409: *Terra Fertenadfelde*, 1428: *Ferthonadfalua* (Cs. III, 608).

+Földesfalva (Baranya: a szombathelyi kastély tart.) 1506, 1507: *Feldesfalwa* (Cs. II, 484).

+Földfalva (Pozsony: Ø) 1322: *Feldfolua*, 1352: *Foldfolua* (Anj. II, 48, V, 626).

+Frankfalva (Baranya: a szombathelyi kastély tart.) 1506, 1507: *Frankfalwa* (Cs. II, 484).

+Frankfalva (= Olaszi, Zemplén: K/6) 1332–7: *Olozi*, *Alasy*, *Olazi* (Cs. I, 358), 1409: *Olaz* al. *Frankfalwa* (Tört. Tár 1901: 61), 1424: *Frankffalwa* al. *Naghalaz* (Tört. Tár 1901: 226).

+Fulyifalva (Vas: Felső-Lendva t.) 1366: *Fulyifalua* (Cs. II, 748).

+Futfalva (Temes: Beline t.) 1444: *Futhfalw* (Cs. II, 15), 1482: *Futhfalwa* (Cs. II, 26).

+Gáborjánfalva (Valkó: Ø) 1410: *Gaboryanfalwa* — szn.-ben, *Gabrian falwa* (Zs. II/2, 435).

+Gacsálfalva (Valkó/Szerém: Morovity t.) 1398, 1541: *Gachalfalwa* (Cs. II, 310).

+G á c s f a l v a (Valkó?) 1390: *Gachfalua* — szn.-ben (Bánffy I, 433).

+G a h á n f a l v a (Szepes: Tamási t.) 1358: *Gahanfalua* (FEKETE NAGY III. 31), 1405: *Gahanfalua*, 1446, 1470: *Gehanfalva* (?-es egyeztetések: Cs. I, 257).

+G a l á n f a l v a (Krassó: Ø) 1471: *Galanfalwa* (Cs. II, 101).

+G á l f a l v a (Közép-Szolnok: Ardó t.) 1477: *Galfalua* (Cs. I, 555).

+G a l i b a r f a l v a (Valkó: Ø) 1477—8: *Galibarfalwa* (Cs. II, 310).

+G á l o s f a l v a (Baranya: Ø) 1478: *Galwsfalwa* (szn.-ben: Cs. II, 484).

+G á l o s f a l v a (Valkó: Ø) 1312/1315: *Galusfalua* (idetartozik?: OklSz.), 1421: *Galosfalwa* — szn.-ben, 1494: *Galosfalwa* (Cs. II, 310).

+G á n f a l v a (= Gánóc, Szepes: D/44) 1317: *Ganfalva* (FEKETE NAGY I. 70), 1470: *Ganfalva* (Cs. I, 257), 1551: *Ganfalva* (Egyháztört. Eml. V, 502).

+G a r a f a l v a (Szerém: Szalánkemén t.) 1441: ~ (Cs. II, 245).

+G a r d i n f a l v a (Temes: Cseri tart.) 1459: *Gardinfalwa* (Cs. II, 11).

+G a z d a g t i v a d a r f a l v a (Bihar: Sólyomkő tart.) 1406: *Kazdagtyuadarfalua* (JAKÓ I. 341).

+G e d e f a l v a (Temes: Gavosdia t.) 1447: ~, 1487: *Gewdefalwa* (Cs. II, 38), 1495: *Geodefalwa* (PESTY, Krassó II/1, 182).

+G e d e f a l v a (Valkó: Gabos tart.) 1437: *Gedefalwa* (Cs. II, 310).

+G e d é n f a l v a (= Godinesd, Hunyad: M/69) 1418: *Gedenfalua*, 1468: *Gadonesth* (Cs. V, 92).

+G é g f a l v a (Baranya: Okor t.) 1311: *Geegfalua* (GY. I, 305).

+G e g ö s f a l v a (Temes: Opatica t.) 1388—93: *Gegesfalua*, 1406: *Gegusfalwa* (Cs. II, 38).

+G e l é t f a l v a (Valkó: Ø) 1404, 1471: *Gelethfalwa* (Cs. II, 310).

+G e l y é n f a l v a (Somogy: Kaposvártól DK-re) 1376: *Gelyenfalua* (Cs. II, 608).

+G é m f a l v a (Buncsesd-be olvadt, Bihar: M/37) 1588: *Gemfalwa*, 1600: *Gemfalua* (JAKÓ I. 246).

+G e r á l t f a l v a (= Dobravola, Szepes: D/86) 1348: *Geraltfalua*, 1388: *Gererdfalua*, 1463: *Bareltfalva*, *Betlendorf* (Cs. I, 258; FEKETE NAGY I. 168).

+G e r g e l y f a l v a (Abaúj: Kis-Ida mellett) 1406: *Gergelfalua*

sy — szn. (Zs. II/1, 549), 1427: *Gergelfalva*, 1398, 1411: *Gergerfalwa*, al. nom. *Gergerydaya*, 1483: *Gergerfolwa* (Cs. I, 207).

+*Gergelyfalva* I. (Baranya: Herend t.) 1468: *Geregel-falwa*, 1559: *Gergherfalwa* (Cs. II, 485).

+*Gergelyfalva* II. (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Gerger-falwa* (Cs. II, 485).

+*Gergelyfalva* (= Gergelyfája, Alsó-Fehér: O/69) 1345: *Gergurfaya*, 1388: *Gergerfalua* (ZW. 623, 624).

+*Gergelyfalva* (Krassó: a Berzava közelében) 1389, 1434: *Gergerfalva*, *Gergefalva*, *Gergelyfalva* (Cs. II, 102).

+*Gergelyfalva* (Liptó: Ø) 1391: *Gergerfolva* (LiptReg. 38).

+*Gergelyfalva* (= ? Gergelylaka, Sáros: J/7) 1356: *Gergerfolua* (Anj. VI, 449).

+*Gergelyfalva* I. (Valkó: Ø) 1455: *Gergerfalwa* (Cs. II, 311).

+*Gergelyfalva* II. (Valkó: Ø) 1390: *Gergurfalua* (Cs. II, 311).

+*Gergelyfalva* III. (= ? Gergurevci, Valkó/Szerém: H/64) 1487: *Gergelfalwa* (Cs. II, 311).

+*Gergelyfalva* IV. (Valkó: Ø) 1494: *Gergerfalwa* (Cs. II, 311).

+*Gergelyfiistvánfalva* (Valkó: Nevna tart.) 1422: *Gregerfystfanfalua*, 1428: *Gergyanocz* (Cs. II, 311).

+*Gerzsafalva* (Baranya: Ø) 1448: *Gersafalwa* — szn.-ben (Cs. II, 485).

+*Getfalva* (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1462: *Gethfalwa* (Cs. II, 311), Cs. szerint valószínűleg ezzel azonos: 1462: *Gyudfalua* (Cs. II, 313).

+*Gimesfalva* (Bács: Futak mellett) 1428: ~, *Gimesegy-ház* (átírva: Cs. II, 150).

+*Giroltfalva* (Arad: M/65) 1333—4: *Gerlochfalua*, *Gerolt-haza* (Gy. I, 177), 1463: *Gyroltfalwa* (Cs. I, 771).

+*Gledenfalva* (Valkó: Nevna tart.) 1474: *Gledenfalwa* (Cs. II, 311).

+*Godinfalva* I. (= ? Godinova Sella, Temes: ?) 1471: *Godywfalwa!* 1477: *Godynowcz* (Cs. II, 16).

+*Godinfalva* II. (Temes: Cseri vár tart.) 1473: *Godyn-falwa* (Cs. II, 12).

+*Godojafalva* (Valkó/Verőce: ez utóbbi ÉNy-i részén) 1409: *Godoyafalua*, 1435: *Godoyech* (Cs. II, 311).

+*Goncáfalva* (= Gonsesti hn. Nevrinca határában, Temes/Krassó: N/8) 1471: *Gwnczafalwa*, *Gonczafalwa* (Cs. II, 39), 1597: *Gonchiesdfalva*, 1598: *Gonizesd* (MILLEKER 187).

+Gorzófalva (Temes: Marzsina t.) 1405: *Gorzofalwa* (Cs. II, 42), 1427: *Gorzofalwa* (Bánffy I, 587).

+Gorzófalva (Zaránd: Magulicsa t.) 1427: *Gorzofalwa* (Cs. I, 732).

+Gostyefalva (Temes: Hodos tart.) 1471: *Gosthefalwa* (Cs. II, 39).

+Gothárdfalva (Vas: Ø) OL.1596: *Gotthartfalwa*, OL.1648: *Gotthardfalwa*.

+Göbelfalva (= Buglóc, Szepes: D/71) 1335: *Sreyberfalwa*, 1373, 1484: *Goebelfalua*, *Gebel-*, 1385: *Gubulfelde*, 1456: *Gebefalua* (Cs. I, 258; FEKETE NAGY I. 169), 1651: *Gebeffalua* (Csáky I, 722).

+Grabsfalva (Valkó: Ø) 1299: *Grabsafolua* (Cs. II, 312).

+Gregorfalva (Somogy: Ø) 1230: *Gregorfolua* (ÁŰO. I, 279).

+Grubetinfalva (Valkó: Ø) 1404: *Grubetenfalwa*, 1469: *Grubethinfalva* (Cs. II, 312).

+Gutafalva (= Gutaháza, Vas: F/15) 1406: *Guthafelde*, 1447: *Gwthahaza*, 1469: *Gwthafelde*, 1481: *Gwthafalwa* (Cs. II, 752).

+Gyabarfalva (Arad: Ø) 1478: ~ (Cs. I, 783).

+Gyárfásfalva (Baranya: Dencsháza t.) OL.1542: *Gjyar-fasfalwa*, 1554: *Gyárfás*, 1565: *Gyártásfaluja*, 1571: *Gyártásfaluja*, 1579: *Gyártyás* (KÁLDY-NAGY 33).

+Gyarmanusfalva I. (= Gyimótfalva, Jormansdorf, Vas: A/61) 1388: *Gyarmanusfalva* (Cs. II, 752), *Gyarmanusfalua* (Zs. I, 51).

+Gyarmanusfalva II. (Vas: Péterfa t.) 1444: *Gyarmanusfalwa*, 1449: *Gyarmanus*, 1486, 1501: *Gyarmanosfalwa* (Cs. II, 752).

+Gyárosfalva (Udvarhely városba olvadt, Udvarhely sz.: R/108) 1570: „*Jarosfalwan*” (Sz. II, 300), 1609: „*Giarosfalwatt*” (Sz. IV, 185).

+Gyecsefalva (Valkó/Szerém: Morovity t.) 1275: *Gyeche-folua* (Cs. II, 313).

+Gyekfalva (Somogy: Szenna t.) 1446: *Gyekfalwa* (Cs. II, 609).

+Gyenefalva (Baranya: Ø) 1354: *Genefalua* (Cs. II, 487), 1358: *Genefolua* (Anj. VII, 32).

+Gyertyánfalva (Szatmár: Ø) 1648: *Gertyanffalva* (MAKKAI 408).

+Gyivánfalva I. *Divánfalva*, Valkó/Szerém m.

+Gyobafalva (Valkó: a mikolai majd a borói kastély tart.) 1337: *Gyabafalua*, 1427: *Gyahafalva!*, 1438–9: *Gibafalwa*, *Gyba-falwa*, *Gyobafalwa*, 1481: *Jobynch*, 1491: *Zobynch* (Cs. II, 313).

+G y o n f a l v a (= Hrissóc, Szepes: D/89) 1350: *Gyonfalva*, 1460: *Rysowech* (Cs. I, 266).

+G y ö n k f a l v a (= Zsunk, Zaránd: O/33) 1439, 1441, 1445: *Gengfalva*, *Gyunkfalva*, *Gyewnkfalva*, 1464: *Gywnchfalwa* (Cs. I, 732).

+G y ö r e f a l v a (Somogy: Bares t.) 1467: *Gywrefalwa*, 1536: *Gerewfalwa* (Cs. II, 610).

+G y ö r e f a l v a (Valkó: Ø) 1395: *Gurefalua*, 1477–8: *Gyw-rincz* (Cs. II, 313).

+G y ö r g y f a l v a (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Gywrg-falwa* (Cs. II, 487).

+G y ö r g y f a l v a (Baranya: Mónosokor t.) 1554: *Gyögy-falva!*, 1565: *Györgyfaluja*, 1571: *Györgyfalva*, 1582: *Györgyfaluja* (KÁLDY-NAGY 26).

+G y ö r g y f a l v a (Csik: Ø) 1721: ~ (Sz. VII, 159).

+G y ö r g y f a l v a (Pozsega: Longyica t.) 1367: *Gewrghfalwa*, 1407: *Gyurkwelgh* (Cs. II, 410).

+G y ö r g y f a l v a (Valkó: Szentlászló t.) 1413: *Gywrghfalwa*, 1437: *Gyurghfalwa*, 1469: *Gergfalwa* (?-es azonosítások: Cs. II, 313).

+G y ö r g y f a l v a (Vas: Felső-Lendva tart.) 1365: *Gyurgfolua* (Cs. II, 753).

+G y ö r g y f i a m i k l ó s f a l v a (Vas: Felső-Lendva tart.) 1365: *Myklousfolua*, 1366: *Gyurgfiamyklowsfalua* al. nom. *Gezlou-falua* (Cs. II, 753).

+G y ö r k f a l v a I. (Baranya: Ø) 1359: *Gyurkfolva* (Cs. II, 487).

+G y ö r k f a l v a II. (Baranya: Kosvár tart.) 1392: *Gurk-falua* (Cs. II, 487).

+G y ö r k f a l v a (? Serke határába olvadt, Gömör: E/15) 1326: *Gyurkfolua* (Anj. II, 266; ILA II, 358).

+G y ö r k f a l v a (Valkó/Szerém: Borovo t.) 1409: *Gyurkfalua*, 1474: *Gewrgewcz* (Cs. II, 313).

+G y u k f a l v a (Szepes: Csütörtökhely mellett) 1294: *Villa Gyuk* (Cs. I, 258), 1365: *Guchfalva* (Csáky I, 123, 124).

+G y u l a f a l v a (Baranya: H/16) 1478: *Gywlafalwa* (Cs. II, 487), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 91), 1661: ~ (átírva: FOLLAJTÁR 23).

+G y u l a f a l v a (Zala: Nagykanizsa t.?) 1456: ~ (Cs. III, 58).

+G y u r a f a l v a (Valkó: a szlakovci kastély tart.) 1506: *Gywraffalwa* (Cs. II, 313).

+G y u r f a l v a (Krassó: Remete t.) 1389: *Gyurfalva* (Cs. II, 102).

- +Gyurgyicsfalva l. *Kisgyörgyfalva*, Valkó m.
- +Hagy mádfalva (= *Spinus*, Bihar: M/21) 1523: *Halmagh-falva* (JAKÓ I. 254), 1692: *Hagymad-Falva* (MEZŐSI 95).
- +Halápfalva I. (Valkó/Szerém: Vukovártól D-re) 1323: *Halaphfolua* (Cs. II, 314).
- +Halápfalva II. (Valkó/Szerém: Morovity t.) 1323: ~ (PESTY, *Eltűnt vm. I.*, 292), 1519: *Halabfalva* (Cs. II, 314).
- +Halászfalva l. *Szaniszlófalva*, Bereg m. (V. A.)
- +Hankfalva (= Hankóc, Sáros: J/15) 1430: *Hankfalva* (CD. X/7, 230), 1427: *Hankuagasa* (Cs. I, 296).
- +Harcfalva? *Hercefalva?* (Temes: Borzlyuk tart. 14.) 1471: *Herczefalva*, 1477: *Harczafalva* (Cs. II, 16).
- +Harnyakfalva? (Zaránd: Világosvár tart.) 1439: ~, 1441: *Haryachfalva*, 1445: *Hazyachfalva* (Cs. I, 732).
- +Hartafalva (Baranya: Soklós tart.) 1494–9: *Harthafalva* (Cs. II, 489).
- +Haszafalva (Valkó: Berekszó t.) 1398, 1471: *Hasaffalu*, *Hasafalva*, 1403: *Hazaffalua*, 1456: *Hazafalua* (Cs. II, 315).
- +Hasznosfalva (Arad/Krassó: a Maros déli partján) 1455: *Haznosfalva* (Cs. I, 771).
- +Hasznosfalva (Hunyad: Szelcsova t.) 1455: *Haznosfalva*, 1468: *Haznusfalva* (Cs. V, 95).
- +Hatórfalva? (= Heugraben, Vas: F/2) 1444: *Hathal*, 1455: *Zenawelgh* alias *Heytel* (Cs. II, 786), 1592: *Hatharffalva* (Tört. Tár 1895: 335).
- +Hédertfalva (Valkó: Valkóvár mellett) 1237/1244: *Heyreh*, 1337, 1398: *Hedruh*, 1421: *Hedrehfalva*, 1427: *Hedrech*, 1481: *Horyh!*, 1484: *Hederfalva* (KÁZMÉR: Pais-Eml. 422).
- +Hencfalva (= Hincóc, Szepes: D/85) 1464: *Henczfalua* (Cs. I, 259; FEKETE NAGY I. 171).
- +Hencfalva (Valkó: Ø) 1395: *Henchfalua* (Cs. II, 315).
- +Hencselfalva (= ? Felső-Petróc, Vas: F/110) 1395: *Henchfalua*, *Hencherfalua* (Cs. II, 785).
- +Henyefalva (Valkó: Morovity t.) 1275: *Henjefolua* (Cs. II, 315).
- +Herbártfalva (Zala: Zalalövő és Mindszent között) 1403–6: *Herbarthfelde*, 1407: *Herbarthfalva* al. nom. *Zenth Iwan*, 1419: *Lewew* al. nom. *Herbatfeulde*, 1427, 1428: *Herbarthfolua* al. nom. *Zentmihalfalua* (Cs. III, 60).
- +Hercegfalva (Baranya: Villány t.) 1428: *Herczeppfalua*, 1439: *Palfalva* (?-es azonosítások), 1452, 1478: *Herczeghfalva* (Cs. II, 490).

+Hercegfalva (= Hercegány, Zaránd: O/51) 1439, 1445: *Herczegfalwa*, 1525: *Hercjegan* (Cs. I, 733).

+Hercegpálfalva l. *Hercegfalva*, Baranya (V. A.)

+Herénfalva (Baranya: Matucsina t.) 1489: *Herenfalwa* (Cs. II, 490 — Cs. szerint „ferdített” név).

+Herkácsfalva (Valkó: Ø) 1455: *Herkachfalwa* (Cs. II, 316).

+Herkefalva (Temes: Cseri tart.) 1459: *Herkefalwa* (Cs. II, 11).

+Hermánfalva (Valkó: Hermanvár tart.) 1263: *villa Herman*, 1381: *Herman* (PESTY, *Eltűnt vm. I.* 295), 1435: *Hermanfalwa* (Cs. II, 316), 1439, 1482: *Herman*, XVII. sz.: *Herman* (PESTY i. m. I, 295).

+Hermánfalva (= Tilaj, Vas: F/67) 1293: *Tiloy*, 1402: *Herbarthylay*, 1505: *Herman Thylay* al. nom. *Hermanfalwa* (Cs. II, 803).

+Hernáltfalva (Mesteri része volt, Vas: A/92) 1434: *Erantfolwa* (?-es azonosítás), 1435: *Hernadmestery*, 1473: *Hernalthfalwa*, 1497: *Hernad Mestery* (Cs. II, 746, 755).

+Hernicfalva (Zaránd: Solymos t.) 1464: *Herniczfalwa* (Cs. I, 733).

+Hernyákfalva (= Hernyakova, Temes: N/1) 1471: *Hernyakowczy*, 1477: *Hernyakfalwa* (Cs. II, 16).

+Himbafalva (Valkó: Ø) 1395: *Himbafalua*, 1477–8: *Hymba* (Cs. II, 316).

+Hisfalva (= Kisóc, Szepes: D/47) 1324: ~ (FEKETE NAGY I. 67), 1344: *Hyrsfalva*, *Hyfalwa* (Anj. IV, 444, 471), 1400: *Hysfolua* (FEKETE NAGY III. 43), 1511: *Hisovec* (FEKETE NAGY I. 67).

+Hódpatákfalva (= Bréb, Máramaros: L/49) 1360: *Hodpatakfalwa*, 1440: *Hadpathaka* (BÉLAY 146), 1425: *Hodpatakfalua* (Máramaros 265), 1452: *Hothpatak*, 1517: *Hathpathak* (Cs. I, 448).

+Hogfalva?, *Hogyfalva?* (Liptó: Szentmiklós mellett) 1286 > 1391: *Hogfalva* (LipReg. 41).

+Hontfalva (Bihar: Papfalva t.) 1406: *Honthfalua* (Cs. II, 41), 1799: ~.

+Horvát Péterfalva l. *Péterfalva* I. Temes m. (V. A.)

+Horzfalva (Temes: Karánsebes t.) 1458: *Horzfalwa*, 1485: *Herzesthe* (Cs. II, 41).

+Hosszúlászlófalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Hozywłazłofalwa* (Cs. I, 733).

+Hotenfalva (Somogy: Fenék t.) 1350: *Hutenfalua*, 1375: *Hotenfalua*, *Cheuzfalua* al. nom. *Hotenfalua* (Cs. II, 613).

+Hovalfalva (Krassó: Ø) 1471: *Hovalfalwa* (Cs. II, 102).

+Hranafalva (Valkó: Mikola tart.) 1323/1332: *Hranafalua* (SMIČIKLAS IX, 153), 1438–9: *Hranafalwa* (Cs. II, 318).

+Hucsekfalva (Vas: Felső-Lindva tart.) 1365: *Hucsekfolua* (Cs. II, 757).

+Hursinafalva (Valkó/Szerém: a Száva mentén) 1303, 1338: *Hursynafolua* (Cs. II, 319).

+Igecsfalva, *Ideczfalva* (Hunyad: a Sztrigy alsó folyásánál) 1362/ Cornides II, 165: *Idechfalua* (HistVal. 160), 1373: *Idechfolua*, 1508: *Igechfalwa* (Cs. V, 97), 1610, 1614: *Igeczfalva* (Károlyi IV, 60, 94, 99).

+Illédfalva (= ? Szokoly, Tolna: G/10) 1388–1418: *Illethfalua*, *Zokol* alias *Illétfalva*, 1471: *Iledfalwa* (Cs. III, 430).

+Illésfalva (= Illési, Nógrád: C/16) 1290: *Elyasfolua* (Cs. I, 100), 1808, 1873: *Illési*.

+Illyefalva (Bihar: Cséke t.) 1383–1395/1411: *Elyefalwa* (HistVal. 532), 1533: *Ilyehaza* (JAKÓ I. 263; Cs. I, 611).

+Illyésfalva (Máramaros: Hernécs t.) 1576: *Illyesfalva* (BÉLAY 154).

+In(n)akfalva (? Valkó: Ø) 1478: *Innakfalwa* (Cs. II, 319).

+Inokfalva (Körös m.: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+Inösfalva, *Inesfalva* (Zala: Alsó-Lendva t.) 1381: *Inusfalua*, 1389: *Inusfalua*, 1524: *Inesfalwa* (Cs. III, 63).

+Ipócsfalva l. *Ancsikfalva*, Liptó (X. A.)

+Ipolthfalva (Baranya: Doboka t. ?) 1483: *Ipolthfalwa* (Cs. II, 491).

+Ipol(t)falva (Valkó: Nevna vár tart.) 1428: *Ipolthfalwa*, 1474: *Ipolfalwa* (Cs. II, 319).

+Irafalva (Somogy: Gálosfa t.) 1375: *Irafalua*, 1490: *Irafalwa* (Cs. II, 614), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 43), 1587: *Irädfálu* (FEKETE I. 413).

+Ispánfalva (Bács: Ø) 1522/1783: *Izpanffalwa* (SZABÓ, Bács 48).

+Istvánfalva (Sáros: Zsálmány t.) 1412, 1427: ~ (Cs. I, 297).

+Istvánfalva (Somogy: Gálosfa t.) 1425: *Istwanfalwa*, 1489: *Isthwanfalwa* (Cs. II, 614).

+Istvánfalva (Szepes: Betlenfalva t.) 1425: *Istwanfalua*, 1422–3: *Estfanfalua* (Cs. I, 259).

+Istvánfalva (Temes: Borzlyuk tart. 10.) 1359: *Estephanfolua* (HistVal. 141), 1477: *Istwanfalwa* (Cs. II, 16).

- +Istvánszudiafalva (Valkó: Nevna tart.) 1422: *Ystwanzudiafalwa* (Cs. II, 319).
- +Itefalva (Sáros: Uszfalva t.) 1341: *Itefalua* (Cs. I, 297).
- +Iváncafalva (Somogy: Berzence t.) 1454: *Iwanczfalwa*, 1498: *Hywachfalwa* (Cs. II, 614).
- +Iváncsafalva (= Vancsavec, Vas: F/108) 1365, 1366: *Iwancharwcz*, *Iwanchafalua* (Cs. II, 758).
- +Iváncsinfalva, l. *Ivánkafalu*, Turóc (VIII. A.)
- +Ivánfalva (Arad/Krassó: Krassó ÉK-i zugában) 1455: *Iwanfalwa* (Cs. I, 772).
- +Ivánfalva (Baranya: Kosvár tart.) 1392, 1392–1406: *Iwanfalua*, 1506, 1507: *Iwanowcz* (Cs. II, 492).
- +Ivánfalva (Bereg: Ø) 1645: *Iwan Falwa* (MAKKAI 346).
- +Ivánfalva (Bodrog: Hetes mellett) 1391: *Iuahonfalua*, 1425, 1466: *Iwanfalwa*, 1522: ~ (Cs. II, 201).
- +Ivánfalva (Gömör: Jánosi tart.) XIV. sz. eleje – XVII. sz.: ~ (átírva: ILA II, 430).
- +Ivánfalva (Temes: Fikatar t.) 1369: *Iwanfalva* (Cs. II, 43).
- +Ivánfalva (Tolna: Ø) 1239: *Iwanfalu* (idetartozik?: SZENTPÉTERY I, 200), 1402, 1477: *Iwanfalwa* — szn.-ekben (Cs. III, 431).
- +Ivánfalva (Valkó/Szerém: Vukovár t.) 1337: *Iwanfolua*, 1427: *Iwanouch* (Cs. II, 319).
- +Ivánfalva (Valkó/Verőce: Eszéktől D-re) 1433, 1469: *Iwanfalwa* (Cs. II, 319; vö. MNy. LVII, 240).
- +Ivánfalva (Vas: Dobra vár tart.) 1358: *Iuanfolua* (Anj. VII, 8), 1387: *Iwanfalua* (Cs. II, 758), OL.1598: *Iwanffalwa*.
- +Ivánfalva (= ? Junesd, Zaránd: M/58) 1441, 1445: *Iwanfalwa* (Cs. I, 733).
- +Ivángyörgyfalva (Temes: Cseri tart.) 1459: *Iwangewrgfalwa* (Cs. II, 11).
- +Ivánkafalva (Bács: Doroszló t.) 1496: *Iwankafalwa* (Cs. II, 152), 1522: *Iwankaffalwa* (SZABÓ, Bács 23).
- +Ivánkafalva (Temes: Rékas tart. 6.) 1472: *Iwanfalwa*, 1489: *Iwankafalwa* (Cs. II, 20).
- +Ivánusfalva (Körtvélyes része volt, Szepes: D/91) 1341–1343: *Ivánusfalva*, 1407: *Tóbiásfalva*, 1411: *Jánosfalva* (FEKETE NAGY I. 119).
- +Izsákfalva (Szepes: Nagyszalók t.) 1639: *Szakocz* alias *Izakfalwa*, 1651: *Isáákffalua* vulgo *Zakocz* (Csáky I, 709, 722).
- +Izsákfalva (Valkó: Ø) 1433: *Isaakfalwa* (Cs. II, 320).
- +Izsófalva (? Felső-Fehér: Mártontelke mellett) 1520: *Isofalwa* (Zichy XII, 399).

+I z s ó f a l v a (Somogy: Babócsa mellett) 1542: *Babocha Isofalwa* (Egyháztört. Eml. IV, 132), 1535/1700: k.: *Izofalva* (PRT. III, 793).

+J a b l o n f a l v a (= Jablonove, Trencsén: B/6) 1400: *Jablonowa* (FEKETE NAGY II. 128), OL.1720: *Jablonyfalva*.

+J a k a b f a l v a (Bács: Doroszló mellett) 1341: ~ (IVÁNYI IV, 50), 1522: *Jakabfalwa* (Cs. II, 152), 1522: *Jacabffalwa* (SZABÓ, Bács 22).

+J a k a b f a l v a (Sáros: Palocsa t.) 1427: *Jacabfalwa* (Cs. I, 297).

+J a k a b f a l v a (Szepes: Richno t.) 1408: *Jakabuagasa*, 1454: *Jakabfalwa* (Cs. I, 259).

+J a k a b f a l v a I. (Temes: Oszlár t.) 1483, 1497: *Jakabfalwa* (Cs. II, 43).

+J a k a b f a l v a II. (Temes: Csákovár t.) 1478: *Jakabfalwa* (Cs. II, 43).

+J a k a b f a l v a (? Torontál: Ø) 1450: *Jakabfalwa* (Cs. II, 127).

+J a k a b f a l v a (= Jákófalva, I. Cs. II, 320; Verőce: F/165) 1469: *Jakabfalwa*, 1697: ~ (Cs. II, 320).

+J a k a b f a l v a (Valkó/Verőce: Gorjántól K—DK-re) 1351: *Jacobfolua*, 1477—8: *Jacabfalwa* (Cs. II, 320).

+J a k a b f a l v a (Vas: Felsőlindva tart.) 1365: *Jacabfolua* (Cs. II, 759).

+J a k a b f a l v a, *Jakosfalva* (Zala: Zajk t.) 1372: *Jakusfolua*, 1478: *Jakabfalwa* (Cs. III, 65).

+J á k ó f a l v a (Somogy: Tarany t.) 1454: *Jacofalwa* (Cs. II, 615).

+J a n á c s f a l v a? (Máramaros: Bárdfalva t.) 1405: *Janachfalua* (Zs. II/1, 532).

+J á n k f a l v a (= ? Hanzovecz, Szepes) 1377: *Gyhanfalva*, 1438: *Klozdorf* al. nom. *Jankfalua* (FEKETE NAGY I. 155), 1480: *Stokfalva* al. *Jankfalva* al. *Klozdorf* (Cs. I, 259).

+J á n o s f a l v a (Arad: Solymos tart. 88.) 1440: *Janosfalwa* (Cs. I, 761).

+J á n o s f a l v a (Bács: Palánka t.) 1455—8: *Janusfalwa*, 1522: *Janosfalwa* (Cs. II, 152).

+J á n o s f a l v a (Bihar: Solyomkő tart.) 1406: *Janosfalwa* (JAKÓ I. 341).

+J á n o s f a l v a (Gömör: Abafalva t.) 1427: *Janosfalua* (Cs. I, 137).

+J á n o s f a l v a (= Jánosháza, Liptó: D/7) 1736: ~, szl. *Jánoffowcze* (BÉL II, 584), 1786: *Janosfalva*, 1808: *Jánosháza*.

+Jánosfalva (Nyitra: Ø) 1460: *Jánfalva, Kisujfalva*, 1601: *Jánosfalva* (átírt adatok: Száz. XXXII, 952).

+Jánosfalva (Csorna része volt, Sopron: A/46) 1434: *Janusfalwa*, 1435: *Janosfalwa* in Chorna (Cs. III, 591).

+Jánosfalva (= Janóc, Szepes: D/63) 1312: *Villa Johannis*, 1448: *Janofalwa*, 1475: *Janusfalwa* (Cs. I, 259).

+Jánosfalva (Temes: Zsidóvár tart. 26.) 1444: *Janusfalva* (Cs. II, 15).

+Jánosfalva I. (Vas: Petőmihályfa t.) 1334: *Janusfalua*, 1434: *Janusfolua* (Cs. II, 760).

+Jánosfalva II. (Szentpéterfa határába olvadt, Vas: F/11) 1351: *Arukkuz*, 1405: Poss. *Arukkuz Janusfolua* al. nom. *Saar*, 1450: *Janusfolua* al. nom. *Arukkuz* (Cs. II, 733).

+Jánoskenézfalva (Krassó: Ø) 1389: *Januskenezfalva* (Cs. II, 103).

+Jánosvajdafalva (? Máramaros: Ø) 1430: „*Domina Sthana vocata filia olim Johannis Wayuode de Janoswaydafalwa*” (OklSz., vö. Tört. Tár 1909: 25).

+Jarinfalva (Valkó: Marót tart.) 1398: *Jarynfalua*, 1484: *Jarynowcz* (Cs. II, 320).

+Jaroszlófalva (Zaránd: Szakács t.) 1439, 1441, 1445: *Jaruslofalva, Jarozlafalva, Tarozlafalva*, 1525: *Jarazlofalwa* (Cs. I, 733).

+Jászfalva (Nyitra: Ø) 1394: *Jazfalua* (Zs. I, 390).

+Jelenfalva (Valkó: Szentpéter t.) 1298: *Locus ville Jelun*, 1453: *Jelenfalwa* (Cs. II, 321).

+Jobbágyfalva (= ? Jobbágyi, Vas: A/79) 1277: *Jobagfalua* (ÁÚO. IX, 183), 1277/1328: *Jobagfolua* (OklSz.), 1440: *Jobagy* (Cs. II, 760).

+Jóbfalva (Tolna: Battyán t.) 1399, 1409: *Jobfalua* (Cs. III, 432).

+Jugafalva (Krassó: Ø) 1418: *Jugafalua* (Cs. II, 103).

+Jugafalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1439, 1445: *Jwga-falwa* (Cs. I, 734).

+Jugapéterfalva (Hunyad: Maros-Illyétől É–ÉNy-ra) 1468: *Jwgapeterfalw, Jugapetherfalwa, Jugapeterfalw* (Cs. V, 98).

+Jurgelfalva (Vas: Felső-Lendva és Hidegkút közt) 1366: *Jurgelfalua* (Cs. II, 760).

+Jusafalva (= ? Sztara-Josava, Baranya/Verőce: H/44) 1407: *Jwsafalwa* (Cs. II, 493).

+Kabafalva (= Kebeds, Bihar: M/27) 1552: *Kabafalwa* (JAKÓ I. 270).

+Kabafalva (= Kabesci, Hunyad: P/6) 1484, 1485:

Kabafalwa, 1494: *Kabyesth*, 1516: *Kabesthfalwa*, 1518: *Kabesth*, 1519: *Kabesd* (Cs. V, 98).

+*Kabalafalva* l. *Lófalva*, Sáros m. (VIII. A.)

+*Kabestfalva* l. *Kabafalva*, Hunyad m. (V. A.)

+*Kajtafalva* (Valkó: Ø) 1364: *Kajtafalua* (Cs. II, 321).

+*Kajtornafalva* (Valkó: Szócs tart.) 1437: *Kajtornafalua* (Cs. II, 321).

+*Kakasfalva* (GEGŐ) — (Moldva) 1838: ~ (GEGŐ 46), 1851: ~ (JERNEY I, 183).

+*Kakasfalva* (Valkó: Ø) 1389: *Kakasfalua* (Zs. I, 658).

+*Kalacsafalva* (Somogy: Ø) 1446–8: *Kalaczafalua*, *Kalocsafalua*, 1453: *Kalachafalua* (Cs. II, 616).

+*Kálozfalva* (Somogy: Gálosfa t.) 1376: *Kalozfalua*, 1425, 1489: *Kalozfalua*, 1452: *Kalaszfalua*, *Kalazfalua* (Cs. II, 616).

+*Kandafalva* (Csanád/Arad: Batonya t.) 1446: *Kandafalua* (Cs. I, 698).

+*Kaniszlófalva* (Valkó: Ø) 1458: *Kanyzlofalua* (Cs. II, 321).

+*Kantafalva* (Erdély, Fehér: Ø) 1502, 1518: *Kanthafalua* (Teleki II, 250, 376), 1603: *Cantafalua* (Sz. IV, 163).

+*Kapocsfalva* (Máramaros: Sugatag mellett) 1360: *Kopacsfalua*, 1467: *Kapotsfalua*, 1469: *Kopachfalua*, 1471: *Kwpachhaza* (Cs. I, 449).

+*Káposztásfalva* (= Kuréty, Zaránd: O/52) 1439, 1441, 1445: ~, *Kapozthafalua*, 1525: *Kapozthaszfalua* (Cs. I, 734).

+*Káptalanfalva* (Baranya: G/66) 1542: *Kaptalanfalua* (REUTER), 1542, 1554, 1579: ~ (KÁLDY-NAGY 29).

+*Káptalanfalva* (= ? Káptalanföldre, l. ILLA-KOVACSICS 211, = Káptalanmajor l. Hnt. 1908, Veszprém: G/6) 1651: *Captalanfaluiak*, *Kaptalanfalvaiakon* (Űriszék 576).

+*Karácsfalva* (Zala: Kehida t.) 1358: *Karachfalua* (Anj. VII, 301), 1363: *Karachfalua* al. nom. *Kyskolus*, 1412: *Karachfelde* (Cs. III, 67).

+*Karácsonfalva*? (Bihar: Várad t.) é. n. [1291–4]: *villa Charachini* (Gy. I, 630).

+*Karácsonfalva* (Hunyad: Dévától É-ra) 1453: *Karacsonfalua* (Cs. V, 100).

+*Karácsonfalva* (Zala: Nova t.) 1261: *Karachunfolua* (idetartozik? OklSz.), 1496: *Karachonfalua* (Cs. III, 68).

+*Karácsonyfalva* (= Kracsunesd, Zaránd: P/7) 1439, 1525: *Karachonfalua* (Cs. I, 734), 1839: *Karátsonfalua*.

+*Karasztafalva* (= Karásztó, Zaránd: O/35) 1439: ~, 1464: ? *Kerezthe Janusfalua* (Cs. I, 734).

+K arlyafalva (Temes: Tófalu t.) 1469: *Karlyafalwa* (Cs. II, 44).

+K arulfalva (Pozsega: Gradiska t.) 1412: *Kralychynlaaz*, 1414: *Karulfalua* (Cs. II, 415).

+K asztojafalva (Valkó: Ø) 1364: *Kasztoyafalua* (Cs. II, 322).

+K atefalva (Baranya: a szombathelyi kastély tart.) 1506, 1507: *Kathefalwa*, *Rathefalwa* (Cs. II, 495).

+K ázmérfalva (Szepes: Baldfalva mellett) 1341: *Kasmerfalwa* (FEKETE NAGY III. 23), 1438: *Kazmirfalua* (Cs. I, 260).

+K ecefalva, *Getefalva* (Arad: Ø) 1427: *Keczefalwa* (?), 1479: *Gethefalwa* (Cs. I, 762).

+K ecelfalva (= Kicléd, Vas: A/60) 1334, 1416: *Kechel*, 1496: *Eczelfalwa* (a *k* kivakarva: Cs. II, 763).

+K ecsefalva? (Krassó: Ø) 1389: *Kechafalua*, *Kothhafalua* (Cs. II, 103), 1479/1483: *Keczefalwa* (PESTRY, Krassó III, 448).

+K eg(y)falva (Valkó: Berzété tart.) 1402: *Kegfalua* (Cs. II, 322).

+K eledfalva (Tolna: Regöly t.) 1396: *Kelestfalua*, 1482: *Keledfalwa* (Cs. III, 433), 1526: *Keledffalwa* (Csáky I, 563).

+K elemenfalva (Baranya: Csepely t.) 1346: *Kelemenfalwa* (Cs. II, 495), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 133).

+K elemenfalva (Somogy: Bárd t.) 1456, 1483: *Kelemenfalwa* (Cs. II, 618).

+K elemenfalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1439, 1445: *Kelemenfalwa*, 1525: *Kelemenesth* (Cs. I, 735).

+K eményfalva (Baranya: Szentlászló t.) 1402: *Kemenfalwa* (Zs. II/1, 230; Cs. II, 495), 1565: *Keménfalva* (KÁLDY-NAGY 46).

+K eményfalva (Somogy: Boldogasszonyfa t.) 1346, 1536: *Kemenfalwa* (Cs. II, 618).

+K eményfalva (= Gámisdorf, Vas: F/5) 1427: *Kemeenfalwa* (Cs. II, 763), OL.1601: *Kemenfalwa*, 1608: *Kemenfalwa* (MOÓR, West. 128).

+K emsefalva (= ? Kémes, Baranya: H/17) 1251: *Villa Kemus* (Cs. II, 495), 1542: *Kemsefalwa* (Egyháztört. Eml. IV, 74).

+K enfalva (Baranya: Kosvár tart.) 1302, 1392–1406: *Kenfalua* (Cs. II, 495).

+K érfalva (Zaránd: Szakács mellett) 1441, 1445: *Keerfalwa* (Cs. I, 735).

+K erekesfalva (= Roterest, Bihar: M/18) 1508: *Kerekesfalwa* (JAKÓ I. 332).

+Kerestafalva (Krassó: Ø) 1404: *Kerestafalua* (Cs. II, 103).

+Keresztfalva (Temes: Hodos tart.) 1471: *Kerezthfalua* (Cs. II, 45).

+Keresztyénfalva (Bihar: Hidastelek t.) 1374: *Keres-tienfalua* (JAKÓ I. 275).

+Keresztyénfalva (Krassó: Ø) 1421, 1427: *Kereszthyen-falua* (Cs. II, 103).

+Kermezsinfalva (Zaránd: Világosvár aranyági kerületében) 1445: *Kermezinfalua* (Cs. I, 735).

+Kersefalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1439: *Kirsa-Péter-lakása* (átírva), 1525: *Kersefalua* (Cs. I, 736).

+Kesefalva (Baranya: Bezedek mellett) 1346: *Kesefolua* (Cs. II, 496), 1483: *Kesefalua* (Zichy XI, 346).

+Keselyűfalva (Valkó: Ø) 1336: *Keseleutelek*, 1439: *Keselyw-falua* (Cs. II, 323).

+Keszta(Kaszta)falva (= ? Kiszetó, Temes: N/5) 1447: *Kezthafalua*, 1462: *Kazthafalua* (Cs. II, 33).

+Ketrefalva (Hunyad: Dobrától ÉNy-ra) 1468: *Ketrefalua* (Cs. V, 102).

+Kevefalva (= Kevic, Turóc: B/77) 1385: *Keuefolua*, 1403/1416: *Keuefalua*, 1736: *Kewitz* alias *Keveháza* (ÚRHEGYI 34).

+Kigyó(s)falva (Zaránd: Körösbánya t.) 1464: *Kygyofalua*, *Kygyosfalua* (Cs. I, 736).

+King(y)efalva (Valkó: Berzétemonostor tart.) 1401: *Kengefalua*, 1402: *Kungefalua*, 1427: *Kyngefalua* (Cs. II, 323).

+Kiulfalva ? (= Tyulesd, Zaránd: O/31) 1439, 1441, 1445: *Kiolfalua*, *Kyulfalua*, *Kywfalua* (Cs. I, 736).

+Kisasszonyfalva (= ? Kisasszond, Somogy: F/161) 1324: *Kusazwnd*, 1363: *Kysazsonfolua!*, 1369: *Kysazsonfolua*, 1409, 1456: *Kysazond* (Cs. II, 621).

+Kisasszonyfalva (Valkó: Ø) 1443: *Kysazonfalua* (Cs. II, 323).

+Kisfalva (Baranya: Háromfa t.) 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 134).

+Kisgyörgyfalva (Valkó: Nevna tart.) 1422: *Kysgiurg-falua*, 1428: *Gyurkocz*, 1474: *Gyurgyczfalua* (Cs. II, 314).

+Kiszelfalva (Sáros: Csaplyan t.) 1387: *Kyzyl*, 1427: *Kyzelfalua* (Cs. I, 300).

+Klucskófalva (Bereg: Ø) 1645: *Klutsko Falua* (MAKKAI 370).

+K o á k f a l v a ? (Sáros: Ø) 1392: *Koakfalua*, *Koakfaluya* (Zs. I, 267).

+K o h a l a f a l v a (Sáros: Bartosfalu t.) 1454: *Kohalafalwa* (Cs. I, 300).

+K o k o r e s f a l v a (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+K o l b á s z f a l v a (Szatmár/Szilágy: Babocsa t.) 1410: *Kolbazestwanfalua* (Zs. II/2, 373), 1410, 1470: *Kolbazfalwa* (Cs. I, 478), 1595: *Kolbosfalva* (PETRI III, 679).

+K o l b á s z i s t v á n f a l v a l. az előző címszót.

+K o l i n f a l v a (= Kolenóc, Szepes: D/90) 1312: *Villa Colinii*, 1404: *Kolynfalva*, 1432: *Cholinowitz*, 1456: *Kulynfalva*, 1494: *Kolendorff* al. ~ (Cs. I, 260; FEKETE NAGY I. 260), 1550: *Kolynffalva* (Egyháztört. Eml. V, 338).

+K o m á n f a l v a (= Kumányesd, Bihar: M/41) 1599: *Komanfalva* (JAKÓ I. 288).

+K o m á n f a l v a (Székelyföld: Ø) 1653: *Kománfalván*, 1658: *Kománfalua* (Sz. VI, 196, 219).

+K o m á n f a l v a (Temes: Belinc t.) 1369: *Comanfalua* (Cs. II, 46).

+K o m á n y f a l v a (Zaránd: Szakács t.) 1439: ~ (átírva: Cs. I, 736).

+K o m á r f a l v a (= Komárom, Szepes: D/80) 1270: ~ (FEKETE NAGY I. 70), 1341, 1436: *Kamarouch*, 1480: *Komarfalva* (Cs. I, 261).

+K o m l ó s f a l v a (Baranya: Molvány v. Csököly t.) 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 128).

+K o m o r z á n f a l v a (Kalinfalvába olvadt, Máramaros: L/53) 1387: *Kamarzanfalwa* (Cs. I, 449), 1418: *Comorzanfalwa*, 1483: *Kamarzanfalwa* (BÉLAY 164).

+K o m p o l t f a l v a (Tolna/Baranya: Battyán t.) 1329: *possessio filii Kompoldi*, 1333: *Kompolthfolua*, 1466: *Kompolthfalwa* (Cs. III, 436).

+K o n d a k o r f a l v a (Vas: Hermán t.) 1281: *Terra Kundakur* (Cs. II, 766), 1510: *Waydafalwa* al. nom. *Condakorfa* (Cs. II, 807).

+K o n d o r f a l v a (Valkó/Szerém: Tovarnik t.) 1398: *Kondorfalua*, 1482: *Condorfalwa* (Cs. II, 325).

+K o p á c s f a l v a (Máramaros: Sugatag t.) 1360/1754: *Kopachfalua* (HistVal. 144), 1438: *Kopachfalwa* (Máramaros 307).

+K o p á l e s f a l v a (Közép-Szolnok: Illésfalva és Gardánfalva közt) 1424: *Kopalchfalwa* (Cs. I, 558), 1506: ~ (PESTY, Eltűnt vm. 304).

+K o r b f a l v a (Kővár vid.: Buny t.) 1603: ~ (KÁDÁR IV, 405).

+K o r c s m á r o s f a l v a (Zaránd: Kőszend tart.) 1471/1732: *Korchomarusfalva* (Teleki II, 113, vö. Cs. I, 737).

+K o r l á t f a l v a I. (= ? Karádföld, Vas: F/49) 1313: *Terra Corardi*, 1354: *Korlathfolva*, 1371: *Corraldfalua*, 1424: *Konradfalwa*, 1431, 1435: *Korlathfelde*, 1444: *Korathfalwa*, 1448: *Korathfelde*, 1483: *Korrarthfelde* (Cs. II, 767).

+K o r l á t f a l v a II. (= ? Csernec, Vas: F/105) 1366: *Korlathfalua* (Cs. II, 767).

+K o r n u t f a l v a (Gömör: Sajógömör t.) 1427: *Kornuthfalwa* (Cs. I, 139).

+K o r p a f a l v a (= Kerpest, Bihar: M/14) 1508: *Korpa falwa* (JAKÓ I. 275), 1692: *Korpa Falua* (MEZŐSI 102).

+K o s á r f a l v a (= ? Kusar — erdő, Valkó: H/55) 1332—7: *Casar*, *Charaz*, *Chasar*, *Chausar*, *Kasar* (ORTVAY I, 279), 1427: *Kosaarfalva*, 1438—9: *Kosarfalwa*, 1481: *Kasorowcz* (Cs. II, 326).

+K o s o v a f a l v a (= Kossva, Temes/Krassó: N/12) 1405: *Kosowafalwa* (Cs. II, 42), 1548: *Kossoua* (MILLEKER 202).

+K o s z t a t i n f a l v a (Temes: Doboz tart. 35.) 1447: *Kozthathynfalwa* (Cs. II, 34).

+K o (j) t f a l v a (Nógrád: Karancs t.) 1448: *Koythfalwa*, *Kothfalwa* (Cs. I, 101).

+K o v á c s f a l v a (Arad: Filepkeve t.) 1366: *Kowachfalwa* (Cs. I, 770).

+K o v á c s f a l v a (= Kovás-Kápolnok, Közép-Szolnok:L/93) 1405: *Kowachfalua*, 1424: *Kowackkapolnok*, 1475: *Kowaczfalwa* (Cs. I, 558).

+K o v á c s f a l v a (Tolna: Ø) 1145/1443 (hamis okl.): *Kwachfalua* (SZENTPÉTERY I, 25).

+K o v á c s f a l v a (Valkó: Ø) 1477—8: *Kowachfalua* (Cs. II, 326).

+K o v á c s f a l v a (= Kovacsóc, Vas: F/111) 1365, 1366: *Kowachouch*, *Kowachfalua* (Cs. II, 767).

+K o v á c s k e n é z f a l v a (Temes: Berény tart.) 1408: *Kowachkenezfalwa* (Cs. II, 47).

+K o z a f a l v a (Bács: a megye déli részén) 1412, 1422, 1425: *Kozafalwa*, *Kozafalua* — szn.-ekben (Cs. II, 155).

+K o z a f a l v a (Torontál: Ø) 1410: *Kozafalwa* (Cs. II, 127).

+K o z a f a l v a (Valkó: Mikola, majd Boró tart.) 1337: *Kozafalwa*, 1417: *Kaza*, 1458: *Kassafalwa*, 1481, 1491: *Kozyncz* (Cs. II, 326).

+K o z m a f a l v a (Bács: Bukin t.) 1521—2: *Kozmafalwa* (Cs. II, 155).

+K o z m a f a l v a (= Almás, Bihar: M/1) 1421: *Kozmafalwa*, 1489: *Cozmaalmas* (JAKÓ I. 194).

+K o z m a f a l v a (Krassó: Ø) 1471: *Kozmafalwa* (Cs. II, 104).

+K o z m a f a l v a (Valkó: Ø) 1455: *Cozmafalwa* (Cs. II, 326).

+K ö m e g y e f a l v a (Zaránd: Pontingálfalva t.) 1439, 1441, 1445: *Kömegefalva!*, *Kemegyech* (Cs. I, 737).

+K ö m e n i c f a l v a ! (Baranya: a szombathelyi kastély tart.) 1506, 1507: *Kewmenyghfalwa*, *Kewmenyeczfalwa* (Cs. II, 499).

+K ö v e s (d) f a l v a l. *Kövesfalv*, Hunyad m. (I. A.)

+K ö v (n) e s i n c f a l v a (Baranya: Szeglak tart.) 1467—72: *Kewnesynczfalwa*, *Kewesynczfalwa* (Cs. II, 500).

+K r a b á n f a l v a (Valkó: Ø) 1395, 1477—8: *Krabanfalu* (Cs. II, 327).

+K r a g o l y f a l v a (Krassó: a m. Ny-i részén) 1406, 1436: *Kragoyfalwa*, *Kragoyfalwa* (Cs. II, 104).

+K r a g u n f a l v a (Krassó: Illyéd tart.) 1370: *Kragunfalua* (Cs. II, 104).

+K r a j n i k f a l v a (= Kracesd, Bihar: M/19) 1508: *Kraynikfalwa* (JAKÓ I. 288).

+K r a j n i k f a l v a l. *Mihálka*, Máramaros m. (IX. A.)

+K r a m a r f a l v a (Vas: Felső-Lendva és Hidegkút közt) 1366: *Kramarfalu* (Cs. II, 769).

+K (e) r i s f a l v a (Valkó: Mikola tart.) 1427: *Krisfalva*, 1438—9: *Kerisfalva*, *Kyrisfalva* (Cs. II, 323).

+K r i z s á n f a l v a (Vas: Felső-Lindva tart.) 1365: *Kyrizan-haza*, 1366: *Crisanfalu* (Cs. II, 769).

+K u c s o l á t f a l v a (= Kucsuláta, Közép-Szolnok: L/113) 1405: *Kocholathfalua*, 1424: *Kucholathfalua* (Cs. I, 559).

+K u (c) h a r f a l v a ? (Valkó: Nevna tart.) 1474: *Kwcharfalwa* (Cs. II, 327).

+K u k e s a f a l v a (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+K u l d ó f a l v a ? (Temes: a lugosi területben) 1479, 1480, 1488: *Kwldvesth*, *Kwldofalwa* (Cs. II, 48), 1510: *Kwldofalwa* (PESTY, Krassó III, 494).

+K u n c f a l v a (= Helcmanóc, Szepes: D/95) 1326: *Kunchfalva*, 1374: *Villa Henchmanni* (Cs. I, 261).

+K u n f a l v a (Baranya: Valpó vár tart.) 1396: *Kunfalua* (Zs. I, 493), 1397: *Kunfalv*, 1470, 1471, 1481: *Kwnfalwa* (Cs. II, 501).

+K u n f a l v a (Valkó: Hermanvár tart.) 1435: *Kwnfalwa*, 1462: *Kunocz*, 1506: *Kwnowcz* (Cs. II, 327—8).

+Kunizslófalva (Valkó: Marót t.) 1364: *Kunizlofalwa* (Cs. II, 328).

+Kupásfalva (= Sós-kút, Vas: F/4) 1469: *Soskuth*, 1496: *Soskuth* al. nom. *Kwpassfalwa* (Cs. II, 794).

+Kupretfalva (Vas: Hidegkút t.) 1366: *Kupretfalua* (Cs. II, 769).

+Kurtadrágfalva (Bihar: Súlyomkő tart.) 1406: *Kurthadragfalwa* (JAKÓ I. 341).

+Kusztoszfalva (= Szöllős, Bihar: M/3) XIV. sz.: *Kis-Szöllös*, ~ (Cs. I, 625).

+Kuzakócfalva (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Kwzakoczfalwa* (Cs. II, 501).

+Küküllőfalva, *Nagy- l. Bikafalva*, Udvarhely m. (VII. A.)

+Lacfalva (= Felső-Kéked, Abaúj: J/50) 1341: *Kekyd*, 1470: ~ (Cs. I, 210).

+Lackófalva (Körös: Ø) XV. sz.: *Laczkófalva* (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+Lacsityfalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+Ládafalva (Vas: Felső-Lendva tart.) 1365: *Ladafolua* (Cs. II. 770).

+Ladárfalva (Valkó: Ø) 1477–8: *Ladarfalwa* (Cs. II, 328).

+Ladmérfalva (= ? Ladimirevci, Baranya/Verőce: H/43) 1392, 1392–1406: *Ladmerfalua* (Cs. II, 501).

+Ladomérfalva (Tolna: Ø) 1433: *Ladomerfalwa* (Cs. III, 439).

+Ladomérfalva (Valkó: Csapa t.) 1296: *Ladomyrfalwa* (Cs. II, 328), *Lodomyrfolwa* (Oklsz.).

+Lafalva (= ? Latova, Bereg) 1466: ~ (Cs. I, 417).

+Lakosfalva (Körös: Ø) 1455: *Lakosfalwa* (Sopr. II, 390).

+Lakosfalva (MIKECS) — (Moldva) 1408: *Leucusăruți* (COSTĂCHESCU I, 62), 1646–7/1780: ~, *Lokosfalva* (MIKECS 32), 1851: ~ (JERNEY I, 18, 191), 1936: *Lecuşeni*, *Lekuszén* (LÜKŐ 170).

+Lalfalva (Zaránd: Egregy tart.) 1406: *Lalfalua* (Cs. I, 722).

+Lalfiaestefánfalva (Temes: Ø) 1359: *Lalfiaestephanfolua* (Oklsz.).

+Lászlófalva (Baranya: Bakonya t.) 1454, 1479: *Lazlofalwa* (Cs. II, 502).

+Lászlófalva (Somogy: Kaposvártól D—DK-re) 1376: *Lazlofyanuslaka* (?-es egyeztetés), 1472: *Lazlofalwa* (Cs. II, 624).

+Lászlófalva (Temes: Cseri tart.) 1473: *Lazlofalwa* (Cs. II, 12).

+Lászlófalva (Tolna: Tah t.) 1439: *Lazlofalwa* (Cs. III, 471).

+Lászlófalva (= ? Osztrovo, Valkó/Szerém: H/49) 1381: *Lazlofalua* (Cs. II, 329).

+Latorfalva (= *Lantosfalva*, Vas: A/53; l. IV. A.) 1390: *Lachofalwa*, 1397: *Latorfalu*, 1492: *Lathorffolwa*, 1519: *Lathorfalw* (Cs. II, 771), 1528: *Latorfalwa* (Urb. 85), OL.1582: *Latorfalw*, OL.1601: *Latorffalwa*, OL.1648: ~, 1773: *Pubendorff*, *Bubendorff*.

+Lavocsafalva (= ? Lánç, Zaránd: O/30) 1439, 1441, 1445: ~, *Lewothafalwa* (Cs. I, 738).

+Lavatósfalva (Valkó: Névna tart.) 1474: *Lawthosfalwa* (Cs. II, 329).

+Lazancfalva (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Lazancz-falwa* (Cs. II, 502).

+Lázárfalva (Bács: Tamana t.) 1334: *Lazarfolua* (GY. I, 226).

+Lázárfalva (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Lazarfalwa* (Cs. II, 502).

+Lázárfalva (Valkó: Berzéte tart.) 1390: *Lazarafolua* (?-es azonosítás), 1396: *Lazarfalua*, 1401: *Lazaarfalwa* (Cs. II, 329).

+Lázfalva (Temes: Berény tart.) 1408: *Lazfalwa* (Cs. II, 48).

+Leányfalva (Szepes: Markusfalva t.) 1456: *Leanfalwa* (Cs. I, 262).

+Leányfalva (Zala: Szentgrót t.) 1468: *Leyanfalwa*, 1480: *Leanfalwa* (Cs. III, 78).

+Lékfalva (Valkó: Ø) 1455: *Lekfalwa* (Cs. II, 329).

+Lélfalva (Brassó: Ø) 1361: *Mykfolua* al. n. *Leelfalua* (ZW. II, 191).

+Lengyelfalva (Ung: Szerednye t.) 1407: *Lengenfalwa* (Zs. II/2, 81), 1415: *Legenfalwa*, 1453: ~ (Cs. I, 394).

+Lepkófalva (Valkó: Névna vár tart.) 1474: *Lepkofalwa* (Cs. II, 329).

+Lepsén(y)falva (Valkó: a mikolai kastély tart.) 1438–9: *Lypsefalwa*, 1481, 1491: *Lepsynfalwa* (Cs. II, 329).

+Leusztachfalva l. *Ancsikfalva*, Liptó (IX. A.).

+Leusztachfalva (Nyitra: Ø) 1218: *Leustachfalua* (ÁÚO. I, 161).

+Levkfalva (= Lefkóc, Szepes: D/42) 1280: *Leck* (FEKETE NAGY I. 76 szerint hibás olvasat, o: *Zeek*), 1306: *Leukfalva?* (FEKETE NAGY I. 76), 1431–81: *Lewkfalwa* (Cs. I, 262).

+Libánc(s)falva (Temes: Doboz tart. 20.) 1447: *Lywbanczfalwa*, 1462: *Lybanchfalua* (Cs. II, 33).

+Liftfalva (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületében) 1439: ~ (Cs. I, 738).

+Liszkafalva (Valkó/Szerém: a Száva mentén) 1338: *Lyzkafolua* (Cs. II, 330).

~Lonfalva (Alsó-Fehér: Ø) 1526: *Lonffalwa* (Teleki II, 400).

+Lonkafalva (= Borlyásza, Belső-Szolnok: L/120) 1597: *Lonka*, 1608: *Borlaza* al. ~ (KÁDÁR V, 62).

+Lorándfalva (Baranya: Nagyváty t.) 1426: *Lorandfalwa*, (Cs. II, 503), 1554: *Lóránfalva*, 1565: *Lórándfaluja* (KÁLDY-NAGY 27), 1557/1636: *Lorantfalva* (REUTER).

+Lorándfalva (Temes: Borzlyuk tart. 11.) 1471: *Lorandfalwa*, 1477: *Loranthfalwa* (Cs. II, 16).

+Lovagfalva (Sáros: Terebő és Ábrány közt) 1394: *Lovagfalua* (Zs. I, 364) 1427: *Louagfalua*, 1435: *Lowaghaza* (Cs. I, 302).

+Lőkősfalva (= Leukosest, Arad/Temes/Krassó: N/7) 1447: *Lekesfalua* (Cs. I, 761), 1454: *Lewkusfalwa* (Cs. II, 49), 1514–16: *Lewkwsesth* (MILLEKER 205).

+Lőrincfalva (Baranya: Matucsina t.) 1489: *Lewrincfalwa* (Cs. II, 503).

+Lőrincfalva (Krassó: A Karas folyó mentén) 1388–9: *Lewrenczfalwa* (Cs. II, 104).

+Lőrincfalva (Valkó: Ø) 1477–8: *Lewrynczfalwa* (Cs. II, 331).

+Lőrintefalva (Zala: Ollár t.) 1438: *Lewrynthefalwa*, 1453: *Lewrynthe*, *Lewrynthefalwa* (Cs. III, 79), OL.1574: *Leórijntheffalwa*, OL.1588: *Leorjnthefalwa*, OL.1600: *Lőrintheffolwa*.

+Lubenfalva, *Lubinfalva* (Valkó: Nevna vár tart.) 1428: *Lwbynfalwa*, 1474: *Lubinfalwa* (Cs. II, 331).

+Lubotafalva (Temes: Doboz tart. 40) 1447: *Lwbothafalwa*, 1462: *Lwbathafalwa* (Cs. II, 34).

+Lukácsfalva (Baranya: Szeglak tart.) 1467–72: *Lwkoczfalwa*, *Lwchkwoczfalwa*, *Kyslwkocz*, *Kyslwhchkow* (Cs. II, 504).

+Ludvigfalva (Szepes: Gyánkfalva mellett) 1316: *Luduegfalua* (FEKETE NAGY I. 144), 1347/1358: *Ludwegfalua* (OkI Sz.).

+Lukácsfalva (= Kostej, Temes/Krassó: N/9) 1548: *Lwkaczfalw*, 1597: *Kozteyul*, 1598: *Kastely* al. *Lukachest* (MILLEKER 205).

+Lukácsfalva (Csanád: Batonya t.?) 1446: *Lwkachfalwa* (Cs. I, 699).

+Lukácsfalva I. (Valkó: Ø) 1404: *Lukachfalwa*, 1469: ~ (Cs. II, 331).

+L u k á c s f a l v a II. (Valkó: Ø) 1487: *Lukachfalwa* (Cs. II, 331).

+L u k á c s f a l v a (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületében) 1439: *Lukácsútja* (átírva), 1464: *Lukachfalwa* (Cs. I, 739).

+L u k a f a l v a (Bács: Ø) 1455–8: *Lwkafalwa* (Cs. II, 156), 1508: ~ (IVÁNYI V, 62).

+L u k a f a l v a (= Hermán, Vas: A/83) 1237: *Herman*, 1470: *Herman* al. nom. *Lukafalwa* (Cs. II, 755).

+L u m f a l v a (Alsó-Fehér: Ø) 1407: *Lumbfalua*, 1408: *Lumbfalua* (ICZKOVITS 58).

+L u p e f a l v a (= Lupest, Arad: M/64) 1479: *Lwpefalwa* (Cs. I, 763).

+L u p s á n f a l v a (Zaránd: Világosvár tart.) 1439: *Lubsanfalva*, 1464: *Fodorlupsafalwa* (?-es azonosítás: Cs. I, 739).

+L u p u l f a l v a (Temes: Zsidóvár tart.) 1444: *Lupulfalwa* (Cs. II, 15).

+M a d á c s f a l v a (= Madocsány, Liptó: D/4) 1391: *Madachfalua*, 1444/1445: *Madachhaza* (HÚŠČAVA 76, 112).

+M a d j a (fi) f a l v a (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Madyafalva* *Madyafifalva* (Cs. I, 739).

+M a g a s d e m e t e r f a l v a (Zaránd: Világosvár tart.) 1439: ~ (átírva: Cs. I, 739).

+M a g l a t f a l v a (Valkó: Ø) 1477–8: *Maglathfalwa* (Cs. II, 332).

+M a g o j a f a l v a (Temes: a komjáti kerületben) 1420: *Magoyafalva*, 1445: *Magofalva*, 1503: *Magojest* (Cs. II, 49).

+M a g y a r f a l v a (Temes: Berény tart.) 1408: *Magyarffalwa* (Cs. II, 49).

+M a j á t a g y ö r g y f a l v a (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Mayathagyerghfalva* (Cs. I, 739).

+M a j o r f a l v a (Valkó/Verőce: Kórógy t.) 1433: *Maiorfalwa* (Cs. II, 332).

+M a j o r f a l v a (Valkó: Nevna vár tart.) 1474: *Mayorfalwa* (Cs. II, 332).

+M a j o s f a l v a (Krassó: Jerszeg t.) 1332–7: *Mausfalua* (ORTVAY I, 487), 1333, 1418: *Mayusfolua*, *Mayanfalva*, *Moyafalva*, *Maiosfalva*, 1426: *Maiusfalwa* (Cs. II, 104).

+M a j s a f a l v a (Temes: Cikó-Vásárhely tart.) 1448: ~ (Cs. II, 12).

+M a k a t i n c f a l v a (Baranya: Szeglak tart.) 1467: *Makathynczfalwa* (Cs. II, 504).

+M a k ó f a l v a (Baranya/Somogy: G/40) 1313: *Mokoufolua* (GY. I, 338), 1403, 1473: *Makofalwa*, 1413: *Mykohaza* (Cs. II, 504).

+Makófalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+Málfa (Kraszna: Tótfalu t.) 1508: *Malfwa* (Bánffy II, 423).

+Malomfalva (Baranya/Somogy: Boldogasszonyfa t.) 1339: *Molumfolua*, 1409: *Malonfalu*, 1429: *Malonfalwa* (Cs. II, 505).

+Malomfalva (Sáros: Németfalu mellett) 1368: *Molonfalua*, *Molonfalu*, 1427: *Malomfalua*, 1464: *Malomfalwa* (Cs. I, 303).

+Manfalva (Moldva) 1646–7/1780: ~, *Maneste* (MIKÉCS 23).

+Marcelfalva (Szatmár: Tunyog és Kér közt) 1272: *Marcelfolua* (ÁÚO. VIII, 335), 1279: *Marcelfolua*, 1430: ~ (MAKSAI 174).

+Marcelfalva (= Horanszka, Szepes: D/66) 1286: *Marcel földje*, 1305: *Marcelfalva* (átírt adatok: FEKETE NAGY I. 199), 1444: *Marcelfalua* – szn.-ben (FEKETE NAGY III. 70).

+Marcelfalva (Vas: Pető-Mihályfa t.) 1236: *Villa Marcelly*, 1357, 1450: *Marcelfolua*, 1415: *Marchelfalua* (Cs. II, 774), 1400: *Marcelfalwa* al. nom. *Sar* (Zs. II/1, 62).

+Marjafalva (? Valkó: Ø) 1337: *Mariafalua* (Anj. III, 358).

+Marisfalva (Hunyad: Viszka t.) 1468: *Marisfalwa* (Cs. V, 111).

+Markalfalva (Szepes: Ø) 1437: ~ (FEKETE NAGY I. 176).

+Márkfalva (Nógrád: Ø) OL.1720: *Markfalva*.

+Márkfalva (Temes: Doboz tart. 21.) 1447: *Markfalwa* (Cs. II, 33), 1497: *Markfalwa* (Csáky I, 495).

+Márkfalva (Valkó: Ø) 1477–8: *Markfalva* (Cs. II, 332).

+Márkusfalva (= Markusica, Valkó/Verőce: H/48) 1433, 1469: *Markusfalwa* (Cs. II, 332; MNy LVII, 241).

+Márkusfalva (= Márkusháza, Zemplén: J/41) 1357: *Markusfalva*, 1436: *Markushaza* (?-es azonosítások: Cs. I, 356), 1808, 1828: ~, 1873: *Márkusháza*.

+Már(o)kfalva (Tolna: Tevel t.) 1397, 1447: *Markfalua*, 1498: *Marokfalwa* (Cs. III, 440).

+Marsófalva (= Marsova, Trencsén: B/4) 1400: *Marsowafalwa*, 1462: *Marsofalwa*, 1477: *Marsowa*, 1526: *Marsofalwa* (FEKETE NAGY I. 152), 1546: *Marssowa*, 1548: *Marsofalwa* (Podmaniczky III, 392, 555).

+Marsova falva l. *Marsófalva* (előző címszó).

+Martfalva (= ? Veresmart, Máramaros: L/35) 1411/1740: ~ Teleki I, 379).

+Martonfalva (Temes: Doboz tart. 43, 55.) 1410: *Nagmar-*

thonfalva, 1447: *Marthonfalva* (Cs. II, 34), 1462: *Marthonfalva* (MILLEKER 208).

+*Mártonfalva* (Tolna: Ø) 1093/1274/1399: *Morthonfolua* (PRT. X, 499; hamis okl. vö. SZENTPÉTERY I, 11).

+*Mártonfalva* (Valkó: Nevna tart.) 1428: *Marthonfalva* (Cs. II, 332).

+*Mártonfalva* I. (Vas: Velemér t.) 1365: *Mortunfolua*, 1366: *Martunfalua* (Cs. II, 774).

+*Mártonfalva* II. (Vas: Széplak t.) XIII. sz.: *Mortun*, 1377: *Morton*, 1443, 1483: *Marthonfalva* (Cs. II, 774).

+*Márvánfalva* (Somogy: Pata tart.) 1431: *Morwanfalwa*, 1455: *Marwanfalwa* (Cs. II, 628).

+*Masztafalva* (Valkó/Verőce: Gorján t.) 1351: *Maztincz*, 1383: *Masztafalua*, 1477–8: *Mazthyncz* (Cs. II, 333).

+*Mátéfalva*, *Mátisfalva*, *Mátyusfalva* (Somogy: Polyán t.) 1414: *Mathyusfalwa*, 1415: *Mathesfalua*, 1459, 1470: *Mathefalwa*, 1461, 1480: *Mathesfalwa*, 1486–7, 1487: *Mathysfalwa*, 1487: *Matysfalwa* (Cs. II, 628).

+*Mátéfalva* (= Matheóc, Szepes: D/41) 1277, 1331: *Villa Mathei*, 1378: *Mathefalua* (Cs. I, 263, 266), 1550: *Mateffalva* (Egyháztört. Eml. V, 337).

+*Mátéfalva* (Valkó: Leve t.) 1437: *Mathefalwa*, 1450: *Mattusfalwa* (azonosak?: Cs. II, 333).

+*Mátyásfalva* (= Alsó- és Felső-Matyasóc, Liptó: D/12, 13) 1462: *Mathiassfalwa* — szn.-ben (idetartozik? — HUŠČAVA 119), 1639: *Mátyásfalusi* — szn. (Tört. Tár 1906: 302), 1736: *Alsó-Mátyás-Falva*, *Felső-Mátyás-Falva* (BÉL II, 585).

+*Mátyásfalva* (= Mátyásóc, Vas: F/100) 1387: *Mathyasfalua* (Cs. II, 774).

+*Mátyásfalva* (Zemplén: Barkó t.) 1451: *Mathiafalwa!* (Cs. I, 356).

+*Mátyusfalva* (Bodrog: Ø) 1424: *Mathusfalwa* (Zichy III, 197).

+*Mátyusfalva* I. *Mátéfalva*, Valkó m.

+*Maximfalva* (Bereg: Komlós és Bilke között) 1341, 1508: ~ (Cs. I, 417).

+*Mazzagfalva* (Zaránd/Arad: Somoskeszi t.) 1429: *Mazzagfalwa*, *Mazzakfalwa* (Cs. I, 739).

+*Mecsketőtfalva* (Baranya: Velény t.) 1554: *Mecsketődfalva*, 1565: *Mekmeketődfaluja*, 1582: *Mekmeketőtfaluja* (KÁLDY-NAGY 23.).

+*Medvefalva* (Ung: Ø) 1557: *Medwefalwa* (Károlyi III, 303).

+**Medvefalva** (Zaránd: Világosvár aranyági kerületében) 1439, 1441: *Medwefalwa* (Cs. I, 739).

+**Medvesfalva** (Zaránd: Aranyág mellett) 1464: *Medwesfalwa* (Cs. I, 739).

+**Méhesfalva** (Temes: Doboz tart. 9.) 1410: *Mehesfalwa*, 1462: *Meheschfalwa* (Cs. II, 33).

+**Melbratosfalva?** (Temes: Berény tart.) 1408: *Melbratuffalwa!* (Cs. II, 50).

+**Melc falva** (Temes: Rékas tart. 3.) 1463: *Milczfalwa*, 1472: *Melczfalwa*, 1473: *Mylczfalwa*, 1489: *Melz falwa* (Cs. II, 20).

+**Mélfalva** (= ? Mál, Temes: N/24) XV. sz. második fele: *Meelfalwa*, *Alsomel* (Cs. II, 50).

+**Melsa falva** (Temes: Berény tart.) 1408: *Melsa falwa* (Cs. II, 50).

+**Mérőfalva?** (Temes: Rékas tart. 7.) 1472: *Mezefalwa!* *Merew*, 1484: *Merew*, 1489: *Merefalwa*, *Merewfalwa* (Cs. II, 20).

+**Mertfalva** (= Szentersébet, Pozsony: A/16) 1399: *Merthfalua* (Zs. I, 683), 1521: *Merthffalwa* al. *Zentersibeth* (ÉSZTERHÁZY 156), 1549: *Merthffalwa* al. n. *Zenthersebeth* (Egyháztört. Eml. V, 193).

+**Mészfalva** (= Vár, Temes: N/25) 1411: *Mez falwa*, 1480: *Mez falw*, 1485: *Waar*, 1504: *Var* v. *Mész falu* (Cs. II, 50), 1590: *Var* v. *Mez falva*, 1628: *Mez falva* (PESTY II, 371–2).

+**Meszdragomér falva** (Hunyad: Karmazinesd t.) 1468: *Mezesdragomer falwa*, *Mezewdragumer falwa* (Cs. V, 112).

+**Meteronfalva?** (Veszprém: Hathalom t.) 1326: *Meteronfalua* (VeszprReg. 76).

+**Mihalestfalva** l. *Mihályfalva*, Zaránd m. (V. A.).

+**Mihályfalva** (Bács: a m. DNY-i zugában) 1469: ~ (átírva: Cs. II, 157).

+**Mihályfalva** (Baranya: Bodony t.) 1436: *Myh alfalwa* — szn.-ben, 1441: *Myh alfalwa*, 1494–9: *Mihályfalwa* (Cs. II, 507).

+**Mihályfalva** (Gömör: Pelsőctől É-ra) 1427: ~ (átírva: ILLA III, 42).

+**Mihályfalva** (= Mihalesd, Hunyad: N/18) 1439: *Mihalfalwa* — szn.-ben, 1491: *Mychelysth* (?-es azonosítások: Cs. V, 112).

+**Mihályfalva** (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+**Mihályfalva** (= Mihályi, Sopron: A/48) 1223: *Terra Mihal*, 1359: *Mihali*, 1455: *Myh alfalwa* (Cs. III, 620).

+**Mihályfalva** (= ? Mihalicska, Szepes: D/77) 1426: *Michalfalua* al. nom. *Jazarmegy* (Cs. I, 263; FEKETE NAGY I. 154).

+Mihályfalva I. (Temes: Rékas tart. 13.) 1484: *Mihalfalwa* (Cs. II, 20).

+Mihályfalva II. (Temes: Belinc t.) 1482: *Myhalfalwa* (Cs. II, 26).

+Mihályfalva (Valkó: Nevna vár tart.) 1422: *Mykalowicz*, 1474: *Myhalfalwa* (?-es azonosítások: Cs. II, 334).

+Mihályfalva (= ? Mihályháza, Zala: F/82) 1340: *Kis Karmacz* al. nom. *Mihalfalwa*, *Myhalfalwa* al. nom. *Myhalhaza* (Cs. III, 68).

+Mihályfalva (= Mihéleny, Zaránd: O/34/a) 1439, 1441, 1445: *Mihalyestfalva*, *Mihalfalwa*, 1464: *Myhalestfalwa*, 1525: *Mihalfalwa* (Cs. I, 740), 1839: ~ (idetartozik?).

+Mihályfalva (= Miháلكó, Zemplén: J/29) 1363: *Myhalfalua*, 1414: *Myhalk* (Cs. I, 357).

+Mikafalva (= Mikanesd, Hunyad: M/68) 1468: *Mikafalwa*, *Mykafalwa* (Cs. V, 112).

+Mikefalva (Borsod?, Abaúj?: Ø) 1283/1636: *Mykefalua* (SZENTPÉTERY II/2, 309).

+Mikefalva (Szörény: Ø) 1650: ~ (PESTY, Krassó II/2, 35, IV, 347).

+Mikefalva (Valkó/Verőce: Diakóvár t.) 1406: *Mikefalva*, 1434: *Mykefalwa* (Cs. II, 334).

+Mikfalva (Brassó: Ø) 1361: *Mykfolua* al. n. *Leelfalua* (ZW. II, 191).

+Miklósfalva (= Alsó-Vadász, Abaúj: E/32) 1317: *Vadaz*, 1329/1406 *Wadaz* al. nom. *Michlofalwa* (GY. I, 153).

+Miklósfalva (Baranya: Ø) 1457: *Myklofalwa* (Cs. II, 507).

+Miklósfalva (Krassó: Ø) 1389: *Miklofalua* (Cs. II, 105).

+Miklósfalva (Tolna: Nádasd t.) 1433: *Myklofalwa* (Cs. III, 442).

+Miklósfalva (Trencsén: Ø) OL.1720: ~, *Miklósfalu*.

+Miklósfalva (Valkó/Verőce: Laszlovo mellett) 1437: ~ (PESTY, Eltűnt vm. I, 315), 1469: *Miklofalwa* (Cs. II, 334).

+Miklósfalva (Zala: Sárszeg t.) 1464: *Miklofalwa*, 1513: *Myklofalwa* (Cs. III, 83).

+Miklósfalva (Zaránd: Ø) 1464: ~, 1475: *Myklofalwa* (?-es azonosítás: Cs. I, 740).

+Miklósfalva l. *Lénártfala*, Gömör m. (VII. A.).

+Miklósfalva l. *Györgyfiamiklósfalva*, Vas m. (V. A.).

+Mikófalva, *Mikefalva* (Baranya: Valpó vár tart.) 1397: *Mikofalua*, 1481, 1506: *Mykefalwa* (Cs. II, 507).

+Mikófalva (Baranya: a szeglaki és szombathelyi kastély tart.) 1467: *Mykofalua*, 1506, 1507: *Mykofalwa* (?-es azonosítások: Cs. II, 507).

+Mikófalva (= Mikóháza, Gömör: D/113) 1409: *Mykofalua* (Zs. II/2, 302), 1427: *Mykofalua* (Cs. I, 141).

+Mikófalva (Somogy: Ø) 1345: *Mykofolua* (MonStrig. III, 566), 1400: *Mykofalua* (Zs. II/1, 30).

+Mikófalva (Valkó: Ø) 1403: *Mykofalua* (Zs. II/1, 325), 1498: *Mykofalwa* (Cs. II, 334).

+Mikófalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1427: *Mikefalva* — szn.-ben, 1441, 1445: ~ (átírva: Cs. I, 740).

+Mikosfalva (= Mikusóc, Trencsén: B/12) 1259: *Villa Mykus*, 1439: *Mykosoucz*, 1493, 1519: *Mykosfalwa*, 1498: *Mykwsso-wecz* (FEKETE-NAGY II, 26).

+Miladini-János-falva (Zaránd: Világosvár aranyági kerületében) 1439: ~ (átírva: Cs. I, 740).

+Mileszpéterfalva (Temes: Cseri vár tart.) 1459: *Milespeterfalwa* (Cs. II, 11).

+Milinfalva (Valkó: Hermanvár tart.) 1385: *Meleen-falvában* — idetartozik? (PESTY, *Eltűnt vm. I*, 314), 1435: *Mylyn-falwa*, 1437: *Mylyenfolwa*, 1462: *Miliumfalwa* (Cs. II, 334).

+Milkfalva (Valkó: a mikolai, majd a borói kastély tart.) 1324: *Melcafalua* (idetartozik?: Anj. II, 160), 1427: ~, 1438–9: *Mykfalwa*, 1481, 1491: *Mylkouch* (Cs. II, 334).

+Millenfalva (Arad: Lippa t.) 1461: *Millenfalva* (Cs. I, 775).

+Milusfalva (Arad: Ø) 1406: *Milusfalwa* (Zs. II/1, 653).

+Minolafalva (Valkó: Ø) 1410: *Mynolafalwa* (Zs. II/2, 435).

+Miskefalva (Vas: Németfalu t.) 1358: *Myskefolua* (Anj. VII, 281), 1464: *Myske*, 1465: *Myskefalwa* (Cs. II, 777).

+Mladinfalva (Pozsega: Orlyava tart.) 1422: *Mladinfalua* (Cs. II, 418).

+Mocskafalva (Birna határában, Krassó: N/11) 1544: *peperygh al. n. Mochkafalwa* (PESTY, Krassó II/2, 100, IV, 34).

+Modrafalva (= Mudróc, Sáros: J/39) 1406: *Modrafalua*, 1427: *Madralfalva* (Cs. I, 304).

+Modrinafalva (Körös: Ø) XV. sz. ~ (átírva: CSÁNKI, *Körösm.* 124).

+Mojsafalva (Temes: Borzlyuk tart. 21.) 1471: *Moysafalwa*, 1477: *Mosmofalwa* (Cs. II, 16).

+Molnárfalva (Győr: Bácsa t.) 1471: *Molnárfalva* (Cs. III, 553).

- + **M o l n o s f a l v a** (Hunyad: Maros-Illyétől É—ÉNy-ra) 1468: *Molnosfalwa, Molnasfalwa* (Cs. V, 112).
- + **M o n a k f a l v a** (Vas: Felső-Lindva szentmártoni kerületében) 1365—6: *Monakfalua* (Cs. II, 777).
- + **M o n c a f a l v a** (Temes: Hodos tart.) 1471: *Monczafalua* (Cs. II, 51).
- + **M o n k f a l v a** (Nógrád: Gyarmat t.) 1290: *Monkfalua, Monkfolva* (CD. V/3, 499, X/3, 274).
- + **M o n o s f a l v a** (Bács: Ø) 1522: *Monosfalwa* (SZABÓ, Bács 54).
- + **M o r f a r t f a l v a** (= Merhatovec, Zala: F/123) 1376: *Morfartfeulde, Morfartfalua*, 1459: *Marhattowcz* (HADROVICS 426).
- + **M ó r u c f a l v a** (Nyitra: Ø) 1407: *Morochfalua* (Zs. II/2, 5), 1417: *Moruzfalwa, Moruczfalwa* (HazOkl. 370).
- + **M o s a j f a l v a** (Valkó: Mikola tart.) 1337: *Mosayfolua*, ? 1427: *Muszela*, 1438: *Musoya* (Cs. II, 336).
- + **M u r o n f a l v a** l. *Kékesfalva*, Hunyad m. (IV. A.).
- + **N a d é f a l v a** (Bars: Ø) 1344: *Nadeyfolua* (MonStrig. III, 540), 1388: *Nadefalua* (Zs. I, 45).
- + **N a d i s f a l v a** (Valkó: Ivánka-Szentgyörgy tart.) 1467: *Nadysfalwa* (Cs. II, 336).
- + **N a g o j a f a l v a** (Zaránd: Világosvár körösbányai kerületében) 1439, 1441, 1445: *Nagojafalua, Nagyoyafalva*, 1525: *Nagoya* (Cs. I, 740).
- + **N a g y m á r t o n f a l v a** l. *Mártonfalva*, Temes m. (V. A.).
- + **N a g y p é t e r f a l v a** (Valkó: Nevna tart.) 1422: *Nadpeterfalua* (Cs. II, 336).
- + **N a s k (a) f a l v a**, *Násfalva* (Valkó: Vukovár t.) 1401: *Naskfalwa*, 1412: *Naskafalwa*, 1481: *Nasfalwa*, 1491: *Naasfalwa* (Cs. II, 337).
- + **N a k f a l v a** l. *Remetefalva*, Baranya (IX. A.).
- + **N a t u s f a l v a** (Szepes: Ø) 1408: *Natusfalua* (Zs. II/2, 141).
- + **N e g l a n o s f a l v a** (Temes: Hodos tart.) 1471: ~ (Cs. II, 13).
- + **N e k s e f a l v a** (Krassó: Temes m. felé) 1369: *Nexefalwa* (Cs. II, 105), 1376: *Nexefolua* (HistVal. 262).
- + **N é m e t f a l v a** (= Marosnémeti, Hunyad: P/15) 1330: *Nempty* (később is mindig *Németi*), 1506: *Nemethfalwa* (Cs. V, 115).
- + **N é n á s f a l v a** (Valkó: Szent-Lőrinc t.) 1332—7: *Naue, Nane* (idetartozik?), 1395: *Nenasfalua*, 1477—8: *Nenasewcz* (Cs. II, 337).
- + **N e o g ó c f a l v a** (Krassó: Ø) 1421: *Neogochfalva* (Cs. II, 105).

+Nes(z)tenyefalva (Valkó: Ø) 1404: *Nezpenyefalwa!*, 1469: *Nesthenyefalwa* (Cs. II, 338).

+Nibilfalva (Valkó: Ø) 1404: *Nybilfalwa*, 1469: ~ (Cs. II, 338).

+Nikolasfalva (Valkó: Nevna tart.) 1474: *Nykolasfalwa* (Cs. II, 338).

+Noszikkfalva (= Noszkova, Vas: F/102) 1365: *Nozcykfolua*, 1366: *Nozykfalua* (Cs. II, 780).

+Novákkfalva (= Glimboka, Temes: N/23) 1370: *Villa Nouak*, 1433, 1447, 1448: *Nowakfalwa*, *Noachfalwa* (Cs. II, 53), 1475: *Glamboka* (Cs. II, 53; PESTY II, 787).

+Nyegenyefalva I. *Konkolyfalva*, Belső-Szolnok m. (IV. A.).

+Nyékkfalva (Közép-Szolnok: Kővár tart.) 1405: *Neekfalua* (Cs. I, 561).

+Obradcfalva (Temes: Borzlyuk tart. 30.) 1477: *Obradczfalwa* (Cs. II, 16).

+Obradfalva (Pozsega: Velike vár tart.) 1435: *Obradwelgye*, 1470: *Obrodfalwa* (Cs. II, 419).

+Obradfalva I. (Temes: Rékastól K-re) 1492: *Obradfalwa* (Cs. II, 88).

+Obradfalva II. (Temes: Doboz tart. 58.) 1410: *Obradfalua* (Cs. II, 34).

+Odafalva (Közép-Szolnok: Ø) 1424: *Odafalwa* (Cs. I, 561).

+Odolenfalva (Valkó: Hermanvár tart.) 1435: *Odolenfalwa* (Cs. II, 338).

+Okoszfalva (Valkó: Ø) 1484: *Okozfalwa* — szn.-ben (Cs. II, 339).

+Olaszfalva (= Pécsvárad, Baranya: G/50) 1258/1259: *Olaszfalua* (GY. I, 363).

+Olivántfalva (= Ollár, Zala: F/65) 1236: *Ollar*, 1414: *Ollar* al. nom. *Olivanchfalua*, 1438: *Ollar* alio vocabulo *Olyvanthfalua* (Cs. III, 87).

+Ompotfalva (Zala: Tapolca t.) 1429, 1474: *Ompothfalwa* (Cs. III, 87).

+Omunkfalva (Zala: Petri mellett) 1347: *Omunkfalua* (Cs. III, 94).

+Oprisafalva (Krassó: a m. ÉK-i részén) 1400: *Oprissafalua* (Cs. II, 105), 1402: *Oprisafalua* (Zs. II/1, 229).

+Oprisafalva (Zaránd: Világos tart.) 1439: ~ (Cs. I, 741).

+Orrosfalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1441: *Orrosfalua*, 1445: *Orosfalwa* (Cs. I, 741).

- +O s z o j f a l v a (= ? Jozsás, Zaránd/Arad: M/49) 1464: *Ozsoyfalwa*, 1525: *Wazzyfalwa* (Cs. I, 741).
- +O t e f a l v a (Temes: Suggya tart.) 1454: *Otheefalwa* (Cs. II, 55), 1514–16: *Otheefalwa* (MILLEKER 220).
- +O t m á r f a l v a (= Szécsi-Szent-László, Zala: F/119) 1338: *Villa Sancti Ladislai*, 1425: *Othmarfalwa*, 1437: *Othmarfalwa* al. nom. *Kebelezenthlazlo*, 1499: *Zenthlazlo* (Cs. III, 107).
- +Ö l y v e s f a l v a (Zala: Botfa t.) 1335: *Wlwesfalwa* (Cs. III, 49), OL.1572: *Ewlwesfolwa*, OL.1588: *Eolwesfalwa*.
- +Ö l y v e s i s t v á n f a l v a (Bihar: Sóllyomkő tart.) 1406: *Wlwesistfanfalwa* (JAKÓ I. 341).
- +Ö r d ö g f a l v a (Borsod: Monyorós t.) 1470: ~ (átírva: Cs. I, 177).
- +P a c s i r f a l v a (Valkó: az atyai erősség tart.) 1481, 1482: *Pachyfalwa* (Cs. II, 340).
- +P a d é f a l v a (Temes: Rékas t.) 1365–40: *Padefalwa* (Cs. II, 58).
- +P á l f a l v a (Baranya: Szombathely tart.) 1392, 1392–1406: *Palfalwa*, 1506: *Paulowcz* (Cs. II, 514).
- +P á l f a l v a I. (Somogy: Szigetvár t.) 1493: *Palfalwa* (Cs. II, 635).
- +P á l f a l v a II. (Somogy: Szent-Balázs t.) 1346: *Paulfolwa*, 1466: *Palfalwa* (Cs. II, 635).
- +P á l f a l v a I. (Valkó: a mikolai, majd a borói kastély tart.) 1337: *Paulfolua*, 1427: *Palfalwa*, 1481: *Pawloch* (Cs. II, 340).
- +P á l f a l v a II. (Valkó: Hermanvár tart.) 1403: *Paalfalua* — szn.-ben, 1435: *Paalfalwa* (Cs. II, 340).
- +P á l f a l v a III. (Valkó: Ø) 1487: *Palfalwa* (Cs. II, 340).
- +P á l f a l v a IV. (Valkó: Ø) 1395: *Palfalua* (Cs. II, 340).
- +P á l f a l v a (= ? Páltelek, Pálháza, Pálfa; Veszprém, Vas) 1483: *Palfalva* — szn.-ben (Cs. III, 246).
- +P á l f a l v a (Zaránd: Világosvár aranyági kerületében) 1439: ~ (átírva: Cs. I, 742).
- +P á l (o s) f a l v a (Baranya: Szentgál t.) 1404: *Palfalwa*, 1405: *Palosfalwa* (Cs. II, 514), 1554, 1565: *Pálfalva* (KÁLDY-NAGY 36).
- +P á n f a l v a (Zala: Ø) 1403: *Panfalua*, 1403–1406: *Panfalwa* (Cs. III. 92).
- +P a n k f a l v a (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).
- +P a n t o s f a l v a (= Pantosest, Bihar: M/39) 1580: *Panthosfalwa*, 1600: *Pantos est* (Jakó I. 315), 1692: *Pantos falua* (MEZŐSI 118).

+P a p - I s t v á n - f a l v a (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületében) 1439: ~ (átírva: Cs. I, 742).

+P a p f a l v a (Baranya: Nekese tart.) 1407: *Papfalwa* (Cs. II, 515).

+P a p f a l v a I. (Hunyad: Illye tart.) 1468: *Papfalwa* (Cs. V, 121).

+P a p f a l v a II. (Hunyad: Hátszegtől D—DNy-felé) 1366: *Popfalu* (Cs. V, 121—2).

+P a p f a l v a (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+P a p f a l v a (Szatmár: Dara t.) 1388: ~ alias *Agod* (Cs. II, 482), 1431: ~ (MAKSAI 108).

+P a p f a l v a (Közép-Szolnok: Tóhát t.) 1549, 1570: *Papfalwa* (PETRI IV, 208), OL.1720: ~.

+P a p f a l v a (Valkó: Nekese tart.) 1398: *Papfalua* (Cs. II, 341), 1506: ~ (PESTY, *Eltűnt vm.* I, 329).

+P a p f a l v a, *Kis-* (Valkó/Verőce: Kórógy t.) 1433, 1469: *Kispapfalwa* (Cs. II, 341), 1469: *Kijs Papfalwa* (MNY. LVII, 241).

+P a p f a l v a, *Nagy-* (Valkó/Verőce: Kórógy t.) 1433, 1469: *Naghpapfalwa* (Cs. II, 341), 1469: *Nagh Papfalwa* (MNY. LVII, 241).

+P a p f a l v a I. (Zaránd: Tolmács t.) 1429: *Papfalwa* (Cs. I, 742).

+P a p f a l v a II. (Zaránd: Egregy t.) 1406: *Papfalua* (Cs. I, 742).

+P a p s z t a n c s u l f a l v a (Bihar: Cséke tart.) 1508: *Papstanchwlfalwa* (JAKÓ I. 228).

+P á r i z f a l v a (= Párisvárosa, Liptó: D/11) 1487: *Parizfalwa*, *Parizhaza* — szn.-ekben (HÚŠČAVA 135, 138).

+P a t a k f a l v a (Közép-Szolnok: Vadafalva t.) 1424: *Pathakfalua* (Cs. I, 562), 1570: *Pathakffalwa*, 1720: ~ (PETRI IV, 214).

+P a t r i k f a l v a (Krassó: Ø) 1421, 1428: *Két Patrygh*, ~ (Cs. II, 105).

+P a z d i e s f a l v a (Valkó: a mikolai vár tart.) 1337: *Pazdysfolua*, 1438—9: *Pazdichfalwa*, 1481: *Pazadasynch* (Cs. II, 341).

+P á z n á n f a l v a (Baranya/Verőce: Valpó t.) 1392, 1392—1406: *Paznanfalua*, 1506, 1507: *Poznanovcz* (Cs. II, 515).

+P é c s f a l v a (Sáros: Ø) 1423: *Pechfalua* al. nom. *Alsodelne*, 1461: *Peczfalwa* (Cs. I, 306).

+P e l h a m f a l v a (Valkó: a mikolai, majd a borói kastély tart.) 1337: *Pelhanfalua*, 1438—9: *Pelhamfalwa*, 1481: *Plenahowch* (Cs. II, 341).

- +Péntekfalva (Baranya: Pálmonostor t.) 1289/1291: *Pentek folua*, 1289/1347: *Pentuk folua* (GY. I, 367; Cs. II, 516).
- +Péntekfalva I. (Valkó: Ø) 1437: *Penthekfalwa* (Cs. II, 342).
- +Péntekfalva II. (Valkó: Ø) 1404/1469: *Penthekfalua*, *Pentekfalwa* (Cs. II, 342).
- +Peretinfalva (Bács: Tamana tart.) 1327/1335: *Perch-tynfolua* (GY. I, 229).
- +Perjénfalva (Valkó: Marót t.) 1364: *Peryenfalua* (Cs. II, 342).
- +Pernyefalva (= Pernyest, Arad: M/63) 1479: *Perny-falwa*, *Pernyefalwa* (*Váradia* címszó alatt: Cs. I, 763).
- +Persafalva (Temes/Krassó: Facset t.) 1548: *Persaffalwa*, 1598: *Persest* (PESTY, Krassó II/2, 103, IV, 43).
- +Pervojafalva (Valkó: CsÁK t.) 1439: *Perwoyafalwa* (Cs. II, 342).
- +Perzseltfalva (Alsóhangony határában, Gömör: E/28) 1625: *Perseltffalwa*, 1740: *Persertfalva* (ILA II, 38).
- +Peszkfalva (Vas: Felső-Lindva tart.) 1365–6: *Pezk-folua* (Cs. II, 785).
- +Petefalva (Bács: Tamana tart.) 1327/1335: *Pethefolua* vagy *Pechefolua!* (GY. I, 230).
- +Péterfalva (= Petrovo selo, Baranya: H/10) 1289/1374: *Peturfolua* (GY. I, 370).
- +Péterfalva (= Oláh-Péterlaka, Alsó-Fehér: O/56) 1412: *Peterlaka*, 1434: *Peterfalua*, 1513: *Petherfalwa* (Cs. V. 889).
- +Péterfalva (Sáros: Ásgut t.) 1427: *Peterfalua* (Cs. I, 306).
- +Péterfalva I. (Somogy: Nagyatád t.) 1429: *Peterfalua* (Cs. II, 636), OL.1546: *Peterfalwa*, 1554: *Petrefalva* (KÁLDY-NAGY 135), 1591: *Petrefälüya* (FEKETE I. 423).
- +Péterfalva II. (= Szerdahely p., Somogy: G/16) 1335: *Zerdahel*, 1346: *Peturfolua*, 1489: *Zerdahel* al. nom. *Petherfalwa* (Cs. II, 647).
- +Péterfalva I. (= Petrovoszelo, Temes: N/3) 1359: *Hor-uathpetur falua* (OkI Sz.), 1459: *Peterfalwa* (MILLEKER 224), 1471, 1477: *Petherfalwa* (Cs. II, 16).
- +Péterfalva II. (Temes: Cseri vár tart.) 1459: *Petherfalwa* (Cs. II, 11).
- +Péterfalva III. (Temes: az Obirda folyó mentén) 1408, 1425: *Peterfalua* (Cs. II, 57).
- +Péterfalva I. *Ákosfalva*, Ugozca (V. A.).
- +Péterfalva (Valkó: Ø) 1443, 1480: *Petherfalwa* (Cs. II, 342).

+Péterfalva (= Péterd, Veszprém: C/26) 1357: *Peturd*, 1362: ~ (átírva), 1474: *Petherd* (Cs. III, 247).

+Péterfalva (Zala: Nova t.) 1469: *Petherfalwa* (Cs. III, 93).

+Péterispánfalva (Valkó: Hosszúfalu t.) 1335: *Peter-spanfalwa* (Cs. II, 342).

+Péterpapfalva (Bihar: Sólyomkő tart.) 1470: *Pether-papfalva* (JAKÓ I. 341).

+Petolfalva (Pozsega: Vrhova t.) 1491: *Petholfalwa* (Cs. II, 421).

+Petrusfalva (Valkó: Ø) 1395: *Petrusfalua*, 1477–8: *Petrosyncz* (Cs. II, 343).

+Pingfalva (= ? Csokfala, Gömör: E/12) 1391: *Pinkfalua* – idetartozik? – szn.-ben (HŰŠČAVA 48), 1427: *Pingfalwa* (Cs. I, 143).

+Pisztrángosfalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Pistrangasfalwa* (Cs. I, 742).

+Plófalva (= ? Plop, Zaránd/Arad: M/48) 1441, 1445: *Plofalwa* (Cs. I, 742).

+Plopfalva (Hunyad: Maros-Illye t.) 1468, 1520: *Plop*, 1516: *Kys Plopfalwa*, *Kys Plopfalwa* (Cs. V, 126).

+Podistafalva (Zaránd: Világosvár körösbányai kerületében) 1439: *Phodistafalwa*, 1525: *Polyzkafalwa!* (Cs. I, 742).

+Pófalva (Abaúj v. Sáros: Ø) 1366: *Poufalua* (HazOkl. 280).

+Pogányfalva (Poganest, Temes/Krassó: N/10) 1454: *Poganfalwa* (Cs. II, 57), 1514–16: *Poganesth* (MILLEKER 226).

+Pókafalva (Vas: Ø) 1453: *Pokafalwa* (Cs. II, 786), OL. 1570: *Pakafalw*, OL.1572: *pokafalua*.

+Pokolfalva (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületében) 1439, 1441, 1445: *Pokolfalwa*, *Pókafalwa*, 1464, 1525: *Pokolfalwa* (Cs. I, 743).

+Polánfalva (Gömör: Polon t.) 1427: *Polanfalwa* (Cs. I, 144).

+Polyánkfalva (Abaúj: Buzita t.) 1427: *Kwchyk*, 1469: *Kochyk*, al. nom. *Polyankfalwa* (Cs. I, 209).

+Pomestyéfalva (Temes: Leukusest mellett) 1454: *Pomesthienfalwa* (Cs. II, 58), 1514–16: *Pomestheny* (MILLEKER 226).

+Po(n)csónfalva (= Pancsinesd, Hunyad: P/38) 1438: *Ponczonfalwa*, 1482: *Pochynesth*, 1518: *Pochonfalwa* (Cs. V, 128).

+Por(o)csinfalva (Valkó: Kukujevci t.) 1332–7: *Pur-sun*, *Porson*, *Porsan*, 1398: *Porochynfalua* (Cs. II, 344).

+Porosznýá k falva (Zala: a m. DNy-i t.) 1452: *Porosnyakfalva* (Cs. III, 95).

+Porpoládfalva (= Pecsinci, Szerém: H/12) 1416: *Petynych* al. nom. *Porpoladfolua* (Cs. II, 251).

+Porsinfalva (Temes: Rékas tart. 5.) 1472: *Porsynfalwa*, 1473: *Prwsinfalwa*, 1489: *Porsonfalwa*, *Prosynfalwa* (Cs. II, 20).

+Pósafalva (Somogy: Nagyatád t.) 1454: *Posafalwa* (Cs. II, 637).

+Pósafalva (Temes: Rékas t.) 1365–1420: *Possafalwa* (Cs. II, 58).

+Pósafalva (Valkó: Ø) 1477–8: *Posafolua* (Cs. II, 344).

+Pósafalva (= Szent-Katalin, Vas: F/9) 1489: *Zenthkatherina*, 1496: *Posafalva* al. *Zenthkatherynazzon* (Cs. II, 797).

+Pozsparafalva (Temes: Doboz tart. 14.) 1447: *Pozparafalwa*, 1462: *Pozporafalwa* (Cs. II, 33).

+Prebilfalva (Temes: Borzlyuk tart. 22.) 1471: *Prebylfalwa*, 1477: *Pribelewfalwa* (Cs. II, 16).

+Prekafalva (Temes: Berény tart.) 1408: *Prekafalwa* (Cs. II, 58).

+Prekolfalva (Krassó: Izgar mellett) 1389: *Prekolfalwa* (Cs. II, 106).

+Pribilfiamiklósfalva (Krassó: Ø) 1369: *villa Nicolai filii Prebyl*, 1389: *Pribifyamyclosfalwa!* (Cs. II, 106).

+Pribiljakabfálva (Temes: Cseri vár tart.) 1459: *Prybyljakabfalwa*, 1473: *Prebythfalwa* (Cs. II, 11, 12).

+Primfalva (= Primóc, Szepes: D/53) 1312: *Villa Primi*, 1411: *Prymfalwa*, 1422: *Prynfalwa* (Cs. I, 265; FEKETE NAGY I. 68).

+Prodánfalva (Temes: Furdia tart.) 1454: *Prodanfalwa*, 1464: *Prodanest* (Cs. II, 58).

+Prutazafalva (Temes: Ikus tart. 3.) 1405: *Pruthazafalwa* (Cs. II, 42).

+Pucafalva (= ? Pusóc, Vas: F/107) 1365: *Pucafolua*, 1366: *Pusovch* (Cs. II, 787).

+Purbis(sa)falva (Valkó/Szerém: a Száva mentén) 1303: *Purbisfolua*, 1338: *Purbyssafolua* (Cs. II, 345).

+Putnokfalva (Gömör: E/23) OL.1715, OL.1720, 1799: ~, (Putnok „Ősi lakossága . . . a XVII. század végére a várost elhagyva, a vártól kissé messzebbre költözött és mintegy 40–50 éven át az itt alapított Putnokfalván éldégt . . .”: ILA III, 238).

+Racskfalva (Temes v. Krassó: Remete tart.) 1389: *Rachkfalwa* (Cs. II, 106).

- +R a d a f a l v a (Temes v. Krassó: Ø) 1389: *Radafalwa* (Cs. II, 106).
- +R á d a f a l v a I. (Valkó: az atyai erősség tart.) 1481, 1482: *Radafolwa* (Cs. II, 345).
- +R á d a f a l v a II. (Valkó: Újlak tart.) 1356?—1383: *Radefalua*, 1477—8: *Radafalwa* (Cs. II, 345).
- +R a d a l f a l v a (Vas: Ø) 1391: *Radalfalva* (Zs. I, 241).
- +R a d e f a l v a (Temes: Beline t.) 1369: *Radefalva* (Cs. II, 59), 1597: *Radefalwa* (MILLEKER 229).
- +R á d f a l v a (Temes: Alsó-Vásárhely tart.) 1488: *Raadfalwa* (Cs. II, 12).
- +R a d i c s f a l v a (Temes: Ø) 1407: *Radychfalu*, *Radyczfalua* (ORTVAY, Temes 388).
- +R a d m i l f a l v a (Szerém: Falkos-Szombat tart.) 1416: *Radmylfalwa* (Cs. II, 251).
- +R a d n ó t f a l v a (= Radnótfája, Torda: R/11) 1334/1392: *Radnotfalva* (ZW. I, 596).
- +R a d o l f a l v a (Valkó/Szerém: Vinkovci t.) 1406: *Radol*, 1435: *Radolfalua*, 1453: *Radolfalwa* (Cs. II, 346).
- +R a d o m é r f a l v a (Krassó: a Berzava vidékén) 1421, 1428: *Radomerfalwa* (Cs. II, 106).
- +R a d o n y a f a l v a (Valkó: Ø) 1404, 1469: *Radonyafalwa* (Cs. II, 346).
- +R a d o s a f a l v a (Baranya: Mozsgó t.) 1363: *Radosafolua* (Cs. II, 519), 1554, 1565: *Radosfalva* (KÁLDY-NAGY 34).
- +R a d o v á n f a l v a (= ? Roprecsa, Vas: F/104) 1365: *Luprichfolua*, 1366: *Radowanfalua* al. nom. *Rupertfalua* (Cs. II, 788).
- +R a g y e v i t y f a l v a (Valkó: Nevna tart.) 1474: *Ragyewighfalua* (Cs. II, 346).
- +R a m o c s a f a l v a (= Ramocsaháza, Bereg: J/83) 1645: *Ramotsafalva* (MAKKAI 359).
- +R a s a f a l v a (Temes: Doboz tart. 27.) 1447: *Rasafalwa* (Cs. II, 34).
- +R a s z l ó f a l v a (Hunyad: Lozsád t.) 1362/XVIII. sz.: *Razloufolwa* (HistVal. 160), 1366: *Razloufolwa* (Cs. V, 130).
- +R á t o l d f a l v a (Baranya: a m. DNY-i t.) 1480: *Ratholthfalwa* (Cs. II, 519).
- +R á t o l d f a l v a (Borsod v. Heves?: Mikófalva t.) 1387: *Ratholth* (Zs. I, 3), 1413: *Ratholdfalwa* (Cs. I, 178).
- +R á t o l d f a l v a (Gömör: Rimaszombat t.) 1427: *Ratowlthfalwa* (Cs. I, 144).
- +R a v a s z (d) f a l v a (Baranya: Harkány t.) 1397—1406: *Rouazdfalua*, 1478: *Rawazfalwa* (Cs. II, 519).

+Rebegefalva (= Robogány, Bihar: M/23) 1552: *Rebeghefalwa* (JAKÓ I. 231).

+Redegfalva (Közép-Szolnok: Hadadtól É-ra) 1461: *Redefalwa* (PETRI IV, 284), 1470: *Redefalwa* (?-es azonosítás), 1475: *Redegfalwa* (Cs. I, 562), 1646: *Redekfalwa* (PETRI i. h.).

+Regfalva (Kraszna: Bogdaháza mellett) 1481: *Reghfalwa* (Cs. I, 585), 1497: *Regfalwa* (Bánffy II, 342).

+Répafalva (Nagy-Selykbe olvadt, Meggyes sz.: O/70) 1351: *Repafolua* (Anj. V, 427), 1394: *Repafalwa* (ZW. III, 106).

+Répásfalva (Hunyad: Branyicska t.) 1484, 1485: *Rebas*, 1503, 1521: *Repas*, 1516: *Repasfalwa* (Cs. V, 130).

+Rikolffalva (a mai Matejóc része, Szepes: D/40) 1378: *Costrosynfew* al. nom. *Rykolfalwa* (Cs. I, 266; FEKETE NAGY I. 120), 1405: *Ricolfalua* (Zs. II/1, 514).

+Rogánfalva (Valkó: Nevna tart.) 1428, 1474: *Roganfalwa* (Cs. II, 347).

+Rojkafalva (Krassó vagy Temes É-i részén) 1488: ~ (Cs. II, 12).

+Románfalva (Hunyad: Boz t.?) 1516: *Romanfalwa* (Cs. V, 132).

+Románfalva (Temes: Hodos tart.) 1471: *Romanfalwa* (Cs. II, 60).

+Románfalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1439: ~ (Cs. I, 743).

+Roskfalva (= Roskóc, Szepes: D/69) 1296: *Villa Horuzk*, 1360: *Huruskfalua*, *Ruzkfalua* (FEKETE NAGY I. 175), 1424: *Roskfalua* (Cs. I, 266).

+Rubetafalva (Valkó: Ø) 1364: *Rubetafalua* (Cs. II, 347).

+Rupertfalva l. *Radovánfalva*, Vas m. (V. A.).

+Sabesfalva (Valkó: Ø) 1433: *Sabesfalwa* (Cs. II, 347).

+Saca falva (Valkó: Marót tart.) 1484: *Saczafalwa* (Cs. II, 347).

+Sakojafalva (Temes: Doboz tart. II.) 1447: *Sakoyafalwa* (Cs. II, 33).

+Salamonfalva (Temes: Hodos tart.) 1471: *Salamonfalwa* (Cs. II, 60).

+Sálfalva (Küküllő: Ø) 1358: *Salfolwa* (Anj. VII, 238).

+Salkfalva (= Salkova, Zólyom: B/33) 1441, 1504: *Salkovavas*, 1464, 1491: *Salkfalva*, 1504: *Salkafalva* (átírt adatok: MNy. II, 392).

+Samsfalva (Zaránd: Világosvár körösbányai kerületében) 1439: ~ (Cs. I, 743).

+Sándorfalva (= Mogyoroska, Abaúj: J/55) 1222/1550:

Villa Alexandri (idetartozik?: Gy. I, 138), 1646: *Mogioroska* vagy *Sandorfalva* (MAKKAI 383).

+*Sándorfalva* (Arad/Krassó: a Maros D-i partján) 1455: *Sandorfalva* (*Hasznosfalva* címszónál: Cs. I, 771).

+*Sándorfalva?* (Bács: Bács t.) 1522: *Zandorfalwa* (Cs. II, 160).

+*Sándorfalva* (= Tóké, Bereg: J/91) XV. sz.: ~ (Cs. I, 420).

+*Sándorfalva* (Vas: Egerszeg mellett) 1342: *Sandurfalua*, 1435: *Sandorfalwa* (Cs. II, 791).

+*Sápfalva* (Sáros: Finta mellett) 1345: *Sapfalua* (HO. V, 123).

+*Sárfalva* (Tolna: Tamási tart.) 1443: *Sarfalwa* (Cs. III, 448), 1526: *Sarffalwa* (CSÁKY I, 563).

+*Sarogfalva* (Baranya: Ø) 1478: *Sarogfalwa* — szn.-ben (Cs. II, 521).

+*Sar(o)kfalva* (Baranya: Valpó vár tart.) 1470, 1471: *Sarkfalwa*, 1481: *Surokfalwa*, 1506: *Surokfalwa* (Cs. II, 521).

+*Sasánfalva* (= Susanovec, Temes: N/4) 1359: *Sasanfolua* (HistVal. 141), 1492: ~ (Cs. II, 88).

+*S(Zs)ejkfalva* (Baranya: Ø) 1396: *Seykfalua* (Zs. I, 493).

+*Senfalva* (Torda: Ø) 1176 (o : 1197 k./? 1319, illetőleg 1493–98, vö. Cs. V, 702): *Senfalwa* — szn.-ben (ÁÚO. I, 74).

+*Sibófalva?* (Lipszky) — (Kolozs: O/10) 1808: *Felső-föld* olim *Sibófalva*.

+*Sicsmanfalva?* (Sáros: Ø) 1400: *Sichmanfalwa* (CD. X/3, 231), 1402: *Sichmanfalwa* (Zs. II/1, 186).

+*Sikesdfalva* (Veszprém: Palota t.) 1341: *Sykesdfolwa* (Cs. III, 251).

+*Simafalva* (Temes: Doboz tart. 31.) 1447: *Symafalwa* (Cs. II, 34).

+*Simonfalva* (Fejér: a Csepel sziget D-i részén) 1497: *Simonfalwa* (Cs. III, 345).

+*Simonfalva* (Körös: Ø) XV. sz. ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+*Simonfalva* I. (Somogy: Berzence t.) 1406: *Symonfalwa* (Cs. II, 640), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 131).

+*Simonfalva* II. (Somogy: a m. DK-i sarkában) 1403: *Simonfalua* (Cs. II, 640).

+*Simonfalva* III. (= Simonygát, Somogy: F/162) 1352, 1395: *Symon*, 1408: *Symonfalwa*, 1424: *Symoni*, 1455, 1464, 1489, 1498: *Symonfalua* (Cs. II, 640).

- +Simonfalva IV. (= ? Simonyi, Somogy: F/155) 1554: *Simonfalva* (?-es azonosítás: KÁLDY-NAGY 136).
- +Simonfalva (Valkó: Marót vár tart.) 1364: *Symonfalua*, 1484: *Symonowcz* (Cs. II, 348).
- +Somfalva (= Szakatura, Kővár vid.: L/106) 1554: *Somfalua*, 1560: *Zakatura* al. ~ (KÁDÁR VI, 91).
- +Somfalva (= Kornia, Szörény: N/16) 1539: *Somffa*, 1582: *Somfalu*, 1607: *Somfalua*, 1690: *Kornyi* (PESTY II, 277).
- +Somogyfalva (Somogy: Pata t.) 1413: *Somogfalua*, 1473: *Somoghfalua* (Cs. II, 640).
- +Sorbánfalva (Székelytelek határába olvadt, Bihar: M/5) 1599, 1600: ~ (JAKÓ I. 342).
- +Sotolocfalva (Bereg: Ø) 1645: *Suateletz Falva*, *Sotolocz Falva* (MAKKAI 372, 367).
- +Ófalva (Vas: Pető-Mihályfa t.) 1379: *Saar* al. nom. *Sewfalua* (Cs. II, 791), 1409: *Sewfalua* (Cs. II, 794).
- +Sövényfalva (Zala: Andráshida t.) 1211: *Louazy*, 1431: *Seuenfalua* al. nom. *Jegenye*, 1437: *Sevenfalua* al. nom. *Lovazy* (Cs. III, 28).
- +Sreiberfalva (= Buglóc, Szepes: D/71) 1335: *Sreyberfalua* (FEKETE NAGY I. 169), 1373: *Goebelfalua*, 1456: *Gebefalua* (Cs. I, 258).
- +Stepánfalva (Valkó: Nevna vár tart.) 1428: *Stepkfalua*, 1474: *Stepanfalua* (Cs. II, 349).
- +Stepkfalva (Krassó: Ø) 1343: *Steepkfalua* (Cs. II, 107).
- +Stepkfalva (Szepes: Ragyolctól Ny-ra) 1293: *Stepcfalua* (FEKETE NAGY I. 157), 1389: *Stephfalua*, 1392: *Stephkfalua* (Zs. I, 129, 294), 1409: *Stephkfalua* (Zs. II/2, 223).
- +Stepkfalva l. *Stepánfalva*, Valkó m. (V. A.).
- +Stevkfalva (Szepes: Ø) 1453: *Stokfalua* (Zichy IX, 385), 1465: *Stewkfalua* (Cs. I, 267, 272).
- +Stoisafalva (Liptó: Ø) 1381: *Stoysafalua* — szn.-ben (HÚŠČAVA 66), 1391: *Stoisafalva* (LiptReg. 55), 1462: *Stoysshaza!* (HÚŠČAVA 119).
- +Stokapéterfalva (Temes: Rékas tart. 16.) 1463: *Sthokapetherfalua* (Cs. II, 20).
- +Stokfalva l. *Jánkfalva*, Szepes m. (V. A.).
- +Stonyafalva v. *Sztonyafalva* (Temes: Berény tart.) 1408: *Stonyafalua* (Cs. II, 65).
- +Strézfalva (Krassó: Ø) 1421: *Strezfalua* (Cs. II, 107).
- +Strizfalva (Krassó: Ø) 1421: *Stryzfalua* (Cs. II, 107).
- +Suchfalva (Szepes: Ø) 1343, 1365: ~ (FEKETE NAGY I. 195).

- +Sul(y)ukfalva (Vas: Felső-Lindva tart.) 1365: *Sulyukfolua*, 1366: *Sulukfalva* (Cs. II, 794).
- +Supafalva (Krassó: Ø) 1389: ~ (Cs. II, 107).
- +Supafalva (Temes: Doboz tart. 23.) 1369—1377: *Suppa*, 1389: ~ (HistVal. 222, 361), 1447: *Supafalwa* (Cs. II, 33).
- +Surjánfalva l. a következő címszót.
- +Surjánpéterfalva (Temes: Doboz tart. 30.) 1410: *Suryanpeterfalua*, 1447: *Suryanfalwa* (Cs. II, 34).
- +Surkfalva (Temes: Ø) 1415: Surk de *Surkfalua* (Cs. II, 72).
- +Sutakfalva (= Somlyó-Újlak, Kraszna: L/61) 1281: *Újlak* (átírva, Petri IV, 707), 1444: *Swthakfalwa*, 1468: *Swchakwylaka*, 1487: *Wylak* (Cs. I, 585).
- +Sutkfalva (Nógrád v. Gömör?: Ø) 1287: *Sutkfolua* (SZENTPÉTERY II/2, 375).
- +Svábfalva (= Svábóc, Szepes: D/46) 1414: *Zoap*, 1427: *Villa Swevi*, 1509, 1517: *Swapfalwa*, *Swap* (Cs. I, 267).
- +Szabófalva (Kraszna: Bogdánháza t.) 1547: *Zabofalva*, *Zaboffalwa* (PETRI IV, 364).
- +Szádfalva (Baranya: Tékes v. Szentgyörgy t.) 1554, 1565: ~ (KÁLDY-NAGY 40).
- +Szajhánfalva (Valkó: Leve t.) 1450: *Zayhanfalwa* (Cs. II, 350).
- +Szakállasfalva (= Szakállos-Bikó, Szatmár: L/66) 1431: *Szakallasfalwa* (Máramaros 289), 1463: *Zakalosbyka* (Cs. I, 471).
- +Szakosfalva (Somogy: Kaposméré t.) 1446, 1448, 1482: *Zakosfalwa*, *Sakosfalwa*, *Sakwsfalwa* (Cs. II, 642).
- +Zalófalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1441, 1445: *Zalofalwa*, *Zalovfalwa* (Cs. I, 744).
- +Zalójánfalva (Temes: Doboz tart. 62.) 1410: *Zaloyanfalua* (Cs. II, 34), másutt: *Zalayvanfalua* (Zs. II/2, 382).
- +Zalókfalva (Krassó: Ø) 1421: *Zalokfalwa* (Cs. II, 107).
- +Zalókfalva (Valkó: Ivánka-Szentgyörgy tart.) 1455: *Zalagfalw*, 1467: *Zalokfalwa* (Cs. II, 350).
- +Zamárfalva (Zala: Nova t.) 1274: *Zamarfolua* (ÁÚO. IX, 106), 1433: *Zamarfalwa* — szn.-ben, *Zamarfelde* (Cs. III, 103).
- +Zanafalva (Valkó/Szerém: a Duna és Vuka mentén) 1477—8: *Zanafalwa* (Cs. II, 350).
- +Zaniszlófalva (Bereg: Komlós t.) XIV—XV. sz.: ~, másként *Halászfalva* (Cs. I, 419).

- +Sz an iszló ke né z fal va (Krassó: Ø) 1389: *Zanyslo-kenezfalva* (Cs. II, 107).
- +Sz á ra fal va (Cs.: Zárarafalva) — (Somogy: a m. DK-i részén) 1460: *Zarafalva* — szn.-ben (Cs. II, 657).
- +Sz a sz in fal va (Cs.: *Zazinfalva*) — (Temes: Jerszeg t.) 1435: *Zazinfalva* (Cs. II, 71).
- +Sz á sz fal va (= ? Szászova, Zólyom: B/51) 1515: *Zazfalva* (Tört. Tár 1882 : 657).
- +Sz á sz ki ly e fal va (Temes: Doboz tart. 29.) 1447: *Zazkylyefalva* (Cs. II, 34).
- +Sz a ta fal va (Zala: Lendva tart.) 1334: *Hetkutus, Hetkutus* al. nom. *Zatafalva* (Cs. III, 75).
- +Sz a v c si na fal va l. *Szókiefalva*, Trencsén m. (V. A.).
- +Sz e g fal va (Hunyad: Boz t.) 1484: *Zeghfalva*, 1485: *Zegfalva* (Cs. V, 135).
- +Sz e g fal va (Szatmár: Szinyér tart.) 1493: *Zegfalva* (Cs. I, 485).
- +Sz e g fal va (Cs.: Sigfalva) — (= ? Sid, Valkó/Szerém: H/56) 1398: *Zegfalva*, 1481: *Sigfalva*, 1482: *Syghfalva*, XV. sz.: *Zegfalva* (Cs. II, 348).
- +Sz é g y e fal va (Egregy határában, Tolna/Baranya: G/29) 1433: *Zegeffalva* (Cs. III, 450), 1439: *Zekefalva* (REUTER), 1487: *Zegewfalva* (idetartozik? — Zichy XI, 471).
- +Sz é ke ly fal va? (Valkó: Ø) 1445: *Sekelfalva* (Cs. II, 350).
- +Sz e ke re s fal va (Baranya: Valpó tart.) 1397: *Zekeresfalva* (Cs. II, 524).
- +Sz é ke s he ly fal va (Zaránd: Világosvár aranyági kerületében) 1441, 1445: *Zekeshelfalva* (Cs. I, 744).
- +Sz é k fal va (Cs.: *Székellyfalva*) — (= Szlatvin, Szepes: D/87) 1300, 1460: *Zeek*, 1428: *Zyk*, 1460: *Zekelfalva*, 1463: *Zeekfalva* (Cs. I, 267).
- +Sz é lf al va (Valkó: Kórógy t.) 1469: *Zelfalva* (Cs. II, 350).
- +Sz e le fal va (Baranya: Csebély t.) 1425: *Zeleafalva* (Cs. II, 538), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 36).
- +Sz e le fal va (Somogy: Kaposvár t.?) 1460, 1465: *Zeleafalva* — szn.-ben (Cs. II, 658).
- +Sz e li s ta fal va (= Szelistye, Zaránd: O/50) 1439: *Szelistafalva* (Cs. I, 745).
- +Sz é n fal va (= Karbunár, Bihar: M/33) 1588: *Zenfalva*, 1600: *Korbonar* (JAKÓ I. 269).
- +Sz é n fal va (Baranya: Siklóstól D-re) 1476: *Zenfalva* (Cs. II, 524), 1554, 1571, 1582: *Zenfalva* (KÁLDY-NAGY 91).
- +Sz e n ta n na fal va (= Komlós, Abaúj: J/52) 1392:

Zenthannaazonfalua — szn.-ben, idetartozik? (Oklsz.), 1646: *Komlos alias Szent Annafalwa, Komlos alias Szent Annaszszonyfalva* (MAKKAI 381).

+ *Szent benedekfalva* (Győr része volt, Győr: A/43) 1518: *Zenth benedekfalva* (Cs. III, 541; LENGYEL 79).

+ *Szent benedekfalva* (Zala: Köveskállya t.) 1339: *Scenth benedukfalua* (VeszprReg. 130), 1346: *Scen benedekfalua* (ORTVAY II, 826, vö. Cs. III, 66, 104).

+ *Szenterzsébetfalva* (Pest: Pest mellett) 1391: *Zenth elsebetfalua* (Zs. I, 234, 390), 1403: *Zentfalua* (Zs. II/1, 303), 1411: *Zentelsebethfalua* (Oklsz.), 1467, 1468, 1490: *Zenthfalva* (Cs. I, 34, vö. Száz. XXVII, 16), 1510: *zent ersebet azzon falvaban* (Mészöly: Balassa-Eml. 194).

+ *Szentfalva* (Csonoplya határában volt, Bodrog/Bács: H/38) 1485, 1487: *Zenthfalwa*, 1511: *Chomoklya* al. nom. *Zenthfalwa* (Cs. II, 209).

+ *Szentfalva* (Nógrád: Racka mellett) 1542: *Zenthfalwa* (Széchényi I, 641).

+ *Szentfalva* l. *Szenterzsébetfalva*, Pest m. (V. A.).

+ *Szentgyörgyfalva* l. *Heningfalva*, Alsó-Fehér m. (IV. A.).

+ *Szentimrefalva* (= Pereg, Fejér/Pest: G/8) 1420: *Kispereg* al. nom. *Zent Emrehfalva*, 1425, 1457: *Zenthemrehfalwa*, 1456: *Emrehfalwa*, 1464: *Emrefalua* (Cs. III, 342).

+ *Szentjakabfalva* (Baranya: a m. DNY-i t.) 1400: *Zenth Jacabfalua* — szn.-ben (Cs. II, 526).

+ *Szentjakabfalva* (= Mórchida, Győr: A/51) 1251: *Ecclesia S. Jacobi*, 1287: *Moruchyda*, 1403: *Zentiacabfolua* (Cs. III, 543).

+ *Szentjakabfalva* (Óbudával volt határos, Pilis: C/23) 1355: *Villa Sancte Jacobi Apostoli*, 1372: *Zenthycapfalua* (Cs. I, 16), 1508: *Zent Jacabfalua* (Podmaniczky I, 536).

+ *Szentjánosfalva* (= Szent Jánoshegy, Felső-Fehér: S/5) 1387: *Szentjánosfalva* (átírva: Zs. I, 32), 1391: *Zentyanusfalua* (ZW. III, 6).

+ *Szentkatalina asszonyfalva* (= Körösszeg, Bihar: M/2) 1332–7: *Villa S. Katherine* (GY. I, 637), 1396: *Zenthkatarena Azzonfalua*, 1421: *Zenthkatherinaazonfolwa* (Cs. I, 623).

+ *Szentkeresztfalva* (Perjébe olvadt, Kraszna: O/1) 1387: *Zenthkriszthefalua* (PETRI IV, 447; vö. Cs. I, 585), 1495: *Zentkeresthfalua, Zenthkeresztfalua* (BARABÁS 161, 162).

+ *Szentkeresztfalva* (Temes: Folya, Sipet t.) 1332–7: *Sancta Crux*, 1462: *Zenthkeresztfalua* (Cs. II, 64).

+Szentlászlófalva (Bihar: Sólyomkő tart.) 1435: *Zenthlazlofalwa* (JAKÓ I. 341).

+Szentlélekfalva (Temes: Rékas tart. 1.) 1472: *Zenthlelekkfalwa*, 1484: *Zenthlelek* (Cs. II, 20).

+Szentmargitasszonyfalva (Valkó: Ø) 1332–7: *Eccl. B. Margarethe*, 1329: *Scentmargita ason*, 1352: *Zenthmargytaazzunfolua* (Cs. II, 352).

+Szentmáriafalva (= Marianci, Verőce: H/41) 1332–7: *Beate Marie Virginis, Samaria, Zemaria, Zemariafolua* (ORTVAY I, 273).

+Szentmártonfalva (? Baranya: Baranyavár t. ?) 1497: *Zentmarthonfalwa* (Cs. II, 527).

+Szentmihályfalva I. *Csernátfalva*, Brassó (VIII. A.).

+Szentmihályfalva (= Szentmihálytelke, Kolozs: O/14) 1319: *Scenmihalteuke* (Cs. V, 409), 1501: *Zentmyhalfalwa* (BARABÁS 149).

+Szentpéterfalva (Vas: Szabar t.) 1475: *Zenthpetherfalwa* (Cs. II, 799).

+Szenttamásfalva (Veszprém része volt: G/5) 1370: *villa episcopali S. Thome* 1464: *Zenihamasfalwa* (Cs. III, 217).

+Szépefalva (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1237: *Scepfolu* (ÁÚO. VII, 28), 1394: *Zepefalua*, 1427: *Szefpalva*, 1462: *Zepfalwa* (Cs. II, 353).

+Szepesfalva (Sáros: Feketekút mellett) 1320/1346: *Szipfolu!* (CD. VIII/2, 254), 1469: *Scepfalwa*, *Sepesfalwa*, 1469: *Zepsfalwa* (Cs. I, 311).

+Szerémfalva (Fejér: a m. DNy-i t.) 1374: *Zeremfalua* (Cs. III, 358).

+Szeremiklósfalva (Zaránd: Világosvár tart.) 1464: *Zeremyklosfalwa* (Cs. I, 745).

+Szeretefalva (= ? Szaturó, Zaránd/Arad: M/54) 1464: *Zerethefalwa*, 1525: *Zerresth* (Cs. I, 745).

+Szernyefalva (Somogy: Patcza t.) 1456: *Zernyefalwa* (Cs. II, 647), OL.1564: *Szernyeffalwa*.

+Szidarfalva (Cs.: Zsidárfalva) — (Valkó: Nevna vár tart.) 1474: *Zydarfalwa* (Cs. II, 365).

+Szigetfalva (Baranya: Dárda t.) 1449: *Zygeth*, 1472, 1489: *Zygethfalw* (Cs. II, 528), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 115), XVII. sz.: *Szigetfalw* (FOLLAJTÁR 9).

+Szill(y)efalva (Baranya: Malomszeg t.) 1338: *Zyle*, 1366: *Zylinfalwa* (?-es azonosítások: Zichy I, 537, III, 318), 1396: *Scellefalwa*, 1494–9: *Zylllyefalwa* (Cs. II, 528).

+Szinfalva (Krassó: Ø) 1440: *Zynfalwa* (Cs. II, 107).

+S z i t á n y f a l v a (= Szitány-Turburesty, Bihar: M/22) 1508: *Zythaanfalu* (JAKÓ I. 357).

+S z l a m e r f a l v a (Valkó: Ø) 1477—8: *Slamerfalu* (Cs. II, 354).

+S z l a n a f a l v a (Temes: Doboz tart. 45.) 1366: *Zlanfalu* (ZW. II, 242), 1410: *Zlanafalu* (Cs. II, 34).

+S z l a s s a (S z l a v s i n a) f a l v a (Temes: Borzlyuk tart. 29.) 1471: *Zlawsynafalu*, 1477: *Zlassafalu* (Cs. II, 16).

+S z l a u k f a l v a (= Nagyszalók, Szepes: D/39) 1312: *Slakendorff* (Cs. I, 254), 1347: *Zlauckfalu* (FEKETE NAGY III. 28.).

+S z l a v i n f a l v a (Pozsega: Tomicavár tart.) 1467: *Zlauynfalu* (Cs. II, 427).

+S z o b a f a l v a (Somogy: Varjas-Kért.) 1417, 1438: *Zobafalu*, *Zobafalu* (Cs. II, 648), OL.1564: *Zobaffalu*.

+S z o h ó f a l v a (Temes: Cseri tart.) 1459: *Zohofalu* (Cs. II, 11).

+S z o m j u f a l v a (Temes: Borzlyuk tart. 32.) 1483: *Zomyrfalu* (Cs. II, 16).

+S z o m o j á n f a l v a (Vas: Felső-Lindva tart.) 1365: *Zomoyanfalu* (Cs. II, 801).

+S z o m o r f a l v a (Baranya: Páli t.) 1191 [ø : 1251]: *Scumurfalu* (GY. I, 393), 1355: *Zumurfalu* (Cs. II, 528).

+S z o m o r ó f a l v a (Vas: Felső-Lindva tart.) 1365—6: *Zomorofalu* (Cs. II, 801).

+S z ő k e f a l v a (Keve: Ittebe t.) 1370, 1412: *Zeukefalu* (Cs. II, 120).

+S z ő k e f a l v a (= Szavcsina, Trencsén: B/13) 1368: *Zeukefalu*, 1480: *Zewefalu* (FEKETE NAGY II. 191), 1460: *Zewczyna*, 1476: *Suchynafalu*, 1492: *Sewchynafalu*, 1502: *Zewchynafalu* (Podmaniczky I, 222, 383), 1548: *Zwchina* (i. m. III, 556), 1587: *Zawchinaffalu* (i. m. V, 538).

+S z t á n a f a l v a (Temes: Hodos tart.) 1471: *Zthanafalu* (Cs. II, 65).

+S z t a n c s ó f a l v a (= Sztancsova, Temes: N/2) 1471: *Zthanchofalu*, 1477: *Ztanchafalu* (Cs. II, 16).

+S z t a n e h n a f a l v a (Vas: a m. DNY-i sarkában) 1366: *Ztanehnafalu* (Cs. II, 801).

+S z t á n f a l v a (Moldva) 1410: *Stănișorăști* (COSTĂCHESCU I, 78), 1646—7/1780: *Stanfalu*, *Staneste* (MIKÉCS 22), 1851: *Sztánfava* ! (JERNEY I, 213).

+S z t á n f a l v a (Temes: Furdia t.) 1454: *Stanfalu* (Cs. II, 65).

+Sztanilafiademeterfalva (Temes: Doboz tart. 51.) 1410: *Sthanylafyademeterfalua* (Cs. II, 34).

+Sztankfalva (Krassó: az illyédi vár tart.) 1378: *Ztankfolua*, 1437: *Stanko* (Cs. II, 108).

+Sztójákfijánosfalva (Temes: Doboz tart. 54.) 1410: *Sthoyakfyanusfalua!* (Cs. II, 34), 1447: *Sthoyakfyanusfalua!* (MILLEKER 247).

+Sztójákjánafalva (Temes: Berény tart.) 1408: *Sto-
yakyanaaffalua* (Cs. II, 65).

+Sztójanbojáfalva (Temes: Ikus tart. 8.) 1405: *Stoyanboyarfalua* (Cs. II, 42).

+Sztójanfalva (Strázsa része volt, Szepes: D/43) 1264: *villa Stoyani* (HO. VI. 125), 1340: *Stoyanfalua*, 1411: *Stojanfelde*, 1412: *Stoyanfalua* (Cs. I, 267).

+Sztrahonafalva (Vas: Felső-Lindva tart.) 1366: *Ztrahonafalua* (Cs. II, 801).

+Sztrigyfalva (= ? Sztrigy-Plop, Hunyad: P/44) 1453: *Strigfalua*, 1507: *Zthrigfalua*, *Strighfalua* (Cs. V, 149).

+Szulkfalva (Zala: Alsó-Lendvától D-DK-re) 1299: *Sculk-
folua* (ÁÚO. X, 361), 1381: *Zulkfalua* (Cs. III, 114).

+Szulyánfalva (Cs.: Zulyánfalva) — (Temes: Berény tart.) 1408: *Zulyanfalua* (Cs. II, 72).

+Szumarinfalva (Arad/Krassó: a m. É-i részén) 1427: *Zwmarynfalua* (Cs. I, 762), 1479/1483: *Zwmarjnfalua* (PESTY, Krassó III, 448).

+Szuszafalva (Almaszegbe olvadt, Bihar: K/30) 1472: *Szuszafalua* (JAKÓ I. 360), 1692: *Susophafa* (MEZŐSI 52).

+Szvetehnafalva (Vas: a m. DNY-i sarkában) 1366: *Zvetehnafalua* (Cs. II, 802).

+Táborfalva (Valkó/Szerém: Morovity t.) 1399: *Taborfalua* (Cs. II, 355).

+Tádéfalva (Somogy: Gálosfa t.) 1425: *Tadefalua*, 1489: *Thadefalua* (Cs. II, 649).

+Tadinfalva (Szerém: Ø) 1417: *Tadinfalua* (Cs. II, 254).

+Takaricsfalva (= ? Tataresd, Zaránd/Hunyad: N/14) 1439: *Takaricsfalua* (átírva: Cs. I, 746).

+Talyánfalva (Krassó: Ø) 1370: *Talyanfalua* (Cs. II, 108).

+Tamásfalva (Zombor határában Tamaslia hn., Bodrog: H/37) 1400: *Thomasfalua* (Zs. II/1, 48), 1411: *Thamasfalua* (Cs. II, 211), 1503: ~ (IVÁNYI III, 113).

+Tamásfalva (= Tamásesd, Hunyad: M/67) 1468: *Tamasfalua*, *Thamasfalua* (Cs. V, 141).

+T a m á s f a l v a (Sáros: Uszfalva t.) 1376: *Tamasfalua* (HazOkl. 303), 1483: *Thamasfalwa* (Cs. I, 312).

+T a m á s f a l v a (Szatmár: Sikárló t.) 1493: *Thamasfalwa* (Cs. I, 486).

+T a m á s f a l v a I. (Temes: Doboz tart. 5.) 1447: *Thamasfalwa* (Cs. II, 33), 1466: *Thamasfalwa* (MILLEKER 248).

+T a m á s f a l v a II. (Temes: Ikus tart. 11.) 1405: *Thamasfalwa* (Cs. II, 42).

+T a m á s f a l v a (= Tamásvárallya, Ugocsa: L/19) 1364: *Thamasfalwa*, 1464: *Thamaswaralya* (Cs. I, 435).

+T a m á s f a l v a (Valkó: Berzété-monostor tart.) 1401: *Ta-masfalwa*, 1506: *Thamasfalwa* (Cs. II, 356).

+T a m á s f a l v a (Vas: Petánc t.) 1347: *Thamasfolua* (Cs. II, 802).

+T a m á s f a l v a (= Erenye, Zala: F/78) 1279: *Enuruh*, 1458: *Enyere* al. n. *Thamasfalwa*, 1480: *Theremesenereh* al. n. *Tamasfalwa* (Cs. III, 50).

+T a m á s f a l v a (= Tomesd, Zaránd: O/28) 1439, 1411, 1445: *Thomesthfalva*, *Tamasfalwa*, 1525: *Thomesth* (Cs. I, 746).

+T á n c o s f a l v a (Kraszna: Ø) 1493?: *Thanczosfalwa* (PETRI IV, 669).

+T a n k a f a l v a (Bihar: Ø) 1552: ~, 1692: *Tanka falua* (MEZŐSI 100).

+T a r a f a l v a (Sáros: Kurima t.) 1492: *Tharafalwa* (Cs. I, 312).

+T a r f a l v a (= Rákos, Gömör: D/102) 1318: *Tarpholua* (ILA III, 250), 1346: *Tharfalua* (Anj. IV, 560), 1427: *Rakws* (Cs. I, 144).

+T a r n ó c (a) f a l v a (= Tirnavica, Hunyad: P/13) 1484: *Felsw Tharnocza*, *Also Tharnocza*, 1516: *Tharnoczafalwa*, *Tharnoczfalwa* (Cs. V, 141).

+T a t a m é r f a l v a (Rózsafalvába olvadt, Bihar: M/11) 1580: *Thathamerfalva* (JAKÓ I. 363).

+T a t á r f a l v a (Fejér: a megye D-i részén) 1449, 1487: *Thatharfalwa* (Cs. III, 353), 1516: *Thatharfalwa* (Podmaniczky II, 104).

+T a t á r f a l v a (= Tataresd, Hunyad: N/14) 1418: *Tatarfalva*, 1468: *Tatarfalwa* (Cs. V, 141).

+T a t á r f a l v a (Temes: Cseri tart.) 1459: *Thatharfalwa* (Cs. II, 11).

+T e g e f a l v a (Bács: Kereki, Kiskeszi t.) 1263/1466/1476: *Thegefalwa* (Gy. I, 240), 1455–89: *Thegefalwa* (Cs. II, 165).

+T e k e f a l v a (Zala: a Mura t.) 1432: *Thekefalva* (ZalaiOkl. II, 477).

+T e k s e f a l v a (Valkó: Ø) 1477—8: *Thexefalua* (Cs. II, 356).

+T e n e f a l v a v. *Tunafalva* (Sopron: Gálos t.) 1317: *Vogelndorf*, 1324: *Thunafolua*, 1345: *Tenefolva* al. nom. *Fogundorf*, 1378—9: *Tunafalua* (Cs. III, 687).

+T e r e s t y é n f a l v a (Nyitra: Ø) XIII. sz., 1343: ~ (átírva: FÜGEDI 52, 57).

+T e r e s t y é n f a l v a (Somogy: Ø) 1376: *Terestyenfolua* (Cs. II, 651).

+T e r j é k f a l v a (Tolna: Tevel t.) 1397: *Tyryek*, 1427: *Te-ryek*, 1446: *Teryekfalua* (Cs. III, 454).

+T e r p e f a l v a (= Terpest, Bihar: M/16) 1508: *Therpefalua* (JAKÓ I. 366).

+T é t e l f a l v a (Körös: Ø) XV. sz. : ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+T e t e s f a l v a (Temes: Doboz tart. 53.) 1410: *Thetesfalua* (Cs. II, 34), 1447: *Thetesfalua* (MILLEKER 250).

+T i h o n f a l v a (Sopron: Bükk t.) 1507: *Thyhonfalwa*, átírt adatok is: *Tihánfalva*, *Tivánfalva* (Cs. III, 664).

+T i k f a l v a (Temes: Rékas tart. 8.) 1359: *Tyukfalu* (HistVal. 141), 1472: *Thywkfalwa*, 1484: *Thykfalwa* (Cs. II, 20).

+T i s z a f a l v a (Arad: Tót-Várad t.) 1479: *Thysfaza* !, *Thyza-falwa* (Cs. I, 763).

+T i s z t e n f a l v a (Valkó: Szócs tart.) 1437: *Tyzthenfalwa* (Cs. II, 357).

+T i v a d a r f a l v a (Közép-Szolnok: Derzshida t.) 1475: *Thyvadarfalwa* (Cs. I, 565).

+T i v a d a r f a l v a (Temes: Doboz tart. 41.) 1410: *Thyudar-falua*, 1447: *Thyvadarfalwa* (Cs. II, 34).

+T i v a d a r f a l v a (= Tivadarc, Vas: F/106) 1365: *Tyuodor-folua*, 1366: *Thyuodorch* (Cs. II, 804).

+T i v a d a r f a l v a (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületé-ben) 1439, 1464: ~ (átírva: Cs. I, 746).

+T ó b i á s f a l v a l. *Ivánusfalva*, Szepes m. (V. A.).

+T o k a d i e n e s f a l v a (Temes: Cseri vár tart.) 1459: *Tho-kadyenesfalwa* (Cs. II, 11).

+T o k a f a l v a (Temes: Cseri vár tart.) 1408: *Thokafalua* (Zs. II/2, 136), 1473: *Thokafalwa* (MILLEKER 251, vö. Cs. II, 11).

+T o k f a l v a (= Tokaj p., Veszprém: F/72) 1465: *Tokfalwa*, 1488: *Thokhaza* (Cs. III, 257).

+T o l v a j f a l v a (Pozsony: Ø) 1356: *Tolvayfolua* (Anj. VI, 419), 1402: *Tolvayafalua*; (Zs. II/1, 212).

+T o m e s t f a l v a l. *Tamásfalva*, Zaránd m. (V. A.).

- +**Toncsfalva** (Bihar: Ø) 1406: *Thonchfalwa*, *Tonchfalwa* (Zs. II/1, 537, 635).
- +**Topafalva** (Bihar: Ø) 1580: *Thopafalwa* (JAKÓ I. 368).
- +**Topilafalva** (Belső-Szolnok: Hosszúmező t.) 1591: *Topilafalwa* al. *Melypatak* (KÁDÁR VI, 551).
- +**Topsafalva** (Temes: a lugosi területben) 1487: *Thopsafalwa* (Cs. II, 67).
- +**Tordafalva** (= Mezőcsán, Torda: O/21) 1426: *Chaan*, 1447: *Thordaffalwa* (Cs. V, 696).
- +**Tordafalva** (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1332–7: *Torda*, *Tordafolua*, *Tordofolo*, 1377, 1483: *Tardafalwa*, *Thardafalwa*, 1400: *Thordosfalwa*, 1402, 1491: *Tordafalwa*, *Thordafalwa* (Cs. II, 356).
- +**Tordafalva** (Zala: Lengyel t.) 1462, 1470: *Thordafalwa* (Cs. III, 117).
- +**Tormafalva** (Almaszegbe olvadt, Bihar: K/30) 1473: *Formafalwa!* (JAKÓ I. 369), 1773: *Tornafalwa*, 1808: *Almaszeg* (cum *Szusza* et *Tornafalwa* junct.), 1828: *Tornafalu*.
- +**Tormafalva** (Kraszna: Serefen t.) 1429: *Thormateleke* (PETRI IV, 673), 1458, 1474: *Thormafalwa* alias *Mathyas Ilese*, 1469: *Thormafalwa* al. nom. *Mathias Ilese* (Cs. I, 585).
- +**Tornyafalva** (Temes: Ø) 1369/1369: *Tornyafalua!*, *Tornyafalua* (HistVal. 218, 219, vö. ORTVAY, Temes IV, 108), 1471: *Thornyafalwa* (MILLEKER 252).
- +**Tótfalva** (Temes/Krassó-Szőrény: Furdia t.) 1464: *Thotfalwa* (Cs. II, 67), 1514–16: *Thothfalw* (MILLEKER 252).
- +**Tótfalva** (Torontál: Ø) 1473: *Tothfalwa* (Cs. II, 128).
- +**Tótsomszegfalva** (Temes: Ø) 1410: *Thothsomszegfalua* (Zs. II/2, 382), 1447: *Tothsomszegh* (Cs. II, 34).
- +**Tókefalva** (Hunyad: Kis-Csula t.) 1447: *Thwkefalwa*, 1458: *Thekefalwa* (Cs. V, 143).
- +**Törökfalva** (Baranya: Komlósd vagy Visnyó t.) 1554, 1571: ~ (KÁLDY-NAGY 132).
- +**Törökmarthonfalva** (Somogy/Baranya: Szigetvár t.) 1450: *Thwrwkmarchonfalwa* (Cs. II, 653).
- +**Trencsénfalva** (Arad: Ø) 1399: *Trenchenfalua* (Zs. I, 676).
- +**Triakfalva** (Somogy: Gálosfa t.) 1376: *Tryakfolua* (Cs. II, 653).
- +**Trojánfalva** (Bereg: Ø) 1645: *Troian Falva* (MAKKAI 356).
- +**Trokkamihályfalva** (Temes: Cseri vár tart.) 1459: *Trokkamyhalyfalwa* (Cs. II, 11), 1473: *Throkfalwa* (MILLEKER 253).

+Turbolyafalva (= Szitány Turburest, Bihar: M/22) 1508: *Thurbolyafalwa* (JAKÓ I. 357).

+Turuskafalva (Baranya: Matucsina t.) 1489: *Thurwska-falwa* (Cs. II, 532).

+Türkfalva (= Türkös, Brassó: S/44) 1366: *Turchfalua*, 1456: *Turkester!*, 1460: *Therkes* al. nom. *Temes*, 1504: *Torkess falw* stb. (további bő adattár: ÁRVAY 86).

+Tüszelefalva? (Temes: Doboz tart. 12.) 1447: *Thywzelefalwa*, 1462: *Thywrefalwa*? (Cs. II, 33).

+Ulcicafalva (Vas: Felső-Lindva vár veleméri kerületében) 1366: *Wlchychafalua* (Cs. II, 806).

+Ulmafalva (Arad: Tót-Várad t.) 1479: *Wlmafalwa*, *Wyllenfalwa* (Cs. I, 763).

+Ungfalva (Zala: Lendva tart.) 1411: *Wngfolwa* (Cs. III, 120).

+Urbánfalva (Somogy: Atád t.) 1454: *Vrbanfalwa* (Cs. II, 654).

+Urbánfalva (Szepes: Káposztafalu t.) 1343: *Villa Vrbani* (Cs. I, 268), 1404: *Vrbanfalu* (Zs. II/1, 412), 1525: *Vrbanfalu* (Podmaniczky III, 313).

+Urbánfalva (= Urbanó, Trencsén: B/5) 1406: *Urbanow*, 1504: *Urbanfalwa*, 1525: *Wrbanfalwa* (FEKETE NAGY II. 201).

+Urbán(us)falva (Valkó: a mikolai kastély tart.) 1337: *Vrbanusfalua*, 1438–9: *Vrbanusfalwa*, 1481, 1491: *Vrbanfalu* (Cs. II, 359).

+Urbánosfalva (Vas: Poszeny t.) 1475: *Wrbanusfalwa* (Cs. II, 807).

+Urkonfalva (Torda: Mező-Szengyel mellett) 1447: *Vrkonfalwa* (Cs. V, 743).

+Urnafalva (Cs.: *Vernafalva*) — (Valkó: Zelezen-száddal említik) 1328, (helyesen SMIČKLAŠ IX, 401 szerint) 1328/1378: *Vrnafalu* (Cs. II, 362).

+Urosfalva (Baranya: Boja t.) 1289/1291: *Wrosfolua* (GY. I, 354).

+Usojafalva? (Valkó: Ø) 1398: *Wswyafalu* (Cs. II, 359).

+Utfalva (Zaránd: Nagy-Halmágy t.) 1439: *Uthfalwa* (Cs. I, 747).

+Utolyafalva (Valkó: a mikolai kastély tart.) 1438–9: *Vtolyafalu*, 1481: *Vtholinch*, *Wtholynch* (Cs. II, 359).

+Uzfalva (= Kékes p., Bihar: K/17) 1319/1319/1320: *Vozfolua* et al. nom. *Keykus*, 1320: *Vozfolua* (GY. I, 631), 1348: *Kekus*, 1451: *Wzhaza Kekes* (Cs. I, 612; JAKÓ I. 277).

+*Ülcsefalva*? (Tolna: Tevel t.) 1397: *Wlchsefalua* (Cs. III, 445).

+*Ütefalva* (Bács: H/58) 1328: *Vtehfolua*, 1457: *Utertelek* (?-es azonosítás: Gy. I, 243; vö. Cs. II, 167).

+*Vágdemeterfalwa* (Bihar: Cséke tart.) 1508: *Vagdemeterfalwa* (JAKÓ I. 228).

+*Vajdafalva* (Baranya: a szombathelyi kastély tart.) 1506: *Waydafalwa* (Cs. II, 533).

+*Vajdafalva* (= Vojvogyesd, Bihar: M/42) 1599: *Vajdafalva* (JAKÓ I. 388).

+*Vajdafalva* (Körös: Ø) XV. sz. ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+*Vajdafalva* (Temes: Doboz tart. 49.) 1410: *Waydafalua* (Cs. II, 34), 1447: *Waydafalua* (MILLEKER 256).

+*Vajdafalva* (Valkó/Verőce: Dopszin t.) 1469, 1478: *Waydafalua* (Cs. II, 360; MNy. LVII, 241).

+*Vajdafalva* (Vas: Hermán t.) 1438: *Waydafalwa*, 1510: *Waydafalwa* al. nom. *Condakorfalwa* (Cs. II, 807), OL.1648: *Waydaffalva*.

+*Vajkfalva* (Kraszna: Boronamező t.) 1481: *Waykfalwa* (Cs. I, 586), 1523: *Vayk-Falva* (Bánffy II, 518).

+*Vajkfalva* (= ? Vajkóc, Sáros: J/38) 1385: *Voykfalua*, *Vaykfalua* (CD. IX/2, 755).

+*Vajnákfalva* (Hunyad: Branyicska t.) 1482: *Waynakfalwa* (Cs. V, 145).

+*Vajnfalva* (Tolna: Ø) 1433: *Vaynfalwa* (Cs. III, 456).

+*Vajsziánfalva* (Tolna: Ø) 1433: *Wayzyanfalwa* (Cs. III, 456).

+*Vajszlófalva* (Temes: Belinc t.) 1369: *Voyzlofalwa* (Cs. II, 69), 1467: *Wayslofalwa* (Cs. II, 26).

+*Valnitfalva* (Pozsega: Orjava vár tart.) 1422: *Walnithfalwa* (Cs. II, 430).

+*Walsefalva* (Vas: Felső-Lendvától D-re) 1365: *Walsefolua* (Cs. II, 807).

+*Vályafalva* (= Vallya-máre, Zaránd/Hunyad: P/24) 1439, 1441, 1445: *Vallya*, *Walyafalva*, 1525: *Walyafalva* (Cs. I, 747).

+*Vancsfalu* (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületében) (1439: ~ (átírva: Cs. I, 747).

+*Várfalva* (Bács: H/39) 1332–7: *Villa Castri* (Gy. I, 243), 1355: *Varfolua* (Cs. II, 167), 1453: *Warfalva* (ORTVAY II, 346).

+*Várfalva* (= Gyömöre, Győr: A/52) 1619: *Gyömörő*, aliter *Várfalva* (LENGYEL 106).

+*Várfalva* (Valkó: Szócs tart.) 1437: *Warofalwa* (Cs. II, 360).

- +Városfalva (Krassó: Ø) 1471: *Warasfalwa* (Cs. II, 108).
- +Városilyafalva? (Valkó: Ø) 1398: *Varosilyafalwa* (Cs. II, 360).
- +Vas(k)falva (Valkó: Boró tart.) 1481–1491: ~ (átírva: Cs. II, 269).
- +Vasmelyfalva (= ? Kölcse, Közép-Szolnok/Szatmár: L/8) 1405: *Vasmelfalwa* (Cs. I, 566).
- +Vasnosfalva? (= Dobrest, Bihar: M/15) 1508: *Wasnosfalwa* (JAKÓ I. 235).
- +Vecsejfalva, *Vecserkfalva* (Valkó: Gabos tart.) 1353: *Wecherkfalwa*, 1437: *Wecheyfalwa* (Cs. II, 361).
- +Vecseszlófalva (= Vecseszlavec, Vas: F/103) 1365: *Wechezloufolwa* (Cs. II, 808).
- +Velcsukfalva (Gömör?, Nógrád?: Ø) 1287: *Welchukfolwa* (SZENTPÉTERY II/2, 375).
- +Velegfalva (Bács: Ø) 1410: *Velegfalwa* (Zs. II/2, 388).
- +Veliksefalva (Valkó: Ø) 1455: *Welyxefalwa* (Cs. II, 361).
- +Velkestfalva l. *Velkfalva*, Temes (V. A.).
- +Velkfalva (Temes: a Béga folyó mellett) 1444: *Welkfalwa* (Cs. II, 15), 1483: *Welchestfalwa*, é. n. *Velkfalva*, *Velkócz*, *Velcseszt*, *Velcse* (Cs. II, 70).
- +Velucsfalva (Valkó: Ø) 1364: *Veluchfalwa* (Cs. II, 361).
- +Veresdragomérfalva (Temes: Doboz tart. 19.) 1410: *Veresdragomerfalwa*, 1447: *Weresfalwa* (?-es azonosítás: Cs. II, 33, 34).
- +Veresfalva (Valkó: Ø) 1395: *Veresfalwa* (Cs. II, 361).
- +Veresgyörgyfalva (Baranya: Valpó tart.) 1397: *Verusgyurgyalwa*, 1397: *Virisgurgfalwa* (Cs. II, 535).
- +Veresjánosfalva (Bihar: Súlyomkő tart.) 1406: *Werusianusfalwa* (JAKÓ I. 341).
- +Veresjánosfalva (Temes: Cseri vár tart.) 1459: utraque *Weres Janusfalwa* (Cs. II, 11).
- +Veresnég(y)falva (Hunyad: Algyógytól É-ra) 1418: *Veresneegfalwa* (Cs. V, 147).
- +Vérfalva (Valkó: Atak város tart.) 1476: *Werfalwa* et alia *Werfalwa* (Cs. II, 361).
- +Verőcefalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).
- +Verőfényfalva (Somogy: Patosfa t.) 1493: *Werefefalwa*, 1506: *Werewfenfalwa* (Cs. II, 656).
- +Verpelétfalva (Baranya: Ø) 1409: *Olazverpletfalwa* (Zs. II/2, 307), 1454: *Verpeledfalwa*, 1478: *Verplethfalwa* (Cs. II, 535).

+Veszélinfalva (Valkó: Ø) 1324: *Vezelinfolua* (Anj. II, 160), 1472: *Wezelolch* (Cs. II, 362).

+Vidafalva (Temes: Hodos tart.) 1471: *Wydafalwa* (Cs. II, 13, 70).

+Vidfalva (Zemplén: Izsép t.) 1429: *Vidfalua* (Cs. I, 366).

+Vidonyafalva (= Vidonc, Vas: F/109) 1365: *Wydoniafolua*, 1366: *Zuceska* al. nom. *Bidoniafalua* (Cs. II, 809).

+Vidosfalva l. *Büdösa*, Baranya (VI. A.).

+Vilkfalva (= Vilkóc, Szepes: D/67) 1312: *Wylkosdorff* (Cs. I, 269), 1501: *Vilkfalva* alias *Konczmann* (FEKETE NAGY I. 187).

+Vincefalva (Körös: Ø) XV. sz.: *Vinczefalva* (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+Vincfalva (Budfalva része, Máramaros: L/50) 1402: *Vynces*, 1405: *Vinchfalva*, 1475: *Wynczefalwa* (BÉLAY 214; Cs. I, 453), 1424: *Vinczefalu* (Máramaros 263).

+Vinclófalva (= Felső-Bük, Sopron: A/62) 1428: *Wynczlofalwa*, 1438: *Vinczlofalua*, 1461: *Vinczefalwa Byk* (Cs. III, 601).

+Vitézfalva (Valkó: a szlakovci kastély tart.) 1506: *Wythesfalwa* (Cs. II, 362).

+Vitkfalva (= Vitkóc, Szepes: D/93) 1343: *Vythkfalua* — szn.-ben (FEKETE NAGY III. 26), 1487: *Vithkfalva* (Cs. I, 269).

+Vlădestfalva (= Vladest, Hunyad: P/3) 1516: *Wladestfalwa*, 1519: *Vladesd* (Cs. V, 148).

+Vocsinfalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+Vogonityfalva (Körös: Ø) XV. sz.: ~ (átírva: CSÁNKI, Körösm. 124).

+Vojkfalva (= Vojkóc, Szepes: D/88) 1300: *Wyfolua!* (FEKETE NAGY I. 144), 1301, 1494: *Woykfalva* (Cs. I, 269).

+Vojufalva (Temes: Berény tart. 1408: *Voyufalwa* (Cs. II, 71).

+Vokfalva (Temes: Bapsa t.) 1488: *Wokfalwa* (Cs. II, 71).

+Vokmérfalva (Somogy/Baranya: Sellye t.) 1492: *Wokmerfalwa* (Cs. II, 657).

+Voksafalva (Valkó: Ø) 1455: *Woxafalwa* (Cs. II, 363).

+Volcsfalva (= Vleskován, Nyitra: A/2) 1393: *Volcsfalva* (Száz. XXXII, 953).

+Volkánfalva (Temes: Rékas tart. 11.) 1393: *Valkánfalva* (átírva: Zs. I, 348), 1472: *Wolkanfalwa*, 1473: *Wakanfalwa*, 1884 (c: 1484): *Walkanfalwa* (Cs. II, 20).

+Vrasinfalva (Baranya: a szombathelyi kastély tart.) 1506, 1507: *Wrasyinfalwa* (Cs. II, 537).

+Zabsfalva (Szepes: Kakas-Lomnic és Izsákfalva között) 1326: *Zabschfalwa* (Cs. I, 269), 1399: *Zobchfalwa* (Zs. I, 634), 1402: *Sopchfolua* (Zs. II/1, 167).

+Zádorfalva (= Zádorháza, Zemplén: E/18) 1391: *Zadorfalua*, *Zadorhaza* (Sztáray I, 507–12), 1415: *Zadorhaza* (Cs. I, 366).

+Záhfalva (Nógrád: Karancseszi t.) 1368: *Zahfolva*, *Zahfeulde*, 1371: *Zahtelek* (Cs. I, 111).

+Zakárfalva (= Zsakaróc, Szepes: D/94) 1368: *villa Zachary* (FEKETE NAGY I. 135), 1605: *Zakarfalua*, 1672: *Zacharoc* (Urb. 410, 444), 1693: *Zakarffalva* (CSÁKY, I, 768).

+Zalafalva (valószínűleg o: *Szalafalva*) — (Valkó: Ø) 1441: *Zalafalua* — szn.-ben (Cs. II, 364).

+Zarádfalva (valószínűleg o: *Szórádfalva*) — (Valkó: Marót vár tart.) 1484: *Zaradfalwa* (Cs. II, 364).

+Zdragurfalva (= ? Seszur, Zaránd/Hunyad: O/43) 1439: ~ (Cs. I, 748).

+Zimánfalva (Valkó: Ø) 1477–8: *Zymanfalwa* (Cs. II, 365).

+Zlancfalva (Valkó: Hermanvár tart.) 1435: *Zlanchfalwa* (Cs. II, 365).

+Zomborfalva (Tolna: Ø) 1408: *Kweznye* al. nom. *Zomborfalwa* (Cs. III, 438).

+Zorkfalva (= Zorkóc, Turóc: B/34) 1277: *Zorkfalwa* (? idetartozik: ÁÚO. XII, 200), 1361: *villa Zork*, 1360: *Zorkfalua*, 1368: *Zorkouch*, 1394: *Zork*, 1403/1416: *Zorkfalwa*, 1417: *Zorkfalwa*, 1534–1696: *Zorkocz*, *Zorkovcz* (ŰRHEGYI 36).

+Zsádán(y)falva (Bács: Rétesz-Szt. Mártonnal merül fel) 1506: *Sadamfalwa* (Cs. II, 168).

+Zsibridfalva (= Zsibritó, Hont: B/74) 1387: *Sebredfalua*, 1388: *Sybrethfalua* (Zs. I. 20, 70), 1545: *Sjybrjckfalwa*, *Sebrjckfalwa* (Tört. Tár 1901: 443).

+Zsidófalva (= ? Zsidóföld, Vas: F/53) 1350: *Sydoufolua* (Oklsz.), 1385: *Sydoufelde* (Cs. II, 810), OL.1720: *Sidófalva*.

VI. ADATTÁR: -falva > -fa

Ábrahámfalva (1722) — (hn. Csonkamindszent, Kacsóta, Szentlőrinc határán, Baranya: G/67) OL.1542: *Abránfalwa*, 1565: *Abránfalua*, 1571: *Ibránfalva* (REUTER), 1535/1700 k.: *Abrahamfa* (PRT. III, 793), 1722, 1945: ~ (REUTER).

Ákosfa (1799) — (hn. Salomváron, Zala: F/86) 1366: *Akusfalva* (Cs. III, 27), OL.1575: *Akoffalwa*, 1799: ~, 1965: ~ (Zala 105).

Alibánfa (f. Zala: F/60) 1414: *Olywanchfalwa* (Cs. III, 27), OL.1618: *Alibantfalua*, OL.1622, 1627: *Alibanfa*.

Andrásfa (f. Vas: F/50) 1404: *Andreasfalua* (Zs. II/1, 351), 1409: *Andreasfara!* (Zs. II/1, 218; vö. Cs. II, 733), OL.1648: *Andrasfalva*, OL.1720: ~.

Antfa (1828) — (p. Veszprém: A/94) 1393: *Anthfalwa* (Cs. III, 219), 1549: *Ondfalva*, 1774: *Nyárádi Antfa* (ILA-KOVACSICS 100), 1808: *Antfa*, 1828: ~, 1873: *Antalfa* (~).

Apátfa (f. Zala: F/55) 1549: *Apatfolwa* (Egyháztört. Eml. V, 255), 1622: *Apatfalua*, OL.1627: *Abbatfa*, OL.1648: ~.

Asszonyfa (f. Győr: C/25) 1209: *Azzun* — szn.-ben (Anj. I, 184), 1235: *Terra populorum Regine*, 1235 k.: *Villa Asscun* (Cs. III, 544), 1237 k.: *Ohzyn folua* (PRT. I, 776, vö. Cs. III, 545), 1773: *Aszonfa*, OL.1781: *Afzonyfa*, 1808: *Aszonyfa* vel *Aszonyfalva*.

Asszonyfa, Kis- (p. Győr: C/25).

Asszonyfa, Kis- (f. Vas: A/70) OL.1570: *Kÿs Azzonfalwa*, OL.1648: *Kis Aßßonyfalva*, OL.1720: *Kis Aßonffa*.

Asszonyfa, Nagy- (f. Vas: A/69) 1284: *Poss. Ozun* (Cs. II, 734), 1359: *Azunfalwa* (ORTVAY Füg. 809), OL.1648: *Nagy Aßßonyfalua*, OL.1720: *NagyAßonffa*.

Asszonyfa, Ostfi- (f. Vas: A/74) 1257: *Azzonfolua* (Zalai Okl. I, 33), 1346: *Azzunfalva* (Cs. II, 734), OL.1615: *Ostffÿaszoniffalua*, OL.1720: *Ostfi Aßzonffa*.

Asszonyfa (p. Veszprém: A/75) 1240 k.: *Ohzynfolua* — ide tartozik? (OklSz.) 1412: *Azonfalua* (HO. V, 203; vö. Cs. III, 219), 1652: *Beöd aliter Aszonfalva*, 1723: *Asonfa* (ILA—KOVACSICS).

Asszonyfa (LIPSZKY) — (p. Zala: E/117) 1808: *Aßzonyfa*.

Bácsfa (1712) — (p. Lancsok tart. Baranya: G/75) 1348: *Bachfolua* (Cs. II, 469), 1395: *Bagfalua* (Zichy IV, 601), 1712: ~, 1847/1878: *Bácsfai puszta* (REUTER: NévtVizsg. 76).

Bácsfa, *Bácsfalu* (f. Pozsony: A/19) 1319: *Bochfolua* (Mon-Strig. II, 762), OL.1720, 1773: *Bacsfalva*, OL.1781: lat. *Bacsfalva*, hung. *Bacsfa*, 1808: *Bácsfa*.

Bádonfa (f. Vas: A/84) XV. sz. vége: *Baldonfalwa* (Cs. II, 735), OL.1570, OL.1601: *Badonfalwa*, OL.1720, OL.1781: ~.

Bakófa (p. Vas: A/86) 1277: *Bakofalua* (SZENTPÉTERY II/2, 3, 201, vö. Cs. II, 734), OL.1570: *Bakofalwa*, OL.1781: ~.

Balásfa (f. Pozsony: A/30) 1296: *Terra Blasy* (HazOkl. 149), 1634: *Balásfalva* (Tört. Stat. Közl. II, 3—4 sz. 152), 1736: *Balásfa*

- seu *Balás Eke*, a térképen: *Balásfalva* (BÉL II, 246), 1773, 1808: ~.
- Balásfa** (p. Zala: F/91) 1873: ~, 1964: ~ (szántó Resznek határában: Zala 333).
- Balogfa** (f. Vas: F/12) 1433: *Bologfolua* — szn.-ben (HO. V, 226), 1456, 1485: *Balogfalwa* (Cs. II, 735), OL.1598: *Baloghfalwa*, OL.1617. *Balogfalua*, OL.1720 ~, 1173, OL.1781: *Baloghfa*.
- Bánfa** (f. Baranya: G/62) 1289/1291: *Baanfolua* (Oklsz.), 1499: *Banfalwa* (Cs. II, 470 — bizonytalan azonosítás), 1636: *Banfalva* (REUTER), 1535/1700 k.: *Banfa* (PRT. III, 793), OL.1720, OL.1781: ~.
- Bánfa I.** (p. Zala: F/99) 1388: *Bankfalua* (Cs. III, 32), OL. 1555: *Banfalwa*, OL.1598: *Banfalwa*, 1799, 1808: ~.
- Bánfa II.** (p. Szepetnek mellett, Zala: F/151) OL.1555: *Gewdrews Banfalwa*, OL.1594: *Gedres Banfalua* (bizonytalan azonosítás).
- Barátfa** (p. Káptalanfa tart., Zala: F/75) 1513: *Barathokfalwa* (Cs. III, 32), OL.1574: *Barathokfalwa*, OL.1594: *Baratokfalua*, 1677: *Barátokfa* (Széchényi I, 697).
- Becsefa** (f. Baranya: G/60) 1397: *Bechefalwa* (Zichy V, 40, vö. Cs. II, 471), OL.1696: *Becsefa*, *Beczefa*, OL.1720: *Becsefa*.
- Békafalva**, *Krottendorf* (f. Vas: S/7) 1648—1680: *Horvátfalua* (SCHWARTZ 168), 1685: „*Bekefai nevő . . .*” (PRT. XII/a 468), OL. 1720: *Békefalua*, *Békafalua*, 1773, OL.1781, 1808: *Békafa*.
- Bekéfa** (1862) — (hn. Ellend határában, Baranya: G/73) 1397: *Bekefalwa* (Cs. II, 472), 1542: *Bekefalwa* (REUTER), OL.1696, OL.1720: *Bekefalua*, 1862: ~ (REUTER).
- Beketfa** (f. Pozsony: A/25) 1423: *Beketfalva* (TELEKI, Hunyadiak VI/1, 192), OL.1601: *Bekettfalua*, 1736: *Beket-Falua* (BÉL II, 248), 1773: ~, OL.1781: *Beketfalua*, 1786: ~.
- Berecfa** (p. Csicsó tart., Zala: G/1) 1354: *Zenthberechk*, 1430: *Zentbereckfalwa* (Cs. III, 104), OL.1574: *Zenthbeóréchkfalwa*, OL. 1594: *Zent Bereczk Falwa*, 1808: ~.
- Besfa** (f. Vas: F/30) 1429: *Besefalua* — szn.-ben (Tört. Tár 1908: 572), 1437: *Besefalua* (Cs. II, 737), OL.1648: *Besfalva*, 1773, OL.1781, 1799: ~.
- (*Köszvényes-Betefa*) *Köszvényes* (f. Zala: F/83) 1377: *Beche-falua*, 1448, 1463: *Bethefalwa*, 1479: *Pethefalwa* (Cs. III, 36), OL. 1554: *Bethefalua*.
- Boborfa ut** (1964) — (hn. Baksán, Baranya: H/5) 1436, 1506: *Poborfalwa*, 1475, 1497: *Pobor* (Cs. II, 517), 1503 k.: *Baborfalva*, 1542, 1557: *Poborfalwa*, 1721/1894—1904: *Poborfa*, 1722: *Poborfa*, XVIII. sz.: *Bodorfa* (Reuter), 1808, 1828: *Bodorfa*, 1964: *Boborfa ut* (REUTER: NévtVizsg. 76).

Bodorfa (p. Baranya: G/57) 1478: *Bodorfalwa* (Cs. II, 474), OL.1542: *Bodorfalwa*, 1579: *Bodorfaluja* (KÁLDY-NAGY 33), OL.1781, 1808: ~.

Bodorfa (f. Zala: F/73) 1412: *Sarosbodorfalua*, 1465–6: *Bodorfalwa* (Cs. III, 37), 1773, 1799, 1808: ~.

Boldogasszonyfa (1945) — (hn. Kacsota határában, Baranya: G/68) 1192/1374/1425: *eccl.-e B. Marie*, 1332–5: *Bodugh-assunfolua*, *Boduganafolua* (GY. I, 288), OL.1542: *Bodogazsonfalwa*, 1945: ~ (MNY. XLI. 94).

Boldogasszonyfa (f. Somogy: G/39) 1344: *Bodugazunfalua* — szn.-ben (Tört. Tár 1911: 485), 1492: *Bodogazonfalwa* (Cs. II, 474), OL.1627: *Boldogh Afzonfalua*, 1733: *Boldog-Aszonfa*.

Boldogasszonyfa l. *Boldogasszony*, *Kis-*, Sopron m. (IX. A.)

Boldogasszonyfa (f. Vas: F/61) 1354: *Bodugazonfalua*, 1429: *Kerekbodugazzonfolua*, 1431: *Kerekbogodazzon!* (Cs. II, 764), OL.1648: *Boldogh Aßfonyffalua*, 1655: *Boldogh Asszonyfán* (Communicationes 175). OL.1720: *Boldogh Asszonyfa*.

Boldogasszonyfa, *Nemes-* (f. Zala: F/84) 1354: *Bodugh-azunpah!* (Ortvay, Füg. 822), 1773: *Boldog-Aszonfa*.

Boldogfa (f. Zala: F/56) 1404: *Bodogazzonfalua* (Zalai Okl. II, 318; vö. Cs. III, 19), 1549: *Bodogffolwa* (Egyháztört. Eml. V, 255), OL.1622: *Boldogfalua*, OL.1627: *Boldoghfa*. OL.1655: *Boldogfalua*, 1773: ~.

Boldogfalva (f. Pozsony: A/13) 1333: *Tolwayfeldu* al. *Bodogfalwa*, *Tolwayffelde* al. nom. *Bodogazzonfalua* (Anj. III, 25 jegyzet), OL.1582: *Bodogffalwa* alias *Bodoghazzonffalwa*, OL.1781: lat. ~, hung. *Boldog Aszony falva*, 1828: *Boldogfa*.

Borsfa (f. Zala: F/148) 1392, 1476: *Basfalwa*, 1513: *Bosfalwa* (Cs. III, 33), OL.1572: *Borsfalwa*, OL.1696, OL.1720: ~.

Botfa (f. Zala: F/94) 1397, 1513: *Bothfalwa* (Cs. III, 38), OL.1618: *Bottfalua*, OL.1622: *Bottfa*, OL.1635: *Botfalua*, OL.1696: *Bottfa*.

Bozótfá (Reuter) — (hn. Jenő határában, Baranya: G/22) 1410: *Bozokfolwa* (idetartozik? — Zs. II/2, 423), 1554, 1565: *Bozófalu* (KÁLDY-NAGY 40), 1857: *Rozodfa!*, 1865, 1894–1904: *Bozótfá* (REUTER).

Bödörfá (1898) — (p. Salomvár tart., Zala: F/44) 1420: *Benderfalua*, 1421: *Bederfalua* (Blagay Okl. 245, 258; vö. Cs. III, 34), OL.1574: *béódeórphalwa*, 1873: *Bodorfa*.

Böszenfa (f. Somogy: G/38) 1425: *Bayzinfalwa* (Cs. II, 588), OL.1627: *Böszenfalua*, OL.1696: *Bószenfá*, OL.1720: *Boszinfalu*, *Bószenfá*, 1773: *Bószenfá*.

B ö t e f a (p. Zala: F/95) 1287: *Bezefolua!* (idetartozik?: HO. VI, 329), 1338: *Buthefalwa*, 1513: *Bethefalwa*, *Bethewfalwa* (Cs. III, 36), OL.1622: *Bötefalua*, OL.1627: *Betőfa!*, OL.1635: *Bete-falua*, 1677: *Betefalva* (Széchényi I, 698), OL.1781, 1799, 1808, 1828: ~.

B u d a f a (f. Baranya: G/48) OL.1542: *Budafalwa*, OL.1696, OL.1720: ~, 1773: *Budaffa*, OL.1781, 1808: ~.

B u d a f a, Nagy- (f. Pozsony: A/27) 1274: *Budafalua* (CD. V/2, 211), 1320: *Budafolua* (Anj. I, 577), OL.1608: *Budafalwa*, OL.1720: *Nagy* ~.

B u d a f a, Kis- (f. Pozsony: A/28) OL.1720: *Kis* ~.

B u d a f a I. (f. Zala: F/45) 1310: *Budafolwuan* (Zalai Okl. I, 133, vö. PAIS: NyK. XLVIII, 479), 1463: *Budafalwa* (Cs. III, 40), OL. 1720, 1808: ~.

B u d a f a II. (p. Zala: F/146) 1513: *Budafalwa* (Cs. III, 40), OL. 1572, OL.1574: *Budafalwa*, 1836—40: ~.

B ú h a f a (1965) — (hn. Szentdienes határában, Baranya: G/70) 1397: *Bolhafalwa* (Zichy V, 40; vö. Cs. II, 475), 1571: *Bolha-falva* (KÁLDY-NAGY 33), 1864, 1866: *Bóafa*, 1965: ~ (REUTER: NévtVizsg. 76).

B ü d ö s f a (f. Baranya: G/69) 1330: *Scentmihalfolua* (GY. I, 391), 1478: *Zenthmyhalfalwa* (Cs. II, 527), 1404, 1414: *Vidus-, Vidos-falva* (REUTER: NévtVizsg. 77), OL.1542: *zenthmyhalfalwa*, *Wijds-falwa!*, 1554, 1571: *Büdös*, 1579: *Büdösfaluja* (Káldy-Nagy 88), 1535/1700 k.: *Sz. Mihályfa*, ~ (PRT. III. 793), OL.1720: *Büdesfa*, 1808: ~ vel *Szentmihályfa*, 1864—66: „*Büdösfa* . . . *Nemes Szt-Mihálfának* neveztek, már sok év óta csak *Büdösfának* neveztetik”, 1964: ~ (= Rózsafa) egyik utcája: *Szentmihályfa* (REUTER: Névt-Vizsg. 77).

C s a p ó f a (1965) — (hn. Nova határában, Zala: F/137) 1469: *Chapofalwa* (Cs. III, 41), OL.1594: *Chapofalua*, 1964: ~ (Zala 325).

+C s a r n a f a (l. PRT.) — (Somogy: Tarnóca mellett) 1495: *Charnafalwa* (Cs. II, 596), OL.1546: *Charnafalwa*, 1535/1700 k.: *Csornofa*. (PRT. III, 793.)

C s a t f a (1964) — (hn. Bagodvitenyéden, Zala: F/47) OL.1554: *Csathfalwa*, OL.1594: *Chiatfalua*, 1964: ~ (Zala 73).

C s é f a l v a (f. Pozsony: A/20) 1364: *Chefalua* (CD. IX/7, 229), OL.1601: *Czeffalua*, 1773: *Cséfa*, 1781: ~.

C s e k e f a (f. Vas: F/116) 1365: *Chekefolua* (Cs. II, 741), OL. 1648: *Chekefalwa*, OL.1720: *Csekeffa*.

C s e m f a (p. Zala: G/3) 1799: *Csúnfa!*, 1808, 1828: ~ (csak ebben a két forrásban!).

C s e n k é s z f a (f. Pozsony: A/31) 1300: *Chenkezfalua* (Mon-

Strig. II, 480), 1308: *Chenkez* (Anj. I, 151), 1736: *Csenke-Falua*, Mikoviny térképén: *Csenkisfa*, 1773, 1781, 1786: *Csenkeszfa*.

Csentericfa (hn. Bazita határában, Zala: F/136) 1463: *Chentryzfalwa*, 1513: *Chenthrycz* (Cs. III, 42), 1964: *Csentericfa*, ~ (Zala 145).

Csentsőfa, *Csentsőfalva* (f. Pozsony: A/21) 1466: *Chentafalwa* (TELEKI, Hunyadiak XI, 188), OL.1554: *Chenteffalwa*, OL.1648: *Csenteöffalwa*, 1736: *Csentső-Fa* (BÉL II, 248), OL.1781: ~.

Cserénfa (f. Somogy: G/19) OL.1533: *Cherenfalwa*, OL.1696: *Cserenfa*, 1709: *Cserinfo* (MÜLLER), 1808, 1828, 1836—40: *Cserényfa*, 1864—66: ~.

Csinátfá (REUTER) — (hn. Jenő határában, Baranya: G/23) 1327: *Chanadfolua* (Cs. III, 420), 1542: *Chanadfalwa*, 1800: „*Csinádi fák*”, 1855: ~, 1857: *Csinalfa!* ~, 1865, 1894—1904: ~ (REUTER).

Csótfa (1808) — (p. Pozsony: A/29) OL.1554: *Chothffalwa*, 1634: *Chotfalwa* (Tört.Stat.Közl. II, 152), 1808: ~.

Csöbörfa (REUTER) — (hn. Sellye határában, Baranya: H/11) 1478: *Cheberfalwa* (Cs. II, 477), 1554: *Cseber*, 1571: *Csöbörfaluja* (KÁLDY-NAGY 95), 1856: *Csöbörfa*, 1861: *Csöbörfai dülő* (REUTER).

Dátfa (LIPSKY) — (p. Somogy: G/52) 1493: *Dadfalwa*, 1506: *Dathfalwa* (Cs. II, 599), 1808, 1828: ~.

Dénesfa (f. Sopron: A/58) 1406: *Dienesfalua*, 1461: *Genesfalwa* (Cs. III, 605), OL.1600: *Dienesffalwa*, 1773: *Dienesfa*.

Dénesfa (f. Vas: F/59) ? 1404: *Dienesfalua*, 1450: *Dyenisfolua* (Cs. II, 744), OL.1601: *Gyenesffalwa*, OL.1720: *Dienesfa*.

Domonkosfa (f. Vas: F/112) OL.1570: *Domokosfalwa*, OL.1720: *Domokosffa*, 1808: *Domokosfa*, 1836—40: ~.

Dunátfá (1964) — (hn. Rádó határában, Zala: F/98) 1463, 1513: *Donathfalwa* (Cs. III, 47), 1964: *Dunátfaji-ut*, *Dunátfaji-düllő* [*Dunátfa*] (Zala 171).

Egyedfa (hn. Felsőmindszentnél, Baranya: G/24) 1542: *Egedfalwa* (REUTER), 1565: *Egyedfalva* (KÁLDY-NAGY 42), 1729: *Egyedfadülőben*, 1862, 1866: *Egyetfa* (REUTER).

Egyházfa (f. Pozsony: A/15) 1308: *Egyházfalwa* — ide tartozik? (CD. VIII/1, 250), 1490: *Eghazfalwa* al. n. *Zenthandras* (MagyVárm. Pozsony m. 58), 1492: *Zenthandraswr* al. n. *Eghazafalwa* (Oklsz.), 1736: *Egyház Falva*, MIKOVINY térképén: ~ (BÉL II, 233), OL.1781: lat. *Egyházffalwa*, hung. ~.

Erdősfa, *Semeny föld*, *Sömjénföld* (f. Zala: F/152) OL.1555: *erdwesfalwa*, OL.1594: *Erdeöchffalwa*, 1677: *Erdőfa* (Széchényi I, 657).

Fáfa? (1883) — (hn. Mozsgó, Szentgál mellett, Baranya: G/55) 1330: *Aufolua*, 1425: *Aufalu* (GY. I, 274—5, vö. Cs. II, 468). A *Fáfa* nevet a középkori adatokkal Gy. azonosítja).

+Farkasfa (1714) — (Baranya: Bakóca t.) OL.1542: *Farkassfalwa*, 1582: *Farkasfaluja* (KÁLDY-NAGY 41), OL. 1696: ~.

Farkasfa (p. Vál. tart., Fejér: C/28).

Farkasfa (LIPSZKY) — (p. Somogy: G/58) 1406: *Farkasfalwa* (Zs. II/1, 572), 1425: *Falcassfalwa* (Cs. II, 482), OL.1546: *farkassfalwa*, OL.1696: *Farkasffa*, 1535/1700 k.: ~ (PRT III, 793).

Farkasfa (f. Vas: F/36) 1350: *Farkasfalua* (Zalai Okl. I, 501, vö. Cs. II, 747), OL.1648: *Farkasfalwa*, 1773: ~.

+Fernefa? (PRT.) — (Somogy: Pata t.) 1360: *Fornafolua* (Cs. II, 60), 1535/1700 k.: ~ (PRT. III, 794).

Fintafa (p. Zala: F/149) 1478: *Fynthafalwa* (Cs. III, 54), OL.1554: *Fjnthaffalwa*, 1873: ~, 1964: *Fintafajiföldek*, ~ (Zala 469).

Fityefa (LIPSZKY) — (hn. Zalatárnokon, Zala: F/142) 1808, 1828: ~, 1860: *fityefa* (Magyar Nyelvészet V, 374).

Gálosfa (f. Somogy: G/42) 1425: *Galusfalwa* (Cs. II, 607), OL.1627: *Galoffalwa*, OL.1696: *Galosfa*.

Gerémfa (1952) — (hn. Tésenfa határában l. Tört. Stat. Évkönyv 1961—62: 156, Baranya: H/18) 1478: *Gerenfalwa* (Cs. II, 485), 1687: *Gerenyffa*, *Gerenyffay[tó]* (OL. U. et C. Fasc. 56. No. 41.).

Gilvánfa (f. Baranya: H/6) 410: *Gylwanfalwa* (Zs. II/2, 423), 1712: *Gilwanfa* (REUTER), OL.1720: *Gilwanfa*.

Girótfá (hn. Kacsóta határában, Baranya: G/65) 1468: *Gyrolthfalwa* (Cs. II, 486), OL.1564: *Gjroththfalwa*, 1862: *Girótfai düdő* (REUTER), 1945: ~ (MNY. XLI. 94).

Gogánfa (f. Sopron: A/55) 1429: *Abulganbazthya*, 1438: *Abolganfalwabazth*, 1464: *Goganfalwa* (Cs. III, 600), OL.1648: *Goganfalwa*, OL.1696: ~.

Gógánfa (f. Zala: F/76) 1281: *Goganfalwa*, 1[28]6: villam... *Gogan* vocatam (SZENTPÉTERY II/2, 369; vö. Cs. III, 56), OL.1574: *Goganfalwa*, OL.1622: *Goganfalua*, OL.1627: *Goganfa*.

Gogányfa? (LIPSZKY) — (p. Pest: G/51) 1808: *Gogány*, ~, 1828: *Gogány*, 1907: *Gógány*.

Godörfa (hn. Vékénynél, Baranya: G/28) 1458: *Gewderfalwa* (Cs. III, 426), 1487: *Gewderfalwa* (Zichy XI, 470), 1542: *Godor*, 1964: ~ (REUTER).

Gösfa (f. Vas: F/58) 1389: *Geusfolua* (Cs. II, 751), OL.1648: *Ghosfalwa*, 1677: *Gösfa!* (Széchényi I, 697), OL.1720: *Gösfa*, 1808: ~.

Györfa (p. Zala: F/127) 1452: *Gergfalua*, 1513: *Gyerghfalwa* (Cs. III, 57), 1799: *Györfa*, 1808, 1828: ~.

Györkefa (p. Zala: F/46) 1371: *Gurkefolua* (Zalai Okl. II, 499, vö. Cs. III, 57), OL.1554: *Gjyerkeffalwa*, 1799: ~.

Hajmásfa (1828) — (f. Somogy: G/20) 1346: *Hagmas*, 1489: *Haghmas* (Cs. II, 611), 1808: *Hajmás*, 1828: ~.

Háromfa (f. Somogy: F/163) 1377: *Harumfa*, 1406, 1486: *Haromfafalwa*, 1536: *Haromfalwa* (Cs. II, 611), 1535/1700 k.: *Haromfa* (PRT. III, 793), 1773, 1808: ~.

Helesfa (f. Baranya: G/64) 1332–7: *Eleusfolua*, *Elleusfolua*, *Elleusfolua*, *Heleusfolua*, *Helysfala* (GY. I, 315), 1454: *Helyesfalwa*, *Helesfalwa* (Cs. II, 481), OL.1542: *Helesfalwa*, OL.1696: *Helesffa*, 1709: *Hellesfa* (MÜLLER).

+**Herántfa** (l. PRT.) — (Somogy: Tarany t.) 1352: *Herranthalua* (Cs. II, 612), OL.1555: *Herantfalwa*, 1535/1700 k.: *Herantfa* (a kiadásban — PRT. III, 793 — helytelenül: *Harantfa*).

Herbátfa (f. Zala: F/66) 1407: *Herbartfalua* (Zs. II/2, 100), OL.1696: *Herbafa*, 1773, 1786: *Herbatfa*, 1799: ~.

Hermánfa (1964) — (hn. Bődén, Zala: F/87) 1366: *Hermanfalwa*, al. nom. *Leurentzebenedekfelde* (Cs. III, 61), OL.1588: *Hermanfalwa*, 1964: *Hërmánfa* (Zala 115).

Hernátfa, *Hernádfa* (f. Baranya: H/4) 1378: *Hernaldfalua* (Zichy IV, 59, vö. Cs. II, 490), 1554: *Hernátfalwa*, 1565: *Hernádfaluja*, 1571: *Hernátfaluja* (KÁLDY-NAGY 33), 1773: *Hernadfa*.

Himfa (p. Vas: F/39) 1360: *Hemfeulde*, 1449: *Hymfelde*, *Hymfalwa* (Cs. II, 756), OL.1781: ~.

Ibafa (p. Baranya: G/45) 1333: *Ibafalva* — szn.-ben (CD. VIII/7, 253), 1409: *Ibafalua* (Zs. II/2, 307, vö. Cs. II, 491), 1565: *Ibánfaluja* (KÁLDY-NAGY 34–35), 1751: ~ (REUTER).

Ibafa, *Kis-* (p. Baranya: G/45) 1828: ~.

Ipacsfa (f. Baranya: H/20) 1554, 1571, 1582: *Ipacsfalu* (KÁLDY-NAGY 81), XVI. sz. (1577 u.): *Martinus Ipaczifaluaj* (REUTER), 1687: *Ipachka!* (OL. U. et C. Fasc. 56. No. 41.), OL.1696: *Ipácffa*, OL.1720: *Ipacs Fa*, OL.1781, 1808: ~.

Ipoldfa (p. Somogy: G/14) 1454: *Ipoltfalwa* (Zichy IX, 433, vö. Cs. II, 614), 1808: ~, 1828: *Ipoltfa*.

Ivánfa (LIPSZKY) — (p. Somogy: G/17) 1443: *Ivanfalwa* (Cs. II, 615), OL.1696: *Ivanfalva*, 1709: *Ivanfo* (MÜLLER), 1808: ~.

Izsákfa (f. Vas: A/93) 1402: *Isaakfalwa* al. nom. *Bokwd* (Zs. II/1, 178, vö. Cs. II, 759), OL.1570: *Isakfalwa*, 1709: *Isakfa* (MÜLLER), OL.1720: *Isákfa*, 1799: *Isákfa*, *Izsákfalva*, 1828: *Izsákfalva*, ~ 1836–40 *Izsákfalva*.

Jakabfa (1907) — (hn. Szentgyörgy határában, Baranya: G/21) OL.1557: *Jakabfalwa*, 1535/1700 k.: *Sz. Jakabfa* — idetartozik? (PRT. III, 794, ez esetben talán + *Szentjakabfalva* [V. A.] is), 1907: ~.

Jakabfa I. (Zala: F/121) 1360: *Jacobfia Janusfolua* (Cs. III,

65), OL.1555: *Jakapfy Janosfalwa*, OL.1618: *Jacobianosfalwa*, OL.1627: *Jacobianfa*, OL.1696, 1773, 1808: ~.

J a k a b f a II. (p. Orosztony tart., Zala: F/144) 1489: *Jakapfalwa* (Cs. III, 120), OL.1574: *Jacabffalwa*, 1808: ~.

J á k f a (f. Vas: A/73) 1278: *Terra Jak*, 1279, 1469: *Gyak*, 1436: *Dyakfalua* (Cs. II, 759), OL.1648: *Gyakfalva*, 1773, OL.1781: ~, 1799: *Iakfa*, 1808: ~.

J á n o s f a (1965) — (hn. Sellye határában, Baranya: H/10) 1454: *Janusfalwa* (Cs. II, 493), 1542: *Janosfalwa*, 1965: ~ (REUTER).

J á n o s f a (f. Sopron: A/63) 1452: *Janusfalwa* (Cs. III, 612), OL. 1608: *Janosffalua*, 1773: *Janosfa*, OL.1781: ~.

J á n o s f a (f. Vas: F/43) 1410: *Januspanfalua* (Cs. II, 760), OL.1601: *Janosffalwa*, 1773, 1808: ~.

J á n o s f a l v a (f. Bihar: M/29) 1422: *Janosfalwa* (Cs. I, 611), 1808, 1864—66: ~, 1906: ~, *Jánosfa* (BÖSZÖRMÉNYI 6), 1963: ~, *Jánosfa* (KÓSA LÁSZLÓ: MNy. LXI, 340).

K a l ó c f a, *Kerka-* (f. Zala: F/57) 1408: *Kalozfalwa* (Cs. III, 67), OL.1588: *Kaloczfalwa*, OL.1720: *Karloczfa*, 1773: *Kaloczfa*.

K a l ó c f a (p. Zala: F/118) 1408: *Kalozfalwa* (Zalai Okl. II, 339, vö. Cs. III, 67), OL.1588: *Kjskaloczfalwa*, 1808: *Kálócza*.

K á p t a l a n f a (f. Zala: F/74) 1542: *Kapthalanfalwa* (Egyháztört. Eml. IV, 148), OL.1648: *Káptalanfalua*, OL.1696: *Captalanfa*.

K a r á c o t f a (f. Baranya: G/46) 1554: *Karácossalva*, 1565: *Karácóc*, 1582: *Karácóca!* (KÁLDY-NAGY 43), 1751: *Karaczodfa* (Reuter).

K a r á c s f a (f. Vas: F/27) 1221: *Villa Karachon*, 1369: *Karachunfalua* (Cs. II, 762), OL.1570, OL.1601: *Karaczfalwa*, OL.1720, 1773, OL.1781: ~.

K a r á c s o n f a (f. Zala: F/140) 1549: *Karachonffalwa* (Egyháztört. Eml. V, 255), OL.1612: *Karachonfa*, OL.1613: *Karaczonffalua*, OL.1627: *Karachonfa*.

K a t á d f a (f. Baranya: G/61) 1364: *Kathatfalwa* (Zichy III, 237, vö. Cs. II, 495), OL.1542: *Katathfalwa*, OL.1696: *Katatfa*, ~, 1535/1700 k.: *Katatfa* (PRT. III, 793).

K a t a f a (f. Vas: F/40) 1395: *Katafalva* (Cs. II, 762), OL. 1648: *Katafalva*, OL.1720, 1808: ~.

K á t f a (LIPSZKY) — (p. Somogy: F/164) OL.1542: *Katfalwa*, OL.1696: *Katfa*, 1808, 1828: ~.

K e m é n y f a (f. Zala: F/85) 1371: *Kemenfolua* (Cs. III, 69), OL.1574, OL.1598: *Kemenfalwa*, 1773: *Keménfa*, 1808: ~.

+ K e m i m f a ? (= Jánosi, Baranya: G/49) 1254: *Terra*

Janus, 1346: *Kemenfalua*, 1400: *Kemenfalwa* al. nom. *Kysianusi* (Cs. III, 431), 1597: *Kemínfal!*, 1697: *Kemímfa* (FOLLAJTÁR 10).

Királyfa, *Vág-* (f. Nyitra: C/5) 1332–7: *Villa Regis* (ORTVAY I, 25), 1412: *Kyralfalua* (CD. X/5, 354), 1742: *Király-Falva*, MIKOVINY térképén: ~ (BÉL IV, 404).

Királyfa I. (f. Pozsony: A/14) 1388: *Keralfolua* (Zs. I, 55), OL.1781: lat. *Királyfalva*, hung. ~.

Királyfa II. (p. Pozsony: A/9) OL.1604: *Kiraliffalwa*, 1828, 1836–40: *Királyfalva (Modor)*, 1898: ~.

Királyfalva (f. Vas: F/19) 1427: *Kyraalfalwa* (Cs. II, 765), OL.1648: *Kyraljffalva*, OL.1720: *Királyfa*, ~.

Kisasszonyfa (f. Baranya: H/7) 1332–7: *Sancte Mariae Virginis ecclesie* . . . (ORTVAY I, 241), 1370: *Kysazzunfalua* (Cs. II, 497), OL.1542: *Kysazzonfalwa*, 1689: *Kisasszonyfalva* (HEVENESI), OL.1695: *Kisasszonyfa*, 1864–66: „*Kisasszonyfa* . . . legregebben *Kisasszonyfalva*”.

Kondorfa (f. Vas: F/36) 1350: *Gardunfolua*, 1538: *Kardonffalwa* (MOÓR, West 65), 1548, 1549, 1552: *Kardonfalva* (Cs. II, 851), OL.1648: *Kardonfalwa*, OL.1720: *Kardonfa*.

Konyafa (1702) — (hn. Csikóstöttös határában, Baranya: G/25) 1510: *Konyafalw* (Cs. III, 436), 1695: *Konyafalva* (FOLLAJTÁR 10), OL.1696: *Konfalva*, 1695, 1702: *Kónya* (MOLNÁR BÉLA, Csikóstöttös helynevei: szakdolgozat az ELTE Bölcsészkarán, Bp. 1968), 1702, 1720, 1737: ~ (MOLNÁR i. h.).

Kozmafa (f. Vas: F/54) 1476: *Kozmafalw* — szn.-ben (Sopr. II, 499), 1587: *Qözmäfalva* (FEKETE I. 461), OL.1601: *Kozmafalwa*, 1773: *Kozmafalva*, OL.1781, 1808: ~.

+*Kunfa* (PRT.) — (Somogy: Nagyatád t.) 1396: *Kwnfalw*, 1398, 1536: *Kwnfalwa* (Cs. II, 623), OL.1546: *Kwnfalwa*, 1535/1700 k.: ~ (PRT. III, 793).

Lajosfa (p. Molvány tart., Somogy: G/55).

Lékfa (1964) — (hn. Reznek mellett, Zala: F/126) 1341: *Lyak*, 1360: *Lyakfolua*, 1345: *Leukfolua*, 1405, 1421: *Legfalua* (Cs. III, 78), OL.1554: *Lekffalwa*, 1964: ~ (Zala 333).

Lipótfá I. — (p. Somogy: G/15) 1828: *Szerászló, Lipotfa*.

Lipótfá II. (p. Bárd tart., Somogy: G/15) 1828: *Lipatfa*, 1836–40: *Lipálfa*.

Lipótfá (p. Vas: A/59).

Lipótfalva (f. Vas: A/59) 1334: *Lypothfalua*, 1538: *Lypolthfalwa*, 1540: *Leupersdorff* (ZIMÁNYI 205), 1799, 1808: *Lipoldfa*.

Lőrincfa (1964) — (hn. Nova határában, Zala: F/135) 1400: *Lerynychfalua* (Zs. II/1, 51, 52, vö. Cs. III, 79), 1549: *Lerynychfalwa* (Egyháztört. Eml. V, 255), 1964: ~ (Zala 325).

L u k a f a, Magyar- (f. Somogy: G/37) 1234—70: *Villa Luca*, 1395: *Lucafalwa* (Cs. II, 626), OL.1627: *Lukafalua*, OL.1720: ~.

L u k a f a, Német- (p. Somogy: G/44) 1799: *Német Lukafaj* (!), 1808: *Német* ~.

L u k a f a (f. Zala: F/63) 1414: *Lucasfolua*, 1414, 1433: *Lucafalua* (Cs. III, 80), OL.1574: *Lwkaffalwa*, OL.1696: *Lucafa*.

M a c z f a (Hnt. 1898) — (p. Vas: F/40) ? 1395: *Makfalwa*, 1414: *Maczfalwa* (Cs. II, 773), OL.1570: *Matzfa*, 1799: ? *Makva*, 1828: *Mátzfa*.

M á h o m f a (f. Zala: F/132) 1343: *Mahonfalua* (Cs. III, 80), OL.1598: *Mahonfalua*, OL.1720: *Mahomfa*, 1773: ~.

M a j o s f a (p. Zala: F/134) 1416: *Mayusfalua* (Cs. III, 80), 1799: ~, 1806: *Majusfa*.

M á n a f a (1964) — (hn. Egregyen, Baranya: G/27) 1399: *Malafalua* (Cs. III, 440), 1466: *Malafalwa* (Zichy X, 384), 1964: ~ (REUTER).

M á n f a (f. Baranya: G/47) 1401: *Manfalua* — szn.-ben (Zichy V, 239), OL.1542: *Manfalwa*, OL.1696: ~.

M a r c z e l f a (LIPSZKY) — (p. Pozsony: A/24) 1342: *Marcelfalua* (MonStrig. III, 481), OL.1601: *Marczelfalua*, 1799: *Marczalfa*.

M á r f a (f. Baranya: H/14) 1332/1437: *Markfalwa* (GY. I, 338, vö. Cs. II, 505), 1554: *Márqkfalva*, *Márfaluja* (KÁLDY-NAGY 80), 1687: *Marffa* (OL. U. et C. Fasc. 56. No. 41.), OL.1720: *Márffa*.

M a r o t f a (L. NAGY) — (p. Baranya: H/24) 1328: *Morouth* (GY. I, 339) 1371: *Marouthfalua* (Cs. II, 506), 1799: *Marocfa*.

M a r t o n f a (f. Baranya: G/74) +1015(+1158[1220 k.]) 1323/1403: *Mortun*, é. n. [1292—7]: *Mortunfolua* (GY. I, 339, vö. Cs. II, 506), OL.1542: *Marthonfalwa*, OL.1695: ~.

M a r t o n f a (p. Vas: F/69) 1457: *Marthonfalwa* (Cs. II, 774), OL. 1648: *Martonfalva*, 1655: *Martonfán* (Communicationes 181).

M a r t o n f a (p. Zala: F/89) 1431: *Kwthwszyzenthmarthon*, 1479, 1497: *Marthonfalwa*, *Zenthmarthonfalwa* (Cs. III, 108), OL.1574: *Marthonphalwa*, 1808: Szent-Márton.

M á t é f a (LIPSZKY) — (p. Vas: F/13) OL.1720: *Sároslak* ~, 1864—66: *Matéfa*, hn. Kis Sároslak határában.

M e g y e f a (f. Baranya: G/54) 1542: *Megyefalwa* (Egyháztört. Eml. II, 68), 1554, 1582: *Megyefalva* (KÁLDY-NAGY 24), 1773: ~.

(M e g y e f a, *Kis-*) *Górica* (p. Baranya: G/25) 1808: *Goricza*.

M e s t e r f a (p. Győr: C/24) 1395: *Mesterfalua* al. n. *Ech* (CD. X/2, 338), 1449: *Kyseecc* al. nom. *Mesterfalwa* (Cs. III, 547), OL. 1781: *Mesterfa*.

M i h á l y f a (p. Somogy: F/160) 1535/1700 k.: *Mihályfa* (PRT. III, 794).

Mihályfa, *Kemenes-* (f. Vas: A/90) 1275 > 1436: *Myhalfalua* (SZENTPÉTERY II/2, 152, vö. Cs. II, 776), 1657: *Mihalifalua*, *Mihalfalua* (Úriszék 596), OL.1720: *Mihályffa*.

Mihályfa, *Pető-* (f. Vas: F/48) 1308: *Myhالفolua* (Cs. II, 776), OL.1570: *Mihalífalwa*, OL.1720: ~.

Mihályfa, *Tokorcs és Uj-* (f. Vas: A/91) 1773: *Uj* ~, OL.1781: *Uj Mihálfa*, 1808: *Uj* ~.

Mihályfa (p. Veszprém: A/95).

Mihályfa (f. Zala: F/77) 1340: 1340: *Kis-Karmacz* al. nom. *Mihalfolwa* (Zalai Okl. I, 368, vö. Cs. III, 82), OL.1599: *Mihalffalwa*, OL.1696: *Mihaly Fa*.

Mikefa (f. Zala: F/139) 1381: *Mikefalua* (VeszprReg. 291), OL.1574: *Mjkeffalwa*, 1773: ~, 1808: ~.

Miklófa (LIPSZKY) — (f. Zala) 1808, 1828: ~, 1887: *Miklavecz* > *Mikófa* (magyarítás: FöldKözl. XVI, 230).

Mindszentfa (p. Tolna: G/12) 1443: *Minthzenthfalwa* (Cs. III, 442), 1808, 1828: ~.

Misefa (f. Zala: F/97) 1352: *Myxfolua*, 1456: *Misefalwa* (Cs. III, 83), OL.1574: *Mjsephalwa*, OL.1648: *Mise falua*, OL.1696, 1808: ~.

+Mokorfa (1696) — (erdő Markóctól DK-re, Somogy: H/9) 1554, 1571, 1582: *Mokorfalva* (KÁLDY-NAGY 94), OL.1696: ~, 1535/1700 k.: ~ (PRT. III, 794).

Móricfa (p. Tapsony tart., Somogy: F/157) 1473: *Moroczfalwa* (Cs. II, 630), OL. 1564: *Morjtzfalwa*, 1808: *Móriczfa*.

Mucsfa (f. Tolna: G/30) 1406: *Muchifalua*, 1498: *Mwchfalwa* (Cs. III, 442), 1723: ~ (Tört. Tár 1909: 36, 39).

Náprádfa, *Naprátfa* (f. Zala: F/141) 1430: *Napradfalwa* (Cs. III, 85), OL.1598: *Napradfalwa*, 1677: *Napradfa* (Széchényi I, 697), OL.1696: *Napradfa*.

Nyégerfalu, *Feketefalva* (f. Bihar: M/31) 1422: *Negerfalwa* (Cs. I, 617; JAKÓ I. 306), 1828, 1836—40: *Feketefalva* alias *Nyégerfalva*, 1906: *Feketefalva*, *Nyégerfa* (BÖSZÖRMÉNYI 6), 1963: *Nyégerfalva*, *Nyégerfa* (KÓSA LÁSZLÓ: MNy. LXI, 340).

Orbánfalva (f. Vas: F/8) 1538: *Orbanffalwa* (SCHWARTZ 95), 1644: *Orbánján*, *Orbánfalván* (Communicationes 140, 141), OL.1720: *Orbánfa*, ~.

Orbánosfa (f. Zala: F/96) 1429: *Vrbanosfalwa* (Cs. III, 88), OL. 1575: *Orbanoffalwa*, 1773: *Orbánjosfa*.

Pálfa (f. Tolna: G/11) 1463: *Apor* al. nom. *Palfalwa* (Cs. III, 414), 1773, 1808: ~.

Pálfa, *Kis-* (p. Tolna: G/11) 1828: ~.

Pálfa (f. Vas: F/70) 1457: *Palfalwa* (Cs. II, 782), OL.1570:

Palfalwa, OL. 1572: *Palffa*, *Palffalwa*, OL.1574: *Palffa*, *Paalffalwa*, OL.1582: *Palfalwa*, 1709: *Palfa* (MÜLLER).

(P a p f a, P f f a f f e n d o r f) *Papfalva* (f. Pozsony: A/12) 1343: *Popfolwa* (MonStrig. III, 597), 1773: *Papfalva*, 1781: lat. *Papfalva*, hung. ~, 1786, 1808: *Papfalva*, 1898: ~.

P a t o s f a (f. Somogy: G/35) 1463: *Patusfalwa* (Zichy X, 262, vö. Cs. II, 635), 1773, 1808: ~.

P é n t e k f a l. *Péntekfalv*, Vas m. (VIII. A.).

P e j u s f a (1828) — (p. Baranya: ?) 1808: *Pepesfa*, 1828: ~.

P é t e r f a (p. Baranya: G/59) 1390: *Peterfalva* (Zichy IV, 423, vö. Cs. II, 517), OL.1542: *Peterfalwa*, 1781, 1808: ~.

P é t e r f a (p. Pozsony: A/32) 1296: *Terra Petri etiam Zorus vocata* (HazOkl. 149), 1634: *Peterfalva* (Tört. Stat. Közl. II. 3—4 sz. 151), 1736: *Péter falva* (BÉL II, 290), 1799: ~.

P é t e r f a, A l s ó - (f. Sopron: A/45) 1245: *Usque domum Petri*, 1376: *Poss. Petrik*, 1431: *Poss. Petri* (Cs. III, 624), 1773: lat. *Infe*. ~, hung. *Also Péterfalva*, OL.1781: *Alsó* ~.

P é t e r f a, F e l s ő - (f. Sopron: A/44) 1302: *Peturnymiti* (Cs. III, 624), 1773: lat. *Sup*. ~, hung. *Felső Péterfalva*.

P é t e r f a I. (p. Vas: A/88) 1328: *Kysfolu*, 1444: *Petherfolua*, (Cs. II, 785), OL.1648: *Peterffalwa*, 1709: *Peterfa* (MÜLLER).

P é t e r f a II. (p. Sz. Péterfa tart., Vas: F/51) 1828: ~.

P é t e r f a (1907 Hnt.) — (p. Nagy-Récse tart., Zala: F/153) 1335: *Peturfalua* (Cs. III, 93), 1786: ~.

P e t ő f a (1964) — (hn. Nova határában, Zala: F/137) 1469: *Pethewfalwa* (Cs. III, 94), 1964: ~ (Zala 325).

P ó d a f a (f. Pozsony: A/33) 1384: *Poldafalua* — szn.-ben (HÁZI II, 69), 1455: *Podafalwa* (Száz. LXXXI, 132), 1736: *Bodafalua* (BÉL II, 245; MIKOVINY térképén: ? *Podafa*), 1773, OL.1781: *Podafa*.

P ó k a f a (f. Zala: F/64) 1453: *Pokafalua* (Cs. III, 95), OL.1600: *Pokafolwa*, 1773: *Pokáfa*, 1786, 1808: ~.

P ó s f a (f. Pozsony: A/26) 1423: *Posafalwa* (TELEKI, Hunyadiak VI, 199), OL.1564: *Nagypoosfalwa*, *Küspoosfalwa*, 1646: *Nagyposh-falva*, *Kisposhfalva* (Urb. 223), OL.1720: *Nagy Posfa*, *Pósfalva*, 1736: ~.

P ó s f a (f. Vas: A/71) 1388: *Posafalua* — szn.-ben (CD. X/8, 256), 1465: *Posafalwa* (Cs. II, 787), OL.1601: *Pofsaffalwa*, 1773: *Poosfa*, OL.1781: ~.

P ó s f a (1964) — (hn. Lendvajakabfán, Zala: F/120) 1341: *Pousfolua*, 1428: *Posafalua* (Cs. III, 95), 1964: ~ (Zala 327).

P r o s z n y á k f a (f. Vas: F/113) 1448: *Proznyofolua*, 1455: *Proznyakfalua* (Cs. II, 787), OL.1603: *Prozsnjákffalwa*, OL.1720: *Prozsnjákffa*.

Rádfa (1898, Hnt.) — (p. Baranya: H/8) 1337: *Raadfolwa* (Anj. III, 425, vö. Cs. II, 518), 1542: *Rathfalwa* (REUTER), OL.1781, 1799: ~, 1808: *Rátfa*.

Radnótfá (*Ronádfa*) — (p. Baranya: G/71) 1480: *Radnothfalwa* (Cs. II, 519), OL.1696: *Ránotffalwa*, 1535/1700 k.: *Ranotfa*, (PRT. III, 794), OL.1781: *Ranodfa*.

Rónádfa (f. Baranya: H/3) OL.1542: *Loranthfalwa*, OL.1557: *Lorantfalwa*, OL. 1695: *Lorantfa*, OL.1696: *Ronadfalwa*, *Ronatfa*, 1710: *Ronadfa* (REUTER), OL.1720: *Rorántfa*.

Salafa (f. Vas: F/3) 1698: *Soledorff* (SCHWARTZ 81), 1808: *Schallendorf*; SCHWARTZ i. h. szerint 1832-től: *Salidorf*, *Salafa*. Ez utóbbi nyilván magyarítás.

Salamonfa (f. Sopron: A/54) 1412: *Salmon*, 1429, 1489: *Salamonfalwa* (Cs. III, 627), OL.1608: *Salamonfalwa*, 1773: ~.

Salamonfa (LIPSZKY) — (f. Vas: A/55) 1390: *Salamonfalwa* (Cs. II, 790), OL.1598: *Salomonfalwa*, 1773, 1808: ~.

Salfa (f. Vas: A/82) 1263: *Kueskut*, 1489: *Kueskuth* al. nom. *Solfolwa* (Cs. II, 768), OL.1601: *Salffalwa*, OL.1720: *Salffa*.

Salomfa (1964) — (falurész Becsvölgyén, Zala: F/133) 1496: *Salamonfalwa* (Cs. III, 99), 1549: *Salomfalwa* (Egyháztört. Eml. V, 255), 1964: ~ (Zala 181).

Sárosfa (f. Pozsony: A/23) 1397: *Sarosfalwa* (CD. X/2, 532), OL. 1720: *Sárosfalwa*, 1773: ~, OL.1781: lat. *Sárosfalwa*, hung. ~, 1786: ~, 1808: *Sárosfalwa*, ~.

Senyefa (f. Vas: A/81) OL.1781, 1786, 1799: ~.

Sikefa (Cs.) — (hn. Nemesapáti határában, Zala: F/92) 1408: *Sikefalwa* — szn.-ben (Zalai Okl. II, 336), 1454, 1543: *Sykefalwa* (Cs. III, 102), 1964: ~ (Zala 95).

Simonfa (f. Somogy G/18) 1403: *Simonfalwa* (Zichy V, 338, vö. Cs. II, 640), OL.1543: *Symonfalwa*, OL.1696: ~.

Szehénfa (1808) — (p. Somogy: G/56) 1449: *Zehanfalwa*, 1486: *Zayhanfalwa* (Cs. II, 642), 1808: ~.

Szelefa (1964) — (hn. Bazita határában, Zala: F/93) 1460: *Zelefalwa* (Cs. III, 125), OL.1578: *Zelefalwa*, 1799: ~, 1964: ~ (Zala 145).

Szemefa (hn. Varga határában, Baranya: G/26) 1402: *Syemfalwa*, 1427: *Zemefalwa* (Cs. III, 451), 1504: *Semefalwa* (Podmaniczky I, 432), 1964: ~, erdő (REUTER).

Szent-Antalfa, *Antalfa* (f. Zala: G/1/a) 1339: *Neueg-Szentantalfalwa* (VeszprReg. 125), 1464, 1485: *Zentanthalfalwa* (Cs. III, 104), OL.1600: *Zent Anthalffolwa*, OL.1696: *Antalfa*, OL.1720: *Szent Antalfa*.

Szent-Ivánfa (f. Vas: A/65) 1342: *Scenthyuan* (Cs. II,

797), 1402: *Zenthyvanfalua* (Zs. II/1, 212), OL.1648: *Szent Iuanfalua*, OL.1720: *Sz. Ivánffa*.

Szent-Jakabfa (f. Zala: G/2) 1318: *Villa S. Jacobi* (Cs. III, 106), 1362: *Scenthiacobfolua* (VeszprReg. 220), OL.1648: *Szent Jakabfalua*, OL.1696; OL.1720: *Sz. Jakabfa*.

Szent-Mihályfa (LIPSZKY) I. *Büdösfá*, Baranya m.

Szent-Mihályfa (f. Pozsony: A/22) 1326: *villam Sancti Mychaelis* (MonStrig. III, 102), 1462: *Zentmihalfalua* (TELEKI, Hunyadiak XI, 30), OL.1626: *Szent Mihalfalua*, OL.1720: *Szent Mihály*, 1736: *Szent-Mihály-Falua*, a térképen: *Mihályfa* (BÉL II, 248).

Szent-Mihályfa (p. Somogy: H/2) 1421: *Zenthmihal*, 1479: *Zenthmyhalsfalua* (Cs. II, 645), OL.1557: *Zenthmýhalsfalua*, 1808, 1828: ~.

Szent-Mihályfa (p. Veszprém: G/9) 1655: *Szent Mihályfalua*, 1696: *Szentmihályfalua* (ILA—KOVACSICS 363), 1808: ~.

Szent-Mihályfa (f. Zala: F/90) 1413—22: *Zenthmyhalsfalua* (Cs. III, 108), OL.1574: *Zentmyhalsfalua*, OL.1720: *Sz. Mihályfa*, *Szent Mihályfa*.

Szent-Mihályfa, *Kerka-* (f. Zala: F/130) 1332—7: *Item sancti Michaelis* (ORTVAY II, 734), 1381, 1524: *Zenthmyhal* (Cs. III, 108), 1773: *Sz. Mihályfa*, 1808: ~.

Szent-Mihályfalua (f. Vas: F/52) 1334: *Zentmihalfalua* (Cs. II, 799), 1773, 1786: *Sz. Mihályfa*.

Szent-Miklósfá (f. Vas: A/66) 1362: *Myklousfalua*, 1371: *Zenthmyklosffalua*, 1455: *Myklosfalua* (Cs. II, 799), OL.1648: *Szent miklosffalua*, OL.1720: *Sz. Miklósfá*.

Szent-Odorfa (p. Vas: F/68) 1428: *Zentholdrosfolua*, 1478: *Zentholdor*, 1480: *Zenthodorfalua* (Cs. II, 784), OL. 1648: *Szent Odorfalua*, 1808: ~.

Szent-Péterfa (f. Vas: F/10) 1221: *Ecclesia S. Petri*, 1297: *Zenth Petur*, 1369, 1496: *Zempeturfalua*, *Zentpethurfalua* (Cs. II, 799), OL.1648: *Szent Peterffalua*, 1655: *Sz. Péterfán* (Communicationes 163), 1698: *Szent Peterfa* (SCHWARTZ 220), OL.1720: *Sz. Péterfa*.

Szent-Péterfa, *Hegyháti-* (f. Vas: F/51) 1404: *Zedthpeterfalua!*, *Zentpeterfalua* (Cs. II, 799), OL.1648: *Szent Peterffalua*, OL.1720: *Sz. Péterffa*.

Szombatfa I. (f. Vas: F/26) 1255: *Sumbotfolua* (HazOkl. 27, vö. SZENTPÉTERY I, 322, Cs. II, 801), 1648: *Sombathfalua*, 1698: ~ (Schwartz 69), OL.1720: *Szombatffa*.

Szombatfa II. (f. Vas: F/114) 1366: *Zumbuthfalua* (Cs. II, 801), OL.1648: *Szombathffalua*, OL.1720, 1773: ~.

Szombatfa (p. Zala: F/124) 1381: *Predium Stephani filii Zombath*, 1389, 1411: *Zombathaza* (Cs. III, 112 — bizonytalan azonosítás), OL.1598: *Zombatfalua*, OL.1696: *ßombatfa*, OL.1720, 1808: ~.

Szomfa (1740) — (p. Bodrog: G/33) 1307: *Azunfalua* (GY. I, 707), 1468: *Azonfalwa* (Zichy X, 456), 1740 k.: ~, 1884, 1926: *Szomfova* (GY. I, 707), 1902: „Asszonyfalva egykori sárközi falu, most határrészevének rövidülése . . .”: *szonfova* (KOVÁCH ALADÁR, A tolnavármegyei Sárköz nyelvjárása: Nyr. XXXIII, 268).

Tapaszfa (p. Vas: A/64) 1358: *Tapazfolua* (Anj. VII, 339), 1479: *Thapazfalua* (Cs. II, 802).

Táplánfa (f. Vas: A/85) 1279: *Harazty*, 1447: *Thapanfalwa* (Cs. II, 754), OL.1648: *Taplanffalva*, OL.1720: ~.

Tarótfalva (f. Vas: F/28) 1409: *Torlodfalua* (Zs. II/2, 221), 1493: *Thorrodfalwa* (Cs. II, 804), OL. 1648: *Tarrodffalva*, 1773: *Tarodfa*.

Terestyénfa I. (f. Vas: A/72) 1342: *Terestienfolua* (Cs. II, 803), OL.1648: *Trestien falua*, OL.1720: *Terestyenffa*.

Terestyénfa II. (LIPSZKY) — (f. Vas: F/14) OL.1720: *Szecsödi Trestyénfa*, OL.1781, 1799: ~.

Tésenfalva (f. Baranya: H/19) 1346: *Tesenfolwa* (Cs. II, 530), 1554: *Tésönfalva* (KÁLDY-NAGY 82), 1687: *Tessenfa* (OL. U. et C. Fasc. 56. No. 1.), OL.1695: *Tesenfa*.

Timafalva (LIPSZKY) — (p. Vas: Táplánfa t.) 1359: *Chymafolua*, 1439: *Thymaffalua* (Cs. II, 803), OL.1601: *Timaffalwa*, 1799: ~.

Úllófalva (p. Veszprém: F/71) 1473, 1488: *Illewfalwa* (Cs. III, 258), 1542: *Illewfalwa* (Podmaniczky III, 213), 1688: *Úllófay predium* (ILA—KOVÁCSICS 384), 1808, 1828: ~.

Vadosfalva (f. Sopron: A/49) 1227: *Terra Wodos*, 1280: *Vadosfolua* (Cs. III, 634), 1628: *Wadasfalua* (Úriszék 560), OL.1701: ~.

Vörösfalai dűlő (CSÁNKI) — (hn. Német-Lád határában, Somogy: G/34) 1486, 1506: *Weresfalwa* (Cs. II, 655), OL.1598: *Verösfalwa*.

VII. ADATTÁR: -falva > -fala

Abafalva (f. Gömör: E/20) 1339: *Abafalwa* (Cs. I, 129), OL. 1552: *Abafalwa*, OL.1720, 1808: ~, 1863, 1864–6: *Abafala*.

Abásfalva (f. Udvarhely: R/103) 1566: *Abastfalwa* (Sz. I, 196), 1592: *abast fala* (SZABÓ T. III.), 1808: ~, *Abácsfalva*, *Abosfalva*, 1864–6: *Homorod* ~.

Ábrahámfalva (f. Udvarhely: R/96) 1566: *Abranjfalwa* (Sz. II, 198), OL.1721: *Abramfalva*, 1808: ~, *Ábránfalva*, 1864–6: ~, régen: *Ábránfalva*, 1964: *Ábrámfalva* (MURÁDIN).

Agyagfalva (f. Udvarhely: R/91) 1506: ~ (Sz. I, 313), 1591: *Agiagffala* (SZABÓ T. III.), 1808, 1839: ~, 1863: *Agyagfala* (KRIZA 89), 1864–6: ~.

Alfalu, *Gyergyó-* (f. Csik: R/14) 1567: *Alffalw*, 1696, 1699: *Alfala*, 1706: *Győ Alfalva*, 1724: *Gyergyó-* ~ (SZABÓ T. II. 15), 1808: ~, 1836–40: *Gyergyó-* ~, *Gyergyó-Alfalva*.

Andrásfalva, *Magyar-* (f. Udvarhely: R/67) [1576]: ~ (Sz. IV. 38), 1808, 1839: *Magyar-* ~, 1863: *Andrásfali* 'andrásfalvi' (KRIZA 89).

Antalfalva (f. Gömör: D/104) 1808, 1836–40: ~, 1863, 1864–6: *Antalfala*.

Apátfalva, *Borsod Apátfalva* (mv. Borsod: E/42) 1330: *Villa Abbatis*, 1338: *Apathfalva* (Cs. I, 168), OL.1720: ~, 1808: *Apáthfalva*, 1828: ~, 1833: *Apát fala* – nem biztos azonosítás (KASSAI II, 142), 1864–66: ~, 1896: *Apátfala* (TMNy. 335).

Árvátfalva (f. Udvarhely: R/104) 1566: *Arvatfalwa* (Sz. II, 198), 1808: *Árvádfalva*, 1964: *Árvádfala* (MURÁDIN).

(**Balogfalva**) *Balogfalu* (f. Gömör: E/11) 1334: „ad possessionem *Bolugh*” (Anj. III, 109), 1427, 1435: ~ (átírva: Cs. I, 131), 1563: *Baloghfalwa* – szn.-ben (Károlyi III, 337), 1808: ~, 1836–40: *Balogfalu*, 1863: ~, 1864–6, 1898: *Balogfala*.

Betfalva (f. Udvarhely: R/83) 1519: *Bethfalwa* (Sz. I, 334), 1808: *Béthfalva*, 1839: ~, 1863: *Betfala* (KRIZA 89), 1864–6: *Bethfalva*, 1964: *Bötfala* (MURÁDIN).

Betlenfalva (f. Udvarhely: R/110) 1235: de *Bethleem* (ZW. I, 63), 1395: *Bethlemfalua* (Zs. I, 428), 1808: *Bethlenfalva*, 1964: *Böllenfala* (MURÁDIN).

Bikafalva, *Nagy Küküllőfalva* (f. Udvarhely: R/88) 1332–7: de s. *Luca*, *Luce* (ORTVAY II, 660), 1477: *Bykafalwa* (Sz. III, 98), 1808: ~ rectius *Nagy-Küküllőfalva*, 1863: *Bikafali* 'bikafalvi' (KRIZA 529), 1864–6: ~, régen *Nagy Küküllőfalva*, 1898: ~, 1964: *Bikafala*, *Bikafala* (MURÁDIN).

Bizófalva (a *Birófalva* sajtóhiba) – (f. Gömör: E/13) 1481: *Bizofalwa* (Cs. I, 131), 1828: ~, 1863: *Bizófalva*, 1898, 1907: ~.

Bogárfalva (f. Udvarhely: R/74) 1566 e.: *Bogartfalwa* (Sz. II, 203), 1597: „*Bogartfalij* határ” (SZABÓ T. III.), 1808: ~, 1863: *Bogárfala* (KRIZA 90), 1864–6: ~.

Bogdánfalva (1936) – (Moldva) 1646–7/1780: *Bogdanfalva* (MIKECS 27), 1906–7: *bogdān-fālā* (CsángSz.), 1936: *Bogdánfalába* (LÜKŐ 164), 1959: *Valea seacă*, ~ (SZABÓ T. A.: MNyj. V, 38 térkép).

Boldogasszonyfalva, *Alsó-* (f. Udvarhely: R/76) 1332–7: *villa Sancte Marie inferioris* (ORTVAY II, 661), [1566 e.]: *Also*

bodogh Azzonij falva (Sz. II, 199), 1808: *Alsó-Boldogasszonyfalva*, 1868: *Alsó-Boldogasszonyfalva* . . . „melyet a nép egyszerűen *Bodogfalvának* nevez.” (ORBÁN I, 20).

Boldogasszonyfalva, *Felső-* (f. Udvarhely: R/107) 1332—7: *villa Sancte Marie superioris* (ORTVAY II, 661), 1407: *Bodogazonfalva* (BARABÁS 437), 1570: „*Bodogh azzonifali határ*” (SZABÓ T. III.), 1808: *Felső-Boldogasszonyfalva*, 1868: *Boldogfala* (ORBÁN I, 20).

Bugyikfalva (f. Gömör: D/114) 1301: *Budik* (CD. IX, 7, 67), 1427: *Budikfalua* (Cs. I, 132), OL.1552: *Bugyikfalva*, 1647: *budikfalusi* (Úriszék 737), OL.1720: *Budikfalva*, 1773: *Bugyikfalu*, OL.1784—5, 1808: ~, 1828: *Bugyikfalu*, 1836—40: *Bugyikfala*, 1863: *Budikfalu*, 1864—6: *Budikfala*, 1898: *Bugyikfala*.

Csekefalva (f. Udvarhely: R/70) 1566: *Chekefalvaban*, 1808: ~, 1863: *Csekefala* (KRIZA 90, 554), 1864—6: ~, 1964: *Csekefalq* (MURÁDIN).

Csetfalva (f. Bereg: L/5) 1341: *Chet* (HistVal. 86), 1408: *Chetfalwa* — szn.-ben (Károlyi I, 544, vö. Cs. I, 414), 1599: *Chetfaly* — jobbágy neve (bizonytalan azonosítás: JAKÓ I. 231), 1600: *Chetfalusi* — szn. (BÉLAY 215), 1614: *Andr. [eas] Czettfali* (BÉLAY 216), 1677: *Csetfalvi ut* (SZABÓ 511), OL.1720: *Csethfalva*, 1808: ~, 1964: *Csetfala* (KÓSA LÁSZLÓ: MNy. XI, 340).

Csókfala (ILA) — (p., Várgede tart. Gömör: E/12) 1427: *Pingfalva* (ILA II, 173 jegyz.), 1431: *Chokfalwa*, 1644: *Czyokfalva* (MAKKAI 553), 1913: *Csókfalipuszta*.

Csomafalva (f. Csik: R/15) 1567: *Chyomaffalva* (SZABÓ T. II. 25), 1641: „*Csoma falara fordulóban*” 1696: *Csomafala*, 1702, 1773: ~ (SZABÓ T. II. 15, 25), 1808: ~.

Décsfalva (f. Udvarhely: R/89) [1566 e.]: *Dechfalwa* (Sz. II, 198) 1808: ~, 1863: *Décsfala* (KRIZA 89, 529), 1864—6: ~, 1964: *Décsfalq* (MURÁDIN).

Dénesfalu (p. Gömör: E/24) 1427: *Dyenesfalua*, 1431: *Gyenesfalua* (Cs. I, 133), 1665: *dienesfalusi* (ILA II, 187), 1808: *Diénesfalva*, 1828: *Dénesfa!* 1863: *Dienesfalu*, 1898, 1907, 1913: *Dienesfala*.

Domafala (p. Gömör: E/8) 1378: *Damafalwa* (ILA II, 227), 1727: *Domafalvi* 1751: *Domafalanak*, 1761: *Domafalán*, 1767: *Domafali* 'domafalvi', 1786: *Domafalván* (ILA II, 26), 1873, 1898: ~.

Domafalva (MIKECS) — (f. Moldva) 1646—47/1780: ~ (MIKECS 31), 1781: *Dumafalva* (KOVÁCS 59), 1868: *Dumafalva* (IMETS 51), 1906—7: *dumu-fálá* (CsángóSz.), 1936: *Dömufala* (LÜKŐ 171).

Dzsidafalva (JERNEY) — (Moldva) 1646—7/1780: *Dsida-*

falva (MIKECS 31), 1906—7: *žudâ-fâlâ* (CsángSz.), 1936: *Zudofala* (LÜKÓ 170 szerint: „*Egyedfalva*” népies neve).

(E b e s f a l v a) *Erzsébetváros* (v. Küküllő: R/57) 1332—7: *Ebes, villa Ebes* (ORTVAY II, 651), 1374: *Ebesfalwa* (ZW. II, 431), OL.1713: ~, 1808: *Ersébethváros*, ~, *Ebisfalva*, 1877: *Ebösfalát* (Nyr. VI, 465).

F a n c s i k a f a l a (1868) — (hn. Agyagfalván, Udvarhely: R/93) 1868: ~ (ORBÁN I, 35).

F o l y f a l v a (f. Maros sz.: R/37) 1497: *Folffalwa* (BARABÁS 173), 1737: *Fojfalva* (JAKÓ II. 354), 1964: *Fójjfalá* (MURÁDIN).

F o r g á c s f a l v a (f. Gömör: D/103) 1808: *Forgátsfalva*, 1864—6: *Forgáchfala*, 1898, 1907: ~.

F o r r ó f a l v a (GEGŐ) — (f. Moldva) 1646—7/1780: *Forrofalva* (MIKECS 26), 1851: ~ (JERNEY), 1906—7: *foru-fâlâ* (CsángSz.), 1959: *Fărăoani*, ~ (SZABÓ T. A.: MNyj. V, 32).

G a l a m b f a l v a, *Nagy-* (f. Udvarhely: R/83/a) 1332—7: *Galamb villa* (ORTVAY II, 660), 1456: *Galambfalwa* (Sz. I, 170), [1566 e.]: *Nagij galambfalwa* (Sz. II, 198), 1808: *Nagy-Galambfalva*, 1863: *Nagy Galonfala, Nagy Galanfala* (KRIZA 89, 529).

G a l a m b f a l v a, *Kis-* (f. Udvarhely: R/133) 1506: *Kysgalambfalwa* (BARABÁS 457), 1808: *Kis Galambfalva*, 1863: *Küs-Galonfala* (KRIZA 89), 1864—6: *Kis ~*, 1964: *Küzsgalambfalá* (MURÁDIN).

G e r g e l y f a l v a (f. Gömör: D/116) é. n., vsz. XIV. sz.: *Gergerfalua, Gergerfalwa* al. n. *Wal* (ILA II, 320), 1404: *Gergerfalua* (HazOkl. 333), 1808: ~, 1863: *Gergelyfala*, 1864—6: ~ vagy köznyelven *Gergelyfala*.

I l e n c f a l v a (f. Maros sz.: R/30) 1567: *Ilendfalva* (Sz. II, 217), 1808: *Illénczfalva*, 1965: *Ilencfala* (BENKŐ: MNy. LXI, 341).

I v á n f a l a (p. Gömör: D/127) 1404: *Ivánfalva* (átírva: ILA II, 429), 1427: *Ivanfalua* (Cs. I, 137), 1727: „*Ivánfalussi határra...*” 1769: *Ivánfala* (ILA II, 262, 445), 1828: *Ivánfalva*, 1863: ~.

J a k a s f a l a (CsángSz.) — (hn., korábban falu, Moldva) 1906—7: *jákás-fâlâ* (CsángSz.).

K a d i c s f a l v a (f. Udvarhely: R/87) 1518: *Kajjdichfalwa* (Sz. I, 332), 1630: *Kadicsfali* m. p. *Kadicsfali Tibáld Lőrincz* (átírva: Ethn. XVII, 254), 1808: ~, 1877: *Kadicsfali 'kadicsfalvi'* (Nyr. VI, 465).

K a r á c s f a l v a (f. Ugocsa: L/6) 1260: *Karachunfolwa* (ÁÚO. VII, 538, vö. SZABÓ 378 és Cs. I, 433), 1773: *Karatsfalu*, 1799, 1808: ~, 1836—40: *Karácshalu*, 1864—6: ~, 1967: *Karácshala* (ungvári egyetemi hallgatók szóbeli közlése).

K a r á c s o n f a l v a, *Homorod-* (f. Udvarhely: R/101) 1332—7:

Karachni villa, villa Karasun (ORTVAY 660), 1453: *Karachonfalva* (BARABÁS 454), 1808: *Homorod-Karácsonfalva*, 1857: *Homoród-Karácsonfala* (BIELZ 444).

Keményfalva, *Homorod-* (f. Udvarhely: R/106) [1576]: *Kemenifalva* (Sz. IV, 41), 1808: *Homorod-Keményfalva*, 1864—6: *Homorod* ~, 1964: *Keményfalva* (MURÁDIN).

Kickófalva (LÜKŐ) — (Moldva) 1455: *Tejcanii* (COSTĂ-CHESCU II, 535), 1646—7/1780: *Steczkofalva* (MIKÉCS 32), 1781: *Ticzkófalva* (KOVÁCS 59), 1851: *Teczkofalva*, 1906—7: *kitzkő-falva* (CsángSz.), 1936: *Istvánfalva, Kickófalva* (LÜKŐ 170).

Kobádfalva (LIPSZKY) — (f. Udvarhely: R/72) 1462: *Kobafalva* (BARABÁS 457), 1808: *Kabátfalva*, ~, 1864—6: *Kobátfalva, Kobát-Demeterfalva*, 1964: *Kobátfalva* (MURÁDIN).

Kustánfalva (f. Bereg: J/73) 1577: *Kysinfa* (bizonytalan azonosítás: N. KISS 390), 1645: *Kosztan Falva* (MAKKAI 352), 1773: *Kustanfal* [!], 1808: ~.

Lászlófalva (f. Borsod: D/30) 1349: *Lazlofalva* (Cs. I, 175), 1808, 1828, 1836—40: ~, 1863: *Lászlófala*, 1864—6, 1873: ~.

Lászlófalva (p. Gömör: D/123) 1338: *Lazlofalva* (ILA II, 576), 1799: ~, 1828: *Lászlófala*, 1836—40: ~, 1863: *Lászlófala*.

Lénártfalva (f. Gömör: E/19) é. n. (a középkorban): *Lenarthfalva, Lenardfalva, Lenardfalva* al. nom. *Myklosfalva, Lenarthfalva* aliter *Kysabaffalva* (ILA II, 588), 1427: *Lenarthfalva* (Cs. I, 140), OL.1552: *Lenartfalva*, 1672: *Lenardfalusi* (ILA II, 386), 1808: ~, 1863, 1864—6: *Lénártfala*.

Lengyelfalva (f. Udvarhely: R/85) 1505: *Lengenfalva* (BARABÁS 220), 1808, 1839: ~, 1863: *Lengyönfala* (KRIZA 90), 1926: *Lengyön- és Lengyenfala* (MNY. XXII, 19).

Lőrincfalva (p. Gömör: D/126) 1332—7: *Sancti Laurenti, Ecclesia B. Virginis de capella Sancti Laurenti* (ORTVAY I, 45), 1445: *Lewriczfalva* (Cs. I, 140), OL.1552: *Leorjnczfalva*, 1808: *Lőrinczfalva*, 1863: *Lőrinczfala*, 1898: *Lőrinczfalva*.

Lőrincfalva (f. Maros sz.: R/29) 1332—7: *Villa Laurentii* (ORTVAY II, 659), 1493: *Lewrynczfalva* (Cs. V, 887), 1808: *Lőrinczfalva*, 1943: *Lőrincfala* (BENKŐ LORÁND szóbeli közlése).

Lukafalva (f. Maros sz.: R/34) 1409: *Lucafalva* (Sz. I, 106), OL. 1700, 1808, 1864—6: ~, 1965: *Lukafala* (BENKŐ: MNY. LXI, 341).

Mádéfalva, Csik- (f. Csik: R/124) 1569: *Amadefalva* (Sz. II, 262), 1808: *Mádéfalva*, 1964: *Mádéfalva* (MURÁDIN).

Makfalva (f. Maros sz.: R/47) 1507: *Makfalva* (Sz. III, 164), 1640: *Makfalva* (SZABÓ T. III.), 1808: *Mákfalva*, 1839: ~, 1863:

„Fáj a szüvem ezekér, a *makfali* szépekér, . . .” (KRIZA 213), „Tekintsünk be *Makfalára* . . .” (KRIZA 214), 1864–6: ~.

M a l o m f a l v a (f. Udvarhely: R/73) 1505: *Malomfalwa* (BARABÁS 462), 1591 k.: *Malomfala* (SZABÓ T. III.), 1808, 1839: ~, 1863: *Malomfala* (KRIZA 90).

M a r é f a l v a (f. Udvarhely: R/111) [1566 e.]: *Marefalwa* (Sz. II, 204) 1590: *mare falan* (SZABÓ T. III.), 1808: *Mátéfalva*, ~, 1893 e.: *Máré-fala* (MTsz. I, 539).

M á r t o n f a l v a (p. Csik: R/127) 1717: *Martonfalván* (Sz. VII, 222), 1839: *Tsik-Mártonfalva*, ~, 1863: „*martonfali*” ’mártonfalvi’ (KRIZA 91).

M a r t o n f a l v a (f. Gömör: E/16) 1427: *Martonfalua* (Cs. I, 141), 1773: ~, OL.1784–5: *Martonfala*, 1808: *Mártonfalva*, 1864–6: ~, szövegben: „. . . közönségesen *Martonfalának* neveztetik”.

M a s z á r f a l v a (1863) — (f. Bereg: J/82) 1410: *Massorfalua* (Zs. II/2, 377), 1577: *Mazarfalwa* (N. KISS 389), 1773: lat. *Maszarfalva*, hung. *Maszarfal* [!], 1808: *Maszarfalva*.

M a t i s f a l v a (f. Udvarhely: R/90) [1576]: *Mattiusfalva* (Sz. IV, 40), 1808: *Mátisfalva*, 1863: *Mátisfala* (KRIZA 89), 1864–6: *Mátisfalva*, 1964: *Mátisfalga*, *Máticsfalga* (MURÁDIN).

M á t y f a l v a (f. Ugocsa: L/7) 1326: *Magfolva* (SZABÓ 409, vö. Cs. I, 434), 1577: *Magyfalwa* (N. KISS 143, 373), 1645: „*Matyfalvi* ország út” (SZABÓ 429), 1669: „*Mattjfali* ut fele” (SZABÓ 510), 1689: *Madfala* (HEVENESI), 1728: *Magyfalva* (LAMPE 608), 1808, 1836–40, 1863: ~.

M e r s z e f a l v a (LÜKŐ) — (Moldva) 1455: *Mircești* (COSTĂCHESCU II, 535), 1936: *Mircești*, ~, népies neve: *Merszefala* (LÜKŐ 171).

M i h á l y f a l v a (f. Gömör: D/119) 1427: *Myhalfalwa* (Cs. I, 141), 1799: *Mihályfa!*, 1808, 1836–40: ~, 1863: *Mihályfala*, 1864–6: „helybeli neve *Mihályfala* is”.

M i k l ó s f a l a (p. Gömör: E/21) [XIV. sz.] *Kysmale* al. *Myklosfalwa* (ILA III, 43, vö. Cs. I, 141), 1808: *Miklósfalva*, 1898: ~.

M i k l ó s f a l v a (f. Udvarhely: R/95) 1332–7: de *Sancto Nycolao* (ORTVAY II, 661), [1566 e.]: *Myklosfalwa* (Sz. II, 198), 1808, 1839: ~, 1863: *Miklósfala* (KRIZA 529).

M i k ó f a l v a (f. Heves: E/41) 1468: *Mikofalwa* (Cs. I, 67), 1773: *Mikofalva*, 1786: *Mikofa!*, 1808: ~, 1895: *Mikófalára* (TMNy. 33).

O c f a l v a (f. Udvarhely: R/100) 1497: *Ozfalwa* (BARABÁS 467), [1566 e.]: *Ozdfalwa* (Sz. II, 198), 1808: *Oczfalva*, 1875: *ócfali* ’ocfalvi’ (Nyr. IV, 227), 1964: *Óucfalga* (MURÁDIN).

O l d a l f a l v a (f. Gömör: D/120) 1332–7: de *Sancto Spiritu*

(ORTVAY I, 46), 1435: *Zentlelek* (Cs. I, 147), 1632: *Oldalfalva*, é. n.: *Oldalfalva* alias *Szentlelek* (ILA III, 142), 1773: *Odolfala*, 1808: ~, 1863, 1864–6: *Oldalfala*.

Ördögfalva (p. Heves: E/27) 1484: *Eordegfalwa* (Cs. I, 68), 1779: ~, 1808: *Ördöglyuka*, ~, 1863: *Ördögfala*.

Pálfalu (f. Gömör: E/14) 1334: *Palfalva* (Anj. III, 58, vö. Cs. I, 143), 1769: „Az *pálfali* rétekre véggel” (ILA, II, 430), 1763: *pálfalvi*, *pálfali* (ILA II, 445), 1806–1808: *Pálfala* (BARTHOLOMAEIDES 638), 1808: *Pálfalva*, 1864–6: *Pálfala*.

Pálfalva, Sajó-Pálfalva (f. Borsod: D/33) 1386–1409: *Paulfalva* (Cs. I, 177), 1799: *Sajó* ~, 1863: *Pálfala*.

Pálfalva, Alsó és Felső- (f. Nógrád: E/38, 39) 1374: *Paalfalva* (Cs. I, 104), 1808: *Alsó-* ~, *Felső-* ~, 1865: *páfalyi* 'pálfalvi' (PAP 68, 51, 25).

Pálfalva (f. Udvarhely: R/61) 1455: *palfalwa* (Sz. I, 169), 1808: ~, 1863: *Pá'fala* (KRIZA 90, 529), 1864–6: ~, 1926: *Páfala*, *Pálfala* (MNY. XXII, 19).

Patakfalva (f. Udvarhely: R/105) 1332–7: *Potok villa* (ORTVAY II, 660), 1487: *Pathakfalwa* (Sz. I, 265), 1808, 1864–6: ~, 1875: *Patakfalán* (Nyr. IV, 39).

Péterfalva (f. Gömör: E/26) 1427: *Peterfalua* (Cs. I, 143), 1773: ~, OL.1781: *Péterfala*, 1808: ~, 1898: *Péterfala*.

Rochfalva (f. Gömör: D/98) 1320: *Rohfolua* (Anj. I, 545), 1346: *Rowfalwa*, *Alsórohfalua*, 1469: *Felsewrohfalwa* (Cs. I, 145), OL.1552: *Alsorokfalwa*, *Felsewrokfalwa*, 1773: *Rokfalusy* – szn. (ILA II, 155), 1808: *Rókfalva*, 1890: *Rochfalva* vagy *Rohfala* (Cs. I, 145).

Rugonfalva (f. Udvarhely: R/82) 1518: *Rugonffalwa* (Sz. I, 332), 1808: ~, *Rugomfalva*, 1863: *Rugonfala* (KRIZA 89).

Sándorfalva (f. Udvarhely: R/99) [1576]: ~ (átírva: Sz. IV, 39), 1808: ~, 1863: *Sándorfala* (KRIZA 89).

Siményfalva, Alsó- (f. Udvarhely: R/71) [1566 e.]: *Semijenfalwa* (Sz. II, 202), 1808: *Siménfalva*, ~, 1864–6: *Also Siménfalva*, 1964: *Seménfalva* (MURÁDIN).

Siményfalva, Felső- (p. Udvarhely: R/109) 1332–7: *de sancto Simone* (ORTVAY II, 661), 1712: *Seménfalva* (átírva: Sz. VII, 190), 1839: *Felső-Siménfalva*, 1964: *Seménfalva* (MURÁDIN).

Simonfalva (p. Gömör: E/7) 1478–83: *Symonfalwa* (Cs. I, 146), 1616: *Simonfali* – jobbágy neve (ILA II, 260), 1632: *Symonfalua* (MAKKAI 149), 1828, 1863: ~.

Sinfalva (f. Aranyos sz.: O/25) 1332–7: *Semfalua*, *Semhaza*, *Zemhaza*, *Zeuhaza*, *Gemfalua*, *Enifalua* (ORTVAY II, 664), 1464: *Sinfalwa* (BARABÁS 112), 1808: *Singfalva*, 1864–6: *Felső* ~, szövegben: „a felső *Sinfalai* határban”.

S ó f a l v a, *Alsó-* (f. Udvarhely: R/43) — (1493): *Soofalwa* (Sz. I, 276), 1591: *Joannes Soffaly* (SZABÓ T. III.), 1808, 1839: *Alsó-~*, 1864—6: *Al ~*, 1964: *Sõufalga* (MURÁDIN).

S ó f a l v a, *Felső-* (f. Udvarhely: R/50) 1808: *Felső-Sófalva*, 1893—1901: *Só-fala* (MTsz.), 1964: *sõufalga* (MURÁDIN).

S z a b ó f a l v a (1838) — (Moldva) 1453: *Sabaoani* (COSTĂ-CHESCU II, 479), 1646—7/1780: *Szabofalva* (MIKÉCS 31), 1880: *Szabófalán* (Nyr. IX, 453), 1901: *Szobofala* (Nyr. XXX, 64), 1906—7: *sebu-fâlâ* (CsángSz.).

S z e n t f a l v a (p. Nógrád: E/4) 1542: *Zentfalwa* (Széchenyi I, 641), 1808: ~, 1898: *Szentfal* [!], 1904: *Szentfalipusztá*.

(T a m á s f a l v a) *Tamásfalú* (f. Gömör: D/112) IV. Béla: *Tamasffokua* (Cs. I, 148), 1799, 1808: ~, 1863, 1864—6: *Tamásfala*, 1898: ~.

T a m á s f a l v a (LÜKŐ) — (Moldva) 1449: *Тамашань* (BOGDAN 36), 1646—7/1780: *Thamasfalva* (MIKÉCS 30), 1851: *Tamásfava!* (JERNEY I, 214), 1906—7: *tamãş-fâlâ* (CsángSz.), 1936: *Tămășeni*, ~, népies neve: *Tamászfala* (LÜKŐ 170).

T a r c s a f a l v a (f. Udvarhely: R/68) 1332—7: *Tarka villa*, *Toroha*, *Tortha villa* (ORTVAY II, 661), 1462: *Tharchafalwa* (BARABÁS 98), 1590: *Tharcziafala* — szn.-ben (SZABÓ T. III.), 1808: ~, 1863: *Tarcsafala* (KRIZA 90).

T e l e k f a l v a (f. Udvarhely: R/102) [1566 e.]: *telekfalwa* (Sz. II, 198), 1606: *telekfalua*, *telekfala* (SZABÓ T. III.), 1808: ~, 1863: *Telekfala* (KRIZA 89).

T i m a f a l v a (Udvarhely: R/81) 1478: *Thymafalwa* (Sz. I, 224), 1808, 1839: ~, 1863: *Timafala* (KRIZA 89), 1864—6: ~.

T ó f a l v a (f. Maros sz.: R/21) 1529: *Thofalwa* (BARABÁS 272), 1808: ~, *Tófalú*, 1839, 1864—6: ~, 1964: *Tófalga* (MURÁDIN).

T o r d á t f a l v a (f. Udvarhely: R/62) [1566 e.]: *Tordatfalwa*, OL.1713: *Tordafalva*, 1808: ~, 1863: *Tordátfala* (KRIZA 90).

V á r o s f a l v a, *Homorod-* (f. Udvarhely: R/98) [1566 e.]: *Warosfalwa* (Sz. II, 196), 1808, 1864—6: ~, 1875: *Városfalára*, *Városfalán* (Nyr. IV, 39), 1964: *Városfalga* (MURÁDIN).

V i r n y i k e f a l a (telep Nagyberegtől K-re, Bereg: L/1) 1886/1900: ~ (REUTER).

Z á d o r f a l v a (f. Gömör: D/128) 1427: *Zadorhaza*, 1486: ~ (Cs. I, 149), OL.1784—5, 1808: ~, 1863, 1864—6: *Zádorfala*.

VIII. ADATTÁR: *-falva* > *-falu*

Ábrahámfalva (f. Sáros: J/16) 1427: *Abramfalua*, 1466: *Abraham*, *Abran* (Cs. I, 288), OL.1720: *Abraham Falva*, 1773: *Abrahamfalva*, 1781: *Abrahamfalva*, 1786: *Abrahamfalva*, 1808: *Ábrámfalva*, 1828: ~, 1836–40: *Ábrahámfalva*, 1864–66: ~.

Ábrahámfalva (f. Szepes: D/65) 1286: *villa Abraham* (FEKETE-NAGY I. 75), 1402: *Abramfalua* (Zs. II/1, 25, vö. Cs. I, 255), 1808: *Ábrahámfalva*, 1864–66: *Ábrámfalva*, ~.

Ábrahámfalva (f. Turóc: B/25) 1419: *Abramfalua*, 1601: *Abrahamfalva* (ÚRHEGYI 36), 1773: Lat. *Abrahamfalva*, Hung. *Abrahamfa* [!], 1808: *Ábrahámfalva*.

Albertfalva (f. Baranya) 1814: *Albertsdorf* (ekkor alapították: REUTER), 1828: *Alberthfalva*, 1864–66: ~ – (hiv. név).

Andrásfalva (f. Liptó: D/17) 1474: *Andrisfalva* (HO. VII, 482), OL.1720: *András Falva*, 1808: *Andrásfalva*.

Andrásfalva (f. Turóc: B/24) 1535: *Andraffalwa* (ÚRHEGYI 36), OL.1720, 1808: *Andrásfalva*.

Apátfalva (f. Trencsén: B/40) 1424, 1508: *Villa abbatis* (FEKETE NAGY II. 95), 1549: *Appathffalwa* (Podmaniczky IV, 105), 1808: *Apátfalva*.

†Árkikunfalva (Krassó: 0) 1389: *Arkykunfalva* (Cs. II, 98).

Arnótfalva (f. Szepes: D/59) 1250: *Heymuth* (Cs. I, 255), 1340: *Kystamási* al. nom. *Arnoltfalua* (FEKETE NAGY I. 91), 1651: *Arnoldffalua* (Csáky I, 722), 1773: *Arnodfalva*, 1781: *Arnutfalva*, 1786: *Arnodfalva*, 1808: *Arnóthfalva*, *Arnóldfalva*, 1836–40: *Arnótfalva*.

Bábafalva (f. Sáros: J/24) 1427: *Babapathaka* (Cs. I, 289), OL.1720: *Bábafalva*, 1773: *Babajalva*, 1808: *Bábafalva*, 1828: *Babajalva*, 1836–40: *Bábafalva*, 1864–66: *Bábafalú* [!].

Bácsfalva (f. Brassó vid.: S/42) 1336: *Zlanfalua* (ZW. II, 242), 1444: *Bácsfalva* (átírva: ICZKOVITS 80), 1456: *Bachfalva*, 1460: *Bachfalva* (Sz. I, 172, 184), 1504: *Batsch falva*, 1507: *Bathsfalva*, 1508: *Bathsfalva*, 1500–1510: *Baychfolwa*, 1532: *Batschz fallu*, 1552: *Bachfalva*, *Bachfolva*, 1625: *Bachfalva*, 1652: ~ (ÁRVAY 51, itt. l. a teljes adattárat), OL.1698: *Batsfalva*, 1808: ~.

Bácsfalva (f. Hont: C/10) 1679: *baczy* (Úriszék 840), OL.1720: *Bacsfalva*, 1742: *Bács-Falva* (BÉL IV, 702), 1864–6: ~.

Bácskafalva (f. Nyitra: B/66) 1375: „metas filii *Basca*” (FÜGEDI 43), 1490: *Baskafalva* – szn.-ben (Apponyi 367), 1786: *Bacskafalva*, 1808: *Bacskafalva*, 1828, 1898: ~.

Bagolyfalva (f. Kraszna: O/2) 1481: *Bagolyfalwa* (Cs. I, 581), 1808: *Bagolyfalva*, 1864–66: ~.

B a j f a l u (f. Szatmár: L/82) 1411: *Balkfalwa* (MAKSAI 112), 1566: *Bajfalwa* (Urb. 844), 1688: *Bayfalu* (Urb. 844), 1808: ~.

B a l á s f a l u (f. Turóc: B/29) 1598: *Blasocz* (ÚRHEGYI 32), OL.1781: *Blasocz-Falu*, 1773: *Blazsoc*, 1808: *Blasócz* vel *Blazsóc* aut *Baldsócz* aut *Balásfalva*.

B á l i n t f a l u (f. Turóc: B/21) 1393: *Villa valentini*, 1534—1696: *Balintfalwa* (ÚRHEGYI 36), OL.1720: *Balintfalva*, 1808: *Bálintfalva*.

B a l o t a f a l u (f. Szatmár: L/67) 1424: *Balathafalwa* (Cs. I, 471; Maksai 112), OL.1720: *Balotafalva*, ~, 1773, 1781, 1808, 1864—6: ~.

+ B á n f a l u (Győr: Győr közelében) 1494: *Banfalu* (Cs. III, 545).

B á n f a l u (f. Moson: A/42) 1318: *Vytezfelde* al. n. *Banfalu* (Cs. III, 599), 1361: *Banfolu* (KRANZMAYER—BÜRGER 38), 1550: *Bamffalwa* (SCHWARTZ 253), OL.1647: *Bamfalwa*, OL.1720: *Banfalu*, 1799: ~, *Bánfalva*, 1808: *Bánfalva*, 1828: ~.

B a r á t f a l u (f. Moson: A/39) 1544: *Baratffalwa* (Egyháztört. Eml. IV, 334), 1549: *Barathfalw* (i. m. X, 261), 1612: *Baratt faluban* (Úriszék 129), OL.1647: *Barátfalwa*, OL.1696: *Baratfalu*, OL.1720: *Baratfalu*, 1808: ~.

B a r c á n f a l u (f. Máramaros: L/42) 1390: *Barzanfalua* (BÉLAY 123, vö. Cs. I, 446), 1542: *Barchanfalwssy* — szn. (BÉLAY 123), OL.1696: *Barczanfalwa*, 1808: *Barczafalva*, 1836—40: *Barczánfalu*, 1864—66: *Barcanfalva*.

B á r d f a l u (f. Máramaros: L/39) 1387: *Barbfalua*, 1398: *Barthfalua*, (BÉLAY, 124, vö. Cs. I, 446), 1470: *Bardfalu*, *Barthfalus!* — szn.-ben (Máramaros 501), 1648: *Barthfalva* (Károlyi IV, 345), OL.1720: *Bardfalva*, 1808: *Bardfalva*, *Bartfalva*, 1836—40: *Bártfalu*, 1864—66: *Bardfalva*.

B a r l a f a l u (f. Szatmár: L/65) 1505: *Bartafalu* (átírva, csak valószínűsített azonosítás: MAKSAI 112), 1592: *Barlafalva* (Károlyi III, 525), OL.1720: *Ballafalu*, 1808: ~.

B a r t o s f a l u (f. Sáros: J/13) 1332—7: *Bardusa* (ORTVAY), 1408: *Bartosfalua* (Zs. II/2, 106, vö. Cs. I, 290), OL.1720, 1808: *Bartosfalva*, 1864—66: ~.

B a t i z f a l u (f. Szepes: D/36) 1286: *Batizfalva* (átírva: FEKETE NAGY I. 204), 1319—1412: *Batizfalva* (Cs. I, 255), OL.1720, *Batizfalva*, 1773, 1781: *Batizfalu*, 1808: *Batizfalva*.

B á t o r f a l u (f. Hont: C/15) 1444: *Bathorfalwa* — szn.-ben (Károlyi II, 238), OL.1720: *Báthorfalva*, 1742: *Bátor-Falu* (BÉL IV, 736), OL.1781: Hung. Lat. *Bátorfalu*, Germ. *Batorfalva*, Slav. *Batorova*, 1808: ~.

Behárfalu (f. Liptó: D/14) 1736: *Beharfalva* (BÉL II, 585), OL.1781: *Biharfalva*, 1808: *Beharócz* vel *Biharfalva*.

Benedekfalva (f. Liptó: D/20) 1357: *Detrichfalua* (HÚŠ-ČAVA 48), 1381: *Benedekfalua* — szn.-ben (i. m. 73), 1391: *Benedekfalva* (LiptReg. 55), OL.1720: *Benedek Falva*, 1864–66: ~.

Bertalanfalva, Alsó- és Felső- (f. Liptó: D/10) OL.1720: *Berthelen Falva*, 1773, 1808: *Bertalanfalva*.

Besenyőfalva (f. Liptó: D/6) OL.1720: *Bessenyő Falva*, 1808: *Besenyőfalva*.

Besznyákfalva (f. Nyitra: B/49) 1742: *Besznyák-Falva*, 1808: ~, 1863: *Beznákfalva*, 1873: ~, 1898, 1907: *Beznákfalva*.

Betlenfalva (f. Szepes: D/50) 1311: *villa Bethleem* (Anj. I, 222), 1355: *Bethlemfalua* (FEKETE NAGY III. 30, vö. Cs. I, 256), 1808: *Bethlenfalva*, 1864–66: *Bethlenfalva*.

Bodafalu (f. Liptó: D/24) 1391: *Bodafalva* (LiptReg. 28), 1736: *Bodó-Falva* (BÉL II, 570), 1808: *Bodafalva*, 1863: ~.

Bodófalva (f. Turóc: B/30) 1420: *Bodafalua*, *Bodowfalua*, 1534: *Bodowicze* (ÚRHEGYI 33), 1773: *Bodofalva*, OL.1781: *Bodofalu*, 1786: *Bodofalva*, 1808: *Bodofalu* vel *Bodófalva*.

Bodorfalu (f. Turóc: B/35) 1534–1696: *Bodorfalwa*, 1548: *Bodorowawez* (ÚRHEGYI 36), OL.1720: *Bodorfalva*, OL.1781: *Bodorfalu*, 1808: *Bodorfalva*, 1863: ~.

Borcfaalva (f. Turóc: B/32) 1331: *Borchfalua* (ÚRHEGYI 37), OL.1720: *Borczfalva*, OL.1781: *Borczfalu*, 1808: *Borczfalva*, 1863, 1898: *Borczfalu*.

Botfalva (f. Brassó vid.: S/40) 1368: *Bathfalu* (ZW. II, 316), 1415: *Bothfalua* (Sz. I, 110), OL.1698: *Bottfalva*, 1808: *Botfalva*, 1839: *Botfalva*, ~.

Botfalva, Alsó- (f. Nyitra: B/36) OL.1720: *Alsó Bottfalua*, 1808: *Alsó-Botfalva*, 1828: ~ (*Alsó*).

Botfalva, Felső- (f. Nyitra: B/37) XIII. sz.: *Botfalu* (átírt adat FÜGEDI térképén), 1606: *Bothfalván* (Tört. Tár. 1905: 307), OL.1720: *Felső Bottfalva*, 1828: ~ (*Felső*).

Budfalva (f. Máramaros: L/50) 1402: *Buthfalva* (Bélay 131), 1470: *Budfalvas!*, 1479: *Budfalus!* — szn.-ekben (Máramaros 502, 540), 1483: *Bodfalwa* (Cs. I, 447), OL.1696: *Budfalva*, 1836–40, 1864–66: ~

Császárfalva (f. Sopron: A/47) OL.1559: *Chijazarffalwa* (KRANZMAYER—BÜRGER 79), OL.1596: *Chazarfalwa*, *Chaszarfabu*, OL.1715: *Csaßarfabu*, 1808: *Császárfalu*.

Cselfalu (f. Sáros: J/22) 1402: *Celfalua* (Zs. II/1, 172), 1427: *Chelfalua* (Cs. I, 292), 1808, 1836–40: *Cselfalva*, 1863: ~.

Csépánfalva (f. Szepes: D/79) 1307: *Villa Chepani* (Cs. I,

256), *Chepanfalua* (FEKETE NAGY III. 27), 1592: *csépánfalusi*, *Csépánfalván* (Tört. Tár 1882: 544, 545), 1808: *Csepanfalva*, 1863: *Csepánfalva*.

Cserépfalu (f. Borsod: E/44) 1248/1326: terra *Cserep* (CD. IV/2, 16, vö. SZENTPÉTERY I, 263), 1271: *Chereph* (SZENTPÉTERY II/1, 120), 1594: *Chereep* (N. KISS 465), OL.1720: *Cserép Falva*, 1781: ~, 1786, 1799: *Cserépfalva*, 1808: ~, 1864—66: „A’ község neve köznyelven *Cserép* írásban pedig *Cserépfalu*”.

Csernátfalva (f. Brassó: S/43) 1366: *Charnadfalua* (ZW. II, 242), 1444: *Szentmihályfalva*, más néven *Csernátfalva* (átírt adatok: ICZKOVITS 80), 1460: *Zentmihalfalwa* al. n. *Thernatfalwa* (Sz. I, 184), 1504, 1511, 1512: *Scharnat falw* (ÁRVAY 106—7, ugyanitt további, igen sok adat), 1808: *Csernátfalva*, 1864—66: ~, 1936 [1906—7]: *č'šernātfálu* (CsángóSz.)

Csontfalva (f. Szepes: D/62) 1274: „iuxta terras nobilium de *Chunta*” (FEKETE NAGY I. 74), 1418: *Chantafalwa* (Cs. I, 256), 1808: *Csenczicz*, 1863: ~.

Csontfalva (p. Nógrád: E/43) 1389: *Chonchfalua* — szn. ben (HistVal. 366), 1433: *Chontfalua* (Bánffy I, 600), 1808: ~, 1863, 1864—66, 1898: *Csontfalva*.

Deákfalva (f. Turóc: B/17) 1348/1430: *villa Dyak*, 1403/1416: *Dyakfalwa* vel al. nom. *Alberththeleke*, 1548: *Djakowawez*, 1564: *Deakffalwa*, 1601: *Deakfalw* (ÚRHEGYI 37), OL.1720: *Deákfalva*, 1773: *Deakfalva*, OL.1781: *Deakfallu*, 1786: *Deakfalva*, 1808: ~, 1828, 1836—40: *Deákfalva*, 1863: ~.

Deánfalva (f. Turóc: B/19) 1331: terra *Gyan*, 1436: *Dyanfalva* (MÁLYUSZ 73), 1457: *Dyonawawez*, 1593: *Deanfalwa* (ÚRHEGYI 37), OL.1720: *Deánfalva*, 1863: ~.

Deménfalva (f. Liptó: D/25) 1736: *Demiénfalua* (BÉL II, 571), 1808, 1836—40: *Deményfalva*, 1863: ~.

Dukafalva (f. Sáros: J/19) 1402: *Dvkafalwa* (Zs. II/1, 186, vö. Cs. I, 293), OL.1720: *Dukafalva*, 1863: ~.

Élesfalva (f. Hont: C/4) 1290: *Eliasfalua* (CD. V/3, 49), OL.1720: *Eles Falva*, 1773: *Elesfalva*, 1808: *Elesfalva*.

Farkasfalva (f. Szepes: D/68) 1278: *Farcasfalwa* (SZENTPÉTERY II/2, 219, vö. Cs. I, 257), OL.1720: *Farkasfalva*, 1863: ~.

+**Fejérfalva** (= Batiz, Szatmár: L/58) 1364: *Batizhaza* másként *Fejérdfalva* (Cs. I, 471), é. n.: *Feyerfalw* (MAKSAI 113).

Feketefalva (f. Szatmár: L/79) 1411: *Fekethefalw* (Cs. I, 474), OL.1720: *Fekete Falva*, 1808: ~.

Folkusfalva (f. Turóc: B/23) 1355: *Villa Folci* (MÁLYUSZ 78), 1359: *Folkusfalua* (ÚRHEGYI 38), 1808, 1828, 1836—40: *Folkusfalva*, 1863: ~.

(G á c s f a l u) *Gácsfalva* (f. Nógrád: D/108) 1742: *Gátsfalua* (BÉL IV, 67), OL.1720: *Gács Falva*, 1828: ~.

G á l f a l u (f. Liptó: D/21) OL.1720, 1736: *Gálfalva* (BÉL II, 570), 1799: *Gálfaval*, 1808, 1863: *Gálfalva*, 1873, 1898: ~.

G e l é n f a l v a (f. Nyitra: B/60) 1416: *Gelyenfalw*, *Gylyenfalw* (HazOkl. 363, 364), 1548: *Gellenfalwa* — szn.-ben (Károlyi III, 242), 1863, 1898: *Gellénfalva*.

G e r g e l y f a l u (f. Nyitra: C/6) 1409: *Gergerfalwa* (Zs. II/2, 224), 1808: *Gergelyfalva*, 1863: ~.

G e r l a k f a l u (f. Szepes: D/35) 1336: *Gerlachfevlde* (Cs. I, 258), 1379: *Gerlachfalwa* (FEKETE NAGY I. 36), 1773: *Gerlachfalw*, 1808: *Gerlachfalwa*, 1828: *Gerlachfalw*, 1836—40: *Gerlachfalva*, 1863, 1864—66: *Gerlachfalw*.

G e t h f a l u (p. Nyitra: B/72) 1546: *Getthfalwa* (Egyháztört. Eml. 461, 470), 1808: *Gedfalw*, 1828: ~.

G o m b o s f a l u (f. Sáros: J/6) 1435: *Gombosfalva* (Cs. I, 295), 1808, 1836—40: *Gombosfalva*, 1863, 1864—66: ~.

G u o t f a l u (f. Liptó: D/22) 1773, 1781: *Guothfalva*, 1808, 1828: *Guothfalva*, 1836—40: *Guótfalva*, 1863: ~.

G y ö r k e f a l u (f. Szatmár: L/84) 1411: *Gyynwrkefalwa* (Cs. I, 475), OL.1720: *Györke Falu*.

G y u l a f a l u (f. Turóc: B/20) 1357/1360: *Gyulahaza*, 1387: *Gyulafalua* (ÚRHEGYI 34), 1808: *Gyulafalva*, 1863, 1898: ~.

H a d u s f a l u (f. Szepes: D/57) 1329, 1432: *Edustornya* (Cs. I, 257) 1371: *Edusfalva* (FEKETE NAGY I. 77), 1550: *Edesfalw* szn. (Egyháztört. Eml. V. 336), 1639: *Hadusfalva* (Csáky I, 708), 1863: ~.

H a n u s f a l u (mv. Sáros: J/25) 1332: *Hanusfalwa* (Cs. I, 286), 1658: „*hanosfalusij* vargákot” (Úriszék 925), OL.1720: *Hanus Falva*, 1808, 1836—40: *Hanusfalva*, 1863: ~.

H a n u s f a l u (f. Szepes: D/28) 1342: *villa Hannus* (Anj. IV, 181), 1344: *Henus*, 1424: *H. villa* (Cs. I, 258), OL.1720: *Hamusfalw!* OL.1781, 1808: *Hanusfalva*, 1828: *Hanuszfalu*, 1836—40: *Hanusfalva* 1863, 1864—66: ~.

H á n z l i k f a l u (f. Trencsén: B/39) 1410: *Hanzlik*, 1471: *Honczlikfalwa* 1475: *Honzlyk*, 1489: *Honzlykfalwa*, 1492: *Hanczlik*, 1497: *Hanzlykfalwa* (FEKETE NAGY I. 121—2), 1548: *Hanzlikowafalwa* — szn.-ben (Podmaniczky III, 520), 1640: *Hanzlikfalva* (Tört. Tár 1890: 189), 1808: *Hanzlikfalva*, 1863: *Hanzlikfalw*.

I l l é s f a l u (f. Szepes: D/60) 1263: *villa Vrsi* (FEKETE NAGY I. 185), 1263: *Villa Sperarum* (Cs. I, 254), 1354: *Ilysfalwa* (FEKETE NAGY I. 185), OL.1720: *Illesfalva*, 1786: ~, 1799: *Illésfalva*, 1808: *Illésfalva*, *Illyésfalva*, 1828: ~.

Imrihfalu (f. Szepes: D/51) OL.1781: *Imrihfalva*, 1808: *Imrichfalva*, *Imrefalva*, 1836–40: *Imrefalva*, 1863: *Imrichfalu*.

Istvánfalu (f. Szepes: D/52) 1320: *ville Stephani* (Anj. I, 581), 1384: *Esthfanfalua* (CD. X/1, 203, vö. Cs. I, 259), 1808, 1836–40: *Istvánfalva*, 1863, 1864–66: ~.

Istvánfalu (f. Vas: F/33) OL.1574: *Istwanfalw*, OL.1582: *Isthwanffalwa*, OL.1720, OL.1781: *Istvánfalva*, 1786: ~, 1808: *Istvánfalva*, 1863: ~.

Ivánkafalu (= ? Ivánkapusztá, Baranya: G/72) 1554, 1565, 1571: *Ivánkafalu* (KÁLDY-NAGY 45).

Ivánkafalu (f. Turóc: B/25) 1423: *Iwankafalua* (ÚRHEGYI 34), OL.1720: *Ivánkafalva*, 1736: *Iwanka-Falva*, Slaudorum dialecto *Iwanczina* (BÉL II, 341), OL.1781: *Ivánko falu*, 1786: *Ivánkofalva*, 1863: ~.

Izsépfalu (f. Liptó: D/8) 1391: *Isipfalva* (LiptReg. 49), OL.1720: *Isipfalva*, 1808: *Izsipfalva*, 1863: ~.

Jakabfalu (f. Baranya: H/23) 1465: *Jakabfalwa* (Cs. II, 493), OL. 1720: *Jacabfalva*, OL.1781: ~, 1786: *Jakabfalva*, 1799, 1808: ~.

Jakabfalu (f. Liptó: D/19) OL.1720: *Jakab Falva*, 1808, 1836–40: *Jakabfalva*, 1863: ~.

Jakabfalu, *Magyar-* (f. Sáros: J/4) 1332–7: *Villa Jacobi* (ORTVAY) 1401: *Lengyelácabfalwa*, 1427: *Jacabfalua* (Cs. I, 297), OL.1720: *Magyar Jakabfalva*, 1863: *Magyar-*~.

(**Jakabfalu**) *Jakubján* (f. Szepes: D/33) 1322: *Villa Jacobina*, 1408: *Alsowiacabuagasa*, *Felsew-Jacabuagasa* (Cs. I, 259), OL.1781: *Jakabfalva*, 1898: *Szepes-*~.

Janofalu (f. Nyitra: B/67) XII. sz.: *Janófalu* (kikövetkezett adat FÜGEDI térképén), XV. sz.: *Janova*, *Janfalva* (Magy-Vm. Nyitra 107), OL.1720: *Jano Falva*, 1836–40: *Janofalva*, 1863: ~.

Jékelfalu (f. Szepes: J/36) 1332–7: *Gencil*, *Getul villa* (ORTVAY), 1344: *villa Jeké...*, 1359: *Jekulfalva* (FEKETE NAGY I. 132, vö. Cs. I, 259), 1365: *Jekulfalusi* [!] (CD. VII/3, 160), 1639: *Jekelfalwa*, *Jekelfalusy* — szn. (Csáky I, 707, 708), OL.1720: *Jekelfalua*, 1864–66: ~.

Jeszkofalu, *Kolos-* (f. Nyitra: B/47) XIII. sz.: *Jeskófalu* (átírt adat FÜGEDI térképén), 1524: *Jeszkofalwa* (Podmaniczky II, 302), OL.1720: *Jesskofalva*, 1863: *Koloss-Jeszkofalu*.

Jeszkofalu (1863) — (f. Nyitra: B/68) 1574: *Jeskófalva* (ide tartozik?: Száz. XXXII, 952), 1808: *Jeszkofalva*, 1836–40: *Jeszkófalva*, 1863: ~, 1873: *Jeszkofala!*

Kácsfalu (f. Baranya: H/28) 1332–7: *Gacha*, *Gata* (ORTVAY),

1323: *Kachfolwa*, *Kaach* (Gy. I, 321), OL.1695: *Kacsfalva*, 1773: *Kácsfalva*, OL.1781: *Kátsfalva*.

Kakasfalva (f. Nyitra: B/62) 1269?/1277: *terra Kokos* (SZENTPÉTERY I, 498), 1389: *Kakasfalua* (Zs. I, 124), 1808, 1836—40: *Kakasfalva*, 1863, 1864—66: ~.

Kakasfalva (f. Sáros: J/12) 1497: *Kakasfalw* — szn.-ben (Cs. I, 319), 1549: *Kakasfalwa* — szn.-ben (Podmaniczky IV, 219), OL.1720: *Kakas Falva*, 1808: *Kakasfalva*, 1828, 1836—40, 1863: ~.

Kamanfalva (f. Nyitra: B/64) XIII. sz. vége: *Kálmánfalva* (átírva: FÜGEDI.37), 1515: *Kalmanfalwa* (Apponyi I, 429, 437), 1742: *Kamanfalva*, feu *Kalmanfalva* (BÉL IV, 451), 1863: *Kamánfalva*.

Káposztafalva (mv. Szepes: D/54) 1260: *villa Kabost* (FEKETE NAGY I. 85), 1284: *Kapusdorf*, 1440: *Kaposztafalva* (Cs. I, 251), 1413: *Kapozthasfolwa* — idetartozik? (OkI Sz.), 1672: *Kaposztaffalva* (Urb. 388, 409), 1702: *kaposztafalwsi* (Csáky I, 788), OL. 1720: *Káposztafalva*, 1863, 1864—66: ~.

Károlyfalva (f. Turóc: B/22) 1272: *Wjfalva*, 1406: *Karulhaza* (ÚRHEGYI 38), 1549: *Karolfalwa* (Podmaniczky IV, 162), 1626: *Karolfa* [!] (ÚRHEGYI 38), OL.1720: *Károlyfalva*, 1863: ~.

Károlyfalva (telep, Pozsony: A/11) OL.1781: lat. *Carolfalva*, hung. *Kaolfalva!*, 1808, 1863: ~, 1898, 1907: *Károlyfalva*.

Kelemenfalva (f. Liptó: D/5) 1264: *Kelemenfalva* (CD. IV/3, 209), 1391: *Kelemenfalua* (Zs. I, 244), OL.1720: *Kelemen Falva*, 1773: *Kelemenfalva* (lat. *Kelemenfalva*), 1863: ~.

Kelemenfalva (f. Turóc: B/27) 1534—1696: *Kelemenfalwa*, *Kelemenffalwa* stb. (ÚRHEGYI 38), OL.1720: *Kelemenfalva*, 1863: ~.

Keresztfalva (f. Szepes: D/34) 1290: *Krystur* (FEKETE NAGY I. 225), 1401: *Zenthkerezth*, 1498: *Kerezthfalwa* (Cs. I, 260), OL.1720: *Keresztfalva*, 1773: ~, 1781: Lat. *Keresztfalva*, Hung. ~, 1786: ~, 1799, 1808: *Keresztfalva*, 1828: *Keresztfalú*, 1836—40: *Keresztfalva*, 1863, 1864—66: ~.

Keszegfalva (f. Komárom: C/19) 1482: *Kezegfolwa* (Cs. III, 503), 1689: *Kosetfalva*, a térképen: *Kesetfalva* (HEVENESI), 1808: ~, 1965: *Keszegfalva* (a helyi nyelvjárásban).

+*Kockafalva* (= ? Kockaszállás, Bereg: J/71) 1685: *Koczka-falusiak* (Úriszék 980).

Konyafalva (1863) — (p. Nyitra: B/65) 1799, 1808, 1828: *Konyafalva*, 1863: ~.

Kosztolnafalva (f. Nyitra: B/44) 1332—7: *Diuec Superior* (ORTVAY), 1332: *Kosztolnafalva* (átírva: FÜGEDI 69, I. CD. VIII/3, 654), OL.1720: *Kosztolnafalva*, 1863: ~.

Kőfalva (LIPSZKY) — (f. Baranya: H/33) 1392: *Keufalua* (Zs. I, 272), 1799: ~, 1808: *Keő* vel *Kő* aut ~.

K r á c s f a l u (f. Máramaros: L/47) 1385: *Karachonfalva* (Máramaros 85), 1415: *Karachfalva*, 1444: *Karatzonfalva* (BÉLAY 169), 1479: *Kracsonfalus!* — szn.-ben (Máramaros 543), OL.1696: *Karácsfalva*, 1808: *Krácsfalva*, 1828: *Kratsfalu*.

K r e s z t y á n f a l u (f. Nyitra: B/45) 1348—1411: *Terestyénfalva!* (átírva: Száz. XXXII, 953), 1496: *Krstyánfalv* (átírva: FÜGEDI 70), OL.1720: *Kresztyanfalva*, 1863: *Krstyánfalv*.

K u l c s á r f a l u (f. Vas: A/68) 1438: *Alaph*, 1570: *Kwchyarfalw*, 1576: *Kwchiar falw Alap* (ZIMÁNYI 130), 1584: *Kuczarfalwyak* (Úriszék 76), OL.1618: *Kuczarfalu aliter Alap*, OL.1720: *Kulcsárfalva*, 1773, OL.1781: ~.

L a c f a l u (f. Szatmár: L/80) 1566: *Laczfalwa*, 1688: *Latz-falu* (Urb. 624, 631), OL.1720: *Lác Falu*, 1808: *Laczfalv*.

L a j o s f a l u (f. Nyitra: B/71) 1389: *Lajosfalv* (átírva: FÜGEDI 38), 1404: *Loysfalua* (Zs. II/1, 374), 1786: *Lajosfalva*, 1799: ~, 1808: 1836—40: *Lajosfalva*, 1863: ~.

L a j t a f a l u (mv. Moson: A/34) 1273—1290: *Poztneuselde* (KRANZMAYER—BÜRGER 125), OL.1696: *Laitafalu*, OL.1720: *Lajta-Falva*, *Laitafalu*, 1773: *Laithafalu*.

L a s k a f a l u (f. Baranya: H/35) 1377: *Vaskafalua* (Cs. II, 534), 1773: *Laskafalva*, OL.1781: ~, 1786: *Lasfalva!*, 1799: *Laskofalu*, 1808, 1828, 1836—40: *Laskafalva*, 1848: ~ (REUTER).

L a s k a f a l u, *Kis-* (p. Baranya: H/35).

L á s z l ó f a l u (f. Turóc: B/26) 1380: *villa Ladislai* (MÁLYUSZ 89), 1401: *Laczlou falua*, 1601: *Laßlofalw* (ÚRHEGYI 39), 1736: *Lászlófalva* (BÉL II, 364), OL.1781: *Laszlofalva*, 1863: ~.

L e á n y f a l u (p. Pest: C/22) 1477: *Leanfalwa* (Cs. I, 14), 1781: *Leány-falu*, 1808, 1863: ~.

L e á n y f a l v a (1863) — (p. Borsod: E/45) 1339: poss. *Lean*, 1443: *Leanfalwa* (Cs. I, 175), 1808: *Leányfalv*, 1828, 1863: ~, 1898: *Leányfalv*.

L é n á r d f a l u (f. Szatmár: L/77) középkor: *Lénárdfalva* (bizonytalan adat, SZIRMAY után Cs. I, 479), 1407: *Landuarthfalua* — szn.-ben (idetartozik? — Zs. II/2, 23), OL.1720: *Lénárt Falu*, 1808: ~.

L é t á n f a l u (f. Szepes: D/56) 1278/1291: *Lethon* (SZENTPÉTERY II/2, 220), 1280: *Letun*, 1494: *Lethan* (Cs. I, 262; FEKETE NAGY I. 85), 1550: *Letonfalwa* (Egyháztört. Eml. V, 337), OL.1720: *Letanfalva*, 1828: *Lethánfalv*, 1836—40: *Lethanfalva*, 1863: *Letanfalv*.

L ó f a l u (f. Sáros: J/14) 1270: *Kabalafalua* (HO. VIII, 131), 1366: *Kabalafalua* (Cs. I, 298), 1427: *Lowfalva* (Cs. I, 302), OL.1720: *Lofalva*, 1808: *Lófalva*, ~, 1836—40, 1863: ~.

+Lórándfalva (f. Baranya: Szentiván t.) 1554, 1571, 1579, 1582: ~ (KÁLDY-NAGY 27).

+Magasfalva (Hont 0) 1388: *Magasfalva* (Zs. I, 50).

Mahalfalva (f. Szepes: D/58) 1229: *Villa Mohol*, 1274: „terra nobilium de Mohol”, 1336: *Machalfeulde*, 1422—3: *Machalfalwa* (Cs. I, 263; FEKETE NAGY I. 74), 1808: *Machalfalva*, 1863: *Machalfalva*.

(Marcafalva) *Mitosin* (p. Liptó: D/2) 1391: *Marcafalva* (LiptReg. 26), OL.1720: *Marcafalva*, 1863: *Marcafalva*.

Margitfalva (f. Szepes: J/35) 1300: *Senthmargita*, 1353: *Zenthmargytaazzunfolva*, 1423, 1476: *Zenthmargita*, 1460: *Margythfalwa* (Cs. I, 263; FEKETE NAGY I. 134), OL.1720: *Margitfalva*, 1863: ~.

Markusfalva (f. Szepes: D/81) 1280: *Villa Marci* (FEKETE NAGY I. 105), 1311: *Marcusfalva* — szn.-ben (CD. VIII/5, 5), 1399: *Marcusfalva* (Zs. I. 629, vö. Cs. I, 252), 1592: *Markusfalusi* (Tört. Tár 1882: 544), OL.1720: *Markusfalva*, 1773: ~, 1808, 1836—40: *Markusfalva*, 1863: ~.

Mártonfalva (f. Nyitra: C/7) 1570: ~ (FEKETE II. 84), 1742: *Márton-Falva* (BÉL IV, 410), 1808, 1863: ~, 1898: *Mártonfalva*.

Mátyásfalva (f. Szepes: D/27) 1279/1292: *villa Mathei* (HO. VII, 226), 1344: *Mathyasfalva* — szn.-ben: FEKETE NAGY III. 26), 1340: *Mathesuagasa*, 1352: *Mathiasfalva* (Cs. I, 263), OL.1720: *Mattyasfalva*, 1773: *Mattyásfalva*, 1781: Lat. *Matyiasfalva*, Hung. *Mattyásfalva*, 1786: *Mattyásfalva*, 1863: ~.

Mecsedfalva (p. Szepes: D/61) 1314: *Micheletfolva* (FEKETE NAGY I. 76), 1351: *Micheleth*, *Micheletfalva* (Cs. I, 263), 1808: *Mecsedfalva*, 1863: *Mecsedel puszta*.

Menguszfalva (f. Szepes: D/37) 1398: *Mengusz* (Cs. I, 263), OL.1720: *Menguszfalva*, 1773: *Menguszfalva*, OL.1781: *Menguszfalva*, 1808: *Menguszfalva*, 1828, 1864—66: ~.

+Mikácsfalva (Valkó: Nevna tart.) 1428: *Mykachfalw* (Cs. II, 334).

Miklósfalva (f. Szepes: D/49) 1327: *villa Nicolai dicti Ewz*, 1349: *Ewzmyklosfalva* (FEKETE NAGY I. 68), 1401: *Myklosfalva* (Cs. I, 263), 1405: *Ewz Miclosfalva* (Zs. II/1, 524), 1808, 1836—40: *Miklósfalva*, 1863: ~.

Mikófalva (p. Bars: C/2) 1395: *Mykofalva* (Zs. I, 423), 1570: *Mikófalva* (FEKETE II. 75), 1781: lat. *Nikó Falva*, Hung. *Niko-falva*, 1808: *Nikófalva*, 1828, 1873: ~, 1898, 1907: *Mikófalva*.

+Mórfalva (= ? Majoróc, Zemplén: J/32) 1363: *Morfalva*, 1414: *Moroch* (Cs. I, 357).

Mózesfalva (f. Szatmár) 1808: *Mojszén*, 1828: ~, 1836—40: *Mózesfalva*, 1863: ~, 1864—66: *Mózesfalva* — (magyarítás).

Nyegrefalu (f. Szatmár: L/83) 1688: *Negre-falu* (Urb. 629), OL.1720: *Nigrefalu*, 1786: *Nyigrefalva*, 1799, 1808, 1863: ~.

Orfalu (f. Vas: F/34) 1332–7: *Or* (bizonytalan azonosítás: ORTVAY II, 733), OL.1574: *Orffalw*, OL.1648, 1808: ~.

+ Ösztövérfalu (Bars: Ø) 1345: *Uzteurfalu* — szn.-ben (MonStrig. III, 554), 1347: *Wztuerfalu* (Anj. V, 103), 1399: *Vzteurfalu* (Zs. I, 651).

Pácafalu (f. Szatmár: L/63) 1370: *Apáczafalu* (átírva: Cs. I, 470), 1592: *Apáczafalva* (Károlyi III, 512), 1648: *Apatzaffalva* (MAKKAI 406), OL.1720: *Pácza Falu*, OL.1781: *Paczafalu*, 1808: *Apáczafalu*, 1828: *Páczafalu*, *Apáczafalu*.

Pálfalu (f. Liptó: D/15) 1400: *Palfalua* (Zs. II/1, 6), OL.1720: *Pálfalva*, OL.1781: lat. *Pálfalva*, hung. *Pálfalu*.

Paraszka (Bodorfalu tart. Turóc: B/33) 1773, 1786, 1828: *Paraszka*, 1863: *Paraszka*.

Pátfalva (f. Moson: A/38) 1217, 1316: *Potesdorf* (Cs. III, 65), 1273: *Pothfolua* (ÁÚO. XII, 646), 1330: *Pothfolw* (Cs. III, 685), 1544: *Pathffalwa* (Egyháztört. Eml. IV, 335), OL.1720, 1786: *Patfalva*, 1799: *Páthfalva*, 1808: *Páthfalva*, *Páthfalva*, *Pátifalva*.

Péntekfalva (f. Vas: A/89) OL.1570: *pinthekfalw*, OL.1601: *pentekffalwa*, 1773: *Pintekfalva*, OL.1781, 1808: ~.

Péntekfalva (f. Zala: F/115) 1289/1291: *Pentekfolua* (OkI Sz., vö. Cs. III, 93), OL.1720: *Németh Pintekfalva*, 1773: ~, OL.1781: *Pentekfa*, 1786, 1799: *Pintekfalva*, 1808: ~, *Péntekfa* 1828, 1836–40, 1863: ~.

Péterfalva (f. Nyitra: A/3) 1549: *Peterfalwa* (Egyháztört. Eml. V, 262), OL.1720: *Peter Falva*, 1863: ~.

Petőfalva (f. Nyitra: B/57) XIV. sz.: *Petőfalva* (átírva: FÜGEDI, csak a térképen), OL.1720: *Pető Falva*, 1863: ~.

Pócsfalva (f. Vas: F/20) 1350: *Bochfolua*, 1548: *Pochfalwa*, *Pachfalwa* (Moór, West. 144 jegyz.), 1698: *Paczfalva* (SCHWARTZ 206), OL.1720: *Pacsfalva*, 1781: ~, 1786: *Posfalva*, 1808: ~.

Pongrácfalu (f. Szepes: D/78) 1360: *Pongrácfalva* (átírva: FEKETE NAGY I. 149), 1410: *Pongrachfalwa* (Cs. I, 265), OL.1720: *Pongraczfalva*, 1863: *Pongrácfalu*.

Pósfalu (f. Sáros: J/21) 1352: *Pousfalva* (Anj. V, 585, vö. Cs. I, 307), OL.1720: *Pósfalva*, 1836–40, 1863: ~.

Prakfalva (Szepes: D/96) 1368: *Villa praconis* (Cs. I, 265), 1808: *Prakendorf*, 1863, 1864–6: *Prakenfalva* — (magyarítás?).

Prencsfalu (f. Hont: B/73) 1387: *Perenchfalua*, 1388: *Prencfalua* (Zs. I, 20, 70), OL.1720: *Prencs Falva*, 1742: *Prencs-Falu* (BÉL IV, 699), 1773, 1808: ~, 1828: *Prencsfalva*, 1864–66: ~.

P ü s p ö k f a l u (f. Nyitra: B/61) 1418: *Pyspekfalva* — talán idetartozik (CD. X/6, 190), OL.1720: *Püspök Falva*, 1808: *Püspökfalva*, *Püspöki*, s. *Biskupowa*, 1863, 1864—66: ~.

R o m á n f a l u (f. Nyitra: B/69) 1394: *Romanfalua* (Zs. I, 385), 1808, 1863: *Románfalva*, 1864—66: ~.

+S á f r á n f a l v a (Vas: Ø) OL.1598, OL.1601, OL.1609: *Saffranfalua*, OL.1618: *Hamor* aliter *Saffranfalua*.

S á n d o r f a l u I. (f. Szatmár: L/81) 1411: *Sandorfalva* (Cs. I, 484), 1688: *Sandorfalva* (Urb. 627), OL.1720: ~, 1864—66: ~, „bár valóságos neve *Sándorfalva*, mint azt a magyar nyelv természetén kívül régi pecsétnyomójának körirata is tanúsítja”.

S á n d o r f a l u II. (f. Szatmár: L/62) XIV, XV. sz.: *Sándorfalva* (átírva: Cs. I, 484), 1773, 1808, 1863: ~.

S e b e s t y é n f a l u (f. Trencsén: B/2) 1414: *Sebestenfalua* (FEKETE NAGY II. 182), OL.1781: *Sebestinfalua*, 1808, 1828: *Sebestényfalva*, 1863: ~.

S o m f a l u (f. Közép-Szolnok: L/72) 1451: *Somtelek* (PETRI IV, 345), 1808: *Somos*, 1839: *Somfalva*, *Somos*, ~, 1864—6: ~.

S ü r g y e f a l u (f. Szatmár: L/85) 1411: *Swrgyanfalua* (Cs. I, 485), 1566: *Swrgafalua* (Urb. 623), 1592: *Sürgyefalu* (átírva? — Károlyi III, 533), 1688: *Surgya-falu*, *Surgyafalusiensium* (Urb. 630—4), OL.1720: *Sürge Falu*, 1808: ~.

S z a k o n y f a l u (f. Vas: F/32) 1548: *Szakonyfalva* (SCHWARTZ 88), OL.1570: *Zakonfalw*, OL.1588: *Zakonfalua*, OL.1615: *Szakovfalua*, OL.1648: *Szakonfalua*, OL.1720: *Szakonfalva*, 1773: *Szakonfalua*, OL.1781: ~.

(S z é k e l y f a l u) *Szekula* (f. Pozsony: A/5) 1736: *Szekula*, alias *Székelyfalva* (BÉL II, 280), OL.1781: *Sékelfalua*, 1808: *Székelyfalva*, *Székely-Boldogasszonyfalva*, 1863: *Székelfa!* vagy *Székely-Boldogasszonyfalva*, 1898: ~.

S z e r f a l u (f. Máramaros: L/51) 1459: *Zerfalua* (Cs. I, 452), 1470: *Zerpfalua* (BÉLAY 196), OL.1720: *Szerfalua*, 1836—40, 1864—66: ~.

S z i n f a l u (f. Szatmár: L/64) 1424: *Zynfalua* (Cs. I, 486; MAKSAI 217), OL.1720: *Szénfalua*, *Szény Falua*, 1773, 1781: ~, 1808: ~, *Szénfalua*.

S z o m o r f a l u (f. Nyitra: B/48) XIII. sz.: *Szomorfalua* (átírt adat FÜGEDI térképén), 1808, 1836—40: *Szomorfalua*, 1863: ~.

S z o m o r f a l v a (*Szomorfalua*) — (f. Nyitra: B/70) (1571: *Szomorfalua* (átírva: FÜGEDI 51), 1637: *Szomorfalua* (Tört. Tár 1901: 578), 1808: ~.

T e j f a l u (f. Pozsony: A/18) 1237: *Villa Timothei* (ÁÚO. VII, 48), 1345: *Theifalu*, *Villa Lactis*, 1351: *Teyfalua*, 1388: *Teyfalua*

(Oklsz.), 1472: *Theyfalwa* (Károlyi II, 425), OL.1559: *Teyfalw*, OL.1720: ~.

T a m á s f a l u (f. Szepes: D/55) 1229: *Tamási* (átírva: FEKETE NAGY I. 88), 1367: *Kis-Tamásfalva* (átírva), 1412: *Villa Thomae* (Cs. I, 268), 1550: *Thamasfalwa* (Egyháztört. Eml. V, 51), OL.1720: *Tamasfalva*, 1773: lat. *Thamasfalva*, hung. *Tamásfalva*, 1863: ~.

T e r j é k f a l u (f. Sáros: J/11) 1419, 1480: *Teryekfalwa* (Cs. I, 313), OL.1720: *Terjékfalva*, 1828, 1863: ~.

T ö r ö k f a l u (f. Kővár vid.: L/102) 1475: *Therekfalwa* (Cs. I, 565), OL.1720: *Török-Falva*, 1808: *Törökfalva*, 1898: ~.

T ö v i s f a l u (f. Nyitra: A/1) OL.1720: *Tövisfalva*, 1808: *Tövisfalva*, *Ternovác*, 1863: *Tövisfalva*, 1898: ~.

(T u l o k f a l u) *Zsunk* (f. Zaránd) 1808: *Dsunk* vel *Zsunk*, 1839: *Tulokfalva* — (magyarítás?).

U n g u r f a l u (f. Belső-Szolnok: L/96) 1584: *Ungurfalwa* (KÁDÁR, II, 287), OL.1700, 1808, 1839, 1864—66: *Ungurfalva*.

U s z f a l u (f. Sáros: J/5) 1301: *Vzfalua* — szn.-ben (CD. VI/2, 305), 1383: *Wzfalua* (Cs. I, 314), 1808: *Uzfalva*, 1828: ~.

V a h ó t f a l u (p. Turóc: B/31) 1392: *Vahotfalua* (ÚRHEGYI 35), 1781: *Vachot-Falu*, 1808: *Vachotfalva*.

V a r j u f a l u (f. Sáros: J/18) 1427: *Warywfalua* (Cs. I, 315), OL.1720: *Varju Falva*, 1808: *Varjúfalva*, 1828: *Várjufalu*, 1863: ~.

V e r e s f a l u (Cs.) — (dűlő Tárnok határában, Zala: F/138) 1465: *Weresfalw* (Cs. III, 123), OL.1598: *Veörösfalu*.

V i t a l i s f a l u (f. Liptó: D/18) OL.1720, 1808, 1828, 1836—40: *Vitalisfalva*, 1863: ~.

Z a i c z f a l v a (1836—40) — (f. Vas: F/6) 1626: *Zayczfalua*, *Zayczdorf* (SCHWARTZ 98), OL.1720: *Zaicfalua*, 1799: *Zaiczfalva*, 1808: *Zaiczfalu*, 1863: *Nyulfalu*, 1864—66: ~.

Z s e b f a l u (f. Sáros: J/8) 1248/1326: *Sebefalua* (CD. IV/2, 16, vö. Cs. I, 315), OL.1720: *Sebfalva*, 1781: *Zsebfalu*, 1799: *Sebfalva*, 1808: ~, *Sebfalva*, 1828, 1836—40: ~.

Z s o l n a f a l u (f. Nyitra: B/41) XIII. sz.: *Zsolnafalu* (átírt adat FÜGEDI térképén), 1568: *Zolnafalwa* (Urb. 244), OL.1720: *Sólna Falua*.

IX. ADATTÁR: -falva >ø

A b a (p. Abaúj: K/3) 1388: *Abatelke* (Cs. I, 202), 1591—1599: *Abafalva* (Károlyi III, 486), 1808: ~.

Á b r á n y (f. Borsod: E/46) 1292: *Abrahamfalva* (CD. VIII/4, 223), 1324: *Abran* (Cs. I, 165), 1339: *Abraamfalua* (CD. VIII/5, 274), 1808: *Abrám*, *Ábrahám*.

Ancsikfalva (p. Liptó: D/23) 1358/1391: *Ipoohfalva* (LiptReg. 55) 1405: *Ipoohfalva* (HÚŠČAVA 86), 1473/XVII. sz.: *Ipooh* alias *Ancikhaza* (HÚŠČAVA 131), 1483: *Lewstachfalva* (i. m. 134), 1773: ~, 1863: *Ancsikfalva*, 1898, 1907: *Ancsik*.

Arđán (f. Doboka: R/5) 1319: *Jordanfolua*, 1332: *villa Jordani* (KNIEZSA I. 201), 1808: ~.

Bajmak (1928) — (hn. Kácsfalu mellett, Baranya: H/30) 1289/1291: *Boynukfolua* (GY. I, 276), 1928, 1964: ~ (REUTER).

Bakó (p. Nógrád: C/17) 1542: *Bakófalwa*, *Bakofalw* (Széchényi I, 642, 654), 1808: ~.

Baksa (f. Zala: F/128) 1341: *Boxafolua* (Cs. III, 32), 1589: *Bāqšafālūya* (FEKETE I. 423), OL.1696, 1808, 1863: ~.

+**Baltfalva** (= Báltyele, Zaránd/Arad: M/50) 1441, 1445: *Balthfalva*, 1525: *Balth* (Cs. I, 726).

Bardoc (f. Udvarhely: R/144) 1332—7: *Bandachfolua* (ORTVAY II, 638), 1602: *Bardóczfalva* (Sz. V, 298), 1635: *Bardotz* (BARABÁS 372), 1808: *Bardocz*.

Barot (f. Háromszék: R/143) 1332—7: *Barchuch*, *Boroch*, *Borouch* (ORTVAY II, 638), 1419: *Barothfalua* (Sz. III, 666), 1808: *Barót*.

Batiz (f. Hunyad: P/21) 1387: *Bachychfalua*, *Batyzfalua*, 1404: *Batyz*, 1453: *Bathyzfalwa*, 1493, 1495, 1508, 1509: *Bathyzfalwa*, 1501—2: *Bathycz*, 1520: *Batyzfalwa* (Cs. V, 74), 1808: ~.

+**Bellyefalva** (Bács: Kula mellett) 1410: *Bellyefalua*, *Welefalua*, 1469: *Bellye* (Cs. II, 144).

+**Bodosfalva** (Sáros: Ø) 1363: *Bodusfalva* (Cs. I, 291), 1368: *Warhegaliabudusfalua* (OkI Sz.), 1404: *Botosfalua*, *Bothosfalua* — idetartozik? (Zs. II/1, 415), 1427, 1483: *Bodos* (Cs. i. h.).

Boldog (f. Pest: C/23) 1466: *Bodogfalwa* (Cs. I, 26), 1675: *Boldogfalua*, 1680: *Bodok* (SZARKA 58), 1808: ~.

Boldogasszony, *Kis-* (f. Sopron: A/40) OL.1559: *Bodogh-aβponijffalwa*, OL.1619: *Bodogh asszony*, OL.1648: *Boldog asszony*, 1773: *K. Boldog Asszonyfa*, 1808: *Kis-Boldogasszony*.

Borda, *Kelecsény-* (f. Abaúj: J/43) 1427, 1454, 1487: *Bordafalwa* (Cs. I, 204), 1808: ~, 1863: ~-*Kelecsény*.

Cakó (f. Gömör: D/122) 1395: *Chakofalua* (Zs. I, 453, vö. Cs. I, 132), 1503: *Czakofalwa* (BÉKEFI III, 462), 1808: *Czákó*.

Center (f. Borsod: E/22) 1437: *Zentherfalwa*, 1479: *Centherfalua* (Cs. I, 171), 1808, 1863: *Czenter*.

Cikó (f. Szilágy: L/74) 1543: *Czijkofalwa* (PETRI III, 194), 1592: *Czikófalwa*, 1659: *Cziko-Falwa* (Károlyi IV. 377).

Csabina (f. Bereg: J/68) 1645: *Czabina Falwa* (MAKKAI 371), 1808, 1863: ~.

Csempesz - Kopács (f. Vas: F/16) 1329: *Chempezfalu*, 1481, 1482: *Chempezfalu*, *Chempezfalwa* (Cs. II, 741), 1808: *Csempész*.

Csépán (1858) — (hn. Sárook mellett, Baranya: H/26) 1267: *Terra Chepani* (Cs. II, 477), 1342: *Chepanfalwa*, 1372: *Chepanfalua*, 1405, 1426: *Chepan*, 1426: *Chepanfalwa*, 1450: *Chypan*, 1454: *Chepanfalwa*, 1456: *Chepan*, 1459: *Chypan*, *Chepanfalwa*, 1467: *Chepan*, 1483: *Chypan*, 1554, 1858: ~, 1926: *Csipány* (REUTER).

+Csépfalva (Zala: Kohár t.) 1387: *Chepfalu*, 1475, 1480: *Chep* (Cs. III, 42).

Csertész, Oláh- (f. Bereg: J/92) 1638: *Csertésfalusi* — szn. (SZABÓ 476), 1645: *Csertesz Falva* (MAKKAI 357), 1808: ~.

Csiba (f. Maros: R/31) 1501: *Chybafalwa* (Sz. III, 149), OL. 1603: *Csibafalva*, 1694: ~ (Sz. IV, 338), 1808: ~.

Csoka (f. Maros: R/36) 1603: *Csókafalva* (Sz. V, 250), 1694: ~ (Sz. IV, 338), 1808: *Csóka*.

Csoma (f. Ugocsa: L/16) 1323: *Chamafalva* (SZABÓ 317), 1337, 1431: *Chamafalva*, 1450: *Chama* (Cs. I, 432), 1808, 1863: ~.

Dédács (1808) — (f. Hunyad: P/19) 1377: *Dedachfolua*, 1451: *Dedaczfalwa*, 1453: *Dedaacz*, 1457, 1475, 1492: *Dedach*, 1463: *Dedaachfalwa*, 1482: *Dedacz* (Cs. V, 85), 1808: ~.

Diós (p. Somogy: G/36) 1360—2: *Algyovfolua*, *Aldyusfolua*, *Algyusfolua*, 1403: *Dyosfalu*, 1453: *Dyos* (Cs. II, 601), 1808: ~.

Dobo (f. Udvarhely: R/84) 1332—7: *Dobov* (ORTVAY II, 660), [1566 e.]: *Dobo* (Sz. II, 197), [1576]: *Dobófalva* (átírva: Sz. IV, 40), 1712: *Dobófalva* (Sz. VII, 190), OL. 1721: *Dobofalva*, 1808: *Dobófalva*.

Domokos (f. Belső-Szolnok: L/100) 1325: *Zuchtu iuxta riv. Zuch* (KÁDÁR 352), 1373: *Dominicusfolua* (ZW. II, 407), 1393: *Damankusfalva* (ZW. III, 709), 1808: ~.

Dubina (f. Bereg: J/67) 1645: *Dubina Falva* (MAKKAI 37), 1808: ~.

Dubricson (f. Bihar: M/8) 1360: *Dobrachenhaza* (Cs. I, 60), 1508: *Dobrychonfalwa*, 1552: *Dobrychon* (JAKÓ I. 236), 1808: *Dubricsony*.

Doszán-Forró (f. Bihar: M/26) 1584: *Giozánfalua* (JAKÓ I. 235), 1808: *Forro* (*Dzszozan-* vel *Dszozan-*).

Endes (p. Somogy: H/15) 1408, 1428: *Endesfalua*, 1542: *Endesfalwa* (Cs. II, 482), 1808, 1863: ~.

+Filefalva (Zemplén: Polyanka és Parnó közt) 1358: *Philefalua* (Cs. I, 347), 1458: *Fylefalwa* (Zichy X, 16), 1459: *Fylew*.

+Fonácfalva (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületében?) 1464: *Fonazfalwa*, 1525: *Fanacz* (Cs. I, 731).

Forgolány (f. Ugocsa: L/15) 1393: *Ferglanfalva* (Károlyi I, 465), 1451, 1478: *Forgolanfalwa*, *Forgolan* (Cs. I, 433), 1808: ~.

F o r r ó, *Dszosán-* (f. Bihar: M/26) 1552: *Toplytza*, 1587: *Forrofalva* (Jakó I. 236), 1808: *Forro* (*Dszoszan-* vel *Dszoszan-*).

G a l a m b a (p. Nógrád: E/9) 1335: *Helimbafolwa*, 1368: *Habafolua*, 1374: *Halymbafolua* (Cs. I, 99), 1808, 1863: ~.

G a r b o n á c (f. Kővár vid.: L/92) 1424: *Karbonal*, 1475: *Garbonafalwa* (Cs. I, 555), 1639: *Garbonaczfalua* (МАККАИ 438), 1808: *Gorbonacz*.

G e c e l (f. Árva: B/11) 1808: *Geczelfalva*, 1863: *Geczell*, 1864—66: *Gecelfalva*, 1873, 1898: ~.

G e r n y e s (f. Máramaros: L/20) 1409: *Gernesfalua* (Zs. II/2, 301, vö. Cs. I, 448), 1462: *Gernecs* (BÉLAY 141), 1808: *Gernyész*.

G o g á n y (f. Küküllő: R/56) 1368: *Goganfolwa*, 1415, 1524: *Goganfalwa*, 1494, 1498: *Gogan* (Cs. V, 878), 1808: ~.

H e d r i (f. Sáros: J/3) 1320: *Villa Henrici*, 1330: *Hedrychfalwa*, 1403: *Hedrech*, 1454: *Hedrych* (Cs. I, 296), 1808: ~.

H e n i g (f. Sáros: J/1) 1271: *Hennengfalua* (CD. V/1, 72), *Hennenfalva* (CD. V/1, 165), 1427: *Hennyng* (Cs. I, 296), 1808: ~.

H o t i n k a (f. Máramaros: L/48) 1517: *Hotinfalva* (Tört. Tár 1909: 522), 1555: *Hotthynfalwa*, OL.1715: ~ (BÉLAY 149), 1808: *Hotyin* vel *Hottyin* aut *Hotyén*, 1863: ~.

+I g a z f a l v a (Temes/Krassó: Furdia t.) 1454: *Also Igazfalwa*, *Felsew Igazfalwa*, 1464: *Igazfalwa* (Cs. II, 42), 1514—16: *Igaz*, 1596: *Ighaz* (MILLEKER 194).

I m p é r, *Kászón-* (f. Csík: R/139) [1569 k.]: *Imperfalwa* (Sz. II, 276), OL.1713; 1808: *Impérfalva*.

I v á n k a (1863) — (p. Somogy: G/41) 1346: *Iwankafolwa*, 1501: *Iwanfalwa* (Cs. II, 615), 1808, 1863: ~.

K a c s o t a (f. Baranya: G/63) 1375: *Kadosafalva*, *Kadusafalva*, 1542: *Kachotha* (?-es azonosság: Cs. II, 493), 1808: ~.

K á l n o k (f. Háromszék: S/13) 1426: *Kalnokfalua* (ZW. IV, 258), 1808: ~.

K a n t a (LIPSKY) (f. Felső-Fehér: S/16) 1517: *Kanthafalva* (BARABÁS 154), 1808: ~.

K a r á c s (Zaránd/Hunyad: D/36) 1439, 1441, 1445: *Karachfalva*, *Katrachfalva*, 1525: *Karach* (Cs. I, 734), 1898: ~.

K a t a l i n f a l v a (f. Kővár vid.: L/78) 1475: *Kathalinfalva* (Cs. I, 665), 1556: *Kathalinfalwa* (Károlyi III, 289), 1839, 1836—40: ~, 1863, 1898, 1907: *Koltó-Katalin*.

K á z m é r, *Kis-* (f. Abaúj: J/53) 1395: *Casmerfalua* (Zs. I, 443), 1808: *Kazmér aliis Kaszmér* (*Kis-*).

+K i s i d f a l v a (Valkó: Ø) 1387: *Kusydfalwa*, 1395: *Kysidfalua*, 1477—8: *Kyssid* (Cs. II, 324).

+**Kojsfalva** (= Kojsó, Szepes: J/37) 1368: *Kojsfalva* (FEKETE NAGY I. 134), 1391: *Kojsfalva* (Zs. I, 70), 1437: *Koys*, 1477: *Kolys* (Cs. I, 260).

Korlát (f. Abaúj: J/54) 1332–5: *villa Corardi, villa Cunradi, villa Conradi, villa Corradi* (Gy. I, 114), 1422: *Korlathfalwa* (Tört. Tár 1901: 223), 1485: *Korlathfalwa* (Cs. I, 221), 1728: *Kollat-falwa* (LAMPE 581), 1808: ~, 1863: *Korláth*.

Korlát (f. Nógrád: E/5) 1341: *Coradfeulde, Coradfolwa* (Cs. I, 139), 1563: *Kollathfalwa* — szn.-ben (Károlyi III, 336), 1808, 1863: ~.

Kosgyán (1863)—(f. Bihar: M/25) 1508: *Kosdanfalwa* (JAKÓ I. 283), 1808, 1863, 1898: ~.

Kossut (f. Turóc: B/14) 1359: *vduard*, 1379: *Cosuthfalua*, 1489: *Udwarch* al. nom. *Kossuthfalwa*, 1596: *Koffuthfalwa* (ŰRHEGYI 24, 38), 1736: *Koffschuth antiquitus Udwarecz dicebatur* (BÉL II, 332), 1808: *Kossuth*.

Kozma (f. Zemplén: J/51) 1427: *Kozmafalwa* (Cs. I, 211), 1808: ~.

Krischor (f. Zaránd: O/42) 1439: *Kirchorfalwa* (Cs. I, 736), 1808: ~.

Latrán (p. Gömör: D/48) 1368: *Lathrand*, 1420: *Latrandfalua* (ILA II, 578), 1484: *Latranthfalwa* (Cs. I, 140), 1808, 1836–40: *Latránfalva*, 1863: ~.

Lipót (f. Pozsony: A/37) 1377: *Lypoltfalwa* (H. I, 73, 363), 1548: *Ljpolthffalwa* (H. II, 164), OL.1622: *Lipotfalua*, OL.1635: *Lipolttfalua*, 1808: *Lipöld*.

Lödös (f. Vas: A/77) 1352–5, 1368: *Ledesfolua, Leedesfolua*, 1434: *Lewdes, Lewdews*, (Cs. II, 472), 1808: *Lödös*.

Ludvég (f. Kolozs: R/7) 1322: *Luduegfalua*, 1332–7, 1388: *Lwdvegh* (Cs. V, 375), 1422: *Ludwygh* (ZW. II, 159), 1428: *Luduegfalua*, (ZW. IV, 361), 1439: *Lwdweg*... 1503: *Lwdweg* (Cs. V, 375), 1808: ~.

Lunka (p. Kackó határában, Belső-Szolnok: L/116) 1553: *Zlatina*, 1579: *Lonkafalva*, 1680: *Lunkafalva*, 1694: ~ (KÁDÁR V, 66).

+**Madarasfalva** (Valkó: a mikolai kastély tart.) 1337: *Madarasfalua* 1438–9, 1495: *Madaras* (Cs. II, 331).

+**Madarsákfalva** (= ? Madrizesty, Zaránd: M/60) 1441, 1445: *Madarsakfalwa*, 1525: *Madersak* (Cs. I, 739).

Makó (mv. Csanád: G/77) 1247 [hamis]/1284 [hamis]/ 1572: *villa Vlnuk*, 1299: *Feluelnuk* que moderno vocabulo *Makofolua* vocaretur, 1332: *Makoufolua* (Gy. I, 863), 1495: *Makofalwa* (Cs. I, 699), 1705: *Makóru*, 1707: ~ (Károlyi V. 189, 694), 1808: ~.

Márkod (f. Maros: R/23) 1570: *Markodfalwa* (Sz. III, 331), 1808: *Markod*.

Martinka, Krajna- (Bereg: J/90) 1645: *Martincza Falwa* (Makkai 356), 1808: ~ (*Krajna-*).

Martonos (f. Udvarhely: R/58) 1497: *Martonosfalwa* (BARABÁS 177), 1808: *Mártonos*.

Mernyik (f. Zemplén: J/30) 1363: *Mernyikfalua*, 1454: *Mernyk* (Cs. I, 356), 1808: ~ vel *Mernye*, 1863: ~.

Mihálka (f. Máramaros: L/25) 1389: *Karaynokfalua*, 1462: *Myhalfalua*, 1604: *Krajnikfalva* al. *Mihalkafalva* (BÉLAY 173, vö. Cs. I, 449), OL.1696: *Mihálykafalva*, 1720: *Mihalykafalusi* — szn. (BÉLAY 133), 1808: *Mihályka*.

Mois (f. Trencsén: B/10) 1419: *Vasarfalua*, 1438: *Vasarfalu*, *Wassanfalua*, *Mayusfalwa*, 1483: *Mayosfalwa*, 1483: *Mayos*, 1504: *Moysfalwa*, 1519: *Moysfalwa* al. nom. *Wasonfalwa*, 1520: *Moysfalwa*, 1526: *Moys*, *Moysfalwa* (Cs. V, 157), 1808: *Moisz*, *Moys*.

Nádasd (f. Liptó: D/16) OL.1720: *Nádas Falva*, 1736: *Nádasfalva* (BÉL II, 585), 1808: *Trsztyenne*, *Nádasfalva*, 1836—40: *Nádasfalva*, 1863: *Nádas*.

Nemesnép (f. Zala: F/125) 1407, 1469, 1513: *Nemesnepfalua*, 1441: *Felsewnemesnepfalwa*, 1493: *Alsonemesnepfalwa* (Cs. III, 85), 1808: ~.

Nizsna (f. Nyitra: A/8) 1508: *Nézsnafalva* (Száz. XXXII, 953), 1808, 1863: ~.

Petenye (f. Kraszna: O/3) 1380: *Pethenyefalva* (KÁLLAY II, 203, vö. Cs. I, 584), 1597: *Peteniefalwa* (BARABÁS 326), 1808: ~.

+Péterkefalva (Valkó: a mikolai vár tart.) 1337: *Peturkefalua*, 1438—9: *Peterke*, 1491: *Petherkynch* (Cs. II, 342).

Peternye (Cs.) — (dülő Barabás határában, Zala: F/129) 1329: *Peturnefolua*, 1405, 1421: *Peternye*, *Pethernye* (Cs. III, 93).

Pető (f. Nógrád: E/34) 1482: *Pethewfalwa* (Cs. I, 105), 1542: *Pethewfalwa* (Széchényi I, 637), 1808: ~.

Pokola (f. Bihar: M/28) 1580: *Pakaliest*, 1588: *Pakalafalwa* (JAKÓ I. 326), 1808: ~.

Potingány (f. Zaránd: O/34) 1441, 1445: *Pontingalfalwa*, 1525: *Potingan* (Cs. I, 743), 1808: ~ aliis *Potigány*.

Prépost (f. Abaúj: K/2) OL.1720: *Praepostfalva*, 1808: ~ vel *Praepost*, 1863: ~.

+Pul(y)afalva (Valkó: a mikolai kastély tart.) 1337: *Pulafolua*, 1438—9, 1491: *Pwlyu*, 1481: *Pwla* (Cs. II, 345).

Rád (f. Baranya: H/13) 1337: *Raadfolua* (REUTER), 1342: *Raadfalva*, 1346, 1494—9: *Raad* (Cs. II, 518), 1806: ~.

R a d á c s (1898) — (f. Sáros: J/9) 1273: *Rodachfolua* (SZENT-PÉTERY II/2, 56), 1343, 1470: *Radach* (Cs. I, 307), 1806: *Radacs*.

R a d n ó t (f. Gömör: D/121) 1427: *Radnothfalua* (Cs. I, 144), OL.1552: *Radnoltfalwa*, 1808: *Radnóth*.

R á k o s, C s i k - (f. Csík: R/123) 1569 k.: *Rakosfalua* (Sz. II. 270), [1576]: *Rákosfalwa* (Sz. IV, 46), 1808: ~.

R á t ó t (f. Vas: F/25) 1428: *Rathodfolua*, 1483: *Ratholdfalwa* al. nom. *Vnokatheleke* (Cs. II, 788), 1808: ~ vel *Ráthót*.

+R e m e t e f a l v a (Baranya: Gyula t.) 1330: *Nokfolua* (Gy. I, 346), 1395: *Remethefalua*, 1448: *Remethefalwa* (Cs. II, 519), 1710: *Remete* (Reuter).

R é p a, A l s ó - , F e l s ő - (f. Kolozs: R/9,8) 1336: *Ripafolua* (ZW. I, 473), 1473, 1509: *Repafalwa*, 1495: *Repa* (Cs. V, 396), 1808: *Répa* aliis *Répás* (*Alsó-*), *Répa* aliis *Répás* [!] (*Felső-*).

R u d a (f. Zaránd: O/40) 1439, 1441, 1445: *Kudafalva!*, *Rudafalva*, 1525: *Ruda* (Cs. I, 743).

+S á g o s f a l v a (Baranya: Ø) 1478: *Sagocsfalwa* — szn.-ben, 1542: *Sakosfalw* (Cs. II, 520), 1554: *Nagysakos*, *Kissakos* (azonosít-ható?: KÁLDY-NAGY 36).

+S a r k o g y f a l v a (Temes: Doboz tart. 13., 51.) 1410: *Sarkogfalwa*, 1447: *Sarkaagh* (Cs. II, 34, 33, 60).

S o l y m o s (f. Zaránd/Arad: M/61) 1439, 1441, 1445: *Solmosfalva*, *Solmus*, 1525: *Solmos* (Cs. I, 744), 1808: ~.

S o l y m o s, N a g y - (f. Udvarhely: R/65) 1574: *Solymosffalwa* (Sz. IV, 30), 1808: ~ (*Nagy-*).

S u g a t a g, A k n a - (f. Máramaros: L/52) 1360: *Sugatagfolwa*, 1419: ~, 1461: *Swgathakfalwa* (BÉLAY 190), 1479: *Swgathak* (Cs. I, 452), 1583: *Suhatagh* (BÉLAY 190), 1808: ~.

S z é k e s (f. Maros: R/22) 1451: *Zekesfalwa* (Sz. I, 162), 1808: ~.

+S z e n t - A d a l b e r t (Győr: Győrhegy t.) 1271: *Zenthadalberthfalwa* (CD. V/1, 149), 1518: *Zenthalberth* (Cs. III, 541).

S z e n t - J a k a b (f. Vas: F/42) 1423: *Zenth Jacobfalwa*, 1498: *Zenth Jacob* (Cs. II, 797), 1808: ~.

+S z e n t j a k a b f a l v a (Vas: Telekes t.) 1429: *Zent Jacobfalua*, 1454, 1459: *Zenth Jacapfolwa*, 1498: *Zent Jacob* (Cs. II, 797).

S z e n t - J á n o s (mv. Pozsony: A/6) OL.1609: *Zenth Janosffalwa*, OL.1635: *Sz Janosfalua*, 1808: ~.

S z e n t - M a r g i t a (f. Zala: F/147) 1379: *Zentmargitafalua*, 1416: *Zenthmargitaazon*, 1433: *Zenthmargithazonfalwa* (Cs. III, 107), OL.1572: *Margythafalwa*, OL.1574: *Zenthmargythaffalwa*, OL.1584: *Zentmargithafalwa*, 1808: *Szent-Margitha* vel *Margitta*.

S z e n t - M á r t o n, T ó t - (mv. Zala: F/150) 1321: *Villa S. Martini*, 1390: *Martonfalwa*, 1471: *Zenthmarthon*, (Cs. III, 107),

1530: *Martonfalwa*, 1670: *Marton falva* (Urb. 134, 303), 1808: ~ (*Tót*-).

Szent-Tamás, Csík- (f. Csík: R/118) 1597: *Zent Thamasfalwa* (BARABÁS 326), 1808: ~.

Szinye (LIPSZKY) — (f. Abaúj: J/44) 1262/1311: *Scinefalwa* (SZENTPÉTERY I, 401), 1276: *Zyna*, 1280: *Scine* (GY. I, 149), 1482: *Zynye* (Cs. I, 201), 1808: ~, 1863: *Pető-Szinye*.

Szita (f. Belső-Szolnok: L/121) 1576: *Zytafalwa*, 1607: *Zita*, 1611: *Zytta* (KÁDÁR VI, 466), 1808: ~.

Szkrofa (f. Zaránd: O/39) 1439: *Skrofafalwa*, 1525: *Scroph*a (Cs. I, 745), 1808: ~, *Skrofa*.

Szlabos, Nagy- (f. Gömör: D/97) 1346: *Slavosfalwa*, 1367: *Slauos*haza, 1498: *Zlauos* (Cs. I, 147), 1808: ~ (*Nagy*-).

Szottina (f. Nyitra: A/4) 1446: *Szotinafalwa* (Száz. XXXII, 953), 1808: *Szotina*.

Sztanisia (f. Zaránd: O/45) 1439, 1441, 1445: *Stanisafalwa*, *Stanizlafalwa*, 1464: *Ztenosa falwa*, 1525: *Zthanycza* (Cs. I, 745), 1808: *Sztanisa*, *Sztanicza*.

Sztárnya (f. Gömör: D/124) é. n. (IV. Béla): *Ztamafolua*, *Ztamnafolua* (ÁÚO. XI, 613, 618, vö. Cs. I, 147), 1291: *Starnafalwa*, 1427: *Starna* (Cs. I, 147), 1808: ~.

Sztrojna (f. Bereg: J/96) 1430: *Ztroyfalwa*, 1444: *Stroyanfalwa* (Cs. I, 419), 1808: ~.

+Tihalfalva (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1337: *Thehalfalua*, 1465: *Thyhalfalwa*, 1481: *Thyhal*, 1491: *Thehal* (Cs. II, 357).

Tivadar (f. Ugocsa: L/14) 1409: *Theodorfalua* (Zs. II/2, 286), 1459: *Tyvadarfalwa* (Cs. I, 436), 1707: „*Tivadar* nevü faluban” (Boszorkányperek 207), 1808: ~, *Tivadarfalwa*, 1863: ~.

Tobiás (f. Meggyes sz.: R/114) 1267: *Thobiasfolua* (SZENTPÉTERY II/1, 32), 1268: *Thobiasfolwa* (ZW. I, 528), 1808: ~.

Tompa (f. Hont: C/14) 1430: *Tompafalua* (CD. X/7, 312), 1482: *Thompafalwa* (Zichy XI, 318), 1808: ~.

Uj-Bárd (f. Máramaros: L/28) 1386: *Vybarfalua* (HistVal. 343), 1389: *Vybarfalua*, 1430: *Wybard*, 1462: *Wybarthfalwa*, 1464: *Vybrad!*, 1555: *Vybrad* (Cs. I, 453, BÉLAY 210), 1808: *Bárd* (*Új*-).

Uzon (f. Háromszék: S/38) 1415: *Vzonfalua* (ZW. III, 664, 734), 1415: *Vzonfalu* (Sz. III, 34), 1415: *Vzonfalwa* (Sz. I, 110), 1461: *Vson* (Sz. I, 190), 1808: ~.

Váralja, Firtos- (f. Udvarhely: R/60) 1459: *Varalyfalw*, *Varhallijafalwa* (Sz. I, 178), 1808: *Várallya* (*Fürtes*-).

Veres (f. Nógrád: D/106) 1542: *Weresfalijw*, *Weresfalwa* (Széchényi I, 639, 643), 1808: ~ vel *Vörös*.

Z á d o r (f. Somogy: H/1) 1359: *Zadárfalva!* (CD. IX/6, 104), 1396: *Zadorfalua*, 1460, 1469: ~ (Cs. II, 657), 1808: ~.

Z o l t á n y (f. Háromszék: S/14) 1500: *Zoltanffalwa* (Sz. V, 33), 1602: *Zoltán* (Sz. V, 210), 1808: ~.

Z s á l m á n y (f. Sáros: J/20) 1251: *Salamonfalva*, 1412, 1427: *Salmanfalva*, 1482: *Zalman* (Cs. I, 315), 1808: *Zalmány*, *Zsalmány*.

Z s i b r i k (f. Baranya: G/32) 1558: *Sýbrijkffalwa*, 1602: *Sýbrijk* (Urb. 282, 289), 1808: ~.

X. ADATTÁR: bizonytalan státusú -falva

Á b r á n y, *Nyir-* (p. Szabolcs: K/11) 1279: *Abraam* (JAKÓ I. 198), 1587: *Abranfalva* (N. KISS 693), 1808: *Abrany*.

B a l á z s (REUTER) — (hn. Kisharsányban, Baranya: H/21) 1338: *Balasefelde*, 1349: *Balasefalua*, 1365/1424: *Balaseefalw*, 1366: *Balaseyfalua*, 1399: *Balaszfalwa*, 1400: *Balaszafalua*, *Balasefalua*, 1450: *Balasy*, *Balase*, *Balasewfalwa*, 1463: *Balaser*, 1467, 1483: *Balase*, 1885: *Balázs* (REUTER, itt igen bő adattár, vö. Cs. II, 470).

B á n (mv. Baranya: H/32) 1227/1443: *Ban*, 1289/1291: *Baanfolua* (ez utóbbi bizonytalan azonosítás: GY. I, 278), 1554: ~ (KÁLDY-NAGY 110), 1808: ~.

B é k a, hajdan *Bekenfalva* (f. Csanád: G/80) 1333–5: *villa Buken*, *Bubenfolua* (GY. I, 850), 1478: *Bekenfalwa* (Cs. I, 694), 1808: ~.

B e n e d e k f a l v a (= Benedike, Bereg: J/58) 1391, 1471: *Benedik*, ~, 1487: *Benedik* (Cs. I, 413).

B e n k e (p. Bihar: K/23) é. n. (1291–4): *villa* ~, 1310: ~ (GY. I, 599), 1475: *Benkefalva* (JAKÓ I. 210) 1808, 1863: ~.

B e r e c k (mv. Háromszék: S/17) 1332–4: *Beze*, *villa Beze* (ORTVAY II. 646), 1426: *Bereczkfalva* (Sz. I, 120), 1557: *Bereczk* (Sz. II, 134), 1808: *Bereczk*.

+B e r e f a l v a (Bács: Ø) 1410: *Beree*, 1411: *Berefalua*, 1431: *Bere*, 1432: *Berefalwa*, 1480: *Berefalwa*, 1517: *Bere*, *Were* (Cs. II, 144).

B e s e n y ő (f. Háromszék: S/20) 1484: *Besenyw* (Sz. III, 253), 1694: *Besnyő* (Sz. IV, 325), OL.1721: *Besenyőfalva*, 1808: ~.

B e z s á n I. (Cs.) — (p. Hunyad: P/12) 1434: *Besen*, 1516: *Besanfalwa*, 1516: *Kysbesan* (Cs. V, 77).

B e z s á n II. (f. Hunyad: P/16) 1330: *Besen*, 1468: *Boson*, 1506, 1510: *Bessanfalwa*, 1518: *Beesan*, *Besan* (Cs. V. 77), 1808: *Besany*.

+B o á m f a l v a (= Boj, Hunyad: N/15) 1418: *Boaan*, *Boan*, *Boamfalua* (Cs. V, 77).

b o c s k ó, *Nagy-* (f. Máramaros: L/37) 1364: *Bochko* (Cs. I, 447, vö. BÉLAY 127), 1393/1417: *Bochkafalva*, *Bochka* — szn.-ekben (HistVal. 468), 1808: ~ (*Nagy-* vel *Orosz-*).

B o d o l l ó (f. Abaúj: J/49) 1353: *Bodolofalua* (CD. IX/2, 212), 1427: *Bodolo*, *Bodola* (Cs. I, 204), 1808: ~.

B o r d (f. Küküllő: O/57) 1348: *Burdfolua*, 1351, 1390, 1420: ~, 1360: *Bardhaza*, 1383: *Boord*, 1505: ~ (Cs. V, 871), 1808: *Bord*.

B o r s a (f. Máramaros: L/55) 1365: *Bors*, 1450: *Borsa* (BÉLAY 130, vö. Cs. I, 447), 1475: *Borswafalwa* (BÉLAY 130), 1720, 1808: ~.

B o z (f. Hunyad: P/11) 1453, 1488: *Magyarboz*, 1484: *Boz*, 1494, 1519: *Thothboz*, 1516: *Thooth Boozfalwa* ac *Magyar-Boozfalwa* et *Kysboozfalwa*, 1518: *Olaboz*, *Papboz* et *Magyarboz* (Cs. V, 79), 1808: ~ vel *Bozgyalakuta*.

B ö d e (f. Zala: F/88) 1407, 1420: *Bede*, 1429: *Bedefalwa*, 1513: *Bede* (Cs. III, 34), 1542: *Bedefawa!* (Egyháztört. Eml. IV, 146), 1808: ~.

+**B ő d f a l v a** (Balogfalvába olvadt, Gömör: E/11) 1341, 1435: *Beed* poss. *Bewdfalwa*, 1431: *Bedfolwa*, 1454: *Bewd* (Cs. I, 131), 1435: *Bewdfalua* (Csáky I, 359), 1563: *Bewdfalwa* — szn.-ben (Károlyi III, 337), 1828: *Bötfalva*.

B u c s u m (p. Kraszna: K/31) 1491: *Bwchyn* (Cs. I, 581), 1508: *Bwchynfalwa* (Bánffy II, 423), 1808: ~.

B u n y i l a (1873-ban *Bunyita*, sajtóhiba) — (f. Hunyad: P/33) 1416: *Bwnylla*, 1481: *Bwnylafalwa*, 1521: *Bwnyla*, 1808: *Bunyilla*, *Bunila*.

+**B u r g e s f a l u** (Hunyad: Maros-Illyétől ÉNy-ra) 1468: *Burgesfalw* (Cs. V, 81).

B u s á k (f. Szatmár: L/76) 1493: *Bwyakfalwa* (valószínűsített azonosítás: Cs. I, 472), a középkorban é. n.: *Bwsak*, *Bwsaak*, *Bwsagh* (MAKSAI 120), 1808: ~ vel *Buzsák*.

+**B u t y i n f a l v a** (Temes: Széla t.) 1479: *Bwthyn*, 1480: *Bwchinfalwa* (Cs. II, 31), 1504: *Bwchynfalwa* (PESTY, KRASSÓ III, 455).

C e b e (f. Zaránd: O/37) 1427: *Chyba*, 1439, 1441, 1445: *Chebe*, *Chebefalwa*, 1525: *Czebe* (Cs. I, 729).

+**C s a t a b é r f a l v a** (Vas: Pápától DK-re) 1291: *Chataberfolua* (Csáky I/1, 20), 1325: *Chataberfeulde*, 1357: *Chataber*, 1488: *Chathabeer* (Cs. II, 741).

C s e p e (f. Ugocsa: L/17) 1393: *Chepe* al. nom. *Theleky*, 1469: *Chepefalwa* (Cs. I, 432), 1475: *Chepefalwa*, *Chepe* (Zichy XI, 166, 164), 1808: ~.

+**C s e r e s n y e f a l v a** (Szörény: Pojana t.) 1468: *Csernecz*,

1525: *Chyresnya*, 1655: ~ — bizonytalan azonosítások (PESTY II, 44).

Csicsó, Csik- (f. Csík: R/126) 1566: *Chijchoban* (Sz. II, 209), 1569: *Chijchijofalwa* (Sz. II, 271), 1808: ~

Csoma (f. Gömör: E/10) 1341, 1427: *Chamateluke*, *Chamatelke*, 1438: *Chomatheleke*, 1439: *Chamafalwa* (Cs. I, 132), 1808: ~.

Csöbörösök (LÜKŐ) — (Moldva) 1646—7: *Czebarcik* (MIKES 36), 1743: *Tsöbörtsökfalva* (MOLNÁR: Magyar Könyvház III, 1783), 1936: ~.

+Csószfalva (Somogy: Fenék t.) 1350: *Chewz*, *Cheuzfalva* (Cs. II, 613), 1351: *Cheuzfolua* (Zichy II, 421), 1375: *Cheuzfeulde* al. nom. *Hotenfalua* (Cs. i. h.)

Dedes (f. Zala: F/131) 1291: *Dedus-falwa* (CD. VI/1, 146), 1379: ~, 1506: *Dedees* (Cs. III, 45), 1808: ~.

+Dercefalva (Somogy: Kishárság t.) 1234—1270: *Durche*, 1314: *Derche*, 1452: *Derczefalua*, 1536: *Derchye*, (Cs. II. 600).

+Dersfalva (Bács: Keresztúr mellett) 1410: *Dersfalwa*, 1414: *Ders*, 1450, 1464: *Dersfalwa*, 1478, 1480: *Dersy*, *Dersi*, *Derissy*, 1522: *Dersfalwa* (kétes azonosítások: Cs. II, 136).

Dersz (f. Udvarhely: R/92) 1808: *Ders*, *Ders*, *Dersfalwa*.

+Derzskfalva (= Drskóc, Trencsén: B/43) 1400: *Dersk* — szn.-ben, 1437: *Dersk* — szn.-ben, 1496: *Dersk* — szn.-ben, 1497: *Draskowecz*, 1515: *Felsewderskfalwa* et *Alsoderskfalwa*, 1515: *Kys-*, *dersk*, *Felsewdersk*, 1516: *Dersk* — szn.-ben, 1525: *Deressowcz*, *Derskocz* — szn.-ben (FEKETE NAGY II. 112).

Desze (f. Máramaros: L/46) 1360: *Dezehaza* (BÉLAY 134), 1364: *Dezefalwa* (HistVal. 171), 1442: *Dese* (BÉLAY 134), 1459, 1480: *Desefalwa*, 1517: *Deze* (Cs. I, 447), 1808: *Désze*.

Doroszló, Rába- (f. Vas: F/29) 1471, 1498: *Dorozlo*, 1493: *Dorozlofalwa* (?-es azonosítás: Cs. II, 745).

+Doroszlófalva (Máramaros: Gyulafalva t.) 1421: *Villa Dorozlo*, 1459: *Dorozlofalw*, 1480: *Dorozlofalwa* (BÉLAY 137, vö. Cs. I, 447).

Egyed, másképp *Szent-Egyed* (p. Bihar: K/19) 1214: *Igged*, 1275: *Egged*, 1310: *Eghed* (JAKÓ I. 236), 1570: *Eggiedfalwa* (N. KISS 400), 1808: ~.

+Filgetfalva (Temes: Doboz tart.) 1410: *Filgethfalua*, 1447: *Nagyfylged* (Cs. II, 34).

+Fiztetőfalva (Zaránd: Almás t.) 1439, 1441, 1445: *Tyztethew*, *Fyztethew*, 1464: *Fyztethewfalwa*, 1525: *Fyztetho* (Cs. I, 731).

Gacsalk (f. Gömör: D/101) 1320/1340: *Gocholk* (EtSz. I, 766), 1346: *Gachakfalwa*, 1427: *Gachaak* (Cs. I, 135), 1808: ~.

Gánya (f. Máramaros: L/32) 1402, 1492: *Ganyafalwa* (Cs. I, 448), 1418: *Ganya*, 1492: *Gornyfalwa*, 1546: *Ganyczfalwa*, 1610: *Gánia* (BÉLAY 141), 1808: ~.

+Gátfalva (Valkó/Szerém: Nustar t.) 1332—7: *Gach*, *Gad*, *Kad*, 1337: *Gaachfalwa*, 1401: *Gaatfalw*, 1404, 1437, 1458, 1506: *Gath*, *Gaath*, 1427: *Gatfalw*, 1438—9: *Gathfalw*, 1487: *Gathfalwa* (Cs. II, 310).

Goroszló, Magyar- (f. Kraszna: L/73) 1472: *Magyar Goroszló* (átírva), 1475: *Gorozlofalwa* (Cs. I, 556), 1808: ~ (*Magyar*-).

Gyalakuta (f. Hunyad: P/6/a) 1484: *Gelakwtha*, 1519: *Gyvlakwtha*, 1516: *Gyvlakwthafalwa* (Cs. V, 94), 1808: ~.

Halimba (f. Veszprém: F/80) 1329: *Helymba* (Cs. III, 233), 1368: *Halymbafolva* (Károlyi I, 301), 1412: *Halymba* (Cs. i. h.).

Harsány, Nagy- (f. Baranya: H/22) é. n. [+ 1235] /1350/ 1404: *Horzan*, 1313: *Harsan*, 1313: *Harsanfolwa*, 1332—5: *Harsan* (GY. I, 313; Cs. II, 489, később mindig *Harsány*).

Hermány, Szász- (f. Brassó: S/41) 1420: *Honych-perg* 1421: *Herman*, 1422: *Hermanfalw*, 1426: *Hermanfalua*, 1427: *Hermanffalua* (ZW. IV, 130, 148, 163, 258, 269).

Hernécs (f. Máramaros: L/45) 1360: *Hwrniachfalwa*, 1389: *Hernech*, 1415: *Hernechfalwa*, 1450: *Hernech* (BÉLAY 144), 1451, 1459: *Hernechfalwa*, *Hernych*, 1472: *Hernyczafalwa* (Cs. I, 448), 1672: ~ (BÉLAY 144).

+Hernyefalva (Bács: Szond t.) 1480: *Hernyefalwa*, 1522: *Herne* (Cs. II, 151).

Hosdo (f. Hunyad: P/35) 1438, 1467, 1475: *Hasdo*, 1481: *Sasdofalwa!* 1504, 1521: *Hosdo* (Cs. V, 95).

Illye, Maros- (f. Hunyad: P/1) 1292: *Elye*, 1350: *Villa hungaricalis Elya*, 1395, 1466, 1499: *Ilye*, 1485: *Illyefalwa*, 1506: *Hylle* (Cs. V, 97), 1808: ~.

Kakaró (f. Zaránd/Arad: M/47) 1439, 1441, 1445: *Kakarófalwa*, *Kakaró* (átírva), 1525: *Kakaro* (Cs. I, 734).

Kanyár (f. Szabolcs: K/8) 1381: *Kanyar*, 1446: *Kanyaar* (Cs. I, 517), 1543: *Kanyarfalwa* (Egyháztört. Eml. IV, 187), 1808: ~ vel *Konyár*.

+Karácsonfalva (Borsod: Bába t. ?) 1234: *Karachan* (Cs. I, 173), 1237: *Karachenfolou* (ÁÚO. XI, 300 — idetartozik?), 1456: *Karachon* (Cs. i. h.).

Kasza (LIPSZKY) — (p. Bihar: K/18) 1336: *Kazaa*, 1353: *Kazad*. 1490: *Kazafalwa*, 1507: *Kazathelek* (JAKÓ I. 269, vö. Cs. I, 612).

Keresztur, Maros- (f. Maros: R/28) 1493: *Keresthwr*, 1502: *Kerezthwrfalva*, 1575: *Kereztwr* (BARABÁS 157).

+Korcsmafalva (Temes: Ø) 1430: *Korchoma*, 1492: *Kyrczma*, 1499: *Korchomafalva*, 1503: *Korchmafalva* (MILLEKER 201).

Kozma (p. Somogy: F/159) 1395: ~, 1408: *Kozmafalva*, 1455, 1498: ~ (Cs. II, 622), 1587: *Qözmáfalu* (FEKETE I. 413).

Lapos (f. Sáros: J/17) 1427: *Lappohos*, 1476: *Laphos* (Cs. I, 302), 1799: *Laposfalva*, 1808: ~, *Laposfalva*.

Lázur, Irtásfalva (Zaránd: M/46) 1427: *Lazul*, 1477: *Lazwra*, 1464: *Laturfalva*, *Lazwrfalva* (Cs. I, 738).

+Leányfalu (Baranya: Ø) 1483: *Leanfalw*, 1484: *Leanfalwa* (Cs. II, 502, szn.-ekben).

+Leányfalu I. (Zala: Szentgyörgy t.) 1321: „Villa magistri Pink *Lean vocata*”, 1323: „villa Pynk similiter *Lean vocata*”, 1420: *Leanfalwh* (Cs. III, 78).

+Leányfalu II. (Zala: Szentgyörgy t.) 1321: „villa Zoda similiter *Lean vocata*”, 1323: *Leanfalw* (Cs. III, 78).

+Leányfalva (Baranya: a m. K-i részén?) 1483: *Leanfalw*, 1484: *Leanfalwa* – szn.-ben (Cs. II, 502), 1479: *Leányfalw* (idetartozik? Zichy XI, 255).

Leányfalva (f. Veszprém: G/4) 1082: *Lean* (HazOkl. IV, 4; hamis oklevél: SZENTPÉTERY I, 9), 1305: „de minori *Lean*”, 1379: *Leanfalu* (VeszprReg. 27, 283), 1409: *Leanfalew*, *Leanfalow* (Zs. II/2, 239), 1433: *Leanfalu*, 1488: *Leanffalw*, 1489: *Leanfalwa* (Cs. III, 240), 1799: *Leányfalu*.

+Lonkafalva (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületében) 1439, 1445: ? *Lonkafalva*, *Lunka*, 1525: *Lonkaa* (Cs. I, 739).

Lungsora (f. Hunyad: O/38) 1516: *Longxarfalwa*, 1519: *Lwngsora* (Cs. V, 107), 1808: *Lunksora*.

Maiss (f. Baranya: H/25) é. n. [+1235] /1350/1404: *Moysa*, 1338: *Moysa* (Gy. I, 338), 1400: *Maiusfalua* és *Maius* (2 település!; Cs. II, 504), 1808: *Mais*.

+Majánfalva (Krassó: Jerszeg t.) 1369–1377: *Moyan* (HistVal. 221), 1389: *Mayanfalu* (HistVal. 361).

Margita (mv. Bihar: K/25) 1216: *Margueta*, 1334: *Margytha* (JAKÓ I. 294), 1422, 1425: *Margythafalwa* (Cs. I, 616).

Markusfalva, Markuska (f. Gömör: D/100) 1808, 1828: *Markuska*, 1836–40: ~, *Markuska*, 1863, 1898: *Markuska*.

Marton (p. Somogy: F/158) 1477: *Marthon*, 1488: *Marthonfalwa*, 1536: *Marthonfalwa* (Cs. II, 628).

Mikola, Garam- (f. Bars: C/12) +1075/+1142/+1217: *Mikola-falu*, 1247 > 1357: *Mykola*, 1293: ~ (Gy. I, 462).

Mindszent (p. Bars: C/13) 1479: *Malos*, alias *Myndzenthfalwa* (Zichy XI, 242), 1808: ~.

Molnos (f. Nyitra: C/1) 1409: *Molnuszfalwa*, *Molunfalw* (Zs. II/2, 224), 1808: ~.

Nána (Gy.) — (hn. Csúza határában, Baranya: H/34) 1334: *Nanafalwa*, *Nana* (Gy. I, 296), 1443: *Nana* (Cs. II, 511), 1865: ~ (REUTER).

Nedecz (f. Szepes: D/26) 1326: *Nyznecz* (Cs. I, 264), 1400: *Nyziycz* (Zs. II/1, 70), 1402: *Nezychfalua* (Zs. II/1, 182).

+Nebojszafalva (Tolna/Baranya: Jánosi t.) 1402: *Naboyzzafalwa*, 1403: *Nebojza* (Cs. III, 443).

+Pakurafalva (Hunyad: Branyicska t.) 1516: *Pakwrafalwa*, 1518, 1520, 1521: *Pakura* (Cs. V, 121).

Páld (f. Hont: C/18) 1387: *Pald* (Zs. I, 16), 1402: *Paldfalua* (Zs. II/1, 236), 1808: ~.

+Parászfalva (Krassó: Ø) 1332—7: *Paraz*, *Porazfalua* (Cs. II, 105), 1399: *Porazfalva* (CD. X/3, 228), *Porazfalua* (Zs. II/1, 649), 1434: *Parazfalwa* (CD. X/7, 608).

+Patófalva (Zala: Ø) 1422: *pathofalwa* (HO. II, 235), 1433, 1490: *Patho* (Cs. III, 92).

Pavlyán (f. Szepes: D/73) 1242: *Polan* (Cs. I, 265), 1395: *Polyanfalua* (CD. X/2, 289), 1808: ~.

Pete (f. Szatmár: L/57) 1280: *Pethe* (Cs. I, 483), 1476: *Pethefalwa* — szn.-ben (Máramaros 535), 1808: ~.

+Péterkefalva (Valkó: Ø) 1337: *Peturkefalua*, 1438—9: *Peterke*, 1481/1491: *Petherkynch* (Cs. II, 342).

+Petermanfalva (= ? Petrova, Máramaros: L/89) 1411: *Petrova*, 1460: *Peterman*, *Petermanfalwa* (Cs. I, 451).

+Pleskafalva (Zaránd: Világosvár kápolnai kerületében) 1439, 1441, 1445: *Pleskafalva*, *Pleska*, 1464: *Pleskafalwa*, 1525: *Pleska* (Cs. I, 742).

Póka (f. Torda: R/17) 1323: *Poukateluke*, 1383: *Pouka*, 1397... 1512: *Poka*, 1472, 1494: *Pokafalwa* (Cs. V, 727), 1808: ~.

+Pokajfalva (Gömör: Putnoktól Ny-ra) 1329: *Pokayfalwa*, 1338: *Pokay* (ILA III, 213), 1427—31: *Pokayfalua*, *Pokay* (Cs. I, 143).

+Polgár (mv. Szabolcs: K/9) 1332—7: *Polkar*, *Pulkar*, 1484: *Polgary* (Cs. I, 524), 1523: *Polgarfalwa* (?-es azonosítás: Egyháztört. Eml. IV, 187), 1808: ~.

+Pongrácfalva (Somogy: Iharosberény t.) 1352, 1399: *Pungrach*, 1352: *Pangrach*, 1399: *Pongrachfalwa*, 1406: *Pongracz*, 1488: *Pongoracz* (Cs. II, 637).

+P ó s a f a l v a (Zemplén: Csécs mellett) 1411: *Posafalva*, 1480: *Posa* (Cs. I, 360).

P r ó c s (f. Sáros: J/23) 1251: *Prócs* más néven *Istvánfalva* (átírva), 1427: *Prochfalua*, 1475: *Proch* (Cs. I, 307).

+R á b é f a l v a (Temes: Zsombolya t.) 1481: *Rábefalua*, 1482: *Belseu Rabe*, *Kyseu Rabe* (?-es azonosítás Cs. II. 59).

+R a c s a f a l v a (Valkó: Dombó mellett) 1323/1332: *Rachafolua* (SMIČIKLAS IX, 153), 1337: *Racchyafolua*, 1364: *Racha*, 1481: *Rachynch* (Cs. II, 345).

+R á d f a l v a (= Radmanyest, Temes/Krassó: N/6) 1370: *Rad*, 1389: *Radafalua* (HistVal.) 227, 361), 1440: *Radmanocz*, 1454: *Radfalua* (Cs. II, 59).

+R a t i n v a n f a l v a ? (Zaránd: Egregy tart.) 1406: *Rathinua* (Cs. I, 722), *Rathinwanfalua* (Zs. II/1, 648), 1409: *Rathmnanfalua!* (Cs. i. h.).

+R o s z t o k a f a l v a ? (Zaránd: Almás t.) 1439, 1441, 1445: *Pastukafalua!*, *Rozthoka*, *Bozthoka*, 1525: *Razthoka* (Cs. I, 743).

+R u d e l f a l v a ? (= Rudlyó, Zemplén: J/31) 1402: *Rywdelfalua*, 1414: *Reudel*, 1474: *Rywdel* (Cs. I, 361).

S a l a m o n (f. Veszprém: A/57) 1402: ~, 1488: *Salomon* (Cs. III, 249), 1660: *Salamonfalua* (ILA—KOVACSICS 327), 1808: ~.

S á m s o n (f. Somogy: F/154) 1381: *Sampson*, *Sámpsonfolua*, (CD. IX/5, 538, 546), 1808: ~.

S á r ó, Nagy- (f. Bars: C/11) +1075/+1124/+1217: *Saroufalua*, 1245: *Sarow* (Gy. I, 471), 1808: ~ vel *Sárócz* (Nagy-).

S e b e s, ? Alsó- (v. Sáros: J/10) 1295: *Sebesfalua* (HazOkl. 146), 1347: *Sebus*, *Sebes* (Cs. I, 309), 1808: ~ (*Alsó*).

S z a l ó k, Felső- (f. Szepes: D/76) 1383: *Zalokfalua* — szn.-ben (CD. X/1, 120), 1416: *Zalok*, 1447: *Zlawkfalua* (Cs. I, 310).

+S z e l e n t e f a l v a (Zala: Szent-László t.) 1082: *Scerente* (HazOkm. IV, 5; hamis oklevél: SZENTPÉTERY I, 9), 1275: *Zerenche*, 1368: *Zelenche*, 1442: *Zelentefalua*, 1461: *Senycze* (Cs. III, 111).

S z e n t - A n n a, Maros- (Maros sz.: R/45) 1375: *Szent-Anna-Asszonyfalua* (átírva: Tört. Tár 1892: 638), 1409: *Zenthanna* (Sz. III, 429).

S z e n t - I m r e (f. Alsó-Fehér: O/58) 1403: *Zentemreh* (Zs. II/1, 389), 1420: *Zentemrehfalua* (Zichy VI, 634).

S z e n t - I v á n y, Iklod- (p. Doboka: O/15) 1457: *Zenthivanfalua*, *Zentivan* (Zichy IX, 562, 568), 1808: ~ (*Iklod*).

S z e n t - L ó r i n c (f. Zala: F/62) 1464, 1485: *Zenthlewrincz*, 1474: *Zenthlerynczfalua* (Cs. III, 107).

Szent-Lúka (p. Somogy: G/43) 1346: *Zenthluka*, 1425: *Zenthlukachfalwa*, 1452: *Zenthluca*, 1489: *Zenthluka* (Cs. II, 645).

Szent-Margita (f. Torda: R/24) 1408: *Zentmargitha*, 1438: *Zenthmargitafalua*, 1468, 1500: *Zenthmargytha* (Cs. V, 736).

Szent-Mária (Cs.) — (p. Tolna: G/31) 1332—7: *Zamaria*, *Scenmariafolua*, *Sancta Mariafolua*, *Zemariafolwa* (ORTVAY I, 258, vö. Cs. III, 451); 1808: ~.

Szent-Márton (Vas: F/38) 1422: *Zanthmarthonfolua!*, 1454, 1464, 1465: *Zenthmarton* (Cs. II, 798), 1808: ~.

+Szentmihályfalu (= ? Szentmihályúr, Nyitra: C/8) 1526: *Zenthmyhالفalw* (Egyháztört. Eml. IV, 525).

+Szentmihályfalva (Bács: Kulpi t.) 1345: *Puzta-scentmihal*, 1496: *Zenthmyhالفalwa*, *Zenthmyhal*, 1508: *Pwzthazenthmyhal* (Cs. II, 163).

Szent-Péter (f. Nyitra: B/59) 1400: *Zenthpeterfalua* (Zs. II/1, 68).

Szent-Péter, Pogány- (f. Somogy: F/156) 1381: *Stregench*, 1390: *Zenthpeter*, 1410: *Sentpeterfalua*, 1476, 1477: *Zentpeter*, 1501: *Zentpeterfalwa* (Cs. II, 646).

Szent-Péter (f. Vas: A/67) ? 1423: *Zenthreturfalva!*, 1467: *Zenthpeter* (Cs. II, 799), 1808: ~.

Szent-Péter, Őri- (f. Vas: F/37) 1367: *Scenpeter*, 1428, 1453: *Zenthpetherfalua*, 1497: *Ewryzenthpeter* (Cs. II, 799).

+Szentpéterfalva (Vas: Jánosháza t.) 1408: *Irnosdhaza*, 1464: *Zenthpetherfalwa*, 1470: *Irnosdhaza*, 1478: *Zenthpetherhaza*, 1495: *Zentpetherfalwa* (Cs. II, 758).

+Szigetfalva (Baranya: Valpó tart.) 1397: *Schygeth*, *Zyged*, 1470, 1471: *Zygethfalwa*, 1481: *Zygeth* (Cs. II, 528).

Szirb (f. Hunyad: P/5) 1516, 1519: *Zerbfalwa*, 1518: *Zerb* (Cs. V, 138), 1808: ~ vel *Szirp*.

Szlatina (f. Máramaros: L/34) 1360, 1458, 1459, 1460—61: *Slathanyfalwa!*, *Zlatina*, *Zlathyna* (Cs. I, 452), 1360: *Zlatina*, *Zalatina*, 1435: *Zlathyna* (BÉLAY 201), 1808: ~.

Szotyor (f. Háromszék: S/36) 1576: *Zottiorfalwa*, 1577: *Zottijor*, 1578: *Zothijor* (Sz. V, 103, 108, 110), 1808: ~.

+Sztankfalva (Krassó: az illyédi vár tart.) 1378: *Ztankfolua*, 1437: *Stanko* (Cs. II, 108).

Talp (f. Bihar: M/32) 1580: *Talpfalwa*, 1588: *Talph*, 1600: *Talpan* (JAKÓ I. 360), 1808: ~.

+Tekeresfalva (Hernyakova mellett *Tekeris* erdő, Temes: N/1) 1471: *Thekeresfalwa*, 1477: *Thekeres* (Cs. II, 16).

Tenger (f. Abaúj: K/1) 1355: *Tengur*, 1418, 1427: *Thenger-*

falva, 1420: *Tengerlaka* (Cs. I, 219), 1773, 1786, 1799: *Tengerfalva*, 1808: ~, *Tengerfalva*, 1828: *Tengerfalva*, 1836–40: *Tengerfalu*, 1863: ~, 1864–6: *Tengerfalva*, *Tengerfalu*, a keltezésben *Tengeren*.

Tisz a, *Tiszafalva* (Zaránd: M/56) 1439: *Tiszafalva* (átírva), 1477: *Thiza* (Cs. I, 746), 1808: ~, 1839: *Tiszafalva*, 1863, 1907: ~.

T o m p a (f. Hunyad: P/20) 1404: *Tompafalua*, 1430, 1443, 1482: *Thompa*, 1449: *Thompafalua*, 1508: *Thompa* (Cs. V, 142).

+*Trestyefalva* (= Tresztia, Zaránd: P/8) 1439, 1441, 1445: *Trestyefalva*, *Terchye*, 1464: *Teresthe*, 1525: *Trezthe* (Cs. I, 747).

+*U j l a k f a l v a* (= ? Újlak, Bihar: K/16) 1588: *Uylakfalua*, 1587: *Uylak*, 1599: *Uylak* (N. Kiss 671).

U r i k (f. Hunyad: P/45) 1473, 1476: *Wryk*, 1478: *Erwk*, 1498: *Ewrewkfalua*, *Vrik*, 1518: *Wryk* (Cs. V, 120).

V a j n á g (f. Máramaros: L/31) 1389: *Waynokhaza*, 1411: *Waynak*, 1424: *Waynakhaza*, 1430: *Vaynak*, 1438: *Waynakfalua* (BÉLAY 212), 1464: *Vaynak*, 1480: *Waynahaza* (Cs. I, 453), 1720: *Vajnagh* (BÉLAY 453).

V á r h e l y (f. Hunyad: P/39) 1404: *Varhel* (*Várhelyre* 1520-ig igen sok adat), 1516: *Warhelfalua* (Cs. V, 146).

+*V a s a i z g a r a f a l v a* (Temes: Doboz tart. 50.) 1410: *Wasayzgarfalua* (Zs. II/2, 382), *Wasayzgara* (Cs. II, 34).

V e r e s a l m a (f. Sáros: J/2) 1296: *Weresalma* (Cs. I, 315), 1315: *Werusalmafalua* (OkISz.), 1427: *Veresalma* (Cs. i. h.).

V r b a (Pozsega: H/54) 1422: *Barbasfalua*, 1422, 1428, 1481: *Verbafalua*, *Werbafalua*, 1446, 1483: *Werba*, 1467, 1498: *Warba* (Cs. II, 430).

Z á m (p. Szabolcs: K/12) 1340: *Zammunustura*, 1459: *Zaam*, 1543: *Zamfalua* (Egyháztört. Eml. IV, 187), 1545: *Zaam* (Tört. Tár 1888: 97), 1808: ~.

Z ö l d e s (f. Zaránd/Arad: M/55) 1439, 1441, 1445: *Zeldefalu*, *Zewdesfalua*, *Felsew Zeldes*, 1525: *Zewldes* (Cs. I, 748).

Z s ö g ö d (f. Csík: R/129) 1701: *Sögöth* (Sz. VII, 58), 1725: *Sögötfalván* (Sz. VII, 317), 1808: *Sögöd* vel *Zsögöd*.

XI. ADATTÁR: LIMBUS

A limbusban az adatokat nem szócékkokban, hanem a forrásokból előkerülő formák betűrendjében, folyamatosan közlöm: az évszám után az adatot, jelezve, ha személyneves szerkezetben fordul elő, zárójelben a lelőhelyet, majd, —-lel elválasztva azt (ha lehetséges), hogy melyik megyére lokalizálható.

1420: *Albafalva* — szn.-ben (Alsó-szlavóniai Okm. 322, 323) — Alsó-Szlavónia. | 1533: *Almanfalwa* — szn.-ben (Egyháztört. Eml. II, 472) — ? | 1385: *Altalfalva*, a registában: *Altalfalu* (CD. X/3, 52) — Pozsony. | 1465: *Anchokfalwa* — szn.-ben (Máramaros 466) — Máramaros. | 1378: *Andorfalva* — szn.-ben (CD. IX/5, 297) — ? | 1307: *Azunfalua* (Oklsz.) — ? | 1401: *Babochipalfalua* (Oklsz.) — Valkó ? | 1487: *Baborfalu* (HÚŠČAVA 136) — Liptó ? | 1256: *Bakdafalua* (CD. VII/1, 303) — Veszprém ? | 1336: *Balsanasscunfolua* (Oklsz.) — ? | 1483: *Bathyfalwa*, *Bathyafalwa* — szn.-ben (Zichy XI, 347, 362) — ? | 1446: *Boczfalwa* — szn.-ben (Zichy IX, 126) — Zemplén ? | 1379: *Bodugazzunfolua* (Oklsz.) — ? | 1390: *Bodogazunfolua* (Oklsz.) — ? | 1428: *Bodogazonfalwa* (Oklsz.) — ? | 1323: *Bodurfalua* (Oklsz.) — ? | 1354: *Bunufalva* (CD. IX/2, 361) — Sáros. | 1472: *Butfalva* (PESTY, Eltűnt vm. I, 277) — Valkó. | 1275: *Charachunfolua* (Oklsz.) — a Száva mellett. | 1393: *Charnefalua* — szn.-ben (Zichy IV, 516) — ? | 1381: *Cheprefolua* — szn.-ben (HistVal. 292) — Szatmár ? Zemplén ? | 1391: *Chopnifalua* — szn.-ben (Zichy IV, 460) — ? | 1381: *Chupurfalva* — szn.-ben (CD. IX/6, 249) — Tolna ? | 1232: *Cusfolud* (Oklsz.) — ? | 1420: *Dagafalwa* — szn.-ben (MILLEKER 177) — Krassó. | 1489: *Detrychfalua* — szn.-ben (HO. VII, 482) — Liptó. | 1332: *Donchukfalua* — szn.-ben (CD. VIII/3, 667) — Gömör ? | 1402 > 1423: *Eurfalw* — szn.-ben (Tört. Tár 1901: 56) — Sáros ? | 1413: *Fengefalva* — szn.-ben (CD. XI, 486) — Erdély. | 1453: *Galfalwa* (Oklsz.) — ? | 1410: *Guthfalua* — szn.-ben (Zs. II/2, 435) — Valkó ? | 1315: *Harthamanfalua* (CD. VIII/1, 563), 1342: *Harchamanfalua* (CD. VIII/4, 636) — Sáros ? Abaúj ? | 1271: *Hegmegwvsfalua*, *Hegmegwyylfalua* (CD. V/1, 72, 165) — Sáros. | 1368: *Herczegfalua* — szn.-ben (CD. IX/4, 153) — Sáros. | 1461: *Hesfalwa* — szn.-ben (TELEKI II, 75). — ? | 1374: *Hozywfalw* (Oklsz.) — ? | 1478: *Hozywfalw* (Oklsz.) — ? | 1478: *Hozywfalw* (Oklsz.) — ? | 1410: *Inamfalwa* — szn.-ben (Zichy VI, 67) — ? | 1386: *Iztemekfalu* (CD. X/1, 282) — Nyitra. | 1404: *Jakabfyaianusfalua* (Oklsz.) — ? | 1330: *Janusfolua* (Oklsz.) — ? | 1458: *Kalgerfalwa*, *Kalagerfalwa* — szn.-ben (PESTY III, 76) — Szörény ? | 1350: *Kalyndychfolua* (Oklsz.) — Vas ? | 1388: *Kapasfalua* (CD. X/8, 256) — Vas. | 1379: *Kapulnafalua* (Oklsz.) — ? | 1451: *Kazafalwa* — szn.-ben (Zichy IX, 277) — ? | 1410: *Kechfalua* — szn.-ben (Zs. II/2, 414) — Bars ? | 1321/1323: *Kenchesandrasfolua* (Oklsz.) — ? | 1542: *Korothnafalva* — szn.-ben (Tört. Tár 1905 : 386) — Szepes ? | 1543, 1546: *Kozmaffalwa* — szn.-ben (Egyháztört. Eml. IV, 188, 462) — Nyitra ? | 1400: *Kustyanfalua* (CD. X/2, 765) — Nyitra. | 1428: *Kyralfolua* (Oklsz.) — ? | 1412: *Kysazonfalua* — szn.-ben (Oklsz.) — ? | 1296: *Latk-*

folwa (CD. VI/2, 45) — Pozsony. | 1507: *Makosfalwa* — szn.-ben (Bánffy II, 416) — Arad ? | 1406: *Marichfalwa* — szn.-ben (Zs. II/1, 641) — ? | 1491: *Marothfalwa* — szn.-ben (Apponyi 370) — Nyitra ? Bars ? Hont ? | 1385: *Maskfalu* (Bánffy I, 366) — Belső-Szolnok ? | 1363: *Molonfalu* (Oklsz.) — ? | 1469: *Monorfalwa* — szn.-ben (H. I, 353) — Győr ? | 1408: *Morianfalua* — szn.-ben (Zs. II/2, 143) — Baranya? | 1375: *Nogfalu* (Oklsz.) — ? | 1272 k.: *Nowulfolu*, *Nowulfolu* (Károlyi I, 7) — Tolna ? Somogy ? | 1275: *Othrochkfalu* (Oklsz.) — a Száva mellett. | 1400/1403: *Remethefalua* (Oklsz.) — ? | 1382: *Rheterfalua* (CD. X/1, 62) — Nyitra ? | 1393: *Rubanfalua* — szn.-ben (ZW. III, 59) — ? | 1313: *Sebestyénfalua* (PESTY, *Eltűnt vm.* 335) — Valkó. | 1362: *Sygmarsfalua* — szn.-ben (CD. IX/3, 335) — ? | 1398: *Szebefalua* — szn.-ben (CD. X/2, 579) — ? | 1543: *Szygethfalwa* (Egyháztört. Eml. IV, 187) — Szabolcs ? | 1405: *Tholwawyfalu* (Zs. II/1, 454) — Abaúj. | 1285: *Toutfolua* (HO. VIII, 245) — Vas ? | 1337: *Thouthfolua* (Oklsz.) — ? | 1438: *Vassanfalua* — szn.-ben (CD. XI, 171) — Turóc ? | 1430: *Vorafalua* (PESTY, *Eltűnt vm.* I, 358) — Valkó. | 1299: *Vyfolu* (Oklsz.) — ? | 1478: *Vyfalw* (Oklsz.) — ? | 1377: *Vzmerfalua* (CD. IX/5, 167) — Nyitra. | 1375: *Warachfalua* — szn.-ben (Zichy VI, 16) — Zala ? | 1274: *Wasarfolua*, *Wasarfolw* (Oklsz.) — ? | 1388: *Wodanfalua* — szn.-ben (CD. X/1, 471) — Pozsony ? | 1325: *Wyfolu* (Oklsz.) — ? | 1561: *Wyffalow* (Tört. Tár 1887 : 484) — Bihar ? | 1472: *Wzafalwa* — szn.-ben (Zichy XI, 101) — Bars ? | 1368: *Zabadfalua* (Oklsz.) — Vas ? | 1394: *Zakafalwa* (CD. X/3, 149) — Nyitra. | 1398: *Zamorfalua* — szn.-ben (CD. X/3, 213) — Erdély. | 1256 > 1391: *Zazfalua* — szn.-ben (LipReg. 22) — Liptó ? | 1366: *Zylinfalua* — szn.-ben (Zichy III, 318) — Baranya ?

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Az alábbi jegyzék a feldolgozott — kiadott és kéziratos — források és szakmunkák jelzéseit tartalmazza. Az adattárban az újkori források jelentős részére (kéziratok, helységnévtárak) keletkezésük évszámával utaltam. Az évszámoknak — mint rövidítéseknek — feloldását l. a jegyzék második részében.

- Alsó-szlavóniai Okm. = THALLÓCZY LAJOS—HORVÁTH SÁNDOR, Alsó-szlavóniai Okmánytár. Bp. 1912.
- Anj. = NAGY IMRE—TASNÁDI NAGY GYULA, Anjoukori Okmánytár. I—VII. Bp. 1878—1920.
- Apponyi. = A Pécz nemzetség apponyi ágának ... oklevelei. I. Bp. 1906.
- ÁRVAY = ÁRVAY JÓZSEF, A barcasági Hétfalu helynevei. Kolozsvár 1943.
- ÁÚO. = WENZEL GUSZTÁV, Árpádkori Új Okmánytár. I—XII. Pest, Bp. 1860—1874.
- Bánffy = VARJÚ ELEMÉR, IVÁNYI BÉLA szerk., A Tomaj nemzetségbeli losonczy Bánffy család története. Oklevéltár. I—II. Bp. 1908—1928.
- BARABÁS = BARABÁS SAMU, Székely Oklevéltár [VIII.] Bp. 1934.
- BÁRCZI
BARTHOLOMAEIDES = A földrajzi nevek: BÁRCZI GÉZA, Szók.² 142—62
= LADISLAUS BARTHOLOMAEIDES, Incltyi superioris. Ungariae Comitatus Gömöriensis notitia historico-geographico statistica. Leutschoviae 1806—1808.
- BÉKEFI = BÉKEFI REMIG, A zirczi, pilisi, pásztói és szentgotthárdi ciszterci apátságok története. I—V. Pécs, Bp. 1891—1902.
- BÉL = MATTHIAS BEL, Notitia Hungariae novae historico geographica I. 1735, II. 1736, III. 1737, IV. 1742, Viennae.
- BÉLAY = BÉLAY VILMOS, Máramaros megye társadalma és nemzetiségei. Település- és népiségtörténeti Értekezések. 7. sz. Bp. 1943.
- BENKŐ I. = BENKŐ LORÁND, A Nyárádmente földrajzi nevei. MNyTK. 74. sz. Bp. 1947.
- BENKŐ II. = BENKŐ LORÁND, A régi magyar személynévadás. Bp. 1949.
- BIELZ = E. A. BIELZ, Handbuch der Landeskunde Siebenbürgens, Hermannstadt, 1857.
- BlagayOkl. = THALLÓCZY LAJOS és BARABÁS SAMU, A Blagay-család oklevéltára. Bp. 1897.

- BOGDAN = JOAN BOGDAN, Cronice inedite atingătoare de istoria Românilor. București 1895.
- Boszorkányperek = KOMÁROMY ANDOR, Magyarországi boszorkányperek. Bp. 1910.
- BÖSZÖRMÉNYI = BÖSZÖRMÉNYI GÉZA, A jánosfalvi nyelvjárás. Nyf. 29. sz. Bp. 1906.
- CD. = Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis. Studio et opera GEORGII FEJÉR I—XI. Buda. 1829—1844.
- CHALOUPECKÝ = VÁCLAV CHALOUPECKÝ, Staré Slovensko. V Bratislave 1923.
- Communicationes = Communicationes ex bibliotheca historiae medicae hungarica. Bp. 1965.
- COSTĂCHESCU = MIHAI COSTĂCHESCU, Documente moldovenește înainte de Ștepan cel Mare. I—II. Jași 1931—1932.
- Cs. = CSÁNKI DEZSŐ, Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában I. Bp. 1890, II. Bp. 1894, III. Bp. 1897, V. Bp. 1913.
- CSÁNKI, Körösm. = CSÁNKI DEZSŐ, Körösmegye a XV-ik században. Bp. 1893.
- DOMOKÓS = DOMOKOS PÁL PÉTER—RAJECZKY BENJAMIN, Csángó népzene I—II. Bp. 1956—1961.
- EgyháztörtEml. = BUNYITAY V., RAPAICS R., KARÁCSONYI J., KOLLÁNYI F., LUKCSICS J., Egyháztörténelmi Emlékek I—V. Bp. 1902—1912.
- ESZTERHÁZY = ESZTERHÁZY JÁNOS, Az Eszterházy-család és oldalágainak leírásához tartozó oklevéltár. Bp. 1901.
- FEKETE I. = FEKETE LAJOS, Die Siyāqat-Schrift in der türkischen Finanzverwaltung. I—II. Bp. 1955.
- FEKETE II. = FEKETE LAJOS, Az esztergomi szandzsák 1570. évi adóösszeírása. 1943.
- FEKETE NAGY I. = FEKETE NAGY ANTAL, A Szepesség területi és társadalmi kialakulása. Bp. 1934.
- FEKETE NAGY II. = FEKETE NAGY ANTAL, Trencsén vármegye. Bp. 1941. (Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. IV.)
- FEKETE NAGY III. = FEKETE NAGY ANTAL, A Petróczy-levéltár középkori oklevelei. Kny. a Levéltári Közlemények 1936—1931. évfolyamaiból.
- FOLLAJTÁR = FOLLAJTÁR ERNŐ, Baranya vármegye eltűnt helységei. Pécs 1942.
- FRAKNÓI = FRAKNÓI VILMOS, A magyar királyi kegyuri jog történetéhez. Bp. 1899.
- FÜGEDI = FÜGEDI ERICH, Nyitra megye betelepülése. Település- és népiségtörténeti Értekezések. I. sz. Bp. 1938.
- GEGŐ = P. GEGŐ ELEK, A moldvai magyar telepésekről. Buda 1838.
- GOMBOCZ = GOMBOCZ ZOLTÁN, Árpád-kori török személyneveink. MNyTK. 16. sz. Bp. 1915.
- GY. = GYÖRFFY GYÖRGY, Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza. [I.] Bp. 1966.

- GYÁRFÁS = GYÁRFÁS ISTVÁN, A jász-kunok története. I—II. Kecskemét 1870—3, III. Szolnok 1883, IV. Bp. 1885.
- H. = RADVÁNSZKY BÉLA és ZÁVODSZKY LEVENTE, A Héderváry-család oklevéltára I—II. Bp. 1909—1922.
- HADROVICS = HADROVICS LÁSZLÓ, Muraköz helynevei: NyK. XLVIII, 403.
- HazOkI. = NAGY IMRE, DEÁK FARKAS és NAGY GYULA, Hazai Oklevéltár. Bp. 1879.
- HÁZI = HÁZI JENŐ, Sopron szabad királyi város története I. r. I—IV. Sopron 1921—5.
- HEVENESI = HEVENESI GÁBOR, Parvus Atlas Hungariae five Geographica Hungariae in 40 tabellas divisae descriptio ... Viennae 1689.
- HistVal. = ANTONIUS FEKETE NAGY et LADISLAUS MAKKAI, Documenta historiam Valachorum in Hungaria... Bp. 1941.
- HO. = Hazai Okmánytár. Kiad. NAGY IMRE, PAUR IVÁN, RÁTH KÁROLY, VÉGHÉLY DEZSŐ I—V. Győrött 1865—73. IPOLYI ARNOLD, NAGY IMRE, VÉGHÉLY DEZSŐ VI—VIII. Bp. 1876—91.
- HÚŠČAVA = ALEXANDER HÚŠČAVA, Archív zemianskeho rodu z Okoličného. Bratislava 1943.
- ICZKOVITS = ICZKOVITS EMMA, Az erdélyi Fehér megye a középkorban. Település- és népiségtörténeti Értekezések 2. sz. Bp. 1939.
- ILA = ILA BÁLINT, Gömör megye II—III. Bp. 1944—1946.
- ILA—KOVACSICS = ILA BÁLINT—KOVACSICS JÓZSEF, Veszprém megye helytörténeti lexikona. Bp. 1964.
- IMETS = VESZELY, IMETS és KOVÁCS utazása Moldva-Oláh-honban. Maros-vásárhelyt 1870.
- INCZEFI = INCZEFI GÉZA, Szeged környékének földrajzi nevei. NytudÉrt. 22. sz. Bp. 1960.
- IVÁNYI = IVÁNYI ISTVÁN, Bács-Bodrog vármegye földrajzi és történelmi helynévtára. I—V. Szabadka 1889—1907.
- JAKÓ I. = JAKÓ ZSIGMOND, Bihar megye a török pusztítás előtt. Település- és népiségtörténeti Értekezések. 5. sz. Bp. 1940.
- JAKÓ II. = JAKÓ ZSIGMOND, A gyalui vártartomány urbáriumai. Kolozsvár 1944.
- JERNEY = Jerney János keleti utazása a' magyarok őshelyeinek kinyomozása végett 1844 és 1845. I—II. Pest 1851.
- KÁDÁR = TAGÁNYI KÁROLY—RÉTHY LÁSZLÓ—POKOLY JÓZSEF—KÁDÁR JÓZSEF, Szolnok-Dobokavármegye monográfiája. I—VII. Ds 1901—5.
- KÁLDY-NAGY = KÁLDI-NAGY GYULA, Baranya megye XVI. századi török adóösszeírásai. MNyTK. 103. sz. Bp. 1960.
- Kállay = A nagykállói Kállay-család levéltára I—II. Bp. 1943.

- KÁLMÁN = KÁLMÁN BÉLA, A nevek világa. Bp. 1967.
 KARÁCSONYI = KARÁCSONYI JÁNOS, Békésvármegye története. I—III. [Gyula] 1896.
 Károlyi = GÉRESI KÁLMÁN, A nagy-károlyi gróf Károlyi család oklevéltára I—V. Bp. 1882—1897.
 KAVULJAK = ANDREJ KAVULJAK, Historický miestopis. Oravy. Bratislava 1955.
 KÁZMÉR = KÁZMÉR MIKLÓS, Alsó-Szigetköz földrajzi-nevei. MNyTK. 95. sz. Bp. 1957.
 N. KISS = N. KISS ISTVÁN, 16. századi dézsmajegyzékek. Bp. 1960.
 KNIEZSA I. = KNIEZSA ISTVÁN, Keletmagyarország helynevei. Magyarok és románok I, 111—313 (A magyar Történettudományi Intézet Évkönyve 1943.)
 KNIEZSA II. = KNIEZSA ISTVÁN, Magyarország népei a XI-ik században: Szent István-Eml. II, 367—472.
 KNIEZSA III. = KNIEZSA ISTVÁN, A párhuzamos helynévadás. Egy fejezet a településtörténet módszertanából. Bp. 1944.
 KNIEZSA IV. = KNIEZSA ISTVÁN, Adalékok a magyar—szlovák nyelvhatár történetéhez. Bp. 1941.
 KNIEZSA V. = KNIEZSA ISTVÁN, A magyar és szlovák családnevek rendszere. Bp. 1965 (kézirat).
 KOVÁCS = I. IMETS
 KOVÁCS FERENC = Kovács Ferenc, A magyar jogi terminológia kialakása. Bp. 1964.
 KRANZMAYER—BÜRGER = EBERHARDT KRANZMAYER und KARL BÜRGER: Burgenländisches Siedlungsnamenbuch (Burgenländische Forschungen 36. sz.) Eisenstadt 1957.
 KRIZA = KRIZA JÁNOS, Vadrózsák I. Kolozsvár 1863.
 KRIZA, Nyj. = KRIZA JÁNOS nyelvjárási tanulmányai. Kézirat az MTA Kézirattárában. 988. sz.
 LAMPE = A. LAMPE, Historia ecclesiae reformatae in Hungaria et Transylvania . . . Traiecti ad Rhenum 1728.
 LENGYEL = LENGYEL ALFRÉD, Pusztult falvak, eltűnt helynevek Győr megyében. Győr 1944.
 LiptReg. = HORVÁTH SÁNDOR, A lipiósi és túróci registrum. Történelmi Tár III (1902), 1, 194.
 LŐRINCZE I. = LŐRINCZE LAJOS, Földrajzneveink élete. Bp. 1947.
 LŐRINCZE II. = LŐRINCZE LAJOS, Földrajzinév-gyűjtésünk multja, jelen állása és feladatai. Bp. 1949.
 Lükő = LÜKŐ GÁBOR, A moldvai csángók. I. A csángók kapcsolatai az erdélyi magyarsággal. (Néprajzi Füzetek 3. sz.) Bp. 1936.
 MAKKAI = MAKKAI LÁSZLÓ, I. Rákóczy György birtokainak gazdasági iratai (1631—1648). Bp. 1954.
 MAKSAI = MAKSAI FERENC, A középkori Szatmár megye. Település- és népiségtörténeti Értekezések 4. sz. Bp. 1940.
 MÁLYUSZ = MÁLYUSZ ELEMÉR, Turóc megye kialakulása. Bp. 1922.
 Máramaros = MIHÁLYI JÁNOS, Máramarosi diplomák a XIV. és XV. századból. Máramaros-Sziget 1900.

- MELCZER = KELLEMESI MELCZER ISTVÁN, Okmányok a kellemesi Melczer család levéltárából. XIII—XV. sz. Bp. 1890.
- MELICH, HonfMg. = MELICH JÁNOS, A honfoglaláskori Magyarország. MNyK. I. 6. Bp. 1929.
- MELICH, SzlJsz. = MELICH JÁNOS, Szláv jövevényszavaink. I/1, 2. Bp. 1903—1905.
- MENDÖL = Mendöl Tibor, Általános településföldrajz. Bp. 1963.
- MEZŐ = MEZŐ ANDRÁS, A baktalórántházi járás földrajzi nevei. Nyíregyháza 1967.
- MEZŐSI = MEZŐSI KÁROLY, Bihar vármegye a török uralom megszűnése idejében (1692). Bp. 1943.
- MIKECS = MIKECS LÁSZLÓ, A moldvai katolikusok 1646—47. évi összeírása. Erdélyi Tudományos Füzetek 171. sz. Kolozsvár 1944.
- MIKESY = MIKESY SÁNDOR, Szabolcs vármegye középkori víznevei. MNyTK. 53. sz. Bp. 1940.
- MIKLOSICH = FRANZ MIKLOSICH, Die Bildung der slavischen Personen- und Ortsnamen. Heidelberg 1927.
- MILLEKER = MILLEKER BÓDOG, Délmagyarország középkori földrajza. Temesvár 1915.
- MonStrig. = FERDINANDUS KNAUZ—LUDOVICUS CRESCENS DEDEK, Monumenta Ecclesiae Strigoniensis I—III. Strigoniæ 1874—1924.
- MOÓR, West. = MOÓR ELEMÉR, Westungarn im Mittelalter im Spiegel der Ortsnamen. Szeged 1936.
- MURÁDIN = MURÁDIN LÁSZLÓNAK, a készülő erdélyi nyelvjárás atlasz munkatársának kéziratban levő nyelvjárás adatai. Kolozsvár.
- MÜLLER = JOHANN CHRISTOPH MÜLLER, Magyarország térképe (Az Országos Széchényi Könyvtár Térkép-tára).
- NIEDERLE = LUBOR NIEDERLE, Uherští Slováci. Národopisná mapa a statistika uh. slováků na nákladě sčítání lidu z roku 1900. Praha 1906.
- ORBÁN = ORBÁN BALÁZS, A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi s népiismereti szempontból. I—VI. Pest, Bp. 1868—1873.
- ORTVAY = ORTVAY TIVADAR, Magyarország egyházi földleírása a XIV. század elején a pápai tizedjegyzékek alapján feltüntetve. I/1—2. Bp. 1891—1892.
- ORTVAY, Temes = ORTVAY TIVADAR—PESTI FRIGYES, Oklevelek Temesvármegye és Temesváros történetéhez I. Pozsony 1896.
- ORTVAY, Vízt. = ORTVAY TIVADAR, Magyarország régi vízrajza a XIII-ik század végéig. I—II. Bp. 1882.
- PAIS = PAIS DEZSŐ, Irányelvek a magyar hangtörténet tárgyalásában. MNyTK. 78. sz. Bp. 1950.
- PAIS L. = PAIS LÁSZLÓ, A Zala vízgyűjtőjének régi vízrajza. Bp. 1942.
- PAP = PAP GYULA, Palóc népköltemények. Sárospatak 1865.

- PESTY = PESTY FRIGYES, A szörényi bánság és Szörény vármegye története. I—III. Bp. 1877—8.
- PESTY, Eltűnt vm. = PESTY FRIGYES, Az eltűnt régi vármegyék I—II. Bp. 1880.
- PESTY, KRASSÓ = PESTY FRIGYES, Krassó vármegye története II—IV. Bp. 1882—5.
- PETRI = PETRI MÓR, Szilágy vármegye monographiája. I—VI. 1901—4.
- PETROV = ALEXANDER PETROV, Příspěvky k historické demografii Slovenska v XVIII—XIX. století. V Praze 1928.
- Podmaniczky = LUKINICH IMRE, A podmanini Podmaniczky-család oklevéltára. I—V. Bp. 1937—1943.
- REUTER = REUTER CAMILLO baranyai helynévgyűjteménye (kézirat). Pécs.
- SCHWARTZ = SCHWARTZ ELEMÉR, A nyugatmagyarországi német helységnevek. Bp. 1932.
- SMIČIKLAS = TADE SMIČIKLAS, Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae. II—XV. Zagrabiae 1904—1934.
- Sopr. = NAGY IMRE szerk., Sopron vármegye története. Oklevéltár. I—II. Sopron 1889—91.
- ŠMILAUER I. = JAN ŠVOBODA—VLADIMÍR ŠMILAUER, Místní jména v Čechách. V. Praha 1960.
- ŠMILAUER II. = VL. ŠMILAUER, Vodopis starého Slovenska. Praha a Bratislava 1932.
- Sz. = Székely Oklevéltár. Szerk. SZABÓ KÁROLY, SZÁDECZKY LAJOS. I—VII. Kolozsvár 1872—1898.
- SZABÓ = SZABÓ ISTVÁN, Ugocsa megye. Bp. 1937.
- SZABÓ, A falurendszer = SZABÓ ISTVÁN, A falurendszer kialakulása Magyarországon (X—XV. század). Bp. 1966.
- SZABÓ, Bács = SZABÓ ISTVÁN, Bács, Bodrog és Csongrád megye dézsmalajstromai 1522-től. MNyTK. 86. sz. Bp. 1954.
- SZABÓ DÉNES = SZABÓ DÉNES, A dömösi adománylevél hely- és vízrajza. MNyTK. 85. sz. Bp. 1954.
- SZABÓ T. I. = SZABÓ T. ATTILA, Kalotaszeg helynevei I. Adattár. Kolozsvár 1942.
- SZABÓ T. II. = SZABÓ T. ATTILA, Gyergyói helynevek a XVII—XIX. századból. Bp. 1940.
- SZABÓ T. III. = SZABÓ T. ATTILA, Erdélyi Helynévtörténeti Adattár (kézirat). Kolozsvár.
- SZABÓ T.—GERGELY = SZABÓ T. ATTILA—GERGELY BÉLA, A kolozs megyei Borsavölgy helynevei. Kolozsvár 1945.
- SZARKA = SZARKA GYULA, A váci egyházmegye történeti földrajza a török hódítás korában. Vác 1953.
- Széchényei = BÁRTFAI SZABÓ LÁSZLÓ, A Sárvár-felsővidéki gróf Széchényi-család története. I—II. Bp. 1911—1913.
- SZENTPÉTERY = SZENTPÉTERY IMRE, Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. I. Bp. 1923; II/1. Bp. 1943; II/2, 3 (Borsa Iván szerk.) Bp. 1961.
- Sztáray = NAGY GYULA szerk., A nagymihályi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára. I—II. Bp. 1887—1889.

- Teleki = BARABÁS SAMU szerk. A római szent birodalmi gróf széki Teleki család oklevéltára. I—II. Bp. 1887—1889.
- TELEKI, Hunyadiak = TELEKI JÓZSEF gróf, Hunyadiak kora Magyarországon I—VI, X—XII. Pest 1852—1863.
- TörtTár = Történelmi Tár. Bp. 1878—1911.
- Urb. = MAKSAI FERENC szerk., Urbáriumok. XVI—XVII. század. Bp. 1959.
- ÚRHEGYI = ÚRHEGYI EMILIA, Turóc megye helynevei. MNyTK. 45. sz. Bp. 1939.
- Úriszék = VARGA ENDRE, ILA BÁLINT, BAKÁCS ISTVÁN, BOTTLÓ BÉLA, PÁRDÁNYI MIKLÓS, DÁVID ZOLTÁN, SZABÓ DÉNES, Úriszék. XVI—XVII. századi perszövegek. Bp. 1958.
- VESZELY = I. IMETS
- VeszprReg. = KUMOROVITZ C. BERNÁT, Veszprémi regeszták (1301—1387). Bp. 1953.
- Zala = Zala megye földrajzi nevei. Közzétette MARKÓ IMRE LEHEL, ÖRDÖG FERENC, KERECSENYI EDIT. Szerk. PAPP LÁSZLÓ és VÉGH JÓZSEF. Zalaegerszeg 1964.
- Zalai Okl. = NAGY IMRE, VÉGHÉLY DEZSŐ, NAGY GYULA szerk. Zala vármegye története. Oklevéltár I—II. Bp. 1886—1890.
- Zichy = A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idős ágának okmánytára. Szerk. NAGY IMRE, NAGY IVÁN, VÉGHÉLY DEZSŐ, KAMMERER ERNŐ, LUKCSICS PÁL. I—XII. Pest, Bp. 1871—1931.
- ZIMÁNYI = ZIMÁNYI VERA, A rohonc-szalónaki uradalom és jobbágysága a XVI—XVII. században. Bp. 1968.
- ZW. = FRANZ ZIMMERMANN, CARL WERNER, GEORG MÜLLER, GUSTAV GÜNDISCH, Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen. I—IV. Hermannstadt 1892—1937.
- Zs. = MÁLYUSZ ELEMÉR, Zsigmondkori Oklevéltár I—II/1, 2. Bp. 1951—1958.

*

OL. (+) valamilyen
évszám 1500—1700
között

- = Országos Levéltár: Conscriptioes Portarum.
Baranya megye A 2612
Bars megye A 2612
Gömör megye A 2633
Pozsony megye A 2652
Pozsony megye A 2654
Somogy megye A 2660
Sopron megye A 2659
Vas megye A 2629
Zala megye A 2674

OL.1720

- = Országos Levéltár: Archivum Regnicolare.
1720. évi országos összeírás (Filmtár).
3131. sz. doboz: Sopron, Tolna, Veszprém, Abaúj.

3132. sz. doboz: Bereg, Borsod, Gömör, Heves, Külső-Szolnok.
 3133. sz. doboz: Nagykunság, Kiskunság, Jászság, Sáros, Szepes.
 3134. sz. doboz: Szepes (folyt.), Szabolcs, Torna, Ung.
 3135. sz. doboz: Ugocsa, Zemplén, Árva.
 3136. sz. doboz: Bács-Bodrog, Bars, Hont.
 3137. sz. doboz: Liptó, Nógrád, Nyitra.
 3138. sz. doboz: Nyitra (folyt.), Pest-Pilis-Solt.
 3139. sz. doboz: Pozsony.
 3140. sz. doboz: Esztergom, Trencsén, Turóc.
 3141. sz. doboz: Zólyom, Arad, Csongrád, Csanád, Békés.
 3142. sz. doboz: Bihar, Kraszna, Kővári distr.
 3143. sz. doboz: Máramaros, Szatmár.
 3144. sz. doboz: Közép-Szolnok, Zaránd, Fejér.
 3145. sz. doboz: Baranya, Vas.
 3146. sz. doboz: Vas (folyt.), Komárom, Győr.
 3147. sz. doboz: Győr (folyt.), Moson.
 3148. sz. doboz: Zala, Somogy.
- 1773 = Lexicon locorum Regni Hungariae populosorum anno 1773 . . . Budapestini 1920.
 OL.1781 = Országos Levéltár: A Helytartótanács levéltára: „Tabellae universorum locorum Regni Hungariae.” 1780/81.

Abaúj megye	C 3578 No. 1
Fehér megye	C 3578 No. 2
Árva megye	C 3578 No. 4
Bács megye	C 3578 No. 5
Bars megye	C 3578 No. 6
Baranya megye	C 3578 No. 7
Bereg megye	C 3578 No. 9
Bihar megye	C 3578 No. 10
Borsod megye	C 3578 No. 11
Vas megye	C 3578 No. 12
Komárom megye	C 3578 No. 13
Csanád megye	C 3578 No. 15
Gömör megye	C 3578 No. 17
Pozsony megye	C 3579 No. 29
Heves megye	C 3579 No. 18
Hont megye	C 3579 No. 19
Győr megye	C 3579 No. 20
Liptó megye	C 3579 No. 22
Máramaros m.	C 3579 No. 23
Moson megye	C 3579 No. 24
Nógrád megye	C 3579 No. 25
Nyitra megye	C 3579 No. 26
Pest megye	C 3579 No. 27
Sáros megye	C 3579 No. 30
Szepes megye	C 3579 No. 31
Sopron megye	C 3579 No. 34
Esztergom m.	C 3579 No. 35

Szabolcs megye	C 3580 No. 37
Zala megye	C 3580 No. 38
Szatmár megye	C 3580 No. 39
Temes megye	C 3580 No. 40
Tolna megye	C 3580 No. 41
Torda megye	C 3580 No. 42
Torontál megye	C 3580 No. 43
Trencsén m.	C 3580 No. 44
Turóc megye	C 3580 No. 45
Ugocsa megye	C 3580 No. 46
Ungvár megye	C 3580 No. 47
Verőce megye	C 3580 No. 49
Veszprém megye	C 3580 No. 50
Zemplén megye	C 3580 No. 52
Zólyom megye	C 3580 No. 53
Szepes megye	C 3580 No. 55

- OL.1785 = Országos Levéltár: Acta Generalia 4772/786.
Gömör megye 1784/5.
- 1786 = JOHANN MATTHIAS KORABINSZKY, Geographisch-historisches und Produkten Lexikon von Ungarn. Presburg 1786.
- 1799 = VÁLYI ANDRÁS, Magyar országnak leírása. I—III. Budán 1796—99.
- 1806 = JOANNES DE LIPSZKY, Mappa Generalis Regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium Magni item Principatus Transylvaniae . . . Pesthini 1806.
- 1808 = JOANNES LIPSZKY, Repertorium locorum obsectorumque in XII. tabulis Mappae regnorum Hungariae, Slavoniae, Croatiae, et confinium militarium magni item Principatus Transylvaniae . . . Budae 1808.
- 1828 = LUD. NAGY, Notitiae politico-geographico-statisticae inlyti regni Hungariae partiumque eidem adnexarum. I. Budae 1828.
- 1829 = (I. az előző művet) II. Budae 1829.
- 1839 = IGNAZ VON TREUFELD, Siebenbürgens geographisch-, topographisch-, statistisch-, hydrographisch- und ortographisches Lexikon, . . . I—IV. Wien 1839.
- 1836—40 = FÉNYES ELEK, Magyar országnak, 's a hozzá kapcsolt tartományoknak mostani állapotja statistikai és geographiai tekintetben. I—VI. Pest 1836—1840.
- 1863 = Magyarország helynévtára a különféle kormányzati ágak szerinti beosztás kimutatásával, amint az 1863-ik év elején fennállott.
- 1864—6 = PESTY FRIGYES, Magyarország Helységnevtára. 63 k. (Országos Széchényi Könyvtár Kézirat-tára: Fol. Hung. 1114).
- 1873 = A Magyar Korona országainak Helységnevtára. Budapest 1873.

- 1898 = A Magyar Korona Országainak Helységnévtára.
Bp. 1898.
- 1907 = A Magyar Szent Korona Országainak Helység-
névtára. Bp. 1907.

A feldolgozásban az adattár megfelelő fejezeteire utaló rövidítések:

I. A. =	I. Adattár	VI. A. =	VI. Adattár
II. A. =	II. Adattár	VII. A. =	VII. Adattár
III. A. =	III. Adattár	VIII. A. =	VIII. Adattár
IV. A. =	IV. Adattár	IX. A. =	IX. Adattár
V. A. =	V. Adattár	X. A. =	X. Adattár

Egyéb rövidítések:

f.	= falu	p.	= puszta
hn.	= helynév	szn.	= személynév
hiv. név.	= hivatalos név	t.	= táján
m.	= megye	tart.	= tartozéka
mv.	= mezőváros	v.	= város
		+	= eltűnt helynév

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó igazgatója A szerkesztésért felelős Balázsovits Erzsébet
Műszaki szerkesztő Csákvári András — Terjedelem: 19³/₄ (A/5) ív, + 2 melléklet

70.68260 Akadémiai Nyomda, Budapest — Felelős vezető Bernát György

NYELVÉSZETI
TANULMÁNYOK

8.

Soltész Katalin

BABITS MIHÁLY KÖLTŐI
NYELVE

384 oldal • *Kötve 55.— Ft*

9.

Fábián Pál

AZ AKADÉMIAI
HELYESÍRÁS ELŐZMÉNYEI

Helyesírásunk alakítására irányuló tudatos törekvések 1772 és 1832 között.

255 oldal • *Kötve 38,— Ft*

10.

G. Varga Györgyi

ALAKVÁLTOZATOK
A BUDAPESTI
KÖZNYELVBEN

258 oldal • *Kötve 40,— Ft*

11.

Szathmári István

RÉGI NYELVTANAINK ÉS
EGYSÉGESÜLŐ
IRODALMI NYELVÜNK

453 oldal • *Kötve 63,— Ft*

AKADÉMIAI KIADÓ
BUDAPEST

Ára: 48,— Ft